

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

HELSINGØR STADSBOG

1549-1556

ÆLDRE DANSKE RÅDSTUEPROTOKOLLER OG BYTINGBØGER

HELSINGØR STADSBOG

1549-1556

RÅDSTUEPROTOKOL
OG BYTINGBOG

UDGIVET VED
ERIK KROMAN

AF
SELSKABET
FOR UDGIVELSE AF KILDER
TIL DANSK HISTORIE

KØBENHAVN
1971

UDGIVET MED STØTTE AF
STATENS HUMANISTISKE FORSKNINGSRÅD
HELSINGØR KOMMUNE
SPAREKASSEN KØBENHAVN-SJÆLLAND
SPAREKASSEN FOR HELSINGØR OG OMEGN

ISBN

87 7500 121 7 (hæftet)

87 7500 122 5 (indb.)

© Copyright 1971
by Selskabet for Udgivelse af Kilder til Dansk Historie
Copenhagen, Denmark

K. ROSENDAHL'S
BOGTRYKKERI
AKTIESELSKAB

SELSKABET FOR UDGIVELSE AF KILDER TIL DANSK HISTORIE

har den 24. august 1955 besluttet at udgive
ældre rådstueprotokoller og tingbøger fra købstæderne
Malmø, Helsingør og Ribe.

Som led i denne række udgives

Helsingør Stadsbog 1549-1556

ved fhv. overarkivar, dr. phil. *Erik Kroman*
under tilsyn af professor, dr. phil. *Aksel E. Christensen*
og professor, dr. phil. *Kristian Hald*

Einar Bager Poul Bagge J. O. Bro-Jørgensen
Jobs. Brøndum-Nielsen Aksel E. Christensen C. A. Christensen
Troels Dahlerup Sune Dalgård Svend Ellebøj Ole Fenger
Troels Fink Georg Galster Helge Gamrath
Svend Gissel Kristof Glamann Kristian Hald C. Rise Hansen
Vello Helk Holger Hjelholt Johan Hvidtfeldt
Harald Ilsoe P. Kr. Iversen Thelma Jexlev Erik Kroman
Leif Ljungberg Georg Nørregård E. Ladewig Petersen
Niels Petersen Niels Skyum-Nielsen Birgit Nüchel Thomsen
Lennart Tomner

INDHOLD

	Side
Indledning	IX
Helsingør stadsbog 1549–1554	1
Helsingør stadsbog 1555–1556	259
Tekstkritiske noter	308
Øvrighedspersoner	315
Mønt og Vægt	316
Ordforklaringer	317
Personnavneregister	324
Stednavneregister	340

INDLEDNING

Paa Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie Aarsmøde 1955 vedtog man at udgive en Række ældre Retsprotokoller (Raadstueprotokoller og Tingbøger) fra visse repræsentative danske Købstæder. Efter at Selskabet 1965 havde udgivet *Malmø Raadstueprotokol (Stadsbok) 1503–1548* og 1968 *Malmø Tingbøger 1577–83 og 1588–90* fortsættes Rækken med nærværende Udgave af de to ældste bevarede Retsprotokoller fra Helsingør for Aarene 1549–54 og 1555–56 samtidig med, at der udgives endnu et Bind Retsprotokoller fra Malmø for Aarene 1549–59. De ældre Retsbøger fra Købstæderne indeholder baade Indførsler fra Raadstueretten og Bytinget og betegner sig selv som vor Stads eller Bys Bog, hvad der ogsaa er Tilfældet i Helsingør, hvor der først fra 1612 føres særlige Raadstueprotokoller og Tingbøger. I Protokollen for 1549–54 finder man saaledes (Udg. S. 82) Betegnelsen „vor byes baagh“, mens Retsbøgerne fra Malmø taler om vor Stads Bog. Man har derfor valgt at give nærværende Bind Overtitlen Helsingør Stadsbog svarende til, at det nye Bind af Retsprotokollerne for Malmø faar Overtitlen Malmø Stadsbog.

De gamle Retsprotokoller fra de danske Købstæder giver et rigt og broget Billede af Livet i Købstæderne i gammel Tid. Det er ikke mindst Tilfældet med nærværende Bind med Retsprotokollerne fra Helsingør fra Aarene omkring Midten af 16. Aarhundrede, som giver en Rigdom af lokalhistoriske, kulturhistoriske og personalhistoriske Oplysninger. Som beliggende ved det smalle Indløb til Sundet, den vigtige Færdselsvej mellem Nordsøen og Østersøen, og som Øresundstoldens By har Helsingør i højere Grad end de øvrige danske Byer haft et internationalt Præg, hvad der ogsaa giver sig til Kende i Retsprotokollerne bl. a. ved Indførslen af Dokumenter paa Plattysk, gammel Hollandsk og Latin.

Ogsaa sprogligt har de to Retsprotokoller betydelig Interesse, idet de benytter en Mængde særprægede og gammeldags Gloser. Navnlig Skriveren, der har skrevet det ældste af Bindene, Oluf Ibsen Skriver, har et stærkt dialektfarvet Sprog, udpræget sjællandsk, nærmere bestemt nordøstsjællandsk, utvivlsomt Helsingørdialekt. Karakteristisk er saaledes navnlig øw for øj: fornøffue (fornøje) S. 2, nøwe (nøje) S. 3, føffwe (føje) S. 36, 46, tøwith (Tøjet) S. 168, øffuene (Øjne) S. 125, og ing for ind: ing ell. ingh (ind) S. 7, 14, 25 o. fl. St., inghen (inden) S. 22, 67, 141 o. fl. St., ingtill (indtil) S. 7, 196, ingwragitt (kommet ind som Vrag) S. 14, ingh-kalle (indkalde) S. 67, ingtræde (indtræde) S. 70, ingfføre (indføre) S. 77, ingkomme (indkomme) S. 86, 155, ingffeste (indfæste) S. 99, 183, ingsetther (indsætter) S. 196, foringen (forinden) S. 32, skingh (Skind) S. 183, skingene (Skindene) S. 131, Skinghere, Skingere (Skindere, ∴ Garver) S. 18, 51, 217 o. fl. St.

Bindet 1549–54 bestaar af 157 Blade folieret med Haand fra 19. Aarh. indhæftet i et dobbelt Pergamentsblad af et Martyrologium fra c. 1400. Lægfordelingen er særdeles kompliceret. I et Læg paa 2 Dobbeltblade, Fol. 1–2 og 156–57, er indhæftet 14 Læg: a: 1 Læg bestaaende af 23 Blade, Fol. 3–22, 25, 28, 37, foran Fol. 37 er et Blad udskaaret, mellem Fol. 22 og 25 er indskudt et Læg paa 2 Blade, Fol. 23 og 24, mellem Fol. 25 og 28 ligeledes et Læg paa 2 Blade, Fol. 26 og 27, og mellem Fol. 28 og 37 et Læg paa 8 Blade, Fol. 29–30. b: et Læg paa 9 Blade, Fol. 38–46, foran Fol. 46 er et Blad udskaaret. c: et Læg paa 25 Blade, Fol. 47–71, foran Fol. 70 er et Blad udskaaret. d: et Læg paa 8 Blade, Fol. 72–79. e: et Læg paa 2 Blade, Fol. 80–81. f: et Læg paa 4 Blade, Fol. 82–85. g: et Læg paa 4 Blade, Fol. 86–89, h: et Læg paa 6 Blade, Fol. 90–95. i: et Læg paa 8 Blade, Fol. 96–103. j: et Læg paa 14 Blade, Fol. 104–117. k: et Læg paa 6 Blade, Fol. 118–123. l: et Læg paa 6 Blade, Fol. 124–128, 135, mellem Fol. 128 og 135 er indhæftet et Læg paa 6 Blade, Fol. 129–134. m: et Læg paa 8 Blade, Fol. 136–141, 152–153, mellem Fol. 141 og 152 er indhæftet et Læg paa 4 Blade, Fol. 142–144, 151, heri er atter mellem Fol. 144 og 151 indhæftet et Læg paa 6 Blade, Fol. 145–150. n: et Læg paa 2 Blade, Fol. 154–155. De indskudte Læg og senere Indførsler paa ubeskrevne Steder har undertiden bragt Forstyrrelse i Teksten, hvorfor det har været nødvendigt at anbringe

enkelte Stykker i en anden Orden, end de har i Haandskriftet, hvad der vil fremgaa af de anførte Sidetal.

Bindet 1555–58 er indhæftet i et dobbelt Pergamentsblad af et liturgisk Haandskrift fra 15. Aarh. Det bestaar af 35 Blade folieret med Haand fra 19. Aarh., fordelt i 2 Læg med henholdsvis 24 Blade, Fol. 1–24, og 11 Blade, Fol. 25–35, hvoraf de 4 sidste er ubeskrevne, mellem Fol. 31 og 32 er udskaaet et Blad.

Teksterne er gengivet bogstavret. For at lette Forstaaelsen er som i de tidligere Bind de forekommende Romertal omskrevet til Arabertal, ligesom Tegnsætningen og Anvendelsen af store Bogstaver er normaliseret, og Abbreviaturer er opløst og kursiveret. Angaaende Skriverrettelser og Udgiverrettelser, de sidste angivet ved spids Parentes, henvises til de tekstkritiske Noter.

Det var ved Planlægningen af Udgaverne af Købstædernes Retsprotokoller Tanken at benytte Hjælp af Studenter, som havde gennemgaaet Kursus i Skriftlæsning, til Afskrivningen af Teksterne. Ogsaa ved nærværende Bind er benyttet Studenterhjælp, og jeg takker nuværende cand. mag. Fru Karen Hjorth, dengang stud. mag., for udmærket Bistand.

For den beredvillige Hjælp, jeg paa forskellig Maade har modtaget under Arbejdet med Udgaven, bringer jeg Museumsinspektør Fru Kirsten Bendixen, mag. art. C. A. Christensen, Overarkivar Sune Dalgaard og de Tilsynsførende ved Udgaven Professor Aksel E. Christensen og Professor Kr. Hald min bedste Tak.

Paa Selskabets Vegne retter jeg en varm Tak til Helsingør Byraad, til Sparekassen for Helsingør og Omegn, til Sparekassen København–Sjælland og til Forskningsraadet, hvis økonomiske Støtte har muliggjort Udgaven.

Erik Kroman

HELSINGØR STADSBOG
1549-1554

[1v] Her wdii findiis antegnede alle drefflige sager till tinge forhandlede, sidhen then dagh then andhen baag bleff siist att endne.

[1r] In nomine Iesu omne flectatur genu, ad philipp:

5

Tiisdaghen nest anunciacionis Marie [26. marts] 1549.

War Henrich Moghensens drengh y rette for kon. mtt. byffogett her samme stædis Per Willumszen. Neruerindis Niels Schreddere, Henrich Møllenbech oc vnghe Iørgenn Guldszmidh, huilkenn
10 dreng Henrich Mogenszen tiltalede om nogett, szom beffandz, att han skulle stollitt fra hannem.

Som war først, bekiende han oc tilstodh att haffue stollitt 1 pund smør, szom Margrette fick.

Item Iep Schreddere fick 3 boeste flesk, som samme drengh oc
15 taagh fra Henrich, item fick han oc 3 støcke kiødh, 2 swine hoffuitt, 1/2 lam oc 4 secke hackelsze, huilkitt som forskreffuet staar han alltsammen bekiende oc tilstodtt att haffue witterligen tagett oc stollitt fra samme syn hosbonde He[n]rich Moghensen.

20 Serenissimo ac potentissimo principi, domino Eduino, regi Anglie et Francie ac domino Hibernie et in terris ecclesie anglicane immediate sub Christo supremo capiti, consanguineo fratri, omnio nostro charissimo semper obseruando.

25 [2r] Maryne Lawritz dotthers.

Vennliigh kierliigh helszen nu oc altiiddt forszendt mett wor herre, kiere Mesther Hans Lauritzsen, besynderliigh gode wenn, haffuer iegh edher kierligen oc gierne betackitt for allt gott, szom y migh altiiddt giortt oc bewiist haffuer, huilkitt iegh gierne mett ether

forskyllle oc fortienne will, mett hues y myn macht oc formue beffindis kandh. Kiere M. Hans, giffuer ieg edher wenligen till kiendne, att thenne breffuiiserskis szlecht oc wenner haffue begieritt aff migh, att ieg besynderliigen wülldde giiffue hendne myn
 5 forschriff till eder, saa haffuer hun forwerffuitt nogen widneszbyrdh oc schriffwelsze, baade aff szogneherren oc andre, huilke hun haffuer att lade till kiendne giffue for the erliighe herrer oc prelather, szom y saadanne sagher tesz macht haffuer att szighe paa, hues rettwiist kan wære, kiere M. Hans, ther fore bedher iegh edher
 10 giernne paa hendis wegne, attii henom y thenne hendis sagh wære behielpeliigh, saa megitt som rætt oc skæll vdttkreffuer, thett forskyller iegh altiiddt mett eder giernne, her mett ether beffalindis. Ex Helszinghøer 23. die mensis martii anno etc. 1549.

Szandner Leyell.

15

(Contracht.)

Wii effther^{ne} Henrich Moenszen, Søffryn Munch, raadhmendh, Per Willumszen, byffogett, Niels Schreddere, Hans Hoffmandh, Søffryn Muerre oc Iep Huiidh, borgere y Helszinghøer, giøre wittther-
 20 liigtt mett thette wortt obne breeff, att aar etc. 1549 then andhen dagh in martio waare wy forsamlede vdii Andriis Saxszens stwffwe, neruerindis Gertridh Oluff Saxszens oc hendnis szønner Iens oc Andriis Saxsze[n], vdtoffuer een wenliigh handnell oc contrachtt emellem for^{ne} Gertridh oc szamme hendnis szønner Iens oc Andriis
 25 om altt iordegoodz, som thennem arffueliigen tillffallitt [2v] effther theris saliighe fadher Oluff Saxszen, hues szuell gudh naadhe, szom waar om then gaardh, Andriis nu vdii boer, then gaardh Iens vdii boer, oc then theris modher Gertrudh nu besidder, bleffue the samme tiidh saa offuer oc wenliigen well forliigtte vdii saa maade,
 30 att Andriis oc hans arffuinge schulle nyde oc beholle then gaard, han nu vdii boer, tesliigist Iens oc hans arffuinge schulle haffue oc nyde then gaardh, han vdii boer, oc Gertrudh schall bliiffue nv weedh then gaardh, hun besiddendis er, dogh vndner saadanne forordh oc willkaar, att Andriis schall giiffue oc fornøffue syn
 35 modher Gertridh halffandnitt hundritt mærch danske, szameledis syn brodher Iens eett halfft hundritt mærch, item hues Andriis oc Iens tilfforn hagde vdtlaggt y then gaardh y Landzkroner, schall bliiffue ther wedh, liighe szom thett aldriigh waare, schall oc for^{de}

Gertridh, effther thenne contract giortt er, wære forpflichtet att
 giffue for^{de} Andriis, hendis szøn, skøde oc ydhermeere foruarigh
 ther paa till tinghe, item hues hiemgaffue for^{ne} Gertrudt tilfforn
 hagde vdgiiuffuit mett syn dotther Karyne, wære szegh sølff, guldh,
 5 clenodier eller andnitt, schall icke ydermeere omtalis eller beregnis
 effther thenne dagh, ther mett loodh for^{ne} Gertridh, Iens oc An-
 driis seegh aldels well mett nøwe paa alle siidher, item hues
 Andriis tilfforn haffuer till syn moder oc till szyn brodher Iens
 vdtgiuffuit, schall hannem affkortis y for^{de} summa. Bleff thett
 10 samme tiidt oc forlagtt, huilkitt the oc selffuilligen widtoghe oc
 beyaede saa: att huilken aff thennem samme contract icke holle
 will oc brydher hendne først opp, tha schall then, [3r] thett først
 gjør, haffue forbrutt 40 daler, helffthen till konghen oc helffthen
 till byen, haffue the szegh oc forpflichtet att offuerantuorde for^{ne}
 15 theris modher Gertridh thette contrack breff till troere handh
 vdii syn gømme oc beuare, szom nu thennem emellum er. Till
 tesz widneszbyrdh, att saa y sandhed er oc warafftigtt bliffue schal,
 szom forskreffuit staar, henghe wy wore indzegle her nædhen
 paa thette wortt obne breff, szom er Henrich Moensen, Søffryn
 20 Munch, Per Willumsen, Niels Schreddere oc Hans Hoffmandh
 hoes forbemelde Iensis oc Andresis indzegle.
 Datum anno die etc. loco vti superius.

⟨Iens Saxszen oc Andriis Saxszen.⟩

25 Ligger for^{ne} Gertrudz, Ienszis oc Andriiszis fulle macktis breff,
 szom the gaffue tessze for^{ne} dannemend, att hues the ther vdii
 giørindis oc ladindis worde, skulle bliiffue vryggeliigtt effter
 thenne dagh, huilkitt samme breff ligger foruaritt y byes gemme
 vnder Iensz, Andriiszis oc Soueryn Mu(n)cks indzegle.

30

⟨Forpflichtingh.⟩

Till bwrgemesther Szander Leyell.

Iegh Thomes Nickelsen, erliigh, welfforn(u)mstiigh mandz Szand-
 ner Leyell burgemesthers tiennere vdii Helszinghøer, kiendnis mett
 35 thenn myn eghen handtschrifft gieldskyllig att wære forbenefnde
 myn kiere hoszbondne eett hundritt 43 pundh oc 3 s. skottsk, for
 huilken for^{ne} szumma ieg forplichter migh, myne arffinge widt
 altt thett, wy eye, røringdis oc vrøringdis goodz, tesligist paa myn

ære, mitt liiff oc szielsz salighed att wille oc skulle betalle for^{ne}
 myn hosbondne Sandher eller hans arffwinge for^{ne} summa, szom
 forskreffuet staar, naar gudt will, hans skiepper [3v] kallitt Iacop
 kommer aff Schottlandh ygen, eller nogitt andnitt, huilkitt først
 5 kommer, tha forpligther ieg migh selff personliighen att wille
 komme oc betale for^{de} Szander thenne for^{ne} summa widh saadanne
 forordh, att han schall selff staa effuentyritt ther om vdaff Schott-
 landh oc till Helszinghøer, oc huor szom icke saa y sandhed
 beffindis, oc iegh forbede Thomes icke holler thenne myn for-
 10 plichtingh oc loffue vdhen all argelist, szom forskreffuet staar, tha
 tilbinder ieg migh, myne arffuinghe mett allt wortt goodz oc eye-
 dom att schulle wære fortabit oc forbrutt fra ossz oc ingtill for^{ne}
 Szandher Leyell, hans arffwinge eller vdii hans fuldmechtiigis
 hendher, szom han ther om vdtsckickitt haffuer, vdii saa maade,
 15 att han eller samme hans fuldmechtiige maa haffue tesz magtt att
 giøre aff migh, szom the wille, tesligist att wille liidhe oc vnd-
 gielle szom een vtroo mandh eyes att giøre, ehuor som helst eller
 vdi huadt landh eller landzschaff for^{de} hans fuldmechtige mig
 finder eller offuærkommer, tesliigist ther att taghe megh oc handle
 20 modh meg szom theris fonghe, oc ther effther schall iegh betale
 oc vdrette all skade oc bekostningh, szom the ther paa giörindis
 wordher, forvdhen noghen hielpe redhe eller rether gangh y nogen
 maade, ocszaa mitt tillgiiffne reghenskaff, szom Hans Dawitzsen
 oc Dawidt Corneygh offuer waare, tesliigist paa hørde oc samme
 25 tiidt forliigtt for^{de} myn hoszbondne oc migh, schall staa migh aabitt
 yghen till att skulle vdrette till for^{de} myn hosbonde, hans arffuiinge
 eller theris fuldmechtige all then skade, bekostningh oc for-
 szømselze paa szamme regenskaff, szom vrætt opgiuffuitt wor vdii
 szamme wor forliigningh, till tesz witnesbyrdh, att saa y sandhed
 30 er, som forskreffuet staar, bekenner met myn eghen frii conscientz
 oc willge mett thenne myn eghen handschriff antegnendis mitt
 sedwannlige merke her nædhen fore, offuærindis tessze forsk^{ne}
 witsniszbyrdh, szom er [4r] Hans Dauitzsen, raadmandh, Dauith
 Corneyge, borgere y Helszinghøer, mett andre fleere, som oc samme
 35 tiidt hoosz ware. Datum Helszinghøer 26. may anno 1548.

Ieg Thomes Nichelsen, erliigh, welffornumstigh mandz Sandher
 Leyell, burgemesther y Helszinghøer, hans tiennere, bekendner

mett *thenne* myn eghen handschrifft gieldskylligh att *wære* forbede
 myn kiere hoszbondne 90 daler, huilke han aff syn gode wilge
 haffuær mig giffuit dagh oppaa att skulle betalle hannem eller
 hans aruinge till trendne termynen, szom beffaller szegh vdii try
 5 szamffellde aar, szom er først till pingis dagh nest kommindis
 anno 49, schall ieg till gode rede betalle hannem 30 daler, item
 till pingis dagh anno 50 30 daler, oc the andre 30 daler, szom
 yghen staar, schall ieg betalle till pingis dagh anno etc. 51, for
 huilken for^{ne} *summa* ieg forplichther mig, myne arffuinge widt
 10 allt thett, wy eye, røringdis oc vrøringdis goodz, tesligist paa myn
 ære, mitt liiff oc sziels salighed att wille oc skulle till gode redhe
 betalle for^{ne} myn hoszbondne Szander eller hans arffuinge till
 forskreffne trendne termynen vdhen all argeliist eller wiidhere
 15 forhalingh y nogen maade, oc huor som szaa icke y sandhed beffin-
 dis, oc ieg for^{de} Thomes icke holler *thenne* myn forplichtingh et
 anno sequitur vt in superioribus literis werbo ad werbum ad finem
 vsque.

Ieg Thomes Nickelsen, erliigh welffornumstigh mandz Sander
 Leyell, burgemesther y Helszinghøer, hans tiennere, bekendner
 20 mett *thenne* myn eghen handschrifft, att nu paa andhet aar
 sziidhen tilskekede oc tilbetrode [4v] for^{de} myn hoszbondne mig
 till att skulle *wære* schipper oc schriffweyn paa eett hans skiiff
 kallitt Iacop, haffuindis fuldt macht paa hans wegne indt att taghe,
 tesligest ygen att vdgiiffue, huor behoff giordis, wdii 2 aar, then
 25 tiidtt ieg førde szamme skiiff, oc then tiidtt ieg hagde giortt for^{de}
 myn hosbondne regenskaff, bleff ieg hannem skylligh szaa dan
summa, szom beffindis wdii for^{ne} tuenne myne forplichtelsze
 breeff, huor fore ieg nu mett *thenne* myn eghen handschrifft
 bekiendner mig aldels inghen partt eller deell att eye eller noghen
 30 tiidtt tilfforn att haffue hafftt eller aath vdii thet for^{ne} myn hos-
 bondis schiff, men aleniste tilhører for^{ne} Sandner oc hans arffuinge
 offuer allt, thii kiendis ieg migh eller myne arffuinge ingen rett
 eller rettighed att haffue vdii eller till nogen anpartt y szamme
 skiff effther *thenne* dagh y nogen maade, men thett szamme skiff
 35 eyelige oc offuer alt tilhører oc tillkommer alene for^{ne} myn hos-
 bondne oc hans arffinge, till tesz widnesbyrdh att saa y sandhed
 er, som forskreffuet staar, thet witner ieg mett thette mitt obne
 breff oc eghen handschrifft, huilken ieg aff myn egen frii wilge

selffuilligen mett myn eghen handh schreffuit haffuer, neruerindis samme tiidh welfornumstige mendh Dauid Wedderborn aff Dundy oc Hans Konkyltii aff Aberdyn, Hans Dauidzsen oc Dauidt Coorn-
 5 eyge aff Helszinhøer oc Hans Kay, schipper, mett mange andre, szom oc hoosz waare. Datum Helszinhøer 26. iulii anno 48.

Vnder schriffthen szaa beffindes vdii alle try forskreffne Thomessz handskrifft.

Thomes Nickelsen med myn eghen haandh.

10 [5r] (Iacop Meckellborch.)

De eligendo ac constituendo procuratorem.

Vor allen vnd iszliicken, watt standes condicionn weszens effte werdicheitt de syntt, szo dieszen vnsern iegennwerdige breff sziehen effte hören leszenn, gnedigen gunstigen herenn vnd besunderen
 15 gudenn vrunden doen kundtt wii borgermeyster vnd radthmanne der stadtt Dantzick neffenns williger vnsern diensten vnd susth alles gudenn erbedinge, eynen eliken nhagheboer, hirmede vnd inn krafft dusses apenbaer thugende vnd bekennende, datt vor wnsz inn sittende radhe de vorsichtige Willum Hattiss van
 20 Lwnden isz erschienen vnd hefft daer suluest inn der besten ghestallt, forme, wege vnd wiisze, szo vns, alsz he scholde vns tho rechte vpt kreffftigste woll kunde vnd mochte, inn synen sekere und vngetwiffuelde procurator gesettett, bestimpt, verordendtt vnd angenomen, wo ock hyrmitt vnd inn krafft dusses szettett,
 25 vorordentt vnd annimptt den vorsichtigen Iachym Meckelborch, vnsern borger, thøger dusses van wegenn einer packen lundischer lakenn mitt ettliickenn fitzenn, welcker welcke tho Helschenøer im loweliike riike tho Dennemarken vth dem schepe, szo schipper Iacob van Hamborch dattmaell geførett, ghenamenn vnd anghel-
 30 holden syn schøllen desulwigenn tho forderen inhauen vnd entfangan, im wege vrundliikes handels, ader sunst vormøge des rechtes ende tho nhemen, tho doen vnde tho vorlaten [5v] van denn entfangenen tho qwitteeren einen anderen vordann tho mechtigh vnd de macht wedder ahn siick tho ropenn. Szo vaken ehm
 35 datt møge syn van nøden vnd sunst int ghemeyne wo ock inn sunderheytt allen vnd iszliickenn rechte ganck, darbii tho doen vnd tho laten, gliuck he de principaell suluest doen vnd laten mochte, szo inn eigener perszoen iegennwerdigh were, ghelauende datt

szulwige alles stede vnde faste tho holdenn inn thokamenden
 tiiden. Hyrwmmme alle vnd iszliicken vnsze gnedige, gunstige heren
 vnd besunderen goden vru(n)de szo hyrmede ersocht dienst-
 liich vnd vrundliich biddenn willen den gedachten Iachim Mechel-
 5 borgh, szo alsz bowen gedacht ghemechtigett, daer he solcken
 procurationn gebruken werdt, hulpe, gunst vnd gyde forderinge
 ertøgen, darmede he synes ghedachten principallen sake, sunder
 hinder vnde wiider annlage entliick erforderen, manen vnd ent-
 fangen mōge, solckt vmb iderenn dorch gebøer tho vordenen syntt
 10 wii stedēs gheneigt. Inn orkunt der warheitt hebben wii vnszer
 stadt secrett kegennerwerdiigen brewe hyr vnden wiittliiken ahn
 hengen latenn, de ghegewen isz tho Dantzick den tuolfthē martii
 anno etc. negenn vnde veertich.

15

(Iep Hwiidz breeff.)

Vii effther^{ne} Hans Fynboe, Hans Daidzsen, Asgudt Mickelsen,
 Henrich Mogensen, Søffryn Munch, raadhmēdh, oc Per Willum-
 sen, byffogett y Helszinhøer, giøre witttherligt for alle neruerindis
 oc komme skullendis mett thette wortt [*6r*] obne breeff, att aar
 20 effther Gudhs byrdh 1549 thenn mondagh nest ephther Sanctorum
 Fabiani et Sebastiani martirum dagh (21. jan.), paa wortt raad-
 husz wor sckickett for ossz oc then menige mandh, szom szamme
 dagh tingh søgte, erliigh oc wellffornumstigh mandh Christiern
 Perszen, burgemesther her szamme stedis, haffuendis eett fuld
 25 machtēs breeff aff Andriis Brun y Strollswndh paa szyn moders,
 hans sødskenes oc syne egne wegne, lyendis om then theris gaardh
 oc grundh her y Helszinhøer, szom thennem wor arffweliigen
 tilfallen effther theris saliige fadhermodhers dødh Birgitte Per
 Brwns, hues szuell Gudh naadhe, effter huilkit for^{ne} fulle machtēs
 30 breff (som bleeff vdtcopieeritt oc ingh schreffuitt vdii wor byes
 baagh) for^{de} Christiern Pedhersen skøtte oc affhende fran thennum
 oc theris arffuinge for^{de} gaardh oc grundh liggendis her y for^{ne}
 Helszinhøer, synden optill Steengadhen, westhen nest Lasz Huiidz
 gaardh, szom han nu vdii boer, oc østhen nest Frantz Bagheres
 35 gaardh, szom han oc nu yboindēs er, oc ingtill beskeedhen mandh
 Iep Huiidh, borgere her szamme stedis, hans hustrv oc theris
 arffinge, till euerdeligh eye, huilken for^{ne} gaard oc grundh er y
 syn lengdt streckindis szigh aff synder y nørr fran Steengadhen

oc nedher emodh strandhen halffempte sinde tiuge een halff
 sielandz alen, bredden her vdt till Steengaden er atthen alne eet
 quarther mindne, bredden neder emodh strandhen er sexthen alne,
 att nyde, brughe oc beholle mett all syn lengdt oc bredh oppe oc
 5 neder, szom forskreffuet staar, inthed vndhentagett, for huer mandz
 tilltall, fødde oc vfødde, szom ther mett rette paa kandh tale y
 nogen maade. Oc wedherkiende forneffnde Christiern Pedhersen,
 att for^{ne} Andriis Brwn paa synn modhers, hans sødskenes oc syne
 egne wegne haffuer anammet oc oppebaaritt fuldh wærdh oc be-
 10 talningh for samme gaard oc grundh aff for^{ne} Iep Huiidh effther
 theris nøyafftige wilge, betackindis [6v] hannem for goodh willigh
 betalningh y alle maadhe, huorffore for^{de} Andriis, hans modher
 oc mettsødskenene, kiendnis szegh ingen deell eller rettighed att
 haffue vdii eller till for^{ne} gaardh oc grundh effther thenne dagh,
 15 men her effter schall tilhøre for^{ne} Iep Huiidh, hans hustrv oc
 theres arffuinge till ewerdeliigh eye. War oc samme gaardh oc
 grundh lydeliigh opbudhen 4 samffelde thinghdaghe, szom thett
 sigh burde effther lowgen, byes skick oc gammell szedhuane, ther
 till mett wor thett ther offuer szett y beraadt vdii 6 vgher, oc war
 20 ther ingen genszigelsze y noghen maade. Ther nest epther war
 thett skødhe stadffest meltt till tinghe. Till thesz widnesbyrdh, att
 saa y sandhed er, szom forskreffuet staar, lade wy wor indzgle
 henghe her nædhen, som schriffuitt er aar, dagh oc stedt vti
 superius.

25

Mickell Booszens hawue.

Wi effther^{ne} Christiern Pedhersen, burgemesther, Hans Fynbo,
 Asgudt Mickelsen, Henrich Moghensen, Søffryn Munch, raad-
 mendh, oc Per Willumsen, byffogett y Helszinghøer, giøre witter-
 30 liigt mett thette wortt obne breeff, att aar effther gudz byrdh 1549
 then dagh vti superius paa wortt raadhs wor skickitt for oss oc
 then meenighe mandh, szom samme dagh tingh søgte, erliigh
 ffornumstigh mandh Hans Davidzsen, raadtmandh her szamme
 stedis, mett fuldh macht paa erliighe welffornumstiighe mendz
 35 wegne Christiern Pedhersen, burgemesther, oc Pedher Willumsen,
 byffogedt, szom skøtte oc affhende fran szigh thennem oc theris
 arffuinghe oc ingtill beskeedhen mandh Mickell Booszen, borghere
 her samme sted. hans hustrv Maryne oc theris arffuinge then

hawfwe, szom for^{ne} Christiern Pedhersen, Hans Daudzsen oc Per Willumsen kiöpte aff byenn liggendis østhen nædhen fore Helliggesthus Mølle, huilken er y syn lengdh paa then nørre sziide 41 alne forudhen backen, szom oc een partt aff er indhegnit, [7r]
 5 lengdhen paa then syndre siidhe streckendis szegh aff østher y westher er 45 alne, breddhen y then westher ændne sammeledis vdii then østre ændne streckendis sziigh aff szynder vdii nørre er 47 alne, att nydhe, brughe oc beholle skullendis till euerdelig eye, oc wedherkende for^{ne} Hans Daudzsen szegh paa for^{de} Christierns
 10 oc Per Willumszens wegne att haffue yghen fongett fullest wedherlagh for for^{ne} hawue effther theris nøyafftige willge, szom war then anpartt indhen oc vdhen optill theris tegllgaardh liggendis syndhen for byen, huilkitt for^{ne} Mickel Boosen war arffueligen tillfallen mett hans hustru Maryne effther hendnis saliighe fader
 15 Per Brun oc hendnis modher Birgitte, hues sziiele gudh naade, huor fore for^{de} Hans Daudzsen etc. hannem betackede y alle maade; thi bekiende han mett the andre forbe^{de} szegh eller theris arffuinge inghen deell eller rettighed att haffue vdii eller till for^{ne} hawue effther thenne dagh. Men her effther schall etc. Oc war thett
 20 skødhe stadffest mett etc.

(Wtddragett aff then skick oc politzie vdii Københaffn etc.)

Om wecht paa hwedhebrødh.

Item naar *skeppe* hwedhe geller 8, 9 eller 10 alb., tha skall
 25 hwe(r) leffue weye 8 lodd.

Item naar *skeppe* hwedhe geller 11, 12 eller 13 alb., tha skall eet huedebrødt weye 7 lodd.

Item naar *skeppe* huedhe geller 14, 15 eller 16 alb., tha skal eet huedebrød weye 6 lodd.

30 Item naar *skeppe* huedhe geller 17 eller 18 alb., tha skall eett huedebrød weye 5 lodd.

Item naar *skeppe* huedhe geller 7 s., tha schall eet huedebrødt weye 4 lodtt.

Om wecht paa skonroggen.

35 Item naar *skeppe* rugh geller 1 s., skall skonroggen weye 13 lodtt.

Item naar *skeppe* rugh geller 4 alb., skall skonroggen weye 12 lodd.

Item naar *skeppe* rugh geller 2 s., skal skonroggen weye 11 lodd.
 Item naar *skeppe* rugh geller 3 s., skall skonroggen weye 10 lodd.
 Item naar *skeppe* rugh geller 4 s., skall skonroggen weye 8 loddt.

5 [7v] (Sander Leyell.)
 Beskeedh om fracht.

Item desz bekenne ick Sandner Leyell, burgermester tho Helschen-
 øer, mitt dusszen mynen apenen brewe, datt ich ghefrachtitt hebbe
 10 den ersamen schipper Oergyes Brinch van Hamborgh van Dantzick
 tho Liitth ynt Schottlandht oeck (wilt Gott) vdt Schottlandtt
 wedder vp de westher Emsze effte tho der Feer yntt Szeelandtt
 effte vpp Hollandtt, wor idt my ghelewett. Desz schall ich øme
 tho vracht gewen 2 hundertt vnd søuentich koepmans gulden,
 15 die helffte ynn Schottlandtt 10 schotzske s. von eyn gulden vnde
 de ander helffte willt Gott, whor he losszett, wan he mitt lewe
 wth Schottlandtt koempt, 20 sthuwer vor ein gulden nach olde
 wizensze. Des schall vorbenøemde schipper Oertgyes my eyn guth
 dickt schip holden mitt aller behøeringhe, szo sich datt eghitt tho
 20 weszen, vnde wiidher schall my voerbenøemde schipper tho gude
 liggen ynn Schottlandtt nach syner losszinghe eyne maenth tiides
 lanch. Desz tho wider orkundtt der warheytt drucke ick myn gewon-
 liike pitzeer hyer wnder, wnde isz hyer auer ghewest Iacob Iacob-
 25 sē van Hamborgh vnd Dauitt Corneyge, borgher tho Helschen-
 hør, geschreuen de 28. octobris anno 1548.
 Weren oeck daar by den suluigen tiidhen Han Gercksen van Ham-
 borgh vnde schipper Frederich Bardskeer ibidem.

[8r] Vigilia assumptionis Marie (14. aug.).
 30 Ninianus Blacki.
 Bleff samtøcktt aff baade burghemestere, tesliigist aff raadh oc
 byffogett her samme steds, att Ninianus Blacki hans paszboertt
 bleff besegldtt mett byes indzegle, huilkitt hann drogh aff landnitt
 mett lyendis oc indnehollindis, att han wor byes indwonnere oc
 35 hagde hiemme her y byen, huilkitt Hans Daudzsen fortolkede vdt
 paa danske for burgemestere, effther thi thet war schreffuitt paa
 latyne, oc Henrich Moensen sammeledis thet vdtagsde for Per
 Willumsen, byffogett, ther effther aff thennem alle samtøckt oc

saa besegldtt wdii burgemesthers Christierns stue wdii burgemesthers Szandhers frauerelsze.

[8v] (Certificatio quedam.)

5 Om Szara Iacops dotther.

1548

Wii borgemeistere *wnde* raedtmanne der stede Helschenøer yn den Szwndt ghelegen yntt lofflicke riicke Dennemarch doen ku(n)dt mitt dusse vnsere apenne brewe, wo im iaere wnsers heren Christi
 10 gheboerth 1548 wp denn 7. Decembris vor wns erschienen dhe erszame Claus Symensen, borger yn Amstherdam, begierende øme mochte thogestadett werden dusse iegenwerdiige ghetuyge, nøemliich Hynrick Møllebeck, Pether Iacopssen vnde Cornelius Mey, wnszere inwonners, vor wns tho certificerende, wessz øne bewust
 15 were einer perszoens halue mitt nname Szara Iacops dother, wo sze einen ghesellen mitt nname Wolther Hinricksen scholde hyer inn Helschenhøer ghetrowett hebben, ydt welcks wii ghedackten Claus Symensen nicht hebben gheweyertt køenen hebbende nha vnszere ghebrucke *wnde* gherechticheyde mitt wpghereckede fingen,
 20 ren, swerende tho goede dorch syner hilliighen euangelio, eyn nha dem anderen, wmmе der warheytt willens syen tho bekennde szo vern øne bewust were, erstliich Hinrich Møllebeck certificeret, wo ghedackte Wolther in *szynem* hwsze szy inghekoemen *wnde* van einem schepes tymmermann ghefragett, weer es waer weer,
 25 datt he all hyer tho Helschenøer sych beghewen hadde, ydt welckes dusse gheselle Wolther gheantwordett, he hadde eyner persoene wessz ghelauett *wnde* thogesegett, dattszulue oeck ghedacte tho holden, item Pether Iacobsen hefft ghecercificeret, wo eerghedacte Walther in *szynem* hwsze ghekoemen sy, øme syn hemdtt halff
 30 wechghereten, woerwme hebbe øme ghefragett, wo datt tho ghegangen weer, antwordende he were in Lizabeth Iacobs hwsz ghestwest, daer vthgheweken, wenthe daer sii ein ander ghekoemen, dhe lewer ist dan ick. Cornelius Meii hefft nha dersulue meiningh oeck ghecercificertt etc.

35

[9r] Eett breeff till Amstherdam.

Ist noeck eine denstmagett vor wns ghefurdertt mitt nname Ellyne oeck vpgedeckett, wo sze in Lizabeth Iacobs hwsz hefft ghedeneth,

wnde bii der dochter Szara des nachtes sii gheslapen hefft, by wylen ein iunck gheselle Pether wp øer bedde sych ghelect, des sze wpghestaen, van daer wdtghegangen, auerst wessz dhe beyde daer nha ghehandeltt hebben, wassz øer gantz wnbewust, datt
 5 sølchs vor wns im sittende raede ys ghecertificertt in bywesende wnszers pastoers domini Petri Samsingk, certificeren wii oeck mitt iegenwerdige wnszer brieff, aleine dhe pastoer bekennende, he hebbe dhe vorbenømde Szara Iacobs dochther mitt einem ghesellen nømliich Claes Dyrickszen nha wnsere religioen des echtstandes
 10 tho samende mitt ører beyde conszentt ghegewen nha lude synes brieffs, øuerst øme ghaer vmbewust tho der tiidtt øres gheruchtes halue. Tho meerer orkundh ysz wnszer stede secreett hyer wnder ghedruckt. Datum vt supra.

15 Fredaghen nest for dominica trinitatis (14. juni 1549).

Anamitt effter burghemesthers Szandhers beffalning aff schipper Carsthen Eekenhoff van Hamborgh paa Pouel Dukers wegne ibidem, szom war her kranck oc inglagdt y Helligesthus her samme steds, først 1 daler, 1 emdher gulden, 1 oorth aff een daler, 5
 20 hollandz stuffen, 5 s. lub. 1 engelsk stotther fick ieg for eett breeff, ieg schreff for for^{ne} schipper paa for^{ne} Paauels wegne, dogh vnder saadanne forordh, att ther som han bleffue her dødh y Helligesthus, skall samme penninge tha høre Helligesthus, men ther som han bliffuer till pasz yghen, skall han beholle syne peninge oc
 25 betalle szyn kaast.

[9v] Om Ameraell att vdtkeysze.

Først tilkeyszes 4 eller 2, szom skulle wære ameraell, 2 wpper ammeraell oc wnder ameraell, widtt naffn huadt skiiffuene kalles.
 30 (Tho wetten szo hebben de ameraells gheordnieertt.)
 Item szaa er thett schickitt oc ordineertt aff for^{ne} ameraell, att 2 aff samme schall wære fore een natt 1 wpper ameraell, 1 wnder ameraell widt naffn Brandarius oc Jehan Piell, then andhen natt Jergismattick oc Geertt Key.
 35 Item inghen skall løbe vor iilldhen om natthen wedt then straff oc pene, att then thet giør, skall haffue forbrøtt szaa offte, szom han thett giør, 1 englott.
 Item huem icke kan y suar storm føre szitt bonnett om natte tiidhe,

han schall henghe vdt 2 landtner, then ⟨ene⟩ offuer then andhen.

Item huer affthen oc morghen skulle the alle wære hoesz thett efftherste skiiff weedtt then pene vtii supra.

- 5 Item szaa offte att ameraell wender om natte tiidt wdii storm eller suartt mörck, skall han skiude 2 skudt.

Item huilken som finge saadant brech y szjøen, att han nødes till att besøge haffn, tha skulle the alle følge hannem, szaa witt mueligtt er.

- 10 Item ehuor the ligge enthen y hauen eller paa nogen reidtt, tha schall ingen gaa till segell før ameraell skiudher eett skudtt wpper ammeraell.

Item bliffuer noghen skudhen aff fiiender, saa han bliffuer lam eller krøblingh, tha skall alle the andre betale hans førliigheett.

- 15 [10r] Item skiuder noghen lodd eller krudd henn modt fiender, skall skadhen regnis oc betalís offuer all flødhen, dog with schippers eedtt oc conscientz.

Item huilken szom bliffuer forbiistridtt y szjøen, han schall 3 ganghe draghe op nedher szitt marsz seghell, paa thet man kan

- 20 kendne hannem.

Item huilken først faaer kendingh paa landh, han schall strax skiude 3 skudtt.

Item skall huer henge een liidhen wempell paa szitt baawsprudtt. Löszen er S. Iacop.

- 25 Huilken icke holler thette forsk^{ne}, han skall haffue for brutt 50 Carolus gulden oc wære ereloosz.

[10v] Onsdagen for 11000 Iomffruers (16. okt.).
Neruerindís burgemesther, raadh oc kon. mts. byffogitt.

30

Bleff szamme dagh forkyndnitt for then menige mandh, att the skulle holle huer syn fortau baade paa gadherne oc hosz strandhen reene.

- 35 ⟨Burgemesther Sandner.⟩

Samme dagh skødtt burgemesther Sandner szitt skudmaall, huorlundne han haffuer hafft syn omgenge, fran første han hiidt kom oc indtill thenne dagh.

Ther nest opsagde syn beffalingh for wlydelsze skyldh, som beffandz sammeledis allt raaditt sigh wdii saa maade beklagede.

(Kon. mtts. breff.)

- 5 Item forkyndis kon. mtts. breff, att inghen falkeffengere skall stedis her yghennem, vdhen the haffue kon. mtts. paszbort.

(Powel Teglmesther.)

- Besynderligen hagde burgemesther tiltall till Pouel Teglmesther,
10 thi han hagde wdhen forløfft laditt opskiiffue noghen rugh, som bliff ingwragitt her for byen, oc burgemesther wiilde, att then fattighe skulle haffue ther aff szaa megitt szom then riighe. Dogh for Gudz skyld for her Pedhers, sogne herens, oc then menige mandz bøn tilgaff burgemester hannem samme brøde, att saadant
15 skall icke beffindis effter thenne dagh.

Sammelidiz thennem formanindis then menighe mandh for^{de} wor sogneherre, att the skulle lade siigh beffindne lydagtige wndersotte emodt theris øffrighed.

- War samme dagh Pether Hollender y rette for wlyighed oc skott
20 paa burgemesther att haffue loff aff thennem, huilkit icke beffandz, men burgemesther settidt ing till the 15 mend vt supra.

(Andriis Gellerman.)

- Bleff Andriis Gellerman vnt att sidde till paaske nest kommindis.
25 Liusde borgemester Sandner effter 2 suin.

Pouel Teglmester liusde effter een soortbeltiit szoo oc er skaaren y børsterne.

- 30 [11r] Sette Andriis borghen vndner 40 daler, forloffuer Hans Pouelsen oc Anbiørn.

(Pether Hollender.)

- 35 Sette oc Pether borghen vt supra, forloffuer Hans Falkeffengere oc Rasmuz Munch.

Klaffuede kirkeuerge paa the, som sidde paa kircke iordher, att landgilde motte fremkomme.

Sammelidis om Helligesthus iordher attuaredes.

5

Passus fui maxima dolore oculorum.

[11v] Per Ericksen, salige Iørghen Hansens
modher søsther szøn.

10 Iegh Per Ericksen, borghere oc boindis mandh vdii Suenborgh y Fyen, gjør witherliigtt mett thette mitt obne breff, att aar effther Gudz burdh 1549 then mondagh nest effther Omnium sanctorum dagh (4. nov.) paa Helszinghørs radhusz for the erlige welffornumstiighe mendh, burghemesther, raadh, kon. mts. byffogett,
15 oc then menighe mandh, szom samme dagh tingh søgte, oc ther aabenbare kiendis oc bestoodt y for^{de} dannemendz neruerelsze, att beskeedhen mandh Andhers Lindh, borghere ther szamme steds, haffuer nu aldelis fornøyett oc fuldt giortt migh effther then fulle macht, szom ieg aff the andre myne slecht oc frender schrifftelig
20 beuiist haffuer, all then anpartt ossz till kom wdii then boodt, szom han hagde foruisset oc vdtloffuitt for thett mandrab, som han (Gudt bedritt) kom for skade noghen aar forledne y hiel slo Iørghen Hansen, myn kiere brodher, hues siell Gudtt benaade, huilken for^{de} boodh han haffuer nu vdrettett till ossz, for^{ne} død^{is}
25 slecht oc byrdh, till trenne saller (som hannem effther loghen burde) altingist tilgode redhe effther waaris oc alle andre slechts oc byrdz fuldkommeligh nøye, baade paa fædherne oc møderne siidhe, mett alle andres ther paa anrørindis, lidett eller megitt, fiern eller nær, y nogher maade, tackendis hannem kierligen for
30 willigh betalingh y alle maade. Ther fore giffue wii for^{ne} Andhers Lindh for forsk^{ne} mandrab een trygg oc fast orfeyde for ossz oc alle ther paa anrørindis ære, fødde eller wfødde, att aldrigh skall arges eller arghe ladis, lønlighen eller obenbarligen, mett raadt eller daadt, men bliffue een euigh forliigt aftalen sagh y alle
35 maade, saa sant hielpe ossz Gudt almegtigste.

1549

[12r] Iesper Erwidhoff van Hamborch.

Widneszbyrdh om bleeffwit goodz.

Vii borgermeystere *wnde* raadtmanne der stede Helschenøer doen
 5 kundtt mitt dussen wnszern apenen brewe, wo vor wns ys erschenen
 de vorsichtiige schipper Iaspar Eruidthoff van Hamborch, bringer
 van desses, begierende wmmē rechtferdycheitt einen warafftiighen
 getuychnisse, wie sych begeuen hebbe, szyn boyertth, he nu der
 tiidt vøereth, ahm strande ys vorloeren worden etc., sølchs wy øme
 10 nicht hebben weyerenn køenen, worumme yn krafft iegennwerdiiges
 wnsers apenen brewes hyer mede apentliicken bekennen *wnde* be-
 tuygenn, wo ahm vorgangen 17. dagh octobris, syn boyertth (daer
 alle synes scheps volck ynne yst geweszenn sunder he *wnde* synen
 sterman) hyer van der reyde aff, vor alle synen ankeren dorch
 15 gheweldiige gruwesam windes *wnde* storm halue by nacht tiide
 ahm strande gedrewen *wnde* vorloeren, alsze eine gantze floete
 schepe wp wnszere reyde ahm sulue nacht thom deele ghefristett
 hebbenn alsz oek ettliche meer hyer tho lande, oeck ahn der schoen-
 sche syde, gestrandett *wnde* vorloerenn etc. oeck nicht hefftt koenen
 20 van dem gude bekoemen tho bergenn, eere ahm dage daer nha
 ydtt schiip vull waters ghewesen, belauett dhe feste tonne rogge
 thom bargeloenn *wnde* yder tonne vorkofftt wmmē twolff schil-
 linch deensch, wessz ahm ersten dage ys geborgen worden, auerst
 wes daer nha hyer tho lande ys gheborgen, dhe tonne ghegeuen
 25 wmmē negen oeck achte schillinch deensch nha wdtwiiiszinge synes
 registers, alsze wns ys beriichtett worden. Item naech etthliichen
 dagen, dorch hulpe des almechtiigen Goedēs mitt krefftiiger handtt
wnde bystandtt denn wnszeren oek anderenn froemden nationen
 gedachten boyertt mitt trefflychen arbeydtt wpgewunnen *wnde* ge-
 30 borgen sych daer by beflytigett [12v] alsz eynen wprichttiger nha
 gantzem vlyte *wnde* vormøge, daer mede ghelopen nha der hauen
 in Copennhagen etc. Tho meerer orkundtt *wnde* vestiiger bewiisz
 ist wnszer secreett hyr wnder ghedrucht. Datum Helschenøer denn
 14. daech nouembris anno etc. 1549.

35

Onsdagh nest for s. Nicolai [4. dec.].

Neruerindis burgemester, raadh oc byffogett.

Samme dagh war Andreus Yærii, boindis till Litth y Schottlandh,

fremeskitt, weedh syn eedh mett wdstracht arm oc oprackte *finger* suor oc forplichthett szegh ther till mett widt syn halszis, skiiffz oc godzis fortabelsze, att inghen aff the *andre* hans schiiffz folck wndhertagen the 2, som nu forskickedz till Københaffn, haffue
 5 giortt noghen raab eller skade till *szjøes*, oc først Andris Lolorye aff Dundy mett wdstracht arm oc oprackte *finger* widt thett hel- lige euangelion høyeligen suor, att han aldriigh y hans daghe war y noghen kriiigh eller orloff till *szjøes*.

Sammelediz Willum Brest aff Liith widt syn eedh bekiende, att
 10 han icke hagde wæritt y saadant kriiigz brugh.

Tesligist Ihan de Groeth aff Dundy sagde, att thett skall icke findiz beuiiszliigh offuer noghen tiidt y syne daghe.

Item Meynerth Losz suor oc, att han icke heller war eblandh saadan handell noghen tiidtt y syne daghe, huilkitt for^{ne} schipper szigh
 15 haffuer forpflichtett, som forskr. staar, att inghen hans folck haffuer brugitt saadant ondhentagen the tuo etc. [13r] Then yngeste aff the 2, som forskr. staar, bekiende, att han bleff fanghen till the engelske noghen tiidtt langh, siidhen kom Duidt Klerck oc fangede noghen engelske oc hannem mett, som forskr. staar, oc fick
 20 hos hannem tilhyre 40 skotts schillinch.

Then ander szammelediz bekiende, att han war oc paa samme schiiff. Then samme yngeste *perszoen* sagde, att han drack aldriigh taar aff samme myn naadige herres øll, som tagett bleff.

25 S. Canuti ducis dagh [7. jan.].
 Neruerindiz burgemesther oc raadh.

Samme dagh bleff eett aabith bezegldtt breff lest lyendis paa Iacop N., att han skulle haffue tesz fulle magtt att tale paa then
 30 arff, som fallen war effther salighe Margrete Hans Hoffmandz dødtt, hues siell Gudtt benaade, dogh war samme breef schreffuitt 5 aar siidhen, huilkitt samme breef for^{ne} Margretis søsther vdi Schottlandh with naffn Bethsada hagde wdtgiuffuitt.

35 [13v] 1550.

Ipsa die felix in pincis [14. jan.].
 Neruerindiz Christiern Pedersen, Sandher Leyell, burghemesther,

Hans Dauitzsen, Henrich Mogensen, Seueryn Munch, raadtmendh, oc Pedher Willumsen, byffogett.

Om Henrich Smedz arffwinge widnesbyrdh.

5 Hans Weffuer war først fremeskitt att will y sandhed bestaa, hues hannem witterliigtt war, om hues Henrick Szmidtt, hues siell Gudz benaade, paa sitt yderste bekendne, huem hans neste arffinge ware effter hans dødt.

Tha først nu y dagh suor for^{ne} Hans mett wdstrackt arm oc op-
 10 rackte fingre bedindis sigh saa sant Gudt hielpe, att then tiidt han war ther till kallitt, hørde for^{ne} Henrich saa sighe, effter att the giorde spørszmaall thill hannem, huem hans neste arffuingh, suarede han saa sigendis, att inghen er myn nesthe arffuingh her y Danmarck wdhen een heder Iørghen Benitz, som nu er y Strol-
 15 sundh, men y Schottland offuen for Dundy er een drenghe oc een piighe, the staa mig nemeer end han, men iegh tror icke, att the wille wmaghe thennem saa langtt effter mitt effterladindis goodz, ther som Iørghen wille nogitt wære y theris nøge, skulle the well ther mett wære tillfridz oc lade sigh nøye.

20 War samme tiidt Iacop Skinghere fremkallitt, som oc samme tiidtt hoosz war, att han wille oc sighe oc bestaa, hues hannem witterliigtt war, huilkit han oc y liighe maade som forskreffuet staar widtt helgens eedtt mett wdstrackt arm oc oprackte fingre etc.

25 [14r] (Willwm Szmidz gaardh.)

War samme dagh Iacop Iudhe y Københaffn her paa raadhuszitt begierindis aff burgemester oc raadh, att han motte faa y dagh skødhe paa Willum Smidz gaardh, huor till burgemester oc raadh gaffue hannem for suar, att naar hidt kommer nogen aff the
 30 arffinge till samme gaardh paa raadhuszit, skulle han gerne faa skødhe ther paa.

Var samme tiidt Dauit Corney mett een borgher aff Marstrandh for burgemester, raadh oc byffogett talindis huer ander till om samme arff mett hues bewiis ther paa, the huer for szigh hagde,
 35 huilken nest war.

Tha bleff thennem saa forhollitt, att the skulle fly schrifftligh bewiisz fra Schottlandh, om huilken kundne faa beuiszningh att

wære nest att tale paa samme sagh inghen s. Laurentii dagh [10. aug.].

[14v] Albrith Schredders gaardh maalldh then 18. april 1553.

- 5 Offuuerærindis Christiern Perszen, burgemesther, Per Willumssen, byffogett, Hans Schonningh, Iost Grønningh, Iens Kraaghemagher, Frantz Bagher oc Hans Pouellssen, huilken er y syn bredd wdt till Steengadhen oc strax her oppe wdii indnen y gaarindh tolff sielandz alne forudhen tagdrøffuit op till Lasz Huidz gaardh. Bredden mitt
10 wdii strax nædhen for brøndhen er 10½ alen. Bredden nedden weedt strandhen er halfftolfte alen.
Lengden er fra Steengadhen nedher emodt strandhen halffempte siindz tiughe halffniende alen.

- 15 Wecht paa byes kober skeepper.

The gamle weyer 8 skaale pundh.

Then nye skeppe weyer 2 bismers pundh.

Then halffue skeppe weyer 1 bismers pund

oc fierdingen

20

Olaff Bødkers iorde maall.

Lengden er 25 alne.

Bredden er 9 alne.

- Leyen ther aff till Helligesthus oc till som gaffis till Wor froe
25 closther er 1 march.

Copie aff Mesther Iacop Ihonsens breff, szom er Margrette

Hans Hoffmandz søstheris procurator. In dei nomine amen,

per hoc presens publicum instrumentum.

- 30 [15r] In dei nomine amen. Per hoc presens publicum instrumentum cunctis pateat et sit notum, quod anno incarnationis dominice millissimo quingentissimo quadagesimo quinto, mensis vero ianuarii die vigesimo primo, inditione quarta, pontificatus sanctissimi in Christi patris et domini nostri, domini Pauli, diuina prouidentia
35 pape, Tertii anno duodecimo, in mei notarii publici et testium subscriptorum presentia personaliter constituta honesta mulier Besseta Fynlan alias Bolquhannan, perrochiana perrochie de Kylpatrik infra diosecem de Glasquhin infra regnum Scotie, soror germana ac

vnica nunc superstes *Margrete* Fynlan alias *Bolquhannan*, Scote
 mulieris, alias nu(n)cupate *Elghan*, olim sponse quondam *Iohannis*
Elghan militis, tunc moram trahens infra burgum seu opidum de
Kopenhafn infra rignum *Datie* situatum, et nunc sponse *Iohanis*
 5 *Hofmandt*, burgensis burgi de *Helsingør*, infra idem rignum
Datie, personaliter comparuit coram me notario publico subscripto
 et certis fide dignis testibus et me reuerentia, qua docuit, requisiiuit,
 quatenus examinarem certos fide dignos testes ad probandum, quod
 dicta *Besseta* extat soror germana ac vnica predi(c)te *Margrete* in
 10 matrimonio genite inter *Gylbertum* Fynlan alias *Bolquhannan* et
Mariote Moressog, coniuges Scotos, commorantes infra dictam
 parrochiam de *Kylpatrik*. Et cum pium et meritorium sit fidele
 testimonium perhibere veretati, hinc est, quod ego notareus sub-
 scriptus ad instantiam et requestum dicte *Bessete* quosdam fide
 15 dignos testes iudicialiter iuratas super premissis deligenter exami-
 nauit, qui quidem testes mediantibus eorum iuramentis declararunt,
 probarunt et affirmarunt predictam *Bessetam* esse et fore sororem
 germanam et vnicam ac propinquiorem heredem predictae *Margrete*,
 ipsa *Margreta* decedente absque prolibus de corpore suo procreatis,
 20 et quod dicta *Margreta* non habet alios fratres seu sorores infra
 partes Scotie viuentes preter dictam *Bessetam* dumtaxat. Insuper
 dicta *Besseta* non vi, dolo, fraude aut metu [15v] ducta seu
 quacumque alia machinatione circumuenta sed sua mera, libera
 spontanea voluntate, liberalitate, omnibus melioribus via, modo et
 25 iure, quibus melius et tutius et efficacius potuit et debuit, prout de
 presente potest et debet, ex certa sua scientia animo deliberato fecit,
 constituit, creauit et irreuocabiliter ordinauit, prout tenore presentis
 publici instrumenti facit, constituit, creat, nominat et irreuocabiliter
 ordinat dilectum suum consanguinium *Iacobum* *Iohnston*, Scotum,
 30 filium *Wilhelmi* *Iohnston*, commorantem infra dictam parroch(i)am
 de *Kilpatrik*, suum verum, legitimum et indubitatum procuratorem,
 cessionarium, donatarium et assignatum tanquam in rem suam et
 ad vniuersa et singula bona, res, debita, pecuniarum summas, mo-
 bilia et immobilia, terras et possessiones sibi *Bessete* qualitercumque
 35 incumbentia per decessum dicte *Margrete*, transferendo a se omne
 ius, iuris, clamium et interesse quoddam si quomodocumque prefata
Besseta habet seu habere potest ad bona predicta, in antedictum *Ia-*
cobum *Iohnston*, et hoc donatione, cessione seu assignatione mera,

pura, ualida, simplici et irreuocabili atque indubitata se de dictis iure
 et actione deuestiendo et sepedictum Iacobum inuestiendo, donan-
 doque prefato Iacobo plenaream potestatem (et) posse pro pre-
 dictis bonis, rebus, debitis, pecuniarum summis, mobilibus et im-
 5 mobilibus, terris et possessionibus in iudicio et extra coram qui-
 buscumque iuditiis tam ecclesiasticis quam secularibus experiri
 tamquam de re sua iusto et legitimo titulo acquisita, constitu-
 endo ipsum dominum et proprietarium; et vt dominus et proprietarius
 posset agere pro re sua coram quocumque iudice, vtpote melius et
 10 efficacius poterit donatareus, cessionarius et assignatus quicumque in
 optima forma constitutus, et signanter et expresse ad agendum et
 defendendum et litigandum de dicta caussa cum quibuscumque per-
 sonis et in quibuscumque iudiciis et coram quibuscumque iuditiis
 tam ecclesiasticis quam secularibus vt supra [16r] et ad comparan-
 15 dum coram ipsis ac (in) omnes et singulos terminos substa(n)tiales
 et accidentales in similibus solitos et consuetos, et a quocumque
 grauamine illato vel inferendo prouocandum et appellendum aposto-
 losque petendum, nec non ad exigendum et petendum ac etiam
 recuperandum vniuersa et singula bona, res, debita, pecuniarum sum-
 20 mas, mobilia et immobilia, terras et possessiones predictas, ac damna,
 expensas et interesse cum potestate in premissis surrogandi, et sub-
 stituendi procuratorem vnum vel plures et substitutis reuocandi,
 presente mandato nihilominus in suo robore permanenti; et generaliter
 omnia alia et singula in premissis faciendi, procurandi et exer-
 25 cendi, (que) iuris ordo vell qualitas facti predictorum postulant et
 requirunt, et que ipsamet, donans, cedens, assignans et constituens,
 facere possit, si presens personaliter adesset; promittens dicta Besseta,
 ceden(do) sibi Iacobo, cessionario, donatario et assignato ac mihi no-
 tario infra scripto vt persone publice stipulanti et recipienti vice et
 30 nomine omnium bonorum, quorum interest aut in futurum interesse
 poterit, se ratum et gratum, firmum ac stabile habituram totum idem
 et quicquid per dictum Iacobum actum, dictum, factum gestumve
 fuerit in premissis. Promisitque et iurauit dicta Besseta premissa
 omnia et singula in presente instrumento contenta obseruare et non
 35 contra facere vell venire vlllo vnquam tempore quouiscumque quisito
 colore sub ypotheca omnium bonorum suorum presentium et futuro-
 rum. De et super quibus omnibus et singulis prefati Besseta et Iacobus
 hincinde petierunt sibi fieri instrumentum vnum vell plura publi-

cum vel publica. Acta erant hec in hospitio predicti Wilhelmi Iohnston infra predictam parrochiam de Kilpatrik, horam circa vndecimam ante meridiem, sub anno, die, mense, inditione et pontificatu quibus supra. Et in maiorem verificationem premissorum subscripti
 5 testes [16v] presenti instrumento eorum propria sigilla appendi caussarunt presentibus ibidem honorabilibus viris et discretis Alexandro Dowglass de Manis, Iohanne Makgregor in Achynlek, Iacobo Dowglass de Leidleuan et Gylberto Wawar de Karbeth, testibus iuratis specialiter et rogatis.

10 Et ego Daud Dwn, artium magister, clericus Glasquin diosecis, sacra autoritate apostolica notarius publicus, quia premissis omnibus et singulis, dum sic, vt premittitur, dicerentur, agerentur et fierent, vna cum prenomatis testibus presens personaliter interfui eaque omnia et singula sic fieri, dici, vidi, sciui et audiui ac in
 15 notam cepi, idioque hoc presens publicum instrumentum manu aliena fideliter scriptum, exinde confeci signoque nomine et cognomine meis solitis et consuetis signaui in fidem et testimonium veritatis omnium et singulorum premissorum rogatus et requisitus.

20 [17r] 1550.

Mondagh nest for fleske søndag [10. feb.].

Neruerindis Christiern Persen, borgemesther, Hans Dautzsen, Henrich Monsen, raadmendh, oc Seueryn Munch, samme dagh y byffogedhens stedtt.

25

(Om bagerne.)

Samme dagh war ahnklaghe paa bagherne for hues vskæll, som her till beffandz hoosz thennem y theris bagningh etc., oc the nu y dagh aluerliigen attuaritt till thinghe, att hues the icke wiillde
 30 raadhe boodh paa, skulle thennem løckes theris wmduge, oc theris embidhe thennem formenis att brughe effter thenne dagh. Huilken forpflichtingh the selffuillighen samme tiidh indginghe att wille raade boodh paa inghen søndag nu nest kommindis, ther till mett aff thennem wnder samme forpflichtingh forkyndnitt att
 35 wille effther thenne dagh baghe saadantt brødt, huedhebrødh, skonruggen oc rubrødh, liighe weyendis mett thet brødt, som findis faltt paa oldhermandhens windue for bagherne y Københaffn, thett haffuer Rasmus y Hans Fynboes gaardh, sammeledis Rasmus

Bagher y Frantzis gaardh widtagitt at ville oc skulle wbrødheligen holle widtt macht her effter y *theris* bagningh y alle maadhe, huor icke saa skeer, skulle the wære faldne for saadan wtilbørlighed sammeledis wlydelsze y *theris* øffrigheedhs, burghemesthers oc
 5 raadz, hendner effter then meenighe mandhs samtøcke att liidhe tilbørliigh peene oc straff for.

[17v] Fredagh nest for s. Petri ad cathedram [21. febr.].
 Neruerindis borghemesther, raadh oc then meenighe mandh.

10

(Om bagerne.)

War samme dagh bagherne y rette for burgemesther, raadh, kon. mts. byffogett oc meenigheedhen, som samme dagh forsamlede ware till tinghe, for wlydelsze, szom beffandz y *theris* wskællige
 15 bagningh.

Giorde burghemester Szander spørszmaall till then meenighe mandh, om the kunde liidhe saadan wtilbørliighed, huor till menigheedhen gaff for suar, att the inghelunde kundne *thet* liidhe. Tha wdmeltis tesse effter^{ne} 16 dannemendh att wiilde wdtgaa wdii be-
 20 raadh, hues the kundne findne samme bagherne att liidhe oc wndgielde for saadan wtilbørliighed, som the tiitt oc ofte tilfforn paa-
 myntte oc nu aabenbare beffandz hosz *thennem*, huilke 16 mendh, szom *her* efftersker. staar: Asgudh Mickelsen, Iens Kraaghemager, Niels Schreddere, Andhers Korne, Christiern Blancke, Lasz Bentzen, Hans Skonningh, Iep Huiidh, Per Boosen, Iens Saxsen, Mattis
 25 *Persen*, Raszmus Munch, Oluff Helyesen, Frantz Baghere, Hans Pouelsen, Per Staffensen. Huilke wdtginge y beraadh oc welberodde ygen ingkomme giiffuindis aluerliighen tilkiendne, effter-
 szom the effter *theris* gode skiell kundne liideligt ware, [18r]
 30 huilke for^{ne} 16 mendh først bekiende, att samme baghere æte faldne, effter som waar byes priuilegier wdttwiiszer oc effter *thet* bekiendelsze breff, som Anders Baghere for szigh wdgiiffuit hagde, oc the 16 mendh loodh *thennem* forlæszze.

35

(Hans Gregursens hawe.)

Item bleff Hans Gregursen tilsagtt een byes iordh wdhe paa Sandhen hoosz burghemest(er) Sandhers hawe, dogh beffandes *thet* effther burgemesters breffs lydelsze, att *hannem* tillhører

halfandhen foodh eller 2 føddher lengher wdtt, endh som samme hans hawe er nu ingheynett.

⟨Iens Andhersens hawe.⟩

- 5 Item skall Iens Andersen giiffue 4 s. aff syn hawe paa Sletthen aarliighen.

⟨1. tingh.⟩

- Item opbødt Iep Huiidh then pafft y Andhers Biies gaardh saa
 10 goodt som 10 march, huilken Andhers By aff Skiiffstrup gaff till
 Helligesthus, war hans første tingh.
 Item klagedhe burgemester Szander paa Oluff Bagher for eett
 wlowliigt gærde, han hagde sætt, borgemester till forffangh.

- 15 ⟨Om borger att bliffwe.⟩

- Item gaff for^{ne} burgemester Sandner louliigh adttwarsell till tinghe,
 att huilken fremmede hiidt till byen komne ære, att the skulle
 giffue siigh til kiendne, huædhen the ære komne, sammeledis for-
 plichte szigh formedelst syn borghere eedh till kon. mts. byffogett.
 20 Huor the icke effter thenne louliige attuarelsze fremkomme, som
 forskreffuet staar, inghen 14 dagh her næst effter, skall the haffue
 forbrutt, hues goodz the eye.

⟨Bagernis borghen.⟩

- 25 Samme dagh sette Andhers Baghere borghen for hues tiltall, kon.
 mts. byffogett hagde hannem tiltale, fich oc Iens Kraagemagere
 for 100 daler.
 Rasmusz y Hans Fynboes gaardh, forloffuer Hans Pouelsen oc
 Frantz Baghere.
 30 Then anden Rasmusz, borghen Niels Schreddere.
 Oluffs borghen war Hans Schomningh.

[18v] ⟨Anne Bardskerr's hoszbonde.⟩

- Haffuer Pedher N., Sandhers dreng, y dagh with syn helghens
 35 eedh mett wdstracht arm oc oprachte fingre, att then tiidt the stodhe
 paa burgemesters arbeyde paa kirkegaarindh, tha war ther perle-
 menthe y Anne Barskerr's husz emellum hentnis bosbondne oc een
 andhen baadzmand, raabtes sammetiid Atzer Fogedssuendh tiid

om helpe till *thet* bæste, tha sloo for^{ne} Annes hosbondne till Atzer mett een steen oc røffuede hans øxsze fra hannem wdhen skelligh orsage.

Item Per Tømmermandh widt samme eedh widnede sammeledis,
5 att for^{ne} Annes hosbondne Suend giordhe saadant woldzwerk, oc beggis theris widne fuldis att ordh fra ordh.

Huilkett oc Atzers ordh y liighe maade fuldis att, som forskreffuet staar.

Sammeledis kom oc Anne for^{ne} Suendz hustru oc obenbare for then
10 meenige mandh bestodtt, att then for^{ne} burgemesters bondes dreng, som kom ther ingh, gjorde ther inghen wskæll y theris husz.

Tette altsammen er widnett oc skeedtt wdhen burgemesters witschaff, thii the hentis hiidtt, medhen han sadtt her paa raadhuszitt.

15

(Sancti Mathie apostoli dagh [24. feb.] .)

Neruerindis Christiern Pedhersen, Sandher Leyel, borgemesthre, Hans Daidzsen, Asgudt Mickelsen, Henrich Moensen, Seueryn Munch, raadtmenndh, oc Per Willumsen, byffogett.

20

Item samme dagh gaff Iens Willatzsen tillkiendne, att han hagede liggendis een tønde fisk till pantt, war hans andnitt tingh.

Item borgemester Christiern opbødt then gaardh, som Bertill Prentt y boer, er hans andnitt tingh.

25 [19r] Samme dagh skødt burgemesther Szandner sitt skæll for then meenighe, om noghen hagede skyllingh till hannem y noghen maade, eller om ther war noghen, szom han hagede giortt wrett, will han (huor saa findis) pleye rætt, huor till then meenighe mand mett een røst oc stemme sagde alle eendregteligen ney, att
30 *thet* inghen steds skall findis beuiszliigtt noghen tiidt y noghen maadhe, men sagde ydermere, att han haffuer hafft syn omngelsze, sammeledis haffuer wæritt alle theris burgemesther som een christhen dannemandh, betackindes hannem alle sammen.

35

(Om bagerne.)

Samme dagh wdkeestis 4 mendh, szom skulle haffue iefnliigh opszeendne mett bagherne huer 14. dagh, mett thennem skulle the haffue raadh oc daadtt effter tiidzens leylighed, oc hues the

4 mendh y *samme* theris opsyn lade szigh mett *nøye*, kan oc wære liidheliigtt for burgemester, raadh oc kon. mtt. byffogett *her samme* steds.

5 ‹Om byredrengene.›

Samme ‹dagh› war Iørghen Skouffogitt till stædhe oc klaffuede paa the byre drenghe, att the brughe stoortt wskæll y skoffuen, tha bleffue the loffliige atuaridt til tiinge, att huem saadanne drenghe haffue, att the skulle haffue aluerligen tilkendne giuffuit,
10 att the icke brughe skulle effter thenne dagh saadantt wskæll, saa frampt att the icke wille liidhe skyldt oc straff ther fore.

‹Om bagherne.›

Item *samme* dagh gjorde tissze effther^{ne} dannemendh bøn for alle
15 bagherne, szom war Hans Hoffmandh, Iens Monsen, Christiern Blancke, Niels Schreddere, M. Iacop Bardskærre, Iørghen Skomaghere, sammeledis then meenige mandh, att burgemesther, raadh oc kon. mtt. byffogett wille for Gudz skyldh oc theris ydmyge bøn giffue thennem *samme* theris brøst oc brødhe till, hues the hagde
20 forszeett thennem wdii theris wskællige bagningh, huilkitt the oc selffuer kiendis sigh brødighe.

[19v] Tha omsziier forplichtede for^{ne} baghere widtt theris schriff-
teliige forplichtningh, som findis besegldtt y byes beuarigh, att the effter thenne dagh wille raadhe boodt paa, att the icke skee
25 skall effter thenne dagh, effter som theris besegelde forplichtning ydermeere formeldher, oc wille *her* effter baghe, szom the 4 tilkeesde mendh thennem forszighe, oc effter som tiidt er paa korn.

Dogh bleffue the *samme* for Gudz skyldh oc then meenige mands
30 ydmyge bøn benaade mett saa skæll, att the theris forplichtingh fullist giøte y alle maadhe, huor icke saa skeer, tha skall then sagh staa thennem aaben oc haffue theris boodz laadh forbruth.

Item opbødt Henrich Monsen een skeedh, som tilhører Iens
35 Weffuere, till hans første tingh.

Item opbødt Anders Lauritzsen syn gaardh oc war hans første tingh.

S(p)ørszmaall.

Then mandh aff Ystædh.

Niels Iudhe giorde s(p)ørszmaall till Morthen Knudszsen om then
 øxsze, hans dotther laante aff hannem, oc bleff bortte, tha wid-
 5 nede for^{ne} Morthen for burgemester, raadh oc then meenighe
 mandh, samme tingh søgtt hagde, mett wdstrakt arm oc oprackte
 fingre suor, att han laante samme piighe øxszen, oc then tiidh han
 kraffde samme øxsze, ther han drogh aff leyett, suarede hendis
 fader for^{ne} Niels, att naar the kunde noghen stedtt opszøge hendne,
 10 skulle hun komme till Morthens haandh yghen, huilkitt Morthen
 nu bestoedt att skeedt er, huilkitt som forskreffuet staar, Hans
 Olsen, Rasmus Lauritzsen met flere wore mettborgere y lige maadhe
 widnede weedh theris eedh, att saa y sandhed tillgengit er, szom
 forskreffuet staar, oc sagde ydermeere, att for^{ne} Niels Iudhe hagde
 15 omgaaitt sigh hoosz thennem szom een erliigh dannemandh.

Samme dagh opbødt Iep Huiidh then part y Anders Biissen gaard,
 som findis om berørdtt tilfforn, hans andit tingh.

[20r]

Ipsa eodem die vti superius.

20 Neruerindis erliige, welffornumstiige mendh Christiern Pedersen,
 Sander Leyell, burgemesther, Hans Daudhsen, Asgudt Michelsen,
 Henrich Mhoensen, raadhmendh, Niels Schreddere oc Iens Moen-
 sen, kirkewerghe till S. Olau kirke her samme steds.

25 Samme dagh.

Wdtmeltis tisse effter^{ne} 16 (mett the for^{ne} dannemendh) besynder-
 liigen aff menigheedhen oc effter then beffalingh, kon. mts.
 beffalings mandh offuer Sielandhs sticht, som war erliigh, wel-
 byrdiigh mandh Iacop Brockennhusz, gaff her paa Helszinghørs
 30 raadhusz, then tiidtt han hørde kirkens reghenschaff, y saa maade
 att the motte oc skulde tesz macht haffue, att huilke Helligesthus
 eller kirkens iordher waare forhøytt szætt paa landgilde aarligen
 ther aff eller oc forlætt, the som ware forhøytt, skulle the nedher-
 sætte, sammeledis the, som stode forlætt, skulle the forhøye, szom
 35 war Hans Skonningh, Iepp Huiidh, Hans Hoffmandh, Iens Klau-
 sen, Pedher Boosen, Oluff Helyessen, Mattis Pedhersen, Per Ienn-
 sen, Lasz Huiidh, Erich Munch, Oluff Persen, Lasz Esbernsen,
 Christiern Blancke, Iens Otzingh, Andriis Koorne, Willum Som-

mer. Huilke som forskreffne staa effter theris gode skæll oc tække haffue wdii dagh szætt landgillet oc aarligh affgiifft aff tessze iordher, som her effterffølger.

5 (Om iordemaell.)

Først Pedher Hanszens iordh op till Hans Daudzszens husz, dogh saa att hun bliiffuer icke weedh then lengd, som findis antegnitt y thet ander byes baagh tillfforne, men røsthen bliffuer stille liggendis, tha skall han giffue ther aff aarligen till kirken tuo march
10 danske, bredden er, som tillfforn berøtt er.

Bleff samme dagh Hans Fynbo tilsagdt att skulle nyde oc beholle then kirckens hawe op till sogneherrrens for 2 march aarlighen.

[20v] (Iordhemaall.)

15 Till thenum oc theris arffwinge.

Item ther nest settis borgemesthers Szanders iordh op till kirkegaarindh liggendis widt then lengdtt oc bredd, som findis tilfforn antegnitt, for 24 skilling aarligen ther aff till kirken.

Item Henrick oc Iens Moensen iordh for tuo march aarligen till
20 kirken till tuendne tiidher.

Item Symend Prydzis iord settis oc samme tiidtt att skulle aarligen till tuendne tiidher giiffue till Helligesthus fiire daler.

Item Powell Teglmesthers iordh tuertt offuer fra Per Willumsen settis paa aarligh langilde att skulle giiffues ther aff till Her Iens
25 Mattsen y hans liiffs tiidtt, oc siidhen, huor burgemester oc raadtt thett forszyne wille, thii march danske y for^{ne} Pouels oc hans hustrves liiffs tiidtt, siidhen effter the affgangne ære, skulle theris børn oc arffinge giiffue ther aff aarliigen fiire lød. march.

Item Iens Otzings iordh, som Helligesthus tilhører, oc Iens nu paa
30 boer, liggendis østhen nest optill Andriis Saxszens gaardh neder modtt stranden, schall han aarligen giffue aff tre march, dogh saa att han haffuer sikh for for^{ne} dannemendh forpflichtett att wille holde byes stradhe oc fortaa ferdigh mett pæle, oc huad behoff giøris, till euigh tiidtt oc hans effterkommere, oc ther fore bleff
35 hannem vdii tilssagdt aff burgemester, raadtt oc for^{ne} 16 mendh, att han maa oc schall beholle oc maa bygge then byes fortaa liighe langdt modt strandhen liige mett Andriis Saxsen, som han nu bygdtt haffuer.

Item Erich Munch bleff tilsagdtt then Helligesthus iordh, som Lasz Duen tilfforn paa baade, oc ther aff schall giffue aarligen tree mårch danske, oc for bygninghen, ther nu fandz paa, skall han giffue Helligesthus nu strax paa dag oc tiidt 6 mårch.

- 5 Item Iacop Barskerre schall aarliigen giiffue till Helligesthus fem mårch, oc for thett bryggerszitt staar paa, schall han om aaritt giffue till kirken tuo mårch danske.

Omnia predicta hac die acta & gesta.

- 10 Her mett *thet* ander leyemaall vt supra paa the iordher hosz skammelen aldeelis døtt oc till inthett giortt, som findis tilfforn antegnitt.

[21r] Mondaghen nest for s. Gregorii [10. marts].

- 15 Neruerindis Christiern Persen, burgemester, Hans Dauitzsen, Asgudt Mickelsen, Henrich Mogensen, Seuern Munch, raadtmendh, oc Per Willumsen, byffogett.

(1. tingh.)

- 20 Samme dagh skiødt Karyne Geertz szitt skæll oc fick gott skudtzmaall, oc war hendis første thing.

(Symen Prydz.)

- Item war oc samme dagh Symen Prydz oc hans hustrv her til
25 tinghe, giiffuendis tilkiendne, att huilken then andhen offuer leffuer, ere till sindz att giøre then eene then andhens arffuingh effter theris dødh, – *thet* bestoode the huer andre.

(2. tingh.)

- 30 Item opbødt Andhers Lauritzsen syn gaardh, oc waar hans andhet tingh.

(Iacop Københaffn, Per Schredder. Forligningsmaall.)

- Same tiidtt woldgaffs Iacop Køuenhaffens sagh, som war emellem
35 Per Schreddere oc hannem, som war paa Iacops sziidhe Christiern Blancke oc Anbiørn Suensen, paa Peders sziidhe war Anders Kornne oc Hanns Paauelsen, huilke dannemendh wdginghe oc welberoodde yghen inkomme oc effter theris gode tække szaa fundne

thennem emellum, att for^{ne} Peder Schreddere skall giiffue Iacops hustrv for thett, hende skeedhe y hastemodighed, eet par enskelsk hoszer, oc ther mett bleffue the mett sammenlagde hender wenlige fordragne oc loffuede huer andhen gott, ehuor the huer ander
5 offuerkomme, enthen indhen landz eller wdhen landz.

⟨3. tingh.⟩

Item opbødtt Christiern Pedhersen, burghemester, then hans gaardh, szom Berthill Prentt, oc war hans tridyte tingh.

10

Samme dagh till tinghe sagde kon. mtts. baadzmandh Iens till Seueryn Schreddere, att han war icke then mandh, szom han wiilde icke suare hannem for nogen rett.

Sette Iens, kon. mtts. baadzmandh, borgenn, att han skulle være
15 Seueryn Schreddere wbewaritt, fidejussor Iens Otznigh oc Raszmus Moensen.

Seueryns borghen war Oluff Persen oc Lydke Ferghemand.

[21v] Item opbødt Iep Huiidh then partt y Anders Biis gaardh wt supra, war 3. tingh.

20 Seueryn Schredders borghen vt supra.

⟨Henrich Spechman.⟩

War samme dagh Henrich Spechmand aff Hamborg y rette for burgemester oc raadtt, ther lestis hannem eett breff fore, Henrich
25 Moensen till schreffuit fra Lubeck, lyendis, att for^{ne} Henrich Spechman skulle haffue brugitt syn wnøttig mundh paa burghemesther oc raadth her samme steds for hues breff, the paa szamme hans sagh wdtgiiffuit hagde, sammeledis een certt, szom Henrich Moensen thennem emellum giortt oc skriffth haffue, in summa: all thett
30 emellum skeedtt war y Helsinghør, fornechtidt han y Lubeck for rechthen.

Samme dagh bestoodh Henrich Spechman, att han badtt Hans Bagge fiire szitt ancker tow, then tiidt han bleff drifftigh oc kom driffuindis.

35 Item Anders Bii y Schiffstrup opbødtt then partt iordh, szom Iacop Arilldzsen køffte aff hannem, the første tingh.

Ipsa eodem die.

(Andhers Bii y Skiffstrup.)

Samme dagh bestoodt for^{ne} Andhers Bii paa wortt raadhus, att then partt saa goodt som 10 march y Anders Biis gaardh, huilken
 5 han beffalde Iep Huiidh att lowbiudhe till tinghe, thett bestoodt han mett leffuindis røst att skall wære wryggeliigt y alle maadhe, och her effter schall tilhøre Helligesthus.

[22r] Bleff samme dagh saa sagdt emellum Henrich Spechman
 10 oc Hans Bagge, effther thii att inghen ydermeere kundschaft oc beuiisz endh nu fandz till thenne dagh om then skade, thennem skeedh emellum war, bleff samme sagh oc opzett indtill otte daghe for eller effter s. Martini oc the paa begge parther eller theris fuldmechtige her mødhe y retthe mett hues ydermeere bewiisz, for^{ne}
 15 Hinrich och Hans Bagge kand y sandhed, huor gongitt oc farith er, foruerffue, tha skall thennem wedherffaris saa megitt, som ret er, huor icke saa skeer, att the icke komme oc thett forsømer, schall then sagh wære løsz oc then, som mødher, inthet meere suare hannem her till, ther till mett haffuer for^{ne} Hinrich sigh
 20 forpflichtett att skulle och wille wære for^{ne} Hans Bagge, eller hues han haffuer mett att ffare, enthen skiff eller goodz, aldeles wbevaritt, icke brughe noghen tiltall eller arresteringh brughe emodt hannem, ehur han hannem offuerkommer, enthen indhen landz eller wdhen landz, indtill for^{ne} dagh oc tiidtt nu thennem emellum
 25 foresagtt oc berammiitt.

[22v] Hwes affsagdt bleff for rette.

Wii burgemestere oc raadh y Helszinghør giøre witterligt mett thette wortt obne breeff, att wdii dagh for osz wor schickitt y
 30 rette bescheedhen mandh, schipper Hans Bagge aff Nyløszjø, som paa then tiidtt førde Iørghen Ionszens schiff aff Warbiergh, paa then eene, tesligest schipper Henrich Spechman aff Hamborgh paa then andhen siidhe, om all longsam handell oc trette, for hues skadhe thennem emellum skeedt er her for byen wdii then sware
 35 storm oc Gudz werliigh then 24. dagh octobris nu forleedhen, oc for^{ne} Henrich wiilde haffue noghen opretningh aff Hans Bagge, effther thii hannem bleff for retthen y Lubech foreffundett att schulle oprette then schipper aff Rodzstoch halff schaden, han fick

paa schiiff oc goodz, oc inghen sand bewiisz eller kundschaff
 haffuer for^{ne} Henrich hiidtt ingh y rette førddt till thenne dagh,
 huor effter wy kundne findne for^{ne} schipper Hans till att skulle
 giuffue hannem noghen oprettingh y nogenn maadhe, beszynder-
 5 liigen forelagdis hannem sitt eghet (*met flere dannemendz samme*
tiidtt offueruerindis) *contracts breff thennom emellum* giortt,
 indneholdendis, att paa then tiidtt for^{ne} Hans oc Henrich wold-
 gaffue theris sagh ingh paa sex szjøffarne mendh, tydske oc danske,
 huilke besaae samme skade skeedtt war paa baadhe siidher, oc effter
 10 begge theris samtøcke oc wilge forhandlede thett till een ændeliigh
 afftalen sagh, først giiffuindis for^{ne} sex mendh fuldh macht,
 huilken findis her till stædhe liggendis mett theris indzegll besegld
 etc. Kundne wy icke andnitt finde thennem for for rette, endh att
 samme sagh schall bliffue opstaaindis indtill otte daghe fore eller
 15 otte daghe effther Morthens dagh [*11. nov.*] nest kommindis, oc
 tha the baadhe eller theris fulmechtige mødhe her y rette mett hues
 ydermeere skelligh bewiisz oc sand kundskaff for^{ne} Henrich emodt
 Hans Bagge thesz foringen om samme theris sagh, han foruerffue
 kandh, skall [*25r*] thennem wdhen all wiidhere fortøgeringh wedher-
 20 ffaris saa megitt, szom rett er, huilken bestempt dagh oc tiidtt the
 baade selff willigenn szeg forplichtede haffue att wille besøghe her y
 Helszingshøer effter theris eghen begeringh, huilkit och thennem till-
 stædd er. Item ther szom for^{ne} Henrich eller hans fulmechtige thett
 forsøme will oc icke kommer, szom forskreffuet staar, skall thenne
 25 sagh wære aldeles nedherlagtt oc for^{ne} Hans Bagge eller hans mett-
 redhere inthed ydermeere wære forplichtede att indgaa noghen
 retthergangh om samme sagh effther then dagh, men skulle wære
 frii, qwiitt, ledige oc løsze for allt tilltaell aff for^{ne} Henrich eller
 hans mettredhere y alle maadhe, oc then som saghén forliiszendis
 30 wordher, then oprette then andhen all hans omkostningh, han ther
 paa bekaastidt haffuer, effther beggis theris samtøcke. Ther wt-
 offuer haffuer for^{ne} Henrich sigh forplichtett, han eller hans met-
 redere skulle wære for^{ne} Hans Bagge, hans mettredhere, eller
 hues han eller the haffue *met* att fare, wære segh schiiff eller godz,
 35 aldeles wbewaritt ey brugendis noghen arresteringh eller andhen
 forhindringh om samme sagh, ehuor som helst for^{ne} Henrich
 hannem eller hans offuerkomindis wordher, enthen indhen landz

eller wdhen landz, indtill the bliffue atskillde mett rette. Att saa y dagh gengitt oc farith er, som forskreffuet staar, lade wy wor byes secreett trøcke her nedhen paa thette wortt obne breff. Datum mondagh nest for s. Gregorii pape dagh [10. marts] anno 1550.

5

[23v] Henrich Spechman och Hans Bagge.

Wii burgemestere och raadh y Helszinghøer giøre wiittherliight mett thette wortt obne breff, att wdii dagh paa wortt raadhusz wor skickett for ossz y rette beskeedhen mandh, schipper Hans Bagge
 10 aff Nyløszjø, szom paa then tiidtt førde Iørghen Ionszens skiiff aff Warbiergh, paa then eene, tesliigist schipper Henrich Spechman aff Hamborgh paa then andhen siidhe, om all longsam handell och trette, for hues skadhe thennem emellum skeedtt war her for byenn
 15 leedhen, och for^{ne} Henrich wiillde haffue nogen oprettingh aff for^{ne} Hans Bagge, effter thii hannum bleeff for rethhen y Lubech forffundnitt att schulle oprette then schipper aff Rodstoch nhemliich Hans Laaszen halff hans skade, han fick paa schiff och goodtz, och inghen sandh bewiisz eller kundskaff haffuer for^{ne} Henrich
 20 hiidtt ingh y rette førddt till thenne dagh, huor effter wii kundne findne for^{ne} schipper Hans till att skulle giiffue hannum noghen oprettingh y nogen maadhe. Besynderliigen forelagdis Henrich sitt eget (mett flere dannemendz samme tiidt neruerindis) contracts breff, thennem emellum giortt, indnehollindis, att paa then
 25 tiidtt for^{ne} Hans och Henrich woldgaffue theris sagh om samme skadhe ingh paa sex szjøffarne mendh, 3 danske och 3 tydske, huilke besaae samme skade, thennem emellum skeett wor paa baadhe siidher, effther beggis theris samtøcke och eghen willge forhandledis thett strax till een ændeligh forliight och afftalen
 30 sagh, først giiffuindis fra thennem for^{ne} sex mendh fuldt machtth ther wdii att giøre och ladhe, huilke theris besegle fullemachtis breff findis her tilstæde liggendis wdii byes bewaringh etc. Kundne wy icke andnitt findne thennem fore for rette, endh at samme sagh skall bliffue oppstaaindis indtill otte daghe fore eller otte dage
 35 effter s. Morthens dagh [11. nov.] nu nest kommindis, och the baade tha mødhe eller theris fuldmechtige her y rette mett hues ydermeere skelliigh bewiisz oc sand kundskaff, the emodh hindh

andnen besøghe kundne, effter the haffue theris skudzmaall paa theris bewiisz ydermeere, endh the nu till stæde haffue, [24r] huilkett wy thennem icke fornechte kundne, oc haffue the sigh mett huer andhen y waaris och then meenige mandz ahør for-
 5 plichtett, att huilken aff thennem eller theris fuldmechtige thet forszømer oc icke kommer hiidtt paa for^{ne} bestemde tiitt, skall then wære saghen forliisendis, och then, som mødher, icke tha wære plichtigh att suare then andhen for rette, før end all hans skadhē och bekaastningh hannem oprettitt er aff then, szom icke
 10 mødhe will, och siidhen suare hannem, hues han haffuer hannem till tall, paa nyett, enthen for wor aller naadigste herre kon. mtt. eller for oss her y Helszinhøer, som saghen først begyntt er, och inghen anden stæds, huilkitt wy haffue thennem tillstædd effter beggis theris begieringh och forplichtingh. Item ther wtoffuer
 15 haffue the sigh forplichtitt, huor then eene eller hans mettredhere hyn andhen eller hans mettredere offuerkommindis wordher, enthen indhen landz eller wdhen landz, skulle the aldeles wære hyn andhen wbewaritt, ey brugendis emodtt huer andhen noghen aresteringh eller noghen andhen forhindringh wdii noghen maadhe,
 20 indtill the bliffue att skilte mett rette. Att saa y dagh er gengitt och farith, som forsk^t staar, er wor byes secreeth nædhen thette wortt obne breff wiitherlighen wndhertrøcktt. Datum mondaghen nest for s. Gregorii pape dagh [10. mars] anno 1550.

25 [24v ubeskreuet]

[25v] (Iørghen Skomagers gaardh.)

Samme dagh bleff Iørghen Skomagers then gaardh, han nu wdii boer, szaa om sagdtt, att for then bygningh, ther nu paa fandz,
 30 mett hues han selff haffuer ther paa, siidhen han kom ther y boindis, bekosthet, wurderet for 18 march.

Item bleff samme tiidtt aarlige iordskylldh ther aff szett for 2 march danske att giiffue Helligesthus.

Huilken summa, han skulle wdrette for bygninghen, som for-
 35 skreffuet staar, then skall han wdgiiffue till tuendne forsagde tiidher, then første helffthen till sancti Oluffs dagh [29. juli], then andhen helffthen, szom y ghenstaar, till iull ther nest effther.

(Om skomagerē laws hwsz.)

Item samme dagh szettis oc then iordskylldh paa Helligesthus iordh, paa huilken skomaghernes laws husz staar, oc nu lens
 10 Skæerre paa boordh, oc bleff hun sett for 24 s., dogh mett szaa skæll, att schomagerne skulle selffue opszette ther eett lawsz husz, wdii huilkett the kundne haffue theris samquem effter tiidzens leylighed, the oc theris effterkommere.

Item ther szom the agtede thennem till andhen fordeell till lauszens
 15 bæste brugendis mett noghen høys husleye oc szette ingh oc wdtt, lawitt till noghen besynderliigh proffiitt, tha skulle the aarlighen giiffue ther aff 2 march danske.

Tesse effther^{ne} ware nerwerindis samme tiidh Christiern Perszen, burgemesther, Asgudt Mickelszen, Hans Daudzsen, Henrich Moensen, Seueryn Munch, raadmendh, Per Willumsen, byffogett, Niels Schredere, Lasz Huiidh, Willum Femmer, Andhers Korne, Inghel Snidkere, Andhers Lauritszen oc Per Staffenszen.

[23r] Om then politzie y Københawn hoos
 25 bagerne 1550 samtøckt.

Item naar skeppe rugh gieller 2 s., schall een skonroggen paa 1 d. weye 16 loddt, oc 1 alb. brødt schall weye 80 loddt.

Item naar skeppe rugh gieller 3 s., schall een penigs skonroggen weye 14 loddt, oc 1 alb. brødt schall weye 70 loddt.

30 Item naar skeppe rugh gellder 4 s., schall een penigs skonroggen weye 10 loddt, oc 1 alb. brødt schall weye 48 lodt.

Item naar skeppe rugh gieller 8 s., schall 1 d. skonroggen weye 5½ lodt, oc 1 huidz brødt schall weye 24 loddt.

35 Om hwedhe.

Item naar skeppe hwedhe geller 6 s., schall eet hwedhe brødt weye 6 loddt.

Item naar *skeppe* huedhe geller 8 s., schall eet brødt paa 1 d. weye 4 lodtt.

Item naar *skeppe* huedhe geller 12 s., schall eet huedhe brødt weye 3½ lodtt.

5

Respice quoque foli 5 [*se ovf. s. 9*] precedentem de eadem politica institutione Hafnie habita aliquibus annis exactis.

[26r]

Pasboerth.

- 10 Wi bwr gemestere oc raad y Hellsinghøer giøre witttherliigtt mett thette wort obne breff, att nu y dagh paa worth raadhs war schickett for oss erliigh och wellffornwmstiigh mandh Szander Leyell, wor elskelige bwr gemesthere, giörinndis y sandhed bewiiszliigtt, sameledis beskeedhen mandh Dawith Corney, thenne
- 15 nerwærindis breffwiiszzer, wor mettborgere her samme stæds, weedh helgenns eedh mett wdstrackt arm oc opprackte fingre swor, att hues goodz thenne schipper wedt naffn Atzer N., borghere oc boindnis mandh y Købennhaffn, indskriffuitt, tilkomme for^{ne} wor elskelige burghemesther oc for^{ne} Dawidt mett flere theris wenner
- 20 riighens indbyggere, ehudt thett helst er, liidhet eller megitt, saa att inghen andhen fremmitt wldenzsk haffuer ther nogen partt eller deel wdii wdhen thennem aleeniste, som forskreffuet staar, oc nu samme breffwiszer mett for^{ne} schipper ære skickede oc afferdigett paa theris rette werff oc reysze her fra oc nest Gudz hielp
- 25 agte att besøghe theris rette næringh westwart, hwor Gudz windh oc wærliigh thennem føffwe will frem oc tilbaghe. Ther for er wor kerliige bønn till edher alle, hwem som helst for^{de} breffwiiszzer met syn schipper hender for att komme, atii thennem ey hinder, hinder ladhe, platze, mødhe, eller y nogenn maade forffang giøre
- 30 paa perszoen, schiff, goodz, hues the paa samme reysze mett att fare, wære segh till landh eller wandh, men for Gudz skyllth sameledis for wor aller kiereste naadige herre konn. mtt. till Danmarch etc. thennem forde, fremme oc wære behielpeliigh till thett bæste, wdii hues maade the noghenn stedtt edher behoff haffue
- 35 oc tilszigendis wordher, wdii liighe maadhe bewiiszendis szeegh emodh thennem, som y wille, [26v] att høybemelte wor kiereste naadighe herre eller wy, hans naadis wndnerszotte, skulle ladhe osz beffindne emodh edher eller nogen edhers, naar y eller the

hans naadis landh oc riighe achte y freedtsommeliigh kerliighed
att beszøghe, oc wy thett mett edher gantske gierne forskylle oc
fortienne wille. Att saa y sandhed er, szom forskreffuet staar, till
tesz widnesbyrdh er wor byes secretth nedhen thette wortt obne
5 breff wiittherliigen wndher trøckt.
Schreffwitt y Helszinghøer then 17. dagh martii anno 1550.

Samme dagh fick M. Iacop Ihonsen oc eett paszbortt weedt samme
form.

10

Sammeledis oc Daidt Corney.

Mondagh nest dominicam Iudica [24. marts].

Neruerindis Christiern Perszen, Sander Leyell, burgemestre, Hans
15 Dauitzszen, Asgudt Mickelszen, Søffryn Munch, raadmendh, oc
Per Willumszen, byffogett.

20

⟨Kon. mtts. breff.⟩

Bleff samme tiidtt kon. mtts. breff forkyndnitt, lyendis, att huer
skall wiidhe att tage sigh ware wdii, att ingen her epther brugher
noghen fiskegarn mett smerre masker, endh som thet skielle eller
nedboer wduiszer, som hengher slagit paa radhusz dørrenn.

25

[27r] Per Remmesnider gaff tilkiendne, att han hagde laditt kallitt
hans naboo Per Schoningh 3 tingh, oc han wille icke mødhe y
rette.

30 Samme dagh tilkeystes 4 dannemendh, szom skulle findne een med-
dell emellum for^{ne} Per Remmesnider oc hans naboe, paa Peders
Remmesnidens wegne Niels Schreddere oc Lasz Huiidh, paa hans
naboes siidhe Pouel Teglmester oc Iens Kraagemagere, hues the
dannemend forhanlede thennem emellum, gaffue the thennem
35 fuld macht oc skulle wære giortt oc laditt y alle maade till eet gott,
euigt wenscaff.

Item Anders Lauritzzens gaardh opbudhen 3. tingh.

⟨Symen Prydz.⟩

Samme dagh gaff Symen Prydz tilkiendne, att hans hustrv Alheedt haffuer y sindh att wille nu y syn wellmacht giøre hannem till syn arffuingh, sammeledis han hende, huilken then andhen offuer-
 5 leffuer, liige som findis her tillfforn om berørdtt y samme baagh, oc nu laa hun paa syn szootte sengh, tha wdiiisdis tesse effter^{ne} dannemendh Lasz Huiidh oc Iens Kraagemagere och Pouel Tegl-
 10 mester, att the endnu skulle gaa henn till hendne oc spørge hendne att, om hun nu war weedt the sindh, som hun tilfforn y syn wel-
 magt her till tinghe giordt hagde, huilke for^{ne} dannemendh yghen-
 komme oc obenbare bestodhe, att thett er hendis fulkommeliige ia, oc ther paa andtuorde hun thennem syn haandt. Dogh haffuer kon. mtrs. fogett tilsagdt Symen, att hues rettighed konghen till-
 ffaller ther wdii, skall wære wndtagitt.

15

[27v] Item samme dagh opbødt Iep Huiid then hawe, som Iacop Ariildzsen køffte aff Anders By i Schiffstrup, 4. tingh.

Item samme dagh skøtte Iepp Huuidt samme hawe fra for^{ne} Anders
 20 oc hans arffuinge oc ingtill for^{ne} Iacop Schriffuere oc hans arff-
 uinge til euerdeligh eye, skøditt stadffeste Lasz Huiid, Jens Klau-
 sen oc Iens Kroghemaghere.

⟨1 tønde øll, hun kom till fergewaszen.⟩

25 Item bleff thett end nu samtøcht aff menighe almue, att huilken icke betaller syne prestepenninge y timeligh tiidt, han skall settis y raadhusz kællerenn.

⟨Notandum.⟩

30 Item tilsagde kon. mtrs. fogett, att huilken som wdttar till fiskerii, tha skall han ladhe hannem først beszee samme theris garn, saa frampt som the icke wille liidhe then pene oc straff, effter som kon. mtrs. breff formelldher.

35

⟨Om bagerne.⟩

Item tilltalede kon. mtrs. byffogett baghernne, hui the hagde bru-

gett bagningh, siidhen thet bleff *thennem* forbuditt, att the skullde icke baghe.

Item *samme* dagh tilbødt kon. mtrs. byffogett Rasmus Bager hansz
5 borgenn for saadan offuertrædelsze, wor omsiier Lasz Huiid goodt for hannem for 40 daler oc Pouel Teglmester.

Item *then anden* Raszmuszis borghen war *sammeledis* for 40 daler Iørghen Skomagere.

10

Item the baadhe bestoodhe, att the bagett haffde oc saalde brød wdhen byes.

[28r] (Oluff Bagere.)

15 Item indgick Oluff Baghere *samme* dagh sitt willkaar mett Anders widt the wilkaar, som *theris* beseglede breff ydermeere formeldher, thett haffuer han bestaait for *then* meenighe mandh, att han wnødd, wtuingdt haffuer ind gongitt oc samtøckt, men effter hans eghen consciendz, wilge oc samtøcke, *ther* paa gaff han byffogeden
20 szyn haandh.

Then iord, han køffte aff *Mattis* Aller.

Item skøtte *Mattis* Aller fra sigh oc syne arffuinge thett støcke iordtt till Pouel Teglmesther oc hans arffuinge till euerdeliigh eye,
25 skøditt stadffeste Markur Iørgensen, Niels Schreddere oc Iep Huidh.

(1 tønde øll, *then* fick Oluff Schriffuer efter burgemesters beffalingh.)

30 Item samtøcktis om the, som staa yghen mett byskatt, skulle settis y kelleren.

Onsdagen nest annunciacionis Marie [26. *marts*].

Neruerindis Hans Daidzsen, Seueryn Munch, raadtmendh, oc *Per*
35 *Willumszen*, byffogett.

Sammeledis Niels Schreddere, Pouel Teglmester, Iørghen Skomaghere oc *Mattis* Kraagemaghere.

(Rasmus Bagher.)

Tilbødhe *Rasmus Hansen* oc *Rasmus Olszen*, baghere, att the
 wille szette burghen for thett sagheffalld, som the ware faldne
 fore till konghen oc byenn for wlyelsze wdii theris embedhe een
 5 gangh, andhen gangh oc tridyge gangh, oc for^{ne} *Rasmus Hansen*
 ingelunde wille, men suarede, att the motte gøre aff hannem,
 huadt szom the icke wille lade for Gudz skyldh.

[28v]

Copye paa Skødhe.

10 Vy effther^{ne} *Christiern Pedherszen*, *Szander Leyell*, bwrge-
 mester, *Asgudt Mickelsen*, *Henrich Moensen*, *Seueryn Munch*, raadt-
 mendh, oc *Per Willumsen*, byffogett y *Helsinghøer*, gjøre witt-
 herliigt met thette waartt obne breff, att aar effter Gudtz burdh 1549 paa
 wortt raadhusz wor skickett for osz oc then menige mandh be-
 15 skeedne mendh *Per Andersen Kleynszmidt* mett syn suoffuer *Hans*
Smidtt, borghere her samme steds, mett theris hustrvers wilge,
 widtskaff, ia oc samtøcke, szom skøtte oc affhende fra thennom oc
 theris arffuinghe then theris hustrvers fæderne oc mødherne gaardh
 oc grund her y *Helsinghøer*, som theris salige fader *Hans*
 20 *Szmidt*, hues siel Gudt naadhe, selff wdii bodhe oc thennem nu
 arffueligen paa theris hustrvers wegne tilfallen war, oc ingtill
 fornumstigh mandh *Mons Søffrynsen Skomager*, hans hustrv oc
 theris arffuinge till euerdeligh eye, eye, nyde, brughe oc beholle
 skullendis mett all syn rettighed, lengdt oc bredd, oppe oc neder,
 25 inthed wndhentagitt y noghen maade, effter szom thet iorde breff,
 for^{ne} *Hans ther* paa hagde, ydermeere for meldher, huilken gaardh
 liggendis er nordhen op till *Steengadh*en, østhen nest then *Per*
Bageres gaardh, han nu wdi boer, oc westhen nest *Henrich Paauel-*
sens gaardh, han nu wdii boer, then att nyde, brughe oc beholle
 30 for huer mandz till tall, szom ther mett rette paa kand tale y no-
 ger maade, oc wedherkiendne for^{ne} *Hans* oc *Pedher* att haffue anammet
 oc opbaaritt fææ oc fuldtt werdth aff for^{ne} *Moens* for forskreffne
 gaardh oc grundh, saa att thennem altings well mett nøyedis, be-
 tackindis hannem for goodt willig betalningh y alle maade, huor-
 35 ffore kendis the szeg eller theris arffuinge ingen deel, partt eller
 rettighed att haffue wdii eller till for^{ne} gaard oc grundh effter
 thenne dagh, men her ephther schall tillhøre for^{ne} *Mons* oc hans
 arffinge till euerdeligh eye. Oc war samme gaardh lydeligen op-

buden 4 samffelde tingh, oc ther effter war *thet* skøde stadffest
 meltt paa Helszinghørs raadhus, som *thet* sigh burde effter lougen,
 oc ther war ingen genszigelsze emodt y noger maadhe, att szaa y
 sandhed er, szom forskreffuet staar. Mondag nest ephther s. Canuti
 5 regis et martiris anno ut supra [15. juli].

[29r]

Skødhe.

Vy effther^{ne} Christiern Pedhersen, Sander Leyell, burgemestere,
 Hans Dauitzsen, Henrich Moensen, raadmendh, oc Per Willumsen,
 10 byffogett y Helszinghør, giøre witterliigtt mett thette wortt obne
 breeff, att aar effther Gudz byrdh 1550 then mondagh nest for
 s. Georgii martiris dagh[21. april] paa wortt raadhusz wor schickitt
 for ossz oc then meenighe mandh, szom samme dagh tingh søgte,
 erliigh welfornumstigh mandh Asgudt Mickelsen, raadtmandh her
 15 samme steds, *met* syn hustrves wilge, widskaff, ia oc samtøke, som
 skøtte oc affhende fran szigh, syn hustrv oc *theris* arffinge then
 hans gaardh oc grundh liggendis syndhen oc westhen wdt mett
 Helligesthus kirkegaardh her samme steds mett hues breff oc frii-
 heder, han tilfforn aff priorer oc forstander wdii fordum kallitt
 20 Iomffru Marie Closther mett all syn rette till behøringh wdii
 lengdtt oc bredtt fran then synder oc till then wester kirke røst
 emodt Sudhergadhen, oc indtill erligh welburdigh mandh Herluff
 Trolle till Gressziitt, slotzherre paa Ørekrogh, hans kiere hustrv
 oc *theris* arffuinge till euerdeligh eye, nyde, brughe oc beholle
 25 skullendis for huer mandz tilltaell, som ther *met* rette paa kandh
 tale y noghen maade. Oc wedherkiende for^{ne} Asgudt sigh att haffue
 anammet oc opbaaritt fullest werd oc betalingh, guld, sølff oc
 peninge, aff for^{ne} Herloff Trolle for for^{de} gaardh oc grundh
 effter hans eghen nøyafftige wilge, betackendis hannem *kierligen*
 30 for goodt redelig betalningh y alle maadhe, huorffor han sigh for-
 plichthet haffuer oc hans arffuinge att wille wære for^{de} Herluff
 Trolle, hans hustrvis oc *theris* arffuinges frii, fulkommeligh
 hemell oc tilstaandelse om for^{de} gaardh oc grundh for fødde oc
 wfødde y alle maade, ydhermeere kendis han segh eller hans
 35 hustrv eller arffuinge ingen partt, deell, rett eller rettighed att
 haffue wdii eller till for^{de} gaardh eller grundh effter thenne dagh.
 Men her ephther etc.

[29v] Paa kircke iordh eller Helligesthus.
Iørghen Skomaghere.

Wi effther^{ne} Szander Leyell, bwr gemesther, Henrich Moenszen, Pouell Teglmesther, Seuern Muerre, werghe oc forstandhere for
 5 hospitalith her y Helszinghør, giøre alle witterliigt met thette
 wort obne breeff, att wii met wore *elskelige* burgemesters oc raadz
 widskaff, ia oc samtøcke haffue wnth och y leye laditt oc nu mett
 thette wortt obne breeff wndne oc y leye ladhe beskeedhen mandh
 Iørghen Lauritzen Skomager, borgher her samme stæds, hans
 10 hustrv oc begges theris arffuinge een for^{ne} Helligesthus iordh oc
 grundh liggendis syndhen wdt met Swdher egadhen, osten nest
 Willum Borrindholms gaardh oc westhen nest optill
 Niels Szmidz gaardh, szom han nw y boer, met lengd oc bredd,
 oppe oc neder, som samme iordh oc grundh nu indheynit oc be-
 15 greben er, att haffue, nydhe, brughe oc y leye beholle y all theris
 liffs tiidtt, som for er rørdtt, dogh wndher saadanne wilkaar, att
 the schulle for^{ne} iordh bygge oc forbedre mett godt nøtteliigh køb-
 stedz bygningh N oc N oc samme iordh oc bygningh wdii gode
 maade weedt macht holle oc giffue ther aff aarlige aars til for^{ne}
 20 Helligesthus peninge, som her y riigett geeffue oc gengsze ære,
 altiit betiimeligen oc till gode redhe om s. Mickels dagh [29.
sept.] ydhe oc betalle schullendis, oc schulle the fuld macht haffue
 att selye, panttsszett oc affhende, hues bygningh oc heffdt the paa
 samme iordh bygdt haffue, oc hues the paa hendne her effter byg-
 25 gendis oc bekaastindis worde, dogh skulle theris arffuinge wære
 nest nydhendis till thennem att køffue eller pante samme heffdt
 oc bygningh, ther som the icke wille, tha skulle the ther nest til-
 biudhe for^{ne} Helligesthus werghe oc forstander, huor the icke
 wille, tha maa for^{ne} Iørghen, hans hustrv oc arffuinge fuldmagt
 30 haffue att selye, pantszette oc affhende samme theris eghen byg-
 ningh oc heffdt een besidden borger her y Helszinghør, szom
 skatther oc holler andhen kongeligh oc byes tynghe, oc inghen
 andhen, dog att thet skeer met wore oc wore effterkommeres
 samme stæds forstanders wilge oc samtøcke, oc altiit samme leye
 35 oc rentte till for^{ne} Helligesthus, som forskreffuet staaer. Item huor
 som forskreffne article ey widt macht hollis, tha schall for^{ne} Hel-
 ligesthus werghe oc forstandher haffue tesz full macht som for-
 berørd etc.

[30r]   Certificacio quedam.

Vy bwrgermeystere wnd raadmannen der stede Helschennøer ynn
den Sundt ghelegen yntt lofliike riike tho Dennemarck doen
kundtt mitt dussze wnsere apenen brewe, wo ym yare wnser heren
5 *Christi* gheborth 1550 wp den 4. dage *aprilis* vor wns erschenen de
vorsichtige schipper Iaspar Cruidthoff van Hamborgh begierende,
øhme møechte thogestadit werdenn dusse yegenwerdiige ghetuyghe,
nhøemliche Iens *Saxsen*, Andriis *Saxsen*, Iæpp Hwiidh, Henrich
Møelenbech, Saxsze *Klemitzsen*, Iens Angellmaker, Per Thuessen,
10 Oluff Helyessen, Mons Schomaker, Iens *Andhersen* wnde Ingell
Snidkere, wnszer stedhe inwonners, vor wns tho certificeeren, wes
ønhe yn der warheytt bewust weere van den roggen, he hyer tho
Helschennøer vorkofft hadde, dan synen boyertt hyer van der reyde
aff vor allen synen ankeren durch gheweldige, gruwesame *windes*
15 *wnde* sthorms halwe bii nacht tiide ahm strande ghedrewen *wnde*
vorloeren, oc nicht hefft køenen van dem gude bekomen tho ber-
genn, ere ahm daghe daer nha idt schiip vulle waters gheweszen,
ydt *welkes* wy ghedachten Iaspar nicht hebben gheweyertt køenen,
hebbende nha wnszere ghebrucke *wnde* gherechticheytt mitt wt-
20 ghyrychten fingeren, swerende tho Gade durch synen hilligenn
euangelio, eyn nha den anderen, *wmme* der warheytt willens syen
tho bekennende, szo verne øene bewst were, erstlich de erghe-
nanthen Iens *Saxsen*, Andreus *Saxsen* etc. alsz vorgheschrewen
certificeerett hebben, dan se den erste daghe bergen hulpen, was
25 de rogge gantz auer mitt water gheschlagen *wnde* vordorwen *wnde*
de *tonne* ghegewen *wmme* 12 s. densch, was oc synen boeth binnen
scheps boordh yn stucke schlagen, des *andher* *dages* wasz de rogge
szo vordaruen, datt die *tonne* vorkofft *wmm* 10 s. densch, noch
drudde dage de *tonne* vorkofft *wmm* 8 s. densch nha ludent synen
30 *registhers*, welker de erbemelther Hinrich Møelenbech [30v] bii
synen hogen eedhe als *vhør* hefftt ghetuygett *wnde* certificerett vor
wns, datt ydtt ynne warheytt alszo ghescheen, als ditt *register* wt-
wiiszett oc inneheltt, datt idt solken vordorwen goett yst gewest
wnde vorkofftt alsz *vhoran* berøertt, hebben ghedachten wnszere
35 *medeborghers* *samptliichen* *wnde* eyenen yderen vor sich ghetuygett
wnde certificeertt yn der warheytt oc ydermenichliich woll bewiisz.
In mheerer bewiisz *wnde* orkundt der warheytt yst wnszer stede
secrett by de vorsichtige wnszere medeborgher Iens *Saxsen*, An-

dreus Saxsen, Jepp Huiidh, Henrich Møelenbech, Mons Schomaker
wnde Oluff Helyeszen øere pitzscheer yegenwerdiigen brewe an-
ghedrucht. Datum anno, die et loco vti superius.

5

1550

Torsdaghen nest for Qwaszimodo geniti søndagh [10. april].
(Morthen Byswendh.)

Sagde Morthen Iuell borgemestere oc raadh tienniste paa then
meenige mandz wegne for een bysuendh, oc war hannem loffuit oc
10 tilsagdt sodan aarlige løn, szom the andre bysuenne hafftt haffue,
szom er 17½ mark penninge 4 alne gøttings klæde huert aar eller
oc een goodh klæningh bedre klæde huertt andnitt aar, item 3 par
sko om aarithh, dogh wndher saadanne wilkor, szom hannem aluer-
ligen forhollitt aff baade burgemesther, att han schall ladhe szegh
15 beffindne hulld oc tro y samme tieniste, ehuor som helst han wd-
wiszes, enthen paa kon. mts. eller byes werff. Ther till mett
haffuer han sigh wilkoritt, att han icke vdi nogen maade skall lade
szigh beffindne wdii noghen løgn att føre paa noghen for syn
burgemesther, item ther till mett att skulle holle szigh aff allt
20 druckenskaff y alle maade ey forszømindis syn tienneste y noghen
maadhe, huor som icke saadant wbrødeliigt holler, szom for-
skreffuet staar, will han haffue sigh forpflichtett wnder tilbørlich
straff, som weedt bør, oc tha være syn tienniste saa nær, som
burgemester oc raadh thennem tøckes.

25

[31r]

Contracht om skiiffte.

Vy effther^{ne} Iohannes Machabeus, doctor, rector wdii Wniuersitett
y Københaffn, Mattis Clausen, burgemester, Niels Lestemagere,
borgere szamme stæds, giøre wiittherliigt mett thette wortt obne
30 breff, att wy kjerligen ombedne aff erligh welffornumstiigh mandh
Mester Iacop Ihonsen, fuldmechtigh procurator paa salighe Mar-
grettes, fordumdags kallitt Ellekyns oc nu Hans Hoffmandz, bor-
ghere y Helszinghøer, hustru hendis søsthers wegne with naffn
Bethsy eller Bethszeta Syndlay alias Boquanan paa then eene, tes-
35 ligist Szandher Leyell, burgemester y Helszinghøer, Pouell Fechtyll,
mynttemester y Københaffn, Hans Daudzsen oc Henrich Moensen,
raadhmendh, paa then andhen siidhe, tilbedne aff Hans Hoff-
mandh att wille offuer være een wenliigh handell oc contracht

oc forliigelsze *thennem emellum*, om hues arff for^{ne} Margrette
 Ellekyns søsther Bethszeta Synlay alias Bochquanan mett rette til-
 ffaller er, oc for^{ne} Hans Hoffmandh till for^{ne} M. Iacopp Ihonsen
 (effthet then fulle macht, han ther paa hagde oc findnis wd-
 5 copiiert oc ahntegnit y wor byes baagh) wdtrette skulle. Tha
 effter langsom handell oc beraadh paa baade siidher bleff for^{ne}
 Hans Hoffmandh *met* for^{ne} M. Iacop Ihonsen saa offuer eens oc
met huer andre wenligen fordragne, som *her* effthet *skreffuet*
 staar, oc effter then *leylighed*, szom segh om samme arff tha be-
 10 gaff, att Hans Hoffmandh skulde først offuer antworde for^{ne} M.
 Iacop een gaardh oc bygningh y Københaffn liggendis wdii Graa-
 brødre, szom er breffue goodz, mett hues breff oc friheder for^{ne}
 Hans Hoffmandh oc hans salighe hustrv foruerffuit oc hafft
 haffue till thenne dagh, item ænd tre boodher y Studiistrædit lig-
 15 gendis *ibidem*, szom er eyedoms goodz, *met* hues breff ther paa er,
 item thuo senghedynere aff the y Københaffn, ther till *met* een
 træszengh ther samme stæds, item eet folleboordh, szom oc er y
 Københaffn, item 6 fadtt, 6 tallerkenn, fiire kandher, aff *thet*
 thin, szom y Københaffn er, item aff thett godz *her* y Helsinghør,
 20 først alle salighe Margrettes wldne gangklædher wndhertagett eett
 par, huilkitt Hans Hoffmandh befaller sellff att wille taghe, [31v]
 item alle hendis liinklædher, hoffuithklædher, halszklæder, for-
 klædher etc., item een wstraffeligh opredd sengh, item een føye
 guldkædhe, item eett forgylltt bællte, ther till een kiiste oc eett
 25 skrien att legge samme klædher wdii. Oc ther mett loodh for^{ne}
 M. Iacop Ihonsen sigh y alle maadhe well mett nøye paa for^{ne}
 Margrettes søstheres wegne, oc schall for^{ne} Hans Hoffmandh effter
 thenne dagh betalle all gielld oc kraff, som han oc hans hustrv
 Margrette i ware oc ære, oc for^{ne} Mester Iacop eller for^{ne} Mar-
 30 grettes søsther eller arffuinge aldels wkraffde y noyer maadhe.
 Ther emodht schall for^{ne} Hans Hoffmandh beholle husz, iordher,
 gaardhe, tilstaaindis gielld, boo oc booschaff, andnitt goodz, liidhet
 eller megitt, tiwrt oc waatt, huadt thett helst er eller neffnis kandh,
 inthet wndhentagitt, ehuor *thet* er, indhen eller wdhen landz,
 35 østwertt eller westwertt, synder eller nøer, for all ydermeere tiltall
 aff for^{ne} Margrethe Ellekyns søsther eller arffuinge y alle maadhe
 etc.

Fredaghen nest for Misericordia [18. april].

Symen Prydz om giæld.

War kon. mtrs. byffogett, tesligist Hans Hoffmandh oc Oluff
Schriffuer effter burgemesters beffalningh Sandhers wdii een goodt
5 meningh wdwiiszd till Symen Prydz, giffuindis till kiendne, att
for^{ne} Symen ingen stedtz draghe aff by, før endh han taler y burge-
mesters mynde, om hues wiitherligh gælld han oc hans hustrv ære
hannem aff rette skyllich, dog sagde kon. mtrs. fogett hannem
14 dags dagh fore, att han tesz forindhen handler met borgemester
10 ther om, thet forhiøllt han hannem aluerligen fore wdii konghen
naffn.

[32r]

Siøbreff.

Wdhen riighet.

15 Wy bwrgemesther och raadh y Helszinghøer gøre witterligt mett
thette wortt obne breff, att nu y dagh paa waartt raadhus war
schickett for ossz erliigh, welffornumstiigh mandh Sander Leyell,
wor elskelige burghemesther, giørindis y sandhed bewiiszliigt,
szammeledis beskeedhen mandh Daudt Corney, thenne nerwe-
20 rindis breffwiiszzer, wor mettborghere her sammesteds, weedh hel-
ghens eedh mett wdstracht arm oc oprackte fingre suoritt haffuer,
att hues goodz thenne schipper widt naffn Atzer N., borghere oc
boindnis mand y Københaffnn, nu indskiiffuit haffuer, tillkommer
for^{ne} wor elskelige burghemesther oc for^{ne} Dawidtt mett fleere
25 theris wener riighens indbyggere, ehudt thett helst er, liidhet
eller megüitt, saa att inghen andhen fremmitt wdtlendzsk haffuer
ther noghen partt eller deell v[di] wden thennum aleeniste, szom
forschreffuitt staar. Oc nu samme breffuiser mett for^{ne} schipper
ære sckickede oc afferdigett paa theris rette werff oc reysze her
30 fra oc nest Gudtz hielp agte att besøghe theris rette næringh west-
wartt, huor Gudz windh oc werliigh thennem søffu[e] will, frem
oc tilbaghe. Ther for er wor kerliighe bøn till edher alle, huem
som helst for^{ne} breffwiiszere mett szyn schipper hender for att
komme, atii thennum ey hindre, hindre ladhe, platze, mødhe eller
35 y noghen maadhe forffangh giøre paa perszoen, schiff, goodz, hues
the paa samme reysze haffue mett att fare, wære szeg till landh
eller wandh, men for Gudz skyldh, sammeledis for wor aller
kiereste naadigste herre kon. mtt. till Danmark etc. thennem foorde,

fremme oc behielpeliigh wære till thett bæste, wdii hue[s] maadhe the nogenn stedtt ether behoff haffue oc edher tilsiigendis wordher, wdii liighe maadhe bewiiszendis szeegh emodh thennem, szom y wille, att høybemelte wor *kiere* naadige herre eller wy hans naadis
 5 wndnerszotte schulle ladhe osz beffindne emodtt edher eller noghen edhers, naar y eller the hans naadis landh oc riighe y fredtsommeligh kerlighed att besøge [32v] oc wy thett mett ether gantzke giernne forskylle oc fortiene wille. Att saa y sandhed er, som forskreffuitt staar, till tesz widnesbyrdh er wor byes secreeth
 10 nædhen paa thette wortt obne breff wiitherliighen wndher trøcktt. Schreffuitt y Helszinghøer then 17. dagh martii anno domini 1550.

Tisdagen nest Quasimodogeniti [15. april].

Neruerindis Christiern Perszen, burgemester, Asgudt Mickelsen,
 15 raadtmandh, Per Willumsen, byffogitt, Iens Klausen, Anders Korne, Matz Perszen, Iørghen Skomager, Oluff Helyessen.

(Kirstyne Oluff Degns.)

Bleff samme dagh saadan wenligh contracht giort emellum Kir-
 20 styne Oluff Dægnis oc hendis slechtinge, Mattis Huggere y Nacke oc Per Szuensen y Røerwiigh, wdii saa maadhe, att hun skulle giffue thennem oc the andre met arffuinge 80 mark, oc hun schall selff betalle all gielldhen, oc ther emodtt schall hun beholle gaard oc grund, boo oc booskaff, tilstaaindis gielldh wdhen eller indhen
 25 byes, ehuaadt thet helst er, inthet wndertagitt, gaarindh wurt for 250 march, indhaffue goodz 93½ mark, oc gielldhen war 190 mark, ther met nøffuedis the y alle maadhe, oc fornøffuede hun thennem nu strax 30 march y sølff, peninge oc ware, oc schall hun giffue thennem 10 march om s. Michells dagh [29. sept.] her nest
 30 oc om dagh eet aar her ephther 40 march. Ther till met finge the alle for^{ne} Oluffis ganghklædher.

1550.

[33r] Then mondagh nest effther Quasimodogeniti

35 [14. april].

Neruerindis Christiern Persen, Szander Leyel, burgemesthre, Hans Davidzsen, Asgudt Mickelsen, Henrich Moensen, raatmendh, oc Per Willumsen, byffogitt.

⟨Greers.⟩

Samme dagh war Greers – –, szom tientte Anders Baghere her samme stæds, till tinghe, dogh y syn frii welmachtt gaff han szegh ingh y Helligesthus, saa att han skall haffue syn wnderhold-
 5 ningh till madtt, øll oc sengh wdii syn liiffs tiidtt, huorffore han nu wdii dagh giorde han the fattige ther samme stæds till syne sandne arffuinge effther syn dødt thill all thet, han eyer, wære sigh guldh, sølff, penninge, boskaff eller tillstaaindis gieldh, yhuadt thett helst er. Oc thet er nu hans første tingh.

10

⟨Morthen Iwells tienste.⟩

Item stadffestedis Morthen Iuell wdii byes tienniste for een by-
 suendh, oc thett forkyndis for then meeniighe mand, att huer schall
 anszee hannem wdii hues beffatningh, han noghen stedt wdt-
 15 uiszes paa byes wegne, wære segh offueroer eller andnitt.

⟨Powell Klocker.⟩

Wntte borgemester, raadh mett kirckewergis mindne oc then mee-
 nighe mandz samtøcke, att thett husz, som han nu wdii boer, frii
 20 oc quitt wdii syn liiffs tiidtt, sammeledis att han scha[ll] oc wære
 frii for wegtt oc offueroer, saa lenghe han leffuer, formedelst
 hans fordumme tienistis skyldh.

⟨Hans skwdtzmaall.⟩

25 Sammeledis bleff thett forkynditt for then menige mandh, att huer
 schall haffue een høffuisk mundh paa for^{ne} Pouel om thett skalck-
 hed, szom the drenghe hagde brugitt y hans hus, ther the toghe
 the oste y Helligesthus, huo effter thenne dagh befindis att brughe
 wnøttige ordh paa hannem, ingehen hemell schall han haffue ther
 30 om aff burgemester, raadh eller kon. mtt. byffogitt.

[33v]

⟨Lydke Fergemandh.⟩

Item samme dagh bestoodt Mattis Persen, Mattis Munch, Erich
 Munch, Oluff Helyessen, att the ware tillkaaritt att skulle wære
 35 paa een woldgiifft emellum Lydke Fergemandh oc kon. mtt.
 baadzmand Iens Iudhe om noghen hugg oc slau, thennem skeedhe
 ymellum noghen tiidt forledhen, tha effter att the hagde fongit
 skadhe paa baade siidher, tha fundne for^{ne} dannemendh thennem

saa emellum, att huer skulle beholle *thet*, han fongitt haffuer, oc inghen wære huer andre ydermere plichtigh y noghen maadhe, *ther* mett bleffue the wenligen oc welfforligte oc een afftalen sagh, oc aldriogh skulle noghen tiidt ydermere *argis* paa effter then dagh,
 5 *thet* haffue for^{ne} dannemendt wedt helgens eedh mett wdtstracht arm oc oprackte *finger* bestaadtt for burgemester, raadh, kon. mtts. byffogett oc then meenighe mandh till tinghe, huorffor for^{ne} Lydke begierede eett tings widne, oc then meenighe mandh *thet* beuilgede oc samtøckte, att saa skee motte.

10

Pwndh koo kiødh.

Item forkynde kon. mtts. byffogitt, att *pund* kiødt *her* effter skall gielde 6 d., huor anderledis beffindis, skulle the effter then lowlige atwarszell liidhe straff *ther* for, som weedh bør, som før er
 15 sagdt aff the 16 mendh.

Symen Prydz.

Item war *samme* dagh Symen Prydz tilstædhe *giffuendis* tilkiendne nu som till forn, att han oc hans hustrv Alheedtt haffue nu y *theris*
 20 *welmacht* tilkeyst huer andre *theris* arffuingh att skulle wære oc inghen andhen effter hyn andhens dødt, then hyn andhen offuer leffuer, wdwisdis atther tesse effter^{ne} dannemendh, Iens Klauszen, mester Iacop Bardskeerre oc Andriis Koorne, att the skulle endh nu forhøre *hendis* wilge *ther* om, effter thi hun icke war tilstædhe,
 25 huor till hun nu suarede liige som till forn, att *thet* war *hendis* fulkommeligh wilge, 3. tingh.

[34r] Item *samme* dagh war Karyne Suendz y Røesteens bodher *perszonlige* tillstædhe, giiffuindis *Mattis Persen* fuldmacht att
 30 skulle skødhe oc affhende fran sigh oc syne arffuinge een *hendis* iordh paa Kagheholmen liggendis syndhen for Per Remmesnider oc westhen for then Iacop Arilldzszens iordh, som han købte aff Anders Bii y Schiffstrup, till Lasz Bentzsen oc hans arffuinge till euerdeligh eye. Skøditt stattffeste *Andhers Lauritzsen*, *Andhers*
 35 *Saxsen* oc *Oluff Helyessen*.

(1 *tønde* øll, then kom till ferge waszen, *ther* brokar hwges.)

Item *samme* dagh skøtte for^{ne} *Mattis Persen* mett fuldh macht paa

– – Dauitz dothers wegne oc hendis søsters, szom skøtte oc affhende fra thennem oc theris arffuinge then theris fæderne oc mødherne gaardh hoosz strømen liggendis oc till Oluff Atzer-
 5 liigh eye. Skøditt stadffeste Frantz Baghere, lille Hans Daudizsen oc Iens Kroghemager.
 (1 tønde øll, then wntte burgemester oc raadh hannem frii for syn wmage han haffuer for byen.)

10   Mondaghen nest s. Georgii [28. april].
 Neruerindis Christiern Persen, borghemester, Hans Dautzsen, Henrich Moensen, raadtmandh, oc Per Willumsen, byffogett.
 Samme dagh skøtte Asgudt Mickelsen, raadtmandh, her samme
 15 stedt fra szigh oc syne arffuinge then hans gaardh oc grundh, szom han selff y bodhe oc køffte aff priorer oc forstandere y Helligesthus, streckindis sigh fra then syndre Helligesthus røst oc till then wæster røst, oc ingtill erligh, welburdigh mandh Herluff Trolle till Græszitt oc hans arffuinge till euerdeliigh eye. Skøditt stadffeste Iens Klausen, Iens Saxsen oc Pouell Teglmester.
 20 (1 tønde øll.)

[34v]

Anno redemptoris 1550

18. die mensis martii.

Nerwærindis Hans Dautzsen, raadhmandh, Per Willumsen, by-
 25 ffogett, Dauitt Corney cum ceteris Willum Szommer, Iacop Fynbo oc Henrich Kræmer.

Then køffmandh aff Dantzken, szom Daudt Pylortt war skyligh 33 daler, anammet thette effther for^{ne} Dauitz goodz: Primo
 30 7 baanneett, støckitt 20 s., eett døsszyn handske een daler, 7 alne szidhen szættenye 15 daler, 5 carteck, huuer støckit een march, een szuortt siidhen setteny trøye 4 daler, 4 støcke huiidt lencken traadt 1 daler, 9 lærpunghe 4 s. oc 2 march, 3 huidhe punghe for een daler, eet støcke mackeyer 3½ daler, 3 døssyn 2 par smaa
 35 kniffue 1½ daler, eet døssyn kniffue store 1 daler.
 Hwes yghen tillstædhe er: Primo eet støcke makeyer 3½ daler, item fløyell for 18 daler 9 alne, een fløyells huffue 24 s., 11 naalehusz 22 s., een rødt boordhe, som er 4 alne 4 march, ½ støcke

cammerdugh 4 daler, eet stöcke huiid boomsziie 4 daler, [35r]
 10 $\frac{1}{2}$ alen enckell sayen alnen 10 s., eet dössyn smaa beenkomme
 1 march, 12.000 knappenaale 1 daler, tusindit 4 s., 5 $\frac{1}{2}$ lodd
 sziidhen perszementt lodditt 8 s., 5 stöcker florentz sziilke, stöckitt
 5 een march, 10 dössyn silke knappe, dössynitt 10 alb., eet pund
 groff traadt een march, eet stöcke smale camlotz ladt 14 s., 3
 stöcke sprongede ladt, stöckit 8 s., 5 klædhekooste, stöckitt 8 alb.,
 feyer for een daler, 9 speyle for 12 s., 1 dössyn compatz 12 s.,
 6 skiortte kraffuer for 12 s., 6 dössyn ræmmer 12 s., fløyells hatte-
 10 baandh for 3 $\frac{1}{2}$ daler, 3 dössyn smaa kniffue 1 $\frac{1}{2}$ daler, 1 dössyn
 2 par minde skære kniffue 1 daler, 3 pund sortt traadt, pundet
 12 s., Dauitt 2 pund ther aff y syn betaligh, 13 lodd silke, loddit
 8 s., Dauit 6 lodd ther aff y syn betaligh.

Item *anammit* Per *Willumsen* grosszer tilbaghe yghen aff then
 15 koeffmandh aff *Dantzchen*, thi goodzitt løff saa megitt offuer the
 33 daler.

Item giiffuitt 5 s. for een laasz oc skrue, som settis for kiisthen.

Haffuer *Iacop Skinghere* inghe hosz sigh eett stöcke makeyer oc
 2 sølff kors.

20

[35v]

〈Notandum.〉

Byes laan.

Anno 1532.

S. *Walburgis* dagh [1. maj] laante *Hans Hoffmandh* aff byen 11
 25 pund kruddtt.

Anno 1533.

Laante *Hans Dauitzsen* 200 astragh aff byen, szom stooth paa then
 tiidt y madtherbergitt.

30

Samme aar.

Mester *Andhers* 3 tiugh muersteen till laans, som 〈laa〉 y raad-
 stuuenn.

35

Anno 1535.

Burgemester *Szandher* 10 tiugh oc 4 astragh till laans, szom laa
 wdii brudhehuszitt.

Hwilkitt laan findis antegnitt y byes baagh oc er salighe Iørghen Schriffwers handtschrifft.

Item Marckur Iørghensen sagde goodh for Isack y Gundneridh
5 for 1 td^e tydstøll, findis y samme Iørghen Schriffuers baagh.

[36r] Fredaghen nest for Vocem iocunditatis [9. maj].

Neruerindis Christiern *Persen*, Szandner *Leyell*, burgemester, Hans
Fynbo, Hans *Dauidzen*, *Asgudt Mickelsen*, *Henrich Moensen*,
10 raadtmenhdh, oc *Per Willumsen*, byffogett, met then meenighe
mand.

(Per Kempe.)

Samme dagh bleeff *thet* woldgiiffuit paa dannemendh, hues tue-
15 dragtt szom war emellum *Per Kempe* oc *Villum Kempis* arffuinge
om for^{de} *Willums* gaardh, som war ingh paa *Oluff Heleyessen* oc
Saxsze Klæmidzen, huilke *Peder* togh paa syn siidhe, oc arff-
uingene toghe *Mattz Persen* oc *Søffryn Køllesmidt*, hues the 4
dannemendh thennem emellum fundne oc lignede effter *theris*
20 godhe skiell, *thet* skulle wære fast oc wryggeligt y alle maadhe.

Samme dagh forkyndis eett erliigh, welburdigh mandz oc strengh
riddhers *Her Per Schrams* schriffuelsze oc breff, wdii huilken han
war aff burgemester, raadh oc kon. mts. byffogett *biegierindis*,
25 om *her* war noghen fangher anholle, som stodhe till att slippe, att
the motte forskickis offuer till hannem till *noghet* stoort kon.
mths., wor naadige *herres* arbejde fore taghett, att the ther till
brugis motte, besynderligen lydhe samme schriffuelsze om een
fanghe *her* nu sadtt fenchlich.

30

(Om then tiwff.)

Tha effter then meenige mandz ydmyge bøn oc *begiering*, szom
først giorde bøn for hannem till sagwolleren, szom war *Henrich*
Moensen, raadtmandh *her* samme stæds, att han for *Gudz* skyldh
35 wiille benaade hannem, giffuendis hannem løssz, dog wdii for^{ne}
strengh riddhers fengszell oc foruarigh.

[36v] War for^{ne} tiuffs naffn *Iørghen Henrichsen Tømmerman*,
fødd till *Lybke*, szom nu y dagh for then meenige mandh han be-

stoodt att haffue stollitt paaskeaffthen fra for^{ne} Henrich Moensen eet rødt sziilke camlott kostede Henrich 20 daler, huilkitt han saalde Her Andhers y Landzkrona for nogett wox, som war 3 lispund oc 3 daler.

- 5 Bleff han omsziier effter then meenighe mandz bøn, benaade Henrich hannem hans liiff, dogh wdii for^{ne} Her Pedhers hender oc woldh.

(Iost Grønning.)

- 10 Samme dagh war Iørghen Oldach aff Lybke for burgemester, raadh etc. oc kiendis oc bestoodt, att Iost Grønning, hans suoffuer, haffuer nu aldeles for nøffuitt oc betallitt hannem effter syn nøyafftiige wilge for all then arffuedeell, hannem aff rette tilffallen war effter hans saliighe søster Karyne, som (war) 50 daler, dogh
- 15 Iost suare till all giæld oc kraff, som paa fordhe wor, oc ther emodtt beholle boo oc boskaff, sølff, guld oc peninge, tilstaaindis giæld, eett oc andnitt, inthet wndertagit y noghen maadhe, for huilken for^{ne} arffuedeell for^{ne} Iørghen gaff for^{ne} Iost nu y dagh eett fullt oc fast akalldh till tinghe hannem oc hans arffuinge for
- 20 szegh oc syne arffuinge, fødde oc wfødde, aff huilken for^{ne} summa for^{ne} Iost nu for^{ne} Iørghen fornøffuitt haffuer 25 daler, oc schall han nu til Michael nest kommindis for nøffue oc betalle hannem the andre 25 daler, dogh skulle the 5 daler wære till burgemester oc raadh, for hues rettighed han burdhe aff samme arff att wd-
- 25 rette. Offuer samme contract war neruerindis her Per Samsing, sogneherre, Hans Hoffmand, Iørghen Guldsmidt oc Symen Prydz. Aldelis samme betalnigh till godhe redhe wdhen all hinder, gien-siege eller retthergangh.
- 30 [37r] Fredaghen nest for pingis dagh [23. maj]. Neruerindis Christiern Persen, burgemester, Hans Dauitzsen, Henrich Mogensen, raadmend, Per Willumsen, byffogett, mett noghen aff meenigheedhen, som war Hans Hoffmandh, Mattis Persen, Andhriis Saxsen cum ceteris cum plurimis.

35

(Om Anne Per Iwdhens søn.)

Samme dagh war Pedher, Anne Per Iudes søn, skickitt y rette for nogett læritt, han stollitt hagde fra Niels Draghere her samme

stedr, huilkett han selff saa bestoodt att een skøghe badt hannem
 giffue segh saa megitt læritt, hun kunde faa een serck aff, tha
 motte han ligge hoes hendne, tha gick han till oc togh samme
 lærith, thett bestoodtt han y dagh obenbare, oc tha omsier war han
 5 løsz bedhen aff Hans Schriffuer, som nu tilstædhe war, besynder-
 ligen till kon. mtts. arbeyde wdii Landzkrone for for^{ne} Hanszis oc
 then meenige mandz ydmyge bøn gaff kon. mtts. fogett thennem
 løsz till samme arbeyde, dog mett saadan wilkaar, att han skall
 forsuerge byen oc icke komme her wdii 10 aar her nest ephther, met
 10 mindre han fonger andhen fordagtinghen for segh.

[37v]

: H : M :

Progressus epistolaris et primo de graciaram
 actione.

15

⟨De finitimis ciuitatibus.⟩

Kiere wenner.

Tacke wy edher for willige wenskaff oc gott naboskaff, y haffue
 ossz altiidt giortt oc bewiist, wille wy gierne wdii liighe oc alle
 20 andre maadhe ladhe ossz findne willighe att forskylle, aff hues
 wdii wor macht oc formue wære kandh.

Hic causa preponenda et si cogantur (nullo accepto responso)
 secundario scribere sequitur. Petitio.

Ther fore, kiere wenner, er endh nu wor *kierlige* bøn till ether,
 25 atii wille giøre well szom gode naboer oc stædhe thenne breff-
 uiiszer N., si agit consulum, wor mettbroder, sin autem non, wor
 mettborgere, for ether till ordz mett for^{ne} N. illo mortue arffuinge
 att høre oc forffare, hues the ære till sindne, att wille suare oc
 giøre wdii samme sagh, huilkitt wii ossz till forssee, att the well
 30 betencke att ladhe them findne till thet, szom rett er, saa icke skall
 giøres behoff oc haffue thennem met noghen ydhermeere rettere-
 gangh att besøghe. Bedindis eder *kierligen* oc gerne, atii wille
 giiffue mett samme breffuiszere eet schriffтелигтт suar, huor ephther
 wii ossz rette mue.

35

⟨Conclusio.⟩

Thett wille wii gierne fortienne oc forskylle wdii hues maade y
 kundne haffue ossz behoff, oc ære gerne begierindis, atii icke

wille fortенcke ossz, wii saa offte bemøye ether mett wor schriiff-
uelsze.

[38r] Feria 3^a penthecostes [27. maj].

- 5 Neruerindis Christiern Perszen, borgemesther, Hans Daudzsen,
Asgudt Mickelszen oc Pedher Willumsen, byffogett.

(Per Henckelszen, Mattz Doblere.)

- Item szamme dagh war Per Henckelsen y rette mett een perszoen
10 with naffn Mattis Dobbler om eett swyn, tha hagde for^{ne} Pedher
sitt friie skudzmaall till eet meenighe sognesteff[ne] paa Halsz-
næssz, huor thet war om szamme szwin.

- Item tilltaledе for^{ne} Mattis Per Henckelszen siigendis, att han
hagde lagdtt een hans szoo wdii saltt hørde for^{ne} Mattis till, oc
15 war hun fem aar gammell, huilke samme ordh for^{ne} Mattis endh
nu y dannemendz nærwærelsze bestoodtt, effter att kon. mtrs. by-
ffogett hagde hannem een gangh oc andhen attspurdtt.

- Paa huilken syn rette orsaghe Pedher Henckelsen sette bor[gen]
att wille mødhe y rette mett for^{ne} Mattis paa Helszingøer raadhus
20 8 daghe effter sancti Hans dagh mittszommer [nest] kommindis,
hans forloffuere war Albrith Schreddere oc [. .] Skonningh for 40
daler, hiøltz for^{ne} Mattis fore, att han skulle giiffue kon. M[tts.]
fogett een handttastinngh paa att oc mødhe y rette her sa[mme]
stedz for burgemesther, raadt om samme sagh.

- 25 Item bestoodtt samme tiidt Per Haaghensen, till huem theris
Skudtzmaall war paa baade szidher om samme suin, sagde han, att
thet war 2 grisser oc icke gammell szoo, szom Pedher hagde y ant-
wordingh aff Mattis.

- 30 Mondagen nest ephter 2^a dominica trinitatis [16. juni].

Neruerindis Christiern Pedhersen, burgemesther, Hanns Dauitzzen,
Asgudt Mickelszen, Henrich Moensen, Seuern Munch, raadtmendt,
oc Per Willumsen, byffogett.

35

Om Iørgen Keyszer.

[38v] Bleff szamme dagh hannem for Gudz skyldh oc the erliighe
mendz inghen raadz bøn for then sagh, kon. mtrs. fogett hagde

hannem tiltalitt besynderliighen om then falske mynt, han bedroogh een hollender mett paa gadhen, szom war een gellersk riidher etc., dogh mett szaa skell bleff han benaaditt, att huor szom saadant bedragerii beffindis her mett hannem een andhen gangh, schall
5 hannem samme sagh stondne aabenn.

⟨Pether Wieland.⟩

Item samme dagh tilltalede kon. mts. byffogett Pether Wielandt aff Stetyen om thet løffte, han gick wdii, sammeledis for then
10 schriffteligh forplichingh, han then 7. dagh decembris 1549 paa hans slechtinges wegne, Hans Hoffnagell, for thet mandrab bedreeff her y Helszinghøer, effter szom for^{ne} hans forplichingh ydermeere formelldher. Orsagede han sigh ther mett samme tiidtt
15 sighendis, att thet meell, han hagde soltt burgemester Szander, haffuer liggett redhe paa samme løffte siidhen fastelauen for-
ganghen, oc war y Stetyen giortt forbudtt, att inthet motte wdt-
skiiffuis for s. Hans dagh mitsommer.

⟨Marine Trumslagers, Szander Dragere.⟩

20 Item Maryne Trumslagers talede Szander Draghere till om een gryde, Elsze Høyers sette hannum wdii pantt for 22 s., huilken gryde hørde for^{ne} Marine till, szom hun sagde, bleff ther saa om sagdtt, att Szander skulle fly witesbyrdt till stæde om samme
grydhe fra Elsze Høyers, att hun staar for saa megitt, som forsk^t
25 staar, oc tesz emellum schall han holle gryden tillstædhe.

⟨Forligning.⟩

Item hues trette war emellum Saxsze Klæmitzen oc Rasmus Baghere, om nogett maltt schulle haffue bleffuit forwandtlitt paa
30 møllen, bleff thett woldgiiffuitt ingh paa dannemendh paa Saxsis siide war, Mattis Persen, Iens Willatzsen; Rasmusszes wolgiiffits mendh war Oluff Helyesszen oc Mons Skomaghere.

Samtøcktis Torbern att motte bliiffue boindis mandh her y byen
35 aff then meenige mandh, dogh effter burgemester, raadz oc kon. mts. bewillgningh oc forlifftt, att han wiille skatte oc wtrette all kongelig tynghe oc byrde, huor hannem tilszigis, effter syn formue.

[39r]

⟨Løffte.⟩

Peter Wyelandh.

- Item samme dagh gaff han *Per Willumszenn*, kon. mts. byffogitt, een handtt tastinge paa nytt, om hues løffte han wdii staar for
 5 Iochym Hoffnagell hans slechtingh for then mandslett, han for skade kom, oc will wære wndher samme forpflichtinge, som hans breff ydermeere indneholler, huilkitt giiffuitt war 7. dagh decembris anno 1549, oc the samme forloffuer Daud Corneye och Pouell Teglmesther. Wdii Pedher Willumszens stue, presentibus Asgut
 10 Mickelsen, Seueryn Munch, Oluff Schriffuere.
 Oc thett samme løffte saalundne er forwisszett, att naar Gudtt will, att for^{ne} schipper Pether fonger fuldgiordtt thenne hans reysze, han nu er paa, will han tha komme her till stædhe oc pleye, hues hannem aff rette eyes att giøre.
- 15 ⟨Reperitur contractus priore libello tempore diui Nicolai aut ipso eodem die.⟩

Tiisdagen ther nest epher [17. juni].

- Neruerindis *Per Willumsen*, byffogett, Andriis Saxsen, Willum
 20 Szommer, Iost Grøeningh, Thomes Mhøer, Oluff Schriffuere mett manghe andre neruerindis. ⟨Albrith Schredere, Iost Grønningh.⟩

⟨Olwff Fogedesvendt.⟩

- Giordis aff for^{ne} *Per Willumsen* spørszmaall till schi[pper] Herman Brwns om then karll, Oluff Fogedesuen slo, hues beffalningh
 25 thet war, suarede for^{ne} Herman, att hues Oluff y saa maade hagde handlitt emodh hans ba[adz]man Hans van Szundt, enthen mett slau eller andhen gerningh, war thet for^{ne} schippers fuldkomeligh beffal[ing] oc wille thet friiligen bestaa Oluff, liige som thett
 30 waa[r] skeedtt aff schipperen selff, oc will ther fore gaa emellum saghen oc hannem for huer mandz tiltall, hannem y saa ma[ade] haffuer till att tale, effter thi thett war hans beffalning oc gerningh, oc giorde Oluffs orsage y for^{ne} dannemend[s] neruerelsze y alle maade. Men huo y saa maa[de] agther att tale paa samme sagh,
 35 will schipperen wære then mand, szom will suare thennem y alle rette, thi han s[agde] segh att giøre wille beuuisliigt, att samme Hans hagd[e] skickitt szegh emodt hannem, szom han icke burde, thi [. . .] han ydermeere forffølge hannem mett retthen.

[39v] Sagde Andriis Saxsen samme tiidtt, att samme schipper
wiillde samme tiidtt, som han sadtt inge till hans, wiilde han
slagitt for^{ne} hans baadzmand mett een pott, suarede then tiidt
Andriis, schipper her er retthen for eder baade, slar hannem met
5 retthen.

Mondagen nest for diuisionis apostolorum [14. juli].

Neruerindis Christiern Persen, Szander Leyell, burgemesther, Hans
Dauitzsen, Henrich Monsen, raadtmdndh, oc Per Willumsen, by-
10 ffogett, mett then meenige mandh.

(Pether Wielandt.)

War samme dagh Pether Wielandt aff Støtyn vdii rette, for hues
forsømselze ther beffandz hoosz hannem, att han icke møtte y
15 rette her om paaske tiidt forledhen mett syn slechtingh, som slo
then karl y hiell, oc ey heller hiøltt syn schrifftelighe beseglede for-
plicingh.

War samme dagh Anbiørn oc Bertill Prentz y rette for hues trette
20 thennem war emellum, huilkitt strax wolgaffs paa dannemendh,
oc bleffue een endeligh afftalenn sagh, dogh wndher saadanne
wilkaar, att huilken først samme sagh opbrydher, skal haffue for-
brudtt 5 daler till kongen, 5 till byen.

25 (Forligningh.)

Bleff samme dagh Hans Hoffmandh oc Matts Bagge, som tientte
hannem for een baadzmandh paa hans skiiff, wenligen fordragne.

[40r] Metthe Blanck.

30 Samme dagh skødtt Christiern Blancke syn salliighe hustrves Mettes
skæll til tinghe, oc fick han gott skudzmaall, besynderliigen oc
først aff the erlige mend burgemesther oc raadt, siidhen aff then
menige mandh, siigendis alle eendregteligen, att hun haffde leffuit
sitt liiff her szom een erligh, christen dannequindne.

35

(1. ting.)

Item opbødtt Mattis Perszen een anpartt y Lasz Bryghers gaardh,
som Marine Lauritz dotther tillhørde, oc war hans første tingh.

⟨1. ting.⟩

Item opbødt Lørgen Skomager *Willum Borrindholms* gaardh oc wor hans første tingh.

5 Inter secunda et terciam.

War schipper *Wyelandtt* for thett løffte oc schrifttelig forplich-tingh, han hage giiffuit fran sigh, løsz oc ledi[g] giiffuen aff kon. mts. byffogett, besunderligen for burgemesthers *Sandhers* bøn skylldh.

10

Anno 1553 louerdagen for dominica Iubilate [22. april].

⟨Om børne skiffte.⟩

Offueruærindis *Christiern Perszen*, burgemester, *Per Willumszen*, byffogett, *Søffren Muerre*, *Anders Saxssen*, *Iens Kraagemager* oc
 15 *Iørghen Skomager* offuer eett skiiffte emellum *Bodell Schreddere* oc hans steffbørn, salighe *Hans Bysuendz* børn *Lauritz* oc *Maryne*.
 Bleffue ther samme tiidt saadan contract giortt thennem emellum, effther att wii først hage forslagett gelldhen, som beløff 14 daler, oc indhaffue godzit wor føye, att for^{ne} *Bodell* schulle giiffue huert
 20 barn for theris fædherne 15 march, ther wdii hage han wdtagdt 5 mark for *Lauritz* for een dreng, han stack, oc ther till mett skulle *Bodell* suare till all gielldh oc kraff paa theris salighe faders wegne, som han war skylldigh bortt. Item loffuedhe han att wille
 25 selff, ther emodt schulle han beholle allt røringindis oc wrøringindis goodz, theris anpartt y theris fæderne gaard wdii Soostræditt, quit oc frii, som thennem till kom.

[40v]

Certificacio.

30 Allen den gennen, die deszen wszern letteren getoontt sullen werden, saluyt ende alles goedtz, wes wy ve(r)mogen, wii scoudtt, burgemester, scepene ende raden der stede van Edam, doen kondtt te weten, certificieren mitt diesen, datt wp huyden datum brieffes vor wns inn propere persone gecomparerett ende gecomen zyn
 35 *Ian Claessen Roodts*, *Pieter Claessen Roodts*, *Claes Gertzen*, *Heyn Iansen*, *Ian Iansen* anders *Ian Widt* ende *Ian Iansen Iansen* sone, alle onsen inwonende poirteren als naemagen ende vier verndels van *salig Ian Ianzyn* anders *Bagh*, die got betertt geslegen ys

van eenen osterlinck, vervangende worts allen anderen vrunden ende magen van den seluen Ian Ianzen *voirnoemd saligen* ende hebben (genegen zynde tot barmherticheit) om godts willen vergeuen voer haer ende haren nacomelingen ende vergeuen midts desen die vor-
 5 *schreuen* oosterlinck haer *comparanten voirschreuen* onbekant is die *voirschreuen* nederslach achtervolgende alsulken vruntsoene twischen die vrunden ende magen van *salig* Ian Ianzyn Bag voiren ende den *voirschreuen* oosterlinck ofte perpetrant zy zekere arbyters opten *achtiende twintigsten* dagh iunii laestleeden binnen
 10 Amsterdam gemaect, ratificieren ende approberende die seelue vruntsoene ende belooffde die tot eewige dagen tonderhouden ende doen onderhouden in allen punten so dat behoren sal alle dinck sonder arch ende list. Dees toirconde hebben wii tsigneet onser stede *voirschreuen* hyer onder op tspacin sbrieffs gedruckt anno
 15 1500 ende vyftich opten laesten dagh in iunio. In merer bewiisz, datt idt alsoz worde van worde wtgecopiert ys van den rechten originael, hebben wii wnszer gewonlicke pitzer hyer wnder gedrucht Marthen Hardeknacke van Dantzick, Iørgen Maesen ibidem wnde Hans Stoellhoett van Treptow, *datum* den 13. dagh iulii anno vt
 20 supra.

[41r] Samme dagh antuorde Henrich Moensen, raadmand her samme steds, een pungh fran szigh y burgemesters, raadz oc for^{ne} schippers neruerelsze, huilken tilhørde for^{ne} Iochym Hoffnagell, oc
 25 war ther wdii 20 gulden.

Ipso die diuisionis apostolorum [15. juli.]

Neruerindis Christiern Persen, Sander Leyell, burgemesther, Hans Dauitzsen, Asgudt Mickelsen, Henrich Monsen, raadtmendh, oc
 30 Per Willumsen, byffogett, Willum Sommer, Bertill Prentt, Willum Hattemagher, Mattis Munch, Iens Kroghemager, Henrich Møl-[len]bech, Hans Pouelsen.

(Ringan Blacky.)

35 Samme dagh forplichtede Ryngan Blacky segh paa raadhuszitt y for^{ne} dannemendz neruerelsze att wille effter thenne d[agh] fullest giøre all then deel oc rettighed her y Helszinghøer, szom han mett rette bør att giøre, liige som een andhen lyd[ig] borghere wtrettindis kongeligh oc andhen byes aarlige ty[ngē] altiidt till gode redhe først wdii 3 samffelde aar.

Huor paa han giorde syn burghere eedh, som thett sigh bu[rde], først suerindis all hørsam lydagtighed først emodtt kon. M[tt.], ther nest emodtt burgemester oc raadtt oc konghens byff[ogett], sammeledis beuiisindis all broderliigh kierlighed emodt syn[e] 5 mettborgere, huor fore tesse effter^{ne} dannemendh sagde goo[d] oc rackte haandh for hannem, att saadantt fast skall ho[ldes], Willum Sommer, Willum Hattemager oc Bertill Prentt. Haffuer for^{ne} Ringen tilfforn wdtgiffuitt syn beseglde f[or]plichtingh ther paa then 19. dagh april anno 1550.

10

[41v] (Endeligh contract.)

Samme dagh bleff Hans Dauitzsen oc Ringan Blacky wenligen oc well fordragne om all handell, thennem emellum wæritt haffuer, till een endeligh ændne mett kierlighed oc sammen lagde hendner, 15 dogh saa att Ringhen skulle staa szitt egitt effuentyer om thet goodz staindis hoes Thomes Langkasteell y Englandtt, oc Hans Dauitzsen skall staa sitt effuentyr mett the 30 daler goodz indskiiffuit mett schipper Morthen Kyest, ther mett er alle handtschriffther dødhe oc machtløsze, sammeledis then schriffth thennem 20 emellum giortt. Vigilia assumptionis Marie [14. aug.] 1549. In altero libello.

Ipsa eodem die.

Nerwerindis Christiern Pedhersen, bwrgemesther, Hans Dauitzsen, 25 Asgudt Mickelszen, Henrich Monsen, raadmendh, Per Willumsen, byffogett, Niels Schreddere oc Henrich Møllebeck sammeledis, Anne Hans Bødkers.

(B(ø)rnegoodz.)

30 Bleff samme dagh saadan handell oc kierligh contract giortt emellum Mattis Munck oc hans søn Pedher, dogh mett for^{ne} Mattisszes hustrves wilge (oc) wittskaff y saa maadhe, att for^{ne} Mattis selfuilligen wedtogh att wille giffue samme sitt barn for sitt mødherne, først then hans iordh liggendis nest op till Iep Huidz oc Iacop 35 Skingeris gaardhe, ther till mett tiuge mærch danske peninge, ther till mett haffuer han laditt segh bewilge att wille holle for^{ne} hans søn till wnderhollningh till klæde oc fødhe oc andhen optocktelsze, indtill han bliffuer femten aar gamell.

[42r] Om bwrgherscaff. Certificacio.
 (Ryngan Blacky.)

Vii bwrgermeystere wnde raadtmanne der stede Helschenhøer in dem Sundtt *gelegen* im loffliike riike Denemark doen kundtt mitt
 5 dussen wnsere apenen brewe, wo vor wns erschenen bringer van desses mitt nname Ryngan Blacky wnde besøecht wme einer schriftliicher bewiisz syner burgerschafft, ydtt welcke wii øeme nicht hebben køenen gheweygeren, worwme mitt krafft dusses wnsere apene brewes willen ghetuygen wnde protesteeren, ghe-
 10 dachte Ryngan Blacky sii wnsere medeborger eine tiidt lanck gewesen nha inholldinge wnsere apenen vorsegelden brewes datum van wnsz erlangende, nu møege ahntøegen wnde bewiisen, oeck van wegen køenincliicher durchluchtiicheitt wnsere gened[ige] heer wnde køeninck etc. wns mitt eiden wnde phliichten, m[itt] ge-
 15 streckedenn fingeren tho raadthusze mitt consent wnde w[.] der ghemeyne borgher vorphlicitt wnde gesworen, nha w[.] castuymen wnde gherechticheyden nøegacthiiger borgen gesteltt dorch gesworen borgier, siich tho erthøegene w[.] ghebruct wedder hochmelten køen. durch. alsz einer g[he]suoren, ghe-
 20 trouwer, wnderdeniiger egett wnde behøertt, datt welcks siick oeck van der tiidtt aff ahngetøegett wnde bewiiszett nha vormøege etc. Worumme wns[er] gantz vrundtlicke bede wnde begier ahn wnsere g[nedi]gen heren potentaten wnde idermennichlich, daer di[se] wnsere ghesworen borgier møege ahnkomen, øene
 25 møege datt beste beiegenen wnde wedderfaren, s[.] tho vordennende wnde vorschuldende sii wii gantz thogenegett nha aller vormøege, in orkundtt.

Thette breff lesdtt for baade burgemester, Hans Dauitzsen, Henrich Moensen, raadtmend, oc Per Willumsen, byff[ogett]. 18. dag
 30 iulii anno 1550.

[42v] Onsdagen nest for s. Iacobi apostoli dagh [23. juli].
 Neruerindis Christiern Persen, burgemesther, Hans Dauitzsen, Henrich Moensen, Seueryn Munch, raadtmend, oc Per Willumsen, byffogett.

(Ryngan Blacky [v]ntt einen *schipper* aff *Strollszwndtt.*)

- Gordes *samme* tiidtt till then *schipper* aff *Strolszundh* with *naffn* Hinrich Nienhoff, huor *hannum* thett goodttz, han indskiiffuitt hagde aff *thennem* y *Strolszundh* oc aff *Ringan Blacky*, borgere
 5 *her* *samme* stedz, oc skulle *wæritt* wdii *Schottlandtt*, spørsmaal huor *samme* goodz bleeff, eller huem *hannem* *samme* goodz togh fra, huor till for^{ne} *schipper* *suarede*, att thett war *hanum* aldeles wuiththerliigtt, huo the *perszoner* *ware*, szom *samme* goodz togh *hannem* fra.
- 10 Item *suarede* oc for^{ne} *schipper*, att huor som han nogen *fiender* fornumme y *sziøen*, *besynderliigh* aff *schottherne*, hagde han *tesz* beffalingh aff hans *reedher*, att han skulle *segle* paa *Amstherdam*, war *windhen* *samme* tiidt *nordtost*, oc *ther* han kom omkringh *Lindnesznesz*, kom *hannem* *noghen* *fiendher* om boordh, som
 15 *taaghe* *hannem* *samme* goodz fra, dogh hagde han *inghen* beskeedtt, huadt *perszoen* han war, han togh *samme* hans goodtz, ey heller wiste nogen beskeedtt om *theris* *naffn*, ey heller, huadt *natioen* the wdii *ware* *hiemme*.
- Bleeff for^{ne} *schipper* aff *Strollszwndh* *samme* tiidtt saa *forhollitt*,
 20 *huilkitt* han oc *selffuilligen* *sigh* *forpligtedhe*, att wille oc skulle hiidt *ingh* y *rette* *føre* *skelliigh* *bewiis*, mett *huilken* han kan *giøre* y *sandhed* *bewiiszliigtt*, huem *samme* goodttz tagett *haffuer*, huo han er *weedh* *perszoen*, [43r] oc huor thett *skeedtt* er, oc *thet* *haffuer* for^{ne} *schipper* *seegh* *andhen* tiidtt *selffuilliigen* *forplighthett*
 25 att wille thett *giøre* och y alle *maadhe* *beuiiszliigtt* oc *wesz* *kundskaff* hiidt till *stædhe* *føre* *ther* om *inghen* s. *Morthens* *dagh* nu nest *kommindis*, huor *icke* saa *skeer*, *haffuer* for^{ne} *schipper* *segh* *forplichtitt*, att han eller hans *arffuinge* skulle *betalle* for^{ne} *Ryngan* hans goodz, szom *thet* paa then tiidt *galtt* y *Strolszundh*, szom war
 30 8 *lesther* *sunds* *øll*, oc *ther* paa skulle han *sti[lle]* mett *wiszemendh* een *nøyagtigh* *borgen* till *kon.* *mtts.* *byffogett*.

Mondagh nest for s. *Olai* *regis* et *martiris* *dagh* [28. *juli*].

- Neruerindis* *Christiern Persen*, *borgemesther*, *Hans Dauitzsen*, *Asgudtt Mickelszen*, *Seuerin Munch*, *raadtmendh*, oc *Per Willumsen*,
 35 *byffogett*, oc *Henrich Monsen*.

⟨Eett røer.⟩

Item opbødz eett røer war inglagdt till Marine M[. .], oc waar thett første tingh, oc hun hagde y pantt siidhen ping[is] nest forleedhen, war thet oc tilfforn louligen opbuditt 3. tingh, tha wnttis
5 hendne forlufftt att selgitt effter syn wurnin[g].

Item bekiende Bertill Prentt, att Maryne Rhemers war hannem skyllich 5 march for 2 tdr øll, huilke han beffaldhe hendne att giiffue Simon Coruer paa hans wegne.

10

⟨2. tingh.⟩

Item opbødt Mattis Persen Marine Lauritz dotthers partt wdii Lasz Bryggers gaardh, war hans andnitt tingh.

15 Bleff samme dagh Willum Thomessen oc Gundnel Dauss sa[m-men] fordragne om then hus oc gaardh wdii Soostræditt liggendis.

[43v] Item kyndedes y dagh till tinghe, att huer schall haffue sitt tiuindne attwaridtt, piigher oc drenghe, att ingen skall gøre
20 nogen mandh skadhe paa gærdhe eller suine stier, huo ther met bliffuer beffundhen, skall hans hosbondne wære tilltalitt ther for.

⟨Om Kiilldhen.⟩

Item sameledes om kiillen, att huem ther bliffuer beffunden mett
25 att skøllie klædher, skall then thet giør bødhe 30 s.

⟨Bertill Prentt.⟩

Bleff Bertill Prentt loffliigen attuaridtt till tinghe, att han skall wiige then burgemesthers gaardh nu om sancti Mickels dagh nest
30 kommindes wndher hans faldzmaall, thett haffuer kon. mtr. byffogett hannem attuaritt, oc giorde for^{ne} Bertill samme dagh forbudtt, att borgemester Christiern icke motte skødhe Anbiørn then samme gaardh, han nu y boer.

35

Bleff samme dagh adtuaritt, att inghen skulle draghe till fiske, før endh the haffue wdgiiffuitt syn skatt, preste peninge, iordskylldh oc konghens szisze.

Item att alle mandh skall ladhe beszee syne garn, før end the draghe till fiskeriiett.

War tesse effter^{ne} mendh wdkeysde att gaa om kringh att besee siillegarn, først y Hans Daudsens *fierding*: Iens Krogemager, Erick

5 Munch, Anders Sasen, Hans Olsen.

Wdii Hans Fynboes *fierding*: Mattis Lauritzsen, Iens Andersen, Andris Korne, Iens Bodelsen.

Wdii Christierns *fierding*: Mattis Kraaghemager, Niels Soffrynsen, Lasz Esbernsen, Lasz Bentzsen.

10 Per Willumszens *fierding*: Mons Skomagher, Iens Klausen, Mattis Munch, Pedher Rugh.

Item liuszde Anders Lauritzsen eett kneffuelspiudh opp han hitte ieffne Hedhe liungen.

15

(1. tingh.)

Item opbødt Iørgen Keyszer eett pantt, hør suerdfeyeren till, oc war hans første tingh.

20 [44r] Neruerindis samme dagh Seueryn Munch, raadtmandh, Per Willumsen, byffogett, Iørgen Walle, kon. mts. tollschriffuere, Frantz Lauritzsen, szlotts schriffuere paa Øerekrogh, Bertill Prenth, borghere y Helszinghør.

25

(Akalldh.)

Samme dagh gaff Oluff Skylandh y Schiiffsstrup Tyre Niels Bryggers efftherleffuerske eett fullt oc fast akalldh for seegh oc alle the andre Niels Bryggers arffuinge for all then arffuedeell, then(*nem*) mett rette wor tillffallen effter for^{ne} theris slecht

30 Niels Bryggers dødt, for alltt røringh oc wøringh goodtz, wdii saa maade att hun schall wære aldelis frii oc kraffues løssz for segh och alle theris slecht oc wener, fødde oc wfødde, huor paa han waar fuldmechtigh giortt aff alle the andre mettarffuinge, som er Andhers Bii y Schiiffsstrup oc Nyls Knudszsen wdii

35 Schyridt etc.

[44v] (Symen Corwer, Bertill Prent, Maryne Rheymer.)

Sentencia.

Vii bwr gemestere, raadh oc byffogett y Helszinghøer giøre wiitt-herliigtt mett *thette* wortt obne breff, att aar effter Gutz byrdh
 5 1550 then mondagh nest for s. Oluffs dagh [28. juli] paa wortt raadhus wor schickitt for ossz nerwærindis meenige mandtt, som samme dagh tingh søegte, bescheden Symen Corwer, hagde wdii rette kallitt Berthill Prenth, borgere, och Maryne Rheymer, indwonnere *her* samme steds, gaff tillkiendne, att for^{ne} Berthill
 10 Prenth wor hannem skylligh tredyue sex march for noghen bøegher, han kiøffte hannem aff, *thet* aar mandh schreff anno 1527, huilcke for^{ne} penninge han sagde, att for^{ne} Bertill Prenth hagde nogen tiidt forleedhen offuerwiisdtt hannem till Maryne Rheymer att schulde gielde og betalle hannem paa syne wegne etc. Ther till
 15 suarede Maryne Rheymer, att *hun* ey affwiste saadan gieldh, tha bestoodtt for^{ne} Berthill Prentt, att for^{ne} Maryne war schuldigh till hannum for noghen tiidtt siidhen 6 mark danske for tuo tdr tydstøll, oc them hagde offuerwiisdtt, att Maryne Rheymer schulle betallitt for^{ne} Symen Coruer paa syne wegne oc ey meere.
 20 Her emoodtt suarede for^{ne} Maryne, att *hun* ey retther wiste, endh *hun* selff hagde betallitt Berthill for^{ne} 6 march. Tha ephther langszom tiltaell och giensuar, thennem alle emellum beløff, sagde wy saa ther paa for retthe: Effther thii att for^{ne} Bertill Prentt icke bestooedtt Symen Coruer, att Maryne Rheymer schulle meere be-
 25 talle hannem endh for^{ne} sex march, han sagde Maryne att wære seegh schuldigh, oc for^{ne} Maryne Rheymer icke kundne giøre bewiiszliigtt att haffue fornøwett Berthill Prentt for^{ne} 6 march, tha schulde *hun* ændeligen betalle for^{ne} Symen Coruer the for^{ne} sex march eller wnduiighe hannem mett tilbørligh eedh, som wor
 30 sielandsche lou formelder, oc ther mett icke att wære plichtigh att suare for^{ne} Symen ydermeere till for^{ne} fulle szum oc gielldh. Men hues han fremdelis wiillde beszøeghe om then for^{ne} fullde sum oc gielldh tilfforn berørdtt 36 march, schulde han then wiidhe hoes for^{ne} Bertill Prentt, till saa lenge han thett mett andre wiidne
 35 kunde giøre beuiiszliigdt. Huorffore for^{ne} Maryne wor begierindes hendis beraadt att haffue till andhen dagen, huilkitt wii hende icke benegte kunde. Tha kom *hun* oc andhen dagh tilstædhe, møthe oc suarede for^{ne} Symen Coruer, end dogh *hun* ey andhet

wiste, end *hun* hadde tilfforn betallitt for^{ne} Berthill Prentt *samme* 6 *march*, paa *thet* eedher oc Gutz fortørnelsze schulde bliffue tilbaghe, wilde *hun* legge fran segh for^{ne} sex *march*, huilke for^{ne} Symen Coruer strax *anammede* wdii byffogedhens *met* flere *danne-*
 5 *mendz* neruærelse, giffuindis hende syn haand att wære quiitt oc kraffueszløesz *effter* then dagh, *thet* haffue wii fundnitt *thennem* emellum for rette. Men hues *ydermeere* som beuiisz for^{ne} Symen kand foruerffue, schall hanum *wedherffaris* hues rett er. Till widnizsburdh.

10

[45r] Mondaghen nest *effther* s. Laurentii [11. *aug.*].
 Neruerindis erliigh, *welburdigh* mandh Herluff Trolle, Christiern *Persen*, *burgemester*, Henrich Moensen *mett* flere *indhen* raadz oc Per Willumsen, *byffogett*, *mett* flere *aff* meenigheedhen.

15

(Frerich Tønessen.)

Samme dagh weed syn helghens eedtt oc oprackte fingre bekiende oc bestoodtt Mathyes van Dockum, Dyrich van Grøningen *ibidem* *mett* fleere for^{ne} *schippere* oc *theris* skiffolck, att then *perszoen*,
 20 *szom* Frerich Tønessen *aff* Amstherdam kom for skade, huilkit Gudt *bedritt*, tog *aff* daghe, hans *naffn* er Gipken van Dockum, dogh *haffuer* han *laditt* inghkalle till Amstherdam, then *tiidtt* han wor *ther*, Hopman Mullert, och y *Helszinghøer* *haffuer* han nu *benefndt* segh *hedhe* Iacop Selsem, oc for^{de} Mathyes *haffuer* sigh
 25 *forplichtedt* att wille fly wesz *kundschaft* fra then for^{ne} *dødes* slecht oc *wenner* hiidt till *Helszinghøer* *inghen* s. Mickels dagh [29. *sept.*] nu nest *kommindes* eller oc 8 daghe *ther* *epther*, *ther* till *mett* *giøre* syn *største* fliitt, att the *motte* saanes till *fridz* for *theris* *blods* *foruantt*, *szom* nu *dødt* er.

30

2. die septembris.

(Reghenschaff emellum Christiern Pedhersen, *bwrgemester*, och Bertill Prenth.)

Neruæringes Per Willumsen, Niels Schreddere oc Markus Ræff,
 35 *tha* war *burgemester* Christiern *offuer* *regenscaff* *mett* Bertill Prentt, *tha* bleff Bertill *hannem* *sky*[1]liigh 22 *mark*. Item *betalde* *burgemesther* *ham* all *bekaastn*[ing], han paa *samme* *gaard* *bygd* hadde. Bleff Berthill *hannem* oc *sky*[llig] *huszleyen* y saa

5*

mange aar, han ther y boodtt haffuer, hue[rt] aar 20 *mark*, oc saa megitt, som kunde gaa aff saa mang[e] peninge saa langh tiidt. Item betalde for^{ne} Christiern for^{ne} Berthill 22½ *mark* paa Dorothes hans dotthers wegne, ther mett Berthills oc hendis regen-
 5 skaff klartt. Item tillta (Ide) Markus Ræff Berthill om 20 daler, som hans hustrv sagde [. .] fore Berthills hustrv till Matts Lampe y Københaffn.

[45v] (Marcus Reff, Berthill Prentt.)

10 Huilke 20 daler Per Willumsen effter Markusz Reff bøn oc begieringh beslo wdii dagh y konghens naffn hosz burgemesther Christiern Persen, wdii saa maadhe att Berthil inthett maa faa aff hans hustrvs møderne, før endh Markus fongher syne 20 daler.

15 (Niells Schreddere.)

Samme dagh giorde oc Niels Schreddere wdii liighe maadhe besettningh hoes for^{ne} burgemester, for hues Bertill war hanum skyl-
 ligh, att han ther aff booidtt (inthett) schulle faa, før end Niels finghe syn betaling.

20 S. Egidii abbatis dagh [1. sept.] anno 1550.

(Albrith Clewe.)

War Robertt Clewes hustrv Zophya schickit for burgemester, raadh oc byffogett, bekende och bestoodtt, att hues hendes anpartt wdii then gaardh wdii Dundy hende arffueligen tillffallen, hendis hos-
 25 bondne hagde saalddt till Iacop Watzsen, borghere ther samme-
 steds, war hendes fulkommeligh wilge, ia och samtøcke, till hues wittnesbyrdtt hun *kierligen* ombadtt beskeedne mendh Dauit Corneye och Willum Sommer, borghere her sammesteds, att the willde recke theris haand for hendne till Per Willumsen, byffogett,
 30 ther till *met* hengde hun szitt indzele nædhen paa then obne breff, som schreffuitt war wdii Dundy, for^{ne} Iacop hagde hiidt *met* szegh lydendis om samme iordh.

Ther paa war hun oc ydmygeligen begierindis, att the erlige mendt burghemester oc raadtt willde lade henge byes indzele nædhen
 35 for samme breff hoes hendis och hendis hosbondis indzele, huil-
 kitt for^{ne} hendis hosbonde Robbertt y syn frauerelsze hagde tilbe-
 troodtt, sammeledis befallitt Willum Sommer oc Dauid Corney mett hans eget indzele, som han thennem antuordit hagde, att

the paa hans wegne skulde besegle, effter thii han war icke selff tha till stædhe.

[46r ubeskreuet]

5

[46v]

1550

Sanctorum Simonis et Iude dagh [28. okt.].

Wurningh paa schipper Sewerins hwsz och bygning, tha wdtmelter:
Christiern *Persen*, burgemesther, Hans *Dauitzsen*, Asgudt *Mickel-*
10 *sen*, Seuerin *Munch*, raadtmendh, *Per Willumsen*, byffogett, Iens
Saxsen, Iens *Moensen*, *Andris Saxsen*, Hans *Skonningh*, *Pouel*
Teglmester, *Iørgen Schomager*, *Mattis Persen*, *Seueryn Muerre*,
Willum Szommer, Iens *Willattzen*.

Bleff samme bygning werderith for 100 march danske.

15

[47r]

1550.

Onsdagen nest for omnium sanctorum [29. okt.].

Neruzerindis *Christiern Pedhersen*, burgemesther, Hans *Dauitzsen*,
Asgudt Mickelsen, raadtmendh, *Per Willumsen*, byffoget, Iens
20 *Moensen*, kirkewerge, *Lasz Huiidt* oc *Per Henckelsen*, borghere
her samme steds, forsamliitt wdii *Niels Schredders* stue.

(*Niels Skredder*, schipper *Søffryn*.)

Samme dagh saadan forhandlingh giortt emellum for^{ne} *Niels*
25 *Schreddere* och schipper *Seueryn*, om hues wiittherliigh skylldh oc
gielldh thennem emellum effter for^{ne} schipper *Seueryns* bekendel-
sze breff om thet løffte, *Niels* indgick for hannem till erligh wel-
byrdigh mandh Iens *Spliith*, som war 20 daler, een tønde sziilldh.
Item och weedtogh *Niels* samme tiidtt och att wille forstrecke paa
30 for^{ne} schipper *Søffryns* wegne, hues leyemaall han stoodh till bage
mett iordskylldh, then stundh han sadtt ther wdii thet hus, han nu
y boer, och stoodtt till baghe mett paa kirkens wegne, huilkitt be-
løff szeg 14 march 7 s.

Item ther till mett wedtogh *Niels* att wille forstrecke till the for-
35 løfftingsmendh, som var *Per Willumsen*, *Lasz Huiidh* oc *Per*
Henckelsen, som hagde racht haandt for schipper *Søffryn* till for^{ne}
Iens *Spliitt* for 8 tønder siilldh, hues offuer war the 20 daler oc
kirkens iordhsyilldh, som beløff sigh 25½ march, thett skulle
komme thennem till hielp y samme løffte.

Huor fore for^{ne} schipper Seuerin tilsagde for^{ne} Niels Schreddere samme sitt hus effther then wurningh, the dannemend thett werde-
 ritt hagde, att for^{ne} Niels skulle bliiffue thett nydendes for eett
 fulltt, friitt och fast køff, dogh *met* saa skell, att the erlige mendh,
 5 borgemesther och raadtt, wille for Gudz skyld [47v] omdrage
 mett hannem, hues han effther *thet* breffs lyelsze, han ther paa
 haghde, forbrutt haffuer wedt noghen artickele, ther wdii beffandz.
 Item ther offuer effther for^{ne} dannemendhs bøn lodtt for^{ne} Niels
 segh bewilge att wille ingtræde thett løffte mett *thennem* paa for^{ne}
 10 schipper Seueryns wegne till Iens Spliitt for saa megitt szom for
 1 td^e siilldh, then wille han *anamme* till szeegh att wille forstrecke
 aff summen.

Item sagde schipper Seueryn segh att wille wære for^{ne} Nielszes
 frii hemell, om hues anpartt hans hustrves søsther Anne kundne
 15 kiendne szigh y noghen maadhe att eye ther wdii, thii han sagde
 segh att haffue saa megitt paa syn hustrves och hendes faders
 Per Iespersen och hans søns wegne, szaa megitt szom hendes partt
 opløffue kandh, huilkett han haffuer laditt paa klartt registher
 antegne.

20

Skersztorsdagh [26. *marts*] 1551.

Neruerindis Per Willumsen, Oluff Schriiffuere, Schipper Seueryn
 wdii Niels Schredders stue, sammeledis Lasz Huiidh oc Per
 Henckelsen.

25

⟨Notatu dignum.⟩

Samme dagh antuorde Niels Schreddere Schipper Søffrin 25½
 march, huilke yghenstoodtt paa *thet* køff for schipper Søffrins
 husz och byghningh, ther mett kiendis *schipper* Søffryn segh al-
 30 delis att wære ther fore betallitt effter the dannemendz wuurningh,
 som *thet* werdeeritt haffde, huilke for^{ne} 25½ march for^{ne} *schipper*
 Søffryn strax y hender antuorde syne forløfftings mendh Lasz
 Huiidh och Per Henckelsen paa reghenskaff for sex tønder siilldh,
 oc for^{ne} Niels haffuer aff the 7 tønder, som første løffte war, till
 35 sigh *anammet* een tønede siilldh, ther wdtoffuer forplichthede for^{ne}
 schipper Seueryn segh att wille giffue første tingdagh for^{ne} Niels
 ydermeere foruaringh till tinge, som hanum eyes att giøre, oc
 holle syne forløfftings mendh wdhen all skadhe.

[48r] Extracht aff strengh forplichtingh till kong. matt.
 Ieg Frerick Tønnesszen, indffodder y Amstherdam, giøre alle
 wiittherliigtt och kiendnis mett thette mitt obne breff, att iegh
 (tesz wær) aff wraadt och ondh forsyiun er komen for schade
 5 wnødd yhielslagett een styremandh wedt naffn Gipken Vybrandz-
 szon, szom wor boindis wdii Dockum y Westfrieszlandh, nu wdii
 forgangen sommer her y Helszinghøer, hues sziehl Gudtt benaade,
 huorffore iegh kiendnis mitt liiff och halsz att haffue forbrudtt.
 Dogh haffuer høyborne furste och stoermechtige herre, her
 10 Christyan, Danmarcks, Norges, Wenders och Gotters konningh,
 hertugh wtii Szleswiich, Holsten, Stormaren och Ditmerschen,
 greffue wdii Oldenborgh och Delmenhorst, nu for Gudtz skylldh
 naadeliigen omdragett och benaaditt migh mytt liiff. Ther fore
 iegh loffuer och tillsiiger oc *met thette* mitt obne breffs krafft
 15 och machtt migh forplichther weedt myn christelige tro, eedtt, ære
 och redeligheedtt, szom ieg haffuer giortt erligh, welburdiigh
 mandh Herloff Trolle, høwitzmandh paa Øerekrogh, wdii burge-
 mesthers, raadz oc byffogetz neruærelsze y for^{ne} Helszingøer att
 wære høymellte kon. mtt. och hans naadis elsk^e søns hertug Fre-
 20 deriik, wdwaldtt konungh till Danmark, och Danmarcks riigis
 raads suoren, plictiigh, tro tiennere och wndnerdan myn gantzsche
 liiffs tiidtt, ehuor hans naadis kon. høy. eller hans naadis embitz-
 mendh paa hans kon. mtrs. wegne mig brughe will, till landh
 eller wandh, indhen riigs eller wdhen, och icke ath ladhe brughe
 25 her emoodh naaghen behielpningh mett herskaffs forbøn eller
 forschrifftt eller andhen middell, weedt huadt naffn *thet* helst
 neffnis kandh, men att tienne och bewiisze meghe erliigen och tro-
 ligenn, szom een suoren, wprettigh, fattiigh wnderdann bører att
 giøre, att wiide och ramme hans naadis kon. mtrs. gaffn, fordeel
 30 och bæste [48v] och affuerge hans naadis schade och forderffue
 aff all myn machtt och mue, saa sandeligen hielpe mig Gudt oc
 hans hellige euangelium, huorffore iegh nu loffuett oc tilsagdtt
 haffuer for^{ne} Herluff Trolle, att thenne myn eedtt forplichtingh
 och tro tienniste wbrødeligen att holdis emodtt høgmelte kon. mtt.
 35 och hans naadis elskelige søn hertugh Frerich forudhen all suiigh
 och argelist y alle maadhe, och huor icke saa wordher hollitt, som
 forskreffuitt staar, eller iegh wndtwiigede (*thet* Gudt schall for-
 biudhe), tha haffuer ieg forplichthett migh att stonde kon. mtt. till

rette, naar paa eskis, wdhen all behielpningh, wndschylldingh eller
 paaskudtt, och ieg wære wsellich och wleydett, ehur hans naadis
 kon. mtt. kan noghen stedtt lade migh betremme, wtii hues herre
 landh att liidhe och wndgiellde szom een æerløs, troløs, meen-
 5 edhere schuldigh er y alle maade. Till ydermeere wittnesbyrdtt, att
 thette saa fast och wbrødhelighen holdes schall, haffuer ieg mett
 myn eghen handh her wnderskreffuitt thette mitt obne breff hosz
 mitt egett merke.

10

[49r] Torsdaghen nest ephther omnium sanctorum [6. nov.].
 Neruerindis Christiern Perszen, Sander Leyell, burgemesthre, Hans
 Dauitzsen, Asgudt Mickelsen, Seueryn Munch, raadtmendh, och
 15 Per Willumsen, byffogett, mett største parthen aff meenigheedhen.

Samme dagh war Andhers Haagenssen aff Suerrige (wdii Torpe
 szoghn) skickett for ossz szeegh beklagindis, att han møste nogitt
 goodz her paa strandnebacke, huilkett kaastede hannem 80 march
 20 suenske, oc beffantt han nogett goodz her y byen att wære saaltt aff
 samme theris goodz, som war noghen saxszer, tellekniffue och
 noghen stridzhamer, till huilkitt een karll her neruerindis, fødd y
 Iudlandh, with naffn Iørgen Nielsen, boindis y Kastebiergh, suarede,
 att saadantt goodz, som er 4 knipper saxszer, køffte han for 31 s., 8
 25 tellekniffue for 8 syszlinge, gaff han 11 alb. for een hamer, thet
 sagde han segh att haffue køfft aff een baadzmandh, kom
 gongendis wdii een graa kiortell, for saadant køff vt supra oc 1
 par sko for 17 alb.

Men for^{ne} Iørgen Nielsen ordt stoodt saa her y byen, then tiidt
 30 han bødtt samme stollne godz faltt, att han køfftidt wdii Col-
 linghe.

Item hagde for^{ne} Iørgen Nielsen sith skutzmaal paa Lasz Iensen,
 Iens Lauritzszens szøn y Mariagher, och paa Niels Oleffsen,
 [49v] hiemme wdii Eyens y Iullandh, szom er fogett wdii samme
 35 forleningh, (att the saae, thet han køffte saadantt goodz aff een
 andh karll) och er Hans Stygge for^{ne} Iørgens herschaff, som han
 sagde.

Item for^{ne} Anders bekiende inthet att wille fatte szech mett samme

goodz, men bedis forløfft att maae draghe op wdii landnitt; naar han komme till baghe yghen, wille han giuffue *Per Willumsen* syn beschreffne forpflichtingh, saa att *thet* skulle wære wdhen Pedhers skadhe, och huor han mett then beste lempe selff kunne
 5 bliffue samme sagh quitt, oc sagde, att ther som Iørghen kunne vnskyllte oc vndlede seg mett skelligh beuiisz, motte han betalle syn kaast och wære frii.

(Lydke Fergemandh.)

10 Samme dagh hagde Lydke Fergemandh wdii rette kallitt *Thomes Iudhe*, boindis wdii *Wardbiergh*, for noghen slaw och stingh, han hannem wdii *Per Ienszens* stue her samme steds giordtt hagde, ther the waare ther met noghen suenske mendh siddendis wdii collatz till ølls.

15 Lydkes ordh.

Lydke først sagde dogh aff kon. mts. byffogett, att han skulle siighe sandinghen och icke andnitt, huor war tilgongitt. Sagde han, att then tiidtt han sadt ther, oc the andre waare fra hanum gangne,
 20 kom om siier for^{ne} *Thomes* ingh settindis segh paa bencken wdt fra booritt, och ther Lydke stoodh opp och willed ganghe frem, suingede han wfforuandhendis paa *Thomes*, sagde han *Thomes* then tiidtt strax sagde, du sløst migh szom een skalck, [50r] sagde Lydke, att fore han szaa kalledhe hannem, slo han hannem paa
 25 mundhen, tha reysde *Thomes* szegh emodh hannem, tha hiøgggh han till hannem mett syn breckenffelder, wiste han icke, huadh heller han bleff saar eller ey, tha komme the y fawnen paa gulffuitt fallindis nedher till samen liggendis, togh tha *Thomes* syn kniff och trøckte hanum offuen y ryggen paa hannem.

30 *Thomes Iwdes* ordh.

Thomes sagde, att then tiidtt Lydke gick fra boorith, slo han hannem mett wilge for maffuen, tha sadt han och icke snart kunde komme till szegh effter slagett, om sziier kom han till segh siigendes: hui
 35 sloes du migh, du slo migh szom een skalck, tha hiøgh Lydke till hannem met samme syn breckeffeller och giorde hannem saar nogitt y ørith, tha gaff han segh op y fauffnen till hannem, szaa att the fiølle baade nedtt paa gulffuitt till sammen, szaa stack Lydke sigh selffuer wfforuandendis paa *Tomesz* kniiff.

Pedher Ienszens widneszbyrdh.

Per Iensen widne mett wdstracht arm och oprachte fingre bedindis
 sigh saa santt Gudt hielpe, att han wilde siighe santt och icke
 andnitt, sagde han, att then tiidt the andre suenske mend ware
 5 bortt gongne, sadt Lydke alene yghen weed borditt, siidhen kom
 Thomes ingh settindis szegh paa bencken wdt fra borith, nogitt
 ther effter reysde Lydke segh gick frem modt gulffuit, loodtt han
 sigh suinge emodt Thomes, stødte hannem først och siidhen [50v]
 slo hannem end eett slau for sitt bryst, sagde Per Iensen: Lydke,
 10 hui sla y mandhen, och sagde till Thomes: effter atti ære ædruffue
 wæritt hannem wbeuaritt, och drogh hannem fra hannem och wille
 hafft hannem aff dør, sagde Thomes: du slo migh som een schalck,
 spranck Lydke bagh omkring Per Iensen och hiøgg met syn brecken-
 ffeller offuer booritt till Thomes, oc Thomes gaff segh saa y faunen
 15 och fiølle baa needh sammen, saa togh Thomes syn kniff oc sloo
 hannem och kaste saa kniiffuen paa gulffuitt.

Løgn fandz wdii Lydkes och Thomessz ordh, hues the for burge-
 mesther och raadt och then menighe fremsagdt hagde, hoesz Lydke,
 20 y thett han sagde, att han suengede wfforuandhendes paa hannem
 och icke slo hannem mett willge, hoesz Thomes, ther han sagde,
 att Lydke stack segh selff wforuandendis paa hans kniiff.

Forthii att the nu obenbare till tinghe ære baade beffundne wdii
 25 løgn, eskede kon. mtt. byffogett borghen aff thennem baade att
 skulle staa till rette fore, naar paa eskes: Lydkes borghen war
 Iens Kraagemager och Hans Schønningh, och att han skall wære
 Thomes wbeuarith mett ordh och gierninger y alle maade, Tho-
 messz borgen war Hans Pouelszen och M. Henrich Bardskerre, och
 30 att han y liighe maadhe skall wære Lydke wbeuaritt mett ordh och
 gerninger.

[51r]

Hans Byszwendh.

Torsdaghen nest omnium sanctorum [6. nov.].

35 Neruærindis samme dagh Asgudt Mickelsen, Søffryn Munch,
 raadmendh, Per Willumsen. Giorde wii regenskaff mett Gundnill
 Hans Bysuendz hustrv, om hues hendes hosbondne hagde op baaritt
 aff hans lønn och affkorthet, hues Hans hagde bygdtt paa byes

husz, han wdii bodhe, beregnit emodh hans huszleye bleff hun byen skyllich 22 march.

Wigilia s. Martini [10. nov.].

5 Neruerindis Christiern *Persen*, *Sander Leyell*, burgemester, *Hans Dauitzsen*, *Asgudt Mickelsen*, *Henrich Moensen*, *Seueryn Munck*, raadmendh, och *Per Willumsen*, byffogett.

⟨2. tinng.⟩

10 Samme dagh opbødtt *Mattis Perszen* then *Maryne Lauritz* dotthers partt wdii *Lasz Bryggers* gaardh, och war hans andnitt tingh.

⟨Rasmus Byswend.⟩

Samme dagh skødtt *Raszmus Bysuendh* sitt skudzmaall, huorlunde
15 hans omgenge hagde wæritt *her*, siidhen han kom wdii bysz tienni-
ste, fick han gott skudzmaall aff then meenighe mandh.

⟨1. tinng.⟩

Item bødtt *Lasz Grydestøffuere* op syn bygningh, som staar paa
20 hans gaardh, och war hans første tingh.

Item bleff the, som haffue *Helligesthus* iordher, atuarit skulle lade
theris iordskyllt fremkomme inghen dag 8 daghe eller theris
breff forbrøtt.

25 ⟨Om prestepndninge.⟩

Item samtøckte end nu then menige mandh, att hues straff tilfforn
om thennem, som icke wille giiffue prestepeninge wdtt, som then-
nem aff rette bør effter then menige mandz bewilyingh, skall
endnu wdii lige maade wære samtøckt, som ere, att the skulle
30 [51v] settis y rodhusz kelleren och straffis som wlydige borgerere.

Item *Iørgen*, som tientte *Iacop Skinghere*, sette borgen, att han
skulle wære *Iacop Skinghere* wbeuarit mett ordh och ⟨gerninger⟩.

35 ⟨Baghere.⟩

Bleff *Raszmus Baghere* end nu atuaritt och aluerligen forhollitt
aff burgemester, raadh oc byffogit, att han skulle baghe brødt, szom
lideligt kan wære effter tidzens leylighed.

⟨Att skære tørrf.⟩

Item talede burgemester Sander om nogne, som hagde wlofflige skorritt nogen torff paa Saandhen, oc bleffue then menige mand atuarit, att the skulle haffue thett wdii fordragh effter thenne
5 dagh.

Item bleff thet och omsagdt, att ingen skulle skære torff paa Szletthen wnder faldzmaall.

⟨Rackeren.⟩

10 Sagde Bertill tieniste till burgemester, raadh och then meenige mandh, effter som hans embede wdkeffuer for een tiennere att rensze hemelige husz etc., oc bleff hannem giffuit loff att sla hunde y hiell; oc haffuer han loffuit thennem aars tienste fra
15 thenne dagh att wille forsøege seegh her, huo hannem gør her emodt nogen wrett, skall then staa till rette ther fore, oc om iull
her ephther skall han anamme syn løn, 1 alb. aff huert illhus, loffuede han att wille tienne trolige, ingen gøre nogett wskæll.

[52r]

⟨1. tingh.⟩

20 Item opbødt Anders Bii syn gaardh oc war hans første tingh.

⟨Morthen Iwll.⟩

Item skiødt Morthen Iull sitt skudzmaall, huor lunde han hagde syn omgenge her, siidhen han kom y byes tienneste, fick han gott
25 skudzmaall.

Item liusde Hans Weffuere att een harpe som wdt

Item bleffue the, som nyligen komme till byen, ⟨atuarit⟩, att the
30 skulle komme frem och giffue segh til kende, huo the ære, oc huæden the komne ære.

Mondag effther Martini episcopi dagh [17. nov.].

Neruerindis Christiern Persen, Szander Leyell, burgemestre, Hans
35 Dauitzsen, Asgudt Mickelsen, Henrich Monsen, Søffryn Munch oc Per Willumsen, byffogett.

Samme dagh lestis Eskill Oxszes breff paa the 15 baadzmenh hiidt komme wdii borgheleye.

⟨3. tingh.⟩

Item opbødtt *Matts Persen* then *Marine Lauritz* dotthers partt y *Lasz Bryggeres* gaardh, och war hans tridyde tingh.

Samme tiidtt war *Erich Munch* offuerbudigh att oplade then partt
5 y samme gaardh, huilken han køffte retteligen.

⟨1. tingh.⟩

Item opbødt *Iens Klausen*, haffuindis fuld macht, then *Oluff Karl-*
szens iordh, som *M. Iacop Bardskerre* hannem affkøfft haffuer,
10 sammeledis then for^{ne} *Oluffs* iordh, han nu selff paa boer, war
hans første tingh.

[52v] Item opbødtt *Anders Bii* syn partt y hans gaardh, oc war
hans andhet tingh.

15

Item liusde *Henrich Monsen* effter een brunblackitt kalff.

Item *Niels Skreddere* liusde effter 7 støcker suin.

Item *Oluff Helyesen* effter 11 støcke.

Item *Anders Saxsen* effter 5 støcker suin.

20 Item *Morthen Knudsen* effter 2 støcker.

⟨Iørgen Nielszens forplighting.⟩

War *Iørgen Nielsen* y rette om samme sagh, huor fore han war
sett y konghen behetningh, huilken sigh obenbare forplichtett paa
25 syn ære och rædelighed, liff, hals oc goodz att wille hiid ingfføre
y rette, hues beuiisz oc skudtzmaall han hagne paa the 2 danne-
mendh, som beskreffs torszdagen nest epther festum omnium
sanctorum [5. nov.], och thett skall hiidt komme inghen s. Hans
dagh nu nest kommindis.

30

⟨Iørgen Ionszens tings widtne.⟩

War samme dagh *Iørgen Iensen* aff *Warrbiergh*, bødtt seegh wdii
rette effther then forplightingh,, han sig forplichet hagne emodt
schipper *Henrich Speckman*, oc haffuer nu fortøffuit her wdii 14
35 daghe, oc ther fore war begierindis eett tings widne, huor till
wdtmeltis tessze effter^{ne} 12 dannemendh, som er *Hans Hoffmandh*,
Iens Monsen, *Niels Schreddere*, *Iørgen Skomager*, *Benth Hallindz-*
ffare, *Henrich Møllebech*, *Iost Grønningh*, *Hans Skorningh*, *An-*

driis *Saxsen*, *Iørgen Guldsmidt*, *Willum Szommer* och *Oluff Helyessen*.

[53r] (Morthen Skøttes arffwinge.)

5 Item forplichtede *Oluff Iørgensen* y *Starszhey* seegh *her* wdii dagh till tinghe, att huor som *Morthen Skøttes søsther* dotther eller nogen *hendis* arffwinge kommer till stædhe oc tale paa then arff, som for^{ne} *Oluff* nu till szeegh *anammede*, will han suare *thennem* och wdtlade, hues *hannem* aff rette bør effter lowen.

10

Item opbødtt *Niels Schreddere* een kiortell, szom hørde *Elsze Høyers* till.

Item opbødtt *Christoffer Schreddere* een kiortell, szom han hagde hafftt wdii 2 aar.

15

S. *Elizabethz* dagh [19. nov.].

Neruerindis burgemester och raadh.

(*Rasmus Bagher*.)

20 *Giorde Rasmus Baghere* syn tilbørlige eedtt, som *hannem* aff rette burde, wdii saa maadhe, att han will lade segh wdii alle maade beffinde lydagtigh oc een hørsam borgere, først emodt wor aller naadigste herre kon. mtt. och syn øffrighed, burgemesther oc raadt, sammeledis will giøre och beuisze syne mettborgere all
25 gott, han bør att giøre, bleff han raadhemester samme dagh.

[53v] Wor *Froe* dag presentacionis [21. nov.].

Neruerindis erligh, welburdigh mandh *Herluff Trolle*, høuitzmandh paa *Øre* krogh, *Christiern Persen*, *Sander Leye*, burgemestre, *Hans Dauitzsen*, *Henrich Monsen*, *Søffryn Munch*, raadmend, *Per Willumsen*, byffogett.

(Kon. mtt. breff.)

Samme dag lesdis och forkyndis kon. mtt., wor naadige herres
35 breff till tinge, huilkett war for^{ne} *Herluff Trolle* tillsk^t, huilkett han lodtt for then meenighe mandh forlæse, indnehollindis om the forbudt tilfforn tiitt oc offte wdtt gagnen till alle købstædher

om kiødt, korn och andhen ware, att the skulle end nu her met
wære aluerligen attuaritt saadantt att haffue wdii fordragh.

Item att alle seglings mendt, ehuortt the segle wille, skulle haffue
siøbreff aff burgemesther och raad, huortt the hæn wille, och
5 giiffue tilkiendne, huad ware the inge haffue.

Item alle, szom løbe om kringh Ørekraagh, skulle lade stryghe
theris topsegll effter gammell wisz och sedwane, tesliigist wiisze
kon. mts. tollere theris tollseddell. Att for^{ne} Herluff saadan kon.
mts. breff oc beffalningh haffuer aluerliigen laditt læsze och for-
10 kynde, ther paa war han begerindis eett tings witne, tha wdmelte
kon. mts. byffogett tessze effter^{ne} 12 mendh, som war Pouel Tegl-
mester, Iens Monsen, Niels Schreddere, Hans Skorningh, Per
Bosen, Lasz Huidh, Matts Persen, Oluff Helyessen, Iens Kraaghe-
maghere, Christoffer Schreddere, Hans Olszen oc Andhers Korne,
15 huilke etc.

[54r] (Paa Sandhen gøtningh.)

Item forbødtt her obenbare wdii dagh for^{ne} Herluff Trolle, att
inghen her effter schall aghe sitt gøtningh wdii strandhen eller
20 andhen stedz legge thet her y byen, men wnder sitt falldzmaall
føre thett wdtt paa Sandhen och ther att ladhe spree thett.

(Forbudt att skære torff.)

Item forbødtt oc aluerligen burgemester Sandher, att inghen effter
25 thenne dagh skall heller skære noghen torff wdhe paa Sandhen
nogen stedz, huerken mellum Lundegaardh och Kraaghen eller
paa hinsiidhe Lundegaardt wdtmett strandhen, huo thett giører
her effter, skall liidhe ther straff fore och icke wndskylle segh, att
han io er loffliigen attuaritt.

30 Item loffuitt Niels Wognmandh, att han will wære willigh till att
aghe gøtningh wdtt, oc schall han haffue 6 d. for huertt læsz, ther
till mett war hannem tilsagtt att skulle wære skattffrii.

On(s)daghen nest s. Catharine virginis etc.

35 martiris dagh [26. nov.].

Neruerindis Asgudt Mickelsen, raadmandh, Per Willumsen, by-
ffogett, Willum Szommer, Matts Persen, Iens Kraagemagere, Hans
Pouelsen, Pether Hollender, Andriis Gellermannh, Iost Grønningh,

Cornelius Moy mett manghe andre fleere, som wor Niels Schreddere, Lasz Huiidh, Anders Korne.

(Kon. matts. baadzmandh.)

- 5 Samme dagh bekiende oc bestoodtt Niels Iørghensen oc wnge Hans Dauitzsen, att then tiidtt the ginge wdtt om een søndagh att morgen [54v] war een kon. mtts. baadtzmand with naffn – – anklagett for, att han wdhen nogett skæll straffede een fattig mandz øll, szom war Per Stæffensen, och hagde han aff samme slagh øll her
- 10 paa raadhuszitt, ther aff smagede Herluff Trolle, burgemester, raadtt oc flere aff meenigheedhen oc sagde, att saadant øll war wstraffeligtt.
- Item war ther tuendne aff samme baadmendh, szom gaffue wnøttige ordh fra thenum.

15

(2. tingh.)

Item opbødt Iørgen Keyszer eett pantt hør Iacop Suerdffere till, war hans andhet tingh.

20

(2. tingh.)

Item opbødt Niels Schreddere een kiortell hørde Elsze Høyers till, war hans andnitt tingh.

Marine Nyboes.

- 25 Then eene møtte thennem weed Pouel Teglmesters hawe hiørnne først att see om theris suin, tha kom Marine Nyboes och møtte hendne och een andhen quinde komme gongendis y then hulwey, som løber syndhen fore Helligesthus mølle, thett wor om morgenen aarle emellum 4 och 5 slett, thet haffuer for^{ne} dannemendh witnett
- 30 weedt helgens eedtt mett wdstracht arme och oprachte fingre huer for seegh.
- Tha giorde Per Willumsen spørszmaall till for^{ne} Maryne, om huadtt quindne thett wor, ther war y følge mett hendne, suarede oc forplictett segh wnder then euige fordømselze, att ther war ingen
- 35 quinde mett hendne, men hun sagde, att hun gick alene effter syn linhatt, szom hun hagde tafftt om afftenen tilfforn.

Spørszmaall 4 eller 5 gange.

[55r] ‹Karine Geertz.›

Onsdagen nest effther s. Catharine [26. nov.].

Samme dagh wor Karyne Geertz frem eskit, och bestoodtt hun, att orditt stoodtt om hendne, att then karll Gipken van Dockum bleff
 5 slaghen for hendes skylltd, thii han hagde sagdtt hendne paa, att han saa een karll staa op fra hendne, som hendne hagde beliggett, with naffn Arenth, som seglde paa een boyertt aff Københaffn, for huilken snack hun sette y dagh borgen, hendis borgen war Jost Grønningh oc Andris Gellerman, att hun skall wndskylle seegh
 10 for samme saffn, naar paa eskis inghen pingis dags tiidt nest kommindis for 1/2 daler, effter som low oc rett wdcreffuer. Bestoode for^{ne} hendis forloffuere, att the och haffue hørtt samme snack sagdtt paa hendne, att samme dødtslagh er skeedtt for hendis skyllth, huilkett for^{ne} Andriis Gellermann mett widhere beskeedtt
 15 nu fortellde, oc end nu her effter will ydermeere bestaa, huor behoff giøris, huor theris samquem war.

Anno 1552.

Mondaghen nest for sanctorum Simonis et Iudhe [24. okt.].

20 Nerwærindis burgemesther oc raadt mett menighe mandh till tinghe.

Samme dagh bekiende Per Willumssen, att for^{ne} Karine Geertz forloffuere Iost Grønningh oc Anders Gellermannh nu haffue
 25 stillit hanum till fridz paa kong. mtts. wegne, gaff hannem paa theris partt 20 daler, huor fore han loodt thennem y dagh quitt oc kraffuiszløssz for for^{ne} løffte, oc bleffue the benaadethe paa samme 20 daler.

30 [55v] ‹Iørgen Ionszens›
 tings widne.

Vii burgemestere och raadh y Helszinghøer giøre wiittherliigtt mett thette wortt obne breff, att aar effther Gudtz burdh 1550 then mondagh nest for s. Elizabetz dagh [17. nov.] paa wortt
 35 raadthusz wor schickett for ossz och then meenige mandh, som samme dagh tingh søgte, beskeedhen suendh Iørgen Ionszen aff Wardbiergh effter then syn forplictigh, han tilfforn her till tinghe y then menige mandz ahøere emodh Henrich Spekman aff Ham-

borgh oc for^{ne} Henrich wdii liighe maadhe emodh *hannem*, the
 segh selffuilligen forplichet, huilken *begges* *theres* forplicing
 war, att the baadhe eller *theris* fuldmectige schulde møde *her* for
 rette y Hellsinghøer otte dage fore eller otte daghe effter s. Martini
 5 dagh [11. nov.], szom nu forgangen er, *met* ydermeere bewiisz,
 end the tilfforn hagde, huilken *theris* bewiisz the hagde *theris*
 skudzmaall paa etc. Och huilken aff *thennem* eller *theris* fuldtt-
 mechtiige thett forszømmedhe och icke møtte *her* paa for^{de} be-
 stemde dagh och tiidtt, effter som thett dombreff, wii (siidhen
 10 the sigh forplichedt hagde) wdgaffue, ydermeere formeldher
 wdii saa maadhe: then tha icke møtte, skulle haffue forliiszett
samme sagh, och then, szom *her* mødher mett syn bewiisz, icke
 wære plichtigh att suare eller staa then andhen ydhermeere till
 rette, før end then haffuer *hannem* oprett all syn skadhe och be-
 15 kostningh, han *ther* paa bekaastitt haffuer, och siidhen tale *hanum*
 till paa nyett, enthen for wor *kiere* naadige herre kon. mtt. eller
her y Helsinghøer, szom saghøn først begynttis, och ingen andhen
 stedtt, epher *beggis* *theris* egne wilkaar och selffuillige forplic-
 tingh, huilken *theris* forplicingh *findis* indskreffuen wdii wor
 20 byes baagh ordh fra ordh och then menighe mandh wdii dagh
 forelest obenbare till tinge, huor wdii beffindis, att for^{ne} Iørgen
 Ionsen nu then paa syn siidhe nock *samme* fullest giortt haffuer,
 och haffuer nu forbiidtt [56r] syn bestemde dagh och tiidtt
 haffuundes syn bewiisz tillstædhe, szom sagdt war, och offuer
 25 *samme* dagh oc tiidtt fortøffuitt 3 eller 4 daghe effter, som *thette*
breffs datum wdiiiszer, biudhendis segh y alle rette att wille pleye
 och fullestgiøre, hues *hannem* mett rette kunde forffindis, och
 for^{ne} Henrich ey heller noghen andhen paa hans wegne icke møtt
 haffuer om *samme* sagh *her*, som han seegh forplichett haffuer,
 30 huorffore for^{ne} Iørgen Ionszen nu y dagh for rettfferdigheetz skyllhdh
 paa kon. mtt. wor *kiere* naadige herris wegne (begierede), att han
 motte faa beschreffuitt, szom nu tilgongitt er, och eet wuillt tings
 witne *ther* paa, huilkett wii *hanum* ingelunde benechte kundne.
 Tha wdtmelttis aff kon. mtt. byffogett tessze effter^{ne} 12 danne-
 35 mendh, som war Hans Hoffmandh, Iens Monsen, Niels Schred-
 dere, Hans Skonningh, Andriis Saxszen, Oluff Helyessen, Iørgen
 Skomagere, Benth Hallindzffare, Henrich Møllebeck, Iost Grøn-
 ningh, Iørgen Guldsmitt och Willum Szommer, huilke for^{ne} wdt-

ginge wdii beraadtt och siidhen welberodde yghenkomme, sam-
dregteliigen witnede och sagde paa *theris* gode troo, sziell och
sandingen, att the saae och hørde for^{ne} Iørghen Ionszens och Hen-
rich Spechmans schrifftelige forplichtingh læsze och obenbare for-
5 kynditt till tinghe indnehollindis, som forskreffuet staar, och for^{ne}
Iørghen Ionsen nu stoodtt her perszonlige tilstædhe, biudhendis
segh y alle rette effter beggis *theris* selffuillige forplichtingh, som
the baade segh selffuilligen forplichet haffue tilfforn. Att saa
er gangitt och feritt y sand(h)ed som forskreffuet staar er wor
10 byes secreett thette wortt obne breff witherligen wndertrøckt,
datum die presentacionis Marie [21. nov.].

[56v] Tings widne. Herlwff Trollis.

Wii bwrghemestere och raadh y Helszinghør giøre witherliigtt
15 mett thette wortt obne breff, att aar effther Gudz byrdh 1550
wor froe dagh presentacionis [21. nov.] paa wortt raadhusz war
erliigh welburdiigh mandh Herluff Trolle till Græszitt, høwitz-
mandh paa Ørekraagh, aluerliigen forhollindis then menige mandh
kon. mtt. wor naadige herris beffalningh, sammeledis loodtt nu
20 læsze och forkyndne her till tinghe eett kon. mtt. breff hanum
tilsk^t saadantt att skulle till kiendne giiffue for then menige mandh
her szamme stæds, som war om forbudtt paa øksen, korn, kiødt
etc. att icke skulle maae wdttfføris aff riigett, effter szom tilfforn
saadanne konglig forbudtt tiitt och offte wdtgangne ære, tesliigist
25 att huilken seglingsmandh, som pleye att besøghe syn næringh
wdhen eller indhenlandz, han skall giffue segh till kiendne for
syne burgemester och raadtt, huortt han agther att wille wære,
och huad for goodz han indskiiffuitt haffuer, bettalle kon. mtt.
syn rettighed och tage *theris* siøbreff. Item om wdtlendzske eller
30 indlendzske, szom agte Ørekraagh forbi, ænthen the segle øster
eller westwartt, athe effter gamell seedwane stryghe *theris* topp-
szegll, ladhe *theris* ackere falle, fare wdii landh, giiffue segh till
kiendne for wor naadige herris kon. mtt. tollere, wiisendis *theris*
siøbreff, huortt the wille wære, och huor the haffue hiemme, ther
35 till mett *theris* tollsedill oc register paa, huad goodz the haffue
mett att fare, her om hagde for^{ne} Herluff, som forsk^t staar, then
meenige mandh louligen atuaritt och paamintt, och the thett frem-
delis till andre fremede giffue atuarszell, att huer weedtt att taghe

segh ware, saa framptt the wille icke haffue forbrutt skiiff och goodz, hues the haffue mett att fare. Item haffuer och for^{ne} Herluff effter kon. mtt. beffalingh nu saa well som tillfforn paamint och aluerligen attwaritt [57r] then menige mandh her samme
 5 steds, om hues wrenselsze eller gødningh her faller wdii byen, thett skulle the ladhe wtffføre och spredhe paa Sandhen weedtt theris faldzmaall till kon. mtt. Her skulle huer weede att rette sigh effter, att the icke mett nogen wndskyllingh kundne wnlede szeegh. Att the io ære aluerligen attuaritt, att han saadann kon. beffalning
 10 y dagh haffuer wedtt syn eghen perszoen laditt læsze oc obenbare forkynde till tinge, war han begierindis eett tings witne, att wy wille giiffue hanum beskreffuit, huilkitt wy ingelunde kunde benegte hanum. Tha wdtmeltis aff kon. mtt. byffogett her samme steds tisse effther^{ne} 12 dannemendth, szom war Pauell Teglmesther,
 15 Iens Monsen, Niels Schreddere, Hans Schonningh, Per Bosen, Lasz Huiidh, Matts Persen, Oluff Helyessen, Iens Kraaghemager, Christoffer Schreddere, Hans Olsen och Andriis Korne, huilke forbenefnde 12 dannemendh welberodde yghen ingkomme, sam-dregdeliighen widtnede och sagde mett een rost, att the saae och
 20 hørde, att for^{ne} Herluff Trolle loodtt saadantt kon. mtt. breff lyendis om kon. mtt. forbudtt och andhen hans naadis mandaett oc beffalingh læsze och for then meenige mandh her samme stæds forkyndne till tinge och aluerliigen hagde thennem weedt syn eghen perszoen atuaritt, att huer weedtt att taghe szeegh ware, att
 25 saadantt emodtt for^{ne} kon. forbudtt och andhen hans naadis beffalningh effter thenne dagh icke skeer, saa framptt the icke liidhe ther offuer skadhe, och sziidhen staa hans naadhe ther offuer till rette for wlydige, whørsamme wndersotte. Att saa y dagh er gangitt och faritt wdii sandhed, som forskreffuet staa, till tesz
 30 witesbyrdh trøcke wy wore signether her nædhen fore, szom er Pouell Teglmester, Iens Monsen, Niels Schreddere cum ceteris.

: Q : I : H :

precipitant fata miserum me vndique precor
 35 citius vt vertat, maximus ille diuum.—

[57v] Tiisdagen nest for s. Lucie [9. dec.].

Neruerindis Christiern Persen, burgemesther, Hans Dauitzsen, Asgudt Mickelsen, Henrich Moensen, Seueryn Munch, raadtmennd,

Per Willumsen, byffogett, mett nogne aff menigheedhen, szom war *Pouell Teglmestere*, *Hans Skonningh*, *Mattis Munch*, *Per Iensen*, *Andriis Korne*, *Per Boosen*, *Andriis Saxsen*, *Oluff Helyessen*, *wnge Iørgen Guldsmidtt*, *Lasz Esbernsen cum ceteris*.

5

⟨*Karine Geertz.*⟩

Samme dagh gjorde kon. mtt. byffogett *her samme stæds* spørszmaall først till *Andriis Gellerman*, hues hannem wiittherliigtt war, om thett ordh och snack, som stoodh om *Caryne Geertz*, att thett
10 karll aff *Dockum* with naffn *Iacop Wibrantzsen* bleff om halszenn for *hendis* skyldh.

Huor till for^{ne} *Andriis* widtt helgens eedtt mett wdtstracktt arm och oprackte *finger* widtnede och sagde, att han war nogitt tillfforn wdii snack mett for^{ne} *Iacop*, tha sagde for^{ne} *Iacop* till *hanum*,
15 att han saa een karll with naffn *Arenth* ligge y senghe mett *Carine Geertz*, thett wille han bestaa for huer mandh wære seeg keyszer eller for kon. mtt., ther gjorde han syn høye eedt paa.

Ther nest *Maryne Reymers* wdii liighe maadhe forhollit weed syn
20 eedh, huor paa hun gaff for suar, att for^{ne} *Iacop* sadtt y *hendis* husz, loodt syne ordh liighe saa staa om for^{ne} *Caryne* och *Arenth*, szom han hagde sagdtt for *Andriis Gellermann*, szaa faltt *hendis* werff att wille gaa needt emodtt strandhen, och wor samme *Iacop* hende føllgagtigh nedh wdii *Ferghestræditt*, y thett kom then
25 styreman nhemlich *Frerick Tønnessen* och sagde thill *Maryne*, er *thet* den friies, szom haffuer saa fortalitt myn werdinne *Karine Geertz* och skellit hendne for horerii, huor till for^{ne} *Iacop* selff suarede och sagde: Ieg bestaaer *thet* end nu oc *ydermeere* will wore *thet* for [58r] keyszer eller for kongheligh may. Nogett ther
30 effter kom for^{ne} *Frederich* oc samme *Iacop* till hoffue for samme snack, oc *Frederich* (*tesz werr*) kom for skadhe och stack *hanum* y hiell, och orditt siidhen stoodtt eblantt alle, att *thet* war skeedtt for *hendis* skyld, att han saa slemmeligh kom om halszen.

35

⟨*Wdii Helszingborg.*⟩

Samme dag gaff *Per Booszen* klageliigen, att burgemesther y *Helsingborgh* *Hans Thomessen* togh noghen tiidt forleedhen noghett szmør fra *hanum*, som han tillfforn hagde køfftt aff een gydingh

ther y byen, war samme tiidt Hans Dauitzsen, raadtmandh her samme steds, ther neruarindis, then tiidt thett skeedhe.

Item klaffuede och samme dagh Albrith Kleynsmedt, att fogede suendhen y Helszingborgh kom till hans dreng oc togh fra hanum
5 7 laasje, szom han hiøltt fale wdii theris bye.

S. Lucie wirginis dagh [13. dec.].

Neruerindis erligh, welburdiigh mandh Herluff Trolle, høwitzmandh paa Øerekrogh, Christiern Persen, burgemester, Hans
10 Dauitzsen, Asgudt Mickelsen, Henrich Monszen, Seueryn Munch, raatmendh, Per Willumsen, byffogett, mett then meenige mandh samme dagh atuarith att szøghe tingh.

(Kon. mttis. breff.)

15 Samme dagh loodh forbenefnde Herluff Trolle læsze och obenbare forkynde kon. mttis. breff, indnehollindis om thett forbudtt paa korn, kiødtt och andhen fittalge, huilket kon. mttis. breff sameledis och innehiøltt, att the schulle och giiffue suar fran thennem ther om beskreffuet, huisz the wdii saa maadhe then
20 gantske menighed till nøtte oc fordell samtøcke wiillde. [58v] Tha wdtmelltis aff kon. mttis. byffogett att skulle ther om wdttgaa wdii raadslagh tesse effther^{ne} dannemendh, som war Hans Dauitzsen, Henrich Monsen, raatmendh, och 16 aff menigheden, szom war Pouel Teglmesther, Iens Monsen, Hans Hoffman, Niels
25 Schreddere, Symen Prydz, Iens Saxsen, Matts Persen, Erich Munch, Matts Lauritzsen, Lasz Esbernsen, Dauit Corney, Anders Lauritzsen, Iens Klausen, Iacop Bardskerre, Oluff Helyessen och Iens Kraaghemagere, huilke welberodde yghen ingkomme, først betackindis ydmygeligen wor kiere naadige herre kon. mtt., att hans
30 naadhe wille wdii saa maadhe naadeligen haffue ossz, hans naades fattige wnderszotte, ther wdii betencktt ossz tilgaffn oc fordeell, tha haffue the saa mett then gantske menigheedttz samtøcke och beuilgen begierrt, att hans naadhe will for Gudz skyllidh werd^{is}, att korn, kiødth och andhen fettalge motte bliiffue wdii riigett och
35 ingenstedis wdfføres, indtill saa lenge hans naade mett hans naades elskelige Danmarcks riigis raadh selffue betrackte all leyeliigheedtt, att saadantt maa wdtstedis aff riigett, och wy ingen dagh eller tiidtt ther om foretage eller benefne wdii noghen maadhe, men alszamen staa wdii hans naadis kon. mttis. machtt och willge.

[59r] Mondagen nest for natiuitatis Christi [22. dec.].

Neruerindis Christiern *Perszen*, Sandher *Leyell*, burgemester, Hans *Dauitzsen*, Asgudt *Mickelszen*, Henrich *Monsen*, Seuern Munch, raadmendh, *Per Willumsen*, byffogett.

5

(*Per Iørgensen.*)

War samme dagh *Per Iørgensen*, forðum burgemesther y Københaffn, y rette mett *Per Hansen* her samme stedz, hage for^{ne} *Pedher Iørgensen* kon. mts. wor naadigste herris breff indne-
 10 hollindis, att the dannemendh, burgemester, raadh och byffogett, skulle hielpe hanum till low och rett, hage *Per Iørgensen* sitt skudzmaall paa tuendne hans mettborgete, szom war Oluff *Bunthmager* och *Clæmith Persen*, besynderliighen war han begierindis eet breff, szom war paa then iordh och eyedom, szom for^{ne} *Pedher*
 15 *Iørgensen* gaff till *Helligesthus*, gaff *Per Hansen* hannem for suar, att han hage inghen breff, szom han kendis att wære plichtigh att antuorde fran szigh till hanum. Item forhiøltz hanum samme tiidtt, att naar han kommer hiidt till stede, enthen mett breff, segl eller leffuindis røst, skall hannem wedherffaris saa
 20 megitt, szom lou oc rett wdkreffuer. Item skiødtt *Per Hansen* segh ingh for the dannemendh, burgemester oc raadh y Københaffn, ther att wille suare, hues *Per* haffuer hanum mett rette till att tale.

25

(*Aff 12 mend wurdet.*)

Item bestoodtt *Asgudt Mickelsen*, *Matt(s)* *Persen* mett andre fleere dannemendh, att then tiidtt *Laghe Wognmandh*, nu y Københaffn, hans iord wurdis, then wurde the for 28 mark, helffthen ther aff till *Willum Snitkeres* fadher *Per Hemmingsen*, helffthen
 30 till *Hans Snitkers* hustrv.

[59v] Item opliuszdis een rødt belindtt szoo, szom er till *Seuerns* till *Skiiffstorp*.

35

(*Olden gieldh, skow pendninge.*)

Item tilltalede *Per Willumsen* then menighe almoe, att the ædeligen skulle betalle skouffpenninge och oldhengield, the staa yghen mett, att skulle wdrette till fogedhen paa *Kraaghen*.

War Iørgen Thuessen tiltallitt y then menige mandz ahøre, for han gaff Morthen, fogedhen paa Ørekraagh, hastighe oc wnøttige suar, then tiidtt.

- 5 Item opbødt Iens Klausen Iep Huiidz gaardh, som han wdii bodhe, første tingh.

Item skøthe Iens Klausen.

- 10 (3. tingh.)

Item opbødt Iørghen Keyszer eett pantt, som hørde Iacop Suerdffeyere till, och war hans tridyde tingh.

War samme iordh lowligen opbwdhen 3. tingh.

- 15 (Mesther Iacop Bardskerres iordh.)

- Item war Iens Klausen y dagh till tinghe mett fuld macht paa Oluff Karlszens wegne, som skulle skøtt och affhendtt then hans iordh, som han saalde M. Iacop Bardskerre, och bleff ~~the~~ opszett till then første tinghdagh nest kommindis, thii att almoen war
 20 icke all till stedhe, oc war tilfforn ther om wdttwiszdt till for^{ne} Oluff paa M. Iacops wegne Iens Klausen, Erich Munch och Oluff Ipszen, byschriffuer, gørindis spørszmaall till for^{ne} Oluff, om han kendis att wære fornøffuitt och betallitt effter syn nøyafftiighe
 25 skudzmaall till M. Iacops reghenskaff, om [60r] hues han hagde opbaarith, huor wdii beffandz, att han hagde opbaaritt then *summa*, som theris køff om samme iordh war *thennem* emellum giortt, thett bekiende och bestoodhe the huer andre paa baade siidher.
 30 Siidhen hagde for^{ne} M. Iacop om samme werff wdtszendtt beskeedne mendh Hans Skonningh och Henrich Kraagemagher, huor till han gaff for suar, att han hagde giiffuitt for^{ne} Iens Klausen fuldmagtt att skulle skødhe for^{de} M. Iacop och hans arffuinge samme iordh till tinghe mett all andhen foruaringh,
 35 som thett szigh bør, fra hannem och hans arffuinge, huad heller Gudtt hagde thett saa forszeedtt, att han bleffue weedt liiffuitt, eller Gudtt wille kalle hanum.

⟨Hans Mwerres søn Per Hansen.⟩

Samme dagh betalde Per Hannsen Erich Munch hans wdtlagde pendinge, som han hagde wdtlagdtt paa thett husz, Lasz Bryggers dotther otte, thett fornøffuede han hannem paa hans hustrves
5 børns wegne.

Andhen dagh ny aars dagh.

Neruerindis Per Willumsen, byffogett, mett the andre 4 tilsyns mendh hoosz bagherne, Seueryn Munch, Iens Kraagemagere,
10 Mattis Munch och Mattis Lauritzsen, som samme dagh gick om kringh att beszee brødt.

⟨Om bagherne.⟩

Beffandz samme tiidtt, att Raszmusz, som boor y Hans Fynboosz
15 gaardh, att hans huedhebrødt weyde 2 lodd 1 quint och woff saa megitt ringhere endh Andhers Bageres huedhe brødt $\frac{1}{2}$ lodd 1 quintyn. Item Andherszes huedhebrødt woff $\frac{1}{2}$ lodd mindne endh eet Københaffns huedhebrødt.

20 Skonroggen aff Københaffn.

Item een skonruggen woff 6 lodd, these bagere hagde ingen skonroggen.

[60v] Item eet Raszmisses y Hans Fynboes gaardh hans rugbrøddh paa een huiidh woff 20 lodd.

25 Item Raszmus Hanszens neder paa gaadhen hans huedhe brødh weyde liighe weedtt thett huedhe brødt aff Helsingborgh oc liighe weedtt Anders Bageres huedhe brødt och hans rubrødt 23 lodd.

Skotte Bagerens. Item hans brødh paa een alb. woff $15\frac{1}{2}$ loddh och eett brødh paa 2 alb. woff 31 lodd.

30

Eet baghere brødh meelslagett aff Helsingborgh.

Thett opweydhe 4 huiidz rugh brødh som Raszmus y Hans Fynboos gaardh paa 2 lodd nær.

35

⟨Raszmusz borgen.⟩

Samme dagh sette Raszmusz y Hans Fynbosz gaard borghen for saadan wskell beffandz hoosz hannem mett hans huedhe brødh och

rugbrødt, for 40 daler, hans forloffuere Ienns Kraagemager och Mattis Lauritzsen.

Ipsodie vti vocant Epyphanie domini [6. januar].

5 Neruerindis Christiern Pedersen, Sandher Leyell, burgemester, Hans Dauitzsen, Asgudt Mickelsen, Henrich Monsen, Seueryn Munch, raadhmendh, och Per Willumsen, byffogett, mett then meenighe almue her samme steds.

10 (Kon. mts. breeff.)
(400 daler.)

Samme dagh bleeff lest och forkyndnitt for then menige eett aabett kon. mts. breff tilskreffuet burgemester, raadtt oc menighe burghere her samme steds indnehollindis, att hans naadhe her aff
15 meenigheedhen war begierindis 400 daler een landnehiehp.

Sammeledis eett kon. mts. lucht breff, borgemester, raadh och byffogett tilskreffuet, att skulle liggne och legge thennem [61r] emellum samme skatt, saa att thet gaar ligliigen till, then riighe
20 hielpe then fattige.

Samme dagh war Lasz Ørn aff Landzkrona her paa raadhuszitt eskindis paa nogett wox, szom salige Her Anders aff Landzkrona wdtsende, att skulle giuffue then tiuff y betallningh for thet
25 stöcke siidhen camlott, han staell fra Henrich Monsen, raadmandh, her samme steds.

Item effter att samme kon. mts. breeffue lesdte och forkyndne ware, war burgemester Sandher begierindis, att the indbyrdis eblandt meenigheedhen wiilde wdkeesze 16 mendh, szom wiilde
30 wdtgaa y rodzslagh her om, att then beste lempe kundne berammis, att saadanne kongelige breeffue och mandaett mett thet aller snarligste motte fuldkommis och samme lande hiehp till riighens nøtte wdhen noghen fortøgeringe motte wdrettes, huor till then meenige mand gaff for suar, att the ærlige mendh, burgemester och raadtt,
35 haffue altiidd sodanntt widt thennem selffue saare well berammis, saa att altingh gaa skelligen oc liiglien till, och gaffue thet nu saa well som altiiddt tilfforn wdii burgemesters och raadz hender.

⟨12 mendh wdtkeeste.⟩

Och tha burgemester och raadh effther then meenighe mandz sam-
tøcke wdkeeste 3 mendh aff huer fieringh, som wiste nogett al-
muens leylighed, att the indbyrdis widtt thennem aluerligen offuer-
5 weye och betrackte, huad huer formuindis er, ther mett nøyedes
then meenige almue well mett. Tissze dannemendh wdtmeltis wdii
Hans Daudzens fieringh: [61v] Iens Monszen, Hans Hoffmandh,
Hans Pouelsen. Hans Fynboes: Seuern Muerre, Oluff Helyessen,
Mattis Lauritzsen. Christierns fieringh: Niels Schreddere, Pedher
10 Boosen, Lasz Huiidt. Per Willumsens: Pouell Teglmester, Iens
Klausen, Moens Skomager.

Samme dagh opbødt Rasmus Bysuendh syn gaardh, och war hans
første tiidtt.

15

⟨Lasz Ørns forplighting.⟩

Wnte Per Willumsen Lasz Ørn thett wox yghen, dogh mett saa
skell, att Lasse wille giiffue hanum syn forplightingh fra segh
yghen beschreffuen, att hues kon. mts. rentte mesther eller noghen
20 paa kong. mts. wegne, tha will Lasse selff suare ther till och gaa
emellum Per Willumsen, och huem som ther will paa tale effter
thenne dagh.

Første søgne tingh effther iwel.

25 Neruerindis Christiern Persen, Sandher Leyell, burgemester, Hans
Dauitzsen, Asgudt Mickelsen, Henrich Monsen, Seuern Munch,
raadhmendh, och Per Willumsen, byffogitt, mett then meenighe
almue forszamlitt.

30

⟨Clamith Thomesen.⟩

Samme dagh war een perszoen y rette, som hagne først tilfforn
kallitt siigh wdii byffogedhens stuffue att hedde Per Persen, war
samme tiidtt neruerindis Seuerin Munch oc Erich Munch, Iørghen
Skomagere, [62r] huilken for^{ne} seegh kallitt Per Persen, sagde
35 han, att han hagne møst paa Kagheholmen 24 daler, huilkitt be-
ffandz y obenbare løgn, men hagne syne peninge paa segh, oc
byffogedhen fantt thennum wdii hans kiortell emellum forith och
thet yderste klædhe. Anklagede samme dagh een andhen wngkarll,

som heedtt *Per Perszen*, een schreddere suendh, som hadde tient *Mattis Schreddere* y *Nykoffninge* y *Falsther*, for han hadde stollitt hanum hans paszbortt fra, huilkett han bestodt och icke kundne siighe ney fore.

5 Oc sagde han seegh siidhen att hedhe *Clæmith Thomessen* och wære hiemme y *Wtherssløff* y *Laalandh*.

Item for^{ne} dannemendh *Seuerin Munch*, *Erich Munch* etc., att han togh samme pasboortt aff syn pungh oc sagde hartt, att thet war hans egitt, tha spurde kon. mts. byffogett hanum att, huatt hans
10 naffn war, szom hadde wthgiffuitt hannem samme pasborth, sagde han, att hans naffn war *Iens Skreddere*, och 3 ganghe gaff han sigh fendhen y wolddh mett siell oc liiff, om thett hørde icke hanum till och inghen andhen.

Item bestoodt *Iacop Københaffn*, att *Lasz Leszer* och *Morthen*
15 Iull giorde spørsmaall till for^{ne} perszoen y hans husz, huen han war kommen, och huor hans paszboertt war, togh han tha then andens breff wdt aff een posze, gick siidhen wdt paa luuer y forstuffuen, kom siidhen sigendis, att han hadde inthet [63v] reghenskaff att giøre thenum och spurde, om the kundne læsze.

20 Item *Karine Bødkers* witnede och sagde, att for^{ne} *Clæmith* hadde gest till hendes och omsiger gick wdt oc kom ingh om andhen dagh, beklagendis seeg, att byffogedhen hadde tagitt hans daler och peninge fra hannem, och sagde han, att han gruedhe aldelis inthet, han wiille haffue sitt skudzmaall paa hans pasboorth. Saa
25 togh han een eske och gick aff dørr mett.

Bødtt samme tiidtt kon. mts. fogitt hanum till, att han wiillde bestaa wdii sandheedtt, huor han hadde laditt the andre breff, som hørde then fattige drengh till, att then fattige drengh motte faa thennem yghen, som war hans ecktebreff oc lærebreff, men om
30 pa(s)boorith sagde han, att trollitt førde hanum thet paa. Beklagede for^{ne} *Per Pedersen* paa for^{ne} *Clæmith*, att han hadde stollith hans pasboorth fra hanum, huilkit the forsk^{ne} dannemendh bestodhe, att the saae, att han antuorde *Per Willumsen*, byffogett, y syne hender, och sagde, att thett waar hans, som forskreffuet
35 staar.

Item sagde for^{ne} *Clemith*, att han hadde slecht boindis with naffn *Nisz Iudhe*, boindis y *Haaszlundne* y *Laaland*, och een with naffn *Lasz Iudhe*.

[64r] (Christiern kong. mtrs. baadtzmandh.)

Item Christiern Fogetsuendh kon. mtrs. baadtzmandh bleff tilltalith for rette aff Marine Falsther, for han hagde stungitt hendis windue sønder och slagitt hendne nu saa well som tilfforn.

- 5 Item tilltaledhe kon. mtrs. byffogitt for^{ne} Christiern, for han hagde tagitt eet suerdh fra for^{ne} Clæmith Thomessen, for huilkett han sett borgen, att thett skulle komme till stædhe inghen 3 daghe eller 40 daler, y stædhen hans forloffuere, theris høuitzmandh.

Item wdtogethe Christoffer Schreddere 2 mendh, som war – – M.

- 10 Henrich.

(M. Henrich, Christoffer Schredder.)

Bleff Mester Henrich och Christoffer Schreddere fordragne och wenlighen forliigte.

- 15

(Om halsziern.)

Item bleff samme dagh samtøck och aff meenigheedhen weedtagitt, att ther schall slasz eeth halsz iern nedher hoosz Iens Klausens døør, thennem till straff, som køffue wloffuliighen, och weed
20 Seuern Muerres hiørne och Asgutz hiørne och Hans Weffueres hiørne, att the [64v] thett giøre, skulle settes y same halsziern, saa lenge torgh er, och siidhen bødhe theris faldzmaall emodtt konghen och byen.

- 25

(Dorothea Nippers cum ceteris.)

Item opregnedis the quindhør, som pleye saadant wlouligtt køff att brughe, att thennem skall inghen byes rettighed kreffuis, huerken skatt eller andhet, paa thet att sadanne her epter skulle inthet køffue paa wognene her komme, som war: Dorothea Nippers,
30 Iespers Schriffueres høstrv, haltte Appollonia, Boiild Plutzes oc Niels Frostes hustrv.

Bleff Apolonia oc Iespers hustrv samme dag tillsagdt paa raadhuszitt.

(Bodell Szmedtt.)

- 35 Item klaffuede Bodell Smidtt, att Per Klensmidtt brødt op theris lags bøssze och togh ther wdtt, hues penninge ther wdii war, oc war begierindis, att thennem motte till lagghens beste skickes een andhen oldermandh end nu er.

(Om alle embitzmendh.)

Item bleff alle embitzmendt attuarith till tinghe att skulle haffue een good skick wdii huertt embede, selge, huer som behoff haffuer, szom skell kan følge, och som besuarindis kan wære; huor icke
 5 saa findis, skall theris skraa, huor saadant wskæll findis, wære nedherlagt oc magttløsz, thett samtøckte then menige mandh om smedher, skomager, [65r] schreddere, baghere, etc.

Item forkyndis, att samme skatt skall ændeliighen wære fremme
 10 inghen dagh otte daghe, daler skatthen.

Samtøcktis, att een aff the tolff mend aff huer *fiering* schall sidde hoosz Hans Daudidszen dagligen, men han sad effter samme skatt.

15 (Iens Køgemester, byswendh.)

Bleff samme dagh Iens Køghemester samtøcktt att skulle indgaa byes tienniste for een bysuendh effther Morthen Iuull, weedtt saadanne foroordtt och willkaardh haffuer han thett thennem till-sagdtt, att han will ladhe seegh troligen beffindne y samme tieniste,
 20 huor han wdwiiszes paa konghens eller byens wegne, sameledis taghe segh ware for drucken skaff, ey heller føre løgn for burgemester, raadh, paa nogen dannemandh.

(Bolige opsagdt paa Helligesthus wegne.)

25 Sagde Henrich Monsen for^{ne} Iespers hustrv och hendis søsther, Iens Grønnes hustrv, theris boliighe op paa Helligesthus wegne, och Apollonia.

[65v] Felicis in pincis dagh [14. jan.].

30 Neruerindis burgemesther, raadh, byffogett mett then meenighe mandh paa Helszinghøers bytingh.

(Mesther Bertill bleff hengdt.)

Same dagh obenbare bekende Mester Bertill Bøddell, som stoodtt
 35 mett syne stolne kaasther paa tingett for hannem, hues han stollitt hagde, besynderliighen først fra Dauit Corney, bekende han først 5½ par spendne, ther aff saalde han eet par y Tubberup, item 2 par y Longstrup, thet eene købte Oluff Iudhe, thet andnitt køffte

Iep *Herluffsens søn*, och eett par saalde han y *Riisby* och eet par y *Werløssze*.

Item een skiortte, som fandz till *Per Iudes*, som haffuer skrubben.

Item een dægghen, som han bytte mett een aff konghens baadz-
5 mendh, huilken dægghen war till stædhe.

Item een dugskoo aff sølff paa samme dægghen, soldt *Knud Guldsmidtt* for 20 s.

Item eett fyer røer, som staaer till pantt y *Kiøghe* for 9 s.

Item saalde han wnghe *Iørghen Guldsmidtt* eett spendne, szom och
10 er till stædhe.

Andnit goodz stollitt.

Item eet kneffuell spiudh, han stall fra *Per Willumsen* och sette *Mons Skomagere* y pantt.

Item een ryttingh, som han stall fra *Mattis Persen* y *Kirkerup* die
15 *Michaelis* [29. sept.].

Item 2 støcke faare kiødt och 2 halffue *ges*, han staell fra *Hans Pouelsen*, och thet fortærirtt mett skrubben.

[66r] Item bekiende och obenbare bestoodtt for^{ne} *Bertill*, att hues
han tilfforn hagde laditt syn wnøttige mundh staaitt paa *Gundnill*

20 *Dages*, thett hagde han aff idell skalkhed løgitt hende paa.

(*Gwndnell Dages.*)

Huor paa for^{ne} *Gundnell Dages* war paa hendes rette orsaghe be-
gierindis for retttferdigheds skyldh att maae eet tings wittne
25 beskreffuet her paa, att han nu giorde hendes orsaghe. Tha wdt-
meltes aff kon. mtrs. byffogett tesse effter^{ne} 12 dannemendh, huilke
beiaede att wille giiffue hende thet beskreffuet wnder theris ind-
zegle, som war *Hans Hoffmandh*, *Oluff Hellyssen*, *Christiern*
Blancke, *Anbiørn Suensen*, *Albrith Schreddere*, *Per Staffensen*,
30 *Henrich Bardskerre*, *Iørghen Guldsmidtt*, *Hans Weffuere*, *Rasmus*
Baghere, *Willum Bødkere* och *Hans Kleinszmidtt*.

Item bekiende for^{ne} *Bertill* att wære barneffødd y *Malmø* och hans
fadher kallitt *Hans Høgh Skomagere*, sagde han segh att haffue
35 een halffbroder boindis y *Ystadtt*, nhemlich *Pouell Høgh*, for
huilke hans misgerningh, som han hagde stollith, han nu stoodtt
syn rett y dagh, Gudt wære hans arme siell naadigh.

Mondag nest for Sebastiani et Fabiani [19. jan.].

Neruerindis Szander Leyell, burgemester, Hans Dautzsen, Asgudtt Mickelsen, Henrich Moensen, raadtmendh, och Per Willumsen, byffogett, mett meenighe borgere her samme steds.

5

⟨Forkiøb giortt.⟩

Tilltalede Andriis Saxsen Oluff Helyessen for nogett meell, han schulle giort Andriis forkøff paa, och skudtzmaall war paa bondhen, som saalde meelith.

10

[66v] ⟨Bent Halindzffare.⟩

Item war Benth Hallindzffare tilstedhe biudhendis eet sitt reghenschaff frem, som Frantz Boosen och han hage sammen, møtte icke Frantz samme tiidtt, end dogh han waar louligenn kallitt.

15

⟨Matz Mwnk.⟩

Item klagedhe Lasz Huiidh paa Mattis Munch och sagde, att thet war hans fierde kalldh.

20

⟨Byes hwsz oppsagdt Bertill Prentt.⟩

Gaff burgemester Szander tilkiendne, att Bertill Prentth hage brent byes gærde, huor fore han bleff louligh tilsagdtt att skulle opszette samme gærdhe ingen søndagh ther effter, huilkitt icke skeett er. Ther till mett bleeff han wdtsagdtt wdaff byes husz at skulle
25 ther wdtt ffløtte om paaske, wduiisdis tesse effterskreffne danne-
mendh att skulle gaa y hans husz och sighe hannem till her om, szom forskreffuet staar, som war Lasz Huiidh, Oluff Helyessen, Erich Munch oc Benth Hallindzffare.

Item anklagedis Hans Slactere, for han hage wskelligenn saalld
30 oxsze kiødtt, effter att pundet war tillfforn sett att skulle selges
pundet 6 d., ⟨dogh samtøckte then menige mandh, att hues
sck(i)ck tillforne war ther paa giordtt att motte endnu bliffue
weed macht.⟩

Sammeledis kendis Anders Lauritzsen att haffue saaltt pundet till
35 7 peninge.

⟨Pantt opbudhen.⟩

Item opbødtt kon. mtt. byffogett alle the pant her staaindis paa raadhuszitt for wlydelse, hans første tingh.

Item sammeledis *Anders Lauritzsen* oc *Barabra Sommerløffes* pant, som war tillfforn før høst fra *thennem* tagitt, for *thet* the wskeligen saalde *lamme* kiødh, hans første tingh.

- 5 [67r] Tiltalede *Bodel Smith Reynholt* her samme steds for eet ackere, han hagde leydt hannum oc *Tønes* tillforn, gaff *Reynholt* for suar, att the wiillde lade stryghe effther samme ackere, huor som the icke tha findne thed, willde *Rheynolt* betalle syn partt.

10 (Aakalldh.)

- Item gaff *Mattis Lauritzsen*, haffuindis fuld machtt aff *Lauritz Persen*, burgere y *Malmøø*, som gaff *Frantz Persen*, burghere her samme steds, eet fullt och fast affkalldh y dagh till tinghe, for hues arffuedeell han paa szyn hustrves wegne anammede aff for^{ne}
 15 *Frantz* effter for^{ne} hendis salige søstheris dødt, *Marine Oluffs* dotters dødt, for^{ne} *Frantzes* hustrv, baadhe for røringdis och wrøringdis goodz, for^{ne} *Frantz* och hans arffuinge att skulle wære aldelis quitt, ledigh och læsz for hannem, hans hustrv och theris arffuinge wdhen all kraffue eller nhaamaningh effter thenne dagh,
 20 fødde eller wfødde, war och samme tiidtt neruerindes, ther samme fulle macht bleff wdttgiiffuen, *Willum Szommer*, burgere her samme steds.

(2. tingh.)

- 25 Opbødt *Hans Pouelsen* then *Iep Huiidz* gaardh, som *Ieppe* wdii bodhe, och war hans andhet tingh.

Item gaffs aluerligen tilkiendne om *thennem*, som staa yghen mett theris kongis skatt, at han skall fremkomme.

30

(*Iesper* Schriffueres hustrw.)

- Item war *Iesper* Schriffuere begierindis, att hans hustrv effter thett fald, hun for war fallen fore, hun motte brughe nogitt køff paa gadhen, huor till then meenighe mandh med een røst eendregteligen sigendis ney, sammeledis om the andre, som er hans hustrvs søster, *Iens Grønes* hustrv oc *Niels Frostes* hustrv, och end nu klagedhe almuen obenbare, [67v] giiffuendis hende stoor skylld, besynderliigen *Anbiørn*, *Iens Mattsen* etc.

⟨Dorothea Nippers.⟩

Item klagede *Per Boosen* paa *Dorotea Nippers* dotter sigendis, att han kom till een woghn gongendis, war nogitt meell faltt paa, oc faledede paa meelitt, tha trodde hendis dotther bondhen paa fodhen,
5 att han skulle sighe, att *thet* war forsagdt.

⟨Klockeren.⟩

Item klockeren wor fremkallitt, att han skulle beyr taghe ware paa seyer werkitt, talde kirke werge hannem aluerligen till saadantt att
10 skulle haffue wdii achtingh och ladhe inghen drenghe gaa ther till, men

Bent Hallindzffare klagede och, att ther kom een bondne, hagde 3 eller 4 skepper meell paa, wille haffue 8½ s. for skeppen, faledhe han paa samme meell, y *thet* kom *Dorothea Nippers*
15 gongindis, sagde hun till bondhen, kendner du icke migh, strax kordhe bonden mett hendne.

⟨Spørsmall till then menige mandh.⟩

Giordis atther spørzmaall aff burgemester till then menighe
20 mandh, om hun motte bruge nogitt køff paa wognene, som hun ther till brugitt haffuer, suarede then meenige mandh alle samdrengteligen mett een røst ney och ware begerindis, att *thet* maa icke tillstædis huerken hende eller noghen aff the andre wlowliige hughetszer *Apollone*, *Boiill Plutz* oc the andre vt supra, oc *Niels*
25 *Frostes* hustrv.

[68r]

⟨Dorothea Nippers.⟩

30 Item sagde for^{ne} *Dorothea* tilsagde *Per Boosen*, att han skulle faa andnitt att taghe ware inghen *Roschilde* markitt, thett samme sagde hun om *Benth*, sagde hun och, att the skulle faa gudzlen foritt, att the hagde hende ahnklagitt. Thette hordhe *Rasmus Wognmandh*, *Christoffer Schreddere*, *Andhers Krusze* och *Anders*
35 *Korne*, huilke weedtt helghens eedtt mett opracktte fingre suore oc widnede y sandhed, att the hørde hende saa siighe, som forskreffuet staar.

Sanctorum Fabiani et Sebastiani martirum dagh [20. jan.].

Item samme dagh ingffeste Hans Rubbertzen Slachtere 30 s. till byes kemmener Henrich Moensen, for hues kokiødtt han wlouliigen soltt hagde ydermeere, endh som før wor samtøcktt. (Hues
5 straff findis beskeedt ther om anno 1548 circam festum visitacionis Marie y then anden myn baagh. 16 mend sagde ther paa samme tiidt.)

Laa theris kødt y rette paa raadhuszitt.

Item sammeledis och Willum Nachtt for 30 s., thii att han hagde
10 saald mærken for 7 d.

Item feste och Gydhe Seuern Snidkeres opffeste oc 30 s.

Item Anders Lauritzen sammeledis for 2 gange 30 s.

Item Barabra Sommerløffs for 30 s.

15 Alle theris dag er till s. Walburgis [1. maj] nest kommindis, hun aleneste dagh till pingis dagh.

Item Elne Iacop Skingheres haffuer opffest for 30 s.

20 [68v]

(Bertill Prentth.)

Prisce virginis dagh [18. jan.].

Bleeff Bertill Prentt hanz huz opsagdt, som han haffuer aff byen, att han schulde wiighe ther wdt om paaske her nest effter komindis, aff burgemester och raadh with tesse effther^{ne} danne-
25 mendh Lasz Huiidh, Benth Hallindzffare, Oluff Helyessen, Erich Munch. Till witnesbyrdh schreff Oluff Schriffuere paa gadhe dørren, och slo een wisk opp.

Tha formedelst burgemesthers Christierns bøn skyllth bleeff thet hannem wndtt att maae bliffue ther wdii boindis eett heeltt aar
30 wdtt met thet, han fra Michael [29. sept.] haffuer ther wdii boedtt, oc for^{ne} burgemester rackte haand och sagde goodtt for hannem till the andre dannemendh burgemester och raadt for hans huzleye och andhen skadhe, han giør y samme booligh.

35 Mondagh nest s. Pauli conwersionis dagh [26. jan.].

Neruerindis Christiern Persen, Szander Leyell, burgemestre, Hans Dauitzsen, Henrich Moensen, raadhmendh, Asgudtt Mickelsen y fogedhens stedt.

⟨Tømmer till fergewaschen.⟩

Samme dagh bleff for then meenighe mandh till kiendne giiffuitt om thett tømmer till fergewaschen, huorlundne oc mett huadt lempe the kundne faa thett tømmer huggitt och hiem agith aff
5 schoffuen.

Bleff samtøckt aff then meenighe mandh, att hues skatt stoodt till baghe yghen, skulle komme till hielp till thett arbejde paa fergewaschen, baadh att lade aghe tømmer fore hiem oc att løne arbeidz folck *met*, och huilke icke formaa att giffue *theris* skatt,
10 skulle selff arbejde oc *ther* mett aflegge oc *qwiittis* *theris* skatt.

[69r] Item tilltaledede burgemester Sander Symen Prydz om then hest, han hagde wdlaantt, thii att Symen hagde ragtt burgemester Sander haandh *ther* fore.

15

Item beklagede Iens Morthensen seegh, att han icke kundne komme till syn anpartt wdii Iep Knudzsens gaardh, huilkitt han hagde køfft *ther* wdii, bleff *hannem* forlagdtt, att han skulle *føre* breff oc beuiisz fra arffuingene nu wdii indlandh wæringis, schall hanum
20 tha wedherffaris hues rett er, om for^{ne} arffuinge wille schriffue hiidtt, giiffue nogen beffalningh *ther* paa.

Item eett rørr och een grydhe staa till pantt till Hans Weffueres, hør Lydkes suoffuer till, war opbøditt, hans første tingh.

25

⟨Om skøgher.⟩

Item gaff burgemester Sander aluerligen tilkendne, om nogen huszer eller hiemer horer eller skøgher, skulle the wære faldne for brødhe till konghen och byen.

30

Anne Oluff Karlszens.

War samme dagh sendtt budtt effther Anne Oluff Karlszens, giorde byffogedhen spørszmaall till hende, om *thet* waar hendis fuldkommeligh willge och samtøcke, att M. Iacop Bardskerre fick
35 skødhe paa then iordh, han køffte aff for^{ne} Oluff, huor till hun gaff for suar, att *thet* war hendis fuldkommeligh wilge, att saa skee motte, oc sagde, att Iens Klausen haffuer *ther* fuldt macht paa att skødhe then samme halfue partt.

Tha opstoddt for^{ne} Iens Klausen, fuldmechtigh, oc skøtte samme iordh fra for^{ne} Oluff, hans hustrv och theris arffuinghe och ingtill beskeedhen mandh M. Iacop Bardskerre, hans hustrv och arffuinge till euerdeliigh eyedom, skøditt stadffeste Mattis Munch, Niels
 5 Schreddere och Oluff Helyessen, och war inghen genszielsze y noghen maadhe.
 (1 tønde øll, kom till fergewassze 1551.)

[69v] (Bwrgemesther Sandhers drengh.)

10 Item gaff och burgemester Szander for then menighe mandh tilkiendne, att een hans tienniste drengh war løben fra hanum nu y natt forledhen, om nogen beffantz samme drengs goodz y theris husz och hiem, the skulle icke døllitt, saa frampt the icke wille wærith burgemesters tiuff.

15

(Her Pedher, szogne herre, nerwærindis.)

Vigilia s. Mathie apostoli [23. feb.].

Neruerindis Christiern Persen, Szandher Leyell, burgemester, Hans Dauitzsen, Asgudt Mickelsen, Henrich Monsen, Seueryn Munch,
 20 raadmendh. Per Willumsen, byffogett, och then menighe almue her samme stæds.

(2. tingh.)

Item opbødtt Rasmus Bysuendh syn gaardh, och war hans andhet
 25 tingh.

(Bent Hallindzffar och Frantz Booszen.)

Samme dagh war Benth Hallindzffare y rette mett Frantz Bosen, om hues regenskaff the hagde sammen, som Benth sagde sigh att
 30 haffue wdtlagdtt for Frantz, och bleff samme reghenskaff læst nu till tinghe, huilkitt Frantz sagde ney till och icke wiillde bestaa hannem meere endh, hues han lagde wdtt till Mattis Munch paa hans wegne.

Skyllede Frantz hannem fore, att Benth togh nogitt kabbel garn
 35 aff hans fadhers lesstt, war Frantzes, wdhen hans mindne, huor till Benth sagde, att thett war icke santt han sagde, huorffore att han saa løgtede Frantz, ragte han syn haandh till konglige mtt. byffogett for 30 s.

[70r] Item woldgaff Benth samme syn sagh paa *Mattis Persen*, *Erich Munch* oc *Iørgen Skomagere*, oc *Frantz* gaff thett paa *Hans Schonningh*, *Seueryn Muerre* oc *Lasz Huiidh*, gaffue the thennem fuldmacht paa baade sidher, *aldelis fra thennem*.

5

(Pantt opbuditt, 2.)

Opbødt *Oluff Fogedhesuendh* nogne panth paa *Thomes Mhørs* hustrves wegne, war hans andnitt tingh.

- 10 Item tiltalede *Iens Mattzsen Kirstyne Kleyns* for noghen giell, bleff hannem forsagdt, att han schall bliffue weedh huszbondhen, som hun bleff noghen tiidtt forledhen skyllt weedtt.

(Byes pant. 2. tingh.)

- 15 Item opbødt *Seueryn Munch* paa byes wegne the panth, som stoodhe tillstædhe paa raadhuszitt, war hans andnit tingh.

(Iørgen Skowffogith.)

- Item *rørdis* om thet støcke iordh, *Iørgen Skouffogitt* haffuer aff
20 byen, att han haffuer inthet ther aff wdgiiffuit, siidhen han fick thett.

(*Niels Søffrensen*.)

- Item klaffuede lille *Mattis* paa *Niels Søffrynssen sigendis*, att han
25 hagde beliggitt, dogh whørligen, hans dotther, szom tiente hannem for kaast och løn, och war hun perszonlige selff neruerindis, siigendis thett hanum mundeligen till, att han war then rette hendis skadhe mandh, huor till han suarede høyeligen ney, men sagde, hun løy hannem paa.

- 30 [70v] Begierede *Nils* for rettfferdigheedtz skyllth, att hans widnesbyrdh motte sige, hues the hagde hørdh.

Tha witnede *Mattis Persen*, *Iens Klausen*, *Frantz Baghere*, att the hørde een dreng with naffn *Pedher*, som tiente for^{ne} *Niels* y fiskeriie^t sighe, att han hagde beliggett hende.

35

(Quindffolckens ordh.)

Suarede for^{ne} quindffolck ønskendis och formanindis *Gudtt*, att samme foosther aldriigh skillyes weedh hendne y thenne werdhæn,

wdhen thett er hans, som hun skyller hannem fore, thett togh hun paa syn siels saligheedtt, att hun hagde ingen fadher til samme foosther paa iordhen wdhen hannem, for^{ne} Niels, som hun nu thett obenbare tillsagde y then meenighe mandz ahøre.

5

(Nielszes borghen.)

Item sette for^{ne} Niels borghen for 1 lød. march, att han schall wære tillstædhe oc giøre syn sagh till ændne inghen dagh 14 daghe, hans forloffuer Hans Skønningh, Per Boossen, Frantz
10 Baghere och Iens Kraaghemagere.

(Pant.)

Item opbødt Iørghen Fynboo eett pant, hører Lauritz Skønningh paa Tiisuiillde leye, hans første tingh.

15

(Pernille Hemmings.)

Bleff Pernille Hemmings atspuurdtt, om hun wil bestaa the ordh, att hun hagde sagdt, att her war 15 piigher, som war lønhoorer och hagde ladit beligge segh her, som ginghe obenhoffuit, [71r]
20 huor till for^{ne} Pernille suaredhe, att hun kunde well haffue sagdt thett, och thett war y skemteswiisz.

Giorde hendis hosbondne Lauritz bøn for hende, tha bleff thett opszett till een andhen tinghdagh.

25

Skiødtt burgemester Sander sitt skiell oc skudzmaall for then meenige mandh, huorlunde hans omgenge haffuer wæritt, all then stundh han her y byen wæritth haffuer, baadhe wdhen oc siidhen han kom y byes beffaling, huor till then menige mand suarede,
30 han maa tryggeligen haffue sitt skudzmaall till thennem, betackindis hannem kierligen y alle maadhe.

Gaff burgemester Sander then meenighe mandh aluerligen atuarzell, att huer haffue syn hustrv och tiuindne atuarith, att the ingen
35 steds lade theris wnøttige mundh staa paa nogen wdhen nogen skellig beuiisz.

Skiødtt Per Willumsen sitt skudzmaall, huorlundne han haffuer

wærith *theris* byffogett *her samme* steds, och fick aff then gantzke menighed gott skudtz maall, betackindis hannem som een erligh christen dannemandh och aldrigh brugede nogit wskell moodtt noghen.

5

Widnesbyrdh paa Iens Iwdhe, som tiente Mons Gøtzske.

Item witnede *Per Willumsen*, byffogitt, *her samme* steds wedtt helghens eedtt, att noghen tiidt forledhen wdii effter høst, ther kongl. matt. war wdii Skaane, war *samme* tiidt erliigh, welburdigh
 10 mandh Mons Gøtzske y Herreswadt klosther hoosz høybemelte hans naadige mtt. *Teszemellum* [71v] stoodt Moenszes wogn *her yghen* till for^{ne} *Per Willumszens* och een hans wognsuendh hoosz *samme* tiidtt, y *thet* kom Iens Iudhe, som nu tien erligh, welburdigh mand Pouell Laxmandh, tiidt, spurde att, huem *samme* wogn
 15 tilhørde, gaff for^{ne} Peder hannem for suar, att *thet* wor Mons Gøtzkes, sagde Iens Iudhe: Ieg haffuer nogitt y faditt mett hannem, han haffuer tagitt mitt goodz wretteligh fra migh, huor som han icke will giiffue migh *thet* yghen, ieg schall wære y weyen for hannem, før endh han kommer hiem till szitt egitt, och lade eet lodd
 20 gaa yghennem hannem, thett hørde Monses eyen karll paa, *sammelidis* Hans Lauritzsen Schreddere wor oc *samme* tiidt neruærindis, sagde Iens: Maa well skee, ieg skall wære y fære *met* hannem, inghen han kommer *her* fra byen. Rodde *samme* tiidt *Per Willumsen* hannem, att han heller skulle wiise danemend till Moens
 25 forhørindis, om han wiillde giffue hannem sitt yghen, och the altingist till een goodt meddell handle *thennem* emellum, ydhermere sagde Peder: Iegh haffuer saadantt wdii fordragh, thii att Mons ferdis selff 3. eller selfffierde, huor till Iens suarede: Ieg passer in*thet* paa then plocke loorth, han haffuer y wogn *met*
 30 seegh, ieg kender hannem well. Omsier gick Iens Iudhe till Niels Schreddere *her samme* steds, badtt hanum, att han mett for^{ne} Peder Willumsen willde gaa till Mons, bedhe hannem, att han willde giiffue hannem hans goodz yghen, som han togh fra hannem, *thet* witnede Niels wdii liighe maade wedt *samme* eedh, som for
 35 er rørdtt, sagde Iens till hannem, att huor icke saa skeer, schulle han gøre hannem brek, huor han komme for^{ne} Mons wdoffuer. Suarede Niels hannem, att *thet* war icke sømmeligt, att noghen borghere schulle dierffuis saadanne forholle noghen frii mandh,

witnede Hans Schreddere oc saa som *Per Willumsen*, thi han war *samme* tiidt neruerindis.

[72r] Widnesbyrdh om Iens Iwdhe, som tiente

5 Powel Laxmand.

Wii burghemestere och raadh y Helszinghøer giøre wiittherliigt mett *thette* wortt obne breff, att aar effther Gudz byrdh 1551 then mondagh, som s. Mathie Apostoli affthen paaffaldtt, paa wort raadhus neruærindis *samme* tiidtt meenighe borghere och
 10 almue for *samme* steds, som søgne tingh besøgtt hagde, opstoodh erligh, welfforstandiigh mandh, wor kiere burgemesther Szander Leyell for rettfferdiigheds skyllth eett sandtt witnesbyrdh och kundskaff aff beschedh[en] *Per Willumssen*, kong. mtt. byffogett *her* *samme* steds, att han wdii re[t] sandhed bestaa och
 15 bekiende wiillde, hues ordh Iens Iudhe, som tien erligh, welburdiigh mandh Pouell Laxszmandh, loodt noghen tiidtt forleedhen wnøtteligen falle, neruerindis *samme* tiidt Hans Lauritz[sen] Schreddere *met* flere andre wdii for^{ne} Pedhers stue etc., paa erligh welburdiigh mandh Moens Gotzske. Tha fremstoodt først for^{ne}
 20 *Per Willumssen* mett wdttracht arm och oprackte fingre bedindis segh, saa sant Gudtt hielp wedtt hans hellige euangelium, att nogen tiidtt forganghen wdii høst, ther kong. mtt., wor kiere naadige herre fortøffuede wdii Herritzwatz Klosther y Skaane, drogh for^{ne} Moens *samme* tiidtt offuer till hans naadhe. Tesz-
 25 emellum stoodh hans wogn her tilbaghe yghen, och een hans wognnsuendh war ther hoos till for^{ne} *Per Willumssens*, kom Iens Iudhe for^{de} Pedher till ordz atspørindis, huem then wogn tilhørde, szom stoodt y hans gaardh, suarede for^{ne} Pedher hanum, att thett war Mons Gottzskes. Tha sagde Iens Iudhe: Iegh haffuer nogitt
 30 y faditt mett hanum, thii han haffuer tagitt migh myn hest, sadell, bitzell och riidhetøy fra mett wrette, oc huor som han icke will giiffue migh mitt yghen, tha schall iegh wære wdii weyen for hannem, før han kommer hiem till sitt egitt, och lade eett lodd gaa ygenum hannem, maa well skee, før endh han dragher fra
 35 byen, naar han hiidtt kommindis wordher, huilke ordh for^{ne} Moenszes eghen karll *samme* tiidtt nerwærindis selff hørde paa oc wdii agtingh giortt. Rodde for^{ne} *Per Willumsen* hanum *samme* tiidtt, att han heller skulle wiisze dannemendh till Mons, for-

hørindis hans willige, och att samme dannemendh altingist till een goodtt fordregt thennem emellum forhandle wiilldhe.

[72v] Ther nest bleff Niels Schreddere, borgere her szamme steds,
 5 fremeskitt, att han wdii sandhed willde bestaa och bekiendne, hues ordh han aff for^{ne} Iens Iudhe høertt hagde, huilken wdii liighe maadhe weedh helghens eedh etc. widnede, szom her effterschreffuit staar, att for^{ne} Iens kom till hanum begierindis, att han wiilde wære een aff the, szom paa hans wegne wiilde gaa till for^{de}
 10 Moens, naar han kome offuer fra Schaane, och forhøre, om hand wiillde giiffue hanum hans egitt yghen, hues han mett wrette haffuer tagitt fra hannum, huor till for^{ne} Niels gaff hanum for suar, att thett icke war szømeliigtt, att noghen fattigh borghere schulle legge szegh emellum saadan sagh hoosz nogne riddher-
 15 mendz mendh att schulle dierffuis att forhandle. Sagde atther for^{ne} Iens till hanum, att huor szom han icke will giiffue mig mitt yghen, schall iegh giøre hannem affbreck, ehur ieg hanum offuer kommindis wordher. Sammeledis bleff for^{ne} Hans Lauritzsen Schreddere fremkallit, att han och hues han wdii saa maade
 20 aff for^{ne} Iens hørde, thii han samme tiidtt war neruerindis then tiidtt Pedher oc Iens Iudhe hagde ordh sammen, huilken for^{ne} Hans weedtt helghens eedtt mett wdttrackett arm och oprackte fingre wdii liighe maadhe widnedhe, som Per Willumsen witnedhe, ordh fra ordh, inthett wndnertagitt. Huilkett som forskreffuet staar,
 25 wille the ydermeere bestaa mett leffuindis røst, om behoff giøris, oc then meenighe mandh nu neruerindis, hues the till tinghe obenbare høertt haffue. Till tesz witnesbyrdh, att saa y sandhed er witnett for ossz och then meenighe mandh, som tingh søggt hagde, wnder byes secreeth.

30

[62v]

1551.

On(s)daghen nest s. Mathie apostoli [25. feb.]
 wdii burgemesthers Christierns stwe.

Neruerindis samme tiidtt Christiern Persen, Hans Dauitzsen, As-
 35 gudt Mickellsen, Seueryn Munch, raadhmendh, Per Willumsen, byffogett, Mattis Persen oc Oluff Helyessen, burgere her samme steds.

Samme dagh war een karl y rette fremeskitt with naffn Pedher, som war fødd y Helszinghborgh, huilken mett wdtstrackt arm och oprackte fingre bedindis seegh, saa sant Gudt hielpe, att for^{ne} lille Mattisses dotther gick paa lofftidt till Niels Søffrensens, som
 5 han tiente, redde hans sengh, lagde 2 eller 3 fiæle emellum laghenen och dynen, sammeledis hagde hun hengdt 4 eller 5 neylicker wdii een traadt offuer samme hans sengh, then tiidt han skulle gaa till sengs, fornam han saadantt giort for szeegh, y thett kom samme piighe mett Ienszes steffdotther paa lofftidt till hanum,
 10 oc Mattisses dotther drogh for^{ne} Pedher aff senghen 2 eller 3 gange, saa han motte icke wære met roo for hendne, y thett gick then andhen piighe needt fra thennem, tha togh han hendne y senghen till seegh och laa hoosz hendne, thette skeedt 8 wgher for Michaelis oc een gangh oc aldriigh tiierre.

15 Item een andhen drengh with naffn Ion weedt samme eedt widt-nede siigendis, att han aleniste bødt hendne heder och ære, tha kom alligeuell samme piighe till hannem oc lagde seeg tuertt offuer hanum, som han laa y syn sengh, manghen tiidt, een gangh krøff hun needt y senghen till hanum, som han laa nøghen.

20

Offentio matrimonialis.

[63r] Dogh bekende samme Ion, att han icke wiillde beuare siigh met hendne, men badtt hendne gaa fra seegh.

Item bewiisde Margrette Nills Søffrensens och tilsagde hende
 25 obenbare, huorlundne hun fant syn szøn Iens hoosz hendne brugendis wblueliigh handell mett hendne, szom hun kom till maadhe weedtt wdii hendnis bryggers, huilken hendis søn nw stoodt perszonlige tilstædhe, och the baadhe icke kunne siighe ney fore, omsziier rette Margretthe self offuer szønen, szom hendne burde
 30 etc., och piighen teszemellum kom y sitt beholl.

Loodh Mattis samme dagh szette Pedher wdii konghens iern, huilkett Matz 3 eller 4 reyszer begieredhe, før endh han bleeff szætt.

Item skiødtt och Mattis paa samme dagh, att Iens Klausen bødt
 35 hanum nogett paa Nielsz Sørensens wegne och will dagtingitt mett hanum ther om, tha war Iens icke tilstædhe att suare ther till, ther mett bleff samme snack opstaaindis, intill Iens Klausen kommer sellff till stædhe.

(Twifflls maall.)

Item bestoodtt samme quindffolck, att Niels hagde beligget hendne tøsuer, then første gangh war om høsthen, men Margrethe wor y Københaffn, och hendis fader førde hendne mett szigh samme
5 tiidtt paa szyn baadtt, thet bestoodt och Oluff Helyessen, att hun hagde saa tilfforn sagdtt for hanum.

Men først kong. mtts. byffogett nu spurde hendne att nu y dagh wdii for^{ne} dannemendz ahøre, sagde hun, att thett skeedhe om fasthen, ther han først laa hoosz hendne.

10

Widneszbyrdh om andhen dagh, siidhen han kom y konghens behechtingh.

[73r] Neruerindis Christiern *Persen*, burgemester, Hans *Dauitzsen*, *Asgudt Mickellsen*, *Seueryn Munch*, raadmendh, oc *Per Willum-*
15 *sen*, byffogett, oc *Mattis Perszen*, *Oluff Helyessen*, borghere her samme steds.

War een perszoen wdii rette fremeskitt with naffn *Pedher*, som wdii høst forganghen tientte *Niels Søffrensen*, huilken war fødd y *Helszinghborgh*, giorde kong. matts. byffogitt her samme steds
20 spørszmaall till for^{ne} *Pedher*, om han hagde noghen tiidtt beliggett thet quindffolck, som nu perszonlige stoodt till stædhe, lille *Mattisszes dotther*, szom nogen tiidtt tiente y gaarde mett hannem till for^{ne} *Niels Søffrensens*.

Huilken for^{ne} *Pedher* mett wdtstrackt arm oc oprackte fingre, be-
25 dindis seegh saa santh *Gudh* hielp och hans hellige euangelium, att then tiidtt, hun een gangh redde hans seng paa lofftitt etc., mett wiidhere beskeedtt folio 11 superius adnotatum.

Andhen dagh ther nest epher.

30 *Neruærindis Willum Sommer*, *Markur Iørghensen*, *Matz Kraaghemagere*, *Tyge Smidtt*, *Hans Schreddere* och *Per Søffrensen*.

(Om *Niels Søffrensens* dreng.)

Wdii for^{ne} *Per Willumszens* stue giorde for^{ne} *Per Willumsen*
35 spørszmaall till for^{ne} *Pedher*, om han nogitt tiidt hagde beliggitt samme quindffolck, huor till han weedh syn høye eedh, ynskendis att *Gudtt* skulle hanum straffe baade paa szuell och liiff, om han noghen tiidtt y syne daghe hagde liggett hoosz hendne. Men han bekiende och bestoodt, att for^{ne} *Niels Søffrensen* badh hannem

att wiillde staa *met hanum*, thii *hanum* war tillagdtt att skulle giortt thett quindffolck skadhe, oc att han wiillde taghe saghen till segh, wiillde Niels staa mett *hanum* wdii brodhers stedtt och ghaa emellum skadhen och *hanum*, ther till mett loffuede och
 5 tillsagde for^{ne} Niels oc hans hustrv *hanum* frii wnderhollingh till madtt och øll, all then stundh han agtede att draghe *her ygenum* byen, enthen frem eller till baghe.

[73v] Till Her Abbith Pedher y Eszierom.

- 10 Wenligh kerligh helszen edher nw oc altiindh forszendt mett wor herre Iesu Christo. Kiere her abbitt, besyndherliigh gode wenn, betacke wii edhers werdiighed *kierligen* och gierne for allt gott, som y ossz och wore byes inuonnere altiiddt y nogen maadhe bewiist haffuer. Wille wii alle och huer serdelis ladhe ossz beffindne
 15 gantsche weluillige att wille forskylle och fortienne, mett hues y wor macht och formue wære kandh etc. Kiere her abbith, giiffue wii edhers Werdighed wenligen tilkiendne, att burgemesther Szandner Leyell antuorde ossz eett breff, som y schreffue *hanum* till, hues meeningh wii haffue well forstaaitt, gaff han ossz ther
 20 hoos nogett wiidhere tilkiende, endh som wii nu schriiffue kundne, kiere her abbith, om then perszoen, szom y aff ossz ware paa hanns wegne begierindis, att wii wille giiffue *hanum* een christeliigh leyde, saa haffue wii wære till hoffue raadslagindis mett huer andre om, hues ossz mueligtt kandh wære, och huor mett wii
 25 kundne wære besuarindis mett. Tha ære wii ther paa saa berodde, att wii for Gudz skylldh och edher bøn wille giiffue *hanum* een secker leyde *her* wdii byen for oss och meeniighe byes inuonnere *her samme* stæds att schulle y alle maade wære frii och feyliigh fore. Men for kongelige matts., hans naadis embitzmendh, riddher
 30 mendz mendh eller noghen theris beffalnings mendh, fogether etc. kundne wii icke loffue eller tilsighe *hanum* att wære whindritt eller frii fore, huilkett staar oss icke till att kundne beseckre *hanum*. Kiere her abbith, thette maae y giiffue *hanum* tilkiendne, begierindis attii wille giiffue oss eet schriffтелигтт suar *her* paa,
 35 huadh han er till sindne ther om, thii hues wy hannem y saa maae tillsiighe, [74r] wille wii och nest Gudz hielp well holle *hanum*. Bedindis eder giernne, att y wille thette samme wortt breff beware wdii edhers *gjemme*, om ydermeere skudtzmaall *her* om

kommindis wor[der], att *thet* beffindis till stædhe. Kiere *Her* abbith, *sammeledis* bedindis eder *kierligen*, attii icke ossz y nogenn maadhe taghe ossz til mistøcke, att wii wdii *samme* wor schriiffuelze biudhe saa rundeligen offuer E. W., wii kiendis oc ære dogh
 5 plictige att *giøre* och ladhe for edhers skyldh, hues well er giortt oc ossz mueligt kand *wære*, skulle y altiitd findne ossz tesz willige, *giörindis* altiitd, hues edher leesst er. *Her* mett etc. Mondag nest s. Mathie apostoli anno 1551 [2. *marts*].

Burgemester oc raadhmendh y Helsinghøer.

10

2. dagh in martio.

Neruerindis *Her* Pedher, sogneherre, Christiern *Persen*, Sander Leyell, burgemestre, Hans *Dauitzsen*, Asgudt *Mickelsen*, Henrich *Monsen*, raadtmendh, Per *Willumsen*, byffogett, oc meenige almue
 15 till tinghe.

(Pant.)

Item opbødtt *Rasmus* Bysuendh syn husz oc gaard, och war hans 3. tingh.

20

Item hagde Iens *Kraaghemager* Seueryn Kellesmidt oc icke møtte.

(3. tingh.)

Opbødtt Oluff *Fogetsuendh* nogen panth paa *Thomes* Mhørs
 25 høstrus wegne, 3. tingh.

(Borup skow.)

Item giorde kong. matts. byffogett then meenighe mandh attuarzell, att the icke skulle hugge wdii *Boorup* skow, effter *Morthens*
 30 slotz fogettz begieringh, huo han effter thenne loulige attuarzell finder y *samme*, *giörindis* saadan skadhe *met* wloffliggt hygge, will han *anamme* thennem, han finder, till *Kraagen*, mett heste oc wogn.

35 [74v]

(*Seweryn* Iwdhe y *Hwidheløckere*.)

War *samme* dagh klagsmaall paa een with naffn *Seueryn* Iudhe till gaare y *Huidheløckerne* for skow skadhe, han *giør* dagligen paa skow ther, som *borgermester* her *samme* steds haffuer liuszt

fredt offuer, att borgerne icke maae hugge. Anklagere war *Mattis Persen*, Bodell Smidtt.

(Albrith Schreddere oc Iens Saxsen.)

- 5 Item klagede Iens Saxsen paa Albrith Schreddere sigendis, att han sloo eett hans suin y hiell, dogh bestoodtt Albrith, att han icke giord hannem nogen atuarszell, att the giorde hanum skadhe. Albrith wttoogh *Mattis Persen* och Erich Munch. Iens Saxsen togh Niels Schreddere och Iens Kroghemager.

10

- Item obenbare bestoodtt Per, som tientte Niels Søffrensen, att
15 Niels Søffrynsen kom hannem till, att han skulle liuge paa thett quindffolck.

Item badtt han seegh, saa santt Gudtt hielpe hans hellige euangelium, att han aldriigh laa hoosz samme quindffolck och bestoodtt obenbare at haffue lögitt paa hendne.

- 20 Thette bekiende han att haffue bestaaith wnødd och wtuingdtt y noghen maadhe, ther om giorde kong. mtts. fogitt spørszmaall till hannem 3. oc fierde gangh, om han hagde lockitt eller truidt hannem till saadant att skulle bestaa oc bekiendne, att han icke hagde beliggett hendne.
- 25 Sagde han selff mett høy røst: Ieg bekenner, att ieg haffuer skammeliige lögitt paa hendne oc [75r] begierer naadhe for Gudz skyllhd.

(Pantt.)

- 30 Item opbødtt Iørghen Fynboo eet pantt, hører Lasz Ionsen paa Giille leye till, hans andnitt tingh.

Item Niels Schreddere opbødtt noghen pantt och war hans andnitt tingh.

- Item Sander Draghere opbødtt nogen pantt och war hans andnitt
35 tingh.

Item sagde for^{de} Pedher, att then tiidtt han loodtt segh tillocke aff Niels Søffrensen att saa sige, som forsk^r staar, loodt han strax

tilkalle 4 dannemendh till witnesbyrdh, som war Oluff Helyessen, Mattis Persen etc.

Mondaghen nest dominicam Iudica [16. marts].

- 5 Neruærindis Christiern Persen, Sander Leyell, burgemesther, Hans Dauitzsen, Asgudtt Mickelsen, Henrich Monssen, raadttmendh, oc Per Willumsen, byffogett.

(1. tingh. Christiern Blancke.)

- 10 Item opbødt Christiern Blancke 2 hans iordher, then eene wdhe paa Sandhen tuert offuer fra burgemesters Sandhers husz, thet eene liggendis paa Sudhere gadhen bagh Arilldh Refflageres gaardh, och war hans første tingh.

- 15 Item anklagede Per Boosen och Rasmus Baghere, paa then tiidtt raademestere, Willum Hattemager for noghen wquædhens ordh, han hagde giiffuit thennem, theris skudzmaall war till Willum Szommer, Niels Schreddere met andre flere.

- 20 [75v] (Willum Hattemagere och raademestere.)

Klagemaalitt war, att for^{ne} Willum Hattemagere hagde sagdt thennem paa, att the schulle druckit the peninge bortt y Oluff Fogedhesuendz, som the opbare for kong. mtt. baadmendz holddh. Thett bestoodtt Willum Szommer, att Willum saa hagde sagtt, thett bestoodtt Willum Sommer weedtt helghens eedh, sammeledis och Niels Schreddere.

- Skødt Willum Hattemager paa sitt witnesburdh, szom war Hans Slactere, huilken mett wdtstracht arm och oprackte fingre saa witnede, att han hørde Albrith Kleffue saa siighe, att raadhemestrene toghe peninge op aff hannem, och the ginghe saa ingh till Oluff Foghedesuendz, wiste han icke, huad heller the drucke samme peninge bortt ther y huszitt eller ey.

(Aperte refellitur.)

- 35 Willum sagde och, att for^{ne} Albrith att sagdt saadanne ordh for hanum, bleff han nu yghen dreffuen mett for^{ne} 3 witnesbyrdh, som war Willum Sommer, Niels Schreddere och Hans Slagtere. Bleff for^{ne} Willum forlagdt, att han schulle forlige seegh mett

for^{ne} raadhemestere endeliige, huilkett och saa skeedtt er weedtt these dannemendh, som war Hans Hoffmand, Christiern Blancke, Hans Hoffmand, *Mattis Persen*, *Willum Sommer*.

Huilke mett then meenighe mandh gjorde bøn for hannem till the
 5 erlige mendh, burgemester, raadh oc kong. mtt. fogett, att the for Gudz skyld wille benaadhe hanum paa thenne tiidtt for then sagh, huilken han kender segh att wære fallen fore.

[76r] Tho omsiger bleff han for Gudz skylld, then meenighe
 mandz ydmyge bøn benaaditt, dogh wedt saadanne forordtt, att
 10 huor som han effter thenne dagh beffindis y noghen wbillige støcker enthen emodtt syn øffriighed eller noghen byesz inuonnere, skulle hanum samme sagh staa oben och tha retthen haffue syn gangh.

15 <3. tingh.>

Item opbødt Szander Draghere noghen panth, och war hans 3. tingh.

<3. tingh.>

20 Item Hans Weffuere opbødt noghne pant, hører Lydkes suoffuer till, hans 3. tingh.

<Kongelig baadzmand.>

Item klaghede Niels Frost paa kong. mtt. baadzmandh Christiern
 25 Fogedesuendh, for han hagne slagitt hans hustrv y hendis eghet husz wdhen skelligh orsaghe, gjorde wolld och wælle oc nu war rymbtt for samme sagh.

<Rasmus Byszwendh.>

30 Item opsagde Rasmuzs Bysuendh syn tieneste oc skødt sitt skæll oc fick aff then menighe mandh gott skudtzmaall oc samtøcktis, att the wille giiffue hanum eet besegldtt tings witne ther paa, om hanum thett ydermeere behoff giøris.

35 <Hans Buthmagher.>

Tilltalde kong. mtt. byffogett Hans Buthmaghere, for han hagne forsømith byes wechtt, bleff hanum forlagdtt, att han schall forliige segh met for^{ne} konghens byffogett.

⟨Konghens baadzmandh.⟩

War och anklaghe, att for^{ne} Christiern togh selff peninge opp wdhen beffalingh aff raadhemester, som war aff Iens Bodellssen oc Rasmus Ipsen hoosz Strømmen.

5

[76v] Anklagede Iørghen Skinghere Iacop Skinghere for een dreng, som tiende Iacop Skingere, sagde han hiøltt hanum then fra, tha bestoodt samme dreng, att han hadde først sagdt Iacop tienste.

10

⟨2. ting.⟩

Oppbødt Per Booszen een grydhe, hør een mandh till paa Wiighen, er hans andhet tingh.

15 Gaff burgemester Szandner tilkiendne om preste pendinge, att the schulle ladhe thennem fremkomme weedh then straff vtt supra. Huor till then meenighe mandh endh nu som tiitt tilfforn samtøckte eendretteliighen.

20

Fredaghen nest for dominica palmarum [20. mars].

Neruerindis Asgudt Mickelsen, raadmandh, Erich Munch, Mattis Persen, Iørghen Skomagere, Iesper Muerre och Inghell Snidkere, borgere her samme steds.

25

⟨Iep Holms gaard maaldt.⟩

Bleff samme dagh effther burgemesthers oc raadz beffalningh Iep Holms iordh mōldtt, som nu Niels Liungby y leye haffuer aff Helligesthus her samme steds, tha er hun y then wester ændne wdii syn bredd 36 alne, aff synder y nør, her wdtt till gadhen er
30 hun 24 alne eet quartheer fra Mester Iens Roszenkrantztes gaardh och till then nordeste S. Rochi bodher, item wdii syn lengdt aff øster y westher maalendis 48 alne wedt then nørre siide, item weedt then syndre siidhe 29½ alne.

35

⟨Szander Drageres, Walther Skottes hawue.⟩

Samme dagh bleff Sander Drageres hawe iordh paa Sletthen hoosz Iørghen oc Niels Skouffogitt hannem tilsagdt oc Walther Schotte eett støcke ther op till oc skall aarliighen giiffue byen,

skall beszees oc szettis paa nytt, Sandher om aarit 6 s., aff Walthers, szom nu Iost haffuer, om aaritt 4 s.

[77r] Mondagen nest dominicam palmarum [23. marts].

- 5 Neruærindis Christiern *Persen*, burgemester, Hans Skoningh, Iens Clausen, Hans Pouelsen, Anders Baghere, Iacop Weffuere.

(Oluff Karlszens iordh maaldt.)

- Bleff samme dagh effter burgemesthers beffalningh then halffue
10 Oluff Karlszens iordh, som Mester Iacop kiøffte aff for^{ne} Oluff
Karlsen, huilken halffue iordh er y syn bredd 13 alne, till huer
hallue partt oppe oc neder weedt strandeens bredd, lengden fra
Steengadhæn oc nedher emodt strandhæn er femsindz tiuge otte
alne.

15

Longhe fredagh [27. marts].

- Effthet burgemesthers Christierns oc Per Willumszens beffalningh
ware forsamlede wdii Per Kleinszmidz stue Søffryn Muerre, Lasz
Huiidh, Seueryn Kellesmidh, Iørghen Skomaghere och Hans Klein-
20 szmidt, burgere her samme steds.

- Bleff saadan weenligh contracht giortt emellum for^{ne} Per Klein-
szmidt oc hans stiffsøn Nielszes werghe oc formynderæ Oluff
Ipsen, byschriiffuere, om hues arffuedeell for^{ne} Niels kundne aff
rette tilffalle effter hans salige modher, att for^{ne} Pedher selff-
25 uilligen weedtogh att wille giiffue samme syn stiffsøn for røringdis
goedttz y booidt, sammeledis for wrøringdis, huilkett ossz tœctis
paa alle siidher skell følge, 28 march danske.

Thet sølff till Henrich Powelszens.

- 30 Item 2 skeedher weye 6 lodd 1½ quintyn, lodditt 22 s., szumma
9 march 4 s.

Item thett forgyltte spendne weyer 1 lodd i quintyn, wurtt for 2½
march.

- 35 [77v] Mondagh nest dominicam Cantate [27. april].

Neruærindis Christiern *Persen*, Sander Leyell, burgemestre, Hans
Dauitzsen, Asgudt Mickelsen, Henrich Moensen, raadtmd, oc
Per Willumsen, byffogett.

⟨Pant.⟩

Opbødt Hans Slagtere eett thenffadtt, hører *Per Kempe* till, och war hans første tingh, oc een ringh hører een andhen borgher till.

5   ⟨Willum Hattemagers skudzmaall.⟩

Item skiødtt Willum Szommer paa Willum Hattemagers wegne hans skudzmaall for then meenige mandh till tinghe, huor till the gaffue for suar, att han haffuer hafft syn omgenge her hoosz thennem her y byenn, siidhen han hiidtt kom, een erligh, fattig
10 dannemandh, att the icke andnitt widhe, ey heller haffue andnitt hørtt eller spurdtt.

⟨Iens Bysuend, Andbiørn Szuenszen.⟩

War Iensz Køghemesther och Anbiørn Suensen y rette om noghen
15 trette thennem emellum, for hues for^{ne} Anbiørn sadtt y hans hustrves fædherne gaardh, tha bleff ther om sagd saa, att hues the tilfforn paa baadhe siidher hagde wolldgiuffuit samme theris trette maall ingh paa dannemendh, att the thet endnu fremdelis paa samme dannemendh ingsette, huilkett the oc saa endh nu saa
20 well som tilfforn samtøckte paa begge parther.

⟨Hans Skram.⟩

Item Hans Schram begierede for Gudz skyld formedelst hans skrøbelighed, att han motte komme y Helligesthus, huilkit effter
25 then menighe mandz ydmyge bøn bleff samtøckt, huor paa han met opragte fingre gjorde syn eedtt att wille alle steds lade segh beffinde willig y alle maade.

[78r] Item skøtte Rasmus Bysuendh fra segh oc syne arffuinge
30 then hans bygningh, han wdii bode, oc ingtill beskeedhen mandh Oluff Kock hans hustrv oc arffuinge att nyde, brughe oc beholle till euerdeligh eyedom, dogh aarligen iordskyllth ther aff till kircken. Skøditt stadffeste *Mattis Persen*, Frantz Baghere och Iens Kraaghemaghere.

35 ⟨1 tønde øll, kom till ferghewaszen 1552.⟩

⟨Kircke iordher oc Helligestus.⟩

Item klaffuede Niels Skreddere, kircke werghe, paa alle thennem kirckens iordher besidde och haffue y wære, att the skulle føre

theris breff och beuiisz till stædhe eller wære fallen fore brødhe.
 Huortill burgemesther suaredhe, att samme theris breff endheligen
 hiidtt ingh y rette føris y dagh 8 daghe, eller och skulle wære
 samme iordher quith, huad heller the ligge till kirken eller Hel-
 5 ligesthus.

⟨Burgemesthers Szanders skudzmaall, 2. tingh.⟩

Item skiød burgemesther Szandher sitt skell och skudzmaall for
 then gantzke meenighed, om ther wor nogen, wære een eller
 10 andhen, som wist nogett mett hanum, som thennem icke burde att
 høre om nogen erligh mandh, huor till the alle eendregteligen
 suarede, att han haffuer saa hafft segh her alle syne liiffs daghe
 som een erligh, christhen mandh, betackindis hanum kierligen y
 alle maadhe, andet tingh.

15

⟨Akalldh.⟩

Item gaff Lasz Munch szyn broders hustrv Dorothea Rasmus
 Muncks eet fullt oc fast akalld til tinge, for hues hanum tillkom
 effter hans salige brodher, hues han hanum war skylligh, hende
 20 oc hendis arffuinge [78v] fra segh och syne arffuinge, baade for
 rørendis oc wrørendis boo och boskaff, inthet wndertagitt y noghen
 maade, for fødde och wffødde.

⟨Andhers By.⟩

25 Item begierede Anders Skotte, Ingher Biies husbonde, for Gudz
 skyllidh, att burgemester, raadh wiillde tilstædhe, att samme hans
 hustrv motte komme till wnderrhollingh y Helligesthus, huilkett
 formedelst then menige mandz ydmyge bøn bleff samtøckt.

30 ⟨Hans gaardh till Helligesthus.⟩

Huor fore for^{ne} Anders y then meenighe mandz ahøere selfful-
 ligen gaff till for^{ne} Helligesthus all then anpartt oc eyedom, the otte
 och hagde y then theris gaard, the nu self wdii bodhe, till euerde-
 ligh eye, oc han bekiende segh inghen rett eller rettighed y samme
 35 gaard effter thenne dagh, men aldelis will wære hannem wbeuarith,
 forsørgendis segh self effther Gudz forsyn.

børn skulle icke være fornechtigh skolen eller foruiiszes, men the fremmede fra andre scholer wdtwiiszde.

(Blasius Pottemager, Andriis Saxszen.)

5 Klaffuede Andriis Saxszen paa Blasius Pottemaghere, att then tiidtt han hagede leydt e en bondne, som aagh weedtt for hanum aff skowen, kom Blaszius oc gaff samme bondne 1 alb. meere for læsszitt hiem att aghe end han, bleffue the samme tiidtt weedtt dannemendh wenligen oc well forliigte om samme sagh.

10

Item opbødt Sander Draghe 1 ringh, hørde Anne Bardskerres till, hans 2. tingh.

[79v] (Henrich Møllebeck, Mattis Munck.)

15 Bleff Henrich Møllebeck oc Mattis Munch y dagh fordragne, om hues klammer oc trette thennem emellum with saadanne wilkaar thennem forlagde aff kong. mtt. byffogitt, att huilken samme forligningh først opbrødhe, skall haffue forbrutt 2 daler till konghen, 2 daler till byen.

20

Item war Niels Skreddere y rette tiltallindis (paa kirckens wegne) alle thennem, han hagede ladit kallitt, som haffue kirckens iordher, att the schulle endeligen ladhe fremkomme theris iord skyldh inghen dagh otte daghe, sammeledis haffue theris breff her till
25 stedh, war hans 1. tingh, endogh han tiitt oc offte tilfforn ther paa talitt hagede.

Frantz Degn sette borghen, for han forszøemedhe wegthen, hans forloffuere – .

30

(Burgemesthers skwdzmaall.)

Item skiødt end nu burgemester Szandner sitt skiell och skudzmaall 3. tingh till then meenighe mand, huorlundne hans handlingh oc omgenghe sidhen han kom hiidtt till byen, før han bleff
35 wdkaarith till beffalingh oc nu siidhen fremdelis, huor till then meenighe mandh gaff for suar, att han haffuer szegh saa omgaaitt oc beuiist emod huer manndh som een erligh, christhen mandh, betackindis hannem kierligen alle sampdretteligen for allt gott,

sziigendis, att huem hannem nogett andhet paa sagdtt haffuer, som enn perszon Margrette Niels Søffrensen haffuer laditt syne ord staa paa hannem, att hues hannem tœcktis effter sitt tœckee, gott eller ontt, skulle allsamen wære oc skeep, som han wiille haffuitt,
 5 huor till the indhen raadz saa well som then menighe mandh suarede, att huo hannem saadant haffuer paa sagdtt eller siighe, ghøre hanum stoor obenbare wrett oc siighe hannem wsantt paa.

[80r] Att saadan aabenbare løgn war hannem wdhen noghen orsaghe eller skellig bewiisz wblueliigen paa sagdtt, war han for
 10 rettfferdigheedz skyldh begierindis eet tings witne ther paa, tha wdmeltes aff kong. mtt. byffogett tessze effter^{ne} 16 mendh, som war Asgudt Mickelsen, Henrich Monsen, raadtmendh, Niels Schreddere, Pouel Teglmesthere, Per Bosszen, Seueryn Muerre, Willum Szommer, Henrich Møllebeck, Ienns Saxsen, Mattis Persen, Mattis
 15 Munch, Ienns Klausen, Mattis Lauritzsen, Hans Gregursen, Andriis Saxsen, Frantz Baghere, huilke for^{ne} 16 dannemendt wdtginge y beraadh och siidhen welberodde yghen ingkomme siigendis, først Asgud Mickelsen paa meenige raadz wegne, att for^{ne} burgemester haffuer saa hafftt syn omgenghe hoosz thennem indhen raadz som
 20 een erligh christhen dannemandh, saa att the wille gierne och kendis tesz plichtige att gaa oc staa met hannem troligen, huor han ydermeere haffuer y saa maade sandheedz widnesbyrd aff thennem y noghen maadhe behoff.

Sammeledis Niels Schreddere paa then gantske meenigheedz
 25 wegne, bekiende, att han haffuer saa beuiist segh emodtt huer mandh, her samme steds inuonere, met ordh och gerninghet, saa att the wille huer mandh gaa och staa met hannem, huor han haffuer thennem y saa maadhe behoff, och wille altiidt ladhe segh troligen beffinde, som thennem bør emodt theris kiere burgemester
 30 oc øffrighed. Sammeledis eendregteligen gaffue hannem witnessburdh, betackindis hannem gerne for altt gott, han haffuer tiluendtt then gantske meenighed, tesligist [80v] for meghen tynghe och andhen besuaringh, han haffuer thennem affuendtt.

35   ⟨Burgemesther Sandner, Iacop Bakery.⟩

Item tiltaledhe for^{ne} burgemester Szander Iacop Bekerii for noghen wiittherligh giæld, han hannem aff rette skylligh war, szom han aff eett kerligt laan hannem till trøst, bistannd oc forbedringh good-

uilligen laantt oc forstracht haffuer, effter szom tuendne hans handschriffter ydermeere formelder.

Tha bekiende oc bestoodt selffuilligen for^{ne} Iacop, att han haffuer giiffuitt for^{ne} burgemester tuendne handschrifftt, wdii huilken eene
 5 han bekender segh att wære hannem skyllich eet hundrith oc 60 daler, item wdii then andhen bekender han wære hannem skyllich 36 pund skottes, saadan summa y tessze tuendne handschriffter bestoodtt Iacop y dagh till tinghe att wære hannem aff rette skyl-
 ligh. Effther thii att for^{ne} Iacop nu haffde brugitt hans pendinge
 10 wdii 14 aar, eskede for^{ne} burgemester paa syn betalningh, huor till Iacop suarede, att han icke trøste att kundne komme aff stedt och betalle hannem, men bødth hannem sitt husz och bygningh, tha tilbødtt for^{ne} burgemester hanum att wille giiffue hannem 2 aars dagh, paa hues hans gaard bleff wurdth fore, oc att han motte
 15 forszee oc selgett, till huem han selff willde, ther till mett naar een [81r] andhen wiilde køffue hannem samme hus oc bygningh aff, willde burgemestere anammet 20 march dyerre, endh end andhen giiffue wiillde, dogh saa, att burgemester nu motte faa, hues han war hannem skyllich offuer the 200 march, gaarind bleff
 20 wurdt ffore.

Mondaghen nest ephther dominicam primam post trinitatis
 [1. juni].

Neruerindis Sandher Leyell, burgemesther, Hans Dauitzsen, Hen-
 25 rich Moensen, Asgudt Mickelsen, raadmendh, oc Per Willumsen, byffogett.

(2. tingh.)

Samme dagh opbødtt Christiern Blancke then hans hawe iordh lig-
 30 gendis paa Saandhen tuertt offuer fra burgemesthers Sandhers gaardh kallitt Spigherne, och war hans andnitt tingh.

(Lass Maaers opbudenn 1. tingh.)

Sammeledis opbødtt Raszmus Bysuendh paa Lasz Huiidz wegne
 35 then iordh, som Lasz Maar køffte aff Lasz Huiidh, hans førte tingh. Item opbødtt Bodell Szmedtt tuendne sølffskeedher, war hans første tingh.

Item opbødt Iørghen Fynbo *noghet* klædhe, han hagde y pantt aff M. Henrich Bardskerre, hans første tingh.

⟨Kirckens iordher. 3. tingh.⟩

5 Item klagede Niels Schreddere kirckewe⟨rge⟩ paa kirkens wegne, att alle the, som haffue kirkens hawue iordher, att the skulle føre *theris* breff och bewiisz till stædhe inghen dagh otte daghe, thett samme om alle andre kirckens iordher, eller *theris* bygningh forbrøtt.

10

[81v] ⟨Om kokiødh, oxsze kiødh.⟩

Bleff och samme dagh samtøcht oc mett then gantzke menigheeds samtøcke bewilgett, att pundt oxsze kiødt skall gielde 6 d. till s. Morthens dagh.

15

⟨Om lamme kiødh.⟩

Item sammeledis huo haffuer lamme kiødt att selge, att the skulle obenbare bæritt till torgitt oc icke hemelighe bæritt wndher *theris* kaaber y geste huszene, huo her mett ephther *thenne* dagh beffindis, oc byesz eller fogedhens tiennere komme ther neruerindis, om 20 noghen holler thett faltt, skulle the taghett fran hendne, helffthen ther aff giffuis till Helligesthus, oc samme tiennere helffthen beholde. Men huor hun thett icke holler faltt, schulle the ladhe hendne gaa.

25

⟨16 mendh.⟩

Sammeledis bleff och endh nu saa well som till ffornt samtøctt, att the quindher, som tillfforn ære affsagde aff then meenighe mandh till tinghe, icke att maae brughe nogett køff indhen eller 30 wdhen byes, szom ere Dorothea Nippers, Boiill Plutzes, halitte Apollonia, Iesper Schriffueres hustrv, Dorothea Nipper dotther etc., huor paa wdtemelttis 16 dannemendh aff tinghe, szom war Iens Monsen, Niels Schreddere, Powell Teglmester, Symen Prydz, Willum Sommer, Lasz Hoffman, Iørghen Skomagere, Andriis 35 Saxsen, Per Iensen, Hans Skonningh, Daidt Corneye, Erich Munch, Iens Klausen, Christiern Blancke, Iørghen Guldsmitdt oc Oluff Helyesszen, huilke for^{ne} 16 mendt welberodde yghen indkomme, siighendis først om oxsze kiødt, huo anderledis thet

selger endh for 6 peninge [82r] till for^{ne} tiidtt, tha schall then, thett giør, straffis weedtt then peene, som findis y then andhen byes baagh antegnett tiisdaghen nest effter festum visitacionis Marie anno 154[.], som er, første gangh møste, hues the haffue
 5 att selge oc 30 s., andhen gangh tøsser 30 s., tridie gangh straffis szom een wlydigh borgere.

Item om lamme kiødt skiuldt wnder kaaberne sammeledis, som tillfforn aff then meenighe mandh samtøckt war, att *fierdingen* skalld gielde 2 s. till s. Morthens dagh.

10 Item om the quindner, Dorothea Nippers oc hendis ahnhangh, att the inthet maa køffue, huerken liidhett eller megitt, eett eller andnitt, men end nu wryggeligt bliffue, hues aff meenigheedhen samtøckt bleff tillfforn mondagh nest ephther s. Fabiani et Sebastiani martirum dagh [26. jan.], huor thett beffindis mett thennem
 15 effter thenne dagh, hues the køffue eller haffue att selge, thet bliffue quitt oc siidhen slaesz wdii halsziernen, sameledis om alle andre, szom wlouligen køffue wdhen for the steder, som forbudne ære, som er nædhen for Iens Klausens dør, paa then hyn siidhe Seuern Muerres oc Hans Weffueres oc paa hyn siidhe Asgudt
 20 Mickelsens dørr.

Giorde Oluff Fogedesuendh, Anders Krusze och Iens Bysuendh theris eedh ther paa, att the ther wdii wille ladhe sigh troligen beffindne.

25 [82v] Samme dagh handell emellum burgemesther Szander Leyell oc Iacop Bakerii.

Item tilbødt burgemesther for^{ne} Iacop nu saa well som tilforn att wille giiffue hanum dagh och stundher endh nu wdii 2 aar (och icke war hans husz begierindis), om han wille haffue seegh nu
 30 forpflichtett tha wdhen noghen wiidhere forhalingh och bethale hanum.

Thesz forudhen sagde han, ther szom han icke andnitt hagde, endh han kundne betalle mett (saa langtt som thett segh beløffue kundne), wille hand hendne samme Iacops gaardh 20 march
 35 dyerre, endh szom handh bleff werderitt fore.

Item andhet tilbudh, om for^{ne} Iacop trøste segh till att kundne eller wiillde ther till ladhe segh findne willigh, att thett motte skee wdhen noghen wiidhere fortøegeringh att komme till syn

fulde summa, willde *han* giiffue *hannem* dagh oc tiidt paa 150 *march*.

Item om for^{ne} Iacop trøste segh till att kundne ingløse samme husz och bygningh inghen sex wgher dagh, willde *han* gierne
5 *hannum* *thet* opladhe yghen.

Tha att for^{ne} Iacop sagde ingelunde segh att kundne bekomme noghen hielp, huor mett *han* saadanne gode tilbuddt fullestgiøre, tha tilbøddt for^{ne} burgemesther (effther gammell seedtwanligh wiisz, som *findis* wdii *eyendoms* breffue paa bygningh etc.) kircke
10 werghe (effther att iordhen waar kirkens), om the wille bliffue wedt samme bygningh for *thet* samme wærdh, *hun* bleff werdeerith for, tha wiillde *han* [83r] gierne till *thennem* opladhe samme husz oc bygningh, huorthil for^{ne} kirckewerghe Niels Schredere och Iens *Monssen* suarede, att kircken war icke weedtt peninge,
15 huorffore the icke trøste att bliffue weedtt thett tilbuddt.

Effther ath for^{de} Iacop ey heller kirckewerghe wilde eller trøste bekomme saadane gode tilbuddt, opstoddt for^{ne} Iacop selffwilligen, skøtte oc affhende fran szegh oc syne arffuinghe thett *hans* husz oc bygningh, *han* nu selff wdii bodhe, oc ingtill erligh welffor-
20 numstigh mandh Szandher Leyell, burgemesther, *hans* hustrv och *theris* arffuinge thett att nydhe oc beholde skullindis for euerdelig eyedom, samme skødhe effter kong. mtrs. fogeds beffalningh stadffeste Erich Munch, Iens Klausen oc Hans Schonningh.

(1 tønde øll, kom til brokarne.)

25

Iehan Roluff, fordum poerthener paa Øre Kraagh.

War samme tiidtt y borgemesters Sandhers stue giiffuindis till kiendne, att *hanum* inghen meere geldt tillstaer *her* y Helszingh-
øer wdhen 2 daler, een Henrich Møllebeck, een Symen Prydz,
30 huilke for^{ne} 2 daler *han* gaff burgemester, beffalindis att wille lade indkoeffue *thenum*, gaff *han* till Helligesthus, oc war *han* begierindis, att borgemester willde giiffue thett *beskreffuet* wnder byes indzege till een wisszhed, om *hans* slect eller wener noghen wiillde tale *ther* paa noghen tiidt, *manendis* noghen om *hans* giell
35 effter *thenne* dagh.

[83v] Løwerdaghen nest for s. Iohannis Baptiste [20. juni].

Neruerindis Christiern Pedherszen, burgemesther, Hans Dautitsen,

raadtmindh, Dauitt Corney, Willum Thomessen mett manghe andre fleere.

5 (Hans Dawitzsen, Hermann Munster.)

Hagde for^{de} Hans Dauitzsen een perszoen nhemlich Herman Munster tilltalitt paa burgemesther Szandhers Leyells, syne egne oc Dauitt Corneyes wegne, om noghen løsze ordh och tale, han wⁿøt-
 10 tegen loodtt falle paa thennem, besynderligen hagde han sagdt Hans Dauitzsen y Øffuene till, att hanum stoodt noghen aff syn hyre till aff thennem, then tiidtt the hagde frachtidtt schipper Marthen Kyest aff Bhremen mett theris goodz paa Schottlandtt, huortill for^{ne} Herman nu y dagh bekende och bestoodtt, att han
 15 hagde fongitt syn hyre till gode redhe weth then mynste penningh, men hues wⁿøttige ordh han loodtt y saa maade paa thenum falle, war skeedtt wdii hans wanwittige druckenschaff, oc for Gudz skylld bedes naadhe.

Tha for Gudtz skylldh gaffs hanum samme sagh till, dogh saa att
 20 saadanne wⁿøttige mundh om samme erlige mendh skulde aldrigh meere mett hannem beffindis effther thenne dagh, huercken indhen eller wdhen landz, huilkett han segh och selffuilligen forplichtede att wille holle.

25 Mondaghen nest ante festum Iohannis Baptiste [22. juni].

Neruerindis Christiern Pedhersen, Szandner Leyell, burgemesthere, Hans Dauitz, raadtmindh, mett fleere aff meenighheedhen samme tiidtt.

30 (Albrith Schreddere, Lawe Brocks bondne.)

War samme dagh Albrith Schreddere y rette, huilken een Lawe Brocks bondne Clæmith Hansen hagde tilltalitt om noghen skylldh och kraff, oc effther for^{ne} Lawes tiennere hagde inghen bewiis mett sikh her till stædhe, huor effter wy nu kundne affsighe thennem
 35 [84r] emellum noghen ændeligh dom eller rett, tha beuilgede the segh baade emellum huer andre oc ther till mett sikh forplichtitt att wille mødhe huer mett syn bewiisz her y rette then mondagh nest ephther s. Morthens dagh [16. nov.] nu nest kommindis,

epther att for^{ne} Albritt siigher seegh att haffue bewiisz, att han haffuer betallitt, oc then sagde segh att kundne bekomme ydermeere witesbyrdh, endh han nu tillstædhe hagde, huilken theris forplightingh er, att the mett samme theris bewiisz skulle mødhe,
 5 som forskreffuet staar, och huilken tha windher saghén, betalle then andens kaast oc tæringh, och huilken icke mødher samme tiidt, wære saghén forliiszendis.

(3. tingh.)

10 Item Christiern Blancke opbødtt then iordh wdhe paa Sandhen, war hans 3. tingh.

(Pantt.)

Item opbødtt Bodell Szmidt noghen skedher, hører Søffryn Kelle-
 15 smidtt till, staa y theris lags bøssze, er hans 2. tingh.

(Prestependinge.)

Item samtøcktis end nu aff burgemesthere, raadh oc then meenighe mandh om thenum, som icke wille wdtgiiffue theris prestepenninge,
 20 skulle wære wnder samme pene oc straff som tiitt och offte tilfforn, att the skulle settis y rodhusz kelleren oc ther offuer straffis for wlydige borghere, som findis vigilia Martini tilfforn [10. nov. 1550].

25 [84v] Mondaghen nest effther festum wisitacionis Marie [6. juli].

Neruzæindis Christiern Persen, Sandher Leyell, burgemestre, Asgudt Mickelsen, Henrich Monsen, Seuern, raadtmyndh, oc Per Willumsen, byffogett.

30

(Lauritz Andersen, Mattis Aller.)

Samme dagh tiltaledhe Lauritz Andersen aff Wallridtt Mattis Aller om et støcke iordh, hans moder tillhørde, huor till for^{ne} Mattis gaff for suar, att han hagde betallitt henne samme iordh,
 35 dogh hagde han inghen breff eller beuiszningh ther paa eller witesburdh mett leffuindis røst, dog bestodtt for^{ne} Lauritz, att hans moder hagde opbaaritt nogett klædhe, och han wiste icke, huadtt heller thett war y samme peninge, eller hun skulle hafft thett tesz forudhen samme køff, tha wolldgaffs thett fra thennem

paa baadhe siidher ingh paa 4 dannemendh, huilke 4 dannemendh, Pouel Teglmester, Mattis Persen, Iørghen Skomager oc Lasz Esbernson, bleffue the, effter att thet war tuiffuels maals, wenligen oc forligte, giiffuendis hannem 5 korthen leist oc 1 daler.

5

(Skatt och prestependnige.)

Item gaff burgemester till kiendne for then meenighe almue, att the, som staa yghen met theris skatt, the skulle komme hiidt och wdrette samme skatt her paa raadhuszitt, effter klokken sloo tolf
10 paa onsdagh nest kommindis.

Item bleff thennem oc aluerliighen forhollitt, att inghen skall draghe aff byen till fiskeriet eller andhen steds, før end the haffue wdtgiiffuitt theris skatt och prestepeninge wedtt theris boosz lodz
15 fortawelsze.

(2. tingh.)

Item opbødt Rasmus Bysuendh paa Lasz Huidz wegne then iordh, Lasz Maar oppaa boor, wor hans andnitt tingh.

20

[85r] Samme dagh, effter att ther wor inghen, ther hagde att szi[ge] wdii eller paa then iordh, szom war tuiffuelsz maall om att wæriith betallith, tha effter att the 4 dannemendh thennem wenligen oc well forligte, som forskreffuet staar, tha skøtte for^{ne} Lauritz Andersen fra segh oc alle syne arffuinge samme iordh ingtill
25 for^{ne} Mattis Aller och hans arffuinge nydhendis och beholle skul lendis till euerdeligh eyedom. Skøditt stadffeste Mattis Persen, Iens Klausen och Lasz Bentzsen.

(1 tønde øll, then betalde burgemester Sander for hannem, wdtladd
30 till the steenkar.)

(Anne Per Iørgensens, Reynolt.)

Item samme tiiddt bleff wdiiidtt 4 dannemendh, som waar Iens Kraagemagere, Hans Olsen, Iens Guldsmidt oc Iørghen Thuessen,
35 till Anne Per Iørgensens paa Sletthen, giørindis spørszmaall till hendne, om hun wiillde bestaa Reynholt thet støcke hawue iordh, han køffte aff hendne, huor till hun gaff for suar, att hun bestaar hannem samme iordh, thii hun sadtt her hielpeløsz och megitt

wedhertorfftig wdii then dyre tiidtt anno 1546 mett hendis dottter och hendis dotter barn, huorffore stoer trangh oc nødt trengde hendne till att affhendnitt.

5 (Pantt.)

Item opbødt Bodill Smidtt no ghen sølffskeedher, war hans 3. tingh.

Item opbødt Hans Olsen een garneye, han haffuer y pant, hans 1. tingh.

10

(3. tingh.)

Item opbødt Seueryn Munch, kemmenær, the pant her staa, for wlydelsze tagne, war hans 3. tingh.

15 [85v] Mondaghen nest for s. Margarete dagh [6. juli].

Neruærindis Christiern Perszen, Szandner Leyell, burgemester, Asgudt Mickelsen, Hans Dauitzsen, raadttmend, oc Per Willumsen, byffogett.

20

(4. tingh.)

Item opbødt Bodell Smidtt no ghen sølffskeedher op, war hans 4. tingh.

(3. tingh.)

25 Item opbødt Raszmus Bysuendh Lasz Huiidz bordh, szom Lasz Maar køffte aff hanum, war hans tridie tingh.

(Aaghe Paawellszen aff Møen.)

Item Aaghe Paauelzen, boindis mandh paa Brøndnehøffue paa
 30 Møen, skiødt sitt skell wdii dagh for then menighe mand, huorlundne hans omgenge war, then stund han tientte Per Munch her y byen, huor till the nu till stædhe, som han tientte wdii gaarde mett, salige Per Munks søn oc Mattis Lauritzsen, borgete her samme steds, sammeledis Hans Plow suarede, att han tientte y
 35 gaarde mett thennem oc omgicks mett thennem szom een erligh, tro karll, ey heller no ghen aff meenighheedhen her samme steds effther kongelige mtt. byffogettz spørsmaall trendne ganghe wiste eller haffue hørtt eller spurtt om for^{ne} Paauell end som for-

skreffuet staar. Thett witnede oc Niels Frost och the andre samp-
 lügen och huer for segh with helgens eedtt mett wdtstrackt arm
 oc oprackte fingre, huor paa for rettfærdigheds skyllth han war
 (begierindis) eett tings wittne, tha wdtmeltis tesse effther^{ne} 12
 5 mendh, som war Seueryn Muerre, Iens Saxsen, Bodell Smidtt, Iens
 Kroghemager, Benth Hallindzffare, Erich Munch, Anders Saxsen,
 Niels Iørgensen, Iens Moensen Skomager, Oluff Helyessen, Iens
 Kleinszmit oc Iørghen Guldszmith, huilke wdtginge wdii beraadt
 oc wellberodde yghen ingkomme [86r] siighendis, att the aldriigh
 10 haffue andnitt hørtt eller spurtt, end samme Paauel haffuer segh
 omgaaith her y byen erliighen oc wdii samme tienniste, som for-
 skreffuet staar, trolighen bewiist effter theris witnesbyrdh, som
 och tientte y gaardhe met hannem.

15 (Niels Frosts borgen.)
 Samme dagh sette Niels Frost borghen, for han tiitt och offte
 haffuer emodtt burgemester oc raadz mindne och samtøcke, sam-
 meledis emodth then meenige mandz wedhertegtt och samtøcke,
 ingsett fremmit, wdlendzisk folk wdii sitt husz, hans forloffuer
 20 Andriis Saxsen for 10 daler.

(1. tingh.)

Item opbødt Lasz Bentzen then lille Mickells dotters søns paar(t)
 oc deell wdii for^{ne} lille Mickels gaardh, och war hans første tingh.
 25

(Notandum: Skow, hwnde, røer, bissekremer.)

Samme dagh gaff burgemesther Szander effter Herluff Trolles
 beffalningh aluorligen tilkiendne, att the skulle wære skoffuen
 aldelis wbeuarith, ey hugge ther wdhen mindne och forlufftt.
 30 Sammeledis att inghen skulle taghe noghen hundne mett thennem
 wdii skowen, forbødt han høyelighen, huo ther met beffindis
 bødhe 30 s. till kong. mtt., 30 s. till byen.
 Item att inghen skulle gaa eller wancke met røer eller arbust wdii
 skowen, huo ther met beffindis effter thenne dagh, møste samme
 35 røer eller arbust och selff føris till slottet.
 Oc schall inghen maae skiudhe siæle eller ændner emellum Horn-
 bech eller Humlebech.
 Item att inghen borghere eller nogen theris tiuindne skulle effter

thenne dagh wancke paa landzbyerne om kringh [86v] *met* kram
 eller nogitt andnitt holle falt^t, oc bleff thenum lowligen att waritt,
 om saa er, att the haffue noghen ware (som anlagitt war) lig-
 gendis paa lantzbyerne hoosz bønderne, skulle the then hænte
 5 hiem ingen dagh otte daghe eller bliffue samme ware quitt.

Item samme dagh gjorde then meenighe mandh bøn for Iesper
 Schriiffueres hustrv, att hun mott køffue oc selge szom een andhen
 borgerske, tha for Gudz skyllt oc formedelst hans allerdoms skrø-
 10 belighed bleff hende forløfft giiffuit att maae *thet* giøre indtill
 s. Mickels dagh [29. sept.] nest kommindis.

⟨Trygdt.⟩

Item samme dagh Bodell Smidtt suor Iørghen Monsen, hans
 15 brodher oc alle *theris* arffuinge, slecht oc wenner een fast trygdt,
 feylighed och orffeyde for *thet* mandslett, szom for^{ne} Iørghen
 (tesz wær) kom for skadhe och slo Iens Mickellsen y hiel, som
 war fødd y – – wdi Iullandh, att skulle wære frii oc feylighe for
 thennem, *theris* slecht och wenner, fødde oc wfødde, indhen och
 20 wdhen landz.

Mondaghen nest for s. Laurentii [3. aug.].

Neruerindis burgemesther oc raadh oc een partt aff meenighedhen.

25 ⟨2. tingh.⟩

Opbødt Lasz Bentzssen then lille Mickels dotther szøns anpartt
 y lille Mickels gaardh, war hans andnitt tingh.

[87r] Ipsa die s. Egiidii [1. sept.].

30 Neruerindis Christiern Perssen, burghemesther, Asgudtt Mickells-
 sen, Henrich Monssen oc Seuerin Munch, raadtmenndh.

⟨3. tingh.⟩

Item opbødt Lasz Bentzssen then lille Mickells dotther szøns
 35 Oluffr anpartt ⟨y⟩ salighe lille Mickels gaardh, oc war hans 3.
 tingh.

Then 13. augusti.

(*Thette* bleff siidhen ieg kom hiem fra Schaane antegnitt.)

- Paa Helszinghørs bytingh war Iørghen Haaghenssens, war hans anklagere Willum y Røertangh for nogle lam, han hagde stollitt
 5 fran hannem, huilkett han aabenbare bekiende y menighe a(1)mues ahøere att haffue stollitt mett megitt meere, szom inghen aff uiste tillfforn, huor fore han oc hans hustrv y kong. behechtingh, bestoodt han, att skingene aff samme lam saalde han M. Iacob Barskerre. Item bekiende han att haffue oc stollitt nogne lam fran
 10 Suendh Kaare y Lockerop.
 Item bekiende han att haffue gongitt till burgemesthers Sandhers spiiigher wdii fem aar, ther wdt stollitt flesk, kiødt, røgett fisk, ærther, rug, hamp oc hørr etc., for huilkett han icke waar anklagett.
 15 Item fra Henrich Moenssen wdii hans hawe 3 laghen staell han, oc icke dogh anklagett.
 Item bekiende han att haffue stollitt aff een boodt hoosz Hellebeck fra Per Willumssen, Pouell Teglmesther oc Anders Egherssen 1 tønde torsk, 2 laghen oc eett sengklædhe.
 20 Ther han stoedt paa stien, bekiende han att haffue stollitt een røødt stuedt fran Christiern Blancke, szom gick paa schoffue.
 Dogh giorde han inghen stedt syn hustrves orsaghen, huerken paa tingett eller andhen stedt, ey heller badtt for hendne.

25 [87v, ubeskrevet]

[88r] Ipso die Exaltacionis s. crucis [14. sept.]

- Neruerindis Her Pedher, szogne herre, Christiern Perssen, Szander Leyell, burgemesther, Hans Dauitzsen, Seueryn Munch, raadt-
 30 mendh, Per Willumssen, byffogett, mett noghen aff menigheedhen Niels Schreddere, Iens Monssen, Hans Skønningh, Seueryn Muerre, Mattis Perssen, Iens Kragemagere, Erich Munch, Iørghen Guldsmidt.

35 (Helligesthus forstander, hanum ther fore tiltalld.)

Samme dagh war Christiern Pattynemaghere wdii rette, for hues han hagde forszeett sigh emodtt Helligesthus, først for han hagde

icke antuordett stedzens breff fran sigh strax, then tiidtt han op-
sagde tiensthen, oc ey heller hagde han skilld segh fra tiensten,
som hannem burdhe att giøre, inthet reghenskaff hagde han heller
giortt, for hues han hagde wæret wdii te . . en effther.

5 Item bestood han att haffue paa the fattiges wegne faaitt 4½
skeppe rugh, och Helligesthus fick ther inthet aff, huorffore farith
hans handell tuilachtig wdii andhen maadhe.

Item forhiøltt kong. mtrs. fogett hanum, om han wille for plichtett
segh, hor thett beffandz anderledis att skulle haffue fongit meere
10 paa the fattigis wegne, end han haffuer bestaaett.

Item bestoodt Erich Munch oc Iørgen Guldsmidt, att thee spurde
hanum att, om han fick noghen rugh, tha suarede han ney, att han
fick inghen rugh.

Tilbødtt kong. mtrs. fogett oc burgemesther Sander hanum, huad
15 heller han wille giuffue segh wdii een wenlig meddell met for^{ne}
Helligesthus forstandere, eller han wille wære wnder retthen, at
han skulle taghe 4 eller 6 mend paa syn siidhe oc Helligesthus
sameledis paa syn siidhe, huilkett han icke wiillde, thet tilbødtt
burgemester hannem tiitt oc offte.

20 Item bekiende han saa sigendis, att inghen kunde gaa saa trolige
wdii samme werff, att ther io kunde findis brøst hoosz.

Item tilbødtt burgemester Sander hanum, om han wille sette
wissen oc loffuen for sigh, att han wille komme hiidt tillstedhe
then mandag nest effter s. Morthens dagh nest kommindis [16.
25 nov.], tha mett skelligh beuiisz att wnskylligh sigh, att han icke
haffuer meere fra Helligesthus end the 4½ skeppe rugh.

[88v] Item samme dagh effter saadan obenbare selffuilligh be-
kendelsze ydmygeligen for Gudz skyld begieredhe han naadhe,
att hannem icke skulde strengis mett effther retthen, oc loffuedhe
30 selffuilligen for samme skadhe att wille giuffue Helligesthus 2
pund bygh till fastelaun nest kommindis, huor paa han gaff sit
breff och eghen handschrifft fra sigh, som Birgitte Henrich Szmiz
haffuer y syn beuarigh.

Ieg Christiern Anderssen vdi borgemester, radz nerwerelsse, att
35 ieg aldri wil eller skall talle anett paa Helligesthus en gott, eller
teriss bud, dett beplicker ieg meg paa min ere och redelighed.

Mondaghen nest effther s. Dyonisii [12. okt.].

Neruærindis burgemesther Sander Leyell, Hans Dauitzsen, Henrich Mosen, Seueryn Munch, raadtmenh, oc Per Willumsen, byffogett, metth then meenighe mandh.

5

Her Ieps iordher y Eszierom.

(1. tingh.)

Item opbødtt Seueryn Munch Her Iips iordher, husz, eyedom, alle sammen, som han haffuer her y byen, oc war hans første tingh,
10 tuendne boder y Sostræditt, 1 port rom ther hoosz mett alt andet hans, huilkett Henrich Monssen opregnit.

[89r]

(Pether van Tesszell.)

Item samme dagh skiødtt Iens Saxszen Pether van Tesszell, om
15 her wor noghen, szom haffuer køfft noghen tiidtt nogett engelskt klædhe aff hannem nu 2 aar forledhen, huor till then meenighe mandh eendrægteligen suaredh, att the haffue thett aldriigh hørtt eller spurtt, att han noghen tiid haffuer saaltt her nogett klædhe enthen eet eller andnitt, liidhet eller megitt.

20

Samme dagh fick burgemester Sandner witnesbyrdh, att noghen toghe een baadtt om natte tiide och rodhe wdtt fra hans wasze then natt, ther Per Staffensen wagedhe, som war Mester Henrich Bardskeerre.

25

(Een kiortel opbwdden oc werdheres.)

Samme dagh tilstædis Hans Olsszen, att han motte ladhe wurdhe een kiortell, huilken langh tiidtt tillforn hagde loulighen opbuditt 4 samffelde tingh, som stoodtt for 2 march 4 s.

30

Item gaff burgemester oc aluorlighen till kiendne alle thennem, som haffue for^{ne} Her Ieps iordher, att the effter thenne tilkommindis poske suare om samme iordskyld oc leye ladtt burgemester oc raadh oc inghen andhen, effter for^{ne} Her Ieps selffuillighe op-

35 ladelsze.

Om prestependninge.

(Notandum.)

Item samtøckis aff then gantz meenighe almue, att presthe pendninghe schulle her effter anammes, naar byes skatt optagis.

Item huo szom findis wranuilligett och icke will thennem wdt-
giiffue till godhe redhe, tha samtøcktis thet aff then meenighe nu
saa well som tiitt oc offte tillfforn, att then som saa findis wly-
digh, han skall strax szettis wdii raadhusz kelleren.

5

Onszdagh.

(Pether Hollender.)

Samme dagh att afften war Oluff Fogettsuendh effter burgemesters
oc raadz beffalning (som the neruerindis tilstæde sammen sadhe
10 hosz burgemesters Christierns dør) wdtuiisdt mett een perszoen,
hagde kong. mts. breff met att fare, att Pether Hollender skulle
herberghe hannem for syne penninge, tha wor Pether icke hiemme,
men hustrven suaredhe Oluff ilde oc icke wiille herberghe hanum.

15 [89v] Torszdagh nest s. Calixti [15. okt.].
Neruerindis burgemesther, raadh oc kong. mts. byffogett.

(Iehan Pitzeer.)

Samme dagh war Iehan Pitzszer Hollenderø wdii rette tiltalitt aff
20 for^{ne} byffogett, hui han saa tradzligh sidder emodt øffrigheedens
wilge her y byen, tiitt oc offte louligen atuarith att schulle for-
szee seegh, besynderligen bestoodt han, att for^{de} Per Willumsen
wedtt eghen perszoen, neruærindis flere dannemendh, sagde hanum
louligen till for s. Hans dagh midtsommer.
25 Item besynderligen nu atther att skulle forszee sigh inghen dagh
8 daghe bleff hanum aluerligen nock tilsagdt, eller haffue forbrudt
all hans indhaue godz, hues han haffuer mett att fare.

Mondagh nest for omnium sanctorum [26. okt.].

30 Neruærindis Christiern Perszen, Sandher Leyell, burgemestere, As-
gudt Mickelsen, Henrich Moensen, Seueryn Munch, raadtmend,
oc Per Willumsen, byffogett.

(2. tingh. Pether van Tessell.)

35 Item skiødtt Iens Saxszens Pether van Tessell hans skudzmaall, om
han noghen tiidt haffuer saald noghen engelsk klædhe enthen
wedt packe eller støcker, huor till then meenighe suarede alle een-

drecteligh ney, att the *thet* icke haffuer hørt eller spurtt, hans andnitt tingh.

Item forpflichtett Karine Hans Iensszens segh wdii then meenighe
 5 mandhs ahøere till kong. mtrs. byffogett, att hues witterliigh
 giæld *hun* aff rette er burgemester Sander skylligh, att *hun* wdhen
 wiidhere forhalningh skall oc will betalle hanum s. Thome apostoli
 dagh [21. dec.] nu nest kommindis, huor paa *hun* gaff Per Wil-
 lumssen, byffogett, her samme steds.

10

(Om tolldsalltt.)

Item bestoodt Anders Krusze oc Rasmus Baghere oc Oluff Foget-
 suendh, att the hørdhe, att nogne, som ware paa Hans Krumme-
 diges skiiff aff Københaffn, sagde till burgemester Sander, att the
 15 saae nogne karle rodhe wdt fra hans wasze om natte tiidt, then
 tiidt hans baadt togis bort oc kong. mtrs. tollt saltt.

(Per Staffensszen oc Christoffer Iudhe waghede samme tiidt.)

[90r] Mondaghen nest for omnium sanctorum [26. okt.].

20 Neruærindis burgemesther, raadh oc meenighe borghere till tinghe.

(Seueryn Aalskaar.)

Item tiltalede Per Willumssen Seueryn Aalskaar, om hues hoff-
 moodh han hagde giort emodtt (Morthen) Perszen, szlotz fogett,
 25 att han icke wiillde wdgiffue syn tolldsiildd, *ther* *hun* kraffdes,
 huor till Seueryn suaredhe, att *ther* szom han eller noghen andhen
 trøste att bewisze *hannem* *thet* wdtoffuer, att *hannem* kraffdis
 samme siildd, will han haffue szegh forplich*thet* wedt syn æres
 fortabelsze oc tha bliiffue een werligh mandh.

30

Item Iens Monssen gaff till kiendne, att hans modher hagde ladit
 kalle Iacop Skinghere, huilkett bestoodtt bysuennene, att the hagde
 louliigen kalledhe *hannem*.

35 Item sagde Per Willumssen, huilkett Oluff Fogedhe suendh oc
 bestoodtt, att han gaff wegtherne saadan beffalningh, att the icke
 lengher skulle gaa fra tolldsaltiidd endh *ther* langr wdt mett fra
 then eene till then andhen ændne, som saltiidd ligger.

Item bestoodh oc obenbare bekiende Christiern Fergemandh, att han nu wdii høst forganghen drogh aff by wdii besettingh, effter han wor louligen with byes tiennere atuarith, att han thett icke giøre skulle.

- 5 Item samme Christiern segh høyeligen forplichthet att skulle betalle burgemesther, hues hannem skylligh er, inghen dagh 3 wgher.

(2. tingh.)

Item opbødtt Asgudt Mickelssen alle Her Ieps husz, iordher oc
10 eyedomme, han haffuer her y byen, inthett wndertagitt, war hans andnit tingh.

Item ther wdtoffuer gaff burgemesther Sander Leyell aluorligen till kiendne thennem, som samme husz oc iordher besidde, att the schulle suare Her Iep till s. Mickells dagh [29. sept.] forganghen
15 oc icke lengher oc siidhen suare burgemesther oc raadh effther then dagh oc inghen andhen.

Item samtøcktis aff meenighe almue att galne Lutze motte komme y Helligesthus.

20

Om the, szom wdtkeestis att schulle haffwe fliitigh opszeendne om thennem, szom behoff hagde att gaa om kriingh by effther Gudz almisse: Hans Schonningh, Oluff Helyessen, Iens Kraaghemager oc Mons Skomaghere.

25

[90v]

(Andris Saxszen.)

Item omrørdis, hui Andriis Saxszen saa forachtliigh fiølld fra the andre dannemendh oc icke willde beseyle mett thennem, szom ginghe y løffte for Frantz Boszen, oc giordis spørzmaal till the
30 andre, szom beseylett hagde, om for^{ne} Andriis mett thennem tillfforn hagde samtøckt mett thenum samme løffte att wille ingaa y samme forplichtningh, huor till the gaffue for suar, sagde, att han gaff syn haandh fra szegh till kong. mttis. byffogett her paa raadhusit, ydermeere gick han oc mett thennem till burge-
35 mesthers Szanders dør paa Frantzes wegne, oc ther breffuit lesdis wtii Per Willumszens stue, gick han aff dør sigendis, att han icke wiillde besegle mett thennem, omszier kendis syn sagh wrett wære y alle maadhe, oc tha for Gudz skylldh oc dannemendz bøn bleff

hannem samme sagh tillgiiffuen, dogh wnder sodanne willkaardh, att saadan forachtelighed emodh syne fattighe metborghere schall icke findnis mett *hannem* y noghen maadhe effther thenne dagh.

5 (1. tingh.)

Item opbødtt Christiern Blancke then hans iordh paa Sandhen liggendis, oc war hans første tingh paa nytt, sidhen han hagede tillsagdtt Iens Moghenssen hendne tilkøffs, oc war samme iordh tilfforn lowlighe opbudhen till tinghe, 3. tingh.

10

(Beszetting.)

Item begieredhe burghemesther Szandher aff kong. mtt. byffogett besetningh paa Gundnill Daus paa hendis børnsz wegne, att hun inghenstedtt schulle draghe her fra byen, før end hun hagdt wdt-
15 lagdtt fra szegh hendis børns ahnpartt, hues thennem aff rette kundne tillffalle effther theris fadhers Hans Daus dødh, hues siell Gudh benaadhe, thi ath for^{ne} burghemester for Gudz skylld oc rettuiszheedhs wille wære theris forsuar, effther att slecht oc theris wenner wiillde icke wdii saa maadhe wære biistandigh.

20

[91r] (Borup oc Rørtangh skoffwe.)

Item samme tiidtt gaff oc for^{ne} burgemesther paa Herloff Trolles wegne aluerliighen for meenigheedhen tilkiendne om kronens skoffue Borup, Rørtang etc., att inghen skulle ther taghe eller
25 samle nogitt brenndne, huercken grønth eller fornth, faa the ther noghen skadhe wdtoffuer, skulle the nu widhe sigh loulighen till tinghe att warith.

(Forbudh om kiødh.)

30 Item gaff han och obenbare tilkiendne forbuidh(e)ndis alle, att inghen fører eller føre ladhe kiødh eller honnich aff landnitt effther Herloffs eghen beffalningh paa kong. mtt. wegne.

(Om fiske nær wdh.)

35 Sammeledis hagede han meenighe borghere athuarith, att huilken som agtede att wiillde ligge till fiskerii nøør wdtt, att the schulle haffuit mett for^{ne} Herloffs eller hans fogidz mindne paa Kraa ghen.

(Oluff Bagher.)

War samme dagh klaghemaall paa Oluff Bagherē aff kirckewerghe, att han sidder thennem offuerhørigh, mett hues han burdhe att wdtrette paa kirckens wegne.

5

Mondaghen nest effther fæstum omnium sanctorum [2. nov.]. Neruærindis Christiern Pedhersen, burghemesther, Hans Dauitzsen, Seuern Munch, raadtmenh, oc Per Willumssen, byffogett.

10

(2. tingh.)

Item opbødtt Christiern Blancke then hans iordh paa Saandhen liggendis, oc war hans andnit tingh paa nytt, siidhen første gangh hun bleff opbudhen.

15

(1. tingh.)

Opbødt Seuern Munch then gaardh, Iacop Bardskerre køffte aff hanum, oc nu wdii boer, war hans første tingh.

[91v]

(3. tingh.)

20 Item giordhe Iens Saxszen atthether spørszmaall eblant meenigheeden her samme steds paa Pether van Tesszels wegne aff Dantzschē, om thett noghen war witterligt, enthen hagde hørtt eller spurtt, att for^{ne} Pether hagde saaltt nogitt engelst klædhe, ther han kom paa thenne reysze y aar aff Engghlandh, her wdii byen
25 till nogen, huor till meenighe mandh alle sandregteligen suaredhe ney, att thett inghen er witterliigtt, oc war hans 3. tingh oc fick thett beschreuit.

Mondagh nest for wor froe dagh presentacionis [16. nov.].

30 Neruerindis Christiern Perssen, Szander Leyell, burgemesther, Hans Dauitzsen, Seuern Munch, raadtmenh, oc Asgudt Mickellssen, then dagh wdii byffogedens stedt.

(Hans Huas.)

35 Samme dagh hagde Oluff Fogedhesuendh wdii hans hosbondnis frauersze fremffuldt wdii rette Hans Huas, indfødd y Landzkrone, haffuindis icke wdhen een arm, szom war wdii konghens iern ahnhollen for noghen sæcke, han fantt liggendis neder hoosz

strandhen, som han togh oc saalde, oc end dogh *her* wor liust y predickestolen oc till tinghe effter *thennem*, oc M. Iacob Bardskerres tiuindne gaff *hannem* pendninge fore, oc Lydke Ferghe-
 5 mandh ankladhe *hannem* for kong. mtts. byffogitt, huilkett, som
 forskt staar, han obenbare bekende oc bestoodtt, att han hagde ther
 fundnit samme secke wdtmett strandhen oc bar *thennem* wdii
 Lydkes husz, ther laae the widt 8 dags tiidt, oc sagde han, att
 Lydkes hustrv wiste *thet*, att thett war icke hans egne secke, oc
 the penninge, han fick for [92r] samme secke, *thennem* betalde
 10 han Lydkes hustrv, for hues han ther fortærith hagde till madtt
 oc øll.

Item tilltalede Hans Plow Iens Saxszen om then skadhe (Gudt beyritt) skeett wor, ther hans hustrv bleff aff haandeløsze waadhe
 15 slaghen y hiel aff *thet* wedhe træ, hans tienniste piighe slepte
 needh aff hans weedhe hamer, tha rodde burghemesther Sander
 Iens Saxsen, att han skulle taghe Hans Plow mett segh, draghe
 till Landzkrone oc ther handle mett samme piiges wener, att saa
 same sagh kundne bliiffue forhandlitt till een ændeligh afftalen
 20 sagh.

(3. tingh.)

Item opbødtt Christiern Blancke then hans iordh liggendis wdhe
 paa Saanden, war hans 3. tingh.

25 (3. tingh.)

Item opbødtt Seueryn Munch alle the iordher paa Her Ips wegne
 wdii Eszerom klosther, szom han haffuer *her* wdii byen, husz oc
 iordher, intet wndergette, war hans 3. tingh.

30 Item gaff burghemesther Sandher syne giellere, *hannem* skylldiige
 ære, een kierligh oc louligh attwarszell, att han ladhe szigh be-
 ffindne (wdhen deelemaall) weluillighe att betalle *hannem*.

(1. tingh.)

35 Item opbødtt Anders Lauritzsen paa een mandz wegne wdii Holtt
 then iordh paa Kagheholmen, Karyne Lasz Skredderes paa boer,
 war hans første tingh.

(Tings widne om Lawrith(z) Hoffmandz gaardh.)

- Item samme tiidtt forhiøltt burghemesther Szandher Anne Lauritz Hoffmandz, nu tillstædhe, paa Herloff Trolles wegne, hues forplichtingh tiit oc offte mundeligen oc nu schriffteliighen hendis
- 5 hosbondne sikh selffuilligen, dogh mett hendis samtøcke, sikh emodt erligh, welbyrdigh mandh Herloff Trolle for the 84 daler, Lauritz hannem aff rette skyldigh er, forplichtett hagde effter hans besegelde forplicing.
- [92v] Formeldingh, huilken nu y dagh for then meeninghe mandh
- 10 aabenbare forlæst, oc wdoffuer then hans siiste forplichtingh for Gudz skyldh oc dannemendz bøn gaff Herluff end tha saa well som tilfforn hanum een maanitz tiidt, om han end tha trøste att kundne betale for^{ne} *summa*, oc tha Lauritz schulle bliiffue selff syn gaardh nydhendis.
- 15 Item samme tiidt tillbødt Morthen Persen, slotz fogett, paa Herloffs wegne for^{ne} Lauritzses hustrv een gangh, andhen oc tridyde gangh, om hun nu y dagh trøste samme peninge 84 daler aff stedtt komme, willde han hendne thennem oc opladhe thennem theris gaardh, szom war till wnderpant forszætt, att the schulle selffue
- 20 bliiffue theris gaard oc grund nydhendis, huor till hun gaff for suar, att hun aldels (icke) wiste sikh noghen raadt samme daler att kundne bekomme y nogen maadhe, men bekiende oc bestoodh samme theris forplicing icke att wære holdhen, som sagdt war, oc wdii samme Lauritz schriffelighe forpligtings formeldingh nu
- 25 aabenbare lest beffindis, att for^{ne} theris gaardh oc grundh nu eyeligen tilhør Herloff Trolle oc hans arffuinghe wdhen all modstand eller gienszigelse y noghen maadhe, saa att huo then effter thenne dagh skulle besidden, schulle han nydhe for^{ne} Herloffs eller hans fogeds mindne ther till, huor paa for^{ne} Morthen paa hans hos-
- 30 bondis wegne begieredhe att motte faa beskreffuet wnder eet tings witne. Tha wdtmeltis tissze effther^{ne} 16 dannemendh: Niels Schreddere, Søffryn Muerre, Hans Skonningh, Mattis Perssen, Saxsze Klæmidzsen, Symen Prydz, Erich Munch, Mattis Lauritzsen, Ienns Saxszen, Per Bosen, Daidt Corneye, Iørghen Skomager,
- 35 Hans Pouelsen, Anders Lauritzsen, Moens Skomagher, Oluff Helyessen. Huilke wdtginghe y beraadt, siidhen welberaadde yghen ingh komme, [93r] sagde with theris gode tro, szuell oc sandninghen, att the wdii dagh haffue hørtt læst for^{ne} Lauritzs Hoff-

mandz schriftteligh forplicingh, wdii huilkens formeldingh beffindis, att for^{ne} Lauritzes gaardh eyeligen tilhører for^{ne} Herluff Trolle och hans arffuinghe effther thenne dagh, szameledis oc bekiende, att hues gode tilbudh for^{ne} Morthen Persen paa hans
 5 hosbondis wegne for^{ne} Lauritzses hustrv nu och tilbuditt hagde, szom forskreffuet staar, tha effther saadan leyelighed wdtwiisde for^{ne} Morthen aff tinghett mett burgemesther, raadz oc byffogedhen tilladelsze tessze effther (skreffne) dannemendh, szom war Asgudt Mickelsen, Seuern Munck, raadhmendh, Seuern Muerre och
 10 Erich Munch, borghere her samme steds, att the aluerlighen skulle tillsige Anne Lauritzsze, att hun skulle wdwiighe aff samme gaardh inghen een maanitz tiidt fra thenne dagh regnitt, mett mindre hun haffuer thett wdii Herloffs eller hans paa hans hosbondis wegne theris mindne, om hun lengher wille boo wdii samme gaardh etc.

15

(Om oldengield.)

Item om oldengieldh, sammeledis gaff for^{ne} burgemester tilkiendne alle thennem, szom stodhe yghen, mett hues thennem aff retthe burde att ydhe oc giiffue effther gamell seduane till Kraaghen,
 20 att the timeligh tiidt thet lade fremkomme, szaa framt szom the icke wille liidhe skadhe ther offuer.

(Symen Prydz.)

Item samme dagh wntte borgemestere och raadh Symen Prydz,
 25 borghere her samme steds, then hawue iord liggendis østhen nest optill burgemesthers Sandhers hawue paa Saandhen, huilken Hans Gregoriussen tillforn hagde forloff om att maae indhegne, oc schall han om aarith giiffue aff 10 s.

30

(Iordemaall.)

Item samme dagh bleff tesse hawue iordher affmolde, szom efftherschreffuit staar.

[93v] Nerwærindis Christiern Perszen, Sander Leyell, burgemesthere, Hans Dauitzsen, Asgudt Mickelssen, Seuern Munch, raadtmendh, Mattis Pedherssen, Seuern Muerre, Hans Schonningh, Per Boossen, Niels Schreddere, oc Morthen Persen, s(1)otz fogett.

Samme tiidtt affmoldis erligh, welbyrdigh mandh Herluff Trolle eett stöcke iordh liggendis nordhen optill then hans haffue paa Saandhen, østhen optill Helligesthus, szom han köffte aff byen, huilken er syn lengd streckendis aff østher y vesther firesindz tiue
 5 alne, bredden aff synder y nær er tredtiue alne, then att skulle nydhe, han, hans hustrv oc arffuinge till euerdeligh.

10

Samme tiidt oc affmaaldis burgemesther Szander Leyell eett stöcke iordh, szom han oc köffte aff byen, liggendis nordhen nest op till Herloffs iordh, huilken er y syn lengd streckindis szegh aff østher y westher fiiresindztiuge alne, bredden aff synder y nærr er halff-
 15 tridzsindztiue alne, then att skulle nyde, brughe oc beholle, han oc hans hustrv oc arffuinghe till euerdeligh eye.

(Notandum.)

Rasmus Olszen.

20 Haffuer han segh forpflichtett att wille wdgtiiffue oc betalle the 10 march, han er byen skyllich, helffthen till s. Hans dagh [24. juni] nest kommindis, oc then andhen helffthen till s. Morthens dagh [11. nov.] ther nest epher.

25 Item wdiiiszdís Seuern Munch, Asgudt Mickelssen, Lasz Huiidt oc Per Bosen till Anne Lauritz Hoffmandz, tilsiigendis hendne aluorliigen, att ther szom hendis hoszbondne Lauritz eller hun wille lengher besidde samme theris gaardh, the nu wdii boo, schulle the haffuit wdii Herluff Trolles mindne.

30

[94r] Ipso die Sancti Andree apostoli [30. nov.].
 Neruærindis Christiern Persen, burgemesther, Asgudt Mickelszen, Seuern Munch, raadtmenhd, oc Per Willumsen, byffogett, mett nogne aff menigheedhen, Niels Schreddere, Iens Monssen, Mattis
 35 Persen, Oluff Helyessen, Iens Saxsen, Symen Prydz, Mons Sko-
 mager oc manghe flere dannemendh.

Samme dagh war Oluff wdii Starszhey mett hans suoffuer Lauritz Perssen y Stymitzstrup, taledhe paa nogen arff effther Morthen Skøttes dødt, huilkett for^{ne} Oluff eskede paa hans modhers wegne.

5 (1. tingh.)

Item opbødtt samme tiidt for^{ne} Oluff theris anpartt wdii Morthen Skøttes gaardh, sammeledis oc opbødtt Per Willumssen, byffogett, hues anpartt hannem paa kong. mtr. wegne wdii samme gaardh kundne tillffalle, paa for^{ne} Morthens hustrvs wegne, oc war theris
10 første tingh.

(2. tingh.)

Item opbødtt Seuern Munch the husz oc eyedom, szom Mesther Iacop købte aff hannem, war hans andnitt tingh.

15

(Kirstyne Tiik.)

Item samme dagh witnede Asgudt Mickelssen oc Niels Stryghere mett wdstrachte arme oc oprackte fingre, bedindis thennem saa santt Gudt hielpe, att the hørde, att Kirstyne Tiik wdii syn liffs
20 leuendis frii welmacht, før hun lagdis paa syn soote sengh, sameledis oc paa then tiidt gaff syn gaardh oc grundh till S. Oluffs kircke her samme steds, dogh widt saadanne wilkaardh, att kircke werghe schulle ladhe henne begraffue [94v] erliighen wdii for^{ne} S. Oluffs kircke, ladhe mett the store klocker ringhe for hendne
25 oc skolemester mett syne peblinghe gaa for hendne, huilkett effther hendis begieringh skeett er.

(Spørszmaall.)

Item giorde Per Willumssen spørszmaall om then quinde, Morthen
30 Skøtte hagde, om thett war hans echte hustrv, huor then meenighe borghere gaffue for suar, sameledis oc salighe Morthen Skøttes arffuinghe, att thet war thennem alle well witterliggt, att samme quindne war y sandhed Morthens echte hustrv.

35 Mondaghen nest ephther s. Lucie [14. dec.].

Neruerindis burgemester Szander, Hans Dauitzszen, Asgudt Mickelssen, Henrich Monsen, Seuern Munch, raadmendtt, Per Willumssen, byffogett.

⟨Om then dreng, som bleff myrdh.⟩

Samme dagh gaff Truidt Suenssen aff Holm, Wrams sogn y Skaane, høyeligen for Gudtt oc all werdhen klaffue paa then drengs dødtt, szom her bleff ynkeligen myrdh wdii then baandgarns boodtt
 5 hosz Neste beck, Gudt hans szuell benaadhe, oc war han for Gudz skyldh begierindis, att han motte faa szamme dreng offuer till Skaane mett sigh ther att ladhe hannem begraffue hoosz slecht oc wener.

Item giorde han syn forplicingh y then meenighe mandh ahøere,
 10 att han wille were kong. mts. fagedz frii hemell oc gaa emellum saghen oc hannem, huo effter thenne dagh will tale ther paa.

⟨2. tingh.⟩

Opbødtt Anders Lauritzssen then iordh, Per Skonningh paa boer
 15 paa Kaghehaallmen, war hans andnit tingh.

⟨1. tingh.⟩

Item opbødt Henrich Møllebech then Andriis Hoffmandz iordh nest optill Pouel Mynteres gaardh nordhen nest Lauritz Hoffmandz, hans broders, gaardh, war hans første tingh.
 20

[95r]

⟨Tings widne.⟩

Paa huilken forplicingh for^{ne} Truidt Suensen aff Holm oc thett forlufft, han war begierindis att motte faae samme liigh mett sigh
 25 offuer till Skaane, war kong. mts. byffogett begierindis att motte faa beskreffuet wnder eeth tings widne, tha wdtmeltis tessze effter^{ne} 16 mendh: Mattis Perssen, Mons Skomager, Iørghen Skomager, Erich Munch, Frantz Perssen, Iens Kraagemager, Lasz Eszbernssen, Henrich Møllebech, Andris Saxsen, Anders Lauritzsen, Lasz Olssen, Dauidt Corneye, Hans Pouelsen, Iørghen Guldsmitt, Hans Persen Skomager, Claus Iench, huilke wdtginghe y be
 raadtt oc siidhen welberodde yghen ingkomme, siighendis paa theris gode tro, szuell oc sandninghen, att the wdii dagh haffue hørtt for^{ne} Truidt begieredhe att motte faa forlufft att offuerfføre
 35 samme liigh mett szeg offuer till Skaane, sammeledis oc forplictede szigh y then meenighe mandhs ahøre, att han will være kong. mts. fogetz frii, fuldkommeligh hemell, gongendis emellum hanum oc alle, huo ther paa effther thenne dagh tale will.

(Om oldengiældh.)

Item bliffue the, szom staa yghen mett wedhepeninge oc oldhen-
giældh, attuaritt aff kong. mts. byffogett louliigen, att the schulle
5 stille Morthen till fridz inghen iull nest kommindis wnder theris
faldzmaall.

(1. tingh.)

Opbødtt Iacob Skingherø then hans gaardh, han self wdii boor,
sameledis then bygningh, szom ligger nedher paa gadhen tuert
10 offuer fra S. Nicolai klosther, oc tilkommer hans hustrv, war hans
første tingh.

Samme dagh skøtte Asgudt Mickellssen, fuldmechtigh fra Her
liep y Eszierom, alle the iordher oc eyendome, han hagde her y
Helszinghør liggendis, oc till burgemester, raadt her samme steds
15 oc theris effterkommere att schulle nydhe effter hans breff, han
ther paa hagde, till euerdeligh eyedom, skøditt stadttffeste Niels
Schreddere, Mattis Perssen oc Hans Schønningh.

[95v] Item samme dagh skøtte byes kemmenær Henrich Monssen
20 fra Helszinghør by oc till Herluff Trolle, hans hustrv oc arffuinge
till euerdeligh eyedom att skulle nydhe, brughe oc beholle thett
støcke iordh liggendis paa Saandhen nordhen nest op till then hans
hawe, szom han tilfforn køffte aff byen, skøditt stadffeste Mattis
Perssen, Anders Lauritzsen, Iens Saxssen.

25 (1 tønde øll.)

(Panth.)

Item opbødtt Per Willumssen eett føye beinnike, han haffuer y
pantt aff Dorothea Iudhekone oc war hans første tingh.
30

(Akalldh.)

Item samme dagh gaff Mesther Iacop Bardskerre, fuldmechtigh,
Henrich Monssen, raadtmadh, eet fullt oc fast akall paa Per Hans-
zens wegne, att skulle han oc hans arffinge wære quitt, frii oc
35 kraffueszløsz for Karine Anders Nielszes y Ganløsze oc hendis
arffuinge for altt salighe Oluff Bryggeres effterladendis goodz,
søloff, pendinge, klædher oc altt andnitt, inthet wndhertagett.

Onsdagen nest for circumsicionis domini [30. dec.].

Neruærindis burgemesther, raadh, byffogett oc nogne aff meenig-
 heedhen, szom war *Mattis Perssen*, *Frantz Baghere*, *Hans Schon-*
 ningh, *Lasz Huidh*, *Rasmus Baghere*, *Mattis Kraaghemager*, *An-*
 5 *driis Koorne*, *lille Hans Dauitzssen*, *Per Boossen*, *Iens Kraaghe-*
magere mett manghe flere borghere her samme stedz.

(*Andres Baghere* oc *Greers* hans swendh.)

Samme dagh anklagedhe *Anders Baghere* paa *Greers*, szom tiennte
 10 *hanum*, for eeth wolldzwerck, han giorde wdii hansz eget husz,
 slo oc drogh *hanum* y hans haar oc reeff hans klædher sønder,
 sammeledis brødh kraaghen fra hans stue dørr, mett thett skæll
 han wiillde sla *hanum*, huilkitt for^{ne} *Greers* icke kundne benechte
 eller wndskyllitt sigh y noghen maadhe anderledis, endh han
 15 sagde, att hans skrøbelige hoffuitt giorde *hanum* thett oc hans øll,
 szom han drack, samme tiidtt *gerningen* skeedhe, szom war paa
 iwle affthen.

[96r] Endh siidhen sagde for^{ne} *Greers*, att han hagde icke giortt
Anders skadhe till een alb., end dogh saadan obenbare gierningh
 20 with hans egett kundschaft war bewiizliigh.

Samme dagh anklagede *Gundner Bagge Rasmus Kjøghe*, hiemme
 wdii *Kjøghe*, for han hagde støtt hans hustrv, saa att hun aff
 samme slau oc stødtt laa hun weedtt senghen, for huilken sagh
 25 for^{ne} *Rasmus* sette borghen for 20 gyllden, hans forloffuere
Anders Korne oc *Hans Iørghenssen*.

Om oxsekiødh.

Item begierede *Anders Lauritzsen* oc *lille Hans Dauitzsen* att maae
 30 forlufft att selge pundh oxsze kiødh for 7 d., tha wntis thennem
 samme tiidtt forloff att maae selge, om thett ware ther gott fore,
 pundet till 7 d. aff stoll øxszen eller kornffede øxszen oc icke
 andnit sultiidtt oxsekiødh eller kokiødtt, huilkett the schulle selghe
 pundnitt till 6 d. Dogh hues the slachtete, schulle the først, før
 35 endh the saalde nogitt ther aff, ladhe thet beszee, oc wor ther till
 skickitt att schulle haffue opszeende *Asgudt Mickellssen* oc *Per*
Willumssen.

Die sabbato ante fæstum epyphanie domini [2. jan.].

Samme dagh sette Anders Lauritzsen borghen, for han beffandz y wlydelsze emodtt thett forlufft vt supra, szom slagterne tilfforn war wnth, oc the icke willde tilszige Asgudtt oc Per Willumssen, 5 hans forloffuere war Hans Olssen for 10 daler, sammeledis Willum Nacht, hans forloffuer Willum Sommer, tesligist Hans Dauitsen per eo Hans Rubbertzssen, thi att for^{ne} Hans war icke y by, ther thennem wntis samme forlufft, oc han wiste ther inthet aff.

10 [96v]

1552.

Første søgneting prisce virginis dagh [18. jan.].

Neruærindis burgemestere, raadh, kong. mtt. byffogett oc meenighe borgere till tinghe.

- 15 Samme dagh skøtte Khristiern Blancke fra szegh oc syne arffuinge then hans iordh, liggendis tuertt offuer fra burgemester Sandners gaarth kallith Spiigerne, oc till Iens Moensen, borgere her samme steds, hans hustrv oc theris arffuinge till euerdeligh eye, eye skulindis. Skøditt stadffeste Mattis Perssen, Andris Saxsen oc Hans 20 Skoningh. Skøditt anammet hans brodher Henrich Monsen paa hans wegne y hans frauerellsze.
(1 tøn^{de} øll, then kom till fergewaschen 1552.)

(Lauritz Maaers schøde.)

- 25 Item samme dagh skøtte Lasz Huiidtt fra sigh oc syne arffuinge then hans iordh oc grundh, liggendis paa mellum gadhen vesthen nest op till Anders Piiffuers gaardh, till Lasz Maar, hans hustrv oc theris arffuinge till euerdeligh eye. Skøditt stadffeste Erich Munch, Hans Gregurssen oc Dauidt Corneye.
30 (1 tøn^{de} øll, hun kom till fergewaschen.)

- Item samme tiidtt skøtte burgemesther Christiern Persen fra sigh oc syne arffuinge then hans gaardh oc grundh, liggendis her y Helszinghøer emellum Iens Andersen till Lyngh hans gaardh oc 35 Frantz Bagheres gaardh, till Andbiørn Suenssen, hans hustrv oc theris arffuinge till euerdeligh eye. Skøditt stadffeste Niels Schreddere, Anders Lauritzsen oc Mattis Kroghemager.
(1 tøn^{de} øll, then kom till fergewaschen 1552.)

⟨2. tingh.⟩

Item opbødtt Henrich Møllebech Anders Hoffmandz iordh, liggendis emellum Hans Dauitzsens gaardh oc Pouel Mynteres gaardh, oc war hans andnit tingh.

5

[97r]

⟨Om skow.⟩

Item samme dagh gaffs aluerliighen tilkiendne om thet affsnidt, som fandz wdii skoffuen hoosz thett tømmer, szom hiøggis wd till the steenkar hoosz ferghewaszen, att almuen skulle aldelis wære
10 thett wbearith, wdhen the haffuith met mindne, szaa framptt att the icke wille lidhe ther skade offuer.

⟨Om byredreng.⟩

Item om byredreng, att huer schall haffue syne atuarith, att the
15 icke skulle klynghe greene nedher y skoffuen mett nogne reeff eller hugge wskellighen, huor thet findis her effther, schall hans hosbondne staa till rette for saadan gierningh.

⟨Caryne schipper Søffryns.⟩

20 Samme dagh war Caryne schipper Søffryns wdii rette, laa for hendne hues staalne kaasther hun stollith hagde, som war een kædell, hørde Elszebe Iens Gregursszens till, oc eett knippe hør, hun staal fra Pether Schreddere løuerdaghen nest for iule dagh, huilkett hun obenbare y then meenighe mandz ahøre nu bekende
25 oc bestood att haffue stollith oc icke kundne y noghen maade wndskulle sigh.

⟨M. Henrich Bardskerre.⟩

Samme dagh war Mesther Henrich Bardskerre tilltalitt aff kong.
30 mtrs. byffogeth for wlydelsze, att noghen tiidt forleedhen, ther M. Bertill bleff hengdt, wiillde han icke tilstedhe, men forbødt, att hans suendh motte hielpe att opreysze stiien wdhe hoosz galyen, huor fore the andre borghere fandz oc samme tiidt for saadan orsaghe wlydighe.

35 [97v] Tha bleff wdttuisdt aff tinghe tissze effther^{ne} 16 mendh ther om att schulle wdtgaa, sigendis ther paa, hues the kunde keysze oc kendne hans skyldh, oc brøde findis, szom vaar Pouel Teglmester, Iost Grønningh, Daudid Corneyge, Iørghen Skomager,

Hans Skonningh, Iep Schreddere, Iens Kroghemager, Iørghen
 Guldsmidt, *Mattis Krogemager*, Niels Schreddere, Oluff Bødkere,
 Willum Thomessen, Hans Gregoriussen, Mons Skomager, Willum
 Sommer oc Christoffer Schreddere, huilke for^{ne} welberodde yghen
 5 ingkomme siighendis, att for^{ne} M. Henrich haffuer icke hollitt syn
 borghere eedtt, han suorith haffde, men haffuer skickitt szigh
 ther wdii szom een wlydigh mandh, tha badt Morthen *Persen*,
 s<1>otzfogett, hannem quitt paa then tiidtt.

10 (Caryne schipper Søffryns.)

Item giordis spørzmaall till schipper Søffren, om han willde selff
 giøre bøn for hans hustrv, huor till han suarede ney, att han wiillde
 thet icke giøre.

Item war manghe erlighe dannequinder, szom wor Gertridt Oluff
 15 Saxszens, Marine Mickels, Karine Lasz Huiidz, Iehanne Albritz,
 Elsze Anders Saxsens, Marine Pouels, Lizabeth Hans Pouelszens
 met mange fleere dannequinder nu neruærindis, szom gjorde bøn
 for Carine Schipper Seueryns, tha først bleff før wdtwiist hendis
 hosbondne met Hans Hoffman, Lasz Huid, *Mattis Persen* oc for^{ne}
 20 quinder till sogneherren Her Peder om eeth gott raadtt hoosz
 hanum.

[98r] Tha for Gutz skylldh, for^{ne} dannequinders oc then meenighe
 mandz ydmyge bøn bleff hun benaaditt, dog weth saadanne for-
 plictingh, szom hendis hosbondne selffuilligen indgick paa hendis
 25 wegne, att huor szom for^{ne} Karyne bleffue effther thenne dagh
 paaffundhen mett saadant tiuffuerii, will han icke dølgitt met
 hende, men wære then første hendne anklage, huor icke saa
 skeedhe, will han wnder samme forplichtingh wære oc staa y
 hendis stedtt.

30

(Iost Grønningis witesbyrdh.)

Item Iost Grønningh wor fremeskitt weth syn helgens eedh, att
 han y sandhed bestaa oc bekiende willde om the 4 szwyn, szom
 han noghen tiidt forleedhen købte aff Ieppe y Kiistrup, huilkett
 35 for^{ne} Iost mett wdtstracht arm oc oprackte fingre weedh helghens
 eedh widnede, att the første 2 swyn han køffte, thet eene wor rødt
 belltidt, thet andnitt suortbeltidt, the andre 2, han siidhen køffte,

eet aff *thennem* war røtt, *thet* andnit graatt, oc alle 4 waare galtt-
 swin oc alle eensz mercke, *thet* bestoodt oc *Per Willumssen*.
 Item sagde *Anders Lauritzsen*, han war *met* att løffte *thennem* aff
 wognen, 2 suin, the waare galtt suin, *thet* witnede han weedt
 5 helgens eedh.

(1. tingh.)

Item opbødt *Iens Monssen Schomager* hans hawe iordh, liggendis
 tuertt offuer fra *Reynholt*, hans første tingh.
 10

(Kirckwerge.)

Item klagede kirckwerge, sammeledis *Mattis Perssen*, paa *thennem*,
 som staa yghen mett kirckens oc *Hellighestus* iordhskylld, att
 the then wille lade fremkome inghen søndagh nest *kommindis*.
 15

(Inobedientia taxatur.)

Sette *Reynholt* borghen, att *han* schulle stille kemmenær till fridz
 paa fredagh nest *kommindis* wnder 20 daler forliiszningh, fideius-
 sores *Henrich Møllebech* oc *Iørghen Keyszer*.
 20

[98v] Tisse twendne breffwe ære retteligen wdtcopieerith ordh fra
 ordh aff *theris* rette originali, som her effther følger.
 Wennligh helszen altiiddt forszendtt *met* *Gudt*, kiere *Pedher*,
 giiffuer iegh eder wenliigen tillkiendne, att tyffue stolle migh fra
 25 4 skøne swin well feedhe, nu wdii løwerdags war fiorthen daghe,
 tha møtte 2 mendh een aff *closther*s bøndner paa weyen till *Hel-*
szinghøer oc hagde 2 swyn att aghe, saadanne 2, szom myne ware,
 oc bønderne hanum møtte, the kende myne swyn, the wiillde gierne
 talitt mett hanum, men han wiilde icke tøffue, thett eene war eeth
 30 graatt szoswyn 3 aar gamillt, thett andnitt wor brun pletthet,
 merckitt vor 2 riist wdii thett høyre øre oc eet riist y thett wenstre.
 Kiere *Pedher*, kundne *thet* spørgis wdtt, huem saadanne 2 swyn
 købte, *thet* kundne gaffne kloster 4 studhe eller meere, wisselige
 komme the hiiddt till byen. Kiere *Peder*, huor y haffue migh behoff,
 35 skulle y altiiddt findne migh. Her mett ether *Gudt* beffaliindis.
Schreffuit y *Tinckerup sancti Clæmitz* dagh [23. nov.] 1551.

Matt Schriiffuere.

Thett andnit breffwes copye.

Wenligh helszen altiitd forszendtt *met* Gudt, kiere Pedher, sagde
 thenne breffuiszere Willum Anderssen for mig, atti wore begeren-
 dis att vide hans naffn, som ieg haffuer mistancke till for myne
 5 suin, thett er Ieppe aff Kystrop, klosters bonde, ieg antuordet
 hannem samme suin att see till gode oc betallede hannem ther
 fore epter hans vilge, then dag hand sette mine drengsteffne,
 atthe skulde hente suinen hiem, tha var hand vthi Helsingjor oc
 solde [99r] suin, same Ieppe sagde for en aff hans venner, huem
 10 the suin kofffthe aff hannem, oc mannen haffuer forglemd naffnet,
 han vid icke rettere, en thett var Symen Pryttz, hand fick 4 m. for
 thet ene suin oc saa meget tytzstøll, som hand gad druckit, thette
 haffuer ieg spurtt, sidenn ieg screff ether till aff then mandt, som
 Ieppe aff Kystrop selffuer sagdit fore. Kiere Peder, kunde thett
 15 gaffne closter, thett sae ieg gierne. Her met ether Gud befallindis.
 Screffuit vthi Tyncke(rup) torsdaghenn effter sancti Andreæ dag
 [3. dec.] 1551.

Matts Iuuerszen.

20 Huilke tuendne copyer eller theris rette originalia ware Per Wil-
 lumsszen, her samme steds byffogett, tilskreffuet oc findis til-
 stædhe wdii byes gemme, oc for^{ne} Ieppe formedelst hederligh
 mandz her abbith Pedhers bøn och schriiffuels foruerffuitt hoosz
 burgemester oc raadh att maae fonghe wdtopiieerith wnder byes
 25 secreeth, oc war samme her abbitz schriiffuelsze for samme Ieppe
 Per Willumssen tillskreffuet.

[99v] Tiisdagen nest epther s. Prisce virginis dagh [19. jan.].

Nerwærindis Christiern Pedherszen, Szandher Leyel, burgemesther,
 30 Hans Dauitzssen, Henrich Moonssen, raadttmendh, Per Willum-
 ssen, byffogett, Niels Schreddere, Mattis Perssen, Pouell Tegl-
 mesther, Lasz Huiidh oc Iørghen Guldsmidtt, borgere her samme
 steds.

35 (Iorde maall.)

Bleff samme dagh erliigh, welbyrdigh mandz oc strengh riddhers
 Her Claus Biilldes iordh maaldtt, huilken ligger nordhen nest Erich
 Suenssens gaardh, syndhen nest Raszmus Ienssens gaardh, szom

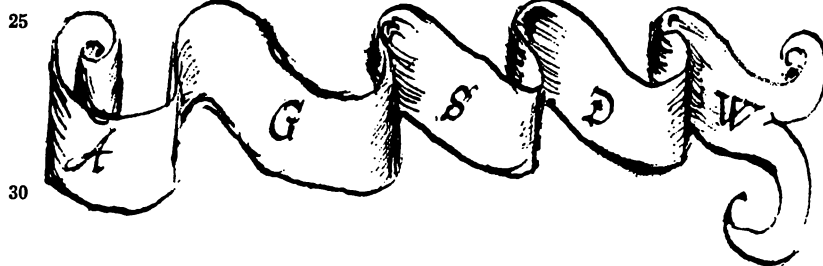
han nu wdii boer, oc er samme Her Clauszes iordh y syn lenghdt
 streckendis sigh aff østher y westher trydzsindztue tree alne eet
 quarteer mindne, bredden aff synder y norr wdtt till gadhen er
 szøtthen alne eet quarteer mindne, bredden wdii then vestre endne
 5 oppe y gaarindh er sexthen alne.

Item samme tiidt bleff Willum Thomesszens iordh maaltt, huilken
 iords friiheedtt oc bygningh han køffte aff Per Iudhe Wognmandh
 liggendis emellum Iens Andersens gaardh oc Hans Pederszens
 10 Skomageres gaardh, huilken er syn lengdt streckendis aff synder
 y nør trysindztue een alen, bredden her wdtt till gadhen er halff-
 tolfte alen, bredden y then nørre ændne oppe y gaarindh er
 elluffue alne.

15 Bwrgemesthers iordh wæderit.

Item samme dagh bleff then hawe iordh fritt wurdtt aff for^{ne}
 dannemendh burgemesther Sandher till for tiuge mårch dansche,
 huilken han købte aff byen liggendis wdhe paa Sandnen nordhen
 nest op till erligh, welbyrdigh mandz Hærloff Trolles hawe, syn-
 20 dhen nest op till then iordh, Daidt Corneyge haffuer aff byen,
 huilken for^{ne} burgemesthers iord maall findis om beskeedtt paa
 thet siette bladtt till baghe y samme baagh.

(The xx mårch forlagde han till the steenkar hosz fergewaszen.)

[100r] Item samme dagh bleff Daidt Corneyge wntt aff burge-
 35 mester oc raadh, neruærindis for^{ne} dannemendh aff menigheeden,
 eet støcke hawe iordh liggendis nordhen nest op till burgemesthers
 Sandhers iordh, som han købte aff byen, oc er y syn lengdt aff
 østher y wester fiire sindz tiue alne, bredden aff synder y nør er
 t(r)ettue alne, wnder saadanne forordh, att han schall, naar huz

er indhegnit, haffue hendne quitt oc frii forudhen noghen aarligh affgiffit wdii siu aar, siidhen schall han giiffue ther aff till landgilde hueritt aar fiire schillinghe dansche eller oc wære hendhe tha nest for eett skelligt køff.

5

S. Vincentii martiris dagh [22. jan.] wdii Per Willumszens stue.
(Sagheffalldh forwisset.)

Samme dagh opffeste Reynholt, for hues wlydelsze han beffandz wdii, som war, han gick offuer hørigh mett syn byskatt eet heelt
10 aar omkringh oc wiillde icke wdttgiiffue hannem, oc schall giiffue 1 tønde torsk till Roschylde markitt nest kommindis, hans forloffuer war Hans Olssen.

Item Hans Rubbertsen indffeste for 30 s. for thett sagheffalldh, han war fallen fore anno 1551 s. Fabiani et Sebastiani dagh [20.
15 jan.], oc schall thennem wdttgiiffue till fastelaun nest kommindis, hans forloffuere Per Willumsen.

(Willwm Nacht.)

Item samme tiidtt indffeste Willum Nacht for samme wlydellsze
20 vt supra for 30 s., bleff stille staaindis, thii han fortalde segh emodh kong. mtt. byffogett, sagde han hannem obenbare till, att hannem icke maa noghen tiidtt skee low eller rett, oc klaffuede sigh rettløssz oc sagde, att the dannemendh, burgemester oc raad, motte giøre, huad the wille, huor fore han sette borghen, fideius-
25 szores Hans Lou oc Niels Iørghensen.

Item Gydhe Seuern Sznidkeres indffeste, att skulle giiffue 30
(s.) for samme sagheffalldh till fastelaffn, forloffuere Hans Dauitzsen.

[100v] Item indffeste oc Anders Lauritzsen for 2 ganghe 30 s. for
30 samme sagheffalldh vt supra till fastelaun.

Item sameledis ingffeste Elne Iacop Skingeres oc for 30 s. till fastelaun att wdttgiiffue.

Tiisdaghen nest epther s. Pauli conuersionis dagh [26. jan.].
35 Neruærindis erligh, welburdigh mandh Iacob Brockenhusz, burgemesther, raadh oc meste parthen aff meenighedhen.

(Om grawer paa kirckegaarindh.)

Samme dagh aluerliighen beffalde for^{ne} Iacob Brockenhusz, att huem wdii blandtt borgherne haffuer theris slecht eller wenner begraffne paa kirckegaarindh, att the skulle ladhe graffuerne
 5 ieffne oc slet giøre, sammeledis att kircke werghe skulle haffue fliittigh opseende ther till, att saa skeer effther thenne dagh.

(Skolemesther forplichtingh.)

Same dagh wor skolemesther tiltalith Mattis Troelssen aff for^{ne}
 10 Iacob Brockenhusz, for hues forszømselze han bekiende att wære fallen wdii oc tilfforn war tillgiffuitt oc forlatt, oc meente nu att wære yghen fallen fore, huorffore for^{ne} Iacob begieritt wille anamme hannem fenchlich till Roschyllde, tha giorde han syn forplichningh for for^{ne} Iacob, the dannemendh, burgemesther oc raadh,
 15 att inghen brøst wdii samme hans beffalning schall findis mett hannem effther thenne dagh, dogh wedt saadane forordh oc willkaar, att ther som saadant findis met hanum her effter, schall kong. mttis. byffogitt her samme steds taghe hannem oc føre hannem fenchlich till for^{ne} Iacob till Roskylldde.
 20 [101r] Tha for Gudz skylldh, burgemesther, raadz oc meenigheedhens, nu tilstædhe, ydmyge bøn bleff han benaaditt wnder saadan forplichtingh, som før er rørdtt.

(Caryne Geertz skwdzmaall.)

25 War oc szamme dagh fremme for erligh, welburdigh mandh Iacob Brockenhusz, begierindis aff hanum, att han paa hendis wegne wille giøre spørszmaall till burgemesther, raadh oc meenigheedhen, nu tilstædhe, om hendis leffuitt oc omgenghe, huor till alle gaffue for suar, att ingen hagde wæarith y noghen omgenghe
 30 mett hendne, huor with the kundne orszaghe eller giiffue hendne noghen skylld etc.
 Besynderligh giorde for^{ne} Iacob spørszmaall, først till wor kiere burgemester Szander, hues hanum witterliggt wor om hendne, formanindis hanum, att han thet y sandhed bestaa oc bekiendne
 35 wiillde, huor till for^{ne} burgemester suarede, effter thii y haffue migh saa høveliighen formanith, kand iegh icke andnit ey heller maa andnit end altid bestaa sandhed.
 Szaa szigendis, att for^{ne} Karyne war y ordh noghen tiidt forleedhen

for een karll skulle haffue beliggitt hendne with naffn Arent, for huilken snack, ther *thet* berøcktedis, een andhen karll aff Dockum bleff slaghen for saadan hendis gernings skyllth, huor om findis wiidhere beskeedtt her tillfforn y samme baagh antegnitt, 5 oc then meenighe mand bestoodt, att saadant ordh stooth oc end nu staar om hendne, indtill hun legger sigh fra, effter szom wor Szielandz low wdwiiszser.

[101v]   Vigilia purificacionis [1. feb.].

10 Neruærindis Christiern Perssen, Sander Leyell, burgemesther, Hans Dauitzsen, Asgudt Mickellssen, Seueryn Munch, raadtmenndh, mett meenighe mandh.

⟨Tings widne.⟩

- 15 Item samme dagh fick Per Willumssen eet tings wittne paa schipper Seueryns hustrv wdii saa maadhe, att tissze effter^{ne} 16 mendh effter theris beraad welberaadde yghen ingkomme alle sandregtelighen sagde, att the haffue szeet oc hørtt, att for^{ne} schipper Seueryns hustrv stooth her y rette, met hues stollne kosther hun oc 20 bestoodtt aabenbare att haffue stollitt, szom wor een kædell fra Elszebe Iens Gregursen oc eett knippe hørr fra Pether Szuider, huor for hun først faltt paa syne knæ begieritt, att hendis hosbondne for Gudz skyllth willde benaade hendne, effter han først hagde benaaitt hendne, frem stooth manghe erlige dannequinder 25 giorde bøn for hendne, att konghens fogitt for Gudz skyllth willde benaade hendne, huilkett oc for Gudz skyllth oc the dannequinders met then meenighe mandz ydmyge bøn bleff hun benaaditt wnder saadan wilkaar vt supra. The 16 mendh war Hans Hoffmand, Pouel Teglmester, Niels Schreddere, Hans Schonningh, Willum 30 Szommer, Iørghen Skomager, Iens Kroghemager, Iens [102r] Otzningh, Iens Saxsen, Lasz Bentzsen, Iens Klausen, Lasz Huiidh, Mattis Perssen, Erich Munch, Per Boosen och Christoffer Schreddere.
- 35 Samme dagh giorde Iens Saxsen forbudh paa Christoffer Hoffmandz iordh, att skødhe schulle icke gaa, før for^{ne} Christoffers brodher Lauritz Hoffmandh kommer hiem.

(Forligelse.)

Item szamme dagh wolldgaffs then sagh, szom wor emellum Wil-
lum Thomessen oc Gundnel Dags oc hannem, ingh paa tissze
effther^{ne} dannemendh, wdii hues maade the ther wdii gøringis
5 eller ladindis wordher, schall bliffue wryggeliighen giortt oc laditt,
huor paa the gaffue theris hender fra thennem paa baade siidher,
Willum paa Niels Schreddere oc Hans Hoffmandh, Gundnilldh
paa Lassz Huiid, Matts Perssen.

10 (Per Staffenssen.)

Item sagde Per Staffenssen, att han haffuer wæritt her y byen
boindis mandh wdii 40 aar oc hannem aldrigh saadan skadhe wor
paa kommen, szom nu skeedt war, att kong. mts. tollsaltt bleff
bortte, sagde han szegh end nu inghen skyllth att haffue ther
15 wdii, end dogh att wittne war emodtt hanum, oc findis ther om
beskeedtt torszdaghen nest s. Calixti pape [15. okt.] 1551, for
huilken skadhe han nu giorde widt syn handtastingh till kong.
mts. fogett syn forplictningh att wille forliighe seegh mett høy-
bemellte hans naadis tolldschriiffuere.

20

(Karyne Geertz.)

Item war y dagh Per Willumssens første kalld oc tiltall till Anders
Gellerman oc Iost Grønningh for thet løffte, the staa y for Carine
Geertz beskeedtt ther om vt supra.

25

(3. tingh.)

Item opbødt Anders Lauritzssen then iordh paa Kagheholmen,
szom Lasz Schreddere paa boodhe, war hans 3. tingh.

30 (Pedher Willwmszens skwdzmaall.)

Item skødt Per Willumssen sitt skudtzmaall, huorlundne han
hagde hafftt syn omgengelse, oc bewiist [102v] szegh wdii szyn
beffalningh, huor till then meeniighe mandh gaffue for suar, først
alle betackindis hannem kierligen oc gierne, sammeledis siighendis
35 eendregteliighen, att han haffuer wæritt oc skikitt szegh y samme
syn beffalningh oc wæriith theris byffogett szom een erligh chris-
sthen dannemandh, om huilkett the sagde szegh att wille giiffue
hanum eett tingswitne, naar han paa esker.

⟨Burgemesthers skwdzmaall.⟩

Item samme dagh skødt oc burgemester Szandher sitt skudzmaall, szom han oc tillforn giortt haffuer, huor lundne han segh skickett haffuer, siidhen oc før han kom till byes beffalningh, om han
5 emodtt noghen hagde brugett wolld, wlow eller wrett, willede han wære offuerbudigh att pleye huer skell oc rett, huem hannem wdii saa maadhe hagde for rette at beszøghe.

Besynderligen war, att Niels Søffrensens hustrv Margretthe hagde wnøtteliighen laditt syn ordh staa om hanum, szaa sziighendis,
10 att huilken for^{ne} burgemesther aleene will wære biistandich wdii retthen, hannem skeer well rett, oc huo hanum will haffue rett forhollith, bleffue oc forhollitt.

Huor till først the erliighe wiisze, welfforstandige mend, burgemesther oc raadtt, for^{ne} burgemesters mettbrodre indhen raadh,
15 ther nest then gantske menigheetd gaffue for suar, att huem hannem saadantt hagde paasagd, haffue sagdtt hannem wsant paa, oc alle betackede hannem *kierligen* oc *ydmigeligen* for allt gott, han stedtzsze thenne fattige meenighed tillwentt, oc megthen tynghe och beswæringh thennem altiidt affuendtt. Beskeedtt om samme
20 skudzmaall findis tillforn y samme baagh, mondaghen nest for Wocem iocunditatis [27. april] anno 1551.

[103r]

⟨Samme dagh.⟩

Neruærindis Christiern Perssen, burghemester, Asgudtt Mickelsen,
25 Per Willumssen, Iens Saxszen, Iens Klaussen, Niels Schreddere oc Frantz Baghere.

Iordemaall.

Bleff Anbiørn Suenssens iordh maalldh, liggendis emellum erligh,
30 welburdigh mandz Iens Andherszens till Lyngby hans gaardh oc Frantz Baghers gaardh, huilken gaard oc grundh han køffte aff for^{ne} Christiern Pedherssen, huilken er y syn lengdt aff synder y nør firesindz tiue alne eet quartheer, breddhen wdt till Steengadhen streckindis sygh aff østher y westher er halfftrettindne
35 alen 2 fingers bredtt, oc schall wære frii tillgangh till brøndhen emellum for^{ne} Iens Anderszens gaardh oc for^{ne} Andbiørns gaardh, fra huilken brøn er breddhen emodt Frantz Baghers gaardh

tretthen alne eet quartheer, breddhen neder y gaarindh er 12 alne eet quartheer.

Item wdii stollgaarindh, szom hører till szamme gaardh, er lengdhen streckindis szegh aff østher y wester nædhen for Frantz Bagers oc
 5 Niels Schredders gaardh indtill Karine Geertz gaardh er 24 alne eet quartheer, bredden aff syndner y nørr er fiorthen alne eeth quartheer.

(Same tiidh oc nerwærindis vt supra.)

10 Bleff oc then iordh maalldh, szom Iens Klausen y leye haffuer aff burgemester oc raadh, oc han tillforn gaff Her Iep leye wdaff, fordum capellann till Roszenkrantz altere wdii S. Oluffs kirke, her samme stedz liggendis syndhen nædhen fore then hans gaardh, han nu wdii boer, nordhen nest op till Niels Schredderes strand-
 15 gaardh, huilken iordt er y syn lengdtt aff østher y wæster 35 alne eet quartheer mindne, bredden aff synder y nørr er 20½ alne.

20

[103v] Sammeledis oc samme tiidt bleff samtøcktt, att alle the, szom haffue baandgarn, schulle forsamlis paa raadhuszitt, naar 12 slaer, oc ther wdii burgemesters oc raadz neruærellsze forhanle
 25 then eene mett then andhen, att then, szom icke partt tilfforn hagde, motte oc haffue then eene mett then andhen fordeell.

(Copa eller extrachtt.)

Een cotype aff then breff, som burgemestere oc raadh
 30 schreffue Iehan Gwldsmidt till.

Vennliigh, kerliigh helszen nu oc altiiddt forszendtt *met* wor herre, kiere Iehan, besynderliigh godhe wen, tacke wii eder gierne for altt gott, huilkett wii samptliigen oc huer besynderliighen gierne forskylle wille, *met* hues y wor macht oc ringhe formue wære
 35 kandh, kiere Iehan, giffue wii eder wenligen tilkiendne, att wii effter eders schriffteligh begieringh, huor y aff ossz war begierindis, att wii willedde wdkiessze dannemendh her samme stedz, szom wiillde werdeere then husz oc iordh, szom tilhørde saliighe

Gertriidt Mesther Fredericks, huilkitt wii oc saa giortt haffue, oc war tha neruerindis Christiern Pedherssen, burgemester, Asgudtt Mickellssen, Seuern Munch, raadtmendh, Peder Willumsen, byffogett, Niels Schreddere, Mattis Perssen, Seuern Muerre mett
 5 fleere the agteste borghere her samme steds. Tha haffue the effter theris godhe skiell all beleylighed betrachthet oc offuerweyett, thett werderitt for mett thet gamle husz, ther paa samme iordh fandz, thii thet er icke megitt dueliigtt, for halffandnit hundrith
 10 march danske effther sitt yderste skellighe werdh, szom the wille wære ansuarindis, thi thet er icke meere werdh, kiere Iehan, hues wii noghen stedtt kundne noghen stedtt edher eller noghen edhers mettburgere till willge, schulle y altiidt findne oss tesz willighe, szom ossz bør emodtt wore godhe wenner oc tro naboer. Her mett edher Gudtt beffalindis. Ex Helszinghøer then 11. martii anno
 15 domini 1552.

Burgemestere oc raadhmendh y Helszinghøer.

Hues for^{ne} Iehans schriffteiiigh begieringh findis till stedhe wdii byes giemme oc foruaringh.

20

[104r] Anno 1552 torsdaghen nest s. Mathie [3. mars].

Neruærindis Seuern Munch, kemmenær, wdii Per Willumszens byffogedhens stue, war oc samme tiidtt hoosz Moghens Skomaghere, Iørghen Skomagere, Niels Iørghenssen oc Frantz Pedher-
 25 sen.

Samme tiidtt war wdii retthe Iørghen Holst, fødd y Flenszborgh, Niels Iudhe oc Hans Bentzssen, skomagersuenne, for hues wqwædhens ordh the wdii theris druckenschaff lode wnøttighen falle
 30 emodtt Frantz Degn, borghere her same steds, wdii saa maadhe effther skellighe widnesbyrdh, szom war Moghens Skomaghere oc Frantz Perssen, att the kalledhe hanum een hesteflottere etc., huilke theris ord wnøtteliighen wdii theris wanwittighed framffördhe the nu y dagh seluilliighen bekiende oc bestoode att haffue
 35 wdii theris ølssmaall fremffördtt oc kundne szigh icke y noghen maadhe haffue thennem wndskyllitt eller beuize, men kiendnis thennem skylliighe, huorffore thennem retthen effter wor byes priuilegie fandttz thennem gantske offuermectigh oc strengh.

Tha for Gudz skylldh begierede the naadhe oc icke att *thennem* wedherffaris skulle, effter szom retthen strengthedhe, først aff for^{ne} Frantz Deegn *sammeledis* bekiende, att hues the wdii saa maadhe sagdtt hagde, widhe the inghen skell till, thii att the wiste inthet
 5 andnitt mett *hannem*, endh szom the wiidhe maa mett een erligh mandh., oc han for Gudz skylldh oc dannemendz bøn gaff *thennem* samme sagh till, dogh wnder saadanne wilkaar, att han motte saadan theris selfuillige bekiendellsze faa beskreffuet, beseglldtt wnder dannemendz indszegle, for huilken sagh huer *thennem*
 10 bøtte emodtt k. mtt. oc byen 1 daler, huo her emodtt gjør paa noghen sziidhe, wære orbodhemaall hyn andhet emod.

[104v]

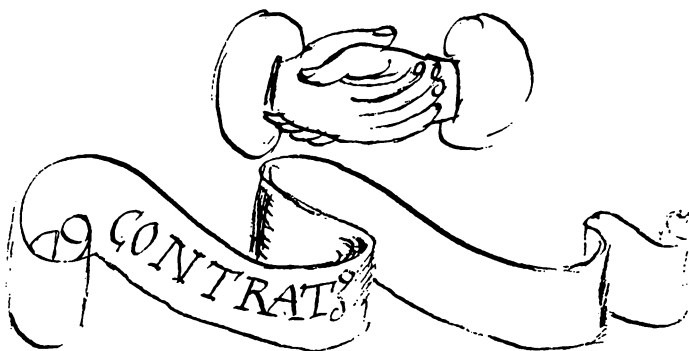
1552.

Prima die mensis Aprilis.

15 Neruerindis burgemesther Christiern, Asgudt Mickellszen, Henrich Mhoenssen, Seueryn Munch, raadhmendh, Per Willumsen, byffogett.

(Blasius, Gert Pottemagers forligningsmaall.)

- 20 Samme dagh wor Blaszius oc Gerth Pottemager wdii rette, først Blaszius giiffuendis klageliigh tillkende, att for^{ne} Geerth gaff hans hustrv noghen skendzord, huilkett han icke sagde ney fore, att han io hagde kallitt hende een hoore oc een trollkone oc icke wiste skell till.
- 25 Sammeledis klaghedhe Geerth, att for^{ne} Blaszius hustrv hagde kallitt *hannem* een skalck oc een tiuff, tha tillstede kong. mtt. byffogitt, att the motte forligis, dogh wnder saadanne forordh, att huilken aff *thennem* først opbrydher saadant emodh huer andhen, oc er skellig bewiisz om then, ther skylld haffuer, skall
 30 bødhe 10 daler till konghen oc byen.

[105r] Mondagen nest ephther fleske søndagh [29. feb.].

Neruærindis Christiern *Persen*, Szander *Leyell*, burgemester, Hans *Dauidzssen*, *Asgudt Mickellssen*, *Seueryn Munch*, raadmendh, *Peder Willumssen*, byffogett, oc then meenighe mandh till tinghe.

5

⟨Andriis Kamper.⟩

Samme dagh bestoodtt *Frantz Baghere*, *Niels Søffrenssen* oc *Iens Monssen Skomaghere*, att *Anders Kamper* wdii syn liiffs wellmacht gaff thennem myndigh beffalningh att schulle skødhe till
 10 tinghe fra hannem oc hans arffuinge then hans anpartt wdii *Per Thuesszens* gaardh, szom for^{ne} *Per Thuessen* kœffte aff hanum, oc kiendis ther ffore att haffue opbaarith fullest betalningh ther fore effter syn nøyafftige willge.

15

⟨1. tingh.⟩

Huilken for^{ne} anpartt for eett tuiffuellszmaall, om thett tillfforn icke wor opbuditt, bleff y dagh opbuditt till tinge oc wor thett første tingh.

20

⟨Skolemesthers beffalningh.⟩

Item samtœctis aff then meenighe mandh, att huilke smaa drenghe icke gaa till skoole oc gaa om kringh by effter *Gudz almessze*, schall skolemester haffue tesz mactt att ladhe draghe thennem y skole oc straffe thennem.

25

⟨Willwm Nacht.⟩

Skwdzmaall.

Giorde *Per Willumssen* spørszmaall till meenighe almue, om ther war noghen, szom haffuer hørtt eller spurtt, att han haffuer aff
 30 noghen tagitt penninge, gunst eller gaffue, for han skulle scicke noghen rett, eller for han skulle fraholle noghen retthen, huor till then meenighe mandh suaredhe alle eendregteliigh ney, att thet icke er skeedtt, huilkett *Willum Nacht* hagde sagdtt hannem paa løgnachteliigen, huorffore effter byes priuilegier fandz hannem
 35 retthen gantske strength. Tha for *Gudz* skylld oc dannemendz bøn, szom war *Hans Hoffmandh*, *Niels Schreddere*, *Lasz Huiid*, *Per Boossen* met flere, gaff *Per Willumssen* hanum syn sagh, till hues han hagde fortørnith hannem.

(2. tiltaell.)

Item war andnitt tiltall till *Anders Gellerman* oc *Iost Grønningh* oc *thet* forlufft, the staa wdii for *Caryne Geertz*.

5 [105v] (Hans Gregwrssen, raadhemesther.)

Item *samme* dagh bleff *Hans Gregoriussen* raadhemester, oc bleff then meenighe mandh attuarith, att the schulle anszee hanum for *samme* beffalningh.

10 (Fergemendh.)

Item gaff *Per Willumssen* thennem, szom pleye att offuer *føre* till *Helsingborgh*, att the effther thenne dagh inghen taghe ingh att *føre* offuer, mett *mindre* the siighe hanum till, wedt *theris* halszes oc *theris* booszloodz fortabellsze.

15

(Andhen attwarsell.)

Sammeledis gaff oc burgemesther *Szandher* aluorligen tillkiendne, att naar som *samme* ferghemendh taghe nogne indh paa hyn siidhe, schulle the *først* giiffue *Thønnes*, byffogedhen, till kiendne, er
20 icke han till *stædhe*, skulle the gaa till burgemesther, weedtt saadan straff vt supra.

(Skwdzmaall.)

Item *samme* dagh skødt wnghe *Iørghen* *Guldsmidtt* sitt skæll oc
25 skudzmaall for then meenighe mandh oc fick gott skudzmaall.

Iacob Bekeries.

Samme dagh tiltalede *Per Willumssen* hanum, hui han drogh her fra byen wdii besetningh, huor *føre* han icke kundne wndskylle
30 szegh.

Item giordhe *Per Willumssen* bewiiszligtt mett dannemendh, szom war *Sandher Mickellssen* oc *Willum Szommer*, att han hagde icke steffndtt for^{ne} *Iacop* paa burgemesters wegne, men aleneste for thett woldh, att han rymbde aff beszettningh.

35 Item beplichtett for^{ne} *Iacob* szegh, att huor szom burgemesther *met* skelliigh bewiisz kand bewiiszligtt giøre inghen then dagh, szom han haffuer stundnit hanum, att han haffuer noghen stedtt fortalith hanum, ænthen indhen eller wdhen landhs, will han staa

burgemester till rette och wnder samme forplightingh wære een tyff.

[106r] Item for Gudz skyllth oc dannemendz bøn gaff burgemester Sander for^{ne} Iacob dagh oc stundh, paa hues han hannem
5 skyllich er, try aar, oc samme daghen schall begyndis om Helligh Treffolldigheedz markit her y byen nu nest kommindis.

Aske onsdagh [2. mars].

Nerwærendis Christiern Pedherszen, burgemesther, Hans Dautz-
10 szen, Asgudt Mickellszen, Seuern Munck, raadhmendh, Per Willumssen, byffogett, mett een stoer partt aff meenigheedhen.

Bleff samme dagh effther kong. mttis. breffs lyellsze the fattighe folck forhollitt hans naadis beffalningh, offuer seeth huem y saa
15 maadhe widtorffuindis ware oc indffødde her y byen, sammeledis oc fremmede, fødde wdhen byes, tessze effter^{ne} bleffue foruiste først Christiern Scholapper, wdhen aleeniste han maa gaa till Slottet, Iens Lantes hustrves modher, Wallther Schotte oc hans hustrv, Ingher Biies, een mandh hiemme y Hallandh, Mickell
20 Piiffuers hustrv, Oluff Glødt maa bliiffue till paaske, Iørghen then blindne mandh, Ingher Suenske, Goriuss szøn, med mindre han will forffølge scholen.

Samme dagh bleff Lydke byes ferghe fra sagdt for hans forszø-
25 melsze skyllth, sammeledis szetthe han borghen for samme sagh, att han skall oc mødhe y retthe, naar paa eskis, for hues tilltall burghemester oc raad kundne haffue hannem tilltallitt, for hues forszø melsze paa fære war, sammeledis for then skadhe oc forargellsze paa samme byes ferghe fandz nu thenne dagh, han sleppte
30 hendne, hans forloffuere wor Hans Skonningh, Hans Gregursen.

[106v]

1552.

Then 7. dagh martii.

Nerwærendis Christiern Perssen, Szander Leyell, burgemester, Hans
35 Dautzsen, Asgudt Mickellssen, Seuern Munch, raadtmendh, Per Willumssen, byffogett, mett then meenighe mandh till tinghe.

(2. tingh.)

Item opbødttz then partt y Per Thuesszens gaardh, szom Pedher
køffte aff Andriis Kamper, war hans andnit tingh.

5

(Willwm Matzsen.)

(Refellitur manifeste.)

War Willum Matzssen, Geertt Ienszens bondne aff Torup, till
tinghe mett hans hosbondis breff, oc beffandz wtii szamme breff,
att for^{ne} Willum haffuer førdtt løgn for syn hosbondne, thett be-
10 wiistis hanum offuer, thii ther rørdis wdii samme schriffuelsze,
att her wor noghen arffuedeell hannem tilffallen paa hans hustrves
wegne, huilket hannem forhiøltz fore, huilkett han icke kundne
giøre bewiiszligtt, besynderliighen meente han then iordh lig-
gendis paa Swdhere gadhen, om huilken er thennem gonghen een
15 dom emellum.

(Erick Mwnck. Tings widne.)

Item hues arffuedeell hannem kand mett rette tillfalle effter
salighe Erick Muncks hustrv, Gudt hendis sziehl naadhe, tha stoo^{dt}
20 han her till tinghe oc wor offuer budigh oc giøre hannem fullest,
effter szom low oc rett wdtkreffuer, ther som for^{ne} Willum willde
giiffue hanum foruaringh yghen for fødde oc wffødde, huor paa
att for^{ne} Erich war eett tings wittne begierindis beskreffuet wnder
dannemendz indzegle, huilkett burgemester oc raadh mett then
25 meenighe mandh samtøckte gierne att wille giiffue hannem.

(Christiern Iwdhe.)

Item Christiern Iudhe tiltaledis aff burgemester, raadh oc by-
ffogettz for wlydellsze, han brughedhe emodh byffogedhen y Hel-
30 szingborgh wdii saa maadhe, att han wiillde icke offuerfføre kong.
mtts. budh oc tiennere. [107r] Tha for Gudz oc dannemendz bøn
skyld bleff hannem szamme sagh, szom war Pouell Teglmester,
Hans Hoffmand, Niels Schreddere, Lasz Huiid oc Erich Munch,
dog wnder saadanne wilkaar, att saadan wlydighed schall icke be-
35 ffindis mett hannem een andhen gangh.

(2. tingh.)

Item opbødt Gertriddt Oluff Saxszens 1 kædell hørde Iacob Skinghere till, war hendis andnit tingh, oc hun hagde y pantt.

- 5 Samme dagh skøtte Per Willumssen, haffuindis fulldh macht aff Anders Københaffn, tømmandh, fra hannem oc hans arffuinge oc till Marine Bischof thet husz oc bygningh, hun køffte aff for^{ne} Anders, liggendis emellum Knud Bødkers gaardh oc Arilldh Refflagers bodhet, till hendne oc hendis arffuinge. Skøditt stadffeste
- 10 Mattis Persszen, Erich Munch oc Lasz Huiidh.
(1 tønde øll.)

(Kirstyne Tikr hwsz oc iordh.)

- Item Kirstyne Tiiks arffuinghe, Willum Ienssen y Wtyby oc Truels
- 15 Knudzszzen aff Wiighen, ware her y dagh till tinghe oc ther obenbare for then meenighe mandh samtøckte selffuilligen, att hues hendis husz oc iordh, hun wdii syn liiffs welmacht hun gaff till kircken widt saadhan willkordh, szom tilfforn findis antegnett ipso die s. Andree apostoli [30. nov.], thett haffue for^{ne} arffuinge
- 20 oc huer for szegh met wdtstrack arm oc oprackte hendher stadffeste oc samtøckte att schulle bliiffue wryggeligh till for^(ne) S. Oluffs kirke wdhen noghen paa tall aff thennem eller theris arffuinge till euigh tiidt.

- 25 [107v] (Wurdnings mendh.)

Samme dagh bleff wdmeltt aff tinghe tissze effther^{ne} 16 mendh att schulle weerdeere salighe Mester Cortz dotthers, Gertridz Mester Fredericks, husz, gaardh oc grundh effther theris godhe skell, szom war Hans Dauitzsen, Seueryn Munch, raadmendh, Pouel Teglmesther, Niels Schreddere, Lasz Huidt, Mattis Pederssen, Anders Lauritzsen, Iens Klausen, Frantz Baghere, Erich Munch, Iesper Muerre, Mattis Lauritzsen, Anders Koorne, Markur Iørghensen, Hans Ollsen oc Oluff Bødkere, wurdhe hendne for 220 march.

- 35 (Per Staffenszen war bewisz emodh.)

Seueryn Munch, Raszmas Baghere oc Iens Bysuendh bestoode wedt theris helghens eedtt, att the ware mett att opdraghe burghemesthers Sanders baadh, szom bleff borthe then natt, Per Staffen-

ssen waghede, for huilkett *Peder* tilfforn negtede, oc wedt skelligh bewiisz bleff drewen till een løgnere y meenighe mandz ahøre.

(Rasmws Koengh.)

5 Rasmus Koongh war oc tiltalitt for wlyelsze, att han offuerfførde weyffarindis folck wdhen byffogedhens mindne emodtt kong. mttis breffs lyellsze, huilkett indne hiøllt, att saadant folck skulle wiisze theris paszboertt, besynderliighen førde han een baadh fulldh folck neer emodtt Kullen nordhen for Helszingborgh, huor fore han
10 sette borghen, att huorszom thett kandh findis bewiiszliigh, att han førde noghen skalcke eller forrædhere offuer eller then, som haffuer giortt nogitt skalckhed, skulle han staa till rette fore hans forloffuere *Anders Korne* oc *Mattis Lauritzsen* wnder 40 daler.

15

[108r] Torsdaghen nest dominicam Inuocauit [10. marts].

Neruærindis Christiern *Perssen*, burgemesther, *Seueryn Munch*, raadtm(a)ndh, *Per Willumssen*, byffogett, *Niels Schreddere*, *Mattis Perssen*, *Seueryn Muerre*, *Lasz Huiidh*, *Erich Munch*, *Iens Klausen*,

20 *Markur Iørghenssen*, *Per Rugh* oc *Oluff Schriffuere*.

(Wurdning.)

Bleff szamme dagh then iordh, szom saliiighe Mesther *Coortz dotther Gertridt Mesther Fredericks* husz oc iordh, wurdh, lig-
25 gendis tuertt offuer fra burgemesther *Szandher Leyells* gaardh, szom han nu wdii boer, effther att for^{ne} dannemendh haffue nu yder meere betrachtett oc offuerweytt for^{ne} husz oc iordh oc thetz beleylighed endh tillfforn, tha bleff thet wurdh effter theris godhe skæll for halffandnitt hundritt march danske, ther mett then
30 andhen wurdniigh wære dødtt oc machtløs, aldelis till inthet giortt.

Then otthende dagh in Martio.

Neruærindis Christiern *Pedherszen*, *Szander Leyell*, burgemesther,
35 *Hans Dauitzsen*, *Asgudt Mickellssen*, *Seueryn Munch*, raadhmendh, *Per Willumssen*, byffogett, *Mattis Pedherszen*, *Christiern Blancke*, borghere her samme steds, oc *Mattis Huidh* y *Ludtzhøw*.

⟨Erick Mwnck oc hans hustrves arffuinge.⟩

Bleff szamme dagh saadan wenligh handell oc contractt giørtt wdii Erich Munks stue emellum for^{ne} Erich oc hans salighe hustrves Lwtzes arffuinghe, Clemitt Perssen y Wdttzolltt oc Willum Mattz-
 5 sen wdii Torup wdii saa maadhe, att effter longsam handell mett tiltaell oc giensuar thennem emellum, att the eskede oc begieredhe aff Erich 40 march, huilke 40 march Erich wedttoh att wille gooduilligen wdrette.

Huilke for^{ne} 40 march for^{ne} Erich nu y dagh fornøffuedhe thennem
 10 mett sølff, peninge oc andhen ware, szom the nøffuedis mett paa baadhe siidher, betackindis Erich for goodttwilligh betalningh y alle maadhe, huor paa the baadhe for^{ne} Clæmith oc Willum gaffue Mattis Persen, burghere her samme stedt, fuld macht att schulle giuffue for^{ne} Erich eeth fulltt oc fast aakalldh oc all andhen for-
 15 uaringh till tinghe, szom thett sigh burdhe, att han [108v] schulle wære frii, quitt oc kraffueszløsz for thennem och theris arffuinghe, fødde oc wfødde, for^{ne} Erich oc hans arffuinghe for alle effther thenne dagh, for^{ne} Erich om samme arffuedeell y saa maadhe agther att beszøghe, gongindis emellum for^{ne} Erich oc thenum.
 20 Sammeledis kiendis att wære effter theris nøyafftiighe willge fullest giorde oc betallitt for samme arffuedeell, husz, iordh, boo oc booskaff, rørindis oc wrørindis, inthet wndertagitt.

⟨Om hans tienstepiighe.⟩

30 Sammeledis gaff burgemesther Sander tillkiendne wdii for^{ne} danne- mendz nerwærelse oc ahøre effther hans kiere hustrves oc fleere godhe dannequinders widneszbyrdh, Anne Asgudhs etc., att salighe Lutze Erich Muncks gaff syn tienniste piighe Ellyne Andhers dotther for all wellwillig tienniste, hun hendne tesz emellum, men
 35 hun laa paa syn szotte sengh, oc thette hendne strenghelliighen till myndede y for^{ne} dannequinders oc manghe fleres ahøre eett par engelske klædher, kiortell oc kaabe, een good oppredd sengh mett een nest, the bæste dyner, hendis brudhe særck, een dugh oc eett

handklædhe, huilkitt, szom forskreffuet staar, for^{ne} Erich oc for^{ne} hendis slecht Clæmith oc Willum samptliigen oc huer for szegh selffuilligen samtøckte oc stadffeste att schulle wære oc bliffue wryggeliighen.

5

[109r]   Dominica (vti vocant) Letare [27. *marts*].

Nerwærindis Seweryn Munch, raadmandh, Iens Klaussen, Pedher Booszen, Iens Saxszen, Pouel Teglmesther, Klaus Iench oc Oluff Atzerszen.

10

(Om byes ferghe.)

Bleeff samme dagh ridtskaffwen till byes ferghe werdeeritt aff for^{ne} dannemendh.

Først bleeff seglitt wurdtt for sex *march*, item tøwith werdeeritt
15 for fiire *march*, item her wdtoffuer haffuer for^{ne} dannemendh
sagdt szaa ther paa effther theris godhe skæll, att Lydke schall
giøre skødt, hallsz, aarer oc stagher saa godhe, som han anammedhe
mett ferghen.

Item om opstaaindne tackell bleff szaa om sagdt, att ther mett
20 motte bliiffue staaindis, szom thet nu er.

Item her om saadan beslutningh, att ther som for^{ne} Lydke icke
will nøgis mett thendne wurdningh, szom forskreffuet staar, tha
schall han anamme samme ridzschaff till segh oc fly andhen ridtz-
schaff wdii stædhen, saa goodtt szom han anammedhe met szamme
25 ny ferghe.

Bleeff ferghebaadhen wurth.

Nerwærindis Lasz Huiidh, Iens Klausen, Lasz Esbernsen, Per Hoff-
mandh oc Claus Iench.

30 Bleff szamme dagh baadhen, szom the finghe aff Lydke, wædeeritt
for 15 *march* mett then ridzschaff, szom nu till hannem waar.

[109v]   Onsdaghen nest dominicam Letare [30. *marts*].

Neruerindis Christiern Pedherszen, burgemesther, Hans Dauitz-
35 szen, Asgudt Mickelsszen, Henrich Moenssen oc Seuern Munch,
raadmendh.

Samme dagh war Lydtke Fergemandh for the dannemendh, burgemester oc raadh, tilltalith, om hues yghen stoodh aff then leye, han schulle wdttgiiffue aarligen aff then ny ferghe, oc beffandz samme tiidt effter hans registhers lyelsze att haffue betallitt till
 5 burghemesther Szander paa byes wegne 81 march dansche, oc hagde tha førdh samme ferghe paa tridyde aar, bleff han samme tiidt for Gudz skylldh benaaditt, effter han szigh beklagedhe icke att kundne formaa att betalle, oc han szeg wdii saa maadhe hagde forszømitt oc icke wiste, hues leye eller aarligh affgiifft, han skulle
 10 giiffue aff samme ny byes ferghe, oc brugitt hendne saa langh tiidt, forplichtedhe han szigh att wille giiffue byen 40 march till tuendne tiidher, helffthen till pingis dagh nest kommindis oc then andhen helffthen till s. Hans dagh mittszommer [24. juni] ther nest epter. Hans forloffuere ære Lasz Huiidt, Hans Schonningh
 15 oc Hans Gregoriusszen till y morghen affthen. Herfforudhen er wndertagitt then andhen gamle fergis affgiifft, huor om Lydke haffuer sitt skudzmaall om att schulle haffue wdrettitt till burgemester Sander effther hans baags lyellsze, oc siigher att haffue alltt betallitt.

20

Fredaghen nest for Iudica [1. april].

Neruærindis burgemester Christhiern Perssen, Asgudt Mickelssen, Seueryn Munch, raadtmendh, Per Willumssen, byffogit. Samme dagh bleff thett for^{ne} Lydke tillsagdt paa burgemesthere
 25 oc raadz wegne aff byes kemmener Hans Dautzssen, att hues reghenschaff thennem stoodtt emellum paa byes wegne, schall wære aldelis effther thenne dagh affregnitt effter then naadeligh anseentt, the for Gudz skylldh haffue hanum mett benaaditt, besynderlig for then gamle fergis affgiifft vt supra, ther mett han
 30 effter thenne dagh wære quitt oc kraffueszløsz. Datum vti superius.

[110r]

Samme dagh.

Wdii S. Olai kircke her samme stedz leyde schipper Seueryn byes ferghe aff burgemesther oc raadh, dogh with saadanne forordh
 35 oc wilkoordh, att han schall selff holle een leye karll stedze paa sin eghen bekostningh till løn oc wnderhollingh till madh oc øll, ther emodtt schall byen wdii liighe maadhe holde oc een karll, szom schall følgher hannem, oc emodt hans eghen perszoen schall

ferghen wdii szegh selff wære regnitt, dogh affregnitt all wmkaast, løn, madt oc øll, siidhen schiff^{tis}, helffthen till byen, helffthen till for^{ne} schipper Seuern.

5 Om hendnis ridzscaff.

Item om then ridzscaff nu er ther till, oc han nu mett hendne anam^{medhe}, wndhentagett ackerne, schall for^{ne} schipper Seuern anamme till szegh helffthen, oc helffthen schall regnis till byen, effther szom samme ridzskaff nu er werderitt, priori folio ther om
10 beskeedtt etc.

Item oc hues ydhermeere ridzskaff effther thenne dagh giøris behoff till samme ferghe att ladhe bekaaste, schall byen kaaste helffthen oc for^{ne} schipper Seuern helffthen.

Item er oc saa samtøckt om ackerne, att ther szom nogit aff then-
15 nem formedelst Gudz windh oc werligh bleffue borte, schall for^{ne} schipper Seuern betallitt helffthen, effther szom the ære wærdeeritt for.

[110v]

1552.

20 Prima die mensis aprilis [1. april].

Neruerindis wdii Per Willumssen, byffogedhens, stue erliigh, welburdigh mandh Niels Andhersen till Lyngby gaardh, Asgudtt Mickelssen, Per Willumssen, Pedher Hanssen, Niels Schreddere, Andriis Korne oc Rasmus Lawintzffare, borghere y Malmøø.

25

(Notandum.)

Samme dagh hagde forbemelte Niels Andherssen Kirstyne Henrich Kroghemaghers her samme stæds tilltallitt, om hues witterliigh gielldh hun kendis hannem aff retthe gielldskylligh att wære,
30 szom szezgh beløff 10½ daler, huor om hun segh bekiende formedelst hendis armodz trangh icke att kundne affstedtt komme eller formaa att betalle.

Tha effther hendis armodtt wdii saa maadhe først anszeett, for Gudz skyldh benaadhe for^{ne} Niels Anderssen hendne oc for for^{ne}
35 dannemendz bøn att wiillde wndne oc giffue naadhelighen till szaa megitt aff samme gielldh, szaa han icke meere er nu aff hendne begierindis end sex daler, huilke for^{ne} sex daler han gaff hendne dagh oc tiidt paa, som effther følger, att hues hun trøste

szigh affstedtt komme att betalle inghen dagh eett aar beregnitt fra *thette* aar datum 1552, oc hues rest wdii ghen bliiffuer staaindis, oc hun icke kan formaa eller affstedtt komme att betalle inghen for^{ne} tiidtt, schall hun wdhen all hinder, gienszigelsze eller
 5 retthergangh y noghen maadhe wedt *thet* effter følgende aars datum fra *thenne* dagh beregnit 2 aar till godhe redhe betalle oc wdrette, *ther* offuer for saadan naadelig anszeentt betackede for^{ne} Kirstyne oc for^{ne} dannemendh bemellte Niels Andherszen gierne.

10 [111r] Samme dagh.

Hagde Niels Schreddere, *her samme* steds borghere, wdii rette kallitt Rasmus Køghe, huilken hagde sigh till sagdt oc forhyrdtt for een styremandh paa for^{ne} Niels Schredderes skiiff, oc effter han hagde opbaaritt nogen aff syn stedde løn oc icke giorde
 15 hanum fullest fore, huilkitt for^{ne} Rasmus han oc bekiende att haffue opbaaritt, oc siidhen wdhen for^{ne} Niels mindne eller forluft gaff segh wdii een andhen mandz tienniste with naffn Rasmus Lawindsffare, borgere y Malmøø, *ther* offuer hagde laditt noghen wnøttughe ordh fallith om for^{de} Niels, huilkitt for^{de} Rasmus
 20 oc kiendis att haffue wskell wdii, oc for saadan hans miszgerningh, han hagde sigh wdii forseett mett ordh oc gierningher, bedis han oc begieredhe naadhe for Gudz skylld, att hannem effter retthen skulle icke wedherffaris.

Tha først for Gudz oc for^{ne} erligh, welburdig mandz Niels Anderszens vt supra adnotatum in precedentii folio cum ceteris benaadede for^{ne} Niels Schreddere hanum, att han schall till godhe redhe wdhen all hinder, retthergangh eller gienszigelsze till ste. Hans dagh mittszommer [24. juni] nest kommindis halff siuunde march danske, han aff hans hyre opbaarit haffuer, hans forloffuere er
 30 Andriis Koorne. Oc bekende for^{ne} Rasmus, att for^{ne} Niels hagde bewiist stoor welgierningh emodt hannem wdii saa maadhe, betackindis hannem *kierligen* oc gierne, *ther* offuer sigh forplichthett att wille oc schulle y alle maadhe ladhe segh beffindne emodt for^{ne} Niels oc hans folck eller tiennere indhen eller wdhen landz,
 35 ehuor the hinandhen offuerkommindis worder, bewiiszendis alltt gott, huor andnitt beffindis, skall samme sagh wære for^{ne} Rasmus offuen staaindis.

[111v] Onsdaghen for dominicam vti vocant
palmarum [6. april].
(Marine Rheymers.)

Neruerindis Christoffer Schreddere, Oluff Attzerszen Fogedhe-
5 suendh, Oluff Schriiffuere oc Hans Weddher.

Bleff thett klædhe kallitt kemmerlyn beszeett oc maltt, szom
hendne war pantszett aff Hans Ardens aff Rodzstock for 4 march,
war 5 alne breth 1 quarther mindne 1½ aln bredd, bleff hendne
till werdeerith for samme 4 march, han hendne skylligh er.

10

15

(Sworen trygdh.)

Item samme dagh gaff Claus Lauritzzen aff Malmø effther then
fullemacht, han hagde aff Her Aruidh Ihonsen aff Warbiergh,
20 Pether Pottbacker aff Enchuszen, hannem oc hans arffuinge, een
full, fast trygdt oc orffeyde mett Andbiørn Suensen, her samme
steds, hannem til suore paa wortt raadhusz, szom thett segh burdhe,
for for^{ne} her Aruidz søn Suendh, som for^{de} schipper Peter løb y
senck paa for^{ne} Claus Lauritzzens skudhe, som laa for Ellekiille,
25 wfforuarindhnis om natte tiidhe, oc kendis, att the haffue op-
baaritt fullest betalingh for samme Suendz dødtt, huilken trygdt
oc orffeyde the nu hanum suorit haffue wdii saa maadhe, att
effter thenne dagh schall (aldrig) argis, arghe ladis for samme
Suendz dødtt aff thennem, noghen hans slect eller wenner, lønlige
30 eller aabenbare, mett ordh eller gerninger, indhen eller wdhen landz,
enthen paa fædherne eller møderne siidhe, fødde eller wffødde,
me(n) schall wære oc bliffue een endeligh, ewigh forliigt oc
aftalen sagh y alle maadhe.

Neruerindis samme tiidtt Sander Leyell, burgemesthere, Hans
35 Dauitzsen, Henrich Monssen, raadmendh, Per Willumsen, by-
ffogett, Dauit Corney, M. Iacop Bardskerre, M. Henrich Bard-
skærre, Frantz Kandnestøffuer, Hans Gregurssen, Anders Geller-
man met mange fleere.

[112r]   (Bwrgemesthers fiskewandh.)

Item gaff burgemesther Sandher om hans fiskedamme till kiendne, att huer borghere wille haffue thennem liggendis y fredtt wrorde wedtt een kerligh atuarszell.

5

(Iost Grøning, Andris Gellermann.)

Samme dagh bestoodtt Iost Grøningh oc Anders Gellermannh, att ther the ginghe y løffte for Karine Geertz, loffuedhe hun oc tillsagde thennem att wille holle thennem wdhen all skadhe.

10 Item bestoodtt Pether Hollender oc Hans Falckeffenger theris løffte, the stodhe wdii for Arentt, icke att wære forhanlitt till een ændeligh ændne hoosz Per Willumsszen.

(Pantt.)

15 Item opbødtz een kædell, Gertridt Oluff Saxszens haffuer, hører Iacop Skinghere till, 1. tingh.

(3. tingh.)

Item opbødz then anpartt y Kirstine Per Thuesszens gaardh, war 3.
20 tingh.

Ieg Aruidtt Ienssen, sogne herre wdii Ny Wardbiergh, kiendnis oc giør witttherliigtt *met thette* mitt obne breff, att ieg haffuer fuldmyndigh oc fulldmechtigh giortt thenne breffuiszeere Claus
25 Lauritzsen att tale then schipper till, ther løb hans skiff y senck for Ellekiille oc drenckte ther myn fattige szøn for een fulldh mandz dødth, att migh skee noghen hugsualellsze for myn stoore sorgh oc bedrøffuelsze, szom han haffuer kommitt migh fattige
30 giifftigt hiertte, oc for for^{ne} drength oc myn szøn opbære oc anamme, hues deell migh bør for saadan wchristeligh gerningh, at saa y sandhed er, till ydermeere wittneszburdh tha trækker ieg mitt signeeth nædhen paa thette mitt obne breff. Giiffuit wdii Warbiergh fredagen nest effther s. Andree apostoli dagh [4. dec.]
35 1551.

Det bekender yeg Klas Larinsen mæt myn egen hand sodent bref at wær læst tel tyng oc so ordlødends, som for skrewet stor.

5

[112v] Torsdaghen for Maria [7. april].
Neruærindis Morthen Perssen, szlotz fogett, Niels Schreddere,
Willum Szommer oc Iens Saxsen.

- 10 Samme dagh wittenede oc bekiende widt helghen eedh schipper
Mattis, kallitt danske Mattis, aff Strolsundh, att then tiidt han
segilde mett Hans Friis ibidem, oc ther the segilde her fra, komme
ieffne Teglgaarindh her for byen, war ther een andhen kall inghe
mett thennem, heedt oc Hans Friisz, han begynte att sighe till
15 for^{ne} Mattis, huor er thin slechtingh Erich, suarede Mattis, att
han war till Albrith Schredderes y Helszinghøer, tha sagde samme
Hans Friisz: wære ieg szom Albrith, iegh skulle foriaghe then
skalck oc then hoore, Albritz hustrv, szom han ligger mett y
hoorerii for hundrit tusindh dieffle, thii ieg weedt ther skell till
20 oc will beuuiszett, thet hørde schipperen Hans Friis paa.

Mondaghen nest dominicam Maria [11. april].

- Neruærindis Christiern Perssen, Sandher Leyell, burgemesther,
Hans Dauitzsen, Asgudt Mickelsen, Henrich Monsen, Seuern
25 Munch, raadtmenh, oc Per Willumssen, byffogett.

- Samme dagh skøtte Henrich Møllebeck mett fulld macht, som her
y dag lestis till tinghe, fra Anders Hoffmandhs oc hans arffuinge
then hans iordh oc grundh her y byen liggendis, westhen op till
30 Pouil Myntheres gaardh oc nordhen nest op till Lauritz Hoffmandz
gaardh, hans brodhers, oc till for^{ne} syn brodher Lauritz oc hans
arffuinge till euerdeligh eye. Skøditt stadffeste Mattis Perssen,
Andhers Lauritzsen oc Hans Schønningh.
(1 tønde øll, hon kom till brokaren.)

35

[113r] (Skødhe.)

Samme dagh skøtte Asgudt Mickelssen fra Her Iep Mickelssen all
hans husz, rente oc eyedomme, han hagde her y byen, till burge-

mester oc raadtt till euerdeliig eyedom. Skøditt stadffeste Mattis Lauritzsen, Marcur Iørghensen oc Lauritz Hoffmand.

Same dagh.

5 (Rasmus Helltt.)

Bleff Rasmus Ionssen Helt, fødd paa Hettlandh, rett, huilken bekende aabenbare paa bytingett att haffue wæriith mett att myrde een karl y Norge with naffn Iens Plow, sagde han segh att haffue een stolbroder mett y samme gerningh nhemlich Niels Wendell-
 10 gaardh, szom haffuer een modherbroder y Kiøghe with naffn Hans Schreddere, toghe the fra for^{de} Iens Plow 120 daler oc 7 støcker guldh, huilke penninge hagde staaitt y Berghen, siidhen Stii Bagge leeffde, oc schulle han førddt thennem till Torckill Bagge y Mandael, oc the schiiffte emellum thennem, siidhen the hagde slagett
 15 hannem yhiell, saa førde the hannem wdt y haffuit, bundne een steen om halszen, senchte hanum, for huilken misgerningh, moordh oc raaff for^{ne} Rasmusz plicht oc dom war att skulle leggis paa steyle och hiull.

(M. Christiern.)

20 Item samme dagh gaff M. Christiern Perssen, canich y Lundh, perszonligh paa wortt raadhusz Lauritz Hoffmandh fuldmacht att loubiude till tinghe then hans gaardh, han fick aff Hans Hoffmandh.

25 [113v] Item giorde burgemesther Szander een kyndegh atuarszell till tinghe, att inghen schulle sette noghen garn eller brughe noghen fiskerii wdii hans fiske damme, klaffuendis, att han fundnitt garn ther wdii.

(3. tingh.)

30 Item loodt Gertridt Oluff Saxszens opbiudhe een kædell, hørde Iacop Skingere till, hun hagde y paanth.

(3. tingh.)

Item opbødt Kirstyne Per Thuessens thett støcke iordh, hendis
 35 hosbondne køffte aff Andris Camper oc war thett 3. tingh.

Mondag nest Cantate [16. maj].

Neruærindis Christiern Perssen, burgemesther, Hans Dauitzssen,

Seueryn Munch, raadtmenh, *Per Willumssen*, byffogett, Hans Schonningh, *Willum Thomessen* oc *Anbiørn Suenssen*.

⟨Iørghen Ionszen, Henrich Speckman.⟩

- 5 Samme dagh waar Iørghen Ihonssen aff Warbiergh oc schipper Hans Bagge, som tilfforn førde hans schiiff, y rette mett Henrich Spechman aff Hamborgh tiltalede, om hues wmkaast oc skadhe the formedelst for^{ne} Henrichs skyllth finghe oc liitt haffue. Tha effther theris selffuillighe forplichingh paa baadhe siidher fandz
10 Henrich for rette att skulle oprette hannem all skadhe oc wmkost.

Dominica Wocem Iocunditatis [22. maj].

- Neruerindis Christiern Pedhersen, burgemesther, Henrich Moensen, Seueryn Munch, raadtmenh, *Per Willumssen*, byffogett, oc
15 aff meenigheedhen Niels Schreddere, Iens Klaussen, Albrith Schreddere, Iens Klaussen, Saxsze, Henrich Pouellssen, Mons Skomaghere, *Willum Szommer*, *Mattis Lauritzssen*, Oluff Helyessen, Iens Anderssen, wnghe Iørghen Guldsmit, Frantz Baghere, *Mattis Kraaghemager* oc *Willum Thomessen*.

20

⟨Om forprangh y Helszingborgh.⟩

⟨Niels Kock, Lydke Fergeman.⟩

- Samme dagh lesdis burgemesthers, raadz oc byffogedhens breff, *Per Willumsen* tilskreffuet, huilkett indnehøltt klagsmaal paa the
25 quinder, [114r] szom pleye att fare tiidt om torgdagh, riiffue op oc opkøffue, hues faltt kommer, borgere till fortreedt oc forffangh, besynderliigh war Niels Kock forrette, thii att han hagde sin hustru ther offuer y gaardh foranghen, war oc Maryne Lydkes ther offuer, oc hagde Niels szamme tiidt sitt skudzmaall, saa att
30 han icke wdhen forwædzlitt eett tru fisk mett een aff borgerne for nogitt smør.

- Bleff thenum oc forlest then pene oc straff, szom findis antegnît wdii myn første baagh anno 1546 fredaghen nest for pingis dagh [11. juni], samtøckt oc wedttagitt, wdii huilken wedhertegtt for^{ne}
35 Niels Kock fandz att haffue wæritt mett att samtøcke met 26 mendh till segh.

Tha giorde kong. mts. byffogett her samme steds ⟨spørszmaall⟩ till then almuen aff menigheedhen nu war tillstædhe, huad heller

the samtøcke wiillde, hues tillfforn samtøckt war aff the 27 danne-
mendh, wille the ændeligen haffue wryggeliigen, men haffue thett
stadffest y alle maadhe, oc war her om huer for segh nu y dagh
aluorliighen thennem, nu till stedhe ware, atspurde.

5

Andhen dagh pingis [6. juni].

⟨Per Haagensen bleff død.⟩

Then tiidtt burgemesther oc raadh oplagde the 4 tønnder tydstøll
paa raadhuszitt for menighe almue, samme tiidtt styrtte Pedher
10 Haagensen syn hals sønder nedher aff raadhusz trappen.

[114v]

Mondaghen nest effther dominicam

trinitatis [13. juni].

Neruærindis Christiern Perssen, Sander Leyell, burgemesthre, Hans
15 Dauitzsen, Asgudt Mickelsen, Henrich Monssen, Seuerny Munch,
raadtmendh, oc Per Willumsen, byffogett, mett meenighe almue.

Samme dagh war Esberns søn aff Skeffuinghe paa wort raadhusz.

20 [115r] Samme dagh skøtte Frantz Baghere, haffuindis fuldt macht
aff Andriis Camper, fra for^{ne} Andriis Camper oc hans arffuinghe
then hans partt oc deell, han hagde wdii Per Thuesszens gaardh,
till for^{ne} Per Thuesszens hustrv werge Lauritz Hoffman, at hun
then schall bliffue nydhendis oc hendis arffuinge till euerdeligh
25 eye. Skøditt stadffeste Hans Skomagher, Pouel Teglmester, Claus
Ienck.

1 tønnde øll, hun kom till fergheuaszen.

Item samme dagh skøtte Lasz Bentzsen, fuldmechtigh fra Hans
30 Perszens Skomageres hustrves brodher Oluff oc hans arffuinge,
then hans partt oc eyedom, han hagde wdii sin fæderne gaardh,
for^{ne} Hans nu wdii boer, till for^{ne} Hans Persen oc hans arffuingh
till euerdeliigh eye. Skøditt stadffeste Iens Klausen, Lauris Hoff-
man, Anders Lauritzsen.

35 1 tønnde øll, kom till fergheuaszen.

Item samme dagh skøtte burgemesther Sandher fra segh oc sine
arffuinge oc till Her Mattis Gummessen wdii Stødhaffue oc hans

arffuinge, huilkitt skøde hende Lauris Hoffmandh paa hans wegne, then iordh liggendis emellum Per Boszens iordh oc Seuern Gummesszens søns iord, then att skulle nydhe till euerdeligh eye, skøditt stadffeste Mattis Persszen, Marcur Iørghensen, Anders Saxsen.

5 1 tønde øll.

⟨1. tingh.⟩

Item opbødt Andriis Saxsen paa sin brodhers Iensz Saxsens wegne then hans gaardh, husz oc grundh nest op till Willum
10 Thomessen.

⟨2. tingh.⟩

Item opbødt Iens Moensen Skomaghere hans iordh tuert offuer fra Rheinolt, war hans andnit tingh.

15

⟨1. tingh.⟩

Item opbødt Lydke Ferghemandh sitt husz hoos Strømen, war hans første tingh.

20 [115v]

⟨Helligesthws iordskylldh.⟩

Item attuaritt Per Willumszen, byffogett, alle Helligesthus skyldenær mett iordskylldh, att the schulle betalle Mattis Perszen inghen dagh 9 daghe wndher theris faldzmaall.

25

⟨Emodh kong. tilkompst.⟩

Item gaff burgemesther Szandher louligh attuarszell alle burghere, szom haffue stollerom oc herbergerie, att the schulle holle theris gaardhe, stolle, husz oc fortaaer reene.

Sameledis att ther schall inghen aff borgerne fare noghen stedt
30 aff bye, mett mindre the haffue for lofft aff burgemesther, thii att maatte well skee, att kong. mtt. er inghen kortz hidt wenthendis.

⟨Bertill Fogedeswendh.⟩

35 Samme dagh bleff Bertill Fogedesuend oc Mickell Skowffogitt wenlighen forligte.

Om onsdagen nest effther [15. juni].

(Niels Sckredderes hawe.)

Neruærindis Oluff Helyessen, Christoffer Schreddere, Asgudt Smidt oc Per Fiskere. Samme dagh anammede Maryne Lauritz
 5 dotther, Lasz Bryggers dotther, fullest betalningh, hun oc hendis
 hoszbondne effter beggis theris nøyafftige willge aff Niels Schred-
 dere, her samme steds borghere, for then hawue, hendne arffue-
 lighen tillkom, mett all syn tillbehøringh fra Adhelgadhén etc.
 effther hendis salige foreldre, fadher oc modher, Lasz Bryggere,
 10 oc kendis the samtliichen effther beggis theris nøyafftighe wilge
 att wære betallith, oc giorde Mattis Perssen, her samme steds bor-
 ghere, fuldmectigh, y for^{ne} dannemendz nerwærelsze then att
 skødhe fra thennem och theris arffuinge till tinghe till for^{ne} Niels
 Schreddere och hans arffuinghe till euerdeligh eye.

15

(Per Fiskere.)

Neruærindis Erich Munch, Anders Kleinsmidt, Lasz Maar oc
 Anders Krusze. Samme tiidt fornøffuitt Per Hansen Fiskere Marine,
 Lauritz Bryggers dotther, oc betalde hende oc hendis hosbonde
 20 Rasmus Perszen y Skielskøør for hendis partt wdii hendis fædherne
 gaardh effter theris nøyafftige wilghe.

[116r]

(Andhers Perszens skwdzmaall.)

Samme dagh ware tesse effther^{ne} dannemendh wdii Per Willum-
 25 szens stue, giorde for^{ne} Per Willumsen spørzmaall till thennem,
 om noghen thennem wiste nogen wærligh sagh mett Anders
 Perssen, Ingher Suenskes suoffuer, huor till the gaffue for suar,
 att the thet icke haffue hørtt om hannem endtt thet, som ærlight
 oc gott er, huor fore han fick besegldtt skudzmaal wnder byes
 30 indzegle.

Mondagen nest Iohannis [27. juni].

Neruærindis burgemester, raadh, byffogett oc then meenighe
 mandh till tinghe.

35

(Tings witne.)

Samme dagh war Andriis Gellermandh fremeskitt, bleff hannem
 forlæst thett hans beskreffne widnesburdh, han tilfforn tiisdagen

nest for s. Lucie [9. dec.] anno 1550 wdtgiiffuitt haffuer, huilkett han oc nu saa well som tilfforn mett wdstracktt arm oc oprackte fingre weedh helghens eedh, att saa y sandhed er, szom forskreffuet staar.

5

Sameledis oc Mons Skomagere, Iørghen Guldsmidtt oc Anbiørn Suensen, war Per Willumsen byffogett begierindis for retttferdigheedz skylldh, att the y sandhed bestaa wille, hues the hørtt haffue nu s. Iohannis dagh [24. juni] forgangen aff Frerich Thomessen, kong. mtts. schipper, huilket the huer for segh widt helgens eedt mett wdtstracht arme oc oprackte finghre witnedhe, sighendis, att the hørde, for^{ne} Frerich, effter kong. mtts. fogett giorde spørzmaall till hanum, huorlunde thett till gick, then tiidt han stack Gipken aff Dockum yhiell, suarede, att thæn mand, han stack yhiell, kom
15 ingtill Marine Rheymeris berymindis segh att haffue wæritt y brøllup, spurde Frerich, huor thet war, suarede han: till Caryne Geertz, sagde Frerich: Iegh torff sigett, att du liuer hendne paa, ieg fornam aldriigh noghen wdygdtt met hendne, oc maa skee att ieg haffuer fortærirt y hendis husz [116v] 1 gulden, y then stedtt
20 du haffuer fortærirt ther 1 s., oc siidhen bleff tretttagtigh mett hannem ther fore, thii att han sagde, att han saa een karll, nhemlich Arentt, ligge wdii senghe mett hendne, oc omszier noghett ther effther kom Gipken till Frerich neder with strandhen, sagde: du haffuer iillde giortt emodt migh, du haffuer befført migh for
25 myn wærdinne, saa hun haffuer forwist migh aff sitt husz, slo till Frerick mett een steen oc løff siidhen ingh y Iost Klippings gaardh, togh eett stiiweedt træ oc slo hannem om halszen, oc Frerich tha stack till hannem mett syn kniff, huor aff han togh syn dødt. Paa huilke widnesburdh for^{ne} Per Willumszen begierede for retfferdigheds skyll att motte faa beskreffuet wnder eett tings widne, tha wdtmeltis tisse effther^{ne} dannemend aff tinghe, som war Niels Schreddere, Ies Monsen, Hans Schonningh, Iens Saxsen, Simen Prydz, Hans Olsen, Iens Kraagemager, Hans Gregurssen, Mattis Persen, Lasz Hoffmandh, Anders Saxsen, Iørghen Guldsmidtt,
35 Daidt Corney, Per Bossen, Christiern Blancke oc Hans Pouelsen, huilke effter theris godhe beraadtt bekiende att haffue saadanne widne hørtt till tinghe y dagh, siighendis giærne att wille giiffue beskreffuet fran thennem wnder theris indzegele.

⟨2. tingh.⟩

Item opbødt Iens syn gaardh liggendis op till Willum Weffuere, hans andnit tingh.

5

⟨1. tingh.⟩

Item opbødt Oluff Fogedsuend Per Haaghenszens gaard, første tingh.

⟨3. tingh.⟩

10 Item Lauritz Hoffmandh Hans Hoffmandz gaardh, war hans 3. tingh.

⟨1. ting. Skudzmaall.⟩

Item Iacob Skingere skødt Iacop Suerdffeyerens y Roskylde hans
15 skæll oc fick gott skudzmaall, eet tingh.

⟨1. tingh. Om giellhd.⟩

Item Henrich Moensen tiltalitt Gundnill Dags hosbondne for giellhd, første tingh.

20

⟨Pant.⟩

Item opbødt Iacob Skingere een grydhe, han hagde y pant, war 1. tingh.

25 Item opbødt Anders Saxsen een kiortell, hører Marine Randhers till, første tingh.

⟨Bødning ingffest.⟩

Item ingffeste Niels Kirckilltt att skulle bødhe, for han willde
30 hugget Per Boosen.

Sameledis Blasius for Iørghen Guldsmittd, han slo.

[117r] Samme dagh neruærindis Hans Dauitzsen, raadtmandh, Albrith Schreddere, Franz Kandnestøffuere, Mattis Kraagemager,
35 Per Baghere.

⟨Spørzmaall.⟩

Giorde Per Willumsen spørzmaall till Margrethe, kallitt Then

rødhe koo, om han noghen tiidtt togh nogitt hendis goodz fra hendne, szaa gott szom enn pendningh eller pendnings werdth, end dogh hun hagde saa syne wnøttige ordh staait om hanum, om huilkett hun gaff syn høye eedh paa, att han thett alldriigh giordhe.

5 Item samme tiidt giorde han oc spørszmaall till Anne Bødkeres, om hun trøste att bestaa, att han hagde giiffuitt hendis dotther, som bleff byen forwist, loff att wære y Skaane, huor till Anne suarede, att hun thett aldriigh haffuer sagdt paa hanum.

10   Mondaghen nest for sancte Margarethe [11. juli].
Neruerindis Christiern Persen, burgemesther, oc Sander Leyell tesligist, Hans Dauitzsen, Asgudt Mickellssen, Seuern Munch, raadt-mendh, oc Per Willumsen, byffogett, met menighe almue till tinghe.

15

(Caryne Geertz.)

Samme dagh gaff burgemesther Sander Karine Geertz kong. mtr. beffalningh aluerligen tillkiendne wdii saa maadhe, att hun skulle ændeliighen anamme syn hosbondne Willum till segh y boo oc
20 bygge oc omdragis well, huor hun icke thett willde, schulle hun taghe szigh ware for een sæck, sammeledis tillsagde han hende, att han willde legge segh ther wdii blandt met dannemendz hielp, att the schulle bliiffue wenligte forliigte, hor till hun suarede, ney, att thett schulde aldriigh skeep.

25

(Seria admonitio)

Om sziisze, skatt, prestepeeninge.)

Sammeledis gaff burgemesther then meenighe mandh fore, att inghen skulle noghen stedt draghe aff by till fiskeriie, før the
30 haffue byffogedhens loff oc giuffue segh till kiendne for hannem, huort eller till huad fiskeleye the agte att draghe, paa thet mandtt weedt att søghe thennem, om nogitt paa kommer.
Tesligist inghen draghe her fra, før the haffue betallitt sziisze, skatt oc prestepeendinge.

35

[117v]

(Andriis Keneriies.)

Item samme dagh forwissede Andriis Kenheriiesz aff Dundi y Schottlandh att wille wdrette till salighe Iacob Skingheres paa

Sletthen han(s) børn 10 daler, oc then crone, han tillforn hagde wdtlagtt till for^{ne} Iacops hustrv, skall bliiffue staaindis, for hues thennem kunne tillkomme paa theris moders wegne effther salighe Henrich Smidz oc hans hustrves dødt, baadhe for 5 aars tieniste, 5 løn etc., oc forpflichtett segh att schulle wdrette samme 10 daler ingen wdii morghen middagh.

(Akalldh. Niels Iwdes.)

Item samme dagh gaff Lauritz Esbern^{sen}, fuldmectig paa syn 10 brodhers wegne, Niels Iudhe y Mellerup eett fultt oc fast akald till tinghe for altt wrørindis oc røri(n)dhis godz, inthet wnder- taghet y noghen maade, som hannem mett rette tillffalle effter hans søsther Birgittes dødt, Gudt hendis siell benaadhe, for^{ne} Nielszes hustrv, for segh, syn brodher oc sødsken oc theris arff- 15 uinge for^{ne} Niels oc hans arffuinghe att schulle wære quitt, frii oc kraffuesz(løs) y alle maadhe, baadhe for fødde oc wfødde, sameledis bekiende ther fore att haffue opbaaritt fullest betalingh effther theris nøyafftige willge etc.

20

(Aperte refellitur.)

(30 skillinge.)

Samme dagh fremstoodt Daidt Corney, borghere her samme steds, mett wdstracht arm oc oprackte fingre, bedindis segh saa santt Gudt hielpe, att then tidt Hans Dautzsen, Niels Schreddere oc 25 han mett flere dannemend ware offuer skiiffte effter salighe Henrich Smidz oc hans hustrves dødt, tha klaghede Iacop Skingere, som han tiitt oc offte tillforn, paa hans hustrves wegne for fem aars tieniste løn oc eet par klædher, the ware hendne skylligh, huor till for^{ne} Andriis Kenheriisz sagde ney, att han klagede aldriigh 30 ther paa, før endh war noghen skingh aff hannem begierindis att wille haffue, tha klagede han ther paa oc icke før, oc tha bleff han obenbare offuerwunden, att han førde løgn till tinghe aff for^{de} Daidt, Hans Dautzsen oc Niels Schreddere.

35

(Hans Weffweres skwdzmaall.)

Samme dagh skødt Hans Weffuere sitt skæll, om her wor noghen, wære sigh wngheg eller gammell, fattigh eller riigh, som haffue hørtt eller spurtt, att han skulle noghen tidt, then stundh han

bodhe *her* y byen, brughe noghen wtilbørlighe støcker, szom *han-nem* icke burde, eller paa sitt embedhe beffandz suigagtigh emodtt noghen, huor till menige almue nu tillstædhe suaredhe, att the icke andnitt wiidhe eller haffue spurt om *hannem*, endh han
 5 haffuer y alle maadhe skickett segh som een fattig dannemandh, huor paa for^{ne} Hans begierede att motte faa beskreffuet wnder eet tings witne etc.

[118r] Tha wdmeltis aff tinghe tessze effther^{ne} 16 mendh, szom war Hans Schønningh, Willum Sommer, Daut Corney, Albritt
 10 Schreddere, Iens Saxszen, Iørghen Skomager, Oluff Bødkere, Niels y Miellervp, Lasz Hoffmand, Lasz Esbernsen, Andriis Saxsen, Frantz Baghere, Saxse Clæmitzsen, Iens Monsen Skomager, Niels Kock oc Lasz Tømermandh. Huilke wdtginghe y beraaft oc welberodde yghen ingkomme, sagde, widnede oc suore paa *theris*
 15 gode tro oc sandhen, att for^{ne} Hans skødt y dagh sitt skell oc war inghen gienszigelsze emodtt y nogher maadhe.

(2. tingh.)

Samme dagh bleeff Per Haaghensens gaardh opbudhen aff Oluff
 20 Fogettsuend, war hans 2. tingh.

Item gaffs a(1)uerliigh adtuarszell then meenighe mandh, att inghen schall fare aff bye till fiskeriie, for the giiffue sagheffalld, szisze wdt, som før er rørdh.

25

(Iacop Skingere, Niells Frost.)

Item bleff Iacop Skingher ændheliighen forlagdtt, att han oc Niels Frost schulle wenligen well forligis, szom godhe nabo eyes att giøre, eller baadhe rymme byen, huorffore the baadhe huer for
 30 szegh sette borghen. Iacobs borghen war Willum Szommer for 40 daler, Nielszes borghen war Hans Gregoriusen oc for 40 daler, thi att the end nu som tiidt tilfforn ilde forliigtis, giiffuindis huer andre wqwædhens ordh.

35

(3. tingh. Iens Saxsens gaardh.)

Item opbødtt Iens Saxszen syn gaardh oc grundh hoosz Willum Weffuere, war hans tridye tingh.

(3. tingh.)

Item Iens Monsen Skomaghere opbødt syn iordt tuert offuer fra Rheyholltt, 3.

5 (4. tingh.)

Item opbødt Lasz Hoffmandh, fuldmechtigh paa Mesther Christierns wegne, Hans Hoffmandz gaardh, hans 4. tingh, oc fick thett beskreffuet wnder byes indzegll, att han syne samffelde tingh luolighen forffulldt hage, huilkett breff leszdis for raaditt, oc
10 siidhen, neruerindis tuendne besidne borghere with naffn Symen Prydz oc Iost Grønningh, bleff lesdt for Hans Hoffmand, huor till han gaff for suar, att M. Christiern hage goodt rett till att ladhe loubude szamme gaardh, sammeledis oc Hans Dauitzsen, att han hage inthet att sighe ther emodtt.

15

[118v] (2. tingh.)
(Skudzmaall.)

Item samme dagh skødt Iacop Skinghere Iacop Suerdffeyeris y Roskiillde hans skell oc skudzmaall oc war hans 2. tingh.

20

Item opbødt Iacop Skingere nogitt goodz liggendis till Hans Bundtmageris, 1. tingh.

(Pantt.)

25 Item 1 grydhe, 2. tingh.

26. dagh Iulii.

Neruærindis Christiern Perssen, Sander Leyell, burgemesthere, Asgudt Mickellssen, Henrich Monssen, raadhmendh, Per Willumssen,
30 byffogett, Niels Schreddere, Willum Sommer, Pouell Teglmesther, Albrith Schreddere, Lauritz Hoffmandh, Andriis Saxsen, Hans Pouelsen, Mons Skomagere.

(Paa Karine Geertz wegne.)

35 Paa wortt raadhusz war een perszoen wdii rette paa Karine Geertz wegne, nhemlich Thomes, szom tien Hertugh Hans for een bardskerre, hage eett wortt naadige herres breff tillskreffuet burgemester, raadt oc byffogett, att hende schulle siigis aff for dom oc

rett, om hues tilltaell bemelte kong. mtt. byffogett hagde hendis forløfftingsmendh till att tale for thett løffte, the noghen tiidt paa hendis wegne inginghe.

Huor till *Per Willumssen*, byffogett, gaff for suar oc hagde szitt
 5 skudzmaall till then affsagde dom, szom riighens raadh tillforn wdtgiuffuitt haffue wnder riighens cantzellers indzegle oc lest nu y dagh obenbare.

Sameledis forhiøltis hendne aluerliighen, att ther szom hun eller noghen paa hendis wegne kundne foruerffuit hoosz kong. mtt.,
 10 att hans naadhe wille giiffue hendis forløfftingsmendh quitt, staar thett wdii hans naadis hender.

Tha omszier formedelst for^{ne} Thomesszes bøn skyllth, gaff han hendis forløfftingsmendh een maanitz dagh fra thenne dags datum.

15 [119r]

Then siiste iulii.

Neruærindis Hans Dauitzszen, Asgudtt Mickellszen, Henrich Moensen, raadhmendh, wdii *Per Willumssens*, byffogedhens, stue.

(Om then karl, wægtherne sloe.)

20 Samme dagh war Iens Bysuendh, sameledis Mickell Skouffogett oc Niels Mørch, szom waaghede then natt forganghen, wdii rette tilltaledhe aff bemelte kong. mtt. byffogett, att the noghet haardeliighen sloe then perszoen om natte tiide paa gadhen, nhemlich Gerith *Mattissen* aff Enchuszen, szom seglde paa then tiidt mett
 25 schipper *Pether Willumsen* ibidem oc nu laa with senghen till Pether Hollenders, huor aff først till for^{ne} Pethers reysdis then samme perlamenth, huor for^{ne} Gerith sloo oc drogh Frantz Fosszes aff Rarup, szom han laa y syn sengh till for^{ne} Pethers, oc nu y dagh thet klageligen till kiendne giiffuindis. Tha wdttwiszdis
 30 Pether Hollender oc bemelte hans schipper till hannem att schulle forhøere, huem han sætte ahnklage paa for samme syn skadhe, huor till han gaff thennem for suar, att han klagede aldelis paa inghen, huercken paa wegtherne eller paa noghen andhen, huad heller han bliffuer weedh liiffuitt eller ey, men alleeniste gaff
 35 schyllden paa szegh selff, siighendis, att hans eghen wuidzskaff y syn druckenhed wulldte hannem thett.

Szame dagh sette Iens Bysuendh borghen for 100 daler, indtill

szamme karll bleff før oc till passz, hans forloffuere er Andbiørn oc Willum Szommer.

[119v] Mondaghen for Laurentii [8. aug.].

- 5 Neruærindis Christiern Perszen, Sander Leyell, borgemester, Hans Dauitzsen, Asgudt Mickellssen, Henrich Monsen, Seuern Munch, raadtmenh, oc Per Willumsen, byffogett.

(Hans Ritche, Daidh Walsz.)

- 10 Samme dagh war Hans Rytcher aff Malmø y rette mett Dait Walsz aff Rodzstoch hannem tiltalede om noghen skyld oc gielldh paa hans hustrves wegne, huilken gielldh, szom Hans sagde, beløffuer segh 50 gulden y myntt, dog bekiende for^{ne} Hans, att han aldriigh haffuer hannem eller hans hustrv for rette wdii Rodzstoch.
- 15 Bleff thennem saa sagdt emellum, att Hans schall mødhe for^{ne} Daidt wdii Rodstoch for retthen, oc ther Daid stille hannem tillfreedz, oc ther szom icke saa skeer, oc for^{ne} Hans kommer met segl oc breff fra Rodstoch, att han er icke ther betallitt, tha schall hannem wdhen nogen widhere forhalingh her skee rett oc komme
- 20 till syn betalingh.

Fredaghen nest effther [12. aug.].

Neruærindis erligh, welbyrdigh mand Herluff Trolle, høuitzmand paa Kraaghen, mett burgemester, raadt oc menighe almue.

25

(Konghens breeff. Røer, armbuist, hwnde.)

- Samme dagh loodtt fforneffnde Herluff nu læsze for then meenighe mandh, kong. mtrs. breff indnehollindis, att inghen schulle haffue røer eller arbust ey heller hundne.
- 30 Oc inghen burgere, naar the færdis wdhen byesz, maa haffue saadanne werghen, wdhen the ære stedde paa theris reysze wdhen landz oc kundne giøritt bewiszliigt, att the schulle wdhen landz. Ther samme gaff burgemester oc tilkiendne, szom han tiit oc offte tillfforn giøritt haffuer, oc findis tillfforn.
- 35 [120r] Men huor andnitt beffindis, oc the finghe noghen skadhe ther offuer, schulle the effther saadan lowligh attwarszell icke kundne haffue thennem wndskyllitt y noghen maadhe.

⟨Om gøtning.⟩

Item end nu attuaritt Herluff kongheliigh beffalingh, szom han tilfforn om loodtt forkyndne kong. mtt. breff om thennem, szom haffue gøttningh liggendis, schulle the ladhe wdt aghe paa
5 Sandhen.

⟨Om sandh att graffwe.⟩

Item oc inghen graffue saandh wdhe paa Sandhen wdhen paa then stedtt, szom thennem bøør, oc thennem bliffuer wist. Tha
10 bleff till keest tisse effther^{ne} dannemendh att schulle saadan be-
quem platz opsøghe, huor mandh maa ladhe graffue sandh, som war Henrich Monsen, Hans Daidzsen, Pouell Teglmesther, Mattis Perssen, Per Boodh, Seueryn Muerre, Anders Saxsen oc Willum Somer.

15

Om fremmedhe folck, som gaa effther almisse.

Item gaff for^{ne} Herluff oc aluorlighen till kiendne om saadant folck, huo thennem huszer eller hiemmer lengher end 3 natther, oc byffogedhens tienner^e thennem ther finder till husze effther
20 then tredye dagh, tha schall then, thennem huszer, straffis aff byffogedhen.

Om andre fremmede.

Item gaff burgemesther oc till kiende, att inghen leye noghen
25 fremmede folck theris husz, mett mindre endh the først giiffuitt till kiendne for burgemester.

Item om alltt andnitt fremitt folck, szom gaa effter Gudz almisse, gaff han oc om tilkiendne, effter szom kong. mtt. breff tillfforn forkynnitt indneholler.

30

⟨Om hundne.⟩

Item huor szom findis noghen hundne y morghen naar klokken slaer 12, schulle the giiffue 30 s.

35 [120v]

Ipsodie s. Mauritii [22. sept.].

⟨Lamme kiødt.⟩

Neruærindis Oluff Ipszen, byschiiffuer, Andhers Krusze oc Iens

Bysuendh mett fleere aff meenigheedhen. Samme dagh gaff Oluff Foghedesuendh alle *thennem*, szom hagde lammekiødttt faltt paa torgett, een lowligh attuarszell, att the icke skulle selge lamme *fierdingen* dysterre endh 2 s. fra *thenne* dagh oc till s. Morthens 5 dagh, ther paa hørdhe Christoffer Schreddere oc Pether Snidher.

Ipsso die s. Michaelis [29. sept.].

Item samme dagh bekiende Iens Brødhe y Yørlundne wdii Per Willumszens, Willum Szommer, Iens Ipszen wdii Roelandh, Oluff 10 Ipszen, byschriffuere, theris nerwærelse att *aldelis* wære affbetalitt effter sitt fulle nøye all witherligh skyllth oc kraff paa salighe Willum Karges wegne, szom han aff rette war hannem skylliigh, oc then betalingh hauffuer erligh wiissz och welfforstandigh mandh Hans Dauitzzen, *her* szamme steds raadtmandh, hannem for- 15 nøffuit.

Oc tha for^{ne} Iens gaff Anders Korne beffalingh att giiffue for^{ne} Hans Dauitzzen skødhe oc foruaringh ther paa y woris neruærellssze vt supra.

20 [121r]

Then 9. octobris.

Neruærindis Christiern Pedherssen, burghemesther, Asgudt Mickel- szen, Henrich Mhoenssen, raadtmenth, oc Per Willumszen, by- ffogett.

25

(Hans Hoffman, Henrich Sehell aff Riigh.)

Bleff szamme dagh Hans Hoffmandh oc Henrich Sehell aff Riige szaa till enn wenligh fordragh komne, om hues skyllth for^{ne} Hen- rich kraffde oc mhanede mett een handschriff, for^{ne} Hans hagde 30 giiffuitt han(s) hustrves salighe fadher Iacop Rothlow etc. Først huor Hans Hoffmandh effther *thenne* dagh kan giøre be- wiiszliigtt, att ydhermeere er betalitt wdii then *summa*, szom Henrich nu kreffuer, eendh szom findis ahntegnett wdhen paa szamme handschriff, schall hannem affkortis y samme *summa*.

35

Contractis beslutningh.

Loodtt for^{ne} Henrich sigh sighe aff the erlighe menth, burge- mesther, raadh oc byffogett, oc formedelst theris bøn wdii saa

maadhe, att for^{ne} Hans schall fornøye hannem till 3 termynen, then første tridyde partt nu strax oc then andhen tridyde part till paaske nest kommindis om eet aar, szom mandh schriffuer thet ringeste tall 54: 63 daler, oc then siiste tridyde partt 63, szom
 5 yghenstaar om paaske thet nest ephther 55.

Ffor huilkett nu war wbetallitt 132 daler, Symen Prydz oc Willum Thomessen, her samme steds borghere, rachte haandh faare oc sagde goodtt fore att skulle wdrettis till godhe redhe.

10 Samme dagh.

War Herman Hollendere aff Købennhaffn mett Mickell Nielszens, byffogedhens y Købnehaffn, forschriff till Per Willumssen, begierindis att maae faa arresteeringh paa for^{ne} Henrich for noghen hans hustrves slectinge, ware [121v] aff rette noghett schuldigh,
 15 oc tha for^{ne} Henrich wedh handtt tastigh till for^{ne} Per Willumssen segh forplichtede att wille mødhe for^{ne} Herman for kong. mtt., wor naadige herre, inghen han dragher her aff landnitt.

Samme dagh offuerantuorditt for^{ne} Hans Hoffman Henrich Sehell
 20 twendne handskriffthther till trooer haandh att paa hans wegne schulle indmane.

Een Iaspar Gwdowsens.

Lyendis paa tw hundritt march lontte peninge, for^{ne} Hans hannem
 25 forstracht hagde.

Item sameledis bekiendelsze, huor han bekiende y samme handschrifftt att wære burghemesther Sandher skylligh for 9 liispund 2½ skaalpund smør.

Item oc offuerwegtt paa noghett smør, Hans Hoffman hannem
 30 leefwerdhe, huilkett segh beløffuer liighe wedt then wecht, han er burgemesther skylligh.

Een Frantz Loerffeltz.

Huilken lyer paa try hundritt halffierdzsindztiughe 8 march
 35 laante peninge.

Item sammeledis om 1 fierding smør, han fick aff Hans Hoffmand for 10 march.

Then mondagh nest s. Galli dagh [17. okt.].

Neruærindis Christiern Perssen, burgemesther, Asgudt Mickellssen, Henrich Mhoenssen, Per Willumssen, byffogett.

5 (3. tingh.)

Item opbødt Oluff Fogettsuendh Per Haaghenszens gaard, war hans tridie tingh.

[122r] (1. tingh.)

10 Item opbødt Iens Bysuendh Karine Geertz gaardh, thet første tingh.

Mondaghen for sanctorum

Simonis et Iude [24. okt.].

15 Neruærindis Christiern Perssen, burgemesther, Hans Daudizssen, Asgudt Mickellssen, Henrich Moenssen, Seueryn Munch, radtmendh, Per Willumssen, byffogett, mett meenighe mandh till tinghe.

20 (4. tingh.)

Samme dagh opbødt Oluff Fogedsuendh Per Haaghenszens gaardh oc wa(τ) hans fierde tingh.

(2. tingh.)

25 Item sameledis opbødt Iens Bysuendh Karine Geertz gaardh, wor hans andnitt tingh.

Vigilia omnium sanctorum [31. okt.].

30 Neruærindis Christiern Perssen, burgemesther, Hans Dautizsen, Asgudt Mickellssen, Henrich Mhoenssen, Seueryn Munch, raadmendh, Per Willumssen, Morthen Perssen, slottz fogett paa Øøre Kraagh, mett nogne aff menigheedhen, szom war Mattis Perssen, Erich Munch, Seuerin Muerre, Willum Sommer, Iens Smidt, Lau-
35 ritz Bentzsen oc Lauritz Hoffman, borghere her samme steds.

Mesther Christiern, Hans Hoffman.

Samme dagh tilltalede M. Christiern Perssen Hans Hoffmand oc war begierindis skødhe paa for^{ne} Hanszis gaardh, han haffuer y

pantt, oc lood læsze kong. mtt. breff lyendis, att hannem schulle wedherffaris lou oc rett, om hues han hagde y saa maadhe att berette.

Omsiier for for^{ne} dannemendz bøn loodt for^{ne} M. Christiern segh
 5 sighe att wille fortøffue *met samme* skødhe indtill tiundne dagh iule nest kommindis.

[122v] Huor fore for^{ne} Hans Hoffman forpflichtett sigh nu y dagh, att han will wedt eghen *perszoen* eller hans fulldmechtige lowbiudhe *samme* gaardh, husz oc bygningh 3 samffelde tingh, nu
 10 nest effther s. Morthens dagh nest kommindis oc ther nest effther om tiuende dagh Iule wdhen noghen wiidhere forhalingh eller behielpning skødhe hannem then till tinghe mett saadan ydermere foruaringh, szom thett segh bør, ther till mett offuer antuorde
 15 gaard haffuer, huor paa for^{ne} Hans gaff kong. mtt. byffogett handtastingh, att saa y sandhed skeep schall.

⟨Lasz Hoffman, fulmectigh.⟩

Paa huilkitt schødhe oc foruaringh for^{ne} mesther Christiern nu y
 20 dagh *personligh* fulmagt gaff oc fulldmechtig giorde bescheedhen mandh Lauritz Hoffmandh *her samme* steds paa hans wegne att schulle *anamme* paa for^{ne} tiidt, som for er rørdh.

Mondaghen for Martini [7. nov.].

25 Neruerindis Sandher Leyell, burgemesther, Hans Dauitzssen, Asgudtt Mickellssen, Henrich Mhoenssen, raadttmendh, oc Per Wilumssen, byffogett, mett menighe almue till tinghe.

⟨3. tingh.⟩

30 Opbødt Iens Bysuendh Carine Geertz gaardh oc waar hans tridie tingh.

⟨1. tingh.⟩

Item opbødt Bodell Smedtt syn husz bygningh, war hans første
 35 tingh.

⟨Lowligh adwarsell.⟩

5 Item gaffs thennem attuarszell, szom boo paa Kagheholmen, att the icke tappe theris øll till noghen, mett mindre the faa peninge for theris øll, paa thett att inghen klavier schall komme for burgemesther oc byffogett, ther mett ære the loulige atuaridt, att thennem inghen wandner ydermeere schall wedherffaris.

10

[123r]

⟨Pantt, 1. tingh.⟩

Item opbødt Dauith Corneye eett pantt, han haffuer aff Henrich Møllebech, war hans første tingh.

15

⟨1. tingh.⟩

Item opbødt Iens Moenszen then hans iordh opp till S. Nicolai Kloster, szom han købte aff Helligesthus, oc war hans første tingh.

20

Item war Hans Ollssen tilldømppt een kiortell, han hagde y pantt, oc war opbudhen 3 tingh ther effther, werdheeritt for 1 daler.

S. Morthens affthen [10. nov.].

Neruærindis Sander Leyell, burgemesther, Hans Dautzssen, Asgudt
25 Mickellssen, Seueryn Munch, raadtmenh, Per Willumssen, byffogett, mett nogne aff menigheedhen, szom war Seueryn Muerre, Willum Szommer, Mattis Perssen, Hans Pouellssen, Iens Otzingh, lille Hans Dautzssen, Sander Baffoer, Mons Schomaghere cum ceteris.

30

⟨Laurits Schredder aff Nykøbinge y Otzherret.⟩

Samme dagh war Lauritz Schreddere y Nykøffing y Aatzherret y rette mett Per Biørnssen, Thomes Draghere, Christiern Iudhe, Suendh Hallindzffare met flere andhre, huilke han tillfforn, ther
35 han fördhe bischop Aaue Billedes landgilde hiidt till burgemesther Sandner, hagde segtitt, skyllitt och anklagett att schulle haffue stollitt fra hannem 19 skepper rug oc 3 secke, huilke for^{ae}, szom opbaare szamme korn, stodhe her aabenbaare, willde pleye hannem

rett, huor for^{ne} Lauritz weedt schelligh bewiisz *thennem* saadantt offuer bewiisze kundne.

Huilken for^{ne} Lauritz, *ther* han *thennem* først segtitt hagde, rymdhe fra syn retth oc fra hans skudhe, *her* laa yghen, szom bliffuer y
5 morghen 13 daghe, oc icke willed forfføllge sin ahnklaghe eller wære y retthe *met thennem*.

[123v] Item beffandz y sandheet, att for^{ne} Lauritz hagde syne tiuindne paa lofftitt oc y skudhen, *then* stundh the opbaare szamme korn, oc siidhen beffalde szamme syn szøn att legge schudhen fra
10 *then* wasze oc till *then* andhen.

Tha forhiøltt kong. mtt. byffogett for^{ne} Lauritz, att han inghen stedt schulle wighe fra paa sin ære oc fredt, før han hagde pleyett *thennem* rett, han saa hagde skyllitt till wrette, rymde han *ther* offuer, schulle han taghe saghen mett segh.

15 War for^{ne} Lauritzszes begieringh, att *hannem* motthe skee szaa megitt, szom rett war, oc aleniste szette skyllth oc anklaghe paa *thennem*, szom lagde skudhen fra waszen, sagde segh att wille haffue syn oprettingh aff *thennem*; huor *thet* icke *hannem her* wedherffaris motte, skødt han segh ingh for wor naadige herre
20 kong. mtt.

Item *ther* till mett loodt szamme Lauritz syne ordh saa staa, att han wiste *then*, szom saa, att the spiillde samme korn.

Tha suaredhe Morthen Adamssen aff Holmstrup, szom war mett att føre szamme korn, att *hannem* fattedis inthet y hans wdtmaall,
25 huerken y rugh eller bygh, men fick offuermaall.

Bekiende oc Lauritz, att han icke kundne haffue skylling, huerken paa maall eller scheppe.

Atspurde oc Morthen for^{ne} Lauritz, om han wiste tall paa szamme sæcke, suaredhe han Ia sigendis: Ieg sagner 3 aff *thennem*, rodde
30 tha Morthen *hannem*, att han schulle giuffuitt offuer, [124r] mett mindre han wiste rettelighen sin skadhe mandh, *then* han segtede, gaff Lauritz end tha for suar, att han will woffue sin hals *ther* om.

Tha eskede kong. mtt. byffogett borghen aff samme dragere,
35 huilken the oc szette.

Ther for^{ne} Lauritz fornam, att the ændelige icke willed haffue omdragett for saadant, han *thennem* wskylldeligh tillagdt hagde, bekiende han omsziier att haffue *thennem* løgett paa oc sagde, att

han om tallitt paa kornith hagde miszregnitt segh hiemme, kiendis
 att haffue giordt thennem stoertt wskæll, oc for wor herris dødt
 skyllidh begieredhe mand(en), effter att retthen effther byes pri-
 uilegier fandz hannem gantzske streng, sameledis menigheedhen
 5 nu nerwærindis giordhe bøn till thennem for hannem, att kong.
 mttis. fogett, burgemester oc raadh willed for Gudz skyllidh, hans
 hosbondis Steen Roszenspæer oc for the dannemendz, burge-
 mesthers oc raadz y Nykøffuing, huilkett for Gudtz skyllidh oc
 for^{ne} dannemendz bleff hannem samme sagh naadelighen till-
 10 giiffuen, baadhe konges oc byes sagh.
 Huor paa han gaff sin forplichtingh beseglldt fra segh oc findis
 till stædhe y byes gemme.

15

Dogh forplichtett han segh att wille tillgodhe redhe oppffylle, hues
 burghemesther fattis y sitt tall inghen iwel nest kommindis,
 20 huorffore for^{ne} Morthen Adamssen oc Mickell Pederssen y Fro-
 strup sagde goodt fore oc rackte theris haandh till Per Willumssen,
 byffogett her samme steds.

[124v]

Søgne ting effther Martini.

25

Neruærindis baadhe burgemesther, Hans Dauitzssen, Asgudt
 Mickellssen, Seueryn Munch, Per Willumssen, byffogett, mett
 meenighe almue till tinghe.

30

Lasz Bentzssen, Mattis Pedhersen.

Tilltalede Mattis Perssen paa Gilleleye Lasz Bentzssen om thett
 hans husz, szom nu Mattis Kraaghemager y boer, war begierindis
 leye ther aff, end dogh han icke beffattede segh lengher mett
 samme husz end y 3 dagh, tha woldgaffue the samme sagh ingh
 35 paa dannemendh Hans Pouellssen, Mons Skomager, Lasz Hoff-
 man, saa att Lasze schall giffue Mattis 1 daler, ther mett wære
 een endeligh, venligh forligt, afttalen sagh.

Samme dagh skøtte *Mattis* fra Helligesthus her samme steds oc ingtill erligh mandh *Iens Monssen* her samme steds oc hans arffuinge till euerdeligh oc kiendis att wære paa for^{ne} steds wegne effter sin nøyafftige willghe, skøditt stadffeste *Hans Gregoriussen*,

5 *Anders Saxssen* oc *Iesper Muerre*.

Som war then hawe iordh westhen op till graffuen neder weedh *S. Nicolai* closther, huilken han køffte aff for^{ne} steds forstandere for 12 march danske.

(1 tønde øll, kom til fergewasen.)

10

(Store Iwdhe, *Rasmus Werckmesther*.)

Item samme dagh bekiende *Iens Mattzssen* stoore Iudhe att haffue giortt *Rasmus Werkmesther* stoert wskæll, y thett han hagede misztancke till hannem om eet hans swin, bleffue the omsier
15 wenligh oc well fordragne, effter thi att *Iens* icke weedtt andnitt mett *Rasmus*, end som han maa widhe mett end erligh danne-
mandh.

(Pant.)

20 Item opbødt *Per Willumssen* een kiortell, een wedske met breff oc eet løwbincke, war hans første tingh.

[125r]

(2. tingh.)

Item opbødtt *Bodell Smidt* sitt husz, war hans andnitt tingh.

25

(1. tingh.)

Item *Rasmus Baghere* opbødtt 1 kiortell oc een kiiste, thett første tingh.

30

(Pantt, 1. tingh.)

Item *Hans Pouelssen* opbødtt 1 kædell, hører een kulleboo till, war hans første tingh.

(Niels Frost.)

35 Same dagh bleff *Niels Frost* aabenbarlige oc loulighen atuaritt, att han effther thenne dagh inghen ingsetther wdii sitt husz emodtt burgemesther oc raadz mindne, huor han gjør thett, schall han haffue forbrutt samme sitt husz till konghe oc bye.

(Akalldh.)

Samme dagh gaff Iens Saxszen sin brodher Andris eett fullt oc fast akalldh till tinghe, hannem oc hans arffuinge for segh oc syne arffuinge, for allt røringis oc wrøringis goodz, boo oc boo-
 5 schaff, guld, sølff oc peninge, inthet wdnertagett, besynderlighen paa then gaardh, for^{ne} Anders nu wdii boer, for segh oc theris modher oc theris arffuinge.

[125v]   Mondaghen for s. Andree [28. nov.].

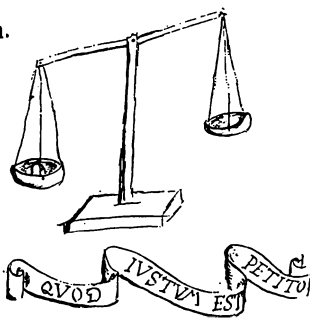
10 Neruærindes burgemesther, raadh oc meenighe almue till tinghe.

Samme dagh gaff erliigh, wiisz oc welfforstandigh mandh Sandner Leyell, burgemesther, till kende effther Herloff Trolles beffalingh om skepper, besmere, wecht, alen etc., huadt menighe almue syntis
 15 nøtteligt wære eller the thett samtøcke willde att skulle wære eensz oc liighe mett Københaffns sceppe oc wegtt. Tha wdtmeltis aff tingett tessze effther^{ne} ther om att wille wdtgaa y beraadh, szom war Niels Schreddere, Erich Munch, Per Baghere, Seuerin Muerre, Henrich Pouellssen, Frantz Baghere, Iens Moenssen, Hans
 20 Pouellssen, Oluff Bødkere, Mattis Perssen, Hans Gregoriussen, Anders Gellerman, Iens Saxssen, Mattis Lauritzssen, Christoffer Schreddere, Moens Skomager, Iost Grønningh. Huilke for^{ne} wellberodde yghen indkomme, eendregtelighen sagde, thett ocsaa mett burgemesthers raadz samtøcke paa then meenighe mandz wegne
 25 stadffeste euigligh att schulle effther thenne dagh wære eensz sceppe oc wecht att weye humle, hamp, hørr oc allt andnitt, huor till menighe almue suarede alle Ia. Ther offuer kyndede kong. mts. fogett, att huer mandh schulle rette thennem ther effther oc ladhe retthe theris sceppeper.

30 Oc bleff Willum Szommer beffalingh giiffuitt att schulle ligne alle sceppeper.

32 mark for 1 lispundh.

35

[126r] (1. tingh.)

Item opbødt Mons Skomager then Karine Geertz partt wdii Wil-
lum Karges gaardh, war hans første tingh.

5 [126v] Hemming Feylers goodz.

Bleff wurdh Iacop Skinghere till enn kiiste for 2 march oc een
gamell dyne for 8 s. oc een skiiffue for 12 s.

: 1 : 5 : 5 : 2 :

10 Ipso die s. Andree apostoli [30. nov.].

Wdii burgemesthers, raadhs, Her Pedher, sogne herres, neruærellsze
mett nogne aff menigheedhen, som war Seuerin Muerre, Mattis
Perszen, Rasmus Baghere, Mattis Lauritz(sen), Hans Pouelsen,
Rasmus Hanssen, Mattis Kraagemager, Oluff Helliessen, Niels
15 Schreddere, Hans Hoffmandh, borgere her samme steds, oc Iens
Mylingh, tilszyns mandh oc tiennere y for^{ne} hospitall.

(Henrich Moensen.)

Samme dagh giorde erligh, wellfforstandigh mandh Henrich
20 Moenssen, raadtmadh her szamme steds, reghenskaff paa raad-
huszit, for hues indtegtt han anammet oc opbaaritt, sameledis yghen
wdtgiiffuit haffuer paa the armis wegne wdii Helligesthusz her
samme steds, dogh affkorthet hans wdtgiiffit emodt hans indtegtt
bleff Helligesthus hannem skylligh, thii han saa megitt meere
25 haffuer wdtgiiffuitt ydermeere endh hans indtegtt fem march 7 s.
Huilken hans indtegtt oc wdttgiiffitt han nu haffuer giort reghen-
skaff fore fra thett aar, han tesz beffalingh fick, anno 1542 indtill
1552.

30 [127r] (Iens Moenssen, Niels Schreddere, Iens Klausen).

Samme dagh vt sequitur bleff Iens Monssen, Niels Schreddere
tillkeeste raadtmendh oc Iens Klaussen.

35 S. Thome dagh [21. dec.].

Neruerindis burgemesther, raad oc nogne aff meenigheedhen.
War oc aluerlighen tillkiendne giiffuett nu saa well som tillfforn,

att hues *skeppe*, wecht oc maall the haffue y *Københaffn*, schall oc liighe *brugis her* y byen som y *Københaffn*, huilkett oc bleff samtøckt aff meenigheedhen att schulle hollis wryggelighen.

5 Om mondaghen forganghen [19. dec.].
Neruærindis burghemesther *Christiern Pedherssen* oc *Sander Leyell*, tesligist *Hans Daudizen*, *Asgudt Mickellssen*, *Henrich Monssen*, *Seueryn Munch*, raadtmenh, *Per Willumssen*, byffoget.

10 (2. tingh.)
Samme tiidt opbødt *Willum Sommer* paa *Karyne Gertz* wegne thet *Karynes husz*, *Hans Perssen* nu y wære haffuer, waar hendis andnitt tingh.

15 Item bleff aluerlighen forhollitt, att huilken borghere holler, huszer eller hiemmer nogne berøgtede quindffolck, skøgher etc. eller nogne thennem, szom bye ære forbudne, schulle the with thenne loulighe atuarszells offuertrædellsze wære faldne till kong. mtt. oc byen for wlydellsze.

20 (Niels Kock forplicing.)
Item forplichthett *Niels Kock* szegh for then menighe mandh theris ahøre till kong. mtt. byffogett, burgemester oc raad, att huor noghen saadan syndigh leffnitt bedreffue y hans husz mett
25 løszachtighe quindffolck, will han haffue forbrut syn boosz laadtt.

[127v] (Oxsekiødh.)
Item samme dagh bleff nu tillsætt att beszee oxszekiødt, oc tha selgis punditt, effther szom the szighe thett gott wære, szom war
30 *Per Willumssen*, *Iens Klausen* oc *Willum Szommer*, oc begierede slactherne szamme dagh, att the motte selghe pundet for 2 alb.

(Byredrenge.)
Item bleff aluerlighen then menighe mandh attwaritt om byredrenge, att huer schall haffue sine atuaritt, huor beffindis weedt
35 skellig bewiisz noghen ther mett beffundhne att giøre skadhe paa noghen mandz swiine stii eller swiine paagh, staure y gærde,

schall hans hosbondne staa till rette fore effther thenne atwarszell, thet samme oc samtøcktis, om noghen findis att hugge wlouligh. Item wedt samme atuarszell bleff oc byredrenge eller andre drenghe, pooszepilte, icke schulle gaa om kringh effther Gudz
5 almissze.

{Pantt, 3. tingh.}

Item opbødt Rasmus Baghere een kiiste oc eet suerdh, hand haffuer y pant aff een fremmitt mandh, war hans 3. tingh.

10

[128r]

1553

Ipsa die epyphanie domini [6. jan.].

Wdii Per Willumszens stue, neruærindis Willum Sommer, Mattis Lauritzssen, Rasmus Ollssen, lille Hans Dauitzssen, Hans Rub-
15 bertzsen oc Iens Nielssen, borghere her szamme steds.

Same tiidt fremeskede Per Willumssen, byffogett, tissze tuendne wittnesbyrdh, Christoffer N. oc Saane N., szom nu tiente Henrich Moenssen, her szamme steds raadmandh, att the wdii sandhed
20 bestaa oc bekiendne willde, huor till gick, ther Asgudt Szmidt bleff paaffundhen, for hues miszgerningh han oc nu bestaait haffuer.

Huilken for^{ne} Christoffer mett wdtstracht arm oc oprackte fingre bedindis segh, saa santt Gudt hielpe wedt hans hellig euangelium,
25 saa widnede, att een morghen aarle, strax effter war ringdt aff weecht, hørde han bancke wdhe paa Sandhen, tenckte wedt segh, att ther kundne beffindis een aff thennem, szom giorde skadhe paa skudher oc baadhe, brødt iern aff thennem, badh han een aff the andre tienste drenghe gaa wdt mett segh, the willde see, huo
30 thett war. Szom the ginghe wdt aff gadhe dørren, y thett kom een perszoen hastelighen, gick thennem forbi. Tha spurdhe for^{ne} Christoffer att, huo thett war, suarede then, ther gick: huadt willt du tha. Tha sagde then anden dreng Szaane: wii wille wiidhe till wisse, huo han er, men han kom dædhen aff, tha løff han for
35 thennem, oc the hinede hannem wedh burgemesthers Sanders dør, finghe fatt paa hannem, spurde, huor han war hiemme, gaff han for suar, sagde, her y byen, gaff Saane acht paa hans ansicht siighendis: thett er Asgudt Smidt, oc spurde hannem ydermeere,

hui han saa aarle tiidt dags wanckede paa Sandhen, [128v] willde han inghen sandh beskeedt giiffue fran segh, tha suarede Christoffer: Iegh beffrøchther, atii ære een aff the, szom taghe thett iern, her mistis aff the skudher oc baadhe, oc iegh schall giiffue
 5 klaghe paa edher for burghemester oc raadh, effter y ladhe edher saa dags findne y mørck oc mulln, oc sluppe hannem wiidt Symen Prydzes hiørne.

Thett haffuer først Christoffer oc siidhen Szaane wedt helghens eedt mett oprachte fingre witnet y szandhed, szom forskreffuet
 10 staar.

1553.

Mondaghen nest epiphanie domini [9. jan.].

Item anammet Seuern Munch, raadtmadh, oc Oluff Schriiffuere
 15 effther burgemesthers befalningh 1 skødhe tønde aff Hans Perssen Skotte, om huilkett han fick selff skødhe oc foruaringh paa eet huz oc iordh, han køffte aff Caryne Geertz.

⟨1 tønde øll, hun kom till thennem, som hogge skow till the siiste brokar.⟩

20

S. Martelli pape dagh [16. jan.].

Neruærindis Christiern Pedherssen, burgemestere, Hans Dautzssen, Henrich Monssen, Seuern Munch, Iens Monssen, Niels Schreddere oc Iens Klaussen, raadtmendh, Per Willumssen, by-
 25 ffogett, met meenighe mandh till første søgne tingh.

⟨1. tingh.⟩

Item opbødt Oluff Fogede suendh then part wdii Willum Karges gaardh, szom Willum selff tillhørde, war hans første tingh.

30

⟨3. tingh.⟩

Item opbødt Willum Sommer paa Karine Geertz wegne then hendis ahnpartt y Willum Karges gaardh, war thet 3. tingh.

35

⟨1. tingh.⟩

Item opbødt Iens Kraagemager paa Karine Lasz Huidz wegne then gaardh, szom Albrit Schreddere y boer oc køffte aff salighe Lasz Huidt, war første tingh.

[129r] Item same dagh wdii then meenighe mandz ahøre giorde Nielsz Suenssen, Raszmus Bagheres hustrves brodher, syn szøsther, for^{ne} Raszmuuszses hustrv, lighe godhe mett segh wdii all arffuedeell, hues thennem aff rette tillffaller wdii Hallandh.

5

(M. Christiern, Hans Hoffman.)

Samme dagh war her M. Christiern Perssen begierindis skødhe aff Hans Hoffmandh paa then Hanszis gaardh, Hans nu wdii boer, effther szom Hans segh selff forplichthet hagde vigilia omnium
 10 sanctorum [31. okt.] nest forleedhen, gaff hannem for suar, att effther thii Hans haffuer icke fulldgiortt szamme syn forplichthingh, oc samme gaardh er icke lowbudhen till tinghe, szom thett sigh burdhe effther byes skick oc gammell seedwane, stoodt thett icke till, att han kundne stedis skødhe ther paa y dagh.
 15 Loodtt end tha M. Christiern sigh sighe som tillfforn att wille mett samme skødhe ladhe opstaa for dannemendz bøn skyllidh, indtill samme gaardh bliiffuer loulighen opbudhen 3 loulighe tingh daghe, szom for^{ne} Hans sigh nu forplichthett haffuer y menighe mandz ahøre szaa well szom tillfforn att skee schall
 20 wdhen all forsømellsze eller behielpningh y noghen maadhe, oc naar the 3 tingh forffulde ære, ther offuer staaindis y beraadt paa weners fortrøstningh wdii 14 daghe, schall for^{ne} M. Christiern tha saa skødhe wdhen all fortøgheringh, huor szom Hans tesz for indhen icke kand bekomme raadt att stille hannem till
 25 fridz oc giøre hannem then frii for alle mett iordebreffuitt.

(1. tingh.)

Tha lagdis hanum fore att skulle y dagh opbudhe samme gaardh, szom Hans oc nu giorde, oc war hans første tingh.

30

Samme dagh skøtte Andriis Saxszen, fuldmectigh paa hans salighe brodheres Iens Saxszens hustrves wegne, Marine Iens Saxszens, fra hendne, hendis barn oc arffuinghe then theris gaardh oc grundh syndhen nest op till Willum Thomessens gaardh, han nu wdii
 35 boor, oc for^{ne} Willum køffte aff hendis salighe hosbondne till for^{ne} Willum, hans hustrv, børn oc arffuinghe till euerdeligh eye. Skøditt stadffestede Mattis Perssen, Hans Gregoriussen oc Dauitt Corney.

(1 tønde øll, kom till ferghe waszen.)

[129v] (Skwdtzmaall. *Per Willumssen.*)

Item samme dagh skødt *Per Willumssen*, byffogett, sitt skell oc skudzmaall till meenighe almue nu till tinghe, huorlundne han haffuer skickitt segh wdii szyn beffalingh fra første gangh till
 5 thenne dagh, oc om han noghen tidt aff noghen haffuer tagitt gunst eller gaffue emodtt rett, fick han gott skudzmaall, først aff the erlighe mendh, burgemesther oc raadtt, tesligist aff meenighe almue till tinghe.

Tesligist hagde oc Oluff Fogedtsuendh sitt skudzmaall till menighe
 10 almue, om han noghen tiidt aff noghen hagde opbaaritt offueroer peninge, huor till meenighe mandh endregtelighen suarede Ney, att han thett icke giordt haffuer.

(1. tingh.)

15 Item hagde *Per Willumssen* aluerlighen attuaritt, szom besidde alltere iordher, kircke iordher oc Helligesthus husz oc iordher, att the skulle ladhe theris iordskylld oc landgilde komme frem, war thett første tingh.

20 Mondagh for s. Pauli conuersionis [23. jan.].

Neruzærendis thett gantze raadh wndertaghen burgemester *Sander*, tesligist war *Per Willumssen*, byffogett, mett menighe almue till tinghe.

25 (Pegheffinger goodz.)

Samme dagh gaff *Kirstyne Henrich Kraagemageres* klagheliighen tillkiendne, att *Iacop Pegheffinger* war hende 4½ daler schuldigh huzleye, tha fandz hendne fore aff burgemester, raadh oc byffogett, att hendne schulle antuordis aff samme *Iacops* goodz,
 30 szom kundne opløffue 10 marc danske, dogh att hun schulle holle for^{ne} *Iacop* samme goodz till godhe indtill sancti *Morthens* dagh [11. nov.] nest kommindis, will han tha løszitt till segh for then pendningh, thet wurd^{is} nu hendne till fore, tha schall han faa samme goodz yghen, huor han her for indhen icke kommer, schall
 35 hun behollitt for sitt.

Samme dagh war oc liusdt till tinghe om altt andnit hans goodz nu yghen, att huor thet antuordis till skydener, schall thet hollis hanum tillgodhe till then dagh, szom før berørddt er.

[130r]   ⟨Wandmøllen syndhen byen.⟩

Samme dagh udtwiisdís aff tingett tizzse efftherskreffne danne-
 mendh, szom war Lauritz Hoffmandh, Per Bosen, Daidt Corney,
 Moens Skomager oc Oluff Schriffuere att schulle gaa till Anne,
 5 Asgudt Mickellsszens hustrv, forhøringdís mett hendne, om thett
 war hendís fulldkommeligh frii willge, teszliigist om hun willde
 giiffue sitt samtøcke ther till, att hendís hosbondne Asgudt skøtte
 then therís wandmølle fran thennem oc therís arffuinge oc till
 burgemestere oc raadt her samme steds oc therís efftherkommere,
 10 till ewigh tidt burgemestere oc raadt, huor till hun gaff for suar,
 att thett war hendís fuldkommelig frii willghe oc samtøcke. Tha
 effter thette giensuar gaffs till kiendne nu till tinghe, skøtte for^{ne}
 Asgudt samme mølle fran thennem oc therís arffuinge till burge-
 15 mester oc raadh her samme steds oc therís efftherkomere, burge-
 mester oc raadh, att the her effter schulle then forsiune, till huem
 the wille, oc then worde nydhendis oc behollindís till euigh tiidt,
 skøditt stadffeste Mattis Perssen, Per Boosen oc Mons Skomaghere.
 ⟨1 tønde øll.⟩

20   ⟨2. tingh.⟩

The som haffue alltere iordher, kirckens eller Helligesthusz iordh
 bleffue loulighen attuaritt att schulle komme frem mett therís
 landgilde, szom ære werghen till samme iordher, oc thette war
 andnitt tingh. Om met konghens sziise.

25

                                  ⟨1. tingh.⟩

Item Iens Bysuendh opbødt Karine Ingellsdotther husz, war thet
 første tingh.

Item Lasz Hoffmandh opbødt szin iordh her wdtemodt gadhen,
 30 han køffte aff syn brodher Andriis, war hans første tingh.

                                  ⟨2. tingh.⟩

Item Oluff Schriffuere opbødt Willum Karges gaardh, som han
 wdii bodhe, war thet andnitt tingh.

35

[130v]   ⟨2. tingh.⟩

Item Iens Kraaghemager paa Karine Lasz Huidz weghne opbødt

then gaardh, Albrith wdii boer oc kœffte aff for^{ne} Lasz Huidt, war hans andnit tingh.

(1. tingh.)

5 Item opbœdt Iens Moenssen, kirckewerghe, tuendne kirckens bygninge, then eene emellum Seuerin Muncks gaardh oc Henrich Monsszens husz oc iordh, som Claus Hackellszeskærre y boer, then andhen, som salighe Kirstyne Tiiks gaff till kircken, war hans første tingh.

10

(1. tingh.)

Item skœdt Otte Iacobssen sitt skæll oc schudzmaall om hans omgenghe, sidhen først han kom hidt till byen, oc fick gott skudzmaall.

15

(1. tingh. Pant.)

Item opbœdt Blasius Pottemager paa hans wegne Pether Szniidher eet korsz, for^{ne} Blasius haffuer y pant aff M. Henrich Bardskerre, 1. tingh.

20

(1. tingh. Pant.)

Item opbœdt Niels Søffrensen eet pant, han haffuer y pant aff Per Mørcks dotther, war hans første tingh.

25

(Iørghen Sandhersen, Andriis Christiensen.)

Same dagh hagne Anders Christiernssen, burgemesters Christierns søn, Iørghen Sanderssen, salighe Hans Sanderssens søn, till talitt aff Landzkrone for nogne haarde oc hastighe ordh, for^{ne} Iørghen wnøttelighen brugitt emodt for^{ne} Anders wdii schoffuen for eet
 30 træ, Anders hagne laditt feltt, oc Iørghen wiste icke rettere, endh thet war hans. Ta beffandz effter skelligh beuiisz nu tillstædhe, som war Iens Kraagemagher, Oluff Hellyessen, Rasmus Baghere, oc effter skouffogedhens egne ordh, att Iørghen hagne wskell emodt Anders, huilket Iørghen omsier kendis att haffue wrett oc
 35 badt for wor herris døds skyllidh, att Andriiszes fadher Christiern oc Andriis wille hannem thett forladhe, huilkett the for Gudz skyllid oc the dannemendz indhen raadz bøn oc saa giorde, [131r] dogh wedt saadanne forordh oc willkaar, att huor som for^{ne} Iørghen

effter thenne dagh ladher sin mundh wⁿøttelighen staa om forⁿe
Andriisz wdii druckenschaff eller ædruhed, indhen eller wdhen
landz, oc spørgis wedt skellig bewiisz, schall tha saghen staa
hannem oben oc tha retthen haffue syn gongh, thet haffuer be-
5 melte Iørghen selffuillighen sigh forplichtett att wille holle.

(Christiern Bryggeres forplicingh.)

Item samme dagh forplichtedt Christiern Bryggere segh for burge-
mesther, raadt oc kong. mtt. byffogett att wille her effter wære
10 Iep Heminghssen aldels wbeuaritt mett ordh oc gerningher, tes-
ligist att will skicke segh emodt syn hustrv, szom een christhen
dannemandh egis att giøre.

For huilkett szom forskreffuet staar, forⁿe Christiern nu sette
borghen, forplictindis segh att wille holle syne forloffuere skadis
15 løsz, som war Iørghen Schomager oc Per Smidt, wnder 40 daler,
saa han schall inghen søndagh quell nest kommindis foreene segh
mett byffogedhen paa konghens wegne oc met kemmenær paa
byes wegne for samme hans brødhe, eller schulle indfføre hannem
wdii iern yghen, som han sadt, huor han thett icke giør, som før
20 er rørdtt.

Samme dagh.

Sagde Oluff Ipsen burgemester oc raadh tieniste paa nyett, effther
han tillforn hagde thennem samme tienste opsagdt, weedt thenne
25 beskedt, szom efftherskreffuet staar.

Iegh Olwff Ipszen, byschriffwere, kiendnis mett thenne myn eghen
handschrifftt, att noghen tiidt effther nyaars dagh forleedhen om
eet aar, ther mandh schreff Gudz aar 1552, formedelst myn skrøbe-
lighed, migh samme tidt wnder Gudz wellighe haandh war
30 tilfføgitt, opsagde iegh myn tieniste for myn øffrighed, burge-
mesther oc raadt her samme steds, dogh ther till wdii saa maadhe
inghen orsaghe hagde, att [131v] the io well migh belønitt hagde
myn aars løn aarlighen till godhe redhe, betackindis thennem
kierligen oc gierne for allt gott the migh y manghe maadhe bewiist
35 haffue.

Oc nu iegh er kommen siidhen wdii beraadt hoosz Gudh oc myne
godhe wener, er iegh till sindz wordhen att wille bliiffue weedt
samme tienniste, om saa er, att bemellte myn øffrighed thett be-

ffoller. End dogh iegh kiendis att wæritt haffue forszømeligh y samme tieniste oc icke kandh haffue migh wndskyllitt, will iegh nest Gudz hielp raadhe boodt paa, att saadan forsømselze icke skee schall effther thenne dagh, men will wedt all lydachtighed
 5 oc troschaff ladhe migh beffindne, som een fattigh, lydiigh, tro tiennere oc wnderdan eyes att giøre, emodt myn øffrighed, erlighe, wiisze oc wellfforstandighe mendh, myne burgemesther oc raadh her samme steds, ydmygeligen for Gudz skylldh begierindis, att the migh, hues iegh y saa maadhe emodt thennem migh forszeeth
 10 hagde, wille aldels forladhe, huilkitt iegh migh till forszeer, att the for Gudz skylldh oc myne salighe forelldris giort haffue, huorffore iegh nu well beraadd loffuer oc tillsiigher thennem myn tro tienniste, forhaabindis nest Gudz hiellp then att wille fullest gøre aff myn yderste fliit oc formue, migh till een trøsteligh forbed-
 15 ringh, szom the migh haffue loffuitt oc tillsagdt altt gott, faxit deus.

[132r] Mondagen for purificacionis Marie [30. jan.].

Neruerindis burgemesther, raadh oc meenighe almue till tinghe.

20

(2. tingh.)

Samme dagh opbødt Oluff Schriffuere Hans Hoffmandz gaardh effther Hanszis eghen befallingh, war thett andnitt tingh, huor till Henrich Mhonssen suaredhe, att her laae noghen breffue till stedhe,
 25 oc stoodt icke till att samme skødhe ginghe, før endt the breffue ære fuldgiorde.

(3. tingh.)

Item samme tiidt opbødt for^æ Oluff oc Willum Karges gaardh,
 30 som Willum wdii bodhe, war hans tridye tingh.

(3. tingh.)

Item opbødt Per Willumssen een rødt camlotz kiortell oc een wedzke mett nogne breff, war hans tridie tingh, oc eett binicke,
 35 som Dorothea Iude quindne hagde pant sett hanum.

(1. tingh.)

Item opbødt han een kiortell, hørde een fattigh kone till kallitt Muncken, war thett første tingh.

(2. tingh.)

Item opbødt Iens Bysuendh eet korsz, Blasius haffuer y pant aff Mesther Henrich Bardskerre, war thet andnitt tingh.

5

(3. tingh.)

Item opbødt Iens Kraagemaghere Albritz Skredderes gaardh, som han køffte aff Lasz Huidh, wor hans tridie tingh.

(2. tingh.)

10 Item opbødt Iens Monszen paa kirckens wegne tuendne kirckens bygninger, beskeedt ther om findis then tinghdagh tillforn, war hans andnitt tingh.

(2. tingh.)

15 Item skødt Otte Iacopssen sitt skell andnitt tingh oc fick gott skudhe aff naboo, gienboo oc meenighe almue nu till tinghe.

War attuarszell aff kong. mts. byffogett till alle gamle Sandners skylldenær, att the skulle betalle inghen søndagh nest kommindis,

20 hues the aff rette plichtig ære.

Schøtte Mons Skomagere, fuldmectigh paa Karine Geertz wegne, oc war Karine nu selff neruærindis tilstædhe, fra hendne oc hendis arffuinge oc till Hans Perssen Skotte oc hans arffuinghe till euerdeligh eye then hendis husz oc iordh emelum Willum Karges oc Iacop Iudes gaardh aff Købnehaffn. Schøditt anammet Willum Thomessen paa for^{ne} Hans Perszens wegne. Samme skødhe stadffeste Mattis Perssen, Oluff Helyessen oc Per Bossen. Skødhe gaffs mondaghen nest ephiphanie domini [9. jan.] tilfforn.

30

(2. tingh.)

Item opbødt Niels Søffrenssen nogne pant Per Mørcks dotthers, war hans andnit tingh.

35 [132v] Samme dagh skøtte Niels Lauritzsen oc Niels Huidh aff Siøborgh, salighe Willum Smidz neste arffuinghe, som sagde sigh wære fuldmectighe paa the andre mettarffuinges wegne, fra thennem oc alle mettarffuinge, ther kunde haffue att sighe wdii

then for^{ne} Willum Smidz gaardh, han self wdii bodhe, paa Mellum
 gadhen emellum Hans Perszens oc Iens Andersszens gaardh till
 Iacop Iudhe aff Købnehaffn, hans hustrv, børn oc arffuinge till
 euerdeligh oc gaffue hannem ther paa schriffteligh foruaringh
 5 wnder theris oc fleere dannemendz indzgle. Skøditt stadffeste
 Niels Søffrenssen, Mons Schomager oc Iens Kraagemagher.
 (1 tønde øll, Asgudt fick betaling oc gjorde fyllist.)

10

Giordis oc forbudt, att inghen borghere skulle ladhe gøre skoe
 emodtt schomaghere laus skraa, szom nu Hans Skotte giort hagde,
 bleff Hans for Gudz skylld oc dannemendz bøn benaaditt.

15

⟨Notandum. Om skow.⟩

Gaff burgemesther Sandner aluerlighen tillkiendne paa Herluff
 Trolles wegne oc effter hans beffalningh, att huer skall wære
 kronens skow wbeuaritt, wdhen the haffuitt y skouffogedhens
 20 mindne, att huer schall widhe att taghe sigh ware effther thenne
 loulige atuarszell.

⟨Hans Kleinsmidz goodz.⟩

Effther kong. mts. fogeds beffalningh werdeeritt Mattis Perssen,
 25 Oluff Helyessen, Iørghen Skomagere, Lasz Bentzssen oc Iacop
 Weffuere Hans Kleinsmidz godz, Iacop Iudhe hagde laditt her
 besla, oc the thett werdeeritt effther theris godhe skell for 24 s.
 danske.

30 Tiisdaghen for fleske sondagh [7. feb.].

Neruærindis Christiern Perssen, burgemesther, oc Zandner Leyell,
 Niels Skreddere, Per Willumssen oc Anthoniusz Thomessen, by-
 ffogett y Helszingborgh, mett nogne aff meenigheedhen, som war
 Mattis Perssen, Iost Grønningh, Iørghen Wiigh, Mons Skomaghere,
 35 Iacop Fynboo, Lasz Esbernssen oc Hans Gregoriussen.

⟨Iens Willatzsens arffwinge.⟩

Samme dagh war Iens Willatzszens arffuinghe skickede paa
 wortt raadhus mett hans hustrv Anne att forhand[le] een wenligh

contract, [133r] huilke for^{ne} hans arffuinge waare salighe Ienszis brødre, Lauritz Willatzssen, boindis y Aahusz, Christiern Willatzssen, boindis wdii Helszinghborgh, oc Iens Andherssen, szom haffuer for^{ne} Ienssis søsther.

- 5 Bleffue the samme tiidtt offuer eens oc till een wenligh endneligh contractis besluttingh komne, om hues arffuedeell thennem aff retthe kundne tillffalle effther theris salighe brodhers dødt, wdii saa maadhe, att Anne, hans effterleffuerske, skulle wdtrette, giiffue thennem siu sindz tiughe march dansche, oc ther till mett schulle
- 10 samme arffuinghe (huilkett the selff begieredhe) beholle for^{ne} Ienszis tømmer, ridzskaff, szom nu fantz till stædhe till skiiffs bygningh, oc een tylltt aff the dæler, szom nu ligge paa Toorekaaw, oc hues af szamme dæler, ther offuer waar, schulle wære thennem alle liighe till skiiffte, baadhe Anne oc the. Ther mett
- 15 lodhe the sigh selffuilligen mett nøye, huilke for^{ne} siu sindz tiughe march burghemesther Sander nu y dagh paa for^{ne} Annes wegne till godhe redhe fornøffuede thennem redhe peninge y hans eghen stue, huorffore the betackede hendne for goodt, redheligh betaligh y alle maadhe. Ther emodh schulle for^{ne} Anne beholle husz, iordh,
- 20 boo, boschaff, schiiffs partt, skiiffs last etc., quitt, frii till hendne oc hendis arffuinge. Ther offuer haffue for^{ne} Lauritz oc Christiern nu y for^{ne} mendz nerwærellssze fulldtmegtigh giortt oc fulld myndeligh beffalitt theris kiere suoffuer Iens Anderssen att schulle giiffue hendne eet fulltt oc fast akalldt till thett første
- 25 søgne tingh nest kommindis for thennem oc theris arffuinge, fødde oc wffødde.

[133v]

1553

Feria 6. pasce [7. april].

- 30 Neruærindis Christiern Perssen, burgemesther, Asgudt Mickellssen, Seueryn Munch, Nielsz Schreddere, Iens Klaussen, raadmendh, oc Per Willumsszen, byffogett.

(Per Hanssen, Thonnis Geritzssen.)

- 35 Samme tiidt hagde Thønns Geritzssen aff Bolszwartt Per Hanssen her samme steds tilltallitt mett een handschrieff paa hans brodhers wegne, Anders Hanssen, lyendis paa 230 daler, szom stodhe wbealtitt oc schulle wæritt for skickede till Henrich Brinchhoff yn den

- witthen hundtt tho Amstherdam, om huilken for^{ne} summa for^{ne} Per Hanssen sigh paa alle mett arffuinges wegne forpflichtet att wille wdtrette oc betalle, effter szom for^{ne} Thønnis hannem selffuilligen gaff wdii saa maadhe dagh oc tiidt till trendne termynen,
 5 nu till Iohannis baptiste dagh mittszommer nest kommindis the 30 daler, item thett eene aff the 200 daler om eet aar her effther att betalle oc thett andnit hundritt om eet nest effter then dags datum, att the første hundrit ware betallitt, wdhen all arghelist, behielpningh etc.
- 10 ⟨Fra paaske anno 1553 till 1554, then siiste termyn paaske 1555.⟩

Om mondaghen nest effther [10. april].

- War for^{ne} Per Hanszens brodher Iørghen Hanssen saadanne handtschriffther wiisdt oc attspurdtt aff burgemesther Sander, om han
 15 wille wære ther mett till fridtz, att Per Hanssen for saadan wdtlegningh oc betalningh motte bekomme syn betalningh wdii for^{ne} hans salighe brodthers Anders Hanssens arffuedeell, før end nogitt skiiffte ginghe, huor till for^{ne} Iørghen suarede ia, att thet er hansz fuldkommeligh samtøcke, att saa skee maa.
- 20 Neruærindis samme dagh burgemesthere, raadh, wndertagen Henrich oc Iensz Monsen, szom paa then tiidt ware y Lybke met meenighe mandh till tinghe.

- 25 Item tilltalede Iost Grønningh Mester Iacob Bardskerre, for han wdhen hans ia, mindne eller samtøcke hagde wdtleydt een tienste dreng fra hannem, huilkett icke wor borgeres bistannd effter syn borghere eedt, han haggde giortt, eller naboeligt, oc szamme M. Iacob bleff antegnitt 30 s. for wlyellssz.

- 30 [134r] ⟨Willum Karges gaardh.⟩

- Item samme dagh war Anders Koorne mett fuldtmagt aff Iens Brydhe y Iørlundne, effther thii att for^{ne} Iens kendis segh rett eghere till salighe Willum Karges gaardh, thii han hagde giiffuit
 35 hannem ther paa thu hundritt march danske, fra for^{ne} Iens oc hans arffuinge till erligh, wellfforstandigh mandh Hans Dauitzsen, her samme steds raadtmandh, oc hustrv, hans arffuinghe till euerdeligh eye, all then rett oc rettighed, han kundne haffue ther wdii, om hues hans betalningh for samme gaardh findis om be-

scheed s. Mickells dagh forganghen, huilkett skødhe wi (i) dagh stadffeste, *Mattis Perssen*, Iens *Kraagemager* oc *Per Boossen*.
(1 tønde øll.)

5 (1. tingh.)

Item opbødt *Oluff Fogedesuendh Hans Giller* husz oc bygningh nest *Per Willumssen*, war thett fførste tingh.

(3. tingh.)

10 Item opbødt Iens *Bysuendh Carine Hans Ienszens* husz oc bygningh, war thett 3. tingh.

(2. tingh.)

Item *szamme Iens* opbødt *Anders Hoffmandz* iordh, som hans
15 brodher *Lauritz haffuer køfft aff hannem*, till *Iacob Fynbo*, gaff for suar *siighendis* segh att haffue ther wdii noghett att sighe.

(1. tingh.)

Item opbødt *Frantz Bossen* een kiortell, han haffuer y pantt aff
20 longhe *Søffrens* hustru, war hans første tingh.

Samme dagh skøtte Iens *Kraagemager*, haffuindis fulldmacht aff
Iacob *Huidt*, salighe *Lasz Huidz szøn*, nu neruærindis tillstæde,
fra for^{ne} *Iacob*, hans moder *Karine* oc theris arffuinge till *Albritt*
25 *Schreddere*, borghere her *szamme* steds, hans hustrv oc arffuinge
then gaardh, for^{ne} *Albrith* køffte aff *Lasz Huidt*, till euerdeligh
eye, skøditt stadffeste *Mons Schomager*, *Henrich Pouellssen* oc
Pouell Teglmesther.

(1 tønde øll, kom till ferghe wassen.)

30

(1. tingh.)

Item opbødt *Iørghen Keyszer* nogne pant, han haffuer aff *Oluff*
Baghere, oc nogett pant, han haffuer aff *Klein Styreman*, war thet
første tingh.

35

(*Niels Sck(r)edderes skwdzmaall*.)

Item skødt *Niels Schreddere* sitt skæll for then meenighe mandh,
om hues hans handell han haffuer brugitt her y byen met køff oc

sall, all then stundh han *her* wæritt haffuer, besynderligen om han emodt noghen haffuer miszregnit, begierindis *stoore march* for *smaa march*, huor till først burgemesther oc raadt gaff hannem gott skudzmall, tesligist oc meenighe almue till tinghe, att the
 5 aldriigh haffue hørtt eller spurtt aff nogen, enthen wdhen byesz eller indhenbyes, at for^{ne} Niels schulle noghen wdii saa maadhe falskeligh bedragitt, men szom een erligh dannemandh haffuer behulpitt manghe mett borgh oc laan, hanum behoff hagde, tesligist mett all andhen erligh omgenge sigh erliighen beuiist emodt huer
 10 mandh oc wille ydermere, om behoff giøris, giiffue hannem *her* paa eett tingswidne ther paa.

(3. tingh.)

Item opbødt Oluff Schriffuer Hans Hoffmandz gaardh, war 3.
 15 tingh.

[134v] (Bwrgemesthers Sandhers skwdzmaall.)

Item skødt burgemestere Sandher sitt skell y dagh for then meenighe mandh till tinghe, om han emodt noghen hagde miszregnit, szom hannem køffte eller borghede aff, regnidis thennem enthen
 20 meer eller minder till offuer skæll, huor till først burgemesther, raadh, ther nest meenighe almue samdregteligen suaredhe, att huo hannem saadant paasagt haffuer, the haffue sagt hannem wsantt paa, effter thii han haffuer segh bewiist emodt huer mandh, baadhe
 25 wdhen byesz oc indhen byes mendh, som een erligh, christhen dannemandh y alle maadhe.

(Mattz Munchs skwdzmaall.)

Item skødt Mattis Munch sitt oc syn hustrves Annes skell, om
 30 noghen war, som hagde skyllingh emodt thennem for theris omgenge eller wiste mett thennem lønlighe eller obenbare, huilkitt kundne wære theris heder eller ære anhrørindis, war inghen ther suarede emodt andnitt, endh the haffue sigh *her* omgaaitt szom gott erlight folck, war hans første tingh.

35

(Asgwdh Smidh opbudhen.)

Item samme dagh opbødt Per Willumssen Asgudt Szmidt, om noghen wille hielpe hanum till løssitt for *thet*, han bekiende att

haffue stollitt, som war eet roers iern aff Henrich Monszens skudhe, eet aff Seuern Muncks skudhe, eet halsz iern aff byes kagh oc een iern bollt aff burgemesteres Sanders wasze.

5 (Iordhe wurningh.)

Samme dagh wdttmeltis aff tinghe tisz efftherskreffne att schulle wære paa een wurningh, først om the 2 bodher, szom Frantz Lauritzssen Slotzschriffuere wdii boer, huilke tuendne bodhers bygningh bleff werdeeritt for 200 march danske.

10 Item iordskyllen er aff aarlighen aars 3 marc.

Item Per Haaghszens gaardh, husz, iordh samme tiidh werdeerit for fem hundrit march.

Item Iep Markurszens husz oc iordh samme tiidh werdeerit for 4 sindz tiuge march.

15

(Wurnings mendhene.)

Hans Dauitzssen, Asgudt Mickellssen, Søffryn Munch, Niels Schredder, Iens Klausen, raadmendh, Per Willumssen, byfogett, aff menigheedhen: Per Boossen, Pouel Teglmester, Seuern Muerre,
20 Anders Saxssen, Hans Pouellssen, Willum Sommer, Symen Prydz, Iens Kraaghemager, Mattis Persszen, [135r] Anders Korne, Hans Gregoriussen, Raszmus Baghere, Mons Skomager, Lasz Tømmermandh, Iost Grønningh, Marcur Iørghenssen oc Iørghen Gulldsmidt.

25

Om mondagen nest dominicam Maria [10. april].

Neruærindis Christiern Perssen, Sandher Leyell, burgemestre, Hans Daudizsen, Asgudt Mickellssen, Henrich Moenssen, Niels Schredere, Iens Claussen, raadtmendh, Per Willumssen, byffogett, mett
30 meenighe borghere till tinghe.

(Mattis Munch, Per Willumssen.)

Primo skødt Per Willumssen sitt skudzmaall for burgemesther, raadtt oc menighe mandh om hans omgenghe oc om noghen
35 werlighe støcker mett hanum, huor till først the erlighe, wisze, wellfforstandighe mendh, burgemesther oc raadtt, suarede, att han wæritt y raadtt oc daadt mett thennem szom erligh, christen danne-

mandh. Sammeledis gaff then gantske meenighed till kiendne, att han haffuer wæritt theris byffoget oc skickett segh y samme syn beffalningh erligen oc skelligenn, huo hanum paa siiger andnitt, siighe the hanum wsantt paa, besynderlighen for then sagh skylldh, 5 att Mattis Munch hagde hannem løgnagteligen paa sagdt, att han skulle haffue laditt brentt Franz Bagheres foole emoodtt Franzis willghe oc witschaff, huilkitt Mattis hagde løghett hannem skame- lige paa, som Frantz haffuer bestaait for dannemendh.

Item gaff for^{ne} Mattis skylldh oc klaghe paa thet meenighe raadh, 10 forthi att then tiidt erligh, welburdigh mandh Herloff Trolle, høuitzmand paa Kraaghen, oc thee wdii een goodt meeningh war noghen tiidt forleedhen forsamlede y sachristett (end dogh thett war skeedt effter for^{ne} Mattzes eghen bøn oc begieringh, szom han hagde giortt till alle indhen raadtz oc till Per Willumssen), 15 tha sagde han nu, att the giorde icke well, att the samme tiidt straffede hans hustrv, hans hustrves modher oc hans hustrves brodher, szom laae hannem megitt wnder øghen oc emodt, oc sagde han nu, att the thet giorde (hues the thennem tha wnder wiszde) emodt hans willge, bøn oc beffalingh.

20 Dogh fantz thet y sandhed bewiizliigtt nu, oc han kunde icke for- nechte, att han io badtt thennem for Gudz skylldh ydmygeligen ther till hoosz szomme mett grædindis thaare.

[135v] Mett manghe wnøttige, hastige, wanuittige oc tradzlige ordh offuerløff han burgemestere oc raadt, sagde hannem till, att 25 the ware hanum megitt hadske.

Item sagde han oc spaadskelighen: thett bliffuer end bedre, end baaghen siigher, mett manghe andre haanlighe giensuar oc selff- uilligen begieredhe, att the schulle sette hanum.

Nogett ther effther sagde han: y godhe mendh, wille y giiffue 30 edhers wenschaff, raade y ther fore, wille y icke, saa raadhe y oc ther fore, huilke manghe andre wnøttige, tradzlige oordh then meenighe mandh bestoodtt, att han skickede sigh emodtt syn øffrighed, szom hannem icke burdhe, oc emodh waar bys priui- legier wtillbørlighen.

35 Tha eskedhe Hans Daidzsen wdii byffogedhens stedt aff hannem, att han wille sette borghen een gangh, andhen oc tridie gangh, sagde Mattis: Iegh kand inghen faa, ther will wære goodt for migh, men setther migh.

Item biegeredhe *Per Willumssen*, att han schulle fly hans hustrues brodher hiidt till stædhe, huilken att effter han war besett wdii kong. mttis. naffn, att han icke schulle draghe her fra, før han hagde wærit for retthe mett for^{ne} *Per Willumssen*, fulde *Mattis*
 5 hanum langs neder att Steengadhen mett eet suerd y sind haandh, ther till suarede *Mattis*: will iegh icke fly edher hannem, tha maa tusindh dieffle føre hannem till stædhe.

(Aperte taxatur.)

10 Item hagde oc *Mattis* sitt schudzmaall paa burgemesther Sandner wdii saa maadhe, att han rodde mett hannem om affthenen tillfforn, før endh han fulde samme perszoen mett forss y genum byen om morgenen, tha fandz thett wdii løgn, thi att burgemesther y sandhed gjorde beuiisligtt, att han paa then tidtt (war) y Køben-
 15 haffn.

Item gaff Hans *Dauidzssen* hanum een goodt, kierligh atuarszell saa sigendis: schulle y *Mattis* haffue schriffteligh bewiisz mett eder her fra till Malmø om eder omgenge her hoosz ossz, tha raadher iegh eder, atii scicke edher anderledis, ellers bliffue y
 20 icke well kommen till thennem, huor till *Mattis* suarede: Ieg ther fore kan huerken wære tisz wær eller tesz bedre kommen.

[136r]

(Mattz Mwnchs løffte.)

Tha rodde burgemesther Sandner hanum wdii then beste meeningh,
 25 att han wille sette borgen intill 3 wgher her effther fra thenne dagh regnitt, huilkett hanum oc bleff tillstedd aff kongens fogett. Tha fremstode *Seueryn Muerre*, *Mattis Perssen*, *Mattis Lauritzssen*, *Willum Thomessen*, *Mons Skomagher* oc *Iens Kraaghemaghere* oc rackte haand till kongens foget, att for^{ne} *Mattis* schulle
 30 bliiffue tillstædhe intill wdii dagh 3 wgher, huor han tesz forindnen kundne foreene segh mett the erlighe mendh, han saa wdhen skæll offuer løffuitt haffuer.

(Willom Thomessen, Bodell Schredder.)

35 Samme dagh bleff kyndnitt oc aabenbare læst tuendne breffue, thet eene *Willum Thomessen* loodt læsze, giiffuitt anno --, then andnitt loodt *Bodell Schredder* læsze, giiffuitt anno --. *Willums* breff indnehjølt om eet skiiffte gangitt emellum salighe

Hans Dao oc hans søsther Karine Willums oc eet hendis barn, hues
 thennem kundne arffueligen tillkomme wdii then theris fædherne
 gaardh wdii Soostræditt.

Thet andnit, Bodell lood læsze, war iordebreff paa samme gaardh,
 5 schreffuit y Eszierom, siidhen rett skiiffte war gangitt, bleff macht-
 løsz dømptt, oc thet Willum hagde, bleff widt macht stadffest,
 effter att thett war retteligen gongitt om samme skiffte.

⟨2. tingh.⟩

10 Item opbødt Iørghen Keyszer 2 pantt, thet eene Oluff Bagheres,
 thett andnitt Klein Styremandz, war hans andnitt tingh.

⟨1. tingh.⟩

Henrich Monssen paa syn moders wegne opbødt een kædell, hører
 15 Iacop Skingere till, hans første tingh.

Mondaghen nest Wocem Iocunditatis [8. maj].

Neruerindis Christiern Perssen, burgemesther, Hans Dauitzssen,
 Asgudt Mickellssen, Henrich Mhoenssen, Seueryn Munch, Iens
 20 Klauszen, raadmendh.

⟨Bastian, Hans Hoffman.⟩

Samme dagh tilltallede Bastyan Hulszebrock aff Malmø Hans
 Hoffmandh her samme steds mett then siiste hans forpflichtingh,
 25 huilken indnehøltt, att for^{ne} Hans schulle enthen ændeligh giiffue
 M. Christiern syne pendinge then mondagh nest effther Roschylde
 marckitt eller oc paa then dagh schødhe hannem till syn gaardh
 her y Helszinghøer, huilken Hans Hoffmandh wdii boer.

[136v] Item ther nest loodt for^{ne} Bastyan læsze M. Christiern fulle
 30 machts breff, beseglld mett stadz secreet y Købnehaffn, huilkett
 M. Christiern hagde Bastyan till betroodt att forffoorderø, lighe
 szom han weedt eghen perszoen tillstædhe waare.

Tha war for^{ne} Hans begierindis, att Bastyan wille end nu frem-
 35 deel^{is} giiffue hanum dagh oc tidt, oc war kierligen begierindis,
 att tisse effter^{ne} dannemend Mattis Perssen, Seueryn Muerre, Wil-
 lum Sommer, Iost Grøningh och Iørghen Gulldsmidt wille giøre
 bøn for hannem till Bastian paa M. Christierns wegne, oc the

wdginghe paa raadhuszitt oc handlede mett hanum ther om, oc han for Gudz skylldh oc the dannemendz lood segh siighe, saa att the giorde saadan forhanlingh thennem emellum, att nu wdii dagh otte daghe schall Hans betalle for^{ne} Bastyan wdii hans husz
 5 y Malmø 100 daler, huor icke saa skeede, schulle Bastian then samme rett staa aaben for paa then dagh saa wel szom wdii dagh. Men ther szom Hans hannem tha fornøffuer samme 100 daler, som nu sagdt er, tha haffuer for^{de} Bastian giiffuit for^{ne} Hans siidhen fremdelis dagh indtill then mondagh for Iohannis Bap-
 10 tiste nest kommindis [19. juni], tha schall for^{ne} Hans, som han sigh oc forplichet, betalle for^{ne} Bastian then gantze hoffuitt summa oc ther wdii thet eene hundrit daler hannem affkortis eller oc skødhe hannem samme gaardh, oc tha schall Bastyan giiffue hanum thett eene hundritt daler till baghe yghen. Item huor icke saa
 15 skeer, att for^{ne} Hans icke will betalle for^{ne} summa oc forhaler hannem samme skødhe lengher, tha schall thett eene hundrit daler nu først wdgiiffne wære forbrutt till ⟨for^{ne}⟩ M. Christiern oc inghen steds affkortis y for^{ne} summa, oc alle Hans Hoffmandz forplichther tillforn wdgiiffne with macht holle y alle maadhe.

20

(Helsingborgs wedhertegtt.)

Item end nu y dagh stadffeste then meenighe mandh then wedhertegtt indgongen, om the quindffolck oc piigher icke skulle fare offuer till Helszingborgh om løuerdaghen, oc tillforn widtagett
 25 oc samtøckt aff meenighe mand fredaghen for pingis dagh [11. juni] anno 1546, item oc samtøckt mondaghen nest Wocem Iocunditatis [4. maj] anno 1551, sammeledis y dag oc ingffeste tissze effter^{ne} for saadan wlydellsze, Niels Frost, Lydke Fergemandh, Iørgen Keyszer, Morthen Iulls hustrv, Anders Kræmere, Hans
 30 Nickellssen, Anders Perssen, Hans Pouellssen, Hans Olssens hustrv paa Sletthen, Lasz Munch, Gertridt Marcusses, Oluff Bagere, Birgitte Gaasz oc Hans Skotte, hoosz tingett.

[137r] Tiisdaghen nest for ascencionis domini

35

[9. maj] 1553.

Neruærindis Christiern Perssen, burgemesther, Hans Daidzssen, Asgudtt Mickellssen, Henrich Mhoenssen, Seuern Munch, Iens

Claussen, raadmendh, Per Willumssen, byffogett, Pouell Tegl-
mesther oc Andriis Saxszen, borgere her samme steds.

Samme dagh affmaaldis Iens Ipszens oc Hans Pouelssen huer
5 theris ahnpartt wdii then gaardh, for^{ne} Hans Pouelsen nu wdii
boor. Først bleff samme iordh maallt her wdt till Steengadhen oc
war wdii syn breedh fra Andriis Saxszens oc indtill Dorothee
Muncks gaardh otte oc tiughe sielandz alne eet quartheer mindne.
Ther aff bleff Hansz tillsagdt paa syn ahnpartt effther Ienszis
10 samtøcke paa then syndre siidhe op till Dorothee Muncks gaardh
att schulle haffue her weedt then westre ændne wdt till Steen-
gadhen fiorthen alne. Saa behiøltt Iens till syn ahnpartt nest op
till Andriis Saxszens gaardh fiorthen alne eet quarteer mindne.
Bredden nedher y gaardhen op till Hans Ollszens gaardh er sex
15 oc tiughe alne eet quartheer. Ther aff behiøltt Hans mett Ienszis
samtøcke halffiorthende aln eet quartheer. Saa behiøltt Iens till
syn ahndeell halfftretthende alen. Fra Hans Ollszens hiørne till
strandhen er samme iordh tretthen alne breedt, baadhe inghe wdii
gaarindh oc neder emodt strandhen liighe eensz breedh. Ther aff
20 kommer huer thennem halffsziundne alen paa begge parther. Dogh
effther Ienszis oc Hanszis samtøcke sloz een peell needh, huor
schall affbøyes need y then smaaleste partt. [137v] Och tha for^{ne}
Iens tilkaaredhe segh then helffthen aff samme gaardh, som ligger
nest op till Andriis Saxszens gaardh, huor mett Hans well mett
25 nøgedis. Oc Hans behiøltt then anden helffthen optill Dorothee
Muncks gaardh. Oc fandz Hans Pouelszen szamme tiidt till, att
effter thii han behiøltt then bygde partt, att han skulle tha giiffue
Iens till mett paa syn partt føretiuge march. Ther mett ere the
wenligen oc well till een ændeligh besluttningh fordragne.

30

Till tinghe.

⟨2. tingh.⟩

Item opbøødh Henrich Moenszen paa syn modhers wegne 1 kædell,
35 hører Iacop Skingere till, war hans andnitt tingh.

⟨3. tingh.⟩

Item opbøødt Iørghen Keyszer 2 pantt, thet eene hør Oluff Bagere
till, thett andnitt er Kleyn Sturemandz, war hans 3. tingh.

(1. tingh.)

Item Hans Skotte hoosz tingett opbødt eet pant, hør lille Hans Dauitzssen till, war hans første tingh.

5

(Akalldh.)

Item gaff Asgudt Mickellssen, effter han war fuldmectigh aff Boilld Monsses paa Hornbeck oc hendis søner, Hans Alszingh eet fullt oc fast akalld till tinghe for all then arffuedeell, thennem kundne aff rette tillffalle effter salighe Anne Hans Alszinges
 10 dødt, oc kendis for^{ne} Asgudt paa theris wegne att wære nøyaffteligen betallitt, for hues thennem wdii saa maadhe kundne tilkomme, wdii røringis oc wrøringis goodt, husz oc iordh, boo oc boschaff, peninge, klæder, kaaber, theen, queegh oc allt andnitt, huor paa for^{ne} Hans fick y dagh aakalldh, att han oc hans arff-
 15 uinge schulle wære quitt oc kraffueszløsz for thennem oc theris arffuinge, fødde oc wfødde.

(Forbudth.)

Sammeledis forbødt kong. mts. byffogett, att inghen køffue
 20 wdhen fore the loulige steder, her y byen samtøckt.

Item oc inghen schall løffue om kringh paa landzbyerne att opriiffue oost, smør, hønns, lam oc ægh, saa frampt att the wille icke wære quitt, hues the køffue, oc straffis ther offuer, szom weed bør.

25

[138r]

Mondaghen vt supra.

Bleffue thesse effther^{ne} wdhkeeste att besee hawe, garde oc same tiidt sette tesse hawer: Hans Dauitzssen, Iens Claussen, raadt-
 30 mendh, Per Willumssen, byffogett, Pouell Teglmesther, Seuerny Muerre, Mattis Perssen, Iens Kraagemager, Oluff Heliessen, Mons Schomager, Willum Sommer, Willum Thomessen, Arilld Refflagher, Iørghen Skomager, Iørghen Guldsmidt, Oluff Bødkere, Mattis Kraagemager, Frantz Degn.

35

Tha beffantz, att Willum Nacht hagde megitt wskellighen szett wdt sitt gærde y byes Adell strædhe, sammeledis staar oc Anders

Perssens oc *Lauritz Willattzens* gærde, bleff *thennem* affmerckt mett pæle needslagne y iordhen, huor effther the schulle rettitt.

Samme tiidh settis *Helligesthus* hawer.

5

⟨*Helligesthus.*⟩

Bleff først then sett, *Raszmus Baghere* haffuer, for 1 s. *grot*, item *Mattis Kraagemageres* for 10 alb., item *Raszmus Ollssen* for 2 s. om aaritt.

10

Byes.

Item *Albritt Schredderes* ther neder, som mand gaar till kiillen, settis for 4 s.

Ther andre hoosz *Iørghen Skouffoges* gaardh war hannem tillfforn sett for 2 s.

15 Item samme tiidt bleff *Per Iudhe* hoosz *Strømen* wntt eet støcke aff byes iordh nest nordhen op till *Dorothea Iep Awesszens* iordh, oc schall han om aaritt giiffue ther aff 5 s.

⟨*Iordhen maallt.*⟩

20 Samme dagh maaldis then iordh, *Frantz Schriffuere* y leye haffuer aff burgemesther oc raadt, oc war burgemester *Sander* samme tiidt neruærindis mett then fleeste partt aff *thennem* vt supra wnder-taghen *Per Willumssen*, *Iens Klaussen*, *Hans Dauditzssen*, dog war *Asgud* ther offuer werindis.

25 Huilken wor y syn lengdt aff østher y wester 67 alne 1 quarther mindne.

Wdt till gadhen.

Item bredden er 31 alne 1 quarther mindne.

Mitt wdii.

Item bredden er 32 alne 3 fingers brett mindne.

30

Then østre ændne.

Item bredden er 33 alne 3 fingers brett mindne.

35

[138v]

⟨*Byes iordh.*⟩

Item samme dagh bleff then humle hawe, *Hans Alszingh* haffuer aff byenn, huilken ligger bagh op till hans gaardh oc laangs wdt

mett Niels Schredderes, Per Willumssens oc Lasz Willattszsens iordh, sætt for aarligh affgiifft till byen 4 s.

Mondaghen nest dominicam Exaudi [15. maj].

- 5 Neruærindis Christiern *Perssen*, *Sander Leyell*, burgemesthere, *Hans Dauitzssen*, *Asgudt Mickellssen*, *Henrich Mhoenssen*, *Søffren Munch*, *Iens Klaussen*, raadtmendt, oc *Per Willumssen*, byffogett.

(Bastian Hullsbroch.)

- 10 Samme dagh war Bastyan Hulszebroch aff Malmø begierindis aff *Hans Hoffman* skødhe paa then *Hanszis* gaardh, han wdii boer, tha forhiøllt *Hans Dauitzssen* hannem, att thet stoodt icke till att giøre, før end *Hans Hoffman* haffuer løst sitt iordhe breff, szom war pantszett till burgemesther oc raadh for 75 wectige goltt
15 gulden, huor paa *Hanszis* schriffteligh forplichingh nu leszdís till tinghe, oc fandz tha *Hans* till att schulle giøre thennem frii.

(Lasz Bryggere.)

- Item forplichtedt *Lasz Bryggere* segh paa syn christeligh gode
20 tro oc een erligh mandz loffue, att inghen *Martini* nest komindis schall han føre hidt beuiisz, huor hans sagh er fatt, oc for hues han hagde køffslagitt oc handlitt emodt wore bys priuilegier, schall han giffue 6 daler, dogh nødt han doctoris *Machabii* bøn oc schriffuelsze gott att hans forloffuer *Mattis Perssen*, *Hans Hoff-*
25 mandh, *Erich Munch*, *Willum Thomessen*, *Iørghen Wiigh*.

(1. tingh.)

Item opbødt *Per Baghere* syn gaard, han nu wdii boer, war hans første tingh.

30

End tha lagdis *Hans Hoffman* aluerlighen fore, att han ændeligen schulle stille *Bastyan* till fredz.

(3. tingh.)

- 35 Item opbødt *Oluff Fogedhesuendh Hans Gillers* gaardh, war hans 3. tingh.

Item same dagh bleff samtøcht aff meenighe mandh, att huilken

Om torsdaghen nest effther [18. maj].

(Bastyan.)

Nerwærindis burgemesther, raadh, byffogett oc nogne aff meenich-
 heedhen, szom war Pouell Teglmesther, Albritt Schreddere, Willum
 5 Szommer, Hans Pouellssen, Henrich Pouelssen, Frantz Baghere,
 Rasmus Baghere, Mattis Kraagemager oc Iørghen Keyszer.

[139v]

(Pouell Myntheres breff.)

Same dagh kom eet Pouell Myntheres breff oc schriffuellsze burge-
 10 mesther Sandner till haandh, indnehollindis, att M. Christiern
 Perssen hagde wæritt hoosz hannem siighendis segh att wille wære
 goodh, for hues Hans Hoffmandz iorde breff stoodhe till pantt
 hoosz borgemesther oc raad paa salighe Hans Sandersszens dotthers
 wegne, y huilkett Pouels breff findis hans beffalningh, att samme
 15 iordebreffue schall offuer antuordis till for^{ne} M. Christierns
 suoffuer Bastyan, huilkett Pouels breff bleff inglagdt y byes be-
 uaringh till stedhe.

Ther effther skøtte Hans Hoffmandh for^{ne} Bastyan then samme
 hans gaardh, han nu wdii boer, fra segh oc syne arffuinghe till
 20 Bastian Hulszebroch paa M. Christierns wegne till hannem oc
 hans arffuinghe till euerdeligh eye. Skøditt stadffeste Pouell Teglmesther,
 Hans Pouelsszen oc Frantz Baghere.

Samme ther offuer gaff Bastyan Hans Hoffmand syn schriffteligh
 forpflichtingh att wille holle Hans samme gaardh till godhe noghen
 25 tiidt langh.

(1 tønde øll.)

Torsdaghen nest dominicam trinitatis [1. juni].

Nerwærindis burgemesther, raadh, byffogett mett saa manghe aff
 30 borgherne, szom Effuert Bildes tiennere, Iørghen Schriffuere, hans
 brodher M. Pedher Amages søner oc Nils Kock hagde giortt thet
 hoffmoodt, omstyrtt 44 tønder wandh fore, szom effter burge-
 mesters oc raadz beffalingh wore wdtsett for theris dørre.

35

(M. Pedher Amages søner.)

Først anklagede Knud Fynbo paa for^{ne} Effuertz suenne, huilke
 han nu obenbare tillsagde Iørghen Schriffuer, som stood y rette,
 att the hugge først hans tønde sønder, som stood for dørren, ther

offuer gjorde hannem saadant wooldh, hiögge y hans gadhe dør effther hans hustrv, huortill for^{ne} Iørghen suarede, att han icke giordhet, skødt skyllden paa the andre 2, dogh kundne han icke wndskylle segh, att han io war ther hoosz y flock oc følge.

- 5 Item klagede oc Hans Tydsk, boindis y Lasz Hallindzffares husz, paa for^{ne} 3 Effuertz suenne, att the komme om natte tidt mett theris dragne werghe, hiögge oc stunghe y hans dør, gaff hannem oc hans [140r] hustrv manghe wquedhens ordh oc bødhe hannem for dørren wille slaes mett hannem, endogh the aldriigh noghen
10 tiidt drucke y hans husz tillfforn.

Oc alle the, saadan hoffmodt war giort mett the tønder, the hugge sønder oc omstørte, klagedhe haardelighen paa thennem.

- Besynderligh Hans Gudrich y Sønnerschauffen anklagede for^{ne} Iørghen Schriffuere, for han wdhen noghen skelligh orsaghe stack
15 hans baadzmand met een kniff y ryggen, som the sadhe y Anders Kruszes husz, oc for^{ne} Iørghen nu aabenbare bestoodt, att han hannem icke fortornedhe mett eet ordh.

(Then schipper aff Kallendhborgh.)

- 20 Item effther att war klagesmaall paa Iacop Ihanszens folck for thett wolldz werck emodtt burgemesthers Sandhers tiuinde, szom war, att een aff hans skiiffssfolck togh wogn oc heste fra Sandhers drenghe nu y tiisdags foranghen oc iaghedhe samme drenghe ther fra, tha skyndede samme schipper samme sitt folck till skiiffs oc
25 gaff thennem y atuarszell, att the schulle wnduighe for samme gerningh, thett bekende han nu paa syn frii foodt aabenbare haffue giortt.

- Kom till hannem kong. mts. fogedesuendh Oluff, begieredhe, att saadant hans folck, thett giordt hagde, motte komme y landh, staa
30 till retthe fore, huor till for^{ne} Iacop Ihanssen suaredhe, ther ligger schiiffuit, willt du haffue ther noghen wdt, saa henthen selff. Tha tillsagde for^{ne} Oluff hannem: effter atii selffue wille icke fly thennem (som edher bør) tillstædhe, tillsiger iegh edher wdii kong. mts. naffn een gangh, andhen oc tridye, atii inghen stedt
35 schulle lette edher ankere, før endh y ladhe samme edhers folck komme y rette, suarede samme schipper oc sprette mett syn foodt paa iordhen ther wedt: iegh passzer inthet paa dyn bessetningh eller forbudh, iegh er fortollitt, iegh will segle, naar migh løsther.

Ther offuer waare tise effther^{ne} witnessburdh: Berthill Thomessen,
 Hans Hoffman, Iens Kraagemaghere, Lasz Mhaar oc Daniell
 Fogedtsuendh, huilke huer for sigh, then eene effter then andhen,
 fremeskitt mett wdtstracht arm [140v] oc oprackte fingre weedh
 5 helghens eedh widnede, att the saa haffue hørt Oluff sie till
 samme schipper, som før er rørdtt, oc hørde, att for^{ne} schipper
 gaff hannem for suar, att han inthett paszedhe paa kongens be-
 settningh, for huilke saadane foragtlig suar emodt wor naadige
 herre oc kōnningh loodh burgemester szette hannem y kongens
 10 behechtningh, oc nu y dagh, ther samme schipper stooft for retthe,
 bekiende saadant att haffue giortt y syn wanwittige druckenschaff,
 oc nu tillbødt bemelte burgemesther hannem att schulle wære till-
 stædhe oc mødhe hannem for kong. mtt. oc sendne budh hiem till
 schiiffs redhere, att han wille tillsckicke een andhen paa samme
 15 schiiff y hans stedt, eller oc han wille selff keysze segh her y byen
 een y syn stedt, thet tillbødt burgemesther hannem 3 ganghe, paa
 thett att schiiffuit oc kōffmendens goodz skulle wære wfforszømit
 y alle maadhe.

20 Same dagh.

(*Thet dantzcher goodz, begh, tiære, vox, talgh, feyer.*)

Item anammēt iegh Oluff Schriiffuere effther myn burgemesters
 Sandhers beffalingh aff Henrich Gundnerssen y Konghelff thette
 effther^{ne} goodz oc bleff indlagdt till Hans Hoffmandz: først 12
 25 lesther 5 tdr beegh oc tiære, item 14 heele smeltinger wox, item 9
 andre støcker, item 1½ fadt mett talgh, item een seck mett feyre.

Ther paa wdgiiffuit.

Item gaff burgemester for^{ne} Henrich till fracht 16 daler oc folkitt
 30 till primpeninge 16 alb., item till draghere løn 12½ s., item end
 siidhen 2 bōdkere, som lagde baand paa, 8 s., item 3 draghere,
 som opszette godzet om kringh, paa thet man kundne komme till
 thett, som randtt, 12 s.

35 [141r] Om fredaghen [2. juni].

Neruærindis burgemesther, raadh, byffogett oc saa manghe aff
 meenigheedhen, szom theris tōnder mett wandh bleff omstyrte.

(Naadeligh fordragtt.)

Samme dagh war for^{ne} Effuert Biilledes suenen y rette, szom war the 2 M. Per Amages søner, Iørghen oc Hans, oc Niels Kock.

War oc samme anklagete, som for er rørdh, begierindis offuer
 5 thennem rett, huilkett effter wor byes priuilegier fandz att wære halszløsz gerningh, huilket oc the godhe fruere nu neruærindis tillste, fru Anne Her Claus Paadebuskes oc fru Anne Her Axell Wghervps, oc bestodhe effter saadan anklaghe.

Bleffue tha omsier benaade for the godhe fruere skylld, som baadhe
 10 theris halsz løsz.

Huor offuer the alle oc huer besynderligh segh høyeligen forplichett, att the eller noghen theris schulle noghen tiidt arghe eller feydhe paa noghen Helszinghørs borghere eller inuonnere for samme sagh noghen tiidt y syne dagh.

15

20 Samme dagh antegnith effther burgemesthers Christierns beffalingh.

Item samme dagh bleff Her Pedher y Skeffuinghe oc Frantz Kandnestøffuer, her samme steds borghere, szaa offuer eensz, att Her Pedher affkøffte for^{ne} Frantz then hans gaardh, han nu wdii
 25 boer, for eett fullt, fast oc wryggeliigt køfft wdii burghemesthers Christierns ahøere, Per Willumszens oc Oluff Schriiffuere, oc effther beggis theris begieringh oc samtøcke lagde burgemesther Christiern szin haandh paa offuen paa beggis theris hendner, dogh wedt saadane forordh, att for^{ne} Her Pedher schulle giiffue for^{ne}
 30 Frantz for samme gaar 220 march dansche oc 1 fierding smør, ther emodt tillsagde for^{ne} Frantz Her Pedher att schulle mett samme husz oc iordh beholle, hues kalck ther laa y kelleren, hues tømere oc war till stædhe y kelleren oc gaardhen, sammeledis thett pannelle werck y stuen war mett benkene etc. Ther mett schulle
 35 thet wære eet fult fast oc wryggeligt køff.

[141v]

Then 9. junii.

(Ioest Klipping taxatur inobediens.)

Same dagh wdii Niels Schredderes, Per Willumssen oc Oluff Schriiffueres nerwærellsze oc ahøere fortalde Iost Klippingh segh
 5 emodt Ieppe aff Kistrup siighendis: hues han fick schade møste
 1½ swynehoffuit, ther thette ransagis om nogett fleske, sagde
 Ieppe friitt till att haffue wullitt hannem then schadhe, samme
 dagh forstreffuede Iost segh for kong. mtrs. budh oc icke willde
 gaa till for^{ne} Per Willumssen.

10

Torsdaghen for Iohanis Baptiste [22. juni].

Wdii Per Willumssens stue neruærindis Asgudt Mickellssen, Niels
 Schreddere, Iens Klausen, raadtmenhd, Mattis Perssen, Willum
 Thomessen, Albrith Schreddere, Iørghen Guldsmedtt, Iens Kraaghe-
 15 maghere, Oluff Helyessen, Christoffer Schredder, M. Henrik Bard-
 skærre, Knudt Guldsmidt, Iost Grønningh, Iørghen Skomager,
 schipper Seuerny mettt fleere borgere her samme steds.

(Pether Snider, Iochym Møller.)

20 Wor Pether Snidhere fremeskitt for retthe om then schade, han
 wfforuandendis giorde Iochym Møller aff Hamborgh søndagh nest
 forganghen, szom han stood for Iosts dør, slo han till syn swendh
 oc rammedhe Gudt bedritt for^{ne} Iochym y sitt øghe. Tha forhiøllt
 tissze effther^{ne} schippere aff Hamborgh Frerich Holch, Claus
 25 Wichman, Carsthen Gardes wnde Hans Drøyen saadanne artickler,
 szom her efftherffølgher, oc huor szom for^{ne} Pether willde then-
 nem indgaa, willde the stædhe hannem till borghen,
 først, om samme perszoen dødhe aff samme slaw, schulle Pether
 (wære) plichtigh att staa till rette ther fore, hues kong. mtt. icke
 30 willde benaadhe hannem.

Item thet andhet, om hans øghe ginghe wdtt oc bleffue sin syn
 quitt, schulle han giiffue eet hundritt daler, thet war theris frem-
 szett.

Item thett tridyde, om Gudt will wndne hannem sitt øghe oc syn
 35 sigtt, schall Pether wære plichtigh att betalle bardskerre lønen,
 hans kost oc tæringh oc for hans swedhe oc sprecke effther danne-
 mendz siigellsze.

Huilkett szom forskreffuet staar, Pedher indgick oc sette borghen
 weet the 16 mend till Michaelis nest kommende.

[142r] Bleff samme sagh wenligen fordraghen then 2. augusti, saa att Pether schulle Iochym Møller 40 daler, aff huilken *summa* han nu strax fornøffuede hanum 10 daler, oc the 30, szom yghen stodhe, schall han betalle inghen hellige 3 konghers dagh [6. *jan.*]
 5 nu nest *kommindis*, ther mett schall *thet* wære oc bliiffue een euigh forliigt oc afftalen sagh for slect oc wenner paa baadhe siidher, for fødde oc wfødde effther then dagh, for huilken rest szom yghenstaar, the 30 daler, tessze effter^{ne} dannemendh gaffue theris haandh till for^{ne} Iochym oc sagde fore, som war Iens
 10 Kraagemager, Iørghen Guldsmit, Oluff Hellyessen, Hans Gregoriussen, Knudt Guldsmit, Anders Bagere, M. Henrich Bardskerre, Mons Skomager, Iens Guldsmit, Lasz Bentzssen, Rasmus Baghere, Schipper Seuern. War oc samme tidt neruærindis Fre-
 rich Holch, Hans Tiidheman, Lydke Schrøeder, Claus Wiichman
 15 aff Hamborgh.

Mondaghen for s. Olai regis dagh [24. *juli*].

Neruærindis Christiern Perssen, Sandher Leyell, burgemester, Hans Dautzssen, Asgudt Mickellssen, Henrich Moenssen, Seuern
 20 Munch, Iens Mhoenssen, Niels Schreddere, Iens Klausen, raad-
 mend, oc Per Willumssen, byffogett.

Samme dagh klagedhe Per Boossen paa then fortaa for then gaardh synden nest op till hannem, saa hun war forlangt wdt offuer hans
 25 rendnesteen y gadhen.

(2. tingh.)

Item opbødtt Mattis Kraagemagere Per Bagheres gaardh, oc war thett andnitt tingh.

30

Giordhe end nu Hans Dautzssen spørzmaall for meenighe mandh, end dogh skøditt war gangitt, om noghen hagle att sighe wdii Willum Karges gaard, wille han opladhe szamme skødhe, tha wor inghen giensigellsze.

35

Item skøtte Erich Munch, fuldmectigh paa Elne Hansszes wegne y Græstædt, fra hendne oc hendis arffuinge till Mattis Perssen her samme steds oc hans arffuinge till euerdeligh eyedom then

for^{ne} Elnes iordh [142v] oc eyedom her y Helszinghøer, liggendis
 paa biergitt emellum Anders Kornes oc Saxszes gaardh. Skøditt
 stadttffeste Mons Skomager, Oluff Helyessen oc Hans Pouellssen.
 (1 tøn^{de} øll, then skenchtet Oluff Schriffuer till iull, ther hans
 5 hustrv laa weedt senghen.)

(M. Iacob, M. Henrich.)

Item samme dagh klagedhe Pether Ihanssen een baadzmand paa
 thet skiiff, szom spillet slo schipperen y hiell, paa M. Henrich oc
 10 M. Iacob Bardskerre, sigendis, att the hagde forderffuitt hannem,
 oc war han begierindis att motte bekomme the 6 daler inglagde
 hoosz Niels Schreddere, oc the 6 daler, szom the hagde opbaaritt
 till lægis løn, war han till fredz met, att the behiølle, tha ware oc
 for^{ne} bardskæere till fredz, att han fick samme 6 daler aff Niels
 15 Schreddere.

(1. tingh.)

Item Iens Bysuendh opbødt Niels Strygeres gaardh paa Kaghe-
 holmen, war thet første tingh.

20

Item skøtte Iens Kraaghemagere, paa Karyne Lasz Huidz wegne
 fuldmectigh, fra hendne oc hendis arffuinge oc till hendis brodher
 Hans Gregoriussen oc hans arffuinge then hendis søsther deel,
 szom hendne tillkom wdii theris fædrene gaardh, salighe Iens
 25 Gregoriussen wdii bode, tuertt offuer fra Henrich Monsszens
 gaardh till euerdeligh oc kendis paa hendis wegne att wære nøy-
 afftelighen betallitt. Skøditt stadttffeste Oluff Helyessen, Per Boo-
 ssen oc Willum Snidkere.

(1 tøn^{de} øll, till fergewaszen.)

30

(Akalldh.)

Samme dagh gaff Iens Anderszen her samme stedz paa syne egne
 wegne, sammeledis paa hans hustrves brødris, Lauritzzens wdii
 Aarhus oc Christiern Willattzens y Helszinghborgh, salighe Iens
 35 Willattzzens efftherleffuerske Anne eet fullt oc allt akall till
 tinghe, hendne oc hendis arffuinge for segh, thennem oc theris
 arffuinghe, fødde oc wfødde, for all røringdis oc wrøringdis goodz,
 hues thennem arffueligen tillkom effter for^{ne} salighe Iens Wil-

lattsens dødt, oc kiendnis ther fore effther hans oc theris fulle
 nøye nøyafftigen betallitt, betackendis hende kierligen oc gierne
 for goodt, redheligh betalningh y alle maadhe, oc findis hans fulle-
 macht beskreffuen. Tisdaghen for fleske søndagh [7. april] her
 5 tillfforn.

[143r] (Om rendesteene.)

Item samme dagh wdtmeltis aff tinghe 16 mendh, szom skulle
 beszee oc siighe paa wlofflige rendnesteene: *Mattis Perssen*, *Oluff*
 10 *Helyessen*, *Erich Munch*, *Andbiørn Suenssen*, *Marcur Iørghenssen*,
Willum Thomessen, *Moens Skomager*, *Albrit Schreddere*, *Mattis*
Kraaghemager, *Hans Pouelssen*, *Raszmus Hansen Bager*, *Lasz*
Hoffmandh, *Raszmus Ollssen Bager*, *Iørghen Wngh*, *Frantz*
Baghere, *Anders Koorne*.

15

(Wurdning.)

Bleff samme dagh Boill Plutzes gaardh wurdtt for – – aff for^{ne}
 16 mendh.

20

(Om fiskere.)

Samme dagh gaff burgemesther Sandher meenighe almue aluer-
 liighen tillkiendne, att huilken war till sindz att draghe syndhen
 landz till fiskerii, schulle mødhe paa løerdagh nest kommindis
 till *Per Willumssen*, ther giiffuet till kiendne wnder theris boosz
 25 laadz fortabellssze, ther att skulle ladhe thennem antegne oc giiffue
 till kiendne, huor manghe the wiillde wære y huer selschaff, oc
 huortt the wiillde draghe.

(Hans Plow.)

30 Item gaff Hans Plow *Per Willumssen* fulld beffalningh att ind-
 kreffue, hues peninge szom stoodt hoosz *Euert Ollssen* y *Hel-*
szinghborgh, szom schulle wdtgiiffuis for hans salighe hustrv, szom
 bleff slagen y hiell, oc the peninge skulle affquittis hannem y hans
 iordskylldh.

35

Then siiste dagh Iullii.

Neruærindis burgemestere, meenighe raadtt (excepto *Ioanne Magni*
 oc *Per Willumssen*, byffogett).

Samme dagh bleff Thomas Burges aff Stermlingh y Schottlandt
 fordraghen mett Willum Orchollt aff Helszingborgh om then
 anpartt, hannem oc Iacop Kenher effther theris fulle macht kundne
 aff rette tillkomme wdii indhaffue goodz effter salig Sander
 5 Mickellszens dødtt, bleffue the samme tiid szaa wenligen fordragne,
 [143v] att Willum schulle giiffue hannem 3 grydher, 3 lam, een
 kædell oc 1 tønde øll, oc war han tha Willum følagtigh offuer till
 Helszingborgh, oc siidhen ther bleffue till een ændeligh fordragh
 szaa offuer eensz, att for^{ne} Willum tha schulle giiffue Thomas 11
 10 mark dansche.

(4. die augusti.

Akalldh.)

Huilken for^{ne} Thomas, effther att tha inghen louligh tingdagh
 15 war tillsagdt, war han wdii Per Willumszens stue till fogedhe-
 boedtt, neruærindis Hans Dauitssen, raadtmænd, Dauidt Corney,
 borghere her samme stæds, oc samme tiidt fornøffuit Ellyne Wil-
 lums hustrv for^{ne} Thomas Burges the elleffue mark dantzsche, oc
 samme tiidt gaff hendis hoszbondne oc hendne sammeledis theris
 20 arffuinge eet fulltt oc allt akall, szom thet segh burde, for samme
 arffuedeell wdii yndhaffue goodz, boo, booschaff, kaaber, klædher,
 theen, szom salige Sander Mickelssen tilfforn tillmyndnit hagde
 syn hustrv Ellyne, att skulle wære frii for allt ydermeere tilltaell,
 kraffue eller nhamaningh aff Mariotha, for^{ne} Sandhers søsther,
 25 for^{ne} Thomas Burges, Iacop Kener oc alle theris arffuinge effther
 thenne dagh, fødde oc wfødde.

Werdeeringh paa samme indhawe goodh.

Først een graa dyne for 3 march. Item 4 alne dyne waar, sammen-
 syett oc inghen feyr wdii, wurtt for 1 mark. Item een hoffuitt
 30 dyne for 12 s. Item eet halffsleeditt nørrebergis sengklædhe for
 24 s. Item 3 hiøndner for 3 mark. Item eet hiøndne for 6 s. Item
 16 alne dyne waar, alnen 4 s., summa 4 march. Item een andhen
 senghedyne y een slabench met eett gammelt sengklædhe for 2
 march. Item 3 pudher for 8 s. [144r] Item Sanders then bæsthe
 35 kiortell for 20 march. Item een suortt, ærmeløsz wnder kiortell
 for 4½ march. Item een kædhell wurtt for 3 march. Item endh
 2 kiisther for 3½ march. Item 2 grydher, weydhe 22 pund, pundet
 till 10 alb., war een ny oc een gammel grydhe, summa 4½ mark

- 4 alb. Item een andhen grydhe for een march. Item 1 *tønde* kiødt for 7 *mark*. Item $\frac{1}{2}$ *tønde* kiødt for $3\frac{1}{2}$ *mark*. [143v] Item $10\frac{1}{2}$ pundt fyntt theen, pundet 7 s., war 3 fadt, eet saltzer oc 2 krwsze, *summa* $4\frac{1}{2}$ s. Item 5 brennewyns maadher for 8 s. Item eet
 5 andnitt thenffadt, woff $11\frac{1}{2}$ *pund* 1 *fierding*, wurdt for $9\frac{1}{2}$ s. Item 3 theenpotthet mangoett, weyde 8 *pund*, pundet 3 s., *summa* 23 s. Item $11\frac{1}{2}$ theenpott, weyde $5\frac{1}{2}$ pundt, pundet 2 s., *summa* 11 s. Item eet becken for 10 s. Item een boordkrantz for 6 s. Item een liuszestaghe for 12 s. Item eet kandneboordh, een slabench,
 10 een prydz kiiste for 9 *mark*. Item 5 høgarns laghen, eet par blaa garns laghen, 2 handklædhe, 1 høgarns dugh, 1 blaa garns dugh, tillhoffue wurt for 8 *mark* 2 s. [144r] Item 2 oxszehuder for 5 *mark*. Item 6 *tønder* saltt, mett *træith* *tønden* 2 march, *summa* 12 march. Item een rødt 2 potte kandne for 2 s. Item een høgghøxsze
 15 for 8 s. *Suma summarum* $107\frac{1}{2}$ march 4 alb. Hues andhen behørligh beskeedt *findis ydermeere* antegnett y *thet* register hoosz *theris* fulle macht aff Stermlingh wdii Schottlandt.

Then 5. septembris.

- 20 Neruærindis Christiern Perssen, burgemesther, Hans Dauitzssen, Asgudt Mickellssen, Henrich Mhoenssen, Iens Mhoenssen, Niels Schreddere, Iens Klaussen, raadmendh, oc Per Willumssen, byffogett, wdii Per Willumsszens stue.

25 (Melchyor, Claus Krøeger.)

- Samme tiidt talede Melchyor – – aff Collbergh, Klaus Krøegher aff Dantzskens, szom nu sadh y kongeligh behechtingh, war af hannem begierindis opretningh for syn skadhe, ther hans skiff bleff wnder Anholtt, meente att wille søghe syn opretningh
 30 yghen hoosz hannem, effther thii att han kom for skadhe oc yhiell sloo Hans Berntz, szom wor schipper paa samme schiff.

- Huor till for^{ne} Klausszes forsprocker oc talszman Greger Pheert suarede, att huadt som helst for^{ne} Melchyor y saa maadhe kundne wndne for^{ne} Claus wdaff for the godhe herrer y Dantzske, schall
 35 Claus liidhe oc wndgiellde wdii samme skadhe, oc begieredhe for Gudz skylldh oc [144v] rettfærdighed att maatte nydhe sitt skudzmaall till thennem, oc for^{ne} Melchyor hagde sitt skudzmaall till kong. mtrs. wor naadige herres forschriff, att hannem ændeligh

her motte wedherffaris rett, effter att schadhen, Gudh bedritt, skeedhe paa hans naadis strømme.

Tha fandz thennem saa emellum for retthe, først: effther thii att for^{ne} Klaus icke kundne suare for segh paa syn frii foedt, men
5 sadt een fanghen mandh, kunde Melchyor icke nu ændelighe rett offuer hannem.

Item effther thii the baadhe ware tho fremmedhe, wdtlendske mendh, oc for^{ne} Claus wille indskiudhe segh for syne tilbørlighe domere, the godhe herrer y Dantzchen, weedh syn høyeste for-
10 plichtingh till for^{ne} Melchyor, breff oc segll oc dannemendh for segh till loffuen oc wisszen, stoodt icke till att fornechte hannem samme sitt skudzmaall, huor mett omsyer for^{ne} Melchyor well nøgedis met.

(Een maanidz tiidt effter att Klaus kommer till Dantzken, schulle
15 han wære forpflichtett att suare Melchior for retthe.)

Tha lagdis for^{ne} Claus strengheligen fore aff kong. mtrs. byffogett, att han then skulle fly Melchior indnen tuendne szoole mercke, oc strax samme dagh kom tuendne dantzskere, schipper, som war Falentyn Iørghen, Iacob Foerman oc Pouell Teglmester, her samme
20 steds borghere, oc bødhe segh till att wille wære the mendh, szom wille wære goodz for Claus, oc theris forplichtings breff war redhe, før end klokken slo sex om morgenen ther nest effther, oc tha reysde Melchyor aff by.

25 [145r] Then 18. septembris.

Neruærindis burgemesther Christiern, Asgudt Mickellssen, Søffren Munch, Niels Schreddere, Iens Klaussen, raadtmen, Per Willumssen, byffogedh, mett nogne aff menigheedhen.

30 Samme dagh war Rasmus Ollsszen oc Rasmus Hanssen, baghere her samme steds, y rette fremeskit, for hues wskæll fantz hoosz thennem wdii theris æmbedhe emodtt theris forseglde forplichtinge her till stædhe y byes giemme oc bewaringh, oc bleff thennem forlest.

35 Skønroggen samme dagh weyde 5 lodd
Rasmus Hansszens
oc huedhebrødt weyde 3 lodt.

{Om bagerne.}

Tha giorde kong. mtrs. byffogett *samme* tiidt spørszmaal till meenighe almue nu wæringdis till stædhe, om the kundne liidhe saadan wskæll, effther att the nu haffue bedre køff paa skeppe rugh
 5 oc huedhe etc., huor till meenighe almue eendrecteligen suarerde, att the *thet* icke kundne liidhe, men bekende wlydagtighed wære skeedtt y saa maadhe.

Huor fore effther saadantt falldh, som the oc bekiende att wære fallene fore, kong. mtrs. byffogett bødt *thennem* att schulle løcke
 10 *theris* windue, till the hagditt y burgemesters oc raadhs mindne for saadan wlydellsze.

Togis brødt fran Raszmus neder paa gadhen for 8 mark 4 s. mindne, rugbrødt oc skonruggen, oc fra then andhre Raszmus for 15 s. 1 alb. mindne, oc gaffs y Gudz naffn.

15 Sagde Raszmus neder paa gadhen till Per Willumsen, att han motte giøre, huad han wiillde.

Oc klagedhe paa Iens Bysuendh siighendis, att han hagede brøtt hans schaff opp, tha giorde Iens *thet* beuiiszligt *met* Seueryn Munch, Oluff Schriiffuere oc Oluff Fogedesuendh, att han *thet*
 20 icke giorde.

Oc hagede han tillforn truidt, wndsagdt Iens oc bødt till wille sla paa hanum, szom Oluff Fogede suendh widnede, suarede Raszmus, att han icke *anderledis* sagde endh saa: Iegh schall een gongh wære digh een hielp skyllich, suarede then andhen Raszmus emodt
 25 Iens: [145v] du hagede well mott wære *hiemme*, der du gick frem om hans dør mett ditt suerdh.

Samme dagh fick Iørghen Guldsmidz brodher loff att maa brughe sitt embedhe oc boo *her* y byen.

30

Onszdagen for Michaelis [27. sept.].

Neruerindis burgemesther, raadh oc kong. mtrs. byffogett, Per Lauritzssen, Oluff, Lasz Ienssen, burgemesthers tiennere, oc Per Kempe *her samme* steds.

35

Samme tiidt tilltalede burgemesther Sandher syn fogett Raszmus y Burszholm, først effther han sigh forszeet hagede emodt *hannem*

oc war her y byen, oc burgemesther sende hannem budh att schulle komme till hannem, oc han icke wiilldhe, *thet* bestood han.

Item bekiende han oc att haffue giiffue segh wdii drich om natte tiidhe her y byen oc loodt burgemesthers hest staa paa gadhen oc
5 suelte, oc saa paa Hornbeck.

Item oc bekiende han att haffue 19 suyn oc meste parthen aff then szoo, burgemesther gaff hannem, wdhen eet han køffte.

Item oc bekiende han att haffue laditt aghe burgemesteres gødningh paa een agher, han till seegh leydt hagde, *ther* wdii saade
10 han burgemesthers korn weed burgemesthers naffn oc loodt høstitt, oc loodt burgemesthers korn ligge *teszemellum* 1 *skeppe*, gaff burgemesther hannem oc 1 *tønde* haffre.

Item forplichtede han szeegh att wille staa burgemester till retthe, *ther* szom noghen kundne bewiisze hannem offuer att haffue
15 schenckt bortt raa diur, harer etc.

Item bekiende han oc, att han biegiereade aff Morthen Slottzfogett, att han wiillde giøre bøn for hannem, att burgemester wiilldhe icke stocke eller blocke hannem.

Sammeledis suarede han oc burgemester, att han icke trøste att
20 giøre hannem nogett reghenschaff, huerken paa quegh, korn eller andnit, han hagde y beffalningh.

Item sagde han ney, att han inghen stedt noghen gaardzts reedzschaff hagde wdttaget hedhen, fløtt huerken till plou, harffue eller andnitt. [146r] Item sagde *Per Lauritzssen*, att han hænte eet
25 aff burgemesthers nødt paa Nyrops marck oc flyde ingh paa Burszholms gaardh, huilket beffandz *Raszmusszis* forszømsze.

Item *Per Kempe* bestoodt samme tiidt att haffue fanget aff *Rasmus* 2 suiin till sitt brøllup, oc eet swiin haffuer for^{ne} *Rasmus* end nu loffuitt hannem.

30

Samme dagh.

Wnttis bagerne forlufft att baghe intill første søgne tingh, att almuen komme till stædhe.

35 Mondaghen nest 11000 virginum dagh [23. oktober].

Neruzerindis *Hans Dauittssen*, *Asgudt Mickellssen*, *Henrich Moenssen*, *Niels Schreddere*, *Iens Klaussen*, raadtmenndh, oc *Per Willumssen*, byffogett, mett meenighe almue till tinghe.

Først forkynded^{is} renthemesterens breff om wor aarlige byschatt, wii kong. mtt. plichtige ære.

(Rasmus Koengh.)

5 Item gaff Henrich Moghenssen till kiendne, att han louligen kallitt Raszmus Koengh 5 eller 6 ganghe, oc formedelst wlydellsze war han offuerhørigh oc icke wiillde mødhe, tha lagde kong. mtt. byffogett for^{ne} Raszmus, dogh y hans frauereillsze, otte dags dagh fore, huor han tha icke wiillde tesz forindhen stille Henrich till
10 freedz, schulle Henrich faa wurningh indh hans boo.

(2. tingh.)

Item opbødt Mattis Perssen, fuldmegtiigh, Mattz Muncks gaardt, szom Iørghen Wiigh y boer, war hans andhet tingh. (Haffuer
15 Mattis Munch sellff tillfforn opbødhen 1. tingh.)

(1. tingh.)

Item opbødt Henrich Moenssen then iordh, liggendis emellum Hans Bødkere oc Hans Gregoriussen theris gaarde, huilken iordh
20 salige Raszmus Henningszszens efftherleeffuerske y Landzkrone, war thet første tingh.

(M. Iacob Bardskeerre.)

Samme dagh sette M. Iacob Bardskerre borgen, att han effther
25 thenne dagh ingen købmandz handell schall brughe, ey heller brygge eller baghe att sellghe till fremmedhe. Hans forloffuer Daudt Corney, Symen Prydz oc Sander Bhaffoer for 100 daler.

[146v] Item bekiende M. Iacob, att inghen hagde faaitt till skiiffis
30 behoff, schippere eller andre, meere end 2 eller 3 tønnder kiødt till hoffue aff hannem.

Samme tiidt bestood Symen Prydz, att Iesper Hartz aff Hamborgh fick paa een tiidt aff for^{ne} M. Iacob 6 tønnder kiødt for saltt. Huor
35 om M. Iacob weed syn høy eedt thet først fornechte, dogh omsiier bestoodt han thet saa att wære y sandhed.

Same dagh.

(Tings widne.)

Giorde *Per Willumssen* spørzmaall till meenighe almue, szom samme dagh till tinghe ware, om noghen aff thennem hagde
 5 hørtt, then tiidt Iørghen Haaghenssen war anklagett aff kronens
 tiennere *Willum* y *Røertangh* for nogne lam, han staell fran han-
 nem, huorffore han oc hans hustru baade bleffue paa tagne oc
 sette y kong. behectingh, ther effther oc ført y rette paa tingett,
 huor han oc aabenbare bekiende att haffue stollitt baadhe fran
 10 hannem oc andre fleere, szom *findis* beschreffuit. Sameledis om
 noghen waar till stædhe, szom hagde hørt, att for^{ne} Iørghen
 Haaghenszen giorde syn hustrues wndskylldingh eller badt for
 hendne, enthen then tiidt han stoodt y retthe paa tingett eller
 noghen tiidt førre eller siidhen, huor fore for^{ne} *Per Willumssen*
 15 begierede aff ossz effther^{ne} mendh eet wuilldight tings witne, szom
 er *Mattis Perssen*, Iost *Grøningh*, Iørghen *Gulldsmedt*, Iens
Kraagemagere, *Lauritz Eglerssen*, *M. Iacob Bardskerre*, *Bodell*
Smedt, *Per Staffenssen*, *Sandner Albritzssen*, *Razmus Bagere*,
Oluff Bødkere, *Hans Gregoriussen*.
 20 Oc wii mett gott beraadt wdtginge oc ighen indkomme, bestaa
 weed wor gode tro oc sandningen, att wii aldriigh hørde for^{ne}
 Iørghen Haaghenssen y nogen maade giorde syn hustrves orsaghe,
 ey heller bedhe for hendne, men wii well hørtt oc spurt hagde, att
 then tiidt the ware baade satt y fengsell, att erligh wellburdigh
 25 quindne, fru *Birgitthe Herluff Trolles*, giorde bøn for hendne
 till burgemestere oc raadt, att hende motte benaadis for Gudz
 skylld hendis liiff, huilken bøn wetis then godhe frue, dogh wedt
 saadanne forordh att schulle forsuerge oc wnduighe landnit.
 Thette for^{ne} wille wii bestaa, huor behoff giøtzis, att saa er till-
 30 gangett, thet samme wii oc widne met alle wore indzegle giffuet
 etc.

[147r]

(1. tingh.)

Item opbødt Iens Bysuendh paa *Iacob Schredderes* wegne 1 kior-
 35 tell, hører *Razmus Werkmesther* till, hans første tingh.

(1. tingh.)

Item opbødt *M. Iacob Barskerre* syn gaardh, war hans første tingh.

Mondaghen for s. Martini [6. nov.].

Neruærindis Hans Daudzssen, Asgudt Mickellssen, raadhmendh, Per Willumssen, byffogett, mett meenighe almue till tinghe.

- 5 Samme dagh effther begge burgemestheres beffalningh, gaff Hans Daudzssen først, att the ladhe theris schatt fremkomme, szom wii kong. mtt. plichtinge ære, naar klokken gaar.

(Om skepper.)

- 10 Item oc gaff han tillkiendne om skepper, att huer bære syn schep-
per till tinghe s. Thome apostoli [21. dec.] nest kommindis, saa
framt att the wille icke liidhe schadhe ther offuer.

(3. tingh.)

- 15 Item opbødt Mattis Munch syn gaardh, szom Iørghen Wiigh wdii
boer, war hans 3. tingh.

Item Karyne Rasmusses hagde laditt kallit Lauritz Hoffmandh,
szom Oluff Fogettsuendh gaff till kiendne, thet andnitt tingh.

20

- 25 Item gaff kong. mtt. byffogett aluerliigen till kiendne then mee-
nighe mandh till tinghe, att huer wære her wdii fortentht att holle
rett maadhe potther oc kandner.

Item om thennem, szom brughe brygningh, att the schulle selge y
tyndne tall oc pottetall øll effther tidzens leylighed, oc effther
30 som nu køff er paa korn oc maltt, att huer haffue syn naboo saa-
dant atuarit.

(30 s.)

- Item bleff Hans Skotte Schredder optegnett for 30 s. till konghen,
35 30 s. till byen, for han sloo Thomes Holbecks hustrv blodigh.
Item hues gioldh war eller er emellum Anders Perssen oc for^{ne}
Hans, lagdis for^{ne} Anders 14 dags tiidt fore att schulle betalle.

(2. tingh.)

Item opbødt Hans Daudzen effther Henrich Moenszes beffalningh then Karyne Raszmus Henningszens iordh aff Landzkrone, liggendis tuert offuer fran for^{ne} Henrichs eghen gaardh emellum
 5 Hans Bødkeres oc Hans Gregoriusszens gaardh, huilken Henrich selff opbødt thet første tiingh tillfforn, oc nu war thet andnitt tingh.

[147v]

(1. tingh.)

10 Item opbødt Iens Kraagemager, fuldmectigh, then Biirgiithe Markus oc hendis børns gaardh, liggendis synden nest op till Karyne Geertz gaardh, szom hun nu wdii boer, war thet første tingh.

(3. tingh.)

15 Item opbødt Per Baghere syn gaardh liggendis westhen op till Mons Skomager, thett 3. tingh.

(Taxatur inobediens.)

Item berettedis, att Sandher Bafhoer hage ladit kallitt szchipper
 20 Seueryn nu then fempte gangh, oc Herluff Perssen hage laditt kallitt hannem 2 ganghe.

Wii burgemestere, raadh oc byffogett y Helszinghøer giøre alle wiittherliigt mett thette wortt obne breeff, att aar effther Gudz
 25 burdh 1553 then mondagh nest ephther s. Oluffs dagh [31. juli] paa wortt raadhusz wor skickett for ossz oc meenighe almue, szom samme dagh tingh søgtt hage, bescheedhen mandh Willum Orckiortt aff Hellszinghborgh paa then eene, tesligist Thomas Burges aff Sterlingh y Schottlandh met Otthe Kenheer, borgere
 30 her samme steds, paa syn brodhers Iacob Kenhers wegne, fulldmectig paa salighe Sandher Mickellsszens søsther Mariotes wegne, huilken hendnis fullemacht fra burgemesther y for^{ne} Sterlingh nu lesdt till tinghe oc findis till stædhe wdii wor byes beuarigh, ware paa then andhen siidhe, till huilcke for^{ne} Willum, effther
 35 han nu hage for^{ne} salighe Sandhers hustrv with naffn Ellyne wdii senghe, giorde spørszmaall, om the kiendis att haffue opbaaritt fullest werdh oc betalingh paa for^{ne} Mariotes wegne, szom hendne affrette arffueligen tillkom effther hendis salighe brodhers

Sandner Mickellszens dødh, Gudh hans siell benaadhe, huor till for^{ne} Thomas oc Otthe, paa syn brodhers wegne baadhe fuldmectige, gaffue for suar, att the noghen anpartt aff samme arffuedeell haffue *anammet*, oc noghen anpartt, szom the kreffue till [148r] 5 aff indhaffue goodzitt (kallitt booschaff), Willum hagde ingh mett segh, huilkett war *thennem* icke wdrett eller betalldt, dogh naar *thet* war betallitt, ware the forplichtede att giffue for^{ne} Willum hans hustrv oc arffuinge foruaringh oc akalld for *thennem* *theris* arffuinge, teszligist Mariothe och *hendis* arffuinghe, for 10 allt ydhermeere tilltall effther *thenne* dagh. Tha effther szamme fullemacht ossz forlesszdt, szom for er rørdtt, lagde wii for^{ne} Willum fore, att han schulle stille *thennem* till fredz, om huilkett the tha saa bleffue offuer eensz komne, att Thomas drogh offuer till Hellszinghborgh oc *ther* omszier komme wdii een wenligh oc 15 ændneligh fordragh, om hues Willum hagde inghe mett segh, wdii saa maadhe, att Willum schulle for samme anpartt giiffue Thomas oc Iacob, fullmectige, 11 march dansche, huilke for^{ne} 11 march dansche for^{ne} Willums hustrv Ellyne then 4. dagh augusti nest ephther fornøffuedhe for^{de} Thomas oc Otthe paa syn 20 brodhers wegne wdii Hans Daudzssen, Per Willumsen oc Daidt Corneyges neruærellsze, oc *ther* effther for^{ne} Thomes oc Otthe paa syn brodhers wegne bekiende oc bestoode att haffue *anammet* oc opbaaritt paa for^{ne} Mariotes wegne effther *theris* fulle nøye, allt thett *thennem* aff retthe kundne tilkomme paa *hendis* wegne, 25 baadhe aff røringis oc wrøringis, goodz, gulld, sølff, peninge, aff tillstaaindis gielld wdhen oc indhen byes, kaaber, theen, klædher, boo oc booschaff, huad som helst *thet* er eller neffnis kandh, in*thet* wdertagett y noghen maadhe, for huilkett for^{ne} Thomes oc Otthe gaffue for^{ne} Willum, hans hustrv Ellyne oc *beggis* *theris* 30 arffuinge eett fult oc allt akalldh att schulle wære quitt, frii, ledigh oc løssz for allt ydhermeere tilltall, kraffue eller nhamaningh for for^{ne} arffuedeell for for^{ne} Maryothe, *hendis* arffuinge, teszligist for *thennem* oc *theris* arffuinge, fødde oc wfødde, effther then dagh. Till tesz widnesburdh haffuer Per Willumsszen, her 35 samme steds byffogett, oc Otthe Kenher paa syn brodhers Iacobs wegne trøckt *theris* signeet her nædhen fore hoosz byes signeet, szom først er trøckt. Datum tisdaghen nest Martini anno 1553 [14. nov.].

[148v] Mondagh nest s. Elizabetz dagh [20. nov.].
 Neruærindis burgemesther Sander, Hans Davidzssen, Henrich
 Mhonsen, Seuern Munch, Niels Schreddere, Iens Klausen, raad-
 mendh, Per Willumssen, byffogett, *met* meenighe almue till tinghe.

5

(M. Iacob Bardskere.)

Først opsagde Symen Prydz oc Dauidt Corneye then borghen, the
 stoodhe y for M. Iacob, suarede kong. mtrs. byffogett, att han
 icke hagde eskitt paa hannem y dagh.

10 Tha fremstoodt for^{ne} M. Iacob, begierede att maatte wedherffaris
 een elendigh rett, ydher sette klagismaall paa Per Willumssen,
 kong. mtrs. byffogett, siigendis, han hagde lagdt hannem slemme-
 ligen y szøle oc hagde giortt hannem stoor wrett oc willede haffue
 sett skudzmaall her fra ingh for riighens raadh.

15 Tha giorde burgemesther Sandher spørsmaall till for^{ne} M. Iacob,
 huad heller han endeligh will haffue sitt skudzmaall ingh for
 kong. mtt. fra burgemesther, raadt oc menighe mandz her samme
 stedz theris dom, om hues tilltaell han kunde haffue emodt for^{ne}
 Per Willumssen eller Per Willumssen emodt hannem effther kong.

20 mtrs. priuilegier oc recesszis lyellssze.

Item om han wille stille borghen att liidhe oc wndgelle effther
 szom høybemelte kong. mtrs. recessz oc priuilegiers indnehollingh,
 huilkett han tha beiaede att wille giøre, oc tha begieredhe, att
 Andriis Saxsszen oc Lasz Hoffmandh wille wære goodt for han-
 25 nem, dogh saa, att han schall mødhe y retthe, for hues Per Wil-
 lumssen haffuer hannem att besøghe for retthe, att han emodh
 kong. mtrs. priuilegier oc recessz offuer træditt haffuer oc tha lidhe
 oc wndgielle effther then menighe mandz dom, for huilkett, som
 før er rørdt, the tha ragte haandh for hannem, att han schall mødhe,

30 naar paa eskis, for 100 daler.

Samme dagh skøtte Lasz Hoffmandh fra segh oc syne arffuinge
 then iordh, han køffte aff syn brodher Andriis Hoffmandh, lig-
 gendis nordhen optill Lauritzszes eghen gaardh, han nu wdii boer,
 35 till Marine Iens Saxszens oc hendis barn oc arffuinge till euerde-
 ligh eye. [149r] Skøditt stadffeste Mattis Perssen, Erich Munch,
 Per Boossen.

(1 tønde øll, hun kom till thennem, som toghe the pæle opp.)

Item samme dagh skøtte *Mattis Perssen* paa syne egne, sameledis paa hans broders *Lauritzszes* wegne (aff huilken han sagde segh haffue fuldt macht), fran *thennem* oc *theris* arffuinge een *theris* fædherne oc mødherne gaardh, liggendis paa *thet* hiørne tuert
 5 offuer fra *Ariilld Reefszegers* gaardh, han nu wdii boor, synden nest optill *Iesper Muerres* gaardh, oc ingtill *Lasz Bentzssen*, her samme steds borghere, oc hans arffuinge till euerdeligh eye. Schødditt stadffeste *Andriis Saxssen*, *Iørghen Wiigh*, *Iesper Muerre*.
 (1 tønde øll, kom till fergeuaszen.)

10

Sammeledis for^{ne} *Mattis Perssen* schøtte, paa *Mattis Muncks* wegne fuldmectigh, huilken *Mattis Muncks* beseglde fulle macht nu till tinghe lestdt oc forkyndnit, then *Mattis Muncks* husz oc bygningh, szom han selff bygdte oc besadde hagde, liggendis westhen nest
 15 op till s. *Niniani* alters iordh, szom *Dorothea Iep Perszens* y leye haffuer, oc osthent nest *M. Iacob Bardskerres* iordh oc grundh, szom han kofte aff *Oluff Karlssen*, her samme steds borgere, fran for^{ne} *Mattis Munck* oc hans arffuinge till *Iørghen Wiigh* oc hans arffuinge till euerdeligh eye, met hues breff och friihedher han
 20 ther paa hagde, dogh iordskyllen aarligen aars ther aff till kircken. Skødditt stadffeste *Lasz Hoffmandh*, *Oluff Bødkere*, *Rasmus Baghere*.
 (1 tønde øll, kom till fergeuaszen.)

25

(1. tingh.)

Item opbødtt *Henrich Moenssen* paa *Dorothea Iep Perszens* wegne effther hendis bøn oc begieringh hendis husz oc bygningh, szom hun nu wdii boor, war *thet* første tingh.

30

(1. tingh.)

Item opbødtt *Otthe Iacopssen* paa *Hans Weffuers* wegne nu boindis y *Helsingborgh* then for^{ne} *Hanszis* gaard oc grundh, liggendis emellum *Iørghen Thuesszens* oc *Iesper Muerres* gaard, szom the nu wdii boor, war hans første tingh.

35

[149v]

(3. tingh.)

Item opbødh *Henrich Mhoenssen*, her samme steds raadmandh, een *Karyne Rasmus Henningszens* iord oc grundh aff *Landzkrone*,

liggendis tuert offuer fran hans eghen gaardh, han nu wdii bor, emellum Hans Bødkers oc Hans Gregoriuszens gaarde oc emellum Lydke Fergemandz oc for^{ne} Hans Gregoriusszens gaardh, war thet 3. tingh.

5

⟨1. tingh.⟩

Item opbødt Lauritz Hofmand syn gaard oc grundh, som tillfforn hans salige faderbrodher gamle Hans Hoffmand wdii bodhe, emellum Truelsz Pederszens husz oc Hans Pedherssens gaardh oc 10 grundh, war thett første tingh.

⟨2. tingh.⟩

Item opbødt Mesther Iacob hans husz oc bygningh, szom kan køffte aff Seueryn Munch, war hans andnitt tingh.

15

⟨1. tingh.⟩

Item opbødt for^{ne} M. Iacob een hans iord oc grundh, liggendis neder paa Steengadhen emellum Iørghen Wiigh oc Anne Oluff Karllszens husz oc iordh, huilken iordh han køffte aff salighe 20 Oluff Karlsszen.

⟨2. tingh.⟩

Item opbødt Iens Weffuere syn fædherne oc møderne gaardh oc grundh, liggendis emellum Hans Giller oc Karyne Geertz gaardh, 25 thett andnitt tingh.

⟨Mattis Perssen aff Gilleleye.⟩

Item forplictete Mattis Perssen paa Gilleleye segh, wed hues eyedom han haffuer her y byen, att han will møde Iørgen Skinghere 30 wdii dagh otte daghe her y byen till regenschaff for^{ne} dannemendh, om hues trette om gielld thennem emellum er, weed saadanne willkaardh, om han icke er wdii lowligt forffalldh, haffuer han tha forffalldh, tha mødhe om tiisdaghen nest epther, huor han end tha haffuer louligt forffalldh, tha mødhe om onsdaghen nest 35 epther wdhen all forszømellsze eller wndskyllingh y nogen maadhe.

⟨1. tingh.⟩

Item opbødt Lauritz y Flynderop een kaabe, hører Birgitthe Bertill Prentz till, war hans første tingh.

[150r]

(Om fremmede.)

Item bleff oc saa y dagh samtøckt aff menighe mandh till tinghe om alle fremmede hiidh till byen komne ære att boo eller ære till husze *met* noghen, att the inghen dagh otte dage giiffue sigh till
 5 kendne for *Per Willumssen*, byffogett, oc ther ladhe *thennem* antegne, saa framt att the, huszene tilhøre, eller the ære till husze mett, wille icke lide ther straff offuer.

(Om recht wecht.)

10 Item oc forkyndneds strengeligen, att huer haffue rect weght oc maal *met* bismere, alen, scheppe etc., oc y dagh 3 wgher huer mandh haffue syn scheppe *her* paa raadhuszitt, huor noghen *findis* oc icke *thei* giøre will, bliffue een tyff oc forrædher.

Item *fierding* hamp schall weye 8 *fierdinger* effther Københaffns
 15 wecht, oc altingh *sellgis* oc *wegis* effther Københaffns wecht.

(Fremmede køffmændh.)

Item bleff oc kong. mtt. byffogett aluerligen aff burgemesther forhollitt, att han schall haffue fliitigh opseende hoosz fremmede
 20 køffmændh, hiidh *kommer met* hør oc hamp, att the schulle selge y heele *schippund* oc ha(1)ffue *schippund*, *tesligist* øll y leste tall oc halffue lesther.

Item huilke køffmændh hiid *kommindis* wordhe, schall in*thet* goodz opskiiffuis, før end the haffue wærit hoosz byffogedhen oc giiffuit
 25 till kiendne, huad goodz the indne haffue.

Søndagh nest festum s. Catharine dagh [26. nov.].

Neruærindis *Hans Daudizssen*, *Asgudt Mickellssen*, *Henrich Mogenssen*, *Seueryn Munch*, *Niels Schreddere*, *Iens Klaussen*, raadt-
 30 mendh, oc *Per Willumssen*, byffogett.

Samme dagh bleffue tiszze effther^{ne} mendh tillsagde att schulle mødhe om morgenen nest epher, besynderligh om byes priuilegiers stadffestellsze oc andnit, szom byen och meenighe almue ware
 35 anliggendis, szom waare [150v] *Hans Schonningh*, *Hans Perssen* *Schotte*, *Lasz Hoffmandh*, *Per Ienssen*, *Per Boossen*, *Per Hoffmandh*, *Dauidh Corney*, *Otte Iacobssen*, *Saxsze Klemidzssen*, *Iacop Hanssen*, *Erich Munch*, *Symen Prydz*, *Anders Saxssen*, *Iørgen*

Wiigh, Anders Koorne, Hans Pouellssen, Allbrit Schreddere, Wil-
 lum Szommer, Lauritz Ollssen, Tyghe Smedt, Mattis Perssen.
 Samme <dag> giordis spørszmaall till thennem alle oc till huer
 5 besynderligh for segh, huadt thennem syntis om then skick oc
 politzie, szom bleff her till tinghe samtøckte anno 1547 fleske
 mondagh [21. febr.], huor till the alle oc huer for segh sagde, att
 hues beuilgingh paa then tiidt samtøckt bleff, war end nu theris
 kerlige begieringh att motte bliffue wedt macht, wryggeligen holne,
 szom war, att huer embitzmandh schulle inghen køffmandzschaff
 10 brughe, wdhen hues han aleeniste haffuer behoff till sitt huszes
 opholdh, men huer holle sigh aff sitt embedhe.

Fredaghen nest forganghen [24. nov.] wdii burgemesthers
 Sandner Leyells stwe.

15 Neruærindis Henrich Moghenssen, Niels Schreddere, raadtmandh,
 Morthen Perssen, slotts fogett paa Øre Kraagh, oc Iørghen Wale,
 kong. mts. tollschriffuere, Henningh Moghenssen aff Karleboo
 oc Anders Olssen y Fredttoffte.

20 Samme <dag> tilltalede burgemesther Sandher syn tiennere Rasz-
 mus, szom war hans tillsyns mandh y Burszholm, først om noghen
 hans wngnødt, paalagde aff een Friisz Meær, ware komne y
 dyendne oc bleffue dødhe for hans forszømlsze skyllid, thet be-
 stoodt for^{ne} Raszmus.

25 Item ther for^{ne} Raszmus war her wdhe y byen, oc burgemester
 sende bud, att han skulle gaa till hannem, wiillde han icke, men
 drogh hiem till burgemesthers gaardh wdhen hans minde eller
 wedskaff.

Item end bekende han att haffue slagtidt tuendne suyn oc ther
 30 mett forkrenckt syne forløfftingsmendz løffte, szom war Hen-
 ningh Monssen aff Karleboo, Torsthen Moghnssen ibidem, [151r]
 Lasz Ienssen y Gundneridt, Per Mickellssen y Giørløssze oc Søffren
 y Børrilt, ther till mett emodt syn eghen forplightingh.

Item bestood han, att then iudhe, som beredde hans egne wogne,
 35 harffue, ledder oc andnitt, han fich aff hannem, burgemesther
 watspurdt, 2 lesz engh wdii wonghen ther till mett een halff ængh.
 Item bestoodt han att haffue wdii sex aar eet lofft till Lasz Ienszens
 y Burszholm att legge sitt korn paa og andnit hans.

Item bekiende han att haffue *anammet* redhe peninge aff burge-
mesther att leye arbeydz folck fore, att *gøre* hans gaffn mett.

Item oc bestoodt han, att then tiidt Oluff Smidt war begierindis
een ængh aff *Per Auessen* ther samme steds, war *Raszmus samme*
5 tidt neruærindis oc sagde till for^{ne} Pedher: ladt hannem faa then
ængh, ieg will giiffue tigh saa goodt eet støcke engh yghen oc
naffn gaff een aff burgemesters ænghe, huilkett han oc fick oc
skyllede 6 lesz høø.

Item *sammeledis* bekiende han att haffue saalt oc ladit paa leye
10 emodt burgemesthers beffalingh till een schreddere paa Hornbeck
6 lesz engh, war han sidhen hoosz Oluff *Perssen*, begieredhe att
willde siighe, att han fick ænghen aff hannem.

Item bestoodt han att haffue opbaaritt aff Lasz *Ienssen* y Sawinthe
paa 6 lesz engh 8 s.

15 Item ther burgemesthers hustrv *Ellyne* war paa gaarind y høst
forganghen, spurde hun *Raszmus* att, huor then halffue gaardzens
engh then ødhe kom ingh, suarede han hendne saa siighendis:
Ieg tror, att *thet* høø kom ind hoosz *thet* andnit høø, oc forwill-
kaaritt segh att wille wære een tiuff, om noghen kundne hannem
20 andhett bewiisze, oc *thet* beffandz y aabenbare løgn, thii nu be-
kiende han att haffue forseet andhen steds emodt burgemesthers
widschaff.

[151v] Sameledis bestoodt han att haffue forszømitt syn hosbondis
beffalingh mett then møllere y Tonghe mølle, ther mølleren rymde
25 ther fra, oc sagde, att *Per Lauritzssen* haffuer 3 faar aff the, han
rymde fra.

Item oc om then encke y Horszeridt, han hagne giortt wskell,
kundne han icke wndlede segh fore.

Item oc bekiende han icke att haffue giortt burghemesther reghen-
30 schaff fore.

Om huilkett altsamen, szom *forskreffuet* staar, bekiende han segh
att haffue giortt, forudhen hues høø han saaltt oc affhendt hagne
the andre aar tillfforn med all andhen schade oc forsørellsze y
saa mange aar.

35 Tha tillbødt bemelte burgemesther hannem, att ther szom han
trøste att forsuarer segh, mett widnesburdh wndlede sigh fra nogne
tissze artickler, som for er rørdt, wiillde han hannem thett till-
stædhe, huor till for^{ne} *Raszmus* suaredhe, att han icke trøste att

bekomme ther till nogne widnesburdh, men kiendis segh her wdii skyllich y alle maadhe, huorffore han for wor herris dødt skylld begierde, att bemelte hans hosbondne wille benaade hannem hans liiff.

- 5 Oc tesligist hans dagtingis mendh, for^{ne} Henningh oc Anders Ollssen, badhe for^{ne} dannemendh Henrich Moghenssen cum ceteris, att the willed met thennem giøre bøn till for^{ne} burgemester, att han for Gudz skylld wiillde benaade hannem hans liiff oc lemmer oc hendne aff hans peninge for samme brødhe, huilkett han tha
 10 omsier for Gudz skylldh oc for^{ne} dannemendz bøn benaadde hannem hans liiff oc lemmer, som han well hagde rett till att ladhe straffitt, oc for samme forszeede schulle giiffue for^{ne} hans hosbonde 50 daler, for huilken summa for^{ne} Henningh oc Anders Ollssen met samlitt haandh sagde burgemesther good fore att
 15 schulle wdrettis till tuendne tiidher oc termynen, szom er then første till s. Mickells dagh nest kommindis 1554 helffthen oc then andhen helffthen till s. Mickells dagh ther nest epher 1555, oc naar then siiste summa er wdrettitt, haffuer bemelte burgemester for Gudz skylldh oc for^{ne} dannemendz bøn end tha afflagt
 20 10 daler. [152r] Her offuer forpflichtett for^{ne} Raszmus segh till for^{ne} burgemesther, att ther som han, hans suoffuer eller noghen hans slecht oc wener worde nogen tiidt wregtids om samme sagh emodt bemelte burgemesther, hans børn eller arffuinge, tha schall samme sagh staa aaben oc retthen haffue syn gongh.
- 25 Item eff(ter) thii att burgemesther selff haffuer fødd for^{ne} Raszmuszes swin, tha fandz thet hannem till att schulle beholle thennem.

Item om kornitt, effther att kornett, han hagde laditt saadt, war burgemesthers, war pløyd, saadt, harffuitt oc høstitt y burgemesthers naffn oc mett hans kaast, tha fandz thet oc hannem till att wære hans.

⟨Item oc the 2 skaallede suin schall oc burgemester beholle, oc the lædder etc.⟩

Oc schulle Raszmus beholle 2 øgh, 2 foller, 2 kiør, 2 plouyern, 2
 35 seele, 1 thøm, 2 nawer, 1 øxsze, 1 træsengh, hans klædher.

⟨Men hagde thet wæritt, om han kunde gørit beuisligt at haffue køfft for syne peninge, men war thet tillfforn paa gaarindh, schulle han thet indfføre ygen.⟩

Mondaghen for s. Andree apostoli [27. nov.].

Neruærindis Hans Daidzsen, Asgudt Mickellssen, Henrich Moghenssen, Seueryn Munch, Niels Schreddere, Iens Klaussen, raadt-
mend, Per Willumssen, byffogett, *met* meenige almue till tinghe.

5

Samme dagh forplichtede Per Baghere segh att wille taghe syne
wenner till segh ingen tiugende dagh iwle nest kommindis oc wdt-
legge sitt barns mødherne.

10 Ther nest ephther schøtte han syn gaardh neder paa Steengadhen,
liggendis emellum Mons Skomageres gaardh, som han nu wdii
boer, oc op till tuendne Niels Schredderes husz, fran sigh oc syne
arffuinge oc till erligh, wellburdigh mandh Niels Trolle till Torup
oc hans arffuinge till euerdelligh eye oc kiendis nøyaffteligen be-
15 talit. Schøditt anammet Frantz Schriffuere, slotts schriiffuere paa
Øre Kraagh. Skøditt stadffeste Anders Lauritzssen, Christoffer
Schreddere, Iørghen Schomager.

(1 tønde øll, kom till ferghe waszen.)

20

(2. tingh.)

Item opbødt Iens Gulldsmidt een kaabe paa Lauritzsz wegne y
Flynderop, hører Birgittha Bertills till, war thett andnit tingh.

[152v]

(3. tingh.)

25 Item opbødt Iens Kraagemager Birgitte Marcussz gaardh oc hendis
børnssz, liggendis syndhen nest Karyne Geertz gaardh, som hun
nu wdii boer, war hans tridyde tingh.

Item samme dagh samtøcktis saa om the styremendh, szom kiøfftis
30 bortt, och the peninge, the finge, bleff laantt, oc paa thet mandh
kundne bekomme peninge yghen att betale thet, som laant war,
schall huer giiffue 1 s., for huer natt han er taxszeritt fore, saa
then, szom staar for 4 netther, giiffue 4 s., oc then een natt holler,
giiffue 1 s.

35

(2. tingh.)

Item opbødt Otthe paa hans hustrves fadhers wegne then hans
gaardh emellum Iørghen Thuessen oc Lasz Iesper Muerres gaardh,
war hans andnitt tingh.

Item berette Henrich Moghenssen, att han tiidtt oc offte haffuer laditt kallitt Marcus Snidkere, oc han sadt offuerhørigh oc icke wille mødhe.

5 (Om herbergære.)

Item aff kong. mtt. byffoget bleffue alle herbergær aluerligen forhollitt, att the ære tesz fortencct icke att foruiisze kong. mtt. wor naadige herris folck eller andre gode mendz tiennere, men att the schulle redhe thennem paa att holle høø, haffre, madt oc
10 øll for een redheligh peningh.

(Iacob Sckingere.)

Item forpflichtett Iacob Sckinghere segh till Albrit Klenszmidt paa een mandz wegne aff Dantzschē att schulle betalle hannem otte
15 daghe efther iuell nest kommindis.

(Om embitzmendh.)

Bleff end nu samtøckt, att hues wedhertegt oc beuilgingh skett war fleske mondagh [21. feb.] anno 1547 om hues embitzmend,
20 att huer schulle inghen købmandzschaff brughe, wdhen hues the haffue behoff till theris huszes opholdh, ey heller brughe noghen brygningh eller bagningh att selge till skiiffs behoff, men alene holde thennem huer aff sitt embedhe, szom oc the 16 mend then tidt wdtagne.

25 Hues bewillgingh samme tiidt samtøckt, war end nu then gantske meenighed nu till tinghe theris begieringh att motte end nu bliffue wedt macht wryggeligen holdne.

[153r]

(M. Iacob.)

30 Ther nest tilltallede kong. mtt. byfogett M. Iacob Bardskerre her samme steds for nogett kiødt, han hagde saalt till skiiffs oc førdis aff landnit emodt kong. mtt. forbudt oc priuilegier. Sammeledis om hues haarde ordh oc tale han y dagh otte daghe nest forgangen offuerløff for^{ne} Per Willumssen mett, tha begierede
35 for^{ne} M. Iacob for Gudz skyllidh naadhe oc icke strenghed effter retthen.

Tha lood Peder formedellst dannemendz bøn segh end tha siighe wdii saa maadhe, att samme sagh motte bliffue opstaaindis till

wdii dagh otte dagh nest *kommindis*, om for^{ne} M. Iacob her forindhen icke bliffuer y hans mindne paa kong. mtt. wegne, huor samme fordracht icke skeer her for indhen, som nu sagdt er, tha schall samme sagh staa aaben.

5

⟨2. tingh.⟩

Item opbødt Lasz Hoffmand hans gaard paa Kampergadhen, som han fick effter hans fadher brodher Hans Hoffmandh, war hans andnit tingh.

10

⟨Secunda admonitio.⟩

Item end nu gaff kong. mtt. byffogett then meenighe mandh een aluerligh atuarszell, thennem szom haffuer laant eller leyd fremmede hiidt komme husz, att the frem komme, giiffuindis saadanne till kiendne, saa frampt the icke wille liidh schade ther offuer.

Item om fremmede køffmendh, szom hiidh komme, schulle sellghe hør, hamp y heele oc halffue schippund, tesligist øll y heele oc halffue lesther.

20

⟨Om dragerne.⟩

Item bleffue oc dragerne atuaritt, szom war Mickell Skouffogitt, Hans Møller mett the andre, att naar skiiff komme hiidt, schulle the inth bære op aff godzitt, før end the giffue byffogedhen atuarszell ther om, huad the indne haffue.

25

⟨1. tingh.⟩

Item opbødt Erich Munch een kiortell, war thet første tingh.

30

⟨1. tingh.⟩

Item opbødt Saxe een kiortell, war thet første tingh.

[153v] Mondagh for s. Nicolai dagh [4. dec.].

35 Neruærindis Hans Daidzssen, Asgudt Mickellssen, Niels Ienssen, Iens Klaussen, raadtmenh, Per Willumssen, byffogett, mett meenighe almue till tinghe.

⟨Pether Snidere.⟩

Samme dagh klagede schipper Seuern woldh paa Pether Snidher, for han sloo hannem paa mundhen, som han laa y syn sengh y hans hussz, *thet* bestoodt Oluff Hanssen mett oprackte fingre oc
 5 wedt helghens eedt, att saa skeedhe y sandhed, huilken Pether oc slo Maryne Trumslagers paa mundhen, huilken bemelte Seuern stoodh husz oc hiemffredt till.

Samme dagh skøtte Hans Daudzssen fra segh oc syne arffuinge
 10 till Hans Perssen Schotte oc hans arffuinge till euerdeligh eye then hans gaardh oc grundh, han fick effther salige Willum Karch, oc kendis ther fore nøyaffteligen betallitt skøditt, stadffeste Iesper Muerre, Iørghen Keyszer, Albrit Schreddere.

⟨1 tønde øll, hun kom till ferghe uaszen, tha pælene toges op første
 15 wghe y ffaste.⟩

⟨3. tingh.⟩

Item opbødt Otthe paa hans hustrves fadhers Hans Weffueres wegne then hans gaardh nordhen nest Iesper Muerre, war hans 3.
 20 tingh.

⟨M. Iacob.⟩

Item indffeste M. Iacob Bardskerre, for hues han segh forszeet hagne emodt kong. mtt. obenbare forbudt oc saaltt kiødt till
 25 fremmede till schiiffs, 50 daler till kong. mtt. till tuendne tiidher, som er helffthen till s. Hans dagh nest kommindis oc then anden helffthen till Martini ther nest epher, hans forloffuere Hans Schonningh, Hans Pouellssen Andbiørn, Saxsze, Lasz Hoffman oc Anders Koorne.

30 Dogh wedt saadane forordh oc willkaar, att ther szom kong. mtt. will nøgis met samme fordragh, oc ther szom hans naade icke ther met will nøgis, schall M. Iacop giiffuis syne penninge till baghe oc han tha sellff staa hans naade till rette.

Item giorde han syn forplicingh y dagh, att han effther thenne
 35 dagh icke schall beffatte segh mett eller brughe noghen køffmandzschaff, wdhen hues han behoff haffuer till sitt huszis op-holldh, ey heller brygge eller baghe att selge till skiiffs, ey heller att schulle ladhe brughe noghet hemeligt parthii, att lade køffue

eller selge *noghet* paa hans wegne, men att wille aleene *nære* sigh af sitt handuerck oc embedhe, men att selghe y kandne tall wyn, prydzingh, tydstøll oc danstøll er hannem tillstædd.

Huilken szom forskreffuet staar, for^{ne} M. Iacob, loffuede att wille
5 giuffue syn schriffteelligh forplictigh fra sigh paa *met* sitt oc hans forløfftingsmændz indzege forseglldtt.

[154r] (3. tingh.)

Item opbødt then hans gaardh paa Kamper gadhen liggendis, szom
10 han fick effther hans fader broder, gamle Hans Hoffmandh, oc war hans 3. tingh.

(2. tingh.)

Item opbødt Erich Munch een kiortell, han haffuer y pant, war
15 hans andnit tingh.

(3. admonitio.)

Item end nu gaff Per Willumssen then meenighe mandh louligh
attuarszell, att huilken szom haffuer laant eller leyt fremmede
20 hiid komne husz, schulle the komme frem oc giuffue till kiendne.

(3. tingh.)

Item opbødt M. Iacob Bardskerre syn iord liggendis neder paa
25 Steengadhen hoosz Anne Oluff Kaallssen, war *thet* tridie tingh.

(Niells Kock.)

Item sette Niels Kock borghen for hans hustrv, gaff raadhe-
mestherne ondne ordh, att han schall mødhe y retthe s. Thomessz
dagh [21. dec.], hans forloffuer Niels Søffrenssen, Hans Ollssen.
30

Mondagh for s. Lucie [11. dec.].

Neruærindis Sandner Leyell, borgemesther, Hans Daidzssen, As-
gudt Mickellssen, Henrich Mogenssen, Seueryn Munch, Niels
Schreddere, Iens Klausen, raadtmenh, oc for^{ne} Asgudt samme
35 dagh y byffogdhens stedt.

(Iacob Skingere, Berthell Liifflender.)

Samme dagh tilltalede Bertill Liifflender Iacob Skingere her samme
 steds mett een for^{ne} Iacobs obne besegilde handschrifft, besynder-
 ligh kraffde Bertill 1 daler, oc Iacob sagde, att thet icke war meere
 5 endh $3\frac{1}{2}$ mark.

Tha giordis spørsmaall till for^{ne} Iacob, om han bestoodt oc be-
 kiende thett att wære hans beseylde handschrifft aff hannem wdt-
 giiffuen, huor till han suarede ney. Omsiiger bekiende han att
 wære hans beseylingh oc icke kundne komme weedt att benech-
 10 tidt, tha lagdis hannem endeligh fore aff kong. mtt. byffogett,
 att han schulle stille Bertill till fredz.

(Tyghe Smidh.)

Item tilltalede Tyghe Smidt Iens Bysuendh for eet løffte paa
 15 Bodill Klaus Ienckes wegne, tha war tuiffuelszmaall paa færde,
 meenindis, att hendis szøn schulle haffue fornøffuit Tyghe nogne
 peninge paa hendis wegne, huor till for^{ne} Tyghe gaff for suar
 siigendis, [154v] att for^{ne} Boilldis szøn hagde saadanne ordh mett
 hannem paa hans modhers wegne, att ther szom hun wiillde fatte
 20 segh eet andnit siindh, wiillde han hielpe hendne, att hun schulle
 haffue syn frii kaast.

Men ther szom att anderledis beffindis, saa att Tyghe haffuer
 nogit opbaaritt, end szom nu sagdt er, ther paa bødt borgemesther
 Sander hannem till borngen 300 iern, dogh weedt saadanne for-
 25 ordh, att ther szom thett findis beuiiszligh, att han nogett paa
 hendis wegne hagde opbaaritt, schall han betalle iernitt, men ther
 szom thett icke er, schall Boilld Klauszis betalle iernitt.

(Om bagerne.)

30 Item gaffs bagerne aff borgemesther aluerligen tillkiendne, att the
 schulle baghe effther tiidzens leylighed, som skell følger, szom
 kornit er dyrtt till, oc som køffuitt er lætt till.

(Slagterne.)

35 Sameledis bleff oc slagterne forhollitt, att the icke skulle blandne
 thett maure kiødt eblandt thett feedhe kiødt oc selghe thet eene
 bedrægeligen eblantt thet andnitt liighe dyrtt, huor saa beffindis,
 schulle the liidhe ther straff fore.

⟨Bryggere.⟩

Item om *thennem*, szom brygge oc baghe, att the schulle selghe øll y *tønde* oc potte tall, tesligist brødt, szom liideligt kundne wære effther tidzens leylighed.

5

⟨Om skepper.⟩

Item att alle, szom haffue schepper, schulle *thennem* frembære s. Thome apostoli dagh nest *kommindis* weedt then peene vt supra.

10

⟨Forplichtingh.⟩

Item forplichtede Tyghe Smedt segh effther then kerligh lærdom oc wnd(er)uiszningh, borgemesther gaff *hannem*, att han schulle icke emodt skell straffe hans hustrv, att hans hustrv icke skulle then paamyndellsze nyde y noghen maadhe ontt att.

15

Fredaghen for Felicis [12. jan. 1554].

Neruærindis Niels Schreddere, Iens Klausssen till fogedhe boodt.

Lasz Maars borghen, Willum Thomessen, Per Boossen, att han schall mødhe Pouel Karlssen første tingh nest *kommindis* wnder 10 daler.

[155r]

⟨1. tingh.⟩

Opbødt Niels Schreddere 1 gulldringh, hører Maryne Randhers till, hans første tingh.

25

⟨1. tingh.⟩

Opbødt Otthe een skeedh, hører for^{ne} Maryne till, waar hans første tingh, oc 2 øxszen.

30

⟨1. tingh.⟩

Item opbød Per Willumssen paa burgemesters Sanders wegne een kiortell met nogne spendner wdii, hørde Gundnill Dages till, war thet første tingh.

35

[155v] Lauris Hoffmandz oc hans broders iordhemaall, theris fædherne gaardz, er 114 $\frac{1}{2}$ alen 1 $\frac{1}{2}$ korthet.

Dogh then, szom er then anpartt nydendis hoosz strandhen, han wdlagde till byes forthaa 12½ alen, widhere beskeedt ther om y Mattis Schriffueres baagh.

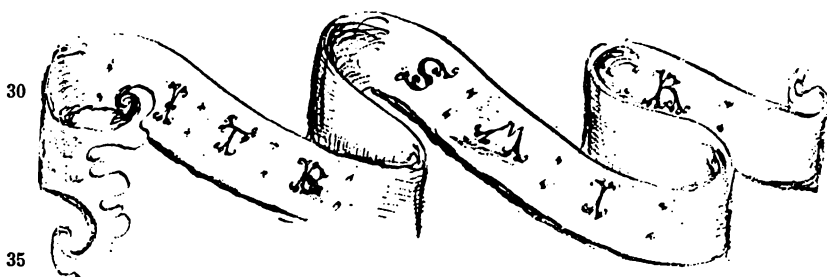
5 [156r]

Pasboerth.

Idermennichliicken wes werdes standes, condicion, werdicheytt effte weszens, es sy hoghe edder neddriches.

Ich Szandner Leyell, burghemeystere der stede Helschenhøer ynden Szwndtt gheleghen yntt loffliike riike tho Denemærk, doe kundtt
 10 mitt dussen mynen apenen brewe, wo yegenwerdiigen (bringer van desses) Ihon Key, mynen dener, itzunder wpp synen rechten wærff ist afferdigett hyr aff tho reyszenn westwertt yn Holland, Zeelandt, Schottlandtt etc., wo he synen proffiett socken mach. Derhalue yst myne deenstlicke bede wnde vrundtliiche beghere ahn
 15 allen wnde ytzliiken gnedigsten, grottgunstiigen heren wnde guden vrundhen, szo hyer mytt ersøcht wordhen, wolden sych denn er-bemelthen mynen dener Ihon Key bii eghener perszon, wnde wesz emhe tho kumpt, in gnaden wnde gunsten mitt gude verderinghe, vorderlich bestendych wnde behulplich syn willen, wnghehindertt,
 20 dorch iuuen gnaden wnde gunsten lande effte stromen passzieren mōghe, is sy tho water effte lande, idt sulwe wmmē iw allen wnde eyenen yderen nha ghelder tho vordenende wnde vorschuldende sy ich stedē gantz willich tho gheneygtt. Inn mherer bewiisz wnde orkundt der warheytt hebbe ich yegenwerdigen brewe mitt mynen
 25 ghewonliike pitzscheer anghedrucken laten.

Datum H. 16 die mensis martii anno a Christo nato 1550.

Item er Hans

[156v]

Byes indkomst.

Hwszleye, iordskyldh etc.

Henrich Møllebeck for byes kællere 4 *mark* om aarith, then kæl-
lere som er y then østherste

5

Aff *thet* husz, Mesther Henrich wdii boer . .
nest op till Hans Bysuendh

Aff *thet* husz, Hans Bysuendh wdii boer then . . ,

10 han er vdii byes tienniste 2 daler, (nu sydhen 4 daler.).
thet husz y then wæstherste ændne

Oluff Schriffueres husz, han y boer oc er byes, er friitt.

15 Andhers Skærre 12 s. iordskyldh.

Iep Auessen 12 s. iordskyldh.

Item er Rasmus Olszen byen skylligh 10 *march*.

20

Notandum om Iens Schredderes iordh, som han pleyer att skatte
for aarlighen end dogh han icke bebor hendne.

Hans Skonningh 14 *march* for syn hawue paa . .

25

Item then hawe, Mickell Bosen fick, oc Hans oc Per Willumsen
køpte.

Item Ingell Snitkeres hawe.

30

[157r] Her Esghe Biilde till Swanholm, Danmarcks riigis hoff-
mesther.

Iehan Friies till Heslagher, cantzeller.

Erich Banner till Asdaell, Danmarcks riigis marsk.

35 Her Axszel Brade till Kraagheholm.

Her Andhers Biillde till Sziøholm.

Her Claws Biillde till Liungs gaardh eller Ellinghe.

Her Knuud Rwdh till Weedtby.

- Knud Gylldhenstierne till Thiiem.
 Her Otte Krompen till Høybygaardh.
 Her Mogens Gyllenstiern till Fulltoffte.
 Per Ebbissen till Tiirestrupp.
- 5 Her Pedher Schram till Wropp.
 Børghe Trolle till Lilløø.
 Erich Bølye till Terszløff.
 Oluff Munch till Thiies.
 Erich Krabbe till Bustropp.
- 10 Eyler Hardenbiere till Matrapp.
 Anthonius Bruske till Lyngszøø, riighens cantzeller.
 Iørghen Løcke till Offwegaardh.
 Taghe Tott till Ericksholm.
 Eyler Rønnow till Hwiidkiill.
- 15 [157v] Christoffer Kynharst.
 Isert Vries van Kampen.

- Baadhsmenth vdtschreffne torszdaghen nest for dominicam
 20 Misericordia [2. maj] anno domini 1549.
 Andhers Persen, Niels Lassen, Niels Koldh, Mons Suenske, Ienns
 Grønne, Oluff Ipsen, Rasmus Persen, Iørgenn Persen, Ingers
 szøn Lucius Tønnes, Iens Lauritzsen, Lasz Mhaaer, Ienns Schon-
 ningh, Niels Ipszen, Per Hallindzffare, Knudh.

- 25 Iustitia issz gheschlagen,
 Weritas ligt yn der groten not,
 Fallacia ysz ghebaarer vnde
 Fides heffddt dhe frieth verloren.

- 30 cum te bone Iesu.

- Item myn skeedh
 i Iesus naffn
- 35 2 s. lonte
 Hans Laaszen van Rot . .
 Hans Bagge aff Ny . .
 Iørgen Ienszens skiipper.
 Henrich Spechman aff Hamborgh.

HELSINGØR STADSBOG

1555-56

[1r] Her findis vdi antegnit alle sager, som forhanlis til tinge. Aaghe Byøschriffueris bog offuerantuordett till kemmeners Iens Mogensen then 20. aprilis anno 1556.

5 [1v ubeskrevet]

[2r] Anno domini 1555.

Mondaginn nest ephther Quasimodogeniti [21. april].

Neruerindis Sander Leyell, borgemester, Hans Dauttsszen, Henrick Moghenssen, Seuerin Munck, Iens Moghenssen, Iens Klaussen, raadmend, och Per Willumssenn, byffogett, mett menige almue tiill thinge.

Samme dagh wor Her Per Anderssenn, sogne prest y Helssinge, mett Bastiann Hulsebrock aff Malmø effther wor naadigst herris skriffuelsse och beffalning y rette for ossz, och hand wed samme kong. breiff och beffalning wor strax, thet kom the dannemendt, vor och raadt, thiill haande, steffnidis Her Peder aff Iens Klausen, wor mettbroder her samme stedtz, att møde her y dagh for ossz, huilckiid the baade och saa giort haffue.

Loidt for^{ne} her Peder Andersszen wiisse een forschriifft, hederlig høilerd mandz doctor Peders Palladius och erliig welbyrdig mandz Hans Bernekoufs, huor wdi the giore bøn tiill burgemester och raadt, att the wiille wel giørre och mett theris wenlige bøn tiill Bastian tiilhielppe, att for^{ne} Bastian wille lade samme sagh op staa, intiill the komme y landiitt y gien, fordi the baade wore hoossz kong. mtt.

Item for^{ne} Bastian samme tiidtt tiilltalide Hans Hoffmandt, om huessz pannilleuerck och andnitt Hans haffuer wdbrott y thend Bastians gaardt her samme stedtz, och ther paa wor begierindis att motte bekomme een gransken, om thett wor louligen wdbrott eller ey, thett samme samtyckede och Hans Hoffmand att well saa motte ske.

(Hans Plancke.)

Wor Hans Plancke Guldssmitt tiiltalid aff Thue Perssen, Klausz
Henricssen och Suend Brønnelsen, borgere wthi Halmstedt, om
nugin snack hand *løginactige* hagde sagtt paa nogne pigir i Halm-
5 sted, som *heder* och *ære* wor *anrørdis*, att Gabriell Luckesen aff
Fenedien skulle haffue sagdt, att han skulle haffue beliggid
thennom.

Besyderligin bestoid for^{ne} Thue Pedersen, att for^{ne} Hans skulle
ladiit sine ord saa staa y Halmstedt, att for^{ne} Gabriel schulle haffue
10 giiffuidt Tue Perssens dottir 12 alne silcke mackeyer, och Klausz
Henricsens søstir skulle hand giiffuitt 6 sølffknappe *met* edelle
stenne vdi, och Suend Brønnilsens søster skulle hand giiffuid
mackey thiill enn trøie medt nogle dalir.

[2v] Om huilkidt windisbyrdt, som for^{ne} Hans Plancke och Car-
15 sten hagde sagdt, wor lesd burgemesters beseglde breiff aff Halm-
stede, saa att for^{ne} Hans mett Carsten Hardir aff Lybcke hagde
obenbarit for thennom mett opracte fingre saadant sagtt paa for^{ne}
Gabriell.

Ithem for^{ne} Charstiin nu y dag ved syn edt saa haffuir bestaait,
20 att for^{ne} Gabriell skulle haffue siig saa *berummitt* y Hans Guld-
ssmidz huess att haffue beliggid thiisse *effter^{ne}* pigir y Halmstedt,
som wor Karinne, Kirstinne och Byrgiitte, och andre ord for-
stoid handt icke aff Gabriell end Karin smucke pige, och thett
skulle werriitt skett 3 vgir sidin y Hans Guldsmidz stue om mid-
25 dags tiidt.

Ithem Morthin Budmagere widnede wiidt helgens eid, att hand
saadt y Hans Guldssmidtz stue och foride en barne kiorthiill, then
tiidt Hans och Mauritz smeltide nogiid sølff y *Hanssis* stegers,
och hand suor, att hand saa, att the andin gang søde *samme* sølff
30 om wdi winstein, och att hand saa, at Carstin sad och skraffuede
paa *samme* sølff mett en kniff.

Iost Klipping, hans wert, wid helgens eid suor mett oprackte
fingre, att for^{ne} Gabriell hagde liggid tiil herbers tiill Hans nu
paa siuuinde wge, haffuer hand icke hørt 3 thyske ord aff hannem
35 tiill lige.

Thett *samme* wiidt høgiiste eid wiidnede och hans wert Thue
Persenn och the dannemendt aff Halmstedt, att han icke kundne
tale tyskt maall, thett *samme* suaride menige almue tiill tiinge.

⟨Seria respontio.⟩

Giordis spørsmoll wiid Morthin Butmageriis hans tolck till Gabriell, om hand haffuer skenckt ellir giiffuitt nogne aff for^{ne} piiger saadan gaffuer, som for er rørdt, ther tiill suaride wiid
5 høgiste, att hand aldrig gaff thennom penge ellir pengiis werd nogin tiid y sine dage.

⟨Her Peder.⟩

Item suor Her Peder Andersen wed høgiste eedt, att hand icke
10 wiste, huem ther reiff the haandskriffter sønder, om huilcke Bastian gjorde spørsmoll thiill hannom om.

⟨Henrick Møllebeck.⟩

Item bleiff Henrick Møllebeck beskickid aff burgemester och raad
15 att skulle stille Gabriell thiill fridz, for hues handt hagde hannom til att thalle, huor tiil Henrick suaride siig att haffue inthiid fogid aff hannom, fordi kunde han icke betalle hannom nogiidt.

[3r] Item Iost Grønningh mett oprackte fingre høgeligin suor, att
Henrick Møllebeck wor mett Mauritz, ther hand kiøffte then
20 robarbara aff Gabriell y Iostis huissz, tha gaff Maurits hannem 10 daler och end sølff ten paa 7 dalir, saa stoid wbetalit 25 dalir, for huilcke Henrick sagde sig att wille werre hannom der for goid, ther thet worre end for 100 dalir, ock Henrick tha anammide samme robarbara i sin kiortill och bar thet hiem mett Mauritz i
25 sitt hussz.

Tha lagde Iost sine hender sammen och wed knefalld suor, ynkindis alle the onde skulle thage hannom, om Henrick Møllebeck icke racte haand for Mauritz.

Och tha lagdis Henrick for, att hand skulle endeligin betalle och
30 stille for^{ne} Gabriell tiil fridz indin 24 timir.

⟨Her Peder.⟩

Ithem forplictede Her Peder att wille møde Bastian for superintendenten y Kiøffuindhaffn then første mandag, effter att hand wore
35 kommend hiem.

Item lagdis Marckur forre, att hand skulle mett hans hustru flytte aff byen inden 40 timir.

Item gaff burgemester a(1)uorligin tiillkiendne, att huer weid att rede sig tiil røstning met gode harnisk och werge, och ingin skall drage lengir aff by, end hand kand komme igen om afftenindt.

5 (Kongelig breiff.)

Item lesdis konginssz mtts. breiff, att wort byes orloffs skiiff skal werre for Køffuindhaffn dominicam Voce iocunditatis [19. maj] vdiñ all fortøegeringh.

10 (1. thiing.)

Iacob Fønbo oplusde en skeid, hand haffuer y pant, hans første tiingh.

(Bodel Smidt.)

15 Ithem samme dag woldgaffs then sag mellom Bodell Smidt och Atzer y Winstrup om ett harnisk paa Per Willumsen och Lassz Paaske.

(Bastian och Her Peder.)

20 Item bleiff then sag opsett mellom Bastian och Her Peder intill then mandag nest for pinse dag [27. maj], om dett saa er, att the icke bliffue forlicte her for indin, dog ligeuell Bastians rett vforssømt.

25 [3v] Then første dag y maymaanidt.

Neruerindis Hans Dauttsen, Henric Mouinsen, Iens Mouinsen och Iens Klausen y byffogidins sted.

Samme dag wor thiill stede y rette paa raadhusiit Bertiiil Persen aff Assens y Fyin thilltalid aff kong. mtts. byffogett for it woldzuercke, hand gjorde i Per Hiulmandz huissz, och slo Per Hiulmandz hustru mett ind øxe hammir, och bleiff hand for Guidz skyllid och for dannemendz bøn och for Franz Skriffueris och for Iørgin Walis bøn skyld, saa hand icke strengdis mett effter rettin och priuilegin, men bleiff benaadiit att skulle giuffue tiil kong. mtts.

35 30 s. och tiill byin 30 s.

Fredagin nest effther Phiilippi et Iacobi [3. maj].

Neruerindis Hans Dauitssen, Henrick Mouinssen, Seuffrin Munck, Iens Maauiinsen, Iens Klausen, raadmend, och Per Willumsen, byffogett, mett menige almoe tiill tinge.

5

Samme dag wor y rette eskiidtt Andirssz Gellirmand och tiiltalid aff kong. mtr. byffogiidt for wlydighed, hand haffuir sidiit burgmester och raad offuirhørig och wiille wdflytte, da gaff kong. mtr. byffogid hannom saa forre, att hand skulle flytte ther aff och bo
10 her oppe i byen indin otte dage, och sette hannem ind burrin der for, och er hans forloffuere Mester Henrich Barsker och Christoffiir Skreddere, Iost Klipin for et hundrit dalir, at hand skall werre wdflytt indin otte dage ellir it hundir dalir att werre forbrott thiill kongin.

15

Item samme dag wor Peiter Hollenner i rette, och att han skall wdflytte indin dag otte dage och sette burrin for it hundir dallir, och hans forloffuere wor Symin Prys, Rassmus Bagierre, om hand icke wdflyttir indin dag otte dage, da er it hundrit dalir forbrott
20 till kongin.

Och samme dag wor Effuirt Matsen och y rette, att hand skulle och wdflytte indiin dag otte dage och sette der paa in burrin paa et hundrit dalir, hans forloffuere wor Hans Skonning och Albrit
25 Skreddere, att hand skulle wdflytte indin dag otte dage ellir it hundrit dalir att werre forbrott til kongin.

[4r]

(2. thiingh.)

Ithem och same dag opbød Iacob Fønbo en sølffsked, och er hans
30 andit thing.

(1. thingh.)

Item samme dag opbød Erick Munck enn sølffskedt, hans første tingh.

35

Fredagin nest effther Roskylle markiidt, denn 10. dag maii. Neruerindis Hans Dauitsen, Henrick Moginsenn, Søffrinn Munck, Iens Moginsen, Iens Klaussen, raadmend.

Samme dagh wor thisse *effterneffnte* mend tiilstede och racte Symin Pryssz theris haandt paa burgmester och raadz wegne att werre paa thett skyff, som wd skall giørris her aff Helssinghør.

Først Andirss Plou, Erlandt, Lauritz Maar, Andirssz Thommisen,

5 Lauritz Andirssen.

Lauritz Børssenn racte haand att wiille bliiffue tiill stede, om giørris behoff.

Luckus racte och haand att wiille bliiffue tiilstede, om behoff giordis.

10

Mondagin nest effther Cantate, 13. dag maii.

Neruerindis Sander Leyell, *burgemester*, Henrick Mouginsen, Seuffriin Munck, Iens Mouginsen, Iens Klausenn, raadtment, och Per Willumsen, byffogett, mett menige almoge tiill tinge.

15

Samme dag wor Iens Mouginsen tiil stede och i rette kallide Iacob Skindere for geld, hand hagde werreit hannom skyllig paa 3 aar, och bleff hans dom 14 dage.

20 Tiilssagde kong. mtt. byffogett, att *ther* skulle *ingin* løffue y mellum Esserom och Helsingør och kiøffue der høns ellir lam ellir eg och giøre *her* ond tiidt der mett.

[4v]

(1. ting.)

25 Første ting paa Hans Lou for 11 m., hand er Hans Skreddere skyligh, och 7 s. minus 2 d.

⟨Thett tingsswinde.⟩

30 Samme dag gaff burgmester menige almue tiilkiende om the penninge, som the hagde lont tiill thett skiiff, som bleiff wdgiort, att menige almue skulle der wdi werre fortentct, at the penge skulle werre wde tiill s. Mickiilssz dagh, tha suaride menige almue *der* tiill ia, och der paa bedis it tings winde aff these 16 *effterne* mend, som er: Erick Munck, Franssz Bagere, Villum Natt, Engiil
35 Sneckere, Hans Oluffsen, Blasius Pottemagere, Rasmus Olsen Bagirre, Iørgiin Wiigh, Ienssz Anderssen, Peder Muirre, Hans Nuckelssen, Henrick Barsker, Hans Perssenn, Herluff Perssen, Iens Otziingh, Peder Kiempe.

Item wor Hanss Weffuere i rette kalliid aff k. mtrs. byffogett och adspurdt aff hannom, om hand haffde duldt ellir huldte the karle, som giorde then perlemente paa gadin, *der* then quinde bleiiff stungin, hand suaride ney, ther skulle ingin beffuisse hannom
 5 *thet* paa, och bleiiff fallind samme tiid for 30 s., for hand bad siig icke loff aff k. mtrs. byffogid, før end hand talde.

Och samme dag klagide Ienssz Mouginszen paa ind rennestein, som løffuir af then gaard, som Marckus i boer, och løffuer ind
 10 paa ki(r)ckegaarden, da bleiiff giiffuit beffalning, att then rennestein skulle werre i gen luct, och skarnit, som paa kirgaarden liggiir, skulle aff førriissz, och bleiiffue de tiilssagde aff 4 dannemend, som wor Hans Pouuilssen, Rasmus Bagere, Iens Krogemagere, Per Kiempe.

15

[5r] Samme dag wor Anderssz Gellirmand och y rette kallit aff k. mtrs. byffogett, for hand hagde icke end nu vdflytt, som ham wor beffalliitt, hand suaride, att hand haffde *det met* burgemesters Sanders loff, att han haffde icke da vdflytt, som hand och hagde,
 20 och da giordis bøn tiill k. mtrs. byffogett, att hand motte end da haffue dag intiill torsdag att quelle, och de samme forloffuere maatte hollie *deris* løffte end saa lenge, men *der* som hand icke worre vdflytt indin torsdag att quelle, da bleffue de mend, som erre hanssz forloffuere, Mester Henrick Barsker, Christoffir Skredere, Iost Grønning, werre titalide for etth hundrit dallir, som de
 25 haffde loffuid for hannom.

Onsdagenn nest effther dominicam Cantate [15. maj].

Nerueriindis Sander Leyell, burgmester, Hanssz Dauitssen, Henrick Mouginszen, Ienssz Mougensen, Iens Klausen, rodmend, och
 30 Per Willumsen, byfogidt, vdin for Hans Dauitsens dør.

Samme dag wor Henrick Møllebeck tiiltallid aff Gabriel Luckessen for 18 dalir, och gaff hand hannom de otte dalir strax, om den
 35 andin dag gaff Gabriel for^{ne} Henrick Møllebec dau paa de 20 dalir, paa de 10 dalir gaff hand hannem dau till Sancti Mortins dau och de andre 10 dallir till sancte Hanse dag itt aardt, och Henrichsz forloffuere for de 20 dalir wor disse 10 mendt, Hans

Pouuilsenn, Hans Skonning, Erick Munck, Frans Bagere, Christoffir Skreddere, Oluff Hellesten, Iørgin Hansen, Iens Krogemagere, Rasmus Bagere paa Stengaden, Herluff Persen.

5 [5v] Løffuirdagin nest efftir wor Herre himmill-
farss dagh [25. maj].

Neruerrindis Hanssz Dautissen, Henrick Mouginsen, Seuffrin Munck, Iens Mouginsen, Iens Klausen, raadmendt, och Per Wil-
lumsen, byffogiitt.

10

Same dagh giordis spørsmoll tiill Simin Pryssz aff burgmester och
raad, huadt hand skulle haffue for sin wmage, at hand haffde hafft
paa thett skiiff, som wdbleiiff giortt her aff Helssinghør, Ros-
kylle, och Slangerup, da gaffue wi hannom 4 dallir for sin wmage,
15 hand haffde hafft paa thett skiiff, men thett stoid y bygning, och
intiill thett bleiiff fuld ferdiggt, och bodzmenedene gaffue wi och
for deris wmage, huad som skell wor.

Och samme dag gaffue wii skiipper 3 dalir och for sin wmage.
Och Greirssz Høffuissbodssmand gaffue wii 5 mark. Iens Wil-
20 lingebeck 4 mark och for sind wmage, och Iens Kock gaffue wi
4 mark, store Christin Andirssen och 4 mark, Per Tømmirmand
20 s., Andirssz Lauritssen Pøckere 2 mark och 4 s., Rasmus Skiiff-
mand 20 s., Erlandt 2 mark och 4 s., Andirssz Plou 2 mark och
4 s., Andirssz Tommissen 2 mark 2 s., Peder Skaubo 2 mark 4 s.,
25 Mattz Knudssen 4 mark och 2 s., Nielssz Mørck 2 mark och 4 s.,
Lauritz Henricksen 2 mark och 2 s., Marckussz Bøsseskytte 4½
mark 4 s., Seuffrin Styremand 2 mark, Suend Niillsen Pøckere 10
s., Hans Kocke dreng Anne Kirckilssz søn 1½ mark, Lauritz
Listerbo.

30

[6r] Anno domini 1555 fredagin nest effter wor
Herre himmilfarssz dau [24. maj].

Vor these effterskreffne danne mendt offuererrindis om thett,
Peder Murirre hand gaff sin sønn efftir sinn moder, drengin wiid
35 naffn Mickel Persen. Seuffrinn Muriirre, Oluff Hellestenn, Hanssz
Oluffsen, Lass Bensenn, Christienn Persenn.

Samme dag bleiiff hannom tiilssagdt aff indhaffue godtz tredue
marck danske for wdenn hussiitt, som staar w wrdt, och gelliinn,

som hand sagde, ad hun wor 16 daler, den skulle hand selff bettalle.

Mondagin nest for pindze dag [27. maj].

- 5 Neruerrindis Hans Dauitssen, Henrick Mouginsen, Søffrin Munck, Ienss Mouginsenn, Iens Claussen, raadmendtt, och Per Willumssen, byffogett, mett menige almoge tiill tinghe.

⟨1. ting.⟩

- 10 Oluff Hellessens første tingh paa thesse, Lass Munck, Hans Bensen, Per Iude wiid Strømmindt, Ienssz Raffn, Børre.

⟨Kong. mts. breiff.⟩

- Samme dag bleff lest konginssz breiiff, huor om thett lyde, att
15 thett orloff skiibb skulle ad Køffuindhaffn.

Och samme dag gaff Per Willumssen menige almoge tiilkiende, att the skulle holle therissz iildstede saa ferdiggt, att ther icke giør theriissz nabo skade, och att the erre loulige opbygde.

20

[6v] Anno domini 1555 mondayn nest for pinsse dagh [27. maj] wor tesse effter^{ne} danne mendt hoiiss Søffrin Kellesmidtt och hørre paa then geld, som hans søn Lauritz Søffriinsenn wor hannom skyllich, Ienss Klaussen, raadmand, Per Willumssen, byffogett,
25 Oluff Hellessen, Rasmuss Bagere, Mouginsz Skomagere, Iørgin Skomagere, Ienssz Smidt, Saxe, Oluff Bøckere, Iens Krogemagere, Hanssz Smidtt. Vor handt sind fader skyllich 40 marck danske.

[7r] Tiisdagin nest for pintze dagh [28. maj].

- 30 Neruerrindis Ha(n)ssz Dauitssenn, Henrick Mouginsen, Søffrin Munck, Ienssz Mouginsen, Iens Clausenn, raadmendtt, och Per Willumssen, byffogiitt.

Neruerrindiss och samme dag doctor Petrus Palladius, bisp y Sel- landt och Her Peder, sogneprest y Helssinghør.

35

⟨Bastian.⟩

Samme dag wor Bastian Hulssebrock, borgere y Malmø, y rette mett Her Peder Anderssen, prouist och sogneprest y Helssinge,

och lode the baade lesse mange breiff *samme* dag, som *thennom* wor y mellom.

Samme dag gaff docter Pedir tiilkiende, att Her Peder haffde
5 klagiidt for hannom, att Bastian kom tiill hans om nattin selff
tredie, och Her Pederssz hustru hun opstodt och gaff *thennom* mad
och øll och kom *thennom* y sengh om morgenin, ther the *komme*
tiill bordt, sade the och wdlette hannom, dett syntis Her Peder, att
thet wor icke skelligtt.

10

(Her Peder.)

Samme dag sagde Her Peder, att han begierride breiiff paa then
møde, som hand skulle møde y Roskylle mett Bastian, och hand
møtte icke, som hand skulle, men hand sagde ia, att hand møtte
15 *ther*, tet *samme* sagde och Hans Bernekouissz fogid, hand møtte
om sancte Olaui dag, men Oluff Skriiffuere suaride, att hand icke
begierride thett ellir sende bud efftir thett.

Samme dag skellede Bastian Her Pedir for ind løgnere.

Samme dag adspurde Bastian Her Peder, huaid hand hagde hannom
20 att skylle, i *det* att hand hagde sagdt, att hans frennissz bloid thett
skulle hand wdkreffue aff Bastians hender, da suaride Her Peder,
att nar hand *komme* diid, som hand skulle *der* suare hannom tiill,
da skulle hand well fonge *der* suar paa.

Samme dag woldgaffue these for^{ne} mend, Bastian och Her Peder,
25 *therissz* sag i these 4 dannemendz hender, som er doctor Peder,
Her Peder, sogneprest *her* *samme* stedz, Henrick Mougensen, Ienssz
Mougensen.

Samme dag sagde Hans Bernekoufs fogiid Lauritz Skriffuere att
kunde wel fordraget, at then sag bleffue forligtt emellom Her
30 Peder och Bastian paa hans hosbondz wegne.

[7v] Fredagenn nest effter pintz dagh [7. juni].

Neruerrindis Hans Dauitssen, Henrick Mougensenn, Iens Mou-
genssensenn, Iens Klaussenn, raadmendt, och Per Willumssen, by-
35 ffgoett.

(Martin Lang aff Strolsund.)

Samme dagh wor these effther^{ne} mendt, skipper Berntt Møller
aff Strolsundtt och Hans Lemmicke aff Hamborigh, styrre mandt

paa samme skiiff, och indfførre paa wortt raadhuusz ind perssoen wiidt naffn Mickiill Lybckerman aff Lante Baarn, som wor ind aff for^{ne} Berntz bodzmentd, och for^{ne} Bernt gaff tiill kiende, huor ledis for^{ne} Mickel Lybckerman hangde stungiid hans høffuittz
 5 bodzmandt y hiell, och hagde handt alle sine bodzmentd i lande och worre tiilstede samme tiidtt och bekiende, huor till wor gaaid mett samme mandraff, och alle bade thennom Gudt tilhielp och helgen huer serdelis met opracte fingre, att for^{ne} Mickiill Lybckerman wor samme døde mandz bane. Først suor Klaussz Krunn
 10 mett opracte fingre, att Mickell Lybckermanndt wor then dødis bane. Mickiill Biskop, kock paa samme skiff, suor, att then, som vor fengzlett mett Mickill Lybckermanndt, hand icke gaff ten Martin Lang nogiidt saar, men Mickiill Lybckerman, han gaff hannem siit bane saar, som død bleiff. Ioacim Røssmandt suor och mett
 15 opracte finge, att hand icke saa, huem som stack Martin Lang, men handt saa, at Hans Hosselund och Martin Lang di worre y horritt sammen, och den tiidtt hagde hand siitt saar. Pouuill Fossz van Haarborck och mett oprackte fingre suor, att Mickill Lybckerman hand stack Martin Lang it sting y ryggin och it sting i brystid.
 20 Hans Hosselundt aff Hamborg suor mett opracte fingre, att Mickiill Lybckermanndt stack Mortin Langh it sting y ryggin mett en bodzhage, och thett bestodt hand sellff. Och giorde burmester och raad spørsmoll till for^{ne} Mickill Lybckermanndt, om hand wiste nogin, som wor skyllig y hans dødt, hues naffn wor Martin, hand suaride
 25 ney, men aldelis gaff siig skyllig och bekiende, at hand hagde ille giortt.

Then mondag nest effther helligtreffoldighedtt søndag [10. juni] bleiff thenne for^{ne} perssoin Mickill Lybckermanndt rett effter te winnisbyrd, som wor offuer hannom gaaid, och som hand sellffuer
 30 bestoid i menige almues neruerrilsse tiill tinge, att hand hagde dreffuid for^{ne} Mortin Langh.

[8r] Mondaginn nest effter trinitatis, then 10. dag iunii. Neruerrindis Sander Leyell, burgmester, Hans Dauitsenn, Henrick
 35 Mouginsenn, Iens Mouginsenn, Iens Klaussenn, raadmentd, och Per Willumssenn, byffogett, mett menige almoe tiill tinge.

bekientd all weluilliighet om hannem att haffue beuist emodt huer mandt vdi samme hans tienniste, huor lang tiidt ellir huor mange aardt, enten et ellir 2 ellir 3, wille y giiffue samtycke tiill, att hand motte side fri wden alld byessz tyng, dog att hand motte
 5 nere och bierge sig som en anden fattig borgere her samme stedz, huor till menige almue met høy røst endrecteligen sagde, at hand saadan fryhett motte bliffue nydendis vti 4 aardt her effther, huor fore for^{ne} Oluff betackede the dannemendt, først erlige welforstandige mendt borgmestere och raadt samptligen och huer besyn-
 10 derligen, tiisligist menige Helsingørs borgere kierligen och gierne, och for sin aars løn altiit tiill gode rede at haffue anamitt.

[9r]   Thiisdagen nest effther Bodelphi dag
 thenn 18. dag iunii.

15 Neruerrindis Sandner Leyell, Henrick Moennssen, burgmesterre, Hans Dauittssenn, Iens Moennssen, Iens Klaussenn, raadmendtt, och Per Willumssenn, byffogett, mett menige almue.

Samme dag bleiiff Henrick Moenssenn wdualdt aff menige allmue
 20 tiill burgmester.

Samme dag bleiiff Andirs Saxen, Hans Pauuilssenn och Iacob Hanssenn wduald aff burgmester och raad tiill raadmendt.

25 Samme dag gaff burgmester Henrick Moennssenn menige almue tiill kiende, att ther skulle werre itt ting y mellom byind och slottiid och for bønders søgningh, att the skulle søge hiidt tiill byind mett, huad the haffde att selge.

30   (Kongelige mts. breiff.)

Samme dag lessdiis kong. mts. breiff, lydendis, att ther skulle ingind kiøffue paa skiiffuenne mett wdlendige pumerans, russin och ollie, før end kong. mts. tollnere finge saa mange, som han wille haffue tiill kong. mts. behoff.

35

(Iørgen Skomagere's første ting.)

Och samme dag skiød Iørgenn Skomagere siitt skell och sin hustrues skell, om der wor nogin, ther wiste anditt mett hannom ellir mett

hans hustru end ere och gott, da suaride menige almue ney, att the icke andiitt wiste mett *hannem* eller mett hende end erre och gott, hans første ting.

5 (Iørgin Hansens første tingh.)

Samme dag opbød Iørgen Hanssen in haffue iordt optiill kirkegaardin, hans første tiing.

[9v] (2. ting.)

10 Samme dag opbød Iens Moennssen, raadmand, Karinne Rassmussiis gaardt, andiit ting.

Samme dag klagede *Per Willumssen*, byffogett, paa Andirs Lindt for wlydighed och paa *Rasmus Kong*, Iørgen y Luden och *Per*
15 *Kiempe*.

Samme dag klage Mortin Kock for menige mand, att Anders Lind wille haffue slagiitt *hannom* mett in øxe och itt spiudt, och sagde Mortin Kock, att som hand gick och snackide mett ind
20 mand, hagde hiemme y Landz krune, wiid naffn Oluff Wlrickssen i itt haffue strede, da kom Andirs Lind løffuindis mett in øxe och itt spiud, och der gick nogle fremmide karle langt bag *hannem*, de rofftte och sagde, mouutt, mouutt, wactett iu, wiid hand saa sig tiill bage, daa kaste Anders Lind tiill *hannom met* in øxe, och hand
25 buckede wnden, saa att øxen føg i gerritt, och sidin wille Andirs slagid *hannom* mett spiuditt, och Morthin weffuede kappen om armin och løff op wnder *hannom* och greff ind staffuer i gerritt och gaff *hannom der* tu slag wd aff, och *det* wor ind enneber stauoir, och dette bad Mortin Kock sig Gud tiill hielp, att *thet*
30 wor sandin, och Anders Lind sagde ney her for och sagde, att han wor icke y *thet* strede i itt aard, och for, att hand hagde icke øxe eller spiud i sin haand then dag, som *thet* skulle werre skeiitt.

Samme dag sette Anders Lind burgin, och hans forloffuere wor
35 *Mattis Laurittsen* och Andirs Korne, for 40 dallir, att han skulle werre tiilstede, nar paa eskedis.

Samme tiid sette och for^{ne} Mortin Kock burgin, och hans forloffuere wor Andirs Krusse och Christoffer Slagtere.

[10r] Samme dag bleiiff these 4 mendt wdualde tiill att holle
5 menige mandt lamme kiødt, groppinbrad och andiitt mere, som er Mattis Lauritssen, Willum Nact, Per Fiskere, Christoffer , och her ephther intiill sancte Morthens dau skulle de icke selge lammefierring dyrirre end 2 s. den allderbeste och punt groppinbrad for 6 penge.

10

Samme dag loffuide Iørgin Skomagere och Mattis Krogemagere for lille Hans Dauittssen for 40 daler, att hand skulle werre tiillstede, nar paa eskedis.

15 Och samme dag loffuede Hans Lauritssen och Hans Persen Skomagere for Rasmus Kong for 40 daler, att hand skulle werre tiilstede, nar paa eskedis.

Ithem samme dag loffuide Hans Kleinssmidt och Per Fiskere for Per Kiempe for 40 daler, att hand skulle werre tiilstede, nar paa
20 eskedis.

Samme dag loffuede Iens Krogemagere och Per Torbensen for Iørgen i Ludin for 40 dalir, att hand skulle bliiffue tiilstede, nar paa eskedis.

25

Torsdagin nest for sancte Hanse dag then 20. dag iunii.

Neruerrindis Henrick Moennssen, burgmester, Hans Dauittssen, Iens Klaussen, Andriiss Saxen, Hans Pouelssen, raadmendt, och Per Willumssen, byffogett.

30

Samme dag wor these effthersk^{ne} mend och klagede paa nogle mend aff Helssingborge, att the haffde drucnit thennom in mer saa god som 6 daler, och begierride att motte faa nogiid for theris store skade, som the haffde foiid, och teris naffn wor først Mattis
35 Perssen aff Harsløff, Iørgin Søffrinssen, Niels Knudssen, Thomis Perssen, Per Søffrenssen, Iørgen Kelssen aff Flensborg, och thet bleiiff saa forligtt, att the wolgaffue theris sag y these mendz hender: Rasmus Oluffssen och Iørgin Wiigh.

[11r]   Mondagin nest effter sancti Hanse dag,
                  tenn første dag iulii.

Neruerrindis Henriick Moenssenn, burgmester, Søffrin Munck, Iens
Klauffsen, Andirs Saxen, Hans Pouelssenn, Iacob Hanssenn, raad-
5 mendt, och Per Willumssenn, byffogett, mett menige almoge tiill
tinge.

                  ⟨Oluff Hellessiins første ting.⟩

Samme dag opbødt Oluff Hellessenn Eline iore moders iordt, och
10 wor hans første ting.

                  ⟨Iørgen Hansens 3. ting.⟩

Samme dag opbød Iørgenn Hanssenn ten haffue iordt hois Per
Ionssenn, och wor hans tredie ting.

15

                  ⟨Karine Rassmussis 3. ting.⟩

Same dag op bød Iacob Hanssenn Karinne Rassmussis iordt, hendis
tredie ting.

20

                  ⟨Andirs Lindt.⟩

Samme dag klage Andirs Lind paa in perssoen wid naffn Mortin
Kock, som laa tiill herbers tiill Per Willumssens, byffogett, for
hand hagne sagtt hannem nogin løgin oppaa, som hand icke kunde
gjørre beffuisseligtt och suaride Mortin Kock, att hand wille giiffue
25 siitt breiff fra sig paa heder och erre, att hand wille her møde then
neste tingdag effther sancte Mortens dag och da fly windisbyrd
hiid mett siig, saa att thet skulle werre santt, huad hand haffde
sagtt paa for^{ne} Andirs Lind.

30

                  Anno domini 1555.
                  Kongelige mtt. breiff.

Samme dag lesdis kong. mtt. breiiff lydindis, att Helssingørs bur-
gere skulle side fry for kong. skatt i try aardt.

35

                  ⟨Christoffer Hansen.⟩

Samme dag gaff Christoffer Hanssen, salige Hans Persens søn, sin
broder Per Hanssenn affkald efftir sin salige moders, Alhett Hans
Perssens, och tuende sine salige brødris, Anders Hanssen och

Christiern Hanssenn, for rørinde och wrørinde godz for fød och vffød i alle maade tiill tinge.

[11v] Samme dag gaff Per Willumssen menige almoge tiil kiende,
 5 att ingin skulle husse eller helle hine folc, som kommer aff Skone
 ellir andin sted, och wille her werre it halff aard och saa ind andin
 sted it anditt aard, och huem som thett gjør, och hand icke haffuer
 burgmesters eller raadtz loff, da ware siig, att hand icke der fonger
 skade forre.

10

Samme dag wor tuende quinder y rette for styld, thenn enne wid
 naffn Gertriid for ind dug, hun hagde staliitt till Blasus Potte-
 mageris, then andin wid naffn Anne Hemmigis for in kobe, hun
 hagde hiitt och latt omuendt hende och der wdoffuir dulltt hende
 15 siiden, att ther wor liust effther hende, som hun sellff bestoid for
 menige almue.

⟨Søffrin Munck føste ting.⟩

Samme dag opbød Søurin Munck de pantt, som bleiiff tagne for
 20 onde rennestene, første ting.

⟨Kariinne Rassmussis 3. tiing.⟩

Samme dag opbød Iacob Hanssenn Karinne Rassmussis gaardt, om
 der wor nogin, som kiøbe wille samme gaardt, da wor det hans
 25 tredie tiing.

⟨Chriistoffer.⟩

Samme dag bestoid Chriistoffer Hanssenn for burgmester och raadt
 och menige almoge, at hand haffuer wnt och tiillatt Iørgenn Han-
 30 senn, sind broder, sin anpartt i sin salige moders hues, Alhett Hans
 Perssens, och i den iord paa Kageholmind, att naar skøde gaar, da
 haffuer hand giiffuitt Iacob Hansenn fuldt mact tiill att skøde for^{ne}
 Iørgenn Hanssenn lige som the andre søskin for ett fullt skøde.

35 [12r] Onsdagin nest effther wor froue dag vicitationis,
 ten 3. dag iulii.

Neruerindis Sander Leyell, Henrick Moennssenn, burgmestere,
 Søffrin Munck, Iens Klaussenn, Anders Saxenn, Iacob Hanssenn,

Hans Pouelssenn, raadmendt, och Per Willumssenn, byffogett, mett menige almue tiill tinge.

(Andirs Bagere.)

- 5 *Samme* dag klagede menige almue, att the bagere te bagede wloffliigtt brød, och wor Andirs Bagere y rette for hans brød wor wloffliigtt, och loffuide hand then tiid, att hand skulle rette siig och raade boid ther paa, att thett icke skulle ske mere mett hannom.
- 10 *Samme* dag gaff *Per* Willumssenn, byffogett, menige almoge tiilkiende, att ingen skulle husse eller hele hinne fremmide løffue folck, som løbe fra ind købsted och tiill ind andinn, eller leiie tennom theris huis, herberge ellir kammir, før end de gaffue burgmester och raatt thiilkiende tiill forn, saa framtt som te wille icke
- 15 lide ter straff forre.

Samme dag wor tuende quinder i rette for burgmester och raad for nogin wgerning, ther the hagde giortt, thenn enne viid naffn Gertriid for ind dug, hun stall tiill Blaseus Pottemageris, tenn

20 andin wid naffn Anne Hemmingis for in kobe, hun hagde hiitt och dultt hende, siiden hun hagde hørtt liusse effther samme kobe, som hun och selffuir bestoid.

Och hagde these efftersk^{ne} mend hans fulde mact, som kobenn eyde, som wor Las Benssenn, Mortin Knudsenn, och begierride paa

25 hans wegne, som kobenn tiillhørde, att hand motte faa sin kobe ingen skamfferd, begierride hand aff hende.

Och *samme* tiidt sagde for^{ne} Anne Heningis, att hun hitte *samme* kobe for Frantz Schriffueris dør och saa bar hinde hiem och loid omuende hinde, thett bestoid hun for burmester och raad och me-

30 nige almue, och bleff hun ther for affuist aff byind, att hun icke skulle werre paa 4 mile her ner, der som hun fundis, da skulle hendis sag staa hende obenn.

[12v] Och *samme* dag bestoid tenn andin quinde wid naffnn Gertriidtt, att hun gick tiill Blasesis och skulle se, att te dantzede, och

35 da saa hun, huor ind dug la indin dørrin, och taag hunn hannom strax och bar hannom hiem och hengde hannom for sin seng, och thett wor Birriittis dug y wor froues kloster, och thett bestoid for^{ne} Gertrid for burgmester och raadt och menige almue.

Och wor these effterskr^{ne} quinder och gjorde bønn for tesse for^{ne} 2 quindiir, som saadan gierning hagde giortt, att the motte komme wskamferriitt aff by, och da bleiiff deris dom saa affgiuffuin for the gode dannequindirs bøn skyld benaade, att te icke skulle werre
 5 paa 4 mille ner byind, och hor som the findis her nermir byind end 4 mille, da skall teris sag alsammin staa tennom offuin for.

Marine Pouiill Teillmesters, Marine Mickiil Bossens, Barrabra Niels Skredderis, Elizabett Hans Pouuilssens, Birritte Anbiørnis, Iehanne Albrittis, Gertritt Oluff Saxins, Birritte Marckussis.

10

⟨Eric Munck forloffuere.⟩

Samme dag klagiide Sander Leiell, burgmester, paa Erick Munck och Frans Bossenn, att the hagde d⟨r⟩affuitt aff byind och icke hagde loff aff burgmester oc radtt, och sette Eriick Munck burrin,
 15 och hans forloffuere wor Iørgen Wig och Moens Skomagere.

⟨Saxes forloffuere.⟩

Samme dag sette ocssaa Saxe burrin, och hans forloffuere wor Mattis Persenn och Anbiørn Suennsenn for hundride daler, att hand skulle
 20 werre tiilstede, nar paa eskedis.

⟨Frantz Bosens forloffuere.⟩

Och samme dag sette Frantz Bossenn burgiin, och hans forloffuere wor Herluff Persenn och Las Bentssenn for et hundritt dalir, att
 25 hand skulle werre tiilstede, nar paa eskedis.

⟨Om draghere.⟩

Samme dag bleiiff ther skickiid 8 draffuere, som vor Willum Reid, Hans Møllere, Iens Iude, Anbiørn, Knud, Sander, Hans Draffuere,
 30 Sander, och bleiif tennom saa for sagtt, att the skulle icke tage meir aff burgerne for 1 tønde øll end 3 penge och 1 alb., aff fremmide och 2 huide for tønnin att berre allerlengst op i byind ellir vd paa Kageholmin.

35 [13r]   Torsdagin, som vor then 11. dag iulii.

Vor these effther^{ne} mend forssamliide, som wor Hendirick Mortenssenn aff Synderhuidinge paa sin hustruis Dorrittis wegne, Hans

Dauittssenn, raadmandt, paa sin hustrues wegne Margrettis, Per Hanssenn och Iørgin Hanssenn paa theris egne wegne, Iacob Hanssen paa Christopher Hanssens wegne fulmectiig, som før findis y byes bog.

- 5 These forsk^{ne} danne mend haffue begierriiddt aff these effther^{ne} mend och gaffue thennom fulld mact, att the wiille taxere och wrdere thett hus och bygning, som wor saliige Alhett Hans Persens, att huad the ther wtthi gjørre och lade, thett wiille the alle gierne well mett nøffuis, som wor Henrick Moenssenn, burgmester,
 10 Søffrin Munck, Iens Klaussenn, rodmend, och Per Willumssenn, byffogett, Mattis Perssenn och Erick Munck.
 Tha bleiff same huss oc bygning aff these for^{ne} dannemendt wrddt for eett hundrit och firesins tiuue marck effther alle theris sam-
 tække, och the lode thennom ther mett nøffuis alle sammen.

15

Torsdagin nest epher [18. juli].

Neruerrindis Sander Leyell, Henrick Moenssen, børgmestere, Hans Dauittssenn, Søffriinn Munck, Andriis Saxenn, Hans Pouellssenn, Iacob Hanssenn, raadmend, och Per Willumssenn, byffogett.

20

- Samme dag bleiff Marinne Randers affuist att skulle rømme byind indin sancte Olai dag [29. juli] eller tage ind kag i fauffn och Kiistinne Kleiins aff wist ad skulle rømme byind indin sancte Olai dag [29. juli] och huerkin selge tyst øll eller danst øll
 25 effther tenne dag i tenne by. Lige saa bleiff och affuist Marinne Huilmandz oc Christopher, och Anne Ploumandz aff uist, att hun icke lenger motte her werre end tiill s. Laurentii dag [10. aug.], oc in quinde affuist heder Bente, boer vden for grøfften, at skulle werre aff byind indin søndag.

30

[13v] Samme dag beffaliide burgmester och raad, att Marinne Falsters och Gundiill och Niils Kock icke skulle selge effther tenne dag, huerkin tyst øll ellir danst øll.

- 35 Samme dag wnte burgmester oc raad, att Iens Olufsen motte nere oc bierre siig erliige och well oc bliiffue her y byind intiill paaske.

Samme dag løffuide och tiilssagde Henrick Stoldmester, att *ther* som att nogin kunde spørge eller høre nogiid skørleffnitt brugis i hans huss, tha wille hand staa tiill rette *ther* forre.

Gaff burgmester och raad Anne Andriissiis beffalniing, att hun
 5 skulle møde mett sin moder første tiing dag och intiid selge paa skamlinne, før end de baade hagde werriitt tiill tinge och der fongiid andiin beskeiidt.

Samme dag wiilkorride Bodiill Plussiis siig att tage kagin i fauffn
 10 och der møste sitt ørre, om thett kunde findis, att hendis dötther brugiide nogiitt horeri.

Samme dag wnte Rasmus oc Anne y Ko stold att motte bliiffue y byind tiill sancte Mickiils dag [29. sept.] om de wiille sette Per
 15 Willumssenn 2 mend tiill wiissin, at the wiille holle thennom erliige oc well oc flytte op y byiindt.

Samme dag racte Iens Weffuere haannd for ind weffuere wiid naffn Iehann Waltherssenn, att hand skulle giiffue burgmester siitt
 20 breiiff, att hand skulle intiid andiitt embiide bruge end weffuere embide.

Fredagin nest for sancte Morgrete dag [12. juli].

Samme dag bleiff wrd nogle grundiill stene laae wid strandenn aff
 25 these effther^{ne} dannemend: Søffrin Munck, Andriis Saxenn, Iacob Hanssenn, rodmend, 20 lessz, lessiitt 2 s., oc dennom fick Sander Leyiell.

[14r] Mondagin in die Maria Magdalena [22. juli].

30 Neruerindis Henrick Moennssenn, burgmester, Hans Dauittssenn, raadmandtt, Søffren Munck, Iens Klausenn, Andris Saxenn, Hans Pouelssenn, Iacob Hanssenn oc Per Willumssenn, byffogett, mett menige almue tiill tinge.

35 Samme dag gaff burgmester oc raadt menige almoge tiilkiende, att hues suinn som findis her paa gadiin gaaindis effther thenne dag, da skall hand bøde 30 s. for støckiiddt, som eyer dennom, y huem thet er.

Samme dag gaff Hans Skoning, fulmegtiig aff Her Diderick Morthenssenn i Synderhuidinge, paa sin hustruis wegne ett affkald, gaff hand Per Hanssenn tiill tinge for fød oc wffødtt tiill tinge.

- 5 Samme dag gaff och Hans Dauittssenn, raadmandtt her samme steds, Per Hanssenn itt affkall paa sin hustrues wegne tiill tinge for føde oc wffødde.

Samme dag gaff Per Hanssenn Henrick Moenssenn, burgmester
10 her samme steds, itt skøde paa thenn haffue, hand køffte aff hannom, liggendis tuertt offuer fra Frantz Skriiffueris gardtt.

⟨Niels Iørgensen. 1. ting.⟩

Samme dag opbød Niils Iørgenssenn siind gaard tiill tinge, hans
15 første tingh.

Samme dag gaff Per Hanssenn Dauitt Charnyiige iitt skøde paa thenn iordtt op till Annes iord, som wor 18 siellinds alne op oc neder.

- 20 Samme dag gaff Henrick Brabend, borgere y Malmø, Dauitt Charnege, borgere her samme steds, itt skøde paa thend iord ligindis østin skolenn.

[14v] Samme dagh skød Herluff Perssenn sin moders skell, Kii-
25 stinne Per Tuissens, hans første ting.

Samme dag skød Oluff Fogiidssuendt siitt skell, hans første tingh.

- Samme dag wolgaffue these effther^{ne} mendt, Iacob Skiindere oc
30 Knud – –, thereris sag i thiisse fire dannemendz hender, som wor Matthis Perssenn, Eriick Munck, Iens Krogemagere, Iørgenn Skomagere.

Samme dag skøtte Oluff Foiidssuend, fulmegtiig aff Laurittz Har-
35 niske wiiskere, borgere i Helssingborge, inn iord oc bygning fra siig oc siine arffuinge oc tiill Erick Hanssenn, borgere y Hel-
singhør, oc hans arffuinge.

wille verriit bekient, i huor *det komme*, da suaride hand første gang, att hand hagde bagiid sit brød, saa att hand wille well be-
 staaid oc werriit bekient, siidenn bekiende hand, att ther wor for-
 ssømmelse paa ferde, att hans brød wor icke vstraffeliggt, oc saa
 5 bleiiff hans sag opsett intiill sancte Mortens dag [11. nov.], att
 ting settis, oc almogen *komme* hiem, saa skulle hans sag oc de
 andre bageris mett oc forhandlis ydermere, om menige almoge da
 wille tiilstede, att the motte bage saa smot brød, oc om de wille
 10 att de haffde saa tiitt oc offte verit aduaride oc tiilgiffuid.
 [15v] Samme dag wor diisse 4 danne mend beffaliide att skulle
 gaa tiill alle bagernis oc se, huordant brød de bage, att thett bliiffuir
 louligenn bagiid, som *det bør*, som er Daudid Charneyge, Hans
 Pouelssenn, Albriitt Skreddere, Christoffer Chlaussenn.

15

Fredagin nest for Bartolomei [23. aug.].

Neruerrindis Henrick Moennssenn, burgmester, Hans Dauittssenn,
 Søffrin Munck, Iens Moennssenn, Iens Klaussenn, Andriis Saxenn,
 Hans Pouelssen, Iacob Hanssen, raadmend, oc Per Wiillumssenn,
 20 byffogett.

Samme dag wor y rette ind fonge wiid naffn Iacob Diricssenn for
 burgmester oc raad.

25 Samme dag sorre diisse 2 mend *met* opracte fingre, at denn karl,
 som hagde denn kede om halsin, hand slog hannom itt slag rett
 forre y hans pande, som død bleiiff, met in stein, oc hand styrte
 strax, oc aldrig rörde hand siig effther *det* slag, som vor Iørgin
 Skouffogiid oc Hans Smid, borgere her samme steds.

30

Samme dag sagde Iørgenn Skouffogett, att hand løb tiill strandenn
 oc saa, att the sprunge i espingin, de som hagde werriid paa Kage-
 holmind oc giortt then perlemente, oc sagde Iø(r)gen tiill *dennom*
 oc, att fogedin wille snakke mett *thennom*, saa spranc der ind tiill
 35 oc spurde hannom att, huad thett orde hannom, oc slo hannom
 strax mett ind øxe hammer, saa hand gick om kuld.

[16r] Den tredie dag octobris, torsdagin nest effther
s. Mickils dag.

Neruerindis Henrick Moennssenn, burgmester, Hans Dautssenn,
Søffrin Munck, Iens Claussenn, Hans Pouelssenn, Andriis Saxenn,
5 Iacob Hannssenn, raadmend, oc Per Willumssenn, byffogett, oc
nogne aff menigheden.

Samme dag wor skiickiidt for borgmester, raadtt oc byffogett oc
nogne aff menigheden Iacob Dirickssenn aff Hochthouitt hooss
10 Horn, som vor banemandt tiill Kort Brønnicks dødt aff Bremen,
som gjorde siin eidt wiidt Gudt oc hans saliige ordt tiill Albriitt
Grape aff Bremen, wthi saa maade, at ther som (thett Gudt for-
biude) thett hagde hannom hendtt att schulle anamme nogen boid,
15 som nu Albriitt aff hannom anamme skall, wille hand werre tiill-
fritz oc hendne lighe saadann bødher, som han nu wtgiiffue schall.
Item att han eller noghen hans arffuinge aldriig effther thenne
dag schulle wrechte eller arge mett ord eller gerninger om samme
bøder emodt then dødis slect eller arffuinge.

Ther nest wiid samme eedt suor for^{ne} Albriitt, fulmegtiig, hannom
20 oc hans slect oc arffuinge, fødde oc wffødde, een fast trygd oc
orffeide att schulle verre een euig afftalin sag i alle maade, huor
paa the lagde theris hender sammen oc køste huer anders hender
epther wor Siellandz lou.

25 [16v] Mondagin the 1100 Iomfruers dagh [21. okt.].
Neruerindiis Henrick Moenssenn, burgmester, Hans Dautssenn,
Søffrin Munck, Iens Moensenn, Iens Chlaussenn, Hans Pouelssenn,
Andriis Saxenn, Iachob Hanssenn, raadmendtt, oc Per Wiillum-
ssenn, byffogett, mett menige almoge tiill tinge.

30

⟨Iens Moensens første tin(g).⟩

Iens Moensens, raadmandz, første tingh paa tiisse efftherfølgende
for geld: Las Eylerssenn, Anders Bagere.

35

⟨Dauitt Carneyges første ting.⟩

Samme dag opbødtt Dauitt Charneye ein kiiste met nogiid tiin, oc
haffuer hiemme y Helssingborriig, oc hans første ting.

Mattis Lauritssenn opbød 1 kediill oc er Mariinne, hans andiitt tiing.

Samme dag bleff beffalliitt aff burgmester oc raad, att thisse 4
5 mend skulle haffue tiilsiu *met* the bagere, om theriis brød er saa skelliigt, *som* dett bør, oc ingang om huer fiortin dag, Hans Poffuelssenn, raadmandt, Dauitt Charneyge, Albriitt Schreddere, Christoffer Chlaussenn.

10 (Oluf Hellesins andiitt ting.)

Samme dag opbød Oluff Hellessin in iordt, som er Eline Ioremoders, oc er hans andiitt ting.

[17r] Samme dag gjorde Per Wiillumssenn forbudtt paa de 3
15 daler, som Frantz Iude er Haagin skyllig for det hus, hand fick aff for^{ne} Haagen.

Samme dag gaff Iens Moennssen tiilkiende, att de, som stode y gen mett deriis iordskyld, som bo paa kirckiennes iore, att the wille
20 komme oc betalle *det*, som de erre staainde mett.

Samme dag loffuide Hans Laaw oc Iørgen Refffslare for Hans Dauitsen Slagtere, att hand skulle møde her y rette paa mandag nu først *kommendis* for wlydelse, for hans hustru hagde slagtiid,
25 men hand wor paa Falsterbo, oc hand skiød paa Sander Leye, burgmester, att han hagde giffuiitt hans hustru loff att slagte.

Samme dag wor Søffren Iude i rette eskiid aff ind dreng wiid naffn Andirs Iørgensen, oc skylliide for^{ne} Andirs for^{ne} Søffrin,
30 att han schulle haffue slagiid hannom *met* ind stein, den tiid hand og fra Helsingjør sancte Mickiils dag [29. sept.] att afften, oc bleiiff den sag opsett tiill dag otte dage.

[17v] Thisdagin nest effther the 11000 Iomfruers
35 dag [22. okt.].

Samme dag giordis reginschaff mett Roskylle borgere oc Slange-rops borgere om thett orlogr schiibs bekostning, som the hagde

wdred kong. mtt. oc riigiitt tiill beste, oc tha bleiff samme reginschaf klart giortt, saa att then ene bleiff then anden aldeliis intiid schyldiig vthii samme handel oc reginschaff, ladendis huer anden quitt oc kraffuissløs y alle maade.

5

Mondagin in die Simonis et Iude [28. okt.].

Neruerrindis Sander Leyell, Henrick Moensenn, burgmestere, Hans Dauitsenn, Søffrin Munck, Iens Klausen, Hans Pouelssenn, Andriis Saxenn, raadmendt, oc Per Willumsenn, byffogett, mett
10 menige almoge tiill tinge.

Samme dag gaff Sander Leiyell, burgmester, de styremend beffaling effther den beffaliing, som hand hadde aff kong. mtt., att the schulle sla nogle pelle paa Lappin, huor lang Lappin hand er,
15 oc huor dybiitt er.

⟨Oluf Hellesins thredie ting.⟩

Samme dag opbød Oluff Hellesin Eline Ioremoders iord, hans tredie ting.

20

⟨Lauritz Lessø, hans første ting.⟩

Samme dag opbød Lauritz Lessø in iord, høre Ingir y portin tiill, hans første ting.

25 Samme dag wor Søffrin Iude y rette mett ind dreng wiid naffn Andirs Iørennsen, for for^{ne} Anders schyllide for^{ne} Søffrin, att hand skulle haffue slagiid hannom wnder hans øre, saa att hans øre flactis.

Lauritz Teckere soer mett opracte fingre, att Niels Iude, for^{ne}
30 Søffrins broder, sagde tiill samme dreng, om hand wiille lade sig forliige oc gange met hannom hen i den boid, der er min broder oc andre flere dannemend, der wille wii oc dii forliige den sag, at hun skall icke komme lenger, drengin suaride ney, will ieg ey, ieg haffuer klagiid thet for Per Villumsen. Per Suennssen suor met
35 opracte fingre, att Niels Iude oc hans broder Søffrenn Iude de komme bode to tiill hannom i hans gaard, som hand stood oc giorde in gaase sty, oc de spurde hannom att, huor hans dreng [18r] hand wor, for^{ne} Per Suenssen suaride: hand er y Helsingør at lade sig

forbinde, fordi hand bleiff ille slagin, som hand aag fran Helsingør sancte Mickils dag [29. sept.] att afften, da spurde for^{ne} Niils Iude om samme dreng wiste, huem hannom slo, oc om hand kender hannom, da suaride for^{ne} Peder Suensen, ia, hand
 5 kender hannom well, saa sagde for^{ne} Niils Iude tiill for^{ne} Peder, wore hand hiemme, da wiille wii gierne forlige den sag *det* beste, wii kunde.

Samme dag gaffue de thennom bode tiill forligiilse for burgmester oc raad, oc for^{ne} Søffrens forligilse mend wore disse: Hans Schønning, Rasmus Bagere, Ingiill Snedkere, Chriistopher Schreddere.
 10 Oc dren(g)ens forligiilse mend ere diisse: mester Henrick Barscherre, Oluff Schreddere, Las Teckere, Per Suensen.

⟨Dauitt Charneyge, hans andiitt ting.⟩

15 Samme dag opbød Dauitt Charneyge itt pantt, hand haffuer aff in Helsingburre mand, hans andiitt ting.

⟨Sanders første ting.⟩

Samme dag opbød Sander Leyell, borgmester, nogle sølff pantt,
 20 som hand haffuer lenge haff i pantt, oc hand weid icke selff, huem dennom tillhører, oc er hans første ting.

Onsdagin nest for omnium sanctorum [30. okt.].

Neruerindis Sander Leyell, Henrick Moennssen, burgmestere, Hans
 25 Dauittssenn, Søffrenn Munck, Iens Klaussenn, Hans Pouelsenn, Andriis Saxen mett nogen aff menigheden.

Samme dag lessdiis kong. mts. forbudtz breiiff paa øxenn oc heste oc andet fenitt, att thett icke skall wdfføris aff riigiitt.

30

[18v] Samme dag bleiiff lessd kong. mts. breiiff om de ferre steder, som heste oc øxin maa offuirføris, oc huilcke de erre: Assens, Kolling, Rifue, Rodby.

35 Samme dag wor ind karl y rette for borgmester oc raad wiid naffn Iørgenn – – for den quinde wiid naffn Birgiitte i kloster, hand hagde handell mett, som hand selff bestoiidt oc bekiende for burgmester oc raad oc menige almoge, att hun hagde giiffuitt

hannom it par sorte, suertiide bygser oc iitt flyndre garnn, han hagde oc fongiitt aff hende, oc bekiende hand oc sagde, att hun hagde sendtt saa mange bud effther hannom altiidt, hand kunde icke were hende quitt.

- 5 Samme dag bestoiid hand, att for^{ne} Birgiitta sende budt effther hannom i dag 4 eller sex bud, att hand sculle komme tiill hende i Her Oluff Rauffns stue, oc der hand kom diidt, da bestoiid hand, att hand hagde handell mett hende ingang, oc *det* wor den første gang, der de hagde handell tiilhobe.
- 10 Samme dag gaff hand tiilkiende, at for^{ne} Birgitta sagde tiill hannom, wiilt du lyde miig att, da schall ieg hielpe dig, saa att alle dine frender schulle tacke mig.

Oc bleiif den sag hannom tiilgiiffuenn formiddels danne mendz oc dannequinders bøn schyll oc mett saa schell, att hand schall giiffue
 15 2 eller 3 tønnder fisk tiill de fattige i Hellegestus oc der tiill mett giiffue burgmester oc raad siitt breiiff, att hand bekiende sig att icke haffue handliitt erliige i Helligesthus i mod the arme, oc bleff hans sag indsett tiill Iørgen Guldsmid oc Søffren Murere oc nogle flere danemend, att the schulle handle paa klostets wegne
 20 *met* hannom, huad hand schulle giiffue tiill de fattige.

[19r] Mondagin nest epther omnium sanctorum [4. nov.].

Neruerrindis Sander Leyell, Henric Moenssen, burgmestere, Hans Dauitssenn, Iens Moenssen, Hans Pouelsen, raadmend, mett nogin
 25 aff menigheden oc Per Wiillumssen, byffogett.

Samme dag wor Iacop Skindere her samme stedz y rette mett in siellandz bonde for itt par øxen, hand hagde himliid hannom, oc bad samme bonde sig Gud tiill hielpe oc helgen, att hand gaff
 30 for^{ne} Iacop Skindere 2 s., for hand skulle hiimble hannom samme stude, oc gaff hand thennom otte huide till ølls.

Oc lesdiis samme dag itt breiff for menige almue, som Tønnes Iude, byffogett aff Helsingbørre, hagde schreffuitt Per Wiillumssenn, byffogett y Helsingiør, till, om for^{ne} Iacob Schindere for
 35 de øxen, hand hagde himbliid then siellandz bonde.

Oc wdgiinge aff tingiid these effther^{ne} 16 dannemendtt att raade om den sag, huad hand skulle werre fallin faar: Hans Skonningh, Simen Prys, Per Iensen, Søffrin Murere, Marchur Iørgenssen, Iør-

gen Hanssenn, Franttz Bagere, Rasmus Bagere, Hans Olssen, Iacob Barscherre, Lauritz Lessø, Christopher Schreddere, Iens Krogemagere.

5 [19^v] Hans Gregoresiin, Wiillum Sommer.

Tiisse for^{ne} 16 dannemend igen ind komme well berodde oc gaffue saadan suar fra siig, att saa megiid, som for^{ne} Iacob Schindere hagde himbliid for^{ne} bonde, eller saa megiid werd, som dett kunde werre werth, att were forbrutt, halfftt tiill kongin oc halfftt tiill
10 byind oc effter then borgere eed, som hand hagde soriitt burgmester oc raadtt, hans fingre att werre forkaste.

Oc bleiiff then sag opseitt tiill ten første tiing dag her effther. Iacob Schinderis forlouere erre Per Iensen, Wiillum Sommer.

15 Samme dag forplictide Albriitt Kleiyensmid siig for burgmester oc raad att wille holle siitt stebarn Hans met øll oc mad oc kleder, intiill att hand bliiffuer sexten aard gammell, oc drengsens mørne oc ferne wforteritt.

20 (Lauritz Lessø, anditt ting.)

Lauritz Lessø opbød in iord, som høre Ingir i porten tiill, hans andiitt tiing.

Mondagin then 18. dag nouembris.

25 Neruerindis Sander Leyell, burgmester, Henric Moennssen, burgmester, Hans Daitssen, Søffren Munck, Iens Moenssen, Iens Klaussen, Andriis Saxenn, Iacob Hanssen, Per Wiillumssen, byffogett, met menige almoge til tinge.

30 (Iens Moensens 2. ting.)

Iens Moenssens, raadmandz andiitt tiing paa Anders Bagere for geld.

(Første ting paa Rasmus Kong.)

35 Samme dag hagde Iens Moenssen, raadmand, kalliid Rasmus Kong, Mattis Krogemagere, Iens Otzing, hans første ting for geld.

⟨Henric Moensens 1. ting.⟩

Henric Moenssens, burgmesters, første ting paa Iørgen i Ludin for geld.

5 [20r]   ⟨Dauitt Carnige, hans 3. ting.⟩

Samme dag wor *det* Dauitt Charneyge hans tredie ting paa in kiiste, hører Andirs Sattis till aff Helsingborre.

⟨Lauritz Lessø 3. ting.⟩

10 Samme dag opbød Lauritz Lessø ind iord, hører Inger i portiin till, hans tredie tiing.

⟨Dauit Carneyge affkalldt.⟩

Samme dag gaff Dauit Carneyge Iens Moenssens, raadmand, it
15 fult oc fast affkall till tinge paa sin salige hustruis Anne Wiillum Forbors dotters wegne oc paa salige Hans Gruttriccenssens wegne till tinge for fødde oc wfødde.

⟨Affkald aff Henric Moensen.⟩

20 Oc samme dag gaff Henrick Moenssens, burgmester, Iens Moenssens, raadmand, et fult oc fast affkalld tiill tinge paa sine egne wegne for fødde oc wfødde.

Iost Kliipping dag till paaske.

25

Mondagin nest epther sancte Andree apostoli dag den
2. dag decembriis.

Neruerindis Sander Leyell, Henrick Moenssens, burgmestere, Hans
Dauitssen, Søffrin Munck, Iens Moenssens, Iens Klaussen, Hans
30 Pouelsen, Andris Saxen, Iacob Hanssen, raadmand, oc Per Wiillumssen, byffogedt, mett menige tiill tiinge.

⟨Per Hansens første ting paa tisse iorre oc huus.⟩

Samme dag opbød Per Hansenn sin moders hus oc bygning, Alhed
35 Hans Persens, hans første tingh.
Oc en iord, ligger i mellom Bodiill Smid oc Rassmus Kong, oc hans første ting.

Oc en iord, ligir i mellom Iacob Klockeres gaard paa Kageholmin oc Per Remmesnidere, oc hans første ting.

[20v] (Iens Moensens 3. ting.)

5 Iens Moensens 3. ting paa tiisse effter^{ne} Rassmus Kong, Anders Bagere, Mattis Krogemagere.

Samme dag loffuide Frantz Persen for Rassmus Kong till Iens Moenssen ad bliiffue betalliid indin 14 dage.

10

Samme dag klagede Per Willumssen paa Rassmus Kong for førlou.

Samme dag wilkorriide Henric Møllebeck sig, at der som ad Iost Kliipping kunde beffuisse hannom *det* offuir, ad hand hagde sagdt
 15 goid paa appotekin for 60 daler i Kiøffuindhaffn, daa wiille hand met sin hustru oc børn gaa aff Helsingjør fra huus oc hiem oc aldriig tage *met* sig nogiid aff sit godtz, oc der wdoffuir wille hand end kaste den gamle kappe fra sig tiill medt oc aldriig komme i Helsingjør y sine dage effther then dag, oc sagde for^{ne}
 20 Henric Møllebeck till for^{ne} Iost Klipping: du haffuir løfuit mig paa som ind tyff oc ind forredere, her setter ieg mind foid hois din, det sagde han thre ellir 4 gange paa Helsingjørs raadhuus for burgmester oc raad oc menige almoge.

25 Samme dag wor Iens Persenn aff Lague oc hagde i rette ladit eske Per Kiempe, borgere her samme steds, for den gaard, hand hagde sidid i saa lenge oc intid giffuit for^{ne} Iens Persen der aff, oc bleff den sag wolgiiffuin i disse effther^{ne} danne mendz hender, som ere: Oluff Hellesin, Frantz Bagere, Per Fiskere, Las Tømmirmand,
 30 Mattis Perssen, Iørgen Hansen, lille Hans Dauitsen, Hans Gregoresin.

(Første ting.)

Samme dag opbød Iens Perssen aff Lague Willum Kiempis
 35 arffuinge den part, der de haffue i den gaard, Per Kiempe vdi boir paa Kageholmind, hans første ting.

[21r] (Christopher.)

Samme dag wor Chriistopher Slactere i rette for *burgmester* oc raad for wlydelse, att hand icke hagde ladet Per Wiillumssenn se, huad hand slagtede, oc samme tiidt klagide store Iudin, att for^{ne}
 5 Christoffer hagde sold hannom ind oxen, oc samme oxen vor agin y by, oc for^{ne} Christophers forloffuere erre Herluff Perssenn oc Andirs Kleinsmidt.

(8 alb. for it par øxen ad slagde.)

10 Samme dag wor samtyckt aff *burgmester* oc raadt, at ingin slagtere skall tage meir end 8 alb. oc mad oc øll for it par øxen at slagte, will slagterin icke der mett lade sig nøge, da skall hand icke slagte effther ten dag for nogin mand.

15 Samme dag wor Wiillum Nact y rette for *burgmester* oc raadt mett Iørgen Skindere, Boill Haagins mand, for in gaas, for^{ne} Iørgen skulde staaliidt, som for^{ne} Willum Nact skyllede hannom for, oc wor Per Mørck Willum Nactis windisbyrd om samme sag, oc suor for^{ne} Wiillum Nactis winde, som er Per Mørck, met opracte fingre,
 20 at hand saa for^{ne} Iørgin Skøtte ingin ges stielle ellir haffue, der hand saa hannom paa marckin, men hand lette effther sine heste oc sette Willum Nact burrin strax paa stan, oc hans forloffuere erre lille Hans Dauitssen, Per Fiskere for 50 daler, att hand skulle were till stede, nar paa eskedis, forsuaride sig for samme sag, som
 25 hand skyllede for^{ne} Iørgen Skotte for det tyffuerii.

(Oluf Hellesins 1. ting.)

Oluff Hellesins første ting paa tisse effther^{ne} for geld: Las Munck, Hans Bentssenn, Per Iude vid Strømmind, Iens Raffn, Børre.
 30 Samme dag giorde Per Willumssen spørsmåll tiill for^{ne} Willum Nact, om hand bestaair, ad hand bad Per Willumssen sette for^{ne} Iørgen Skotte i kongins iern, da suaride hand ia der till.

[21v] Samme dag wor Knud Bagge paa Helsingørs rodhuss, sagde,
 35 at Lauritz Lyckessenn skulle haffue forsømmelse i, at hans hest bleiff død paa fergen i mellom Helsingbørre oc Helsingør, oc wolgaf for^{ne} Knud Bagge sin sag i disse mendz hender: Iost Klipping og Iens Krogemagere oc Frantz Perssen, Tørk Tømmermand,

at huad de gjorde der wdii, da wille de lade thennom nøffue *met*,
oc fick for^{ne} Knud Bagge 1 dalir for sin skade.

5 Samme dag forbød burgmester oc raad Iørgiin Glarmestere at
antuorre nogle aff de penninge, som han skall giffue for den
gaard, han haffuer kjøfft fra sig, før end hand finge loff aff burg-
mester oc raad.

10 Oc samme dag skøtte *Mattis* Perssenn it hus oc bygning fra helle-
ge(st)us oc fra Hellegestus myndere oc till Iens Mortensen, bor-
gere her y Helsingør, oc stadffeste Hans Skonning, Oluff Hellesin,
Herluff Persen dette skøde.

⟨Henrich Møllebeck.⟩

15 Samme dag wor Henrick Møllebec i rette *met* sinne forloffuere
for burgmester oc raadt for 10 daler, de hagede sagt goid for
hannom, som wor Hans Pouelssinn, raadmand, Hans Skonning,
Rasmus Bagere paa Stengadin, Iens Krogemagere, Oluff Hellesinn,
oc fick for^{ne} Henrick Møllebeck dag till Hellig tre konger dag.
20

⟨Suor burreskaff.⟩

Samme dag suor Niels Bentssenn burreskaff, oc hans forloffuere
erre Oluff Hellesinn, *Mattis* Laurittsenn, at for^{ne} Niels skal bo i
try aard her y byin oc skatte oc skylle effther sin formue oc siden
25 flytte aff *met* minde.

Samme dag sor oc Bo Iensen Skomagere burreskaff, oc hans for-
loffuere erre Iørgen Skomage(r) oc Niils Iørgensen.

Samme dag sor oc Iørgenn Refflare burreskaff, oc hans forloffuere
erre *Mattis* Persen, Oluff Hellesinn.

30 [22r] Samme tid suor oc Chriistiern Bryggere burreskaff, hans for-
loffuere erre *Mattis* Persen, Iørgen Hanssenn.

Lauritz Anderssen Skreddere suor oc burreskaff, oc hans forloffuere
er Tyge Smid, Hans Gregoritssen.

Anders Pedersen Skreddere suor oc burreskaff samme dag, oc hans
35 forloffuere er Arrill Refflare, Iens Krogemagere.

Samme dag wor skickiid aff burgmester oc raadt disse effther^{ne}
dannemend at gøre in granskinn paa ten rennestein for Hans

Dauitsens dør: Hans Pouelssen, raadmand, Per Willumssen, byffogett, Søffrin Munck, raadmand, Dauit Carneige, Hans Skonning, Rasmus Bagere, Iens Krogemagere, Arrill Refslare, Iost Klipping, Andirs Christinsen, fra *det* nordouste hiørne paa for^{ne} 5 lille Hans Dauitsens huus skall opbrydis *gaden* oc nid till *Per* Willumsens gaardt.

Fredagin nest effther sancte Karine dag [29. nov.].
Neruerrindis totum consilium oc *Per* Willumssen, byfogett.

10

Samme dag wor Hans Ipsen aff Weyby paa Helsingjørs raadhuus oc begierride aff burgmester oc raad, at the wille for Gudtz skyl høre tiisse effther^{ne} mend, huad te widnide, som wor Anders Lauriitzen, Hans Alsing, Niels Iørgenssen, Mattis Aller, Oluff Foid- 15 suend oc suore disse for^{ne} dannemend met opracte fingre, at Gregorius Ipsen, Hans Ipsens broder, hagde slet intiid andit end fatigdom.

[22v] Mondagin nest effter sancti Nicolai dag,

20

den 9. dag decembriis.

Neruerrindis Sander Leyel, burgmester, Hans Dauitssenn, Søffrin Munck, Iens Klausen, Hans Pouelssen, Andriis Saxen, Iacob Hansen, raadmend, oc *Per* Wiillumssen, byfogett, mett menige almoge til tinge.

25

(Kongelig maiestatis bref.)

Samme dag lesdiis kong. mttr. breiff, lydindiis, att ingin skall husse eller helle hine wedderdøpere oc sachramenterere, att huor som dett findis effther thenne dag, at nogin entin husser eller 30 heller samme wedderdøpere oc sacramenterer skall dy haffue forkast liiff, godtz, heder oc ere oc alt *det*, di haffue.

Samme dag begierride burgmester oc raadtt it tings winde aff diisse effther^{ne} 16 dannemendt, huorledis at de hagde hørtt kong. 35 mttr. breff lessiis paa Helsingjørs raadhuus for menige almoge om samme wedderdøpere oc sacramenterer: Hans Skonning, Albriitt Skreddere, Wiillom Sommer, Iørgen Wiigh, Iørgen Gulsmid, Frantz Bagere, Iens Otzing, Rassmus Hanssen Bagere, Christopher

Skreddere, Herluff Perssenn, Iørgen Hanssenn, Mattis Perssenn, Andiirs Lindt, lille Hans Dauttssen, Hans Gregorissen, Reynolt.

[23r] Oc samme dag gaff burgmester menige almoge tilkiende,
 5 at the skulle ingin fremmide folck lene huus meir end en natt,
 wden de strax giiffue burgmester tilkiende, huad de erre for folck,
 saa framt att som de icke wiille staa tiill straffs der forre, om det
 findtz met nogin.

10 Samme dag klagiide Albriitt Skreddere for burgmester oc raadt, att
 Rassmus Bagere hagde slagiid hannom paa mundun i Per Hoff-
 mandz stue, oc bød for^{ne} Rassmus Hansen Bagere sig tiill forligelse
 met for^{ne} Albriitt Skreddere oc Iens Krogemagere, wor met at for-
 lige dennom oc Hans Skonning, Oluff Hellesin, Iørgin Wig.

15

⟨Iørgen Vale.⟩

Oc samme dag loiid Iørgin Wale lesse itt obit bezegld breiff mett
 3 indzgle om iind stolld, staa'ir wiid den søduesterste pellere i
 sancte Olai kircke, som Per Ionsen, borgere y Landzkrone, haffuer
 20 sold 3 parte aff samme stoill, ind partt Hans Pouelssen, raadmand,
 denn anden partt tiill Frantz Skriiffuere, then tredie partt tiill
 Iørgenn Wale.

Samme dag sagde Mattis Perssen, at hand wor mett ad giørre
 samme stoll met ind sneckere hed Luchas, bode y Malmø.

25

Oc samme dag klagiide Iørgen Skotte for burgmester oc raadt, att
 Wiillum Nact hagde ladett stocke oc blocke hannom oc skylliid
 hannom for tyffuerii, huilkiid hand icke kand beffuisse, der for
 begierride for^{ne} Iørgin Skotte loff oc rett.

30 Oc giorde Per Willumssen, byffogett, spørssmoll tiill Willum Nact,
 om hand wiille bestaa, at hand loid sette for^{ne} Iørgen Skotte i
 kongens iern, da suaride hand ia.

Samme dag sagde Willum Nact, at hand hagde ind mand tiill
 windiisbyrd i Gurre wid naffn Anders.

35 [23v] Oc bød Per Wiillumsen Wiillum Nact til burriin, oc hans
 forloffuere erre lille Hans Dauttssen, Per Fiskere, Christopher
 Slagtere, Sander Baffoer for 100 daler, at for^{ne} Willum Nact skall
 werre tiill stede, nar paa eskedis.

(Andit ting.)

Samme dag opbød lille Hans Dauittsenn den part y den gaard, som hører Wiillum Kiempis arffuinge till, andiit tiingh.

5 (Andit ting.)

Oc samme dag opbød Hans Skonning denn huus oc bygning paa Per Hansens wegne, som tilhørre saliige Alhedt Hans Persens, oc hun selff i bode, oc ind iord, liggir y mellom Bodiill Smid oc Rasmus Kong, oc en iord, ligir paa Kageholmin i mellom Iacob
10 Klockeris hus oc Per Remmesnidere, andiid tiing.

(Første ting.)

Samme dag opbød Iens Byssuend in iord, ligger paa Kageholmin, hører wnge Iacob Skindere tiill, første ting.

15

(Første ting.)

Oc samme dag opbød Mattis Lauritssen ind kiortill, hører Willum till, første ting.

20 Sander Dragere opbød ind kiortill, som tilhører Luchus, første ting.

(It tings vinde om suinn.)

Samme dag bleiiff beffaliid aff burgmester och raadt, att ingin skall holle sinne suin her løbindis paa gadenn oc gjørre folck
25 skade, men de skulle holle dennom ad skouuind, saa framtt som de icke wille werre au met thennom, oc huor som det findis effther thenne dag, at her løffuer nogle paa gaden, werre sig hues det werre kand, da skulle de driifuis ad Helligestus, fordi det er saa titt oc offte paa mint tiill tinge, men det hielper intid, der for be-
30 gierrede burgmester oc raadt itt tings winde aff 12 dannemend, at de skulle dragis til minde, at det er til liust til tinge om samme suin, som erre: Per Hoffmand, Niels Iude, Rasmus Olssen, Nils Kock, Niels Bodtzmand, Tørle Tømmermand, Sander Drauere, Iens Kalckslare, Iens Nielssen, Oluff Kock, Las Bentsen, Christof-
35 fer Skreddere, Iørgen Guldsmid.

[24r] Thiisse for^{ne} 12 dannemend wdginge aff tingiid i berod oc welberodde i gen ind komme oc sagde saa, att hues suin som findis

paa gaden effther thenne dag, de skulle driiffuis i Hellegestus strax paa stand.

(Bleiff wrdtt Elne Ioremoders huus oc iordt.)

- 5 *Samme* dag bleiff wdtagne aff tingid disse effther^{ne} dannemend, som er: Søffrin Munck, Iens Klausenn, raadmend, oc Per Willumssen, byffogett, Reynolt, *Mattis* Perssenn, Oluff Hellesiin, Niels Søffrenssenn, Lauritz Bentssenn, Saxe, Tørle Tømmermand, Ingiill Snedkere, Niels Kock, ad skulle wrdere det huus oc iord, som
10 hører Elne Ioremoder tiill, oc bleff *samme* huus oc iord wrd aff disse forskreffne dannemend for 100 marck danske.
Samme dag loffuide *Mattis* Perssenn for Anders Skreddere wden Grøfftin, at hand skulle handle relige oc well met then fattige gamle quinde Eline Ioremoder.

15

(Første ting.)

- Oc *samme* dag opbød *Rassmus* Ipsenn in dyne oc in kiste, som hannom staar till pant, oc opbød *han* sin gard *samme* dag, første ting.
20 *Samme* dag loid burgmester *Sander* Leyell kalle lille Hans Dauitsenn for nogle oxer huder, som for^{ne} Hans hagle loffuitt *Sander* Leyell oc hagle opborritt penninge paa *samme* huder, oc *der* wdoffuer hagle for^{ne} Hans sold *samme* huder in andin sted, første ting.

25

Fredagin nest ephther Helligthrekongir dag [6. jan.]
y *Per* Villumssens stue.

- Neruerrindis Søffrin Munck, Andris Saxenn, raadmend, oc Per Willumssen, byffogiid, Iens Krogemagere, Wiillum Sommer, Chrii-
30 stopher Skreddere, Lucius.
Samme dag wor Lauritz Holgerssenn for diisse forskrefne dannemend y *Per* Wiillumssens stue oc klagede paa Greirs Bodtzmand, att hand skulle haffue slagit oc dragiid hannom, huilkid hand icke kunde beffuisse etc., men de bleffue wenlige oc wellforligte, oc
35 de forbade huer anden, fordii dett bleff for^{ne} Lauriitz Holgerssen beffuitt paa, at han kallede for^{ne} Greirs in tyff wden skyll oc brøde i, siitt druckenskaff.

[24v]   Mondagin nest for sancte Tommisse dag
for iuill [16. dec.].

Neruerrindis Sander Leyell, burgmester, Hans Dauittssenn, Søffrin
Munck, Iens Klausen, Hans Pouelssen, Andriis Saxenn, Iacop
5 Hansen, raadmend, oc Per Willumssenn, byffogett, met menige
almoge til tinge.

(Andit ting.)

Samme dag loid Sander Leyel, burgmester, kalle lille Hans Dauit-
10 ssen for nogle huder, han hagde loffuid burgmester Sander, oc
hand icke hagde fongid samme huder, andit ting.

(3. ting.)

Samme dag opbød lille Hans Dauittssen dett hus oc bygning, som
15 tilhører Willum Kiempis arffuinge paa Kageholmin, 3. ting.

Oc samme dag wor Henrick Møllebec y rette mett Iost Klipping oc
førde for^{ne} Henrick it breff i rette, som wor itt windisbyrd, som
hand hagde hentt y Kiøpnehauffn.

20 Oc gaff burgmester Sander thennom it raad, at the skulle lade
samme theris sag opstaa tiill fiorten dage oc bedis om loff aff
burgmester, raad oc byffogett, at the her for inden kunde forligis;
om saa er, at the icke kunde, da maa the møde første ting dag oc
da gaa ther om met huer anden saa megitt, som rett er.

25

Samme dag wor Henning Torssen y rette oc klagiide, ad hand oc
hans hustru dii worre bode y skoffuin at hente nogid brende met
theris bod, men er hans dør op latt, oc haffuer hand der offuer
mist it hoffuidklede oc 4 spiid flynder oc ind spand, oc haffuer
30 hand fundit sin spand tiil Henrick Stolesters, oc gaff burgmester
tennom for it godt raad, at the skulle huer tage 2 mend oc lade
tennom forlige thennom, oc wolgaffue the teris sag y thisse 4
dannemendz hender, Oluff Hellesin, Per Hoffmand, Christopher
Skreddere, Rassmus Olsen Bagere, oc erre de wenlige oc wel for-
35 liigte.

[25r]   (Tredie ting.)

Samme dag opbød Hans Skonning, fulmechtig aff Per Hansen, det
huus oc bygning, som tilhørre salige Alhed Hans Persens, oc en

iord liggir i mellom Bodill Smid oc Rasmus Kong, oc en iord ligger paa Kageholmin hois Per Remmesnidere, tredie ting.

Oc samme dag bleiff wdtagne aff tingiid diisse effther^{ne} 12 dan-
 5 nemendt ad wrdere iord, som tiilhøre Marchus: Hans Skonning,
 Albriitt Skreddere, Simin Prys, Dait Charneye, Iesper Murire,
 Tørle Tømmermandt, Niels Søffrenszen, Oluff Hellesin, Rasmus
 Hansen Bagere, Iørgen Hansen, Chriistopher Skreddere, Iens Kro-
 gemagere, Søffrin Munck, Iens Klaussen, oc bleiff samme hus oc
 10 iord wrd for 150 mark oc 10 mark.

(Andit ting.)

Samme dag opbød Mattis Lauriitsen ind kiortil, som høre Willum Skotte til, andit ting.

15 Oc samme dag opbød Iens Bysuend in iord oc bygning, som er wngē Iacob Skindereris, ligger paa Slettin, andit ting.

Tiisdagin nest for s. Tomisse dag [17. dec.].

20 Neruerrindis y Per Wiillumssens stue Iens Klausen, Andriis Saxen,
 Hans Pouelssen, raadmend, oc Per Willumssen, byffogett, oc
 Dauitt Charneyge, Iens Krogemagere, Frantz Bagere, Rasmus
 Hanssen Bagere, lille Hans Daitssen, Chriistopher Slagdere, San-
 der Bafør.

25 Samme dag bleiff ten sag forligt i mellom Willum Nact oc Iørgen Skotte, oc skall for^{ne} Willum giiffue Iørgen Skotte breiff oc segel met byes inzegell, at han weid icke andit met Iørgen Skotte end met end anden dannemand, oc loffuide lille Hans Daitssen oc
 30 Christopher Slagtere, at for^{ne} Iørgen skall faa samme breiff, første ting dag.

[25v] Oc bleiff for^{ne} Iørgen Skotte oc Willum Nact wenlige oc well forligte, saa at for^{ne} Iørgen skall haff aff Willum Nact 6 daler for det tyffueri, hand kunde icke beffuisse hannom paa, oc
 35 loffuide lille Hans Daitssen, at samme penge skall wdgiiffuis inden 20. dag iule.

(20 marck till byind aff Willum Nact.)

Oc skall for^{ne} Wiillum Nact giiffue till byind for dett tyffueri, hand hagde skyllid Iørgen Skotte oc kunde icke beffuisse hannom

det offuer, 20 *mark* dag till sancti Hanse dag, oc erre Willums forloffuere for samme penge Iens Krogemagere, lille Hans Dauitssen.

5 1556.

Thenn tiissdag nest effter hellig tre konger dag [7. *jan.*] bleff Iacop Skindere sagdt wd aff sin gaard første gang, offuer wer-rindis Hans Persenn Skotte, Saxe, Hans Skreddere met Fin Willum Andersenn.

10

Anno domini 1556.

Onsdagiin nest effther hellig thre konger dag [8. *jan.*].

Neruerrindis Henrick Moennssenn, borgmester, Hans Dauittssenn, Søffren Munck, Iens Moenssenn, Andris Saxen, Iens Klausenn,
15 Hans Pouelssenn, Iacob Hanssenn, raadm(e)nd, oc Per Willumssen, byffogett, mett menige almoge till tinge.

Samme dag lessdis kong. breiiff lydindis om nogiid tin, som kong. mtt. er begerinde att lone.

20

Samme dag wor Iens Mickiillssenn oc klagede for borgmester oc raadt, att hans hustru Else icke wilde werre hannom høriig oc lydiig, som hende burde, oc klagede for^{ne} Iens Mickilssenn, att hans hustru gick fra hannom aff hans seng første brøllups natt oc
25 giick tiill Nis Blancke, oc haffuer hun skreffuitt breiff till Nies Blancke, huilcked hun oc selff bestoid, oc bleffue samme breff lessde for menige mandt paa Helsingjørs raadhus.

[26r] Samme dag giorde borgmester, raadt oc byffogett spørmaall till for^{ne} Iens Mickelssenn, om han wille fly der nogin tiil, som
30 wille gaa y burrin for hende, da skulle hun icke bliffue sætt, da kunde hand ingen faa.

[26v] Mondagin thenn 27. dag ianuarii.

Neruerrindis Sander Leyell, borgmester, oc Henrick Moennssenn,
35 borgmester, Hans Dauitsen, Søffrin Munck, Iens Moenssenn, Iens Klausenn, Hans Pouelssenn, Anndriis Saxin, Iacop Hansenn, raadmend, oc Per Wiillumssenn, byffogett, mett menige almoge till tinge.

Ett tings winde om suin oc hunde, som løbe y kirckin.

Iesper Murere, *Mattis* Lauritsenn, Hans Gregorisenn, Marchus, Iens Ottzing, Iens Krogemagere, Dauitt Charnege, Saxe, Hans Perssenn, Erick Munck, Anders Snidkere, Henrick Pouelssenn, Bo-
5 diill Smidtt, mestir Henrick, Per Hallindsffar, Frantz Bagere.

Huad straff ephther thenne dag thennom bør, som holle sine suin hiemme emodt then menige mandtz vedertegt, titt oc offte tilfforn nocksomt aduaritt her tiill tinge, oc te som findis y saadan wlydige støcker emod theris øffrighed, borgmester oc raadt, stedtze for-
10 haabiitt, att yngin skulle holle suin hiemme sine naboo tiill schade oc fortredt, huo her mett beffindis effther thenne [27r] dag, thenn skall bøde, effther som byes priuilegier inde holler, som enn wlydiig borgere.

Sammeledis er oc saa sagdtt om thennem, som tage hunde mett
15 thennom i kirckin, item ocssaa wlydige hunde paa gaden.

(The wærderede oc Walther Bagers bygningh.)

(1. ting.)

Samme dag opbød Iens Krogemagere Dorothea Charnelissis huus
20 oc bygning ligindis i mellom Iens Persens oc Iens Gulsmidtz gaardt, første tingh.

Fredaginn thenn 31. dag ianuarii.

Neruerrindis totum consiilium preter Iacop Hanssenn mett nogin
25 aff menighedenn.

Samme dag wor tiiltagne och wdualde aff borgmester oc raadt diisse effther^{ne} dannemend att fare tiill Kiøffnehauffn oc handle mett worr naadige herre om dett tiing, huorledis dett skall haffue
30 sig mett samme tiing, som ligger y mellom byind oc slottiid: Henrick Moennssenn, borgmester, Iens Moennssenn, raadmand, Per Wiillumssenn, byffogett, Søffrin Muuckere, borgere.

(Mattis Lauritzsenn.)

35 Samme dag bleiff Siitsse Per Bossens affsagdt mett siitt bongarn stade, oc *Mattis* Lauritssen fick dett i genn.

Hans Dauittssenn, fulmegtiig paa siin hustruis wegne, gaff diisse for^{ne} skøde fulmact.

Iacob Hanssenn, raadmand oc fulmectig paa Christopher Hanssens wegne, gaff diisse for^{ne} skøde fulmact.

- 5 Hans Skonning, fulmectig paa her Dirick Mortensens wegne, gaff oc diisse for^{ne} skøde fulmagt.

⟨2. ting.⟩

- Samme dag opbød Iens Krogemagere Dorritte Charnelissis huus oc
10 bygning liggindis i mellom Iens Persens oc Iens Gulsmidz gard,
andiit ting.

⟨1. ting.⟩

- Samme dag opbød Rasmus Bagere ind gres haffue paa Andriis
15 Christiernssens wegne, første ting.

⟨1. ting.⟩

- Samme dag opbød Iacob Hanssenn, raadmand, in gryde, som hand
haffuer hafft i pant y 2 aardt aff ind skonsker bonde, første ting.
20

⟨3. ting.⟩

Samme dag opbød Mattis Lauritssen ind kiortill, tredie ting.

⟨Frantz.⟩

- 25 Samme dag skiød Frans Persenn siit skell, fordii ad ind bonde
hagde kalliid hannom ind tyff oc ind horunge.

[28v]

⟨Iørgenn Hansens iordt.⟩

- Samme dag moldis thenn iordt optiill Per Rimmesnidere paa Kage-
30 holmiind, offuir werrindis M. Hans Pouffuelssenn, Iens Klau-
ssen, raadmand, oc Mattis Lauritssen, Mattis Perssenn, Oluff Helle-
siin, Erick Munck, Saxe, Iesper Murere, Per Murirre, Ingiill
Sneckere, oc samme iord wor y siin brid wd tiill Algadin aff
nordoust oc y sødoust 52 alne, lengdinn paa samme iordt aff sud-
35 uest oc y nordoust er sexinstiuue alne, i nordoust oc y sudoust i
denn nederste ende er samme iord 38 alne bredt, oc hør samme
iord Iørgenn Hansenn tiill.

(Peiter Hollendere.)

Giorde Henrick Moensenn, borgmester, spørssmaall tiill menige borgere tiill tinge, neruerrindis paa Peither Iacobsens wegne, efftherthi hand hagde giiffuitt siig wdii fordrag mett salige Christiern
 5 Pederssens arffuinge om then for^{ne} Christierns gaar, om the wiille giiffue theris samtøcke tiill, att hand motte besidde samme gaardth, huor tiill the gaffue for suar, at han thet motte giørre, huor som hand tiilbørligen wilde skycke siig som een andhen lydig borgere. Ther nest giorde for^{ne} Henrick spørssmaall tiill Peder, om hand
 10 wilde indgaa these epher^{ne} wiilkor, som tiilfforn haffue werrit her fremsett, om frem^{me}ide wdlendiske folck her boindis oc wor wydeliige, som wor, att the brugde oc bagede oc saalde tiill skiibs oc brugide andenn kiøff oc sall met frem^{me}ede, thenn fattige menighed tiill skade oc forderff, om for^{ne} Peder wilde segh nu for-
 15 plicte saadant at haffue wdii fordrag, tha worre thett mueligt, at hand motte komme y samme gaard, huor tiill att for^{ne} Pedher suaride ia, att hand wilde thett segh forplicte, att huor som thet beffindiis mett hannem att giørre imod borgmesters oc raadtz forbudt oc handler nogid, werre sig mett brygning eller baging sine
 20 naboo eller nogin anden borgere tiill skade, will han lide ther straff for, som wed bør, som een wlydig borgere.

[29r]   Mondagin thenn 15. dag martii.

Neruerrindis Henrick Moensenn, borgmester, Hans Dauittssenn,
 25 Søffrin Munck, Iens Moennssen, Iens Klaussen, Andriis Saxenn, raadmend, oc Per Willumsenn, byffogitt, mett menige almoge tiill tinge.

Samme dag lesdiis kong. mtrs. breiff lydindis, att ther skall nogle
 30 aff Helsingjørs borgere møde y Riingstede, in borgmester oc nogle andre mænd, om det orlogs skiiff, som er wdgiortt her aff Helsingjør.

Oc bleff beffalitt aff burgmester oc raadtt, att ingin aff burgerne
 35 skulle drage aff by wdin de haffue loff aff burgmestere.

Oc samme dag gaff burgmester oc raad menige almoge tiilkiende, att the holle theris werge oc harnisk ferdigdt, saa at huilcke som

16. dag martii anno 1556 aff borgmester oc raadt att maa opberre, som ligger tiill preste gaarden: først aff Peder Hanssenn 2 march, aff Henrick Møllebeck 3 march, aff Tyge Smidt aff Lenardus Smidtz gaar 2 marck, aff Børre wid Graffuin 1 marck, aff Lauritz
 5 Esbernssenn 1 s. graatt oc aff tho øde iorde liggindis paa Kageholmindt.

[30v] Item tiisdagin nest ephther sancte Andriisse dag [3. dec.] anno 1555, bleff *thet* tiill enn wennliig contract oc forligellsse
 10 giortt mellom Kistinne, Henrick Krogemageris efftherleffuerske, oc hendis hosbonde Lauritz Børssenn paa thenn enne oc hendis sønn Iacob Henrickssenn paa thenn andenn siide, om hues for^{ne} Iacob Henrickssen kunde tilfalle effther sin faders dødt arffueligen wdii bo oc boskaff, rørindis oc wrørindis, mett *thette* huus,
 15 for^{ne} Kiistinne nu y boer, offueruerrindis Iens Claussen, raadmand, oc Hans Pouellsenn, raadmand, Per Willumssen, byffogiid, Iens Krogemagere, Hans Olssen oc Iørgen Wiig, borgere i samme stedt, wdii saa maade, att for^{ne} Lauritz Børsen oc hans hustru skall giiffue for^{ne} Iacob 20 daler, en god opridt seng, in dug oc enn sølffskedt, the 20 marck wd ad giffue tiill sancte Mortens dag først
 20 kommendis, the andre 20 march then anden sancte Mortens dag, thenn thredie sancte Mortens dag 20 marck ud ad giffue, seng oc dug, nar hand paa esker oc behoff haffuer, skein strax wd ad giiffue, *thette* haffuer for^{ne} Iens Krogemagere, Hans Olsenn oc
 25 Iørgenn Wig loffuitt oc ractt haand forre tiill for^{ne} Iacob att skulle betalles oc fremkomme tiill forsk^{ne} tiid, som forsk^{te} staar, oc ther mett for^{ne} Las Børssenn oc hans hustru Kistinne oc beggis theris arffuinge att werre aldellis quiitt oc kraffuisløs for forsk^{ne} arff aff for^{ne} Iacob y alle maade, *sammeledis* hues giell som findis
 30 kand witttherlig ellir skellig beuissis att werre, før end for^{ne} Las Børsen kom *ther* ind, skall for^{ne} Iacob staa sin halffpartt att betalle, som *thet* sig bør.

Thette er Lauritz Bryggeris godtz:

35 Item ind brygge kedell paa 5 fieringer.

Item ind wrte kedell.

Item ind *tønne* kiedell er tiill Tyge Smidtz.

Item thuo smaa kofffuer gryder.

Item thuo senge dyner.

Item in hoffuid dyne.

Item tu senge klede.

Item tu ølkar.

5 Item in losse tønne.

Item in stor eske mett loas for.

Item itt øg gaar paa marckin.

TEKSTKRITISKE NOTER

S. 1 4 *hs.* har fol. 1r øverst Hil. – philipp.] ∴ Paulus' brev til philippenserne 2,10. 20–23 Serenissimo .. obseruando] tiltaleformular til kong Edvard VI af England. **S. 3** 29 Mu⟨n⟩cks] *hs.* har Mucks. 33 welfforn⟨u⟩mstig] *hs.* har welffornmstiigh. **S. 4** 3 skiipper] *mul.* fejl for skiiff; jf. S. 5 l. 22. 20. betale] gentaget ved lineskifte. **S. 5** 2 wilge] o. lin. 35 alene] o. lin. **S. 6** 27 mitt] gentaget ved lineskifte. **S. 7** 3 vru⟨n⟩de] *hs.* har vrude. 21–22 wortt raadhusz] gentaget, men atter overstr. **S. 8** 14–15 dagh .. effther] o. lin. **S. 9** 25 hwe⟨r⟩ leffue] læs hwe leffue (∴ hwedeleffue). **S. 10** 30 Ninianus Blacki] står i *hs.* efter stykket nederst på siden. **S. 11** 8 kundt] *hs.* har kuudt. **S. 12** 2 ghelect] på rasur. 7 aleine] derefter gentaget aleyne, men atter overstr. 34 Jergisnattick] læsningen usikker. 35 vor iiiiidhen] formodentlig forskrevet. **S. 13** 1 (ene)] *mg.* i *hs.* 6 2] rett. fra eett. **S. 14** 1 beffalingh] derefter er i *hs.* o. lin. tilf. op; jf. det foreg. 16 Sammelidis] derefter et forskrevet ord og plads åben. **S. 15** 9 moder .. szøn] over overskr. er tilf. fader broder søn. 15 tingh] o. lin. 18–20 effter .. wdii] tilf. i marg. 23 brodher] det fremgår af overskr., at han var hans fætter. 29 hannem] rett fra for^{ne} Andhers. **S. 16** 13–14 sunder .. stuerman] tilf. i marg. 24 wes] o. lin. 38 Yærtii] rett. fra Garyen. **S. 17** 7 att] gentaget ved lineskifte. **S. 18** 19 ther .. nøye] tilf. i marg. 32 Marstrandh] rett. fra Kongell. **S. 19** 1 Laurentii] rett. fra Mickels. 19 fierdingen] indførslen er afbrudt. 27–29 Copye .. instrumentum] står i *hs.* øverst på siden (14v), som derefter opr. har været ubeskrevet; de øvrige indførsler på siden er sen. tilføjelser. 28 søsther] *hs.* har sørsther. 38 diosecem] = diocesem. **S. 20** 32 suam] *hs.* har derefter in. **S. 21** 3 Jacob⟨o⟩] *hs.* har Jacobus. – ⟨et⟩] *mg.* i *hs.* 4 immobilibus] *hs.* gentager derefter et immobilibus. 7 titulo] derefter overstr. quod. 15 ⟨in⟩] *mg.* i *hs.* – substa⟨n⟩tiales] *hs.* har substatales. 25 ⟨que⟩] *mg.* i *hs.* 28 ceden⟨do⟩] *hs.* har cedens. **S. 22** 8 de (1)] derefter overstr. Karbe; jf. ndf. 38 gaardh] på rasur. **S. 23** 4 y] o. lin. 17 kunde] o. lin. 19 16] o. lin. **S. 24** 26 oc] o. lin. 35 fingre] herefter *mg.* et verbum. **S. 25** 16 Sancti .. dagh] rett. fra

Then første mandag in martio (Ϸ: 3. marts). 27 ther] *rett. fra then.* 36 ieffnliigh] *o. lin. (ordet er forskrevet og læsningen usikker).* 38 daadtt] *derefter overstr. mett. S. 26 6 (dagh)] mgl. i hs. 29 the] o. lin.* 30 benaade] *o. lin. S. 27 1 S(p)ørzmaall] hs. har Smørzmaall.* 21 Sander Leyell] *rett. fra burgemesther. S. 28 7 then lengd] o. lin. 9 ther] rett. fra thet. 11 tilsagdt] o. lin. 34 oc .. effterkommere] o. lin. S. 29 24–25 til tinghe] i marg. 26 att] o. lin. – eene] derefter overstr. att giøre; jf. foreg. 36–37 Anders Kornne] *rett. fra Iens Kraaghemager. S. 30 9 Prentt] herefter mgl. eet ell. flere ord. 13 icke] o. lin. 14 baadzmandh] hs. har baadzmandhs, derefter overstr. Iens. 26 haffue .. mundh] rett. fra skællitt. S. 31 13 effter] o. lin. 13–14 eller .. fuldmechtige] tilf. i marg. 15 och .. Bagge] o. lin. 17 oc] derefter overstr. huilken og o. lin. huor som samt i marg. Henrich. 18 then] derefter overstr. tillstædhe. – som mødher] *rett. fra Warbiergsmandh. 27–4 (s. 33) Hwes .. 1550] stykket er overstr. og gentages med lidt ændret ordlyd i det flg. stykke. S. 32 3 findne] derefter overstr. hannem. S. 34 11 paa nyett] o. lin. S. 35 7 iordskylldh] derefter overstr. set; jf. foreg. 12 samquem] derefter gentaget wdii; jf. foreg. 15 mett noghen] skrevet ovenpå nogle udviskede ord. S. 36 18 indskriffuitt] o. lin. S. 38 7 dannemendh] derefter overstr. Niels Schreddere. S. 39 4 Bager] o. lin. 5 Lasz Huiid] *rett. fra Jørgen Skoning. 8 war] derefter overstr. Mattis Kroghmager. 27 1 .. øll] ordene overstr. S. 40 14 oc .. mandh] o. lin. 18–19 oc .. grundd] o. lin. 22 Skomager] o. lin. 24 all .. rettighed] i marg. 33 oc grundh] *rett. fra effter theris fulle. 35 deel] rett. fra et udvisket ord. S. 41 9 Dauitzsen] derefter overstr. Asgudh Mickelsen. 17 oc grundh] o. lin. 20 rette] o. lin. 27 werd oc] i marg. 28 aff .. Trolle] o. lin. – oc grundh] tilf. under lin. 31 oc .. arffuinge] i marg. 37 etc.] herefter følger et par ulæselige ord. S. 42 2 Jørgen Skomaghere] står efter stykket. 5 Helszinghøer] derefter overstr.: Mattis Persen, Iørgen Guldsmidt, M. Iacob Bardskærre oc Erich Munch, tilsynsmendh for samme stedt. 9 Lauritzsen] o. lin.; skr. har først skrevet N. 11 syndhen .. met] *rett fra paa. – nest] hs. har herefter åben plads. 18 N oc N] tilf. o. lin. 19–20 til .. Helligesthus] o. lin.; skr. har først skrevet: om N tuo march danske. 20 riigett] rett. fra landet. 21 S. Mickels dagh] o. lin.; skr. har først skrevet N. S. 43 26 tonne] o. lin. 35 yderen] o. lin. S. 45 8 wenligen] gentaget i hs. S. 46 2 Symen .. gielld] står under stykket. I marg. en hånd m. pegende finger. S. 47 11 1550] herefter er overstr. beg. af brevet s. 43: Vii burghermeyster vnd******

raadhtmannen der stedhe Helschenøer yn den Sundt ghelegen yntt lofflicke riike tho Denemarch doen kundtt mitt dusse wnsere apenen brewe, wo yntt yare wnszern heren Christi ghebortt 1550. denn 4 daghe aprilis vor vns erschienen de vorsichtige schipper Jaspar Cruidthoff. 25 thet] *gentaget ved linieskifte*. **S. 48** 1 Greers] *derefter plads åben*. 33–34 Erich Munch] *o. lin.* **S. 49** 3 oc . . sagh] *o. lin.* 36 1 . . øll] *overstr.* 38 paa] *hs. har herefter plads åben*. **S. 50** 7 og 20 1 . . øll] *overstr.* 11–12 Henrich Moensen] *o. lin.* **S. 51** 21 35v] *øverst på siden er overstr.*: Item køffte een tønde meell Andriis Andersen for 4 march then fredagh nest efther Iubilate [2. maj]. 32 {laa}] *tilf. af udg.* **S. 52** 37 ff. *i marg.*: Henrich Brett Hower, wanafftich yne Becker Krou strathe. **S. 53** 1 paaskeaffthen] *o. lin.* 3 for] *hs. har for^{ne}*. 11 att] *hs. har herefter haffue; rett. af udg.* 14 {war}] *tilf. af udg.* **S. 54** 3 tha] *rett. fra szaa*. 8 han] *o. lin.* 19 lighe] *derefter overstr.* maadhe. **S. 56** 37 oc byrde] *o. lin.* **S. 57** 24–25 Herman] *rett. fra Hermans*. 26 thet] *rett. fra ther*. **S. 58** 7 Mondagen . . apostolorum] *rett. fra Ipso die mercuri*. 20 huilkitt] *hs. har i marg.* huilken op; *jf. ndf.* 23 5 (1) . . byen] *tilf. i marg.* 31 skudzmaall] *derefter overstr.* aff th; *jf. ndf.* **S. 59** 30 letteren] *rett. til breue*. **S. 60** 19 *under brevet rester af 3 grønne vokssegl*. **S. 61** 1 eedh] *o. lin.* 15 Ringhen] *rett. fra Hans*. 16–17 Hans Dauitzsen] *rett. fra Ringen*. 29 B{ø}rnegoodz] *hs. har bornegoodz*. 32 {oc}] *mgl. i hs.* **S. 63** 21 rette] *derefter overstr.* till. 29 tiidt] *o. lin.* **S. 64** 30–31 byffogett] *hs. har derefter haffuer; jf. foreg.* **S. 65** 26–27 Bryggeser] *derefter overstr.* hendes. **S. 67** 22 inghkalle] *ingh er tilf. o. lin.* **S. 68** 12 aff] *o. lin.* 18 {inthett}] *mgl. i hs.* **S. 69** 46v] *øverst på siden*: Anno 1511, *derefter er overstr.*: Paa then tiidt war Iens Nielszen och Iep Torsthensen burgemesther, huilkitt findis wdii Iep Skingeres iordhebreff. **S. 70** 16 hustrves] *o. lin.* **S. 71** 35 Frerich] *rett. fra Hans*. **S. 72** 24 er] *o. lin.* 25 han] *derefter er overstr.*: for saa mange stridz hamer han køffte. – hamer] *rett. fra* 3½ s. for støckit. 29 og 32 Iørgen] *o. lin.* 35–36 {att . . karll}] *tilf. i marg.* **S. 75** 1 beregnit] *i marg.* 10 Perszen] *hs. har Perszens*. 21 atuarit] *i marg.* 33 {gerninger}] *mgl. i hs.* **S. 76** 24 syn] *o. lin.* 27 wdt] *herefter mgl. slutn. af sætningen*. 29 {atuarit}] *mgl. i hs.* **S. 77** 34 Henrich Speckman] *rett. fra Hans Bagge*. – haffuer] *hs. har herefter her, jf. flg.* **S. 79** 34 On{s}daghen] *hs. har Ondaghen*. **S. 80** 7 naffn] *herefter er plads åben*. 8 han] *rett. fra the*. 14 ordh] *hs. har herefter gaffue, jf. foreg.* 22 tingh] *herefter er et par liniers ophold*. 26 och] *derefter gentaget oc*. **S. 81** 8–11 for . . wdkeffuer] *stykket er overstr. i*

hs. **S. 82** 20 baagh] *o. lin.* 31 (begierede)] *mgl. i hs.* 34–35 danne-
mendh] *rett. fra mendh.* **S. 83** 8 selffuilligen] *derefter overstr.* sigh, *jf.*
foreg. 9 sand(h)ed] *hs.* bar sandz. 12 Herluff Trollis] *står øverst* 57r.
38 fremede] *o. lin.* **S. 84** 7 weede] *herefter overstr.* huer, *jf. foreg.* 10
perszoen] *hs.* bar herefter haffuer, *jf. foreg.* 26 skeer] *i marg.* **S. 85**
15 with .. Arenth] *tilf. i marg.* 33 skylld] *o. lin.* **S. 86** 19 huisz] *i er*
rett. fra a. 32 mett] *gentaget i hs., første sted overstr.* **S. 87** 13 Clæmith]
rett. fra Henninng. 21 segh] *o. lin.* **S. 88** 3 tiidtt] *indførslen afbrudt.*
35 heller] *gentaget ved linieskifte.* **S. 89** 26 huedhe] *o. lin.* 32 y] *gen-*
taget ved linieskifte. **S. 90** 13 breff] *o. lin.* 18 liggne] *rett. fra ligge.*
S. 91 6 dannemendh] *hs.* gentager mendh. 7 fieringh] *hs.* gentager der-
efter Hans Dauitzen. 32 siigh] *o. lin.* **S. 92** 18 att .. inthet] *herefter er*
2 sider oversprunget *i hs., og ordene gentages ved beg. af fortsættelsen.*
30 pa(s)boorith] *hs.* bar paborith. **S. 93** 9 war] *derefter plads åben.* 10
Henrich] *derefter gentaget 2 mendh; rett. af udg.* 36 lags] *derefter*
overstr. peninge. **S. 94** 13 Daudizsen] *o. lin.* **S. 97** 6 oc Tønes] *o. lin.,*
forskrevet og læsningen lidt usikker. 18–19 arffuinge] *derefter overstr.*
fødde oc; *jf. ndf.* 36 oc .. hustrv] *tilf. m. andet blæk.* **S. 98** 11 men]
indførslen afbrudt. 24–25 oc .. hustrv] *tilf. m. andet blæk.* 30 faa] *der-*
efter overstr. th. **S. 99** 15 s. Walburgis] *rett. fra fastelavn.* **S. 101** 11
hans] *derefter overstr.* hustrv. 12 nogen] *rett. fra nogett.* **S. 103** 26–31
Skiødt .. maadhe] *stykket er sen. indskudt.* **S. 104** 24 wiise] *o. lin.*
S. 105 1–2 witnede .. neruerindes] *tilf. i marg.* 34 han] *o. lin.* **S. 107**
5 2] *rett. fra 4. – 3] rett. fra 5.* 13–14 thette .. tierre] *tilf. i marg.*
32 Matz] *tilf. o. lin., skr. har først skrevet han.* **S. 108** 20 tiidt] *hs.* bar
derefter hagde, *jf. foreg.; rett. af udg.* **S. 111** 19 at haffue] *o. lin.*
S. 113 25–26 y .. husz] *o. lin.* **S. 114** 33 wedt .. alne] *m. andet blæk.*
36 iordh] *o. lin.* 37 tilsagdt] *derefter overstr.* for osz. 38 byen] *der-*
efter overstr. 3 s. **S. 115** 26 ossz] *o. lin.* **S. 116** 10. andnitt] *hs.* bar her-
efter haffue, *jf. foreg.* 20 som] *o. lin.* 23 Schram] *derefter overstr.*
giorde. **S. 118** 17 burgemester] *derefter overstr.* Asgud. **S. 119** 29 for-
loffuere] *indførslen afbrudt.* **S. 120** 22 sandheedz] *o. lin.* 38 trøst]
derefter overstr. oc. **S. 121** 35 then] *derefter overstr.* Lasz; *jf. flg.* **S. 122**
5 kirckewe(rge)] *hs.* bar kirckewe. 19 beffindis] *derefter overstr.* tha
the. 21 skulle .. taghett] *overstr. og i marg. er tilf.: metf (overstr.)*
følge henne tiidt, som hun segh agther; sisher hun saa: Ieg loffuede
eder thette, tha skulle the wære thet wbeuarith, men sisher hun huor
dyr, tha skulle the thesz macht at tagitt. **S. 123** 12 bliffue] *rett. fra bliffuitt.*

S. 125 11 Øffuene] læs øffuene (o: øjne). 31 Schreddere] *hs. gentager derefter* wor. 32 Clæmith Hansen] *tilf. i marg. S. 127* 29 1 .. øll] *overstr. S. 129* 4 (begierindis)] *mgl. i hs. 11 samme] o. lin. 23* paar(t)] *hs. har* paar. **S. 130** 14 dagh] *derefter overstr. gaff. 18 y]* *derefter plads åben. 26 Mickels]* *derefter overstr. dotthers. 35 Oluffs]* *o. lin. – (y)] mgl. i hs. S. 131* 5 a(1)mues] *hs. har* amues. **S. 132** 4 te .. en] *ordet er forskrevet (tiensten?). 11 oc .. Guldsmidt]* *o. lin. – thee]* *ordet er forskrevet. 14 oc .. Sander]* *o. lin. 34–36 Ieg .. redelighed]* *skrevet egenbændig af Christiern Andersen. 35 en]* *o. lin. S. 133* 17 mandh] *o. lin. – suaredh]* *o. lin. – aldrih]* *hs. har* herefter haffue; *jf. foreg. S. 135* 24 (Morthen)] *tilf. af udg. 27 thet]* *rett. fra ther. 32 huilket]* *derefter overstr. han att (?). S. 136* 31 ingaa] *derefter tilf. mett thennem; jf. foreg. 35 dør]* *hs. har* derefter met thennem; *jf. foreg. 37 omszier]* *hs. har* omszier. **S. 140** 1 Lawrith(z)] *hs. har* Lawrith. 12 han] *o. lin. 21 (icke)] mgl. i hs. S. 141* 7 tinghett] *o. lin. 8 effther- (skreffne)] hs. har* effther. 11 tillsige] *derefter overstr. till. 31 szom]* *derefter* *hs. er. 37 s(1)otz]* *hs. har* szotz. **S. 142** 14–15 halfftridzsindztiue] *tilf. i marg.; skr. har i teksten først skrevet firetiuge, over ordet er tilf. 40 rett. til 50. 23 ephther]* *derefter overstr.: Mondaghen nest ephther s. Lucie [14. dec.]. Neruerindis burgemesther Szandher, Hans Dauitzsen, Asgudt Michellsen, Henrich Monsen, Seueryn Munck, raadt, oc Per Willumssen, byffogett, mett meenighe borghere till tinghe; jf. ndf. S. 144* 2 Holm] *rett. fra* Wram. – Wrams .. y] *i marg. S. 145* 9–10 tuert .. klosther] *står sidst i stykket efter tingh. 17 Schonningh]* *efter stykket nederst på siden tegnet et bånd med bogstaverne S M. 32 Iacop]* *o. lin. S. 147* 22 og 38 1 .. øll] *overstr. S. 148* 24 hun] *derefter overstr. ydermeere. S. 149* 8 s(1)otzfogett] *hs. har* szotzfogett. **S. 151** 8 hiem] *hs. har* huiem. **S. 152** 38 t(r)ettiu] *hs. har* tettiue. **S. 153** 23 burgemester .. raad] *i marg. 27 (s.)]* *mgl. i hs. S. 155* 19 oc] *o. lin. S. 156* 8 Matts] *rett. fra* Hans. **S. 157** 9 syn] *derefter overstr. mundt. S. 158* 12 forðum] *o. lin. S. 159* 28 Niels] *rett. fra* Iørghen. 33 ord] *o. lin. 36 thennem]* *o. lin. – eller beuisze]* *o. lin. 37 thennem]* *gentaget ved linieskifte. S. 161* 29 szom] *rett. fra* tiidt. **S. 163** 13 lyellsze] *derefter overstr. bleff; jf. foreg. S. 164* 7 Torup] *herefter* gentager *hs. war. 32 sagh]* *herefter* øjensynlig oversprunget nogle ord. **S. 165** 7 Marine] *rett. fra* Iehanne. 17 hendis] *o. lin. – welmacht]* *hs. har* derefter hun; *jf. ovf. 29 Hans]* *derefter overstr. Hoffmand. S. 166* 18 raadttm(a)ndh] *hs. har* raadttmendh. **S. 169** 9 icke] *o. lin. S. 170* 1–3 dogh ..

Seueryn] *sen. tilf., delvis i marg.* **S. 171** 3–4 inghen .. tiidtt] *i marg.* 5–7 wedt .. wdrette] *i marg.* 29 han .. haffuer] *o. lin.* 29–30 hans .. Koorne] *i marg.* **S. 172** 25 the] *hs. har derefter att; jf. foreg.* 28 (aldrig)] *hs. har taler.* 32 me(n)] *hs. har mett.* **S. 174** 1–2 Det .. stor] *skrevet m. Claus Lauritzsens hd.?* **S. 175** 6 Ionssen] *o. lin.* **S. 176** 24 paa] *hs. har om paa.* 26 kommer] *derefter overstr. faltt; jf. foreg.* 33 dagh] *derefter overstr. wedtag; jf. ndf.* 37 (spørsmaall)] *mgl. i hs.* **S. 177** 23 werge] *o. lin.* 27 1 .. fergheuaszen] *over stykket m. anden hd.* 35 1 .. fergheuaszen] *m. anden hd.* **S. 178** 5 1 .. øll] *m. anden hd.* 29 borgerne] *herefter gentager hs. skall; jf. foreg.* **S. 180** 8 the] *o. lin.* **S. 183** 1 han(s)] *hs. har han.* 11 røri(n)dhis] *hs. har røridhis.* 16 kraffuesz(løs)] *hs. har kraffuesz.* **S. 184** 22 a(l)uerliigh] *hs. har aruerliigh.* **S. 187** 16 Dauidt] *o. lin.* **S. 189** 12 aff] *gentaget ved lineskifte.* 30 han(s)] *hs. har han.* **S. 190** 6 Fjor] *rett. fra Huor.* 13 Henrich] *o. lin.* 34 8] *o. lin.* **S. 191** 10 Bysuendh] *derefter overstr. opbødt; jf. foreg.* 22 wa(r)] *hs. har waa.* **S. 193** 21 tingh] *hs. har herefter opbudhen; jf. foreg.* **S. 194** 36 ændelighe] *hs. har herefter willde; jf. flg.* **S. 195** 1 hagde] *hs. har herefter han; jf. foreg.* 3 mand[en]] *læsningen er tvivlsom; ordet er skrevet i yderkanten af bladet.* 37 venligh] *i marg.* **S. 198** 11 neruærellsze] *i marg.* 13 Lauritz(sen)] *hs. har Lauritz.* **S. 199** 37 staure .. gærde] *i marg.* **S. 201** 1 aarle] *o. lin.* 9 y] *o. lin.* – szandhed] *derefter gentaget witnett; jf. foreg.* 15–16 aff .. Skotte] *o. lin.* 29 Willum] *rett. fra hannem.* **S. 202** 39 1 .. øll] *overstr.* **S. 203** 17 oc] *derefter overstr. alter.* **S. 204** 21 Helligesthusz] *hs. har herefter eller; jf. foreg.* **S. 206** 30 tieniste] *hs. har herefter opp; jf. foreg.* 32 att] *gentaget ved lineskifte.* **S. 207** 12 beraadd] *derefter overstr. hugh.* 13 gøre] *o. lin.* 23–26 huor .. fuldgiorde] *tilf. over indførslen.* **S. 208** 10 kirckens] *derefter overstr. iordher.* **S. 210** 9 oc] *hs. har herefter the schulle; jf. flg.* 35 tiidtt] *o. lin.* **S. 211** 2 paa] *rett. fra mett; jf. flg.* – wegne] *o. lin.* 15 Per] *skr. har først skrevet Hans.* 27–28 effter .. giortt] *tilf. under linien.* 37 hustrv] *o. lin.* **S. 212** 36 Sck(r)edderes] *hs. har Sckedderes.* **S. 213** 6 indhenbyes] *derefter overstr. endh.* **S. 214** 5 wurningh] *rett. fra maaell.* **S. 216** 3 han (1)] *derefter overstr. schulle; jf. flg.* 14 (war)] *mgl. i hs.* 36 og 37 anno] *derefter plads åben.* **S. 217** 26 Christiern] *i marg.* **S. 218** 17 (for^æ)] *hs. har for.* **S. 219** 12 alne] *derefter overstr. eet quarther.* **S. 222** 31 Hans Hoffman] *rett. fra Bastyan.* **S. 225** 4 han] *o. lin.* **S. 227** 22–35 Item .. køff] *stykket er overstr.* **S. 228** 5 møste] *o. lin.* 17 schipper Seueryn] *o. lin.* 29 (wære)] *mgl. i*

hs. 30 hannem] *derefter overstr.*: Claus Wichman Carsten Gardes. **S. 230**
 29 1 .. øll] *overstr.* **S. 231** 17 for] *derefter plads åben.* **S. 233** 9 sla-
 bench] *derefter overstr.* for. 19 5] *rett. fra* 4. 26 Melchior] *derefter*
plads åben. **S. 234** 3 att] *gentaget ved linieskifte.* 5 ændelighe] *derefter*
mgl. et verbum. 30 war] *gentaget i hs.* **S. 235** 6 icke] *hs. har herefter*
 liidhe; *jf. flg. – liidhe*] *o. lin.* 23 sagde] *o. lin.* 37 hage] *o. lin.* **S. 237**
 12 2] *rett. fra* 1. 14 andhet] *rett. fra første.* **S. 238** 9 att] *gentaget i hs.*
S. 241 3 aff] *derefter overstr.* indnehaffue godzett; *jf. ndf.* **S. 242** 35
 oc (2)] *o. lin.* 38 1 .. øll] *overstr.* **S. 243** 8 Iørghen Wiigh] *rett. fra Ras-*
mus Baghere. 15 Niniani] *ordet er overstr. – iordh*] *derefter overstr.* oc
 osthens. **S. 245** 10–11 oc (2) .. met] *o. lin.* 20 met] *rett. fra* paa. 21 ha⟨l⟩-
 ffue] *hs. har haffue.* **S. 246** 3 ⟨dagh⟩] *mgl. i hs.* 36 engh] *o. lin.*
S. 248 25 eff⟨ter⟩ thii] *hs. har efftii.* **S. 249** 7 nest kommindis] *gen-*
taget i hs. **S. 250** 37 formedellst] *derefter overstr.* godhe. **S. 252** 14
 1 .. øll] *overstr.* 15 y] *hs. har derefter et forskrevet ord.* 33 sellff] *hs.*
gentager derefter tha; jf. foreg. 35 icke] *o. lin.* **S. 254** 4 sagde] *derefter*
overstr. for. **S. 255** 12 wnd⟨er⟩uiszningh] *hs. har wnduiszningh.* **S. 256**
 11 Key] *derefter overstr.* itzunder; *jf. flg.* 17 bii] *rett. fra* wp. 20
 lande] *derefter overstr.* wnde. 21 is .. lande] *i marg.* **S. 257** 24
 Hans .. paa] *overstr.* 26 oc (2)] *læsningen er tvivlsom, ordet er dækket*
af hæftningen. **S. 259** 21 høilerd] *i marg.* **S. 260** 17 obenbarit] *hs. har*
obenbenbarit. **S. 261** 34 hand] *derefter overstr.* komme; *jf. flg.* **S. 263**
 3 Willumsen] *derefter udvisket k.* 24 et] *o. lin.* **S. 265** 10 ki⟨r⟩cke-
 gaarden] *hs. har kickegaarden.* 30 rodmend] *o. lin.* **S. 267** 30 Ha⟨n⟩ssz]
hs. har Hassz. **S. 268** 16 hand] *o. lin.* **S. 270** 13 thønnø⟨m⟩] *hs. har*
 thønnøn. **S. 271** 6 hand] *o. lin.* **S. 272** 19 som] *o. lin.* **S. 274** 19 naff⟨n⟩]
hs. har naff. – Mo⟨r⟩ttin] *hs. har Mottin.* **S. 275** 32 att] *derefter over-*
str. kongens. **S. 276** 1 godz] *o. lin.* **S. 281** 30 Knud] *derefter plads åben.*
S. 282 12 wii⟨n⟩due] *hs. har wiidue.* **S. 283** 33 Iø⟨r⟩gen] *hs. har*
 Iøgen. **S. 284** 18 slect] *hs. har slect.* 31 tin⟨g⟩] *hs. har tin.* **S. 286**
 22 Ingir] *rett. fra Karene.* 33–34 drengin .. Villumsen] *tilf. m. anden*
hd. **S. 287** 11 dren⟨g⟩ens] *hs. har drensens.* 36 Iørgenn] *hs. har derefter*
plads åben. **S. 290** 36 oc (1)] *gentaget ved linieskifte.* **S. 292** 24 were]
rett. in scrib. fra wille. **S. 293** 26 Iensen] *o. lin.* 27 Skomage⟨r⟩] *hs.*
har Skomage. **S. 296** 32 suin] *hs. har suing.* **S. 300** 15 raadm⟨e⟩nd]
hs. har raadmand. **S. 302** 10 skulle] *hs. har derefter de; jf. foreg. – tiill]*
derefter overstr. aff. **S. 303** 25 Persenn] *r er tilf. o. lin.* **S. 304** 9 tiill]
derefter overstr. menige. 14 forderff] *andet r er tilf. o. lin.*

ØVRIGHEDSPERSONER

Årstallene angiver de år, inden for hvilke de pågældende nævnes i retsprotokollerne 1549–54 og 1555–56. Af borgmestre var der 2 og af rådmænd et skiftende antal (højeste tal 7).

BORGMESTRE

Christiern Pedersen 1549–53 (sidste gang 18/9).

Sander Level 1549–56.

Henrik Mogensen 1555 (valgt af men. almue 18/6) –56.

RÅDMÆND

Søren (Severin) Munch 1549–56.

Hans Fynboe 1549–51 (sidste gang 1/5).

Hans Davidsen 1549–56.

Asgud Mikkelsen 1549–53 (sidste gang 11/12).

Henrik Mogensen 1549–55 (18/6 borgmester; se ovf.).

Jens Mogensen 1552 (valgt 30/11) –56.

Niels Skrædder 1552 (valgt 30/11) –54 (sidste gang 21/1).

Jens Clausen 1552 (valgt 30/11) –56.

Anders Saxen 1555 (valgt 18/6) –56.

Hans Poulsen 1555 (valgt 18/6) –56.

Jacob Hansen 1555 (valgt 18/6) –56.

BYFOGED

Peder Willumsen 1549–56.

BYSKRIVERE

Oluf Ibsen Skriver 1549–54.

Aage Byskriver 1555–56.

MØNT OG VÆGT

Daler eller joachimsdaler, præget i Joachimsthal i Bøhmen fra 1519, i Danmark slået af Christian 3. i 1536–37 og ved møntordningerne 1541 og 1544 sat i spidsen for møntsystemet, opr. = 3 mark.

Mark, efter lybsk mønster regnemønt fra 15. årh. = 16 skilling à 3 witten à 4 penninge. Prægedes første gang i Danmark 1535 af Christian 3.

Skilling = $\frac{1}{16}$ mark = 12 penninge, regnemønt fra slutn. af 14. årh. I Danmark først slået af Christoffer af Bayern.

Hvid (af tysk witten), lat. albus (fork. alb.) = $\frac{1}{3}$ skilling eller 4 penninge, regnemønt fra slutn. af 14. årh., udmøntedes i Danmark fra Erik af Pommerns tid, var ofte underlødige og undervægtige.

Penning (fork. d., o: denarius) = $\frac{1}{12}$ skilling.

Ved siden af dansk mønt forekommer fransk mønt: skilling grot (= 9 sk. lybsk), hollandske styver (stuffen) = 2 skilling, engelske stooter (stotther), det hollandske navn på den engelske grot = $2\frac{1}{2}$ styver, og skotske skilling.

Af større mønter forekommer engelot, engelsk guldmønt, og gylden, guldmønt, som blev slået forskellige steder i udlandet, og skotske pund. Krone (s. 183) er formodentlig den franske couronne d'or = 4 danske mark.

1 lispund = 16 skålpund = 32 mark.

1 bismerpund = 12 skålpund.

1 skålpund = 32 lod à 4 quintin.

ORDFORKLARINGER

- ackere: anker 83, 97, 170.
affbreck: skade, fortræd 106.
affsnidt: affald ved tilhugning af tømmer 148.
agtingh, wdii a. giortt: givet agt derpå 105.
anszeentt: dom, afgørelse 171.
arbust, armrust: armbrøst 129, 187.
argelist: svig 4, 5, 71, 211.
arghe: fejde, volde ufred, skade 15, 49, 172, 227, 284.
arresteringh: beslaglæggelse 32, 34.
astragh: gulvflise 51.
- befaller, befoller, befeller: behager 45, 207, 270.
beffaling: embede, offentligt hverv 14, 103, 157.
beffaller szegh: falder, indtræffer 5.
befført: bagtalt 180.
behechtning, behechtigh, behettningh: arrest 77, 131, 226, 233, 238.
behielpning: kneb 72, 211.
beholl: tilflugtssted 107.
belltid: med bæltelignende tegning 149.
berammis: fastsættes 90.
beraadd: overvejet 207.
beraadt, szett i b.: stillet i bero 8.
beraadt, beraaft: beråd, rådslagning, overvejelse 184, 206.
besetningh: beslaglæggelse 68, 225, 226.
besetningh, besettingh: forbud mod at forlade byen 136, 137, 162.
besla (præt. beslo): beslaglægge 68, 209.
bestaa (præt. bestoodt, bestaadt): tilstå, indrømme, vedkende sig 15, 29–31, 49, 57, 81 o. fl. st.; påstå 66, 182; bevidne 92, 215, 252, bekræfte 127, 135.
besuarindis: svarende dertil 94.
besøghe: søge (efter) 36, 66, 83, 242; andrage 157; anklage 242.
betremme: fængsle 72.
beuare siigh met: befatte sig med 107.
beyr: bedre 98.
bierring: næring 270.
binicke, beinniche: bindike o: hovedbånd 145, 207.
blocke: sætte i blok (træklods med huller, hvori forbryderens ben anbragtes) 236.
blaagarns: af blågarn, garn spundet af affald af hør 233.
boeste flæsk: flæskeskinke 1.
bonnet: læsejl til at fæste på underkanten af sejlet 12.
boomsziie: bommes, en slags bomuldstof 51.
boordkrantz: krans til at sætte fade i 233.
boyertt: mindre fartøj af jagtfacon med een mast 16, 43, 81.
breckenffelder, breckeffeller: en slags kniv 73.
breffue goodz: gods man har skøde på 45.
brek: skade 104.
brokar: firkantet kiste fyldt med sten til at stille bropillerne på 124, 174.
brødighe: skyldige 26.
brøtt: brudt 235.
burrin: borgen, sikkerhed, kaution 263, 295.
Buthmaghere: Buntmager 113 o. fl. st.
byredreng: byrdedreng, buddreng 148, 199, 200.
baa: både, begge 74.

baandgarn: bundgarn 158.
 baandgarns boodtt: skur til opbevaring
 af bundgarn 144.
 baanneett: bonnet, hovedbeklædning for
 kvinder 50.

camlot: en slags uldent tøj, som oprin-
 delig vævedes af kamelhår 51, 53,
 90, 207.
 cammerdug: fint lærred, opr. fra Cam-
 brai i Frankrig 51.
 carteck: en slags tøj 50.
 cert: certeparti. Teksten blev skrevet to
 gange på et stykke papir eller perga-
 ment, hvorefter de to dokumenter
 blev skåret fra hinanden 30.
 consciends: vidende 39.

dagh: tidsfrist, henstand 5.
 dagtingitt: forhandlet 107.
 dantskere: danzigere 234.
 dedin, dædhen: derfra 200, 282.
 deelemaall: sagsøgning 139.
 dierffuis: driste sig til, vove 104.
 drefflige: betydelige 1.
 drenckte: druknede 173.
 driffthg, bleff d.: kom i drift 30.
 dugsko: dupsko, o: beslag på enden af
 en læderskede 95.
 dult eller huldt: dulgt eller skjult 265.
 dyendne: dynd 246.
 dædhen, se dedin.
 dæghen: kårde 95.
 døllitt: dølge det 101.
 døsszyn: dusin 50, 51.

ecktebreff: dåbsattest 92.
 effther att: derefter 225.
 effuentyritt: risikoen 4.
 embede, æmbedhe: håndværk 22, 94,
 234 o. fl. st.
 embitzmandh: håndværker 94, 246, 250.
 eske: kræve, gøre krav på 90, 121, 167;
 indstævne 285.
 esping: båd, mindre skib 283.
 ewerdelliigh: evig, evig tid 8, 9, 117,
 124 o. fl. st.
 eyes (egis): bør 4, 70, 206, 207.

faditt, haffuer nogitt y f.: har noget
 udestående 104, 105.
 faldzmaall: bøde 76, 84, 93, 178.
 fale: byde på noget 98.
 faltt: til fals 98.
 fanget: fået 236.
 femsindz tiuge otte: hundrede og otte
 115.
 fenchlich: som fange 154.
 fenitt: fæned, o: større husdyr 287.
 fergewaschen: anløbsbro for færgen 100,
 101, 152.
 feritt: tildraget sig 83.
 feyliighed: sikkerhed 130.
 feylligh: sikker, ukrænkelig 109, 130.
 feyr, feyer, feyre: fjer 51, 226, 232.
 fidejussor: garant, kautionist 30.
 fiølld: faldt 136.
 fly (præt.: flyde): bringe 67, 216, 236.
 flødhen: flåden 13.
 folleboordh: klapbord 45.
 foole: ung hest 215.
 forbade: gik i forbøn for 297.
 forbiidtt: ladet gå forbi 82.
 forbiistridtt: afsindig 13.
 fordagtinghen: aftale, overenskomst 54.
 fordragh, fordracht: forlig, overens-
 komst 76, 251, 252, 304; forslag
 104.
 forffang: skade 36, 46, 176.
 forffoordere: fremme sagen 217.
 forffølge: følge (skolen) 163.
 forkiøb, forkøff, giort f.: købt noget en
 anden havde rettilighed til 96.
 forlufft: borgen, garanti 147, 162.
 forlætt: for lavt (vel egl.: for let) 27.
 forløfft, forlufftt: forlov, tilladelse 14,
 73, 129, 130, 144, 171.
 forløfftingsmend: garanter 70, 246, 253.
 fornth: vissent 137.
 forordh: forhåndsftale 152, 160.
 forsagdt: lovet bort 98.
 forschriff: anbefaling 233.
 forss: magt 216.
 forslaget: udbetalt 59.
 forsprocker: fortaler 233.
 forstreffuede . . segh: modsatte sig 228.
 forsee seegh: forlade byen 134; forsør-
 ge sig, få sit udkomme 270.
 forseeedtt: forudbestemt 88.
 forszætt: pantsat 140.

fortencktt, wære f.: betænke, sørge for
239, 250, 264.

fortøffue: vente 192.

fortøgeringh, fortøgeringh: forsinkelse,
opsættelse: 90, 123.

fortaa: fortov 229.

foruaringh: sikkerhed 70, 164, 167.

foruissett: sikret, tilsikret 15, 153.

forwillkaaritt segh: forpligtede sig 247.

forwædzlitt: byttet 176.

fremeskitt: kaldt frem 106, 107, 149.

fremffuldt: fremfulgt, fremstillet 138.

fremszett: forslag 228.

friies: friser 85.

friiligen: frit, uden forbehold 57.

fyer røer: gevær 95.

fææ: penge, værdier 40.

føffwe: føje, forføje 36, 46.

føye: ringe, beskeden 45, 59, 145.

garneye: overklædning 128.

gellersk: fra Geldern i Holland 56.

giellere: skyldnere 139.

gropinbrad: kogt eller stegt oksekød
273.

grosszer: groschen, tysk mønt 51.

grundiill stene: store kampesten 280.

gudzlen: guds løn, her = guds straf 98.

gydingh: mand fra Gøinge herred 85.

gøttings klæde: klæde fra Göttingen 44.

halffsleeditt: halvslidt 232.

hallsz: tov på et sejl 168.

halszløsz gerningh: gerning, som med-
førte dødsstraf 227, 228.

hamer, se weedhe hamer.

handttastinngh: håndslag 55, 57, 156,
192.

hartt: fast, bestemt 92.

hastemodighed: hastværk 30.

hedhen: herfra 236.

hele, helle: hæle, skjule, beskytte 277,
294.

hemell: hjemmel, bemyndigelse 48.

hendne: hænde, o: modtage 123, 140,
248.

hesteflottere: hesteflåere, o: rakkere
159.

hielpe redhe: udflugt 4.

hiemer, hiemmer: giver ophold i sit
hjem 100, 188, 199.

hiemgaffue: medgift 3.

hiimble: hjemle, være hjemmel for 288,
289.

hinede: nåde 200.

hiältz: holdtes 55.

hoosz: tilstede 159.

huen: hvorfra 92.

hues: hvad 148, 215 o. fl. st.

hughetszer: hokerske 99.

huortt: hvorhen 83, 182, 231.

huædhen: hvorfra 24, 76.

hygge: hugst 110.

høghøxsze: huggeøkse 233.

hørsam: lydig 78.

haandeløszze waadhe: vådehændelse uden
menneskelig skyld 139.

icke wdhen: kun 176.

ieffne: jævne, o: ved, ud for 65, 174.

indffeste, ingffeste: indfæstede, o: af-
talte bøde 99, 252.

indhæue godz: indbo 59, 134.

ingtræde: indtræde, o: gå ind på, tiltræ-
de 70.

ingwragitt, bliff i.: blev indvraget: o:
kom ind til byen som vraggods 14.

kabbel garn: kabelgarn, en slags tov-
værk 101.

kag: pæl med halsjern til afstraffelse af
forbrydere 214, 279, 280.

kandneboordh: møbel med hylder til
kander, tallerkener m. m. 233.

kemmerlin: en slags tøj 172.

keysze, k. oc kendne: udfinde og fast-
slå 148.

kirke røst: kirkerist, jernrist foran ind-
gangen til kirkegården, som skulde
hindre dyr i at komme derind 41.

klammer: trætte 119.

klynghe . . nether: trække ned ved hjælp
af et reb 148.

klædhekooste: klædebørster 51.

kneffuelspiudh: knebelspyd, spyd med
tværstykke (knebel) under bladet 65,
95.

korther: kvarter 255.

kyndede: forkyndte, kundgjorde 64,
197.

kyndegh: offentlig 175.

kyndnitt: kundgjort 216.

lade: undlade 40.
 lad: pyntebånd 51.
 langsom, langsamt: lang og vidtløftig 35, 66, 167.
 Lawindsffare (propr.): Langelænder 171.
 ledder, lædder: markled 246, 248.
 leest: kærest 110.
 leffue: brød 9.
 leist: klæde fra Leiden 127.
 lempe: lempelig fremgangsmåde 90.
 lencken traadt: en slags snoet tråd 50.
 lene hus: låne hus, o: give ophold 295.
 lesst: last (?) 101.
 leylighed: forhold, omstændigheder 91.
 lodt: kugle 13, 104, 105.
 loffue: løfte 4.
 loffuen: sikkerhed, borgen, kaution 132, 234.
 lowbiudhe: byde til salg på tinget i henhold til loven 192, 202.
 løckes: lukkes 22.
 løgtede: beskyldte for at lyve 101.
 løssitt: erstatning (?) 213.
 løwbincke: hovedbånd med bladlignende ornamenter 196.

mackeyer: en slags uldent tøj 50, 51, 260.
 mandaett: forordning 90.
 mandslett: manddrab 130.
 mangoett: mænggods, metalblanding 233.
 marsz seghel: mærssejl 13.
 meelslaget: „slået op“, o: fremstillet 89.
 men: medens 94, 285.
 mer: mær, hoppe 273.
 mindne, mynde: samtykke, tilladelse 46, 101, 129, 137, 141, 148, 171, 211, 246; bliffuer i m.: forliger sig med 251.
 mue: evne 71.
 mødhe: trætte, plage 36, 46.
 maadher: mål 233.

nedboer: autoriseret mønster for fiskegarn 37.
 nemeer: nærmere 18.
 nest: spænde (?) 167.
 nhamaningh: efterkrav 232, 241.

nær, være syn tienniste saa n.: være udsat for at miste sin stilling 44.
 nødt: stykke kvæg 236.
 nørrebergis: nyrnbergsk 232.
 nøwe: nøje 3.
 nøye, nøge: tilfredsstillelse 15, 18 o. fl. st.

offuerbudigh: overbødigh, o: beredvillig, rede til 77, 157, 164.
 offuerkommer: træffer 30, 31.
 offuerløff: overfaldt 215, 216.
 offuermectigh: for hård 159.
 offuerroer, offuerroordh: rotjeneste på overfarten til Helsingborg 48, 118, 203.
 offuer skæll: over den rimelige pris 213.
 og: agede, kørte 285.
 oldhengiellhdh: afgift for at have svin gående i skoven 145.
 omdrage: være overbærende 70, 194.
 omdragis: omgås 182.
 omdragitt, haffue o.: give efter, finde sig i 194.
 omsiger: omsider 113.
 oorth: fjerdedel af en mønt 12.
 opbødt: udbød (til salg) 77; opfordrede offentligt 213.
 oppfeste: traf aftale om bøde 99, 153.
 opprette: erstatte 32.
 opprettingh: oprejsning 194.
 oppriiffue: opkøbe ulovligt 220.
 oppskiiffue: opskibe, o: losse 14.
 orde: vedkom 283.
 ordt stoodt: tilstod 72.
 orfeyde: forsikring af den dræbtes frænder, at de ikke vil hævne sig, efter at drabsmanden har betalt bod 15, 130, 172, 284.
 orsage: undskyldning 57, 95; årsag, grund 113; gjorde o.: afviste beskyldning 238.
 orsagede: undskyldte 56.
 orsagen: uskyldig, uden skyld 131.
 otte: ejede 89, 117.

pannilleuerck: panel, træbeklædning på væggene 260.
 pasboordtt: pas, afskedsbevis 92.

passer . . paa: bryder sig om, tager hensyn til 104, 225.

peblinge: elever i latinskolen 118.

pene: straf 12, 13, 23 o. fl. st.

perlementhe. perlamenth: trætte, strid, optøjer 24, 186, 265, 283.

perszementt: possement 51.

platze: forurette, plage 36, 46.

pleye rett: lade sin sag retlig behandle 193, 194.

plocke loorth: skældsord 104.

politzie: regulativ 9, 35, 246.

pooszepiilte: tiggerdreng 200.

primpeninge: tillæg til fragten for tilsyn med ladningen 226.

prydz: prøjsisk 233.

prydzingh: prøjsisk øl 253.

paa eskis: kræves 72, 163, 278.

paa fordhe: fremførte 53.

quelle, att q.: mod aften 265.

randtt (præt. af rinde): lækkede, var utæt 226.

redhe: berede 250.

reidtt: red 13.

rett: henrettet 175.

reyser: gange 107.

riddhermendz mendh: herremænd, adelsmænd 106.

riist: snit 150.

robarbara: rabarber, her måske rabarberrod, der anvendtes som lægemiddel 261.

rodde: fornøjede sig 216.

ryttingh: dolk 95.

rør: gevær 64, 100, 129, 187.

røst: se kirke røst 50.

røsthen: resten 28.

røstning: rustning, krigsmæssigt udstyr 262.

raab: rov, røveri 17.

sachramenterere: folk, som har en afvigende mening om sakramenterne, de reformerte 294.

saffn: udsagn, udtalelse 81.

sagheffalld: bøde 40.

saller: betegnelse for de tre afdelinger, hvori drabsbøderne faldt 15.

saltzer: lille fad eller skål 233.

samffelde: efter hinanden følgende 5, 133.

sayen: fint uldent tøj 51.

schriffweyn: skibsskriver 5.

seglingsmandh: søfarende 83.

sengklædhe: sengetæppe 232.

sette: fængsle 215.

settidt ing: satte det ind, o: henviste sagen 14.

seyer werk: ur 98.

sigt: syn 228.

siæle: sæler 129.

skalcke: slyngler, skurke 166.

skalckhed: skarnsstreg 48, 166.

skamlinne: skamlene ell. bænken, hvor på varer blev fremlagt 280.

skeid, sked: ske 262, 302.

skell, skæll: rimelighed, retfærdighed, billighed, rimelig grund 80, 94, 115, 157, 254, 255, 266; skøn 23, 28, 52, 168, 209; vilkår, betingelse 26, 35, 70; grund, begrundelse 160, 174, 216; udtalelse om en persons vandel (ell. embedsførelse) 117, 119, 128; weedt ther s. till: ved, at det har sin rigtighed 174; met saa s.: på den betingelse 70; mett thet s.: i den hensigt 146.

skelligen: retfærdigt 90.

skelligh: gyldig, tilstrækkelig 25, 32, 33, 63 o. fl. st.; rimelig 153, 268.

skielle: autoriseret mål for maskevidde i fiskegarn 37.

skiffue: bord 198.

skonroggen, skonruggen, skønroggen: en slags sigtebrød 9, 10, 22, 35, 234 o. fl. st.

skott (skiød) paa: skød på, o: henviste til 14, 285.

skrubben: flynderfisk 95.

skudhe: skudsmål 208.

skudtsmaall: offentlig udtalelse 96; henvisning af en sag til en anden instans 233, 242; krav om vidnesbyrd 109, 112.

skødhe tønde: tønd øl, der blev givet ved udfærdigelsen af skøde 201.

skødt, skiødt: anmodede borgerskabet om en udtalelse 133; s. sit skæll (ell.

skudsmaall) anmodede borgerne om en udtalelse om hans forhold, spec. embedsførelse 13, 25, 58, 117, 119, 128, 134 o. fl. st.; s. paa: henviste til 285.

skødtt: skøde på et sejl 168.

skaallede: skoldede 248.

slabench: slagbænk, bænk, der kan lukkes op og benyttes som seng 232, 233.

slepthe: slap, o: forlod 163.

smeltinger: vokskager 226.

smerre: mindre 37.

sogneherrer: sognepræst 28.

spiid: bundt 298.

spiigher: forrådsrum, spisekammer 131.

sprecke: smerte 228.

sprette: stampede 225.

sprongede: spraglede 51.

stagh: tov, der støtter masten.

stedde: aftalte 171.

stedis: tillades 202.

steenkar: stensætning støttet af træbjælker 152.

stien: stigen (til galgen) 131, 148.

stiiweedt: afhugget 180.

stocke eller (oc) blocke: sætte i gabe-stok eller blok 236, 295.

stoll: stald 146, 178.

stoodtt . . till: lod sig gøre 202; s. husz oc hiemffredt till: foregik i hans hus 252.

stundnit: fastsat (om tidspunkt) 162.

styl: tyveri 276.

stædhe: tillade 228.

suelte: sulte, lide nød 236.

suerdffeyer, sværdfejer: våbenhandler 65.

sultiidt: saltet 146.

sunds øll: øl fra Stralsund 63.

swiine paagh: svinesti 199.

szidhen: silke 50, 90.

szisze: accise 64.

szoole mercke: dage 234.

szættenye, setteny: en slags silketøj 50.

sæck, tage szigh ware for een s.: horekvinder o. lign. blev straffet ved at blive anbragt i en sæk og druknet 182.

søde: kogte 260.

saanes: forsones 67.

tackell: takkelage på et skib 168.

tagdrøffuit: tagdryppet 19.

tellekniffue: snitteknive med fast skaft 72.

ten: metalstang 261.

theen: tin 232.

tilkeyszes: vælges 12, 37.

tillhoffue: tilsammen 233, 237; kom t.: blev uenige 85.

till keest: udvalgt 26, 188.

till mynde: skænke 167.

tillsætt: udvalgt til 199.

tradzligh: trodsig 134, 215.

troere handh: varetægt 3, 190.

tru: trug 176.

trygdtt: sikkerhed 130, 172, 284.

trøste: stolede på, magtede, var i stand til 121, 123, 124, 135, 140, 170, 182, 236, 247.

tøszuer, tøszer: to gange 108, 123.

tøwith: tøj 168.

wbewartt, være w.: holde sig fra 30, 31, 34, 74, 75 o. fl. st.

wdgiort: udrustet 264.

wdkeesze, wdkiessze (præt.: wdkeeste, wdkeysde): udvælge 25, 65, 90, 158.

wdtleydt: udledt, o: forledt ham til at forlade sin tjeneste 211.

wdtmett: langs med 79.

wdtmaall: fulde mål 194.

wdtuiisdtt: udtaget 134, 148.

wfforuandhendis: uden foranledning 73, 74.

whørligen: utroligt 102.

wleydett: uden lejde 72.

wmduge: virksomhed 22.

vndlede: unddrage, befri 73, 84, 247.

wngnødt: ungmått 246.

wprettigh: oprigtig 71.

wquædhens ordh: ukvemsord 112, 159, 184.

wrechte: gøre uret 284.

wregtids: gjorde uret 248.

wrte kedell: bryggekedel 306.

wsellig: ussel 72.

wskell, vskæll: utilbørlighed 22, 25, 89, 90 o. fl. st.; uret 104, 171, 195, 205, 247.

- wskellig, wskællig, wskelligen: utilbørlig 23, 26, 96, 148, 220.
wstraffeligh: upåklagelig 45.
- waghede: vågede, holdt nattevagt 133.
wandner: vanære 193.
warafftigt: bestandigt 3.
wasze: skibsbros 133, 135, 194.
wecht: vagttjeneste 113, 119, 200.
wedderdøpere: gendøbere 294.
weed bør: er passende, hører sig til 44, 49, 220, 304.
weedhe hamer: vedhammer, brændestabel 139.
wedhepeninge: betaling for brændehugst 145.
wedhe træ: brænde 139.
wedherortffigh: nødlidende, trængende 128.
wedscaff, widschaff: vidende 246, 247.
wedske: taske 196, 207.
wedtt: brænde 119.
weerdeere (præt. wurdhe): vurdere 165.
weffuede: svøbte 272.
werdis: forunde 86.
westwart, westwertt: vestværts, mod vest, vestpå 36, 45, 83.
- wetis: indrømmedes, tilstodes 238.
widttorffuindis: trængende 163.
wiidhe: søge 66.
wilkoritt: forpligtet 44.
willkaar: overenskomst, forpligtelse 39.
winde: vidne 292.
winstein: vinsten, vinsurt kali 260.
wisk: formodentlig en visk af halm ell. lign. opsat på en stang 99.
vissen: borgen, sikkerhed 132, 234, 280.
woff: vejede 89.
woldgaff: henviste til voldgift 29, 58, 126, 156 o. fl. st.
woldz mend: voldgiftsmænd 274.
wonghen: vangen, marken 246.
wurde: vurdere 87.
wurningh: vurdering 214.
wælle: voldelig fremfærd 113.
- ydher: yderligere 242.
- øffuene: øjne 125.
øllsmaall: drikkelag 159.
østwertt: østværts, mod øst, østpå 45.
- aag, og: agede, kørte 119, 285, 287.
aakalldh, akalld: afkald 97, 117, 167.
aarligen aars: år for år, årlig 243.
aath: eget 5.

PERSONNAVNREGISTER

- Albrekt (Albrit) Clewe (Kleffue) 68, 112. – Grape af Bremen 284. – Klejnsmed 86, 250, 289. – Skrædder 19, 55, 57, 95, 111, 125, 126, 174, 176, 181, 184, 185, 201, 205, 208, 212, 221, 224, 228, 231, 246, 252, 263, 283, 285, 294, 295, 299.
- Alexander Dowglas 22.
- Alhed Hans Pedersens 275, 276, 279, 290, 296, 298, 302. – g. m. Simon Prytz 38, 49.
- Aller, se Mattis.
- Alsing, se Hans.
- Amage, se Peder.
- Anbjørn (Andbjørn), drager 278. – (Svensen?) 14, 58, 64, 97, 187. – Svensen (= foreg.?) 29, 95, 116, 147, 157, 172, 176, 180, 231, 278. –, se Hans Poulsen.
- Anders (Andres) 39. –, mester 51. – i Gurre 295. – Hr., i Landskrone 53, 90. – Bager 23, 24, 48, 89, 115, 146, 229, 277, 282, 284, 289, 291, 305. – Bagh af Edam 59. – Bi (By) af Skibstrup 24, 27, 30, 31, 38, 49, 65, 76, 77, 117. – Bille, Hr., til Søholm 257. – Brun i Stralsund 7, 8. – Christiansen, søn af borgmester Christian (Christiern) Pedersen 205, 206. – Christensen (Christiernsen) 294, 303, 305. – Eghersen 131. – Gellerman 14, 79, 81, 85, 156, 162, 172, 173, 179, 197, 263, 265. – Hansen 210, 211, 275. – Hofmand 144, 148, 174, 204, 212, 242. – Haagensen 72. – Jørgensen 285, 286. – Kamper (Camper) 161, 164, 175, 177. – Keneriies af Dundee 182, 183. – Korne 23, 27, 29, 35, 47, 49, 65, 79, 80, 84, 85, 98, 118, 146, 165, 166, 170, 171, 189, 211, 214, 230, 231, 246, 252, 272, 282. – Klejnsmed 179, 292. – Kruse 98, 123, 135, 179, 188, 225, 273. – Kræmmer 218. – København, tømmermand 165. – Lauritsen 26, 29, 35, 37, 49, 65, 86, 96, 97, 99, 139, 140, 144–147, 150, 153, 156, 165, 174, 177, 249, 294. – Lauritsen Pøckere 266. – Lind 15, 272, 274, 275, 282, 295. – Lolorye af Dundee 17. – Olsen i Fredtofte 246, 248. – Pedersen Skrædder 293. – Piber (Piffuer) 147. – Plou 264, 266. – Pedersen (Persen) 179, 218, 220, 221, 239. – Pedersen, bådsmand 258. Sattis 290. – Saxsen, rådmand 2, 3, 28, 43, 44, 49, 53, 57–59, 65, 69, 77, 78, 82, 85, 96, 119, 120, 122, 129, 136, 144, 147, 178, 180, 181, 184, 185, 188, 196, 197, 202, 214, 219, 223, 242, 243, 245, 271, 273–276, 279, 280, 282–284, 286, 287, 289, 290, 294, 297–300, 302, 304. – Skærre 257. – Skotte 117. – Skrædder 297. – Snedker 301. – Thommesen 264, 266.
- Andreas Yærii fra Leith i Skotland 16.
- Angelmager, se Jens.
- Anne 281. – i Kostold 280. –, datter af Peder Jespersen 70. –, datter af Villum Forbor 290. – Andersen (Andrisis) 280, 282. – Asguds, Asgud Mikkelsens hustru 167, 204. – Hr. Axel Ugerups 227. – Bardskærs 24, 25, 119. – Bødkers 182. – Hr. Claus Podebusks 227. – Hans Alsings 220. – Hans Bødkers 61. – Hemmigs 276, 277. – Jens Willatsens 209, 210, 230. – Kirckils 266. – Laurits Hof-

- mands 139–142. – Mattis Muncks 213. – Oluf Karlsens 100, 244, 253. – Peder Judes, hendes søn 53. – Peder Jørgensens paa Sletten 127. – Plovmands 279.
- Antonius Bryske til Langesø („Lyngszø“), rigens kansler 258. – Thomessen, byfoged i Helsingborg 209.
- Apollonia (Apollone), halte 93, 94, 98, 122.
- Ardens, se Hans.
- Arent, karl 81, 85, 155, 172, 180.
- Arild Rebslager 112, 165, 220, 243, 274, 293, 294.
- Arvid Jonsen, sognepræst i Ny Værborg 172, 173. – Jonsen, hans søn Svend 172.
- Asgud 109. – Mikkelsen, rådmand 7, 8, 23, 25, 27, 29, 35, 37, 40, 41, 47, 50, 52, 55, 57, 60, 61, 63, 69, 72, 74–76, 79, 84, 86, 87, 90, 91, 93, 96, 99, 101, 106, 108, 110, 112, 114, 115, 118, 120, 121, 123, 126, 128, 130, 134, 136, 138, 141–143, 145–147, 155, 157, 159–161, 163, 166, 168–170, 174, 177, 182, 185–187, 189, 191–193, 195, 199, 210, 214, 217, 218, 220–222, 228, 229, 233, 234, 236, 39, 245, 249, 251, 253. – Smed (Smidt) 179, 200, 213.
- Atser i Vinstrup 262. – Fogedsvend 24, 25. – N., skipper i København 36, 46.
- Axel Brade, Hr., til Krageholm 257.
- Baffoer, se Sander.
- Bager, se Anders, Frants, Oluf, Peder, Rasmus, Rasmus Hansen, Rasmus Olsen, Valther.
- Bagge, se Hans, Gunner, Knud, Mattis, Stig, Torkil.
- Bagh, se Anders.
- Banner, se Erik.
- Barnekow (Bernekov), se Hans.
- Barrabra Niels Skrædders 278. – Sommerløff 97, 99.
- Bartskær, se Frederik, Henrik, Jacob, Laurits.
- Bastian Hulsebrock af Malmø 217, 218, 222, 224, 259, 261, 262, 267, 268.
- Bekerie (Bakery), se Jacob.
- Benitz, se Jørgen.
- Bent Hallindsfare 77, 82, 96, 98, 99, 101, 129.
- Bente 279.
- Bernt Møller af Stralsund 268, 269.
- Berntz, se Hans.
- Bertil, mester, bøddel, rakker 76, 94, 95, 148. – Fogedsvend 178. – Liflænder 254. – Pedersen 262. – Prent 25, 30, 58, 60, 61, 64–68, 96, 99. – Thomessen 226.
- Besseta („Betsy eller Bethszeta“) Fynlay alias Bolquhannan (Boquanan) i Skotland, søster til Margrete Hans Hofmands 17, 19–21, 44, 45.
- Bi (By), se Anders, Inger.
- Bille, se Anders, Claus, Esge, Evert, Aage.
- Birgitte i Vor frue kloster 277, 287, 288. – i Halmstad 260. – søster til Niels Jude i Mellerup 183. – Anbiørns 278. – Bertil Prents 244, 249. – Gaas 218. – Henrik Smids 132. – Herluf Trolles 238. – Markuses 240, 249, 278. – Per Bruns 7, 9.
- Biskop, se Marine, Mikkil.
- Blacki (Blacky), se Ninianus, Ringan.
- Blancke, se Mette.
- Blancke, se Christiern, Niels.
- Blasius Pottemager 119, 160, 181, 205, 208, 264, 276, 277.
- Bo Jensen Skomager 293.
- Bodell (Bodell, Bodill), Skrædder 59, 216, 217. – Smed (Smith o. lign., Klejnsmed), 93, 97, 111, 121, 126, 128–130, 192, 196, 238, 262, 290, 296, 299, 301, 302.
- Bodil (Boil), Christiernsdatter 305. – Haagin 292. – Klaus Jenckes 254. – Mogenses paa Hornbæk 220. – Plutzes (Plussis, Plutz, Plutze) 93, 98, 122, 231, 280.
- Bolquhannan, se Besseta, Gylbert, Margrete Fynlay.
- Boodh, se Peder.
- Borrindholm, se Villum.
- Brabander, se Henrik.
- Brade, se Axel.
- Brandarius, „admiral“ 12.
- Brest, se Villum.

- Brinch, se Oergyes.
 Brinchoff, se Henrik.
 Brock, se Lave.
 Brockenhus, se Jacob.
 Brun, se Anders, Herman, Peder.
 Bryde, se Jens.
 Brygger, se Christiern, Laurids, Niels, Oluf.
 Bryske, se Antonius.
 Brøde, se Jens.
 Brønnick, se Kurt.
 Buntmager (Budmager), se Hans, Morten, Oluf.
 Burges, se Thomas.
 Byskriver, se Aage.
 Bysvend, se Hans, Jens, Morten, Rasmus.
 Bødker, se Hans, Knud, Oluf, Villum.
 Bølle, se Erik.
 Børre ved Graven 267, 292, 306.
 Bøsseskytte, se Markus.
 Bådsmand, se Markus.
- Carsten Eekenhoff af Hamborg 12. -- Garde, skipper af Hamborg 228. -- Hardir af Lübeck 260.
 Christian (III.) 71.
 Christiern (Christin), lille 274. -- store, hans barn 302. -- Andersen 132. -- Andersen, store 266. -- Blancke, 23, 26, 27, 29, 58, 95, 112, 113, 121, 122, 126, 131, 137-139, 147, 166, 180. -- Brygger 206, 293. -- Fogedsvend, k. mtt. bådsmand 93, 113, 114. -- Færgemand 136. -- Hansen, søn af Hans Pedersen. -- Jude 164, 193. -- Pattynemager 131. -- Pedersen 304. -- Pedersen, borgmester 7-9, 11, 17, 19, 22, 25, 27, 29, 30, 35, 37, 40, 41, 47, 50, 52, 55, 58-65, 67-69, 72, 75, 76, 78, 84, 86, 87, 90, 91, 99, 101, 106, 108, 110, 112, 115, 118, 124-126, 128, 130, 131, 134, 138, 141, 142, 147, 151, 155, 157, 159-161, 163, 165, 166, 168, 169, 174-177, 182, 185, 187, 189, 191, 199, 201, 209, 210, 214, 217, 218, 222, 227, 229, 233, 234. -- Pedersen, hans søn 205. -- Pedersen, mester, kannik i Lund 175, 185, 191, 192, 202, 217, 218, 224, 266. -- Skolapper 163. -- Villadsen i Helsingborg 210, 230.
 Christoffer 273, 279. -- Clausen 283, 285. -- Hansen, søn af Hans Pedersen 275, 276, 279, 303. -- Hofmand 155. -- Jude 135. -- Kynharst 258. -- N. 200, 201. -- Skrædder 78, 79, 84, 93, 98, 149, 155, 172, 179, 189, 197, 228, 249, 263, 265, 266, 287, 289, 294-299. -- Slagter 273, 292, 295, 299.
 Claes-Dyricksen 12. -- Gertzen af Edam 59.
 Claus (Klaus) Bille, Hr., til Lyngsgaard 151, 152, 257. -- Hakkelseskærer 205. -- Henriksen 260. -- Jenck 144, 168, 177. -- Krunn 269. -- Krøger af Danzig 233, 234. -- Lauritsen 172-174. -- Symensen, borger i Amsterdam 11. -- Wichman, skipper af Hamborg 228, 229.
 Clemit (Clæmith, Clamith) Hansen 125. -- Pedersen 87. -- Pedersen i Udsholt 167, 168. -- Thomesen 91-93.
 Clewe, se Albrekt.
 Cornelius Mey (Moy) 11, 80.
 Cornege, se David.
 Cort, mester, hans datter 165, 166.
 Corver, se Simon.
 Cruidthoff, se Jesper.
- Dags (Daus), se Gunild.
 Daniel Fogedsvend 226.
 Dau, se Hans.
 David Cornege (Corney, Charneye) 4, 6, 10, 18, 36, 37, 46, 50, 57, 68, 86, 94, 122, 125, 140, 144, 147, 148, 152, 172, 180, 183, 184, 193, 202, 204, 232, 237, 241, 242, 245, 281, 283-285, 287, 290, 294, 299, 301. -- Dun, præst i Glasquin, Skotland 22. -- Klerck 17. -- Pylort af Danzig 50, 51. -- Walz af Rostock 187. -- Wedderborn 6.
 Davidsdatter, N. N. 50.
 Degn, se Frants, Oluf.
 Diderick (Dirick, Dyrich) van Grøningen 67. -- Mortensen, Hr., præst i Sønder Hvidinge 281, 303.

- Dobler, se Mattis.
 van Dockum, se Mattis.
 Dorothea (Dorothe, Dorritte), datter af Christiern Pedersen 68. – Charnelisses 301, 303, 305. – Henrik Mortensens 278. – Jep Avessens 221. – Jep Pedersens 243. – Judekone (Judekvinde) 145, 207. – Nippers 93, 98, 122, 123. – Nippers, hendes datter 122. – Rasmus Munchs 117. – Munck 219.
 Dowglas, se Alexander, Jacob.
 Drager, se Hans, Niels, Sander, Thomas.
 Dresselberg, se Jens, Niels Andersen.
 Drøyen, se Hans.
 Duen, se Laurits.
 Duker, se Poul.
 Dun, se David.
 Edvard (VI), konge af England 1.
 Eekenhoff, se Carsten.
 Ejler (Eyler) Hardenberg til Matrup 258. – Rønnov til Hvidkilde 258.
 Elghan, se Johannes.
 Eline (Ellyne), tjenestepige 11. – Andersdatter 167. – Jordemoder 275, 285, 286, 297. – Sander Leyells 247. – Sander Mikkelsens enke 232, 240. – Willum Orcholts (Orckiorrts) hustru af Helsingborg 232, 241. Jf. Elne.
 Elisabeth Hans Poulsens 278.
 Elne Hanses i Græsted 229, 230. – Jacob Skinders 99, 153.
 Else Anders Saxens 149. – Høyer 56, 78, 80. – Jens Mikkelsens hustru 300.
 Elsebe Jens Gregursens 148, 155.
 Engel Snedker 264.
 Erik (Erich) 174. – Banner til Asdal 257. – Bølle til Terslev 258. – Hansen 281. – Krabbe til Bustrup 258. – Munk (Munch) 27, 29, 48, 65, 77, 86, 88, 89, 91, 92, 96, 99, 102, 111, 114, 122, 124, 129, 131, 132, 140, 141, 144, 147, 155, 164–168, 179, 191, 197, 222, 229, 231, 242, 245, 251, 253, 263, 264, 266, 278, 279, 281, 282, 301, 303. – Svensen 151.
 Erland 264, 266.
 Esbern af Skævinge, hans søn 177.
 Esge Bille, Hr., til Svanholm 257.
 Eskil Oxø 76.
 Evert Bille 224, 225, 227. – Madsen 263. – Olsen i Helsingborg 231.
 Falentin Jørgen, skipper 234.
 Falkefænger, se Hans.
 Fechtel, se Poul.
 Femmer, se Villum.
 Feyler, se Hemming.
 Fin Villum Andersen 300.
 Fisker, se Peder, Peder Hansen.
 Foerman, se Jacob.
 Fogedsvend, se Atser, Bertil, Christiern, Daniel, Oluf Atsersen.
 Forbor, se Villum.
 Foss, se Frants, Poul.
 Frants 23. – Bager 7, 19, 23, 24, 50, 102, 103, 116, 118, 120, 146, 147, 157, 158, 161, 165, 176, 177, 184, 197, 215, 224, 231, 264, 266, 289, 291, 294, 299, 301. – Bosen 96, 101, 136, 212, 278. – Degn 119, 159, 160, 220. – Foss af Rorup (Rarup) 186. – Jude 285. – Kandestøber 172, 181, 227. – Lauritsen, slotsskriver på Ørekrog 65, 214, 221, 249, 262, 277, 281, 295. – Lorfelt 190. – Pedersen 97, 144, 159, 291, 292, 303, 305.
 Frederik (II), hertug 71. – Bardskeer, skipper af Hamborg 10. – Holch, skipper af Hamborg 228, 229. – Thomsen, kgl. maj.s skipper 180. – Tønnesen 67, 71, 85.
 Friis Meier 246. Se Hans, Johan.
 Frost, se Niels.
 Fynbo (Fønbo), se Hans, Jacob, Knud.
 Fynlay, se Besseta, Gylbert, Margrete.
 Færgemand, se Christiern, Lydke.
 Gabriel Luckesen 260, 261, 265.
 Galt, se Peder Ebbesen.
 Garde, se Carsten.
 Geertz, se Karine.
 Gellerman, se Anders.
 Gerith Mathisen af Enkhuizen 186.
 Geritsen, se Tønnes.

- Gert Jensen 164. – Key, underadmiral 12. – Pottemager 160.
- Gertrid 276, 277. – Mester Frederiks 159, 165, 166. – Marcusses 218. – Oluf Saxens 2, 3, 149, 165, 173, 175, 278.
- Giller, se Hans.
- Gipken Vybrandson af Dokkum 67, 71, 81, 180.
- Glarmester, se Jørgen.
- Glød, se Oluf.
- Godske, se Mogens.
- Gorius, hans søn 163.
- Grape, se Albrekt.
- Greers, Anders Baggers svend, 48, 146.
- Greger Pheert 233.
- Gregorius Ipsen 294.
- Greirs Bådsmand (Høvedsbådsmand) 266, 297.
- de Groeth, se Jan.
- Grydestøber, se Laurits.
- van Grønningen, se Diderik.
- Grønne, se Jens.
- Grønning, se Jost.
- Gudrich, se Hans.
- Guldsmed, se Hans Plancke, Jens, Johan, Jørgen, Knud.
- Gunild (Gundill, Gundnel) 279. – Dags (Daus) 64, 95, 137, 156, 181, 255. – Hans Bysvends hustru 74.
- Gunner (Gundner) Bagge 146.
- Gyde, Severin Snedkers 99, 153.
- Gylbert (Gylberto) Fynlay, alias Bolquhannan 20. – Wawar i Karbeth (Skotland) 22.
- Gyldenstjerne, se Knud, Mogens.
- Gaas, se Birgitte.
- Hakkelseskærer, se Claus.
- Hallindsfare, se Bent, Laurits, Peder, Svend.
- Han Gercksen af Hamborg 10.
- Hans (d. Ældre), hertug 185. – 256. – stedsøn af Albrit Klejnsmed 289. Alsing 220, 221, 294. – Ardens af Rostock 172. – Bagge, skipper af Nylose 30–35, 176, 258. – Barnekow (Bernekov) 259, 268. – Bentsen, skomagervend 159, 267, 292. – Berntz 233. – Buntmager (Buthmager) 113. – Bysvend 59, 74, 257. – Bødker 237, 240, 244. – Dau (Dav) 137, 217. – Davidsen, rådmænd, 4, 6–10, 18, 22, 25, 27–29, 35, 37, 39, 41, 44, 47, 50–53, 55, 58, 60–63, 65, 69, 72, 75, 76, 78, 84, 86, 87, 90, 91, 94, 96, 99, 101, 106, 108, 110, 112, 115, 118, 121, 124, 125, 128, 131, 133, 138, 141, 143, 147, 148, 151, 153, 155, 161, 163, 165, 166, 168, 169, 172, 174, 175, 177, 181–183, 185–189, 191–193, 195, 199, 201, 211, 214–218, 220–222, 229, 232, 233, 236, 239–242, 245, 249, 251–253, 259, 262, 263, 265–271, 273, 278–284, 286–290, 293, 294, 298, 300, 302–304. – Davidsen, lille 50, 146, 193, 200, 220, 273, 291, 292, 294–300. – Davidsen Slagter 285. – Davidsen, unge 80. – Drager 278. – Drøyen, skipper af Hamborg 228. – Falkefænger 14, 173. – Friis, skipper 174. – Fynbo, rådmænd 7, 8, 22, 24, 28, 52, 65, 89, 91, 118. – Giller 212, 222, 244. – Gregersen (Gregurssen, Gregoriussen, Gregoresin, Gregoritsen), rodemester 23, 120, 141, 147, 149, 162, 163, 169, 172, 180, 184, 196, 197, 202, 209, 214, 229, 230, 237, 238, 240, 244, 289, 291, 293, 295, 301. – Grutricsen 290. – Gudrich i Sønder-skoven 225. – Hofmand 2, 3, 26, 27, 44–46, 51, 53, 58, 77, 82, 86, 91, 95, 113, 149, 155, 156, 161, 164, 175, 181, 185, 189–192, 198, 202, 207, 213, 217, 218, 222, 224, 226, 244, 251, 253, 259. – Hoffnagel 56. – Hosselund af Hamborg 69. – Huas 138. – Høgh Skomager i Malmø, fader til Bertil Bøddel 95. – Ipsen af Vejby 294. – Jørgensen 146. – Kay, skipper 6. – Klejnsmed 95, 115, 209, 273; jf. Hans smed. – Kokkedreng, søn af Anne Kirckils 266. – Konkylili af Aberdeen 6. – Krummedige 135. – Lauritsen 273. – Lauritsen, Mester 1, 2. – Lauritsen, skrædder 104–106. – Lemmicke af Hamborg, styrmænd 268. – Lou (Laaw) 153, 264, 285. –

- Laasen, skipper af Rostock 33, 258.
 – Murer (Muerre) 89. – Møller, dra-
 ger 251, 278. – Nickelsen 218, 264.
 – Olsen 27, 65, 79, 84, 127, 128,
 133, 147, 153, 165, 180, 193, 219,
 253, 289, 306. – Olsen på Sletten,
 hans hustru 218. – Olufsen 264, 266.
 – Pedersen (Persen) 199, 209, 244,
 264, 275, 301. – Pedersen (Persen)
 Skomager 144, 152, 177, 273. – Pe-
 dersen (Persen) Skotte 201, 208,
 245, 252, 300; jf. Hans Skotte ndf.
 – Plancke Guldsmed 260. – Plov
 128, 131, 139. – Poulsen, rådmænd
 14, 19, 23, 24, 29, 60, 74, 79, 91,
 95, 97, 115, 140, 144, 180, 185,
 193, 195–198, 214, 218, 219, 223,
 224, 230, 231, 246, 265–266, 271,
 273–275, 277, 279–281, 283–288,
 290, 293–295, 298–300, 302, 303,
 306. – Poulsen Andbiørn 252. –
 Rubbertsen Slagter 99, 147, 153, 200.
 – Rytcher af Malmø 187. – Sande-
 sen 205, 224. – Skomager 177. –
 Skonning 19, 23, 24, 27, 69, 74, 77,
 79, 82, 84, 85, 88, 102, 103, 115,
 118, 122, 124, 131, 136, 140, 141,
 145–147, 149, 155, 163, 169, 174,
 176, 180, 184, 245, 252, 257, 263,
 266, 281, 287, 288, 293–296, 298,
 299, 303. – Skotte 309, 218, 220; jf.
 Hans Pedersen Skotte ovf. og Hans
 Skotte Skrædder og Hans Skrædder
 ndf. – Skotte Skrædder 239; jf. foreg.
 – Skram 116. – Skriver 54. – Skræd-
 der 108, 175, 264, 300; jf. Hans
 Skotte. – Slagter 96, 112, 116. –
 Smed (Smidt), den ældre 40. – Smed
 (Smidt), den unge 40. – Smed
 (Smidt) 267, 283; jf. Hans Klejn-
 smed. – Snedker 87. – Stoelhoet af
 Treptow 60. – Stygge 72. – van
 Sundt, bådsmænd 57. – Thomsen,
 borgmester i Helsingborg 85. – Tide-
 man 229. – Tydsk 225. – Weddher
 172. – (Villum) 257. – Væver
 (Weffuer) 18, 76, 93, 95, 100, 113,
 123, 183, 184, 243, 252, 265.
 Hardeknacke, se Matthen.
 Hardenberg, se Ejler.
 Hardier, se Carsten.
 Harniskvisker, se Laurits.
 Hartz, se Jesper.
 Hattemager, se Villum.
 Hattis, se Villum.
 Helt, se Rasmus Jensen.
 Hemming Feyler 198.
 Henning Mogensen af Karlebo 246. –
 Olsen 248. – Torsen 298.
 Henrik Bartskeer, Mester 74, 93, 95,
 122, 133, 148, 149, 172, 205, 208,
 228–230, 257, 263–265, 287, 301. –
 Brabander (Brabend) i Malmø 274,
 281. – Brinchoff „yn den witthen
 hundtt tho Amstherdam“ 210. –
 Gundersen i Kongelf 226. – Kroge-
 mager 88. – Kræmer 50. – Moge-
 sen, rådmænd, sen. borgmester 1–3,
 7, 8, 10, 18, 22, 25–30, 35, 40–42,
 44, 47, 50, 52, 53, 55, 58, 60–63,
 67, 75–78, 84, 86, 87, 90, 91, 94,
 96, 99, 101, 110, 112, 115, 118,
 120, 121, 126, 130, 131, 133, 134,
 143, 145, 147, 151, 160, 168, 172,
 174, 176, 177, 181, 185–189, 191,
 192, 198–201, 205, 207, 211, 214,
 217–219, 222, 229, 230, 233, 236,
 237, 240, 242, 243, 245, 246, 248–
 250, 253, 259, 262–271, 273–276,
 279–284, 286–290, 300–302, 304,
 305. – Mortensen af Sønder Hvi-
 dinge 278. – Møllebeck (Møllen-
 beck) 1, 11, 43, 44, 60, 61, 77, 82,
 119, 120, 124, 144, 148, 150, 174,
 193, 257, 261, 265, 291, 293, 298,
 306. – Nienhoff, skipper af Stral-
 sund 63. – Poulsen 40, 115, 176,
 197, 212, 224, 301. – Sehell af Riga
 189, 190. – Smidt (Smed) 18, 183.
 – Spechman, skipper af Hamborg
 30–33, 77, 81, 83, 176, 258. – Stold-
 mester (Stolmester) 223, 280, 298.
 Herluf Pedersen 240, 264, 266, 281,
 282, 292, 293, 295. – Trølle 41, 50,
 67, 71, 78–80, 83, 84, 86, 129, 137,
 140–142, 145, 152, 187, 188, 197,
 209, 215.
 Herman Brun, skipper 57. – Hollænder
 af København 190. – Munster 125.
 Heyn Jansen af Edam 59.
 Hjulmand, se Peder.

Hofmand, se Anders, Christoffer, Hans,
Johannes, Laurids, Peder.

Hofnagel, se Hans, Joakim.

Holbeck, se Thomas.

Holch, se Frederik.

Hollænder, se Herman, Johan Pitzer,
Peder, Peder Jacobsen.

Holm, se Jep.

Holst, se Jørgen.

Hopman Mullert 67.

Hosselund, se Hans.

Huas, se Hans.

Huggere, se Mattis.

Hulsebrock, se Bastian.

Hvid, se Jep, Laurits, Mattis, Niels.

Hvidt, se Jacob.

Høgh, se Hans, Poul.

Haagen 285. – Se Bodil.

Ingel (Inghel, Ingill) Snedker 35, 43,
114, 157, 282, 287, 297, 303.

Inger i porten 258, 286, 289, 290. –
Bii (Biies) 117, 163. – Svenske 163.

Ip, se Jep.

Isak i Gunderød 52.

Jachim, se Joakim.

Jacob af Hamborg, skipper 6. – Arildsen 30, 38, 49. – Bartskær, Mester 26, 29, 49, 77, 86, 88, 100, 101, 115, 131, 138, 139, 143, 145, 172, 211, 230, 237, 238, 242–244, 250–253, 289. – Bekerie (Bakery, Bekerries) 118, 120, 121, 123, 124, 162, 163. – Brockenhus 27, 153, 154, 270. – Diricsen af Hochthouitt 283, 284. – Dowglas i Leddewan (Leid-leuan), Skotland 22. – Foerman 234. – Fynbo (Fønbo) 50, 209, 212, 262, 263. – Hansen, rådmænd 245, 271, 274–276, 279, 280, 283, 284, 289, 290, 294, 298, 300–303, 305. – Henriksen 306. – Hvidt, søn af Las Hvidt 212. – Jacobsen af Hamborg 10. – Jansen 225. – Johnston, skotte 20, 21. – Jonsen, Mester 19, 37, 44, 45. – Jude i København 18, 208, 209. – Kenher (Kener) 232, 240, 241. – Klokke 270, 291, 296. – København 29, 30, 92. – Meckel-

borch 6. – N. 17. – Pegefinger 203. – Rothlow 189. – Selsem 67. – Skinder (Skinghere) 18, 51, 61, 75, 114, 135, 145, 165, 173, 175, 181–185, 198, 217, 219, 250, 254, 264, 270, 281, 288, 289, 296, 299, 300. – Skriver 38. – Skrædder 238. – Sværdfejer (Suerdffere, Suerdffeyere) (65), 80, 88. – Sværdfejer i Roskilde 181, 185. – Watsen i Dundee 68. – Wibrantsen af Dockum 85. – Wæver 115, 209.

Jan Clasen Roodts af Edam. – de Groeth af Dundee 17. – Jan Jansen sone af Edam 59, 60. – Janszanders af Edam 59. – Widt af Edam 59.

Janszanders, se Jan.

Jaspar, se Jesper.

Jenck, se Claus.

Jens 181. –, hans steddatter 107. –, søn af Margrete Niels Sørensens 107. – kgl. mts. bådsmænd 30. – Adamsen 274. – Andersen 24, 43, 65, 152, 176, 209, 210, 230, 264. – Andersen (fejl for Niels Andersen (?), se denne) til Lyngby 147, 157. – Angelmager 43. – Bodelsen 65, 114. – Bryde 211. – Brøde i Jørlunde 189. – Bysvend 116, 123, 165, 186, 188, 189, 191, 192, 204, 208, 212, 230, 235, 238, 254, 296, 299, 302. – Gregoriussen 230. – Grønne (Grøne), bådsmænd 94, 97, 258. – Guldsmid 127, 229, 249, 301, 303. – Ipsen (i Roelandh) 189, 219. – Jude, ko. mts. bådsmænd 48. – Jude, tjener Poul Laxmand 104–106. – Jude, drager 278. – Kalkslager (Kalckslare) 296. – Klausen (Clausen), rådmænd 27, 38, 47, 49, 50, 65, 77, 86, 88, 91, 93, 100–102, 107, 115, 120, 122–124, 127, 155, 157, 158, 165, 166, 168, 176, 177, 198, 199, 201, 210, 214, 217–222, 228, 229, 233, 234, 236, 242, 245, 249, 251, 253, 255, 259, 262–271, 273–276, 279, 280, 282–284, 286, 287, 289, 290, 294, 297–300, 302–304, 306. – Klejnsmed 129. – Kock 266. – Krogemager (Kraaghemager) 19, 23, 24, 37, 38, 50, 59, 60, 65,

- 74, 79, 84, 86, 89, 90, 103, 110, 111, 116, 127, 129, 131, 136, 144, 146, 149, 155, 180, 201, 204, 205, 208, 209, 212, 214, 216, 220, 226, 228-230, 238, 240, 249, 265-267, 273, 274, 281, 282, 289, 292-295, 297, 299, 300, 301, 303, 305, 306. – Køgemester, bysvend 94, 116. – Lante 163. – Lauritsen i Mariager 72. – Lauritsen, bådsmand 258. – Matsen, Hr. 28. – Matsen 97, 102, 196. – Matsen kaldet store Jude 118. – Mikkelsen 130, 300. – Mogensen, rådmænd 26-28, 69, 77, 79, 82, 84, 86, 91, 122, 124, 129, 131, 135, 137, 142, 147, 180, 193, 196-198, 201, 205, 208, 211, 217, 229, 231, 233, 259, 262-272, 282-285, 288-291, 300-302, 304. – Mogensen Skomager 150, 161, 178, 184, 185. – Mortensen 100, 293. – Mylingh, tilsynsmand ved hospitalet 198. – Nielsen 200, 296. – Olufsen 279. – Otzing 27, 28, 30, 155, 193, 264, 289, 294, 301. – Pedersen (Persen) 301, 303. – Pedersen (Persen) af Lague 291. – Plov 175. – Raffn 267, 292. – Rosenkrantz, Mester 114. – Saxsen 2, 3, 23, 43, 50, 69, 86, 111, 120, 129, 133, 134, 138-140, 142, 145, 155, 157, 168, 174, 178, 180, 184, 197, 202. – Skonning (Schonningh), bådsmand 258. – Skrædder 92, 257. – Skærre 35. – Smed (Smidt) 191, 267. – Spliith 69, 70. – Willadsen 25, 56, 69, 209, 210, 230, 231. – Villingebeck 266. – Væver 26, 244, 280.
- Jep (Ip, Iip), Hr., abbed i Esrom 133, 136, 139, 145, 158. – Auessen 257. – Hemmingsen 206. – Herlufsen 95. – Holm 114. – Hviid 2, 7, 8, 23, 24, 27, 30, 31, 38, 39, 43, 44, 61, 88, 97. – Knudsen 100. – Markursen 214. – Mickelsen 174. – Skrædder 1, 149.
- Jeppe 97. – i Kistrup 149, 151, 228. Jergisnattick, admiral 12.
- Jesper (Jaspar) Cruidhoff af Hamborg 16, 43. – Gudowsen 190. – Hartz af Hamborg 237. – Murer (Muerre) 114, 165, 196, 243, 252, 299, 301, 303. – Skriver 93, 94, 97, 122, 130.
- Joakim (Jochym, Jachim) Hoffnagel 57, 60. – Meckelborch 6, 7. – Møller af Hamborg 228, 229. – Røssmand 269.
- Johan (Jehan) Friis til Hesselager 257. – Guldsmed 158, 159. – Piell, underadmiral 12. – Pitzer Hollænder 134. – Roluff 124. – Walthersen 280.
- Johanne (Jehanne) Albrits 149, 278. – Makgregor i Athynlek, Skotland 22.
- Johannes Elghan, skotte 20. – Hofmand 20. – Machabæus, dr., rektor ved universitetet 44, 222.
- Johnston, se Vilhelm.
- Jon (Jhon), dreng 107. – Key 256.
- Jost 115. – Grønning 19, 53, 57, 77, 79, 81, 82, 148, 149, 156, 162, 173, 185, 197, 209, 211, 214, 217, 228, 238, 261, 265. – Klipping 180, 228, 260, 263, 282, 290, 291, 292, 294, 298.
- Jude (Judin), store 196, 292, 305.
- Jude, se Christiern, Christoffer, Frants, Jacob, Jens, Jens Matsen, Laurits, Morten, Niels, Oluf, Peder, Søren, Thomas, Tønnes.
- Judekone (Judekvinde), se Dorothea.
- Jørgen 287. –, tjenestekarl 75. –, den blinde mand 163. –, i Luden 272, 273, 290. – Benitz 18. – Fynbo 103, 111, 122. – Glarmester 293. – Guldsmed 53, 78, 82, 95, 122, 129, 131, 132, 144, 149, 151, 162, 180, 181, 214, 217, 220, 228, 229, 235, 238, 288, 294, 296. – Guldsmed, unge 1, 85, 95, 176. – Hansen 15, 211, 266, 272, 274-276, 279, 288, 289, 291, 293, 295, 299, 302, 303. – Henriksen Tømmermand 52. – Holst, f. i Flensborg 159. – Haagensen 131, 238. – Jensen, skipper 258. – Jonsen af Varberg 31, 33, 77, 81-83. – Kelssen af Flensborg 273. – Keyser 55, 65, 80, 88, 150, 212, 217-219, 224, 252, 282. – Lykke (Løcke) til Ovegaard 258. – Maesen af Danzig 60. – Mogensen (Monsen) 130. – Nielsen i Kastbjerg 72, 77. – Oldach af Lübeck 53. – Pedersen (Per-

- sen), bådsmænd 258. – Rebslager 285, 293. – Sandersen, søn af Hans Sandersen 205. – Skinder (Skinghere) 114, 244, 292. – Skomager 26, 34, 39, 42, 47, 59, 69, 77, 82, 91, 102, 114, 115, 122, 127, 140, 144, 148, 155, 159, 184, 206, 209, 220, 223, 228, 249, 267, 271, 273, 274, 281, 282, 293, 295, 299. – Skovfoged 26, 102, 114, 221, 283. – Skriver 52, 224, 225. – Skrædder 274. – Skøtte (= Jørgen Skinder) 292. – Sørensen 273. – Thuesen 88, 127, 243, 249. – Walle, toldskriver 65, 246, 262, 295. – Wiigh 209, 222, 231, 237, 239, 243–246, 264, 273, 278, 294, 295, 306.
- Kalkslager, se Jens.
 Kamper (Camper), se Anders.
 Kandestøber, se Frants.
 Karge, se Villum.
 Karine (Karyne, Caryne), datter af Gertrud Oluf Saxsens 3. – i Halmstad 260. –, søster til Jørgen Oldack 53. – Anders Nielsen i Ganløse 145. – Bødgers 92. – Geertz 29, 81, 85, 154, 156, 158, 162, 173, 180, 182, 185, 191, 192, 198, 199, 201, 208, 240, 244, 249. – Hans Jensens 135, 212. – Ingeldatter 204. – Las Hviids 149, 201, 204, 212, 230. – Las Skrædders 139. – Rasmus' 239, 270, 272, 275, 276. – Rasmus Henningsens af Landskrona 240, 243. – skipper Søren (Søffryns) 148, 149. – Svends i Roesteens boder 49. – Wiliums 217.
 Kay, se Hans.
 Kedelsmed, se Søren.
 Kempe, se Peder, Villum.
 Keneriics, se Anders.
 Kenher (Kener), se Jacob, Otte.
 Key, se Gert, Jon.
 Keyser, se Jørgen.
 Kirckilt, se Niels.
 Kirstine i Halmstad 260. – Henrik Krogemagers 170, 171, 203, 306. – Kleins 102, 279. – Oluf Degns 47. – Per Thuesens 173, 175, 281. – Tiik 143, 165, 205.
 Klein Styrmand 212, 217, 219.
 Klejnsmed, se Albrekt, Anders, Hans, Jens, Peder Andersen.
 Klerck, se David.
 Klipping, se Jost.
 Klokker, se Jacob, Poul.
 Knud 281. – bådsmænd 258. – drager 278. – Bagge 292, 293. – Bødker 165. – Fynbo 224. – Guldsmed 95, 228, 229. – Gyldenstjerne til Thim 258. – Henriksen 270. – Rud, Hr., til Vedby.
 Kock, se Jens, Morten, Niels, Oluf.
 Kokkedreng, se Hans.
 Kold, se Niels.
 Kong, se Rasmus.
 Konkylilii, se Hans.
 Korne, se Anders.
 Kort Brønnick 284.
 Krabbe, se Erik.
 Krogemager, se Henrik, Jens, Mattis.
 Krummedige, se Hans.
 Krumpen, se Otte.
 Krun, se Claus.
 Kruse, se Anders.
 Kræmmer, se Anders, Henrik.
 Krøger, se Claus.
 Kyest, se Morten.
 Kynharst, se Christoffer.
 København, se Anders, Jacob.
 Køge, se Rasmus.
 Køgemester, se Jens.
 Kaare, se Svend.
 Lampe, se Mattis.
 Lang, se Morten.
 Langkasteel, se Thomas.
 Lante, se Jens.
 Laurits (Las), broder til Anders Hoffmand 212. –, søn af Hans Bysvend 59. – i Flynderup 244, 249. – Andersens 264. – Andersen af Walridtt 126, 127. – Andersen Skrædder 293. – Bartskeer 270. – Bentsen 23, 49, 65, 127, 129, 130, 155, 177, 191, 195, 209, 229, 243, 266, 277, 278, 296, 297. – Biørnsen (Biørssenn) 264, 306. – Brygger 58, 64, 75, 77, 89, 179, 222, 306. – Duen 29. – Eylersen (Eglerssen) 238, 284. – Es-

- bernsen 27, 65, 85, 86, 127, 144, 168, 183, 184, 209, 306. – Grydestøber 75. – Hallindsfar 225. – Harniskvisker, borger i Helsingborg 281. – Henriksen 266. – Hofman 122, 140–142, 144, 155, 174, 175, 177, 178, 180, 181, 184, 185, 191, 192, 195, 204, 223, 231, 239, 242–245, 251, 252, 255. – Holgersen 297. – Hviid 7, 19, 27, 35, 37–39, 69, 70, 79, 80, 84, 91, 96, 99, 102, 115, 118, 121, 127, 128, 142, 146, 147, 149, 151, 155, 156, 161, 164–166, 168, 169, 201, 205, 208, 212. – Jensen, søn af Jens Lauritsen i Mariager 72. – Jensen, borgmesters tjener 235. – Jensen i Borsholm 246. – Jensen i Gunderød 246. – Jensen i Saunte (Sawinthe) 247. – Jesper Murer (Muerre) 249. – Jonsen i Gilleleje 111. – Jude 92. – Leszer 92. – Lessø 286, 289, 290. – Listerbo 266. – Lyckesen 292. – Munck 117, 218, 267, 292. – Maaer, bådsmand 121, 127, 128, 147, 179, 226, 255, 258, 264. – Olsen 144, 246. – Pedersen (Persen) 97, 243. – Pedersen (Persen) i Stimestrup (Stymitstrup) 143. – Paaske 262. – Skoning 103. – Skriver, Hans Bernekows foged 268. – Skrædder 156. – Skrædder af Nykøbing i Odsherred 193, 194. – Sørensen 267. – Tækker 286, 287. – Tømmermand 184, 214, 291. – Willatsen 221, 222. – Willatsen i Aarhus 210. – Ørn af Landskron 90, 91.
- Lauritsen, brødre, i Åhus, svogre til Jens Andersen 230.
- Lave (Laghe) Brock 125. – Vognmand 87.
- Lavindsfare, se Rasmus.
- Laxmand, se Poul.
- Lemmicke, se Hans.
- Lenardus Smed (Smidt) 306.
- Lessø, se Laurits.
- Lestemager, se Niels.
- Leszer, se Laurits.
- Leyel, se Sander.
- Liflænder, se Bertil.
- Lind, se Anders.
- Lisbeth (Lizabeth) Hans Poulsen 149. – Jacobs 11.
- Listerbo, se Laurits.
- Liungby, se Niels.
- Lolorye, se Anders.
- Lorfelt, se Frants.
- Losz, se Meynerth.
- Lou (Laaw), se Hans.
- Luchas, snedker i Malmø 295.
- Lucius Tønnes, bådsmand 258, 297.
- Luckus (Luchus) 264, 296.
- Lutze, galne 136. – Erik Muncks hustru 167.
- Lybckerman, se Mikkel.
- Lydke 100, 113. – Færgemand 30, 48, 49, 73, 74, 139, 163, 168, 169, 176, 178, 218, 244. – Schrøder 229.
- Lykke, se Jørgen.
- Laasen, se Hans.
- Machabæus, se Johannes.
- Maesen, se Jørgen.
- Makgregor, se Johanne.
- Marine 285. – Biskop 165. – Falsters 93, 279. – Hans Bysvends datter 59. – Huilmands 279. – Jens Saxsens 202, 242. – Laurits Bryggers datter 1, 58, 64, 75, 77, 179. – Lydkes 176. – M ... 64. – Mikkels 149. – Mikkel Boesens 8, 9, 278. – Nyboes 80. – Olufsdatter, g. m. Frants Pedersen 97. – Poul Teglmesters 149, 278. – Randers 181, 255, 279. – Reymers (Rhemers) 64, 66, 85, 172, 180. – Trumslagers 56, 252.
- Margrete 1. – kaldet den røde ko 181, 182. – Fynlan alias Bolquhannan, titl. g. m. Johannes Elghan, nu med Johannes (Hans) Hofmand 17, 19, 20, 44, 45. – Hans Davidsens 279. – Niels Sørensens 107, 108, 120, 157.
- Mariote Moressog, g. m. Gylbert Fynlan i Kylpatrik i Skotland 20. – Sander Mikkelsens søster 232, 240, 241.
- Markur 261. – Jørgensen 39, 52, 108, 165, 166, 175, 178, 214, 231, 288.
- Markus 265, 299, 301, 305. – Bøsseskytte 266. – Ræf 67, 68. – Snedker 250.
- Matthen Hardeknacke af Danzig 60.

- Mattis (Matts), lille 102, 107, 108. – fra Helliggesthus 196. –, skipper af Stralsund, kaldet danske Mattis 174. – Aller 39, 126, 127, 294. – Bagge 58. – Clausen, borgmester i København 44. – Dobler 55. – van Dockum 67. – Gummesen, Hr., sognepræst i Stehag, Skåne 177. – Huggere 47. – Hvid i Ludshøj (Ludtzhøw) 166. – Iversen 151. – Knudsen 266. – Krogemager 39, 65, 108, 146, 147, 149, 176, 181, 195, 198, 220, 221, 224, 229, 231, 273, 289, 291. – Lampe i København 68. – Lauritsen 65, 86, 89, 90, 91, 97, 120, 128, 140, 165, 166, 175, 176, 197, 198, 200, 216, 223, 272, 273, 282, 285, 293, 296, 299, 301, 303. – Munck 48, 60, 61, 65, 85, 89, 96, 101, 118–120, 213–216, 223, 237, 239, 243. – Pedersen (Persen) 23, 27, 47, 48, 52, 53, 56, 58, 64, 69, 75, 77, 79, 84, 86, 87, 102, 106–108, 111–114, 116, 118, 120, 127, 131, 140–142, 144–147, 149–151, 155, 156, 159, 165–167, 174, 178–180, 188, 191, 193, 197, 198, 202, 204, 208, 209, 212, 214, 216, 217, 220, 222, 223, 228, 229, 231, 237, 238, 242, 243, 246, 278, 279, 281, 282, 291, 293, 295, 297, 303. – Pedersen (Persen) af Gilleleje 195, 244. – Pedersen (Persen) af Haderslev 273, 274. – Pedersen (Persen) i Kirkerup 95. – Skriver 150, 256. – Skrædder 92. – Troelsen 154.
- Maurits 260, 261.
- Meckelborch, se Jacob, Joakim.
- Meier, se Friis.
- Melchior af Collbergh 233, 234.
- Mette Blanck, g. m. Christiern Blancke 58.
- Mey (Moy), se Cornelius.
- Meynerth Losz 17.
- Mhøer, se Thomas.
- Mikkel, lille 129, 130. – Biskop 269. – Bosen 8, 9, 257. – Lybckerman af „Lante Baarn“ 269. – Nielsen, byfoged i København 190. – Pedersen i Frostrup 195. – Pedersen 266. – Piber (Piiffuer), hans hustru 163. – Skovfoged 178, 186, 251.
- Mogens (Mons) Godske i Herrerisvad Kloster 104–106. – Gyldenstjerne, Hr., til Fultofte 258. – Svenske, bådsmand 258. – Sørensen Skomager 40, 43, 44, 56, 65, 91, 95, 136, 140, 142, 144, 149, 159, 176, 180, 185, 193, 195, 197, 198, 204, 208, 209, 212, 214, 216, 220, 223, 229–231, 240, 249, 267, 278.
- Moressog, se Mariote.
- Morten (Martin) = Mortensdag? 145. – Adamsen af Holmstrup 194, 195. – Buntmager (Budmagere) 260, 261. – Bysvend 44. – Juel (Juull, Jull) = Morten Bysvend 44, 48, 76, 92, 94, 218. – Knudsen 27, 77, 277. – Kock 272–275. – Kyest, skipper af Bremen 125. – Lang af Stralsund 268, 269. – Pedersen, slotsfoged på Ørekrog 88, 110, 135, 140, 141, 149, 174, 191, 236, 246. – Skytte (Skøtte) 78, 143.
- Muchere, se Søren.
- Mullert, se Hopman.
- Munck, se Dorothea, Erik, Laurits, Mattis, Oluf, Peder, Rasmus, Søren.
- Munken, en fattig kone kaldet 207.
- Munster, se Herman.
- Murer (Muerre), se Hans, Jesper, Laurits, Peder, Søren.
- Mylingh, se Jens.
- Mynter, se Poul.
- Møllebeck, se Henrik.
- Møller, se Bernt, Hans, Joakim.
- Mørck, se Niels, Peder.
- Maaer, se Laurits.
- Nacht, se Villum.
- Niels (Nis), Per Klejnsmeds stedsøn 115. – Andersen (Dresselberg) til Lyngbygaard 170, 171; jf. Jens Andersen. – Bentsen 293. – Blancke 300. – Brygger 65. – Baadsmand (Bodtzmand) 296. – Drager 53. – Frost 93, 97, 98, 113, 129, 184, 196, 218. – Hviid 208. – Ipsen, bådsmand 258. – Jensen (= Niels Skrædder), rådmænd 251. – Jude 27,

296. – Jude, broder til Søren Jude 286, 287. – Jude, skomagersvend 159. – Jude i Horslunde (Haaszlundne) i Lolland 92. – Jude i Melเลอร์up 183, 184. – Jørgensen 80, 129, 153, 159, 281, 293, 294. – Kirckilt 181. – Knudsen 273. – Knudsen i Skuerød (Schyriddt) 65. – Kock 176, 184, 199, 224, 227, 253, 279, 296, 297. – Kold, bådsmand 258. – Lassen, bådsmand 258. – Lauritsen 208. – Lestemager, borger i København 44. – Liungby 114. – Mørck 186, 266. – Olefsen i Egens i Jylland 72. – Skovfoged 114. – Skrædder, rådmand 2, 3, 23, 24, 26, 27, 35, 37, 39, 61, 67–70, 77–80, 82, 84, 86, 91, 101, 104, 106, 111, 112, 116, 118–120, 122, 124, 131, 140–142, 145, 147, 149, 151, 155–159, 161, 164–166, 170, 171, 174, 176, 179, 180, 183, 185, 197, 198, 201, 209, 210, 212–214, 222, 228–230, 233, 234, 236, 242, 245, 246, 249, 253, 255; jf. Niels Jensen ovf. – Smed 42. – Svensen 202. – Stryger 143, 230. – Sørensen 65, 102, 107–109, 111, 157, 161, 205, 208, 209, 253, 297, 299. – Trolle til Torup 249. – Wendelgaard 175. – Vognmand 79.
- Nienhof, se Henrik.
 Ninianus Blacki 10.
 Nippers, se Dorothea.
 Nyboes, se Marine.
- Oertgyes Brinch, skipper af Hamburg 10.
 Oldach, se Jørgen.
 Oluf (Atsersen) Fogedsvend 50, 57, 102, 110, 112, 123, 134, 135, 138, 168, 172, 181, 184, 189, 191, 201, 203, 212, 222, 225, 226, 235, 239, 281, 294, 302. – Bager 24, 39, 138, 212, 217–219. – Brygger 145. – Buntmager 87. – Bødker 19, 149, 165, 184, 197, 220, 238, 243, 267, 282. – Degn 47. – Glød 163, 302. – Hansen 252. – Helgesen (Helyesen, Hellesen) 23, 24, 27, 43, 44, 47–49, 52, 56, 77–79, 82, 84–86, 91, 95, 96, 99, 101, 106, 108, 112, 122, 129, 136, 140, 142, 176, 179, 198, 205, 208, 209, 220, 228–231, 266, 267, 275, 285, 286, 291–293, 95, 97–299, 303. – Ipsen, byskriver 88, 115, 188, 189, 206, 270, 271; jf. Oluf Skriver ndf. – Ipsen, bådsmand 258. – Jude 94. – Jørgensen i Starshey 78. – Karlsen 77, 88, 100, 101, 115, 243, 244. – Kock 116, 296. – Munk til Tvis (Thiies) 258. – Pedersen (Persen) 27, 30, 247. – Raun 288. – Saxsen 2. – Skriver 39, 46, 57, 70, 99, 166, 172, 201, 204, 207, 213, 226–228, 230, 235, 257, 268, 270, 271. – Skrædder 287. – Skyland 65. – Smed (Smidt) 247. – Ulriksen 272, 274. – Aagesen 274.
- Orcholt (Orchiort), se Villum.
 Otte Jacobsen 205, 208, 243, 245, 249, 252, 255, 282. – Kenher 240, 241. – Krumpen, Hr., til Højbygaard.
 Otzing, se Jens.
 Oxe, se Eskil.
- Palladius, se Peder.
 Pattynemager, se Christiern.
 Paul 3., pave 19.
 Peder (Per, Peiter), „iunck gheselle“ 12. – søn af Anne Per Judes 53. – søn af Mattis Munck 61. – karl hos Niels Sørensen 102, 107, 108, 111. – N., Sander Leyels dreng. 24. – abbed i Esrom 109, 149, 151. – Hr., sognepræst i Helsingør 101, 110, 131, 198, 267, 268. – Hr., sognepræst i Skævinge 227. – Andersen, Hr., provst og sognepræst i Helsingø 259, 261, 262, 267, 268. – Amage, Mester, hans sønner Jørgen (Skriver) og Hans 224, 227. – (Andersen) Klejnsmed 40, 93, 115; jf. Peder Smed ndf. – Bager 40, 181, 197, 222, 229, 240, 249. – Bjørnsen 193. – Boodh 188. – Bosen 23, 27, 79, 84, 85, 91, 98, 103, 112, 114, 120, 140–142, 146, 155, 161, 168, 178, 180, 181, 204, 208, 212, 214, 229, 230, 242, 245, 255. – Brun 9. – Claessen Roodt af Edam

59. – Ebbesen (Galt) til Tyrrestrup 258. – Eriksen, borger i Svendborg 15. – Fisker 179, 273, 291, 292, 295; se Peder Hansen Fisker. – Hal-lindsfare, bådsmand 258, 301. – Han-sen 28, 87, 145, 170, 210, 211, 279, 281, 290, 296, 298, 305, 306. – Hansen, søn af Hans Muerre 89. – Hansen, søn af Hans Persen 275. – Hansen af Borup 302. – Hansen Fisker 179; se Peder Fisker ovf. – Hemmingsen 87. – Henckelsen 55, 69, 70. – Hjulmand 262. – Hof-mand 168, 245, 295, 296, 298. – Hollænder 14, 79, 134, 173, 186, 263; se Peder Jacobsen Hollænder. – Haagensen 55, 177, 181, 184, 191, 214. – Jacobsen 11. – Jacobsen Hol-lænder 204; se Peder Hollænder. – Jensen 27, 73, 74, 85, 122, 245, 288, 289. – Jespersen 70. – Jhansen 230. – Jonsen 275. – Jonsen, borger i Landskrona 295. – Jude hos Strøm-men 95, 221, 267, 292. – Jude Vognmand 152. – Jørgensen, fhv. borgmester i København 87. – Kempe 52, 116, 235, 236, 264, 265, 272, 273, 291. – Lauritsen 235, 236, 247. – Mikkelsen i Gørløse 246. – Munck 128. – Murer (Muerre) 264, 266, 303. – Mørck 205, 208, 292. – Nielsen 274. – Palladius 259, 267, 268. – Pedersen 91, 92. – Pedersen, skræddersvend 92. – Pottbacker af Enchuizen 172. – Remmesnider 37, 49, 291, 296, 299, 302, 303; jf. Peder Snider ndf. – Rugh 65, 166. – Samsing, Hr., sognepræst i Hel-singør 12, 53, 305. – Skaubo 266. – Skram, Hr., til Urup 52, 53, 258. – Skrædder 29, 30, 148. – Skaaning (Schonningh) 37, 144. – Smed (Smidt) 206. – Snider 189, 205, 228, 229, 252. – Staffensen (Stæf-fensen) 23, 35, 80, 95, 133, 135, 156, 165, 166, 238. – Svensen 286, 287. – Svensen i Rørvig 47. – Svider (Szuider) 155. – Sørensen 108, 273. – van Tessel 133, 134, 138. – Thue-sen 43, 161, 164, 177. – Torbensen 273. – Tømmermand 25, 266. –

Wieland, skipper af Stettin 56–59. – Willumsen, byfoged 1–3, 7–10, 18, 19, 25, 28, 29, 35, 37, 39–41, 47, 50–53, 55, 57–63, 65, 67–70, 72–76, 78–81, 85–87, 29–92, 95, 96, 101, 103–106, 108, 110, 112, 115, 118, 121, 126, 128, 131, 133–136, 138, 142, 143, 145–147, 150, 151, 153, 155–157, 159–163, 165, 166, 169, 170, 172–174, 176–182, 185–187, 189–193, 195, 196, 199–201, 203, 207, 209, 210, 212–216, 220–222, 227–229, 231–236, 238, 239, 241, 242, 245, 249–251, 253, 255, 257, 259, 262–277, 279, 280, 282–286, 288–292, 294, 295, 297–302, 304–306. – Willumsen, skipper 186. – Aagesen (Aaussen) 247.

Pegefinger, se Jacob.

Pernille Hemmings 103.

Pheert, se Greger.

Piber (Piffuer), Anders, Mikkel.

Piell, se Johan.

Pitzer, se Johan.

Plancke, se Hans.

Plov, se Anders, Hans, Jens.

Pottbacker, se Peder.

Pottemager, se Blasius, Gert.

Poul Duker af Hamborg 12. – Fechtel, møntmester i København 44. – Foss van Haarborck 269. – Høgh i Ystad, halvbroder til Bertel Bøddel 95. – Karlsen 255. – Klokker 48. – Lax-mand 104, 105. – Mynter 144, 148, 174, 224. – Staffensen 274. – Teglmester 14, 28, 37–39, 42, 50, 57, 69, 79, 80, 84–86, 91, 120, 122, 127, 131, 148, 151, 155, 164, 165, 168, 177, 185, 188, 212, 214, 219, 220, 224, 234.

Prent, se Bertil.

Prydz, se Simon.

Pylortt, se David.

Pøckere, se Anders Lauritsen, Svend Nielsen.

Faaske, se Laurits.

Rafn (Rauffn), se Jens, Oluf.

Randers, se Marine.

Rasmus i Borsholm, borgmester Sander

- Levelys foged 235, 236, 246–248. – i Kostald 280. – Bager 39, 40, 56, 75, 78, 95, 112, 135, 146, 165, 196, 198, 200, 202, 205, 214, 221, 224, 229, 238, 243, 263, 265, 267, 282, 287, 289, 294, 303, 305; der var 2 bagere af navnet Rasmus, som i alm. ikke kan holdes ude fra hinanden, idet de kun undtagelsesvis nævnes med deres patronymikon Rasmus Hansen Bager og Rasmus Olsen Bager eller adskilles på anden måde, se flg. og ndf. – Bager, den anden 39. – Bager i Frantses gård 22–24. – Bager i Hans Fynbos gård 22, 24, 89. – Bager på Stengaden 266, 293. – Bager ved kirken 282. – Bysvend 75, 91, 101, 110, 113, 116, 121, 127, 128. – Hansen 198. – Hansen Bager 40, 89, 231, 234, 235, 294, 295, 299. – Henningsens efterleverse i Landskrona 237. – Ipsen 114, 297. – Jensen 151. – Jonsen Helt, født på Hettland 175. – Kong (Koongh) 166, 237, 272, 273, 289–291, 296, 299, 302. – Køge 146, 171. – Lauritsen 27. – Lavindsfare, borger i Malmø 170, 171. – Mogens (Moensen) 30. – Munck 14, 23. – Olsen 142, 200, 221, 257, 296, 305. – Olsen Bager 40, 231, 234, 235, 264, 298. – Olufsen 273. – Pedersen (Persen), bådsmand 258. – Pedersen (Persen) i Skælskør. – Skibmand (Skiffmand) 266. – Vognmand 98. – Værkmester 196, 238.
- Rebslager, se Arild, Jørgen.
 Reid, se Villum.
 Remmesnider, se Peder.
 Reymers, se Marine.
 Reynholt 97, 127, 150, 153, 178, 295, 297.
 Ringan Blacky 60–63, 118.
 Robert Clewe, hans hustru Sofie 68.
 Roluf, se Johan.
 Roodt, se Peder Claesen.
 Roodts, se Jan Claesen.
 Rosenkrantz, se Jens.
 Rosensparre, se Sten.
 Rothlow, se Jacob.
 Rud, se Knud.
- Rugh, se Peder.
 Rytcher, se Hans.
 Ræf, se Markus.
 Rønnov, se Ejler.
 Røssmand, se Joakim.
- Samsing, se Peder.
 Sander Albritsen 238. – Baffoer 193, 237, 240, 295, 299. – Drager 56, 111, 113–115, 119, 278, 296. – Leyel, borgmester 2–5, 10–14, 17, 23–25, 27, 28, 36, 37, 40–42, 44, 46, 47, 51, 52, 56, 58–60, 72, 75, 76, 78, 79, 87, 90, 91, 96, 99–101, 103, 105, 109, 110, 112, 114, 115, 117–121, 123–129, 131–136, 138, 139, 141–143, 147, 151, 152, 154, 155, 157, 161–163, 165–167, 169, 172–175, 177, 178, 182, 185, 187, 190, 192, 193, 197, 199, 200, 203, 208–211, 213, 214, 216, 221–226, 229, 231, 235, 242, 246, 253–256, 259, 264, 265, 269–271, 274, 276, 278–280, 285–290, 294, 297, 298, 300. – Mikkelsen 162, 232, 241.
- Sara Jacobsdatter 11, 12.
 Sattis, se Anders.
 Saxe 176, 230, 251, 252, 267, 278, 297, 300, 301, 303; samme som flg.? – Klemitsen 43, 52, 56, 140, 184, 245; samme som foreg.?
- Schrøder, se Lydke.
 Sehel, se Henrik.
 Selsem, se Jacob.
 Simon (Symen) Corver 64, 66, 67. – Nielsen 270. – Prydz (Prys) 28, 29, 38, 46, 49, 53, 86, 100, 118, 122, 124, 140–142, 151, 180, 185, 190, 201, 214, 237, 242, 245, 263, 264, 266, 288, 299.
- Sitse Per Bosens 301.
 Skaubo, se Peder.
 Skibmand (Skiffmand), se Rasmus.
 Skinder (Skinghere), se Jacob, Jørgen.
 Skolapper, se Christian.
 Skomager, se Bo Jensen, Hans, Hans Høgh, Hans Pedersen, Jens Mogens, Jørgen.
 Skonning, [. . .] 55, se Hans, Jens, Laurits, Peder.

- Skotte, se Anders, Hans, Hans Peder-
sen, Valther, Villum.
- Skotte Bageren 89.
- Skotte Skrædder, se Hans.
- Skovfoged, se Jørgen, Mikkel, Niels.
- Skram, se Hans, Peder.
- Skriver, se Hans, Jacob, Jesper, Jørgen,
Laurits, Mattis, Oluf.
- Skrædder, Albrecht, Anders, Bodil,
Christoffer, Hans, Jacob, Jens, Jep,
Jørgen, Laurits, Laurits Andersen,
Mattis, Niels, Oluf, Peder, Søren.
- Skyland, se Oluf.
- Skytte (Skøtte), se Jørgen, Morten.
- Skærre, se Anders, Jens.
- Slagter, se Christoffer, Hans, Hans Da-
vidsen.
- Smed (Smidt o. l.), se Asgud, Bodil,
Hans, Henrik, Jens, Leonardus, Niels,
Oluf, Peder, Tyge, Villum.
- Snedker, se Anders, Engel, Hans, Ingel,
Markus, Villum.
- Snider, se Peder.
- Sofie (Zophya), g. m. Robert Cleve 68.
- Sommer, se Villum.
- Sommerløff, se Barrabra.
- Spechman, se Henrik.
- Spliith, se Jens.
- Steen Rosensparre 195.
- Stig (Stii) Bagge 175.
- Stoelhoet, se Hans.
- Stoldmester, se Henrik.
- Stryger, se Niels.
- Stygge, se Hans.
- Styrmand, se Klein, Søren.
- van Sundt, se Hans.
- Svend, g. m. Anne Bartskeer 25. –
Brønnelsen 260. – Hallindsfare 193.
– Kaare 131. – Nielsen Pøckere 266.
- Svenske, se Inger, Mogens.
- Svider, se Peder.
- Sværdfejer, se Jacob.
- Søren (Søffryn, Severin), lange, hans
hustru 212. – skipper 69, 70, 149,
155, 169, 170, 228, 229, 240, 252.
– i Borholt (Børilt) 246. – til Skiifs-
torp 87. – Gummesen, hans søn 178.
– Jude 285–287. – Jude i Hvide-
løkkerne 110. – Kedelsmed (Kelle-
smidt, Køllesmidt) 52, 110, 115,
126, 267. – Munck, rådmænd 2, 3,
7, 8, 18, 22, 25, 29, 35, 37, 39, 40,
55, 57, 62, 63, 65, 69, 72, 74–76,
78, 84, 86, 87, 89–92, 101, 102,
106, 108, 126, 128, 130, 131, 133,
134, 138, 139, 141–143, 155, 159–
161, 163, 165, 166, 168, 169, 174,
176, 177, 182, 187, 191, 193, 195,
199, 201, 205, 210, 214, 217, 218,
222, 229, 234, 235, 242, 244, 245,
249, 253, 259, 263, 264, 266, 267,
270, 275, 276, 279, 280, 283, 284,
286, 287, 289, 290, 294, 297–300,
304. – Muckere 301. – Murer
(Muerre) 2, 42, 59, 69, 91, 93,
102, 115, 118, 120, 123, 129, 131,
140, 141, 159, 166, 188, 191, 193,
197, 198, 214, 216, 217, 220, 266,
288. – Skrædder 30. – Styrmand 266.
– Aalsgaard (Aalskaar) 135.
- Saane N. 200, 201.
- Tage Thott til Eriksholm 258.
- Teglmester, se Poul.
- van Tessel, se Peder.
- Thomas (Thomes), bartskeer hos her-
tug Hans 185, 186. – Burges af
Sterling (Stermling) i Skotland 232,
240, 241. – Drager 193. – Holbeck,
hans hustru 239. – Jude 73, 74. –
Langkasteel 61. – Mhøer 57, 102,
110. – Nickelsen, skipper 3–6. – Pe-
dersen (Persen) 273.
- Thott, se Tage.
- Thue Pedersen (Perssen) 260.
- Tideman, se Hans.
- Torbern 56.
- Torkil Bagge i Mandal 175.
- Torsten Mogensen 246.
- Trolle, se Herluf, Niels.
- Trommeslagers, se Marine.
- Truels Knudsen af Vigen 165. – Pe-
dersen 244.
- Troid Svensen af Holm, Vram sogn i
Skåne 144.
- Tydsk, se Hans.
- Tyge Smed (Smidt) 108, 246, 254,
255, 293, 306.
- Tyre, Niels Bryggers efterleverske 65.
- Tækker, se Laurits.

- Tømmermand, se Jørgen Henriksen, Laurits, Peder, Tørle.
- Tønnes (Tønnes, Thønnes) 97. – Jude, byfoged i Helsingborg 162, 288. – Geritsen af Bolsward 210, 211. Se Lucius.
- Tørle Tømmermand 292, 296, 297, 299.
- Walle, se Jørgen.
- Valther Bager 301. – Henriksen 11. – Skotte 114, 115, 163.
- Walz, se David.
- Watsen, se Jacob.
- Wawar, se Gylbert.
- Wedderborn, se David.
- Weddher, se Hans.
- Wendelgaard, se Niels.
- Wichman, se Claus.
- Widt, se Jan.
- Wieland, se Peder.
- Wiigh, se Jørgen.
- Vilhelm Johnston, skotte 20, 22.
- Villingbeck, se Jens.
- Willum, Karine Geertz' husbonde 182. – i Rørtang 131, 238. – Andersen 151. – Borrindholm 42, 59. – Brest af Leith 17. – Bødker 95. – Femmer 35. – Forbor, hans datter 290. – Hattemager 60, 61, 112, 116. – Hattis van Lunden 6. – Jensen i Wtyby 165. – Karge 189, 198, 201, 204, 207, 208, 211, 229, 252. – Kempe (Kiempe) 52, 291, 296, 298. – Madsen, Gert Jensens bonde af Torup 164, 167, 168. – Nacht 99, 147, 153, 161, 220, 264, 273, 292, 295, 299, 300. – Orcholt (Orchiort) af Helsingborg 232, 240, 241. – Reid, drager 278. – Skotte 296, 299. – Smed (Smid) 18, 208, 209. – Snedker (Snitker), søn af Per Hemmingsen 87, 230. – Sommer 27, 28, 50, 57, 60, 61, 68, 69, 78, 79, 82, 97, 108, 112, 113, 116, 118, 120, 122, 147, 149, 155, 162, 174, 176, 184, 185, 187–189, 191, 193, 197, 199–201, 214, 217, 220, 224, 246, 289, 294, 297. – Thomessen 64, 125, 149, 152, 156, 176, 178, 190, 202, 208, 216, 217, 220, 222, 223, 228, 231, 255. – Væver 181, 184.
- Vognmand, se Lave, Niels, Peder Jude, Rasmus.
- Værkmester, se Rasmus.
- Væver (Weffuer), se Hans, Jacob, Jens, Willum.
- Yærii, se Andreus.
- Zophya, se Sofie.
- Ørn, se Laurits.
- Aage Bille, biskop 193. – Byskriver 259. – Mogensen 274. – Poulsen 128, 129.
- Aalsgaard (Aalskaar), se Søren.

STEDNAVNEREGISTER

- Helsingør (Helsinghøer, *platt.*: Helsinghøer) 2, 6 o. fl. st. *Gader*: Adalgaden (Adhelgadhen, Algadin) 179, 303. Færgestrædet (Færgestrædditt) 85. Kampergaden 251, 253. Mellemgaden (Mellum gadhen) 209. Stengaden (Steengadhen, Steingadin) 7, 19, 40, 115, 157, 216, 219, 244, 249, 253, 266, 282, 293. Sostrædet (Soostrædditt) 59, 64, 133, 217. Sudergaden (Sudhergadhen) 41, 42, 112, 164. *Kirker, klostre og stiftelser*: Helliggesthus (Helligesthus, Helligestus) 12, 15, 19, 27–29, 31, 34, 42, 48, 50, 75, 87, 94, 114, 116, 117, 122, 124, 131, 136, 142, 150, 178, 193, 196, 198, 203, 204, 221, 288, 290, 293, 296, 297. Helliggesthus (Helligesthus) kirkegaard 41. Helliggesthus (Helligesthus) mølle 80. Sankt Nicolaj kloster (o: Sortebrødre-klostret) 145, 193, 196. Sankt Olai (Olau, Oluffs) kirke 27, 143, 165, 169. *Altre i Sankt Olai kirke*: Sankt Niniani alter 243. Rosenkrants alter 158. Vor frue kloster (Wor frue (froues) closther, Jomfru Marie kloster, o: Karmeliterklostret) 19, 41, 277. *Gårde, huse og andre lokaliteter i og i omegnen af Helsingør*: Graven (Graffuin) 306. Hedelyngen (Hedhelungen) 65. Hvideløkkerne (Huidheløkkerne) 110. Kageholmen 49, 91, 139, 144, 156, 193, 230, 276, 278, 283, 291, 296, 298, 299, 302, 303, 306. Kostald (Ko stold) 280. Lappen (Lappin) 286. Luden (Ludin) 272, 273, 290. Lundegaard 79. Nestebeck 144. Roestens boder 49. Sanden (Sandhen, Saanden) 23, 79, 84, 112, 121, 137–139, 141, 142, 145, 152, 188, 200, 201. Sankt Rochi boder 114. Raadhuskælderen (rodhusz kelleren) 75. Skomagernes lavshus 35. Spigherne (burghemesthers Sandhers gaardh kallitt S.) 121, 147. Strømmen 114, 178, 221, 267, 292. Teglgaarden (Teglgaarindh, Teillgaardin) „her for byen“ 174, 305. Uden Grøften (wden Grøfftin) 297. Vandmøllen „syndhen byen“ 204.
- Aberdeen (Aberdyn) 6.
 Amsterdam 11, 60, 63, 67, 71, 211.
 Anholt 233.
 Asdal (Asdaell), Asdal s. 257.
 Assens 262, 287.
 Auchinleck (Athynlek), Skotland 22.
- Becker Krou strathe, gade (i Lübeck?) 310.
 Bolsward (Bolszwartt), by i Holland (Frisland) 210.
 Borholt (Børrilt), nedlagt gård i Frederiksborg slotssogn 246.
 Borsholm (Bursholm), Hornbæk s. 235, 236, 246.
 Borup, snarest Borupgård i Egebæksvang s. (tidl. Tikøb s.); gårdens marker støder op til Helsingør 302.
 Borup skov, formodentlig en skov, der har hørt til den nævnte Borupgård 110, 137.
 Bremen (Bhremen) 125, 284.
 Brøndehøje, Møn (Brøndnehøffue paa Møn), forsvundet ved stormfloden 1/2 1625 128.
 Bustrup (Bustropp), hovedgård, Ramsing s. 258.

- Carbeth (Karbeth), Skotland 22.
Collbergh, se Kolberg.
- Danzig (Dantzick, Dantzchen, Dantzke) 6, 7, 10, 51, 60, 138, 233, 234, 250.
- Dokkum (Dockum) i Vestfrisland, Holland 71.
- Dundee (Dundy), Skotland 6, 17, 18, 68, 182.
- Edam, Holland 59.
- Egens (Eyens), Mols i Jylland 72.
- Ellekilde (Ellekiille), Hellebæk s. 172, 173.
- Ellinge, hovedgård, Skåne 257.
- Enkhuizen (Enchuszen), Holland 172, 186.
- Eriksholm, hovedgård, Skåne 258.
- Esrum (Eszierom, Esserom), Esbønderup s. 109, 133, 145, 217, 264.
- Falster 92.
- Falsterbo, Skåne 285.
- Feer, se Veere.
- Fenedien (o: Venedig) 260.
- Flensborg 273.
- Flynderup, Tikøb s. 244, 249.
- Fredtofte, Karlebo s. 246.
- Frostrup, Egebjerg s. 195.
- Fulltofte, Skåne 258.
- Fyn (Fyen, Fyin) 15, 262.
- Ganløse 145.
- Gilleleje (Giilleleye) 111, 195, 244.
- Glasquin (Glasquhin), Dumbartonshire, Skotland 19, 22.
- Groningen (Grønningen), Holland 67.
- Græset (Græszitt, Gressziitt), tidl. hovedgård i Græse s. 41, 50, 83.
- Græsted 229, 230.
- Graabrødre, kvarter i København 45.
- Gunderød (Gundneridh), Karlebo s. 52, 246.
- Gurre, Tikøb s. 274, 295.
- Gørløse (Giørløssze) 246.
- Haderslev (Harsløff, Hadersløffue) 273, 274.
- Halland 163, 202.
- Halmstad (Halmstedt, Halmstede) 260.
- Halsnæs, Toverup s. 55.
- Hamburg (Hamborch) 6, 10, 12, 30, 31, 33, 43, 81, 126, 228, 229, 237, 259, 268, 269.
- Helsingborg (Helsingborge, Helsingbørre) 85, 89, 107, 162, 164, 166, 176, 209, 210, 218, 230, 231, 240, 241, 273, 274, 281, 288, 292.
- Helsingø 267.
- Herrevads kloster (Herreswadt kloster), Skåne 104, 105.
- Hesselagergaard (Heslagher), hovedgård, Fyn 257.
- Hetland, = Shetland? 175.
- Hochthouitt hooss Horn 284.
- Holland 10, 256.
- Holm, Vrams s., Skåne 144.
- Holmstrup, Højby s. 194.
- Holt, Græsted s. 139.
- Hornbæk (Hornbeck) 220, 236, 247.
- Horsørød (Horszeridt), Hornbæk s. 247.
- Horslunde, Lolland (Haaszlundne y Laaland) 92.
- Hvidkilde (Hwiidkiill), hovedgård, Egense s. 258.
- Højbygaard (Højbygaardh) hovedgård, Tågerup s., Fuglse h. 258.
- Jylland (Iudlandh, Iullandh) 72, 130.
- Jørlunde (Jørlundne, Yørlundne) 189, 211.
- Kalundborg (Kallendhborgh) 225.
- Karbeth, se Carbeth.
- Karlebo 246.
- Kastbjerg (Kastebiergh), navn på to jyske sogne, henholdsvis i Gjerlev h. og i N. Djurs h. 72.
- Kilpatrick (Kylpatrik), Skotland, 19, 20, 22.
- Kirkerup, Sømme h. 95.
- Kistrup (Kiistrup, Kystrop), forsv. bygelse, Esbønderup s. 149, 151, 228.
- Kolberg (Collbergh), Nordtyskland 233.
- Kolding (Collinghe, Kolling) 72, 287.
- Krageholm (Kraagheholm), hovedgård, Skåne 257.

- Krogen (Kraaghen) 79, 87, 137, 187, 215 (jf. Ørekrog), ældre navn på Kronborg.
- Kullen 166.
- Kungälv (Konghelff) 226.
- Kylpatric, se Kilpatrick.
- København (Købnehaffn, Kiøffuindhaffn) 17, 18, 20, 22, 36, 44, 45, 87, 89, 108, 135, 190, 197, 199, 208, 209, 216, 217, 245, 261, 262, 267, 291, 298, 302.
- Køge (Kiøghe) 95, 146, 175.
- Landskrona (Landzkrone, Landzkrune) 2, 53, 54, 90, 138, 139, 237, 240, 272, 274, 295.
- Langesø (?) (Lyngszø), hovedgård, Fyn 258.
- Langstrup (Longstrup), Asminderød s. 94.
- Lante Baarn (= Bayern?) 269.
- Lavø (Lague), Helsingø s. 291.
- Leddlewan (Leidleuan), Skotland 22.
- Leith (Liith), Skotland 10, 16.
- Lillöhus (Lillø), Skåne 258.
- Lindenes (Lindnesnesz), Norge 63.
- Ljungsgård (Liungs gaardh eller El-linghe), hovedgård (i Sdr. Vram), Skåne 258.
- Lokkerup (Lockerop), Tikøb s. 131.
- Lolland (Laalandh) 92.
- Ludshøj (Ludtzhøw), Blistrup s. 166.
- Lund (Lundh) 175.
- Lübeck (Lubeck, Lybke) 30, 33, 52, 53, 211, 260.
- Lyngbygaard (Lyngby, Lyngh) nedlagt hovedgaard, Lille Lyngby s. 147, 157, 170.
- Lyng herredsting (Liunge herritz ting) 274.
- Lyngszø, se Langesø.
- Malmø 95, 97, 170, 172, 187, 216, 217, 222, 267, 274, 281, 295.
- Mandal 175.
- Mariager 72.
- Marstrand 18.
- Mattrup (Matrup), hovedgård, Tyrsting s. 258.
- Mellerup (Miellerup), forsv. landsby i Gentoftø s. 183, 184.
- Møn 128.
- Nykøbing, Falster (Nykoffninge y Falsther) 92.
- Nykøbing, Sjælland (Nykøbinger y Otzherret, Nykøffing y Aatzherret) 193, 195.
- Nylsøszø (= Ny Lödöse, Sverrig) 31, 259.
- Nyrup (Nyrop), Tikøb s. 236.
- Ny Varberg (Ny Vardbiergh) 173.
- Odsherred (Otzherret, Aatzherret) 193.
- Ovegaard (Offwegaardh), Ove s. 258.
- Rarup, se Rorup.
- Ribe (Rifue) 287.
- Riga (Riige, Riigh) 189.
- Ringsted (Riingstede) 304.
- Risby (Riisby), Tikøb s. 95.
- Roland (Roelandh), Asminderød s. 189.
- Rorup (?) (Rarup), forsv. landsby, Torup s. 186.
- Roskilde (Roschyllde, Roskiillde) 153, 154, 181, 185, 217, 263, 266, 268, 285, 305.
- Rostock (Rodzstoch) 31, 33, 187.
- Rødby (Rodby) 287.
- Rørtang (Roertangh), Tikøb s. 131, 137, 238.
- Rørvig (Rørwiigh) 47.
- Saunte (Sawinthe), Hornbæk s. 247.
- Sjælland (Sellandt) 267.
- Skibstrup (Schiffstrup), Hellebæk s. 30, 31, 38, 49, 65.
- Skotland (Schottlandh) 4, 10, 16–18, 63, 125, 182, 232, 233, 240, 256.
- Skuerød (Schyridtt), forsv. landsby i Nørre Herlev s. 65.
- Skælskør (Skielskøør) 179.
- Skævinge (Skeffuinghe) 177, 227.
- Skåne (Skone, Skonne) 104, 105, 131, 144, 182, 276, 305.
- Slangerup 266, 285.
- Sletten (Sletthen, Slettin), Humlebæk s. 114, 127, 183, 218, 299.

- Starshej (Starszey), forsv. gård i Karlebo s. 78, 143.
 Stehag (Stødhaffue), Onsjö h., Skåne 177.
 Stettin (Stetyen, Stötin) 56, 58.
 Stimestrup (Stymitzstrup), Blövstrød s. 143.
 Stirling (Stermling, Sterling), Skotland 232, 233, 240.
 Stralsund (Strolsundh) 7, 18, 63, 174, 268.
 Studiestrædet, København 45.
 Stødhaffue, se Stehag.
 Sund (Szwndt), o: Øresund 10, 62, 256.
 Svanholm, hovedgård, Krogstrup s. 257.
 Svendborg 15.
 Sverige (Suerrige) 72.
 Søborg (Siøborgh) 208.
 Söholm (Sziøholm), hovedgård, Magleby s., Stevns 257.
 Sønder Hvidinge (Synderhuidinge), nu Södervidinge, Skåne 278, 281.
 Sønderskov (Sønnerschauffen), Tikøb s. 225.

 Tange (Tonghe) mølle, forsv. mølle i Hornbæk s. 247.
 Terslev (Terszløff) 2.
 Thiies, se Tvis kloster.
 Timgaard (Thiiem), hovedgård, Tim s. 258.
 Tinkerup, forsv. gård i Søborg s. (?) 150, 151.
 Tisvilde leje (Tiisuiillde leye), Tibirke s. 103.
 Torekov (Toorekaaw), Bjäre h., Skåne 210.
 Torpa (Torpe), sogn i Sverige 72.
 Torup, forsvunden bebyggelse i Tibirke s. (?) 164.
 Torup, hovedgård i Skåne 249.
 Treptow 60.
 Tubberup, nedlagt landsby i Herlev s. 94.
 Tvis kloster (Thiies) 258.
 Tyrrestrup (Tiirestrupp), Søvind s. 258.
 Udby (Wtyby), Tuse h. (?) 165.
 Udsholt (Udttzolltt), Blistrup s. 167, 168.
 Urup (Wropp), hovedgård, Østbirk s. 258.
 Utterslev, Lolland (Wtherssløff y Laalandh) 92.
 Vallerød (Wallridtt), Birkerød s. 126.
 Varberg (Warbiergh, Wardbiergh) 31, 33, 73, 77, 81, 172, 173, 176.
 Vedbygaard (Weedtby), hovedgård, Ruds Vedby s. 257.
 Veere (Feer), by på Walcheren, Holland 10.
 Vejby (Wegby) 294.
 Venedig, se Fenedien.
 Vester Ems (Westher Emsze), arm af floden E. i Holland 10.
 Vestfriesland 71.
 Vigen (Wiighen), o: Viken, Väsby s., Luggude h., Skåne 114, 165.
 Vinstrup, Sønder Asminderup s. 262.
 den witthen hundtt tho Amstherdam 210-11.
 Vram, Skåne 144.
 Værløse (Werløssze), Kirke Værløse s. 95.
 Ystad (Ystaddt, Ystædh) 27, 95.
 Zeeland (Szeelandtt) 10, 256.
 Ørekrog 41, 71, 78, 79, 83, 86, 124, 191, 246, 249 (jf. Krogen), ældre navn på Kronborg.
 Øresund, se Sund.
 Aarhus 210, 230.

SELSKABET FOR UDGIVELSE AF KILDER TIL DANSK HISTORIE

stiftedes i januar 1877 med det formål at fremme studiet af Danmarks historie ved offentliggørelse af nogle af de mange aktstykker, breve og andre kilder, som endnu henligger utrykt eller er mindre tilfredsstillende udgivet. Planen for selskabet er den at betro udgivelsen af de enkelte kilder til et eller flere medlemmer af selskabet eller til udenforstående, således at de almindelige regler for udgivelsesmåden vedtages af selskabet, og således at udgivelsen kontrolleres gennem et af selskabet nedsat udvalg.

Selskabet har hidtil udgivet følgende skrifter. De anførte priser er uden omsætningsafgifter. Enkelte bind eller hæfter af afsluttede publikationer sælges kun, når overskydende oplag haves, og da til den pris, som svarer til deres numeriske del af det samlede værk eller bind.

- Kong Frederik den Førstes danske Registranter, udgivne ved Kr. Erslev og W. Møllerup. 1879. 1. halvbind udsolgt. 2. halvbind 15 kr. (ISBN 87 7500 000 8)
- Kong Christian den Fjerdes egenhændige breve, udgivne ved C. F. Bricka og J. A. Fridericia. 1.–7. bind. 1878–91. Udsolgt. Reprotryk af 1.–8. bind. 1969–70. 375 kr. indb. (ISBN 87 7500 401 1)
- Codex Esromensis. Esrom Klosters Brevbog, udgivet ved O. Nielsen. 1880–71. Udsolgt. (ISBN 87 7500 009 1)
- Danske Kancelliregistranter 1535–1550, udgivne ved Kr. Erslev og W. Møllerup. 1881–82. 30 kr. (ISBN 87 7500 010 5)
- Libri memoriales capituli Lundensis. Lunde Domkapitels Gavebøger og Nekrologium, udgivne ved C. Weeke. 1884–89. Udsolgt. (ISBN 87 7500 011 3)
- Aktstykker og Oplysninger til Rigsraadet og Stændermødernes Historie i Kristian IV's Tid, udgivne ved Kr. Erslev. 1.–3. bind. 1883–90. 60 kr. (ISBN 87 7500 012 1)
- Corpus constitutionum Daniæ. Forordninger, Recesser og andre kongelige Breve, Danmarks Lovgivning vedkommende, 1558–1660, udgivne ved V. A. Secher. 1.–6. bind. 1887–1918. 1. binds 2. hæfte udsolgt; resten 150 kr. (ISBN 87 7500 017 2)
- Aktstykker til Oplysning om Stavnsbaandets Historie, udgivne ved J. A. Fridericia. 1888. 20 kr. (ISBN 87 7500 024 5)
- Forarbejderne til Kong Kristian V's Danske Lov, udgivne ved V. A. Secher og Chr. Støchel. 1.–2. bind. 1891–94. 40 kr. (ISBN 87 7500 025 3)

- Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis. Fortegnelse over Danmarks Breve fra Middelalderen med Udtog af de hidtil utrykte, udgivet ved Kr. Erslev, William Christensen og Anna Hude. 1.–4. bind. 1894–1912. 1. bind 1. hæfte og 3. bind 1. hæfte udsolgt; resten 80 kr. (ISBN 87 7500 029 6)
- Danmarks Gilde- og Lavsskraer fra Middelalderen, udgivne ved C. Nyrop. 1.–2. bind. 1895–1904. Udsolgt. (ISBN 87 7500 035 0)
- Aktstykker vedrørende Erik af Pommerns Afsættelse som Konge af Danmark, udgivne ved Anna Hude. 1897. Udsolgt. Reprotryk 1971. 15 kr. (ISBN 87 7500 421 6)
- Breve til og fra Kristoffer Gøje og Birgitte Bølle, udgivne ved Gustav Bang. 1898–99. 20 kr. (ISBN 87 7500 039 3)
- Aktstykker og Oplysninger til Statskollegiets Historie 1660–1676, udgivne ved J. Lindbæk. 1.–2. bind. 1903–10. 40 kr. (ISBN 87 7500 040 7)
- Vitæ Sanctorum Danorum, udgivne ved M. Cl. Gertz. 1908–12. 30 kr. (ISBN 87 7500 043 1)
- Missiver fra Kongerne Christiern I.s og Hans's Tid, udgivne ved William Christensen. 1.–2. bind. 1912–14. 40 kr. (ISBN 87 7500 045 8)
- Luxdorphs Dagbøger, udgivne ved Eiler Nystrøm. 1.–2. bind. 1915–30. Udsolgt. (ISBN 87 7500 048 2)
- Scriptores minores historiæ Danicæ mediæ ævi, udgivne ved M. Cl. Gertz. 1.–2. bind. 1917–22. Udsolgt. Reprotryk 1970. 90 kr. indb. (ISBN 87 7500 418 6)
- Kongelige Kammerregnskaber fra Frederik III.s og Christian V.s Tid, udgivne ved Emil Marquard. 1918. 20 kr. (ISBN 87 7500 054 7)
- Annales Danicæ mediæ ævi, udgivne ved Ellen Jørgensen. 1920. Udsolgt. (ISBN 87 7500 055 5)
- Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie i dets første 50 Aar 1877–1927. 1927. 5 kr. (ISBN 87 7500 056 3)
- Inkvissionskommissionen af 20. Januar 1772, udgivet ved Holger Hansen. 1.–5. bind. 1927–41. 120 kr. (ISBN 87 7500 057 1)
- Repertorium diplomaticum regni Danici mediævalis. Series secunda. Fortegnelse over Danmarks Breve fra Middelalderen med Udtog af de hidtil utrykte. 2. række, udgivet ved William Christensen. 1.–9. bind. 1928–39. 180 kr. (ISBN 87 7500 065 2)
- Svaning-Hvitfeld. Svanings Danmarkskrønike 1241–1282, sammenstillet med Hvitfeld og kildemæssigt oplyst, udgivet ved Kr. Erslev. 1928. 20 kr. (ISBN 87 7500 076 8)
- Breve til og fra Mogens Gyldenstjerne og Anne Sparre, udgivne ved Emil Marquard. 1.–3. bind. 1929–41. 60 kr. (ISBN 87 7500 077 6)
- Reynold Junges Møntmesterregnskaber 1534–1540, udgivne ved Georg Galster. 1934. 20 kr. (ISBN 87 7500 081 4)
- Frederik II.s Enke Dronning Sophies Kopibøger 1588–1617, udgivne ved Svend Thomsen. 1937. 20 kr. (ISBN 87 7500 082 2)

- De Hansborgske Registranter, udgivne ved Emilie Andersen. 1.–2. bind. 1943–49. 1. bind 20 kr., 2. bind 30 kr. (ISBN 87 7500 083 0)
- Danske middelalderlige Regnskaber. 1. række 1. bind. Hof og Centralstyre, udgivet ved Georg Galster. 1944–53. 36 kr. (ISBN 87 7500 087 3)
- Kong Christian den Fjerdes egenhændige Breve, udgivne ved Johanne Skovgaard. 8. bind. Supplementsbind til C. F. Brickas og J. A. Fridericias udgave. 1947. 24 kr. (ISBN 87 7500 088 1)
- Selskabet for Udgivelse af Kilder til dansk Historie 1927–1952. Ved Holger Hjelholt. 1952. Udsolgt. (ISBN 87 7500 090 3)
- Prins Christian (V.)s Breve, udgivne ved Emil Marquard og J. O. Bro-Jørgensen. 1.–2. bind. 1952–56. 50 kr. (ISBN 87 7500 091 1)
- Niels Rosenkrantz: Journal du Congrès de Vienne 1814–15, publié par Georg Nørregård. 1953. 20 kr. (ISBN 87 7500 095 4)
- Danske middelalderlige Regnskaber. 3. række 1. bind. Roskildekirkens Jordebøger og Regnskaber, udgivet ved C. A. Christensen. 1956. 30 kr. (ISBN 87 7500 097 0)
- Aktstykker og Oplysninger til Rigsrådets og Stændermødernes Historie i Frederik III's Tid, udgivet ved C. Rise Hansen. 1. bind. 1959. 30 kr. hæftet (ISBN 87 7500 100 4), 36 kr. indb. (ISBN 87 7500 101 2)
- Det Kgl. Rettertings Domme og Rigens Forfølgninger fra Christian III's Tid, udgivet ved Troels Dahlerup. 1.–2. bind. 1959–69. 42 kr. hæftet, 50 kr. indb. pr. bind. (ISBN 87 7500 104 7, 87 7500 105 2)
- Guvernør Edward Carstensens Indberetninger fra Guinea 1842–1850, udgivet ved Georg Nørregård. 1964. 30 kr. hæftet (ISBN 87 7500 112 8), indb. udsolgt.
- Malmø Rådstueprotokol (Stadsbok) 1503–1548, udgivet ved Erik Kroman i samarbejde med Leif Ljungberg og Einar Bager. 1965. 30 kr. hæftet (ISBN 87 7500 114 4), indb. udsolgt. (ISBN 87 7500 115 2)
- Roskilde Kapitels Jordebog 1568, udgivet ved J. O. Arnhung. 1966. 30 kr. (ISBN 87 7500 116 0)
- Malmø Tingbøger 1577–83 og 1588–90, udgivet ved Leif Ljungberg og Einar Bager i samarbejde med Erik Kroman. 1968. 30 kr. hæftet (ISBN 87 7500 117 9), 36 kr. indb. (ISBN 87 7500 118 7)
- Betænkninger fra Christian VIII's Tid om Styrelsen af det danske Monarki, udgivet ved Niels Petersen. 1969. 30 kr. hæftet (ISBN 87 7500 119 5), 36 kr. indb. (ISBN 87 7500 120 9)
- Helsingør Stadsbog 1549–56. Rådstueprotokol og Bytingbog, udgivet ved Erik Kroman. 1971. 36 kr. hæftet (ISBN 87 7500 121 7), 42 kr. indb. (ISBN 87 7500 122 5)

Reprografiske genoptryk af ældre værker af kildekarakter:

- Arent Berntsen: Danmarckis oc Norgis Fructbar Herlighed. (1650–56/1971). 150 kr. indb. (ISBN 87 7500 700 2)

Reprografiske genoptryk af klassiske fremstillinger af dansk historie:

- J. A. Fridericia: Adelsvældens sidste Dage. Danmarks Historie fra Christian IV's Død til Enevældens Indførelse (1648–60) (1894/1969). 55 kr. indb. (ISBN 87 7500 800 9)
- Marcus Rubin: 1807–14. Studier til Københavns og Danmarks Historie (1892/1970). 55 kr. indb. (ISBN 87 7500 801 7)
- Marcus Rubin: Frederik VI's Tid. Fra Kielerfreden til Kongens Død. Økonomiske og historiske Studier (1895/1970). 60 kr. indb. (ISBN 87 7500 802 5)
- Kr. Erslev: Dronning Margrethe og Kalmarunionens Grundlæggelse (1882/1971). 55 kr. indb. (ISBN 87 7500 803 3)
- Kr. Erslev: Erik af Pommern, hans Kamp for Sønderjylland og Kalmarunionens Opløsning (1901/1971). 55 kr. indb. (ISBN 87 7500 804 1)
- C. Paludan-Müller: De første Konger af den Oldenborgske Slægt. Omrids og Tanker til Forstaaelse af Danmarks Historie i Overgangen fra Middelalderen til den nyere Tid (1874/1971). 60 kr. indb. (ISBN 87 7500 806 8)
- C. Paludan-Müller: Grevens Feide I-II (1853–54/1971). 100 kr. indb. (ISBN 87 7500 807 6)
- Knud Fabricius: Kongeloven. Dens Tilblivelse og Plads i Samtidens natur- og arveretlige Udvikling. En historisk Undersøgelse (1920/1971). Udkommer december 1971. (ISBN 87 7500 808 4)

Bestyrelsens medlemmer er for tiden:

Sune Dalgård   Niels Skyum-Nielsen   Vello Helk